

LATGALES UN IGNALINAS AES REĢIONU INVESTĪCIJU PIESAISTES ROKASGRĀMATA

2012

rokasgrāmata tapusi Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2007-2013 gadam

projekta „Uzņēmējdarbības attīstības kapacitātes veicināšana Latgales – Utenas pārrobežu reģionā, akronīms Region Invest", LLII-119 ietvaros

Pasūtītājs: Latgales plānošanas reģions

Rokasgrāmatu sagatavoja: SIA „Grupa 93" sadarbībā ar Ignalinas AES reģiona attīstības aģentūru un SIA „Consultus Magnus"

Šis dokuments ir sagatavots ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu. Par šī dokumenta saturu atbild Latgales plānošanas reģions un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības oficiālo viedokli.

SATURS

1.DAĻA: INVESTĪCIJU VIDES ANALĪZE ***9***

INVESTĪCIJU PLŪSMAS ANALĪZE LATGALES REĢIONĀ ***10***

IEVADS ***11***

1. TERITORIJAS RAKSTUROJUMS ***12***

1.1. ĢEOGRĀFISKAIS NOVIETOJUMS 12
1.2. IEDZĪVOTĀJI 12
1.3. ROBEŽAS 14
1.3.1. Baltkrievija *15*
1.3.2. Krievija *15*
1.3.3. Lietuva *15*
1.4. SOCIĀLI EKONOMISKAIS RAKSTUROJUMS 16
1.4.1. Iekšzemes kopprodukts *16*
1.4.2. Darba samaksa *16*
1.4.3. Infrastruktūra *16*

2. UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBA ***18***

2.1. UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBAS IZVĒRTĒŠANA 18
2.1.1. Konkurētspēja *20*
2.1.2. Eksportspēja *21*
2.2. RESURSI 23
2.2.1. Saldūdens resursi *23*
2.2.2. Lauksaimniecības zemes *23*
2.2.3. Meži *23*
2.2.4. Derīgie izrakteņi *23*
2.3. TENDENCES 24

3. INVESTĪCIJU TIRGUS ĪPAŠĪBAS ***26***

3.1. RAŽOŠANAS ATTĪSTĪBA 26
3.2. ĀRĒJĀ TIRDZNIECĪBA 27
3.3. ĢEOGRĀFISKAIS STĀVOKLIS, PIEROBEŽAS ZONA 28
3.3.1. Pierobežas zona *30*
3.4. BLAKUS ESOŠAIS AUSTRUMU TIRGUS 31
3.4.1. Krievija *31*
3.4.2. Baltkrievija *33*
3.5. INFRASTRUKTŪRA 34
3.5.1. Autoceļi *35*
3.5.2. Dzelzceļi *36*
3.5.3. Gaisa satiksme *37*
3.5.4. Cauruļvadi *38*
3.5.5. Ūdensceļi *38*
3.5.6. Velosipēdistu un gājēju celiņi *38*
3.6. KOMUNIKĀCIJAS UN SAKARI 39

3.7. DARBASPĒKS UN CITI RESURSI 39
3.7.1. Iedzīvotāji 39
3.7.2. Dabas resursi 44
3.8. INVESTĪCIJAS LATGALES REĢIONĀ 46
3.8.1. Galvenie tirgū esošie investori 47
3.8.2. Investīciju sadalījums pēc ieguldītāju veida 49
3.8.3. Investīciju sadalījums pēc nozarēm 49
3.8.4. Eiropas savienības investīcijas 49
3.9. STIPRO UN VĀJO PUŠU, IESPĒJU UN DRAUDU (SVID) ANALĪZE 54
3.10. VALSTS ATBALSTS INVESTĪCIJU DARBĪBAI 55
3.11. NOZĪMĪGĀKĀS EKONOMIKAS NOZARES POTENCIĀLO INVESTĪCIJU PIESAISTEI 57
3.12. INVESTĪCIJU TIRGUS TENDENCES 60
3.12.1. Ārvalstu tiešo investīciju tendences un izredzes 60
3.12.2. Investīciju politikas tendences 61
3.12.3. Reģionālo investīciju tendences. 61
3.12.4. Starptautiskās ražošanas un attīstības ne pamatkapitāla veidi (NPV) 62
3.12.5. Latvijas investīciju vide 63
3.13. PASTĀVOŠIE INVESTĪCIJU IEPLŪŠANAS RISKI 63
3.14. CITI INVESTORIEM SVARĪGI JAUTĀJUMI 65

4. INVESTĪCIJU OBJEKTU ATLASE 69

4.1. LATGALES REĢIONA VĒRTĪGĀKIE INVESTĪCIJU PIESAISTES OBJEKTI 71

LIKUMDOŠANAS ANALĪZE LATGALES REĢIONĀ 72

5. NORMATĪVO AKTU ANALĪZE 73

5.1. VALSTS PĀRVALDES IEKĀRTAS LIKUMS 73
5.2. REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS LIKUMS 73
5.3. LIKUMS „PAR PAŠVALDĪBĀM" 74
5.4. LIKUMS „PAR VALSTS UN PAŠVALDĪBU FINANŠU LĪDZEKĻU UN MANTAS IZŠĶĒRDĒŠANAS NOVĒRŠANU" 75
5.5. LIKUMS „PAR VALSTS UN PAŠVALDĪBU KAPITĀLA DAĻĀM UN KAPITĀLSABIEDRĪBĀM" 76
5.6. LIKUMS „PAR NODOKLIEM UN NODEVAM" 76
5.7. LIKUMS PAR UZŅĒMUMA IENĀKUMA NODOKLI 77
5.8. NODEVAS 78
5.9. KĀRTĪBA, KĀDĀ IESNIEDZAMS UN VĒRTĒJAMS INVESTĪCIJU PROJEKTA PIETEIKUMS ATBALSTĀMĀ INVESTĪCIJU PROJEKTA STATUSA IEGŪŠANAI 78
5.10. RĒZEKNES SPECIĀLĀS EKONOMISKĀS ZONAS LIKUMS 78
5.11. NODOKĻI, TO LIKMES, PIELIETOŠANAS NOSACĪJUMI 79
5.12. NOTEIKUMI PAR TIRDZNIECĪBAS VEIDIEM, KAS SASKAŅOJAMI AR PAŠVALDĪBU, UN TIRDZNIECĪBAS ORGANIZĒŠANAS KĀRTĪBU 82

6. ROBEŽU ŠĶĒRSOŠANAS PROCEDŪRAS UN MUITAS NOTEIKUMU IETEKME UZ INVESTĪCIJU PLŪSMU. 83

6.1. SVARĪGĀKIE MUITAS LIKUMDOŠANAS DOKUMENTI 83
6.2. MUITAS TARIFI 84
6.3. PREČU MUITAS VĒRTĪBA 84
6.4. TARIFU KVOTAS 85
6.5. ROBEŽU ŠĶĒRSOŠANAS PROCEDŪRAS 85

6.6. IMIGRĀCIJAS LIKUMS UN UZTURĒŠANĀS ATĻAUJU NOTEIKUMI ... 86

7. ĪPAŠUMTIESĪBU UN ZEMES LIETOJUMA NOTEIKUMU ANALĪZE ... 87

7.1. NOTEIKUMI PAR VALSTS VAI PAŠVALDĪBAS ZEMES NOMU ... 87
7.2. LIKUMS PAR VALSTS UN PAŠVALDĪBU ZEMES ĪPAŠUMA TIESĪBĀM UN TO NOSTIPRINĀŠANU ZEMESGRĀMATĀS ... 88
7.3. NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA VALSTS KADASTRA LIKUMS ... 88
7.4. LIKUMS PAR ZEMES REFORMU LATVIJAS REPUBLIKAS PILSĒTĀS ... 88
7.5. LIKUMS PAR ZEMES REFORMU LATVIJAS REPUBLIKAS LAUKU APVIDOS ... 89
7.6. REGULĒJUMĀ PLĀNOTĀS IZMAIŅAS ... 89

8. EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU LĪDZEKĻU EFEKTĪVĀKA APGŪŠANA UN IZMANTOŠANA ... 90

9. PRIEKŠLIKUMI INVESTĪCIJU PIESAISTES NORMATĪVAJOS AKTOS PAREDZĒTO NOSACĪJUMU ATVIEGLOŠANAI. ... 92

9.1. PAŠVALDĪBU RĪCĪBAS BRĪVĪBA UZŅĒMĒJDARBĪBAS VEICINĀŠANAI ... 92
9.2. NODOKĻU ATLAIDES ... 93
9.3. INDUSTRIĀLO PARKU ATTĪSTĪBAS IESPĒJAS ... 94
9.4. ADMINISTRATĪVĀ SLOGA SAMAZINĀŠANA ... 95
9.5. CITI NODOKĻU UN LIKUMDOŠANAS UZLABOJUMI ... 96

IESPĒJU ANALĪZE INVESTĪCIJU PIESAISTEI IGNALINAS AES REĢIONĀ ... 97

Definīcijas un apzīmējumi ... 98

10. IGNALINAS AES REĢIONA APSKATS ... 99

10.1. IGNALINAS RAJONA PAŠVALDĪBA ... 100
10.2. VISAGINAS PAŠVALDĪBA ... 101
10.3. ZARASU RAJONA PAŠVALDĪBA ... 103

11. EKONOMISKĀ UN SOCIĀLĀ SITUĀCIJA IGNALINAS AES REĢIONĀ ... 105

11.1. EKONOMIKA ... 105
11.2. IGNALINAS AES REĢIONA ATTĪSTĪBA UN TĀ PERSPEKTĪVAS ... 108
11.3. RŪPNIECISKĀS TERITORIJAS UN BIZNESA INKUBATORI IGNALINAS AES REĢIONĀ ... 109

12. INVESTĪCIJU DARBĪBAS TIESISKĀ REGLAMENTĀCIJA ... 111

12.1. ESOŠĀ TIESISKĀ REGLAMENTĀCIJA ... 111
12.2. INVESTĪCIJU STIMULĒŠANA ... 114
12.3. IESPĒJAMĀS KAPITĀLO INVESTĪCIJU PIESAISTES FORMAS ... 123
12.4. TIESISKĀ INVESTĪCIJU KLIMATA UZLABOŠANAS PRIEKŠLIKUMI REĢIONĀ ... 138

13. INVESTĪCIJU PLŪSMAS ANALĪZE IGNALINAS AES REĢIONĀ ... 140

13.1. IGNALINAS AES SVID ANALĪZE ... 140
13.2. GALVENIE INVESTĪCIJU VIRZIENI ... 145
13.3. INVESTĪCIJU OBJEKTU ATLASE ... 146
13.4. IGNALINAS AES REĢIONA VĒRTĪGĀKIE INVESTĪCIJU OBJEKTI ... 148

Secinājumi ... 155

Pielikumi ... 156

Informācijas avoti ***165***

2. DAĻA: TOP 20 INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTI LATGALES REĢIONĀ ***167***

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.1 Ražošanas izvietošana Viļānu novadā *168*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.2 Rūpnieciskās teritorijas (greenfield) Daugavpils pilsētas teritorijā *171*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.3 Daugavpils lidostai pieguļošo teritoriju komercattīstība *175*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.4 Industriālās teritorijas attīstība un jaunu ražotņu izvietošana Līvānu novadā *180*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.5 Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona *184*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.6 Rekreācijas zona pie Balvu un Pērkonu ezeriem *189*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.7 Skaidu un salmu brikešu ražotnes izveide Baltinavas novadā *193*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 8 Jaunas graudu kaltēšanas un attīrīšanas kompleksa izbūve *197*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 9 Sapropeļa ieguve Pērkonu ezerā *201*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.10 Zivjaudzētavas izveide Dagdas novadā *205*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 11 Felicianovas muiža Ciblas novadā *209*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.12 Ražošanas izvietošana 1000 kv.m. ēkā Ludzas pilsētā *213*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 13 Preiļu muižas kompleksa un parka renovācija un attīstīšana *217*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 14 Smilts – grants un smilts ieguve nekustamajā īpašumā „Butišķi” *222*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 15 Ražošanas izvietošana Aglonas pagasta Ezerukinos *226*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 16 Kameņecas muižas ansambļa un tam pieguļošo teritoriju attīstīšana par tūrisma objektu *230*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 17 Sapropeļa ieguve Deņevas ezerā *234*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 18 Indras ielas ražošanas zonas attīstība Krāslavā *237*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 19 Kokogļu ražotnes un atjaunojamo resursu elektrostacijas izbūves pabeigšana un ieviešana ekspluatācijā *242*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 20 Daugavpils naftas rezervuāru parks *246*

3. DAĻA: TOP 20 INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTI IGNALINAS AES REĢIONĀ ***251***

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.1 zemes gabals ledus halles izveidei Ignalinā *252*

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.2 Zemes gabals sanatoriju, kūrorta un ārstniecības pakalpojumu objektu celtniecībai Ignalinā *256*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.3 Zemes gabals kempinga izveidei un aprīkošanai pie Balčio ezera Ignalinas apkaimē *261*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.4 Zemes gabals pie Gavio ezera Ignalinā *266*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.5 zemes gabals minerālūdens ieguves un izmantošanas attīstīšanai pie Gavio ezera Ignalinā *270*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.6 zemes gabals daudzdzīvokļu un augstceltņu dzīvojamo māju celtniecībai Ignalinā *273*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.7 Zarasu skvēra nr.1 rekonstrukcijas otrais posms *277*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.8 pludmales labiekārtošana Zarasu ezera Didžioji salā. *282*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.9 tūristu kempinga „Zarasi" attīstīšana *286*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.10 ziemas un vasaras aktīvās atpūtas infrastruktūras attīstība pie ezera Zarasaičo *290*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.11 universālveikala ēka *295*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.12 komercēka *299*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.13 sakaru ēka *302*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.14 skolas ēka *306*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.15 dzemdību nama ēka *310*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.16 skolas ēka *314*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.17 bērnu poliklīnikas ēka *318*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.18 sadzīves pakalpojumu ēka *323*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.19 skolas ēka *327*
INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.20 Visaginas rūpnieciskā zona *331*

4. DAĻA: LATGALES – IGNALINAS AES REĢIONU PĀRROBEŽU SADARBĪBAS STRATĒĢIJA UN RĪCĪBAS PLĀNS 2012-2014 ..... ***336***

Ievads ***337***

1. PĀRROBEŽU SADARBĪBAS PROGRAMMA ***338***

2. PĀRROBEŽU SADARBĪBAS STRATĒĢIJAS MĒRĶI, ĪSTENOŠANAS MĒRĶA GRUPAS UN PRIORITĀTES ***339***

3. METODOLOĢIJA ***341***

4. BIZNESA ATTĪSTĪBAS STRATĒĢISKĀ ANALĪZE PĀRROBEŽU REĢIONĀ ***343***

5. ĀRVALSTU TIEŠO INVESTĪCIJU PIESAISTES STRATĒĢISKĀ ANALĪZE PĀRROBEŽU REĢIONĀ ***347***

6. EKSPORTA TIRGUS UN PASAULES INVESTĪCIJU PIEDĀVĀJUMA TENDENCES STRATĒĢISKĀ ANALĪZE. ***349***

7. INVESTĪCIJU POLITIKA REĢIONĀLAJĀ UN PĀRROBEŽU ATTĪSTĪBĀ. ***350***

8. LATGALES-IGNALINAS PĀRROBEŽU REĢIONA SVID ANALĪZE ***354***

9. VĪZIJA. STRATĒĢIJAS PRIORITĀTES. PASĀKUMI. MĒRĶI. VIRZIENI ***358***

10. PRIORITĀRIE SEKTORI INVESTĪCIJU PIESAISTEI. ***359***

11. INVESTĪCIJU PIESAISTES PRINCIPI UN KRITĒRIJI. ***360***

12. PĀRROBEŽU INVESTĪCIJU PROJEKTU FINANŠU AVOTI. ***362***

13. INVESTĪCIJAS REĢIONĀLAJĀ ATTĪSTĪBĀ. ***367***

14. RĪCĪBU PLĀNS. ATBILDĪGĀS ORGANIZĀCIJAS. APMĒRI. IESPĒJAMIE FINANŠU RESURSI. LAIKA POSMS. ***368***

15. NOZĪMĪGĀKIE INVESTĪCIJU PROJEKTI ***375***

16. STRATĒĢIJAS IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBAS UN KONTROLES SHĒMA. ***378***

Rekomendācijas ***379***

KOPSAVILKUMS ***381***

1.DAĻA: INVESTĪCIJU VIDES ANALĪZE

INVESTĪCIJU PLŪSMAS ANALĪZE LATGALES REĢIONĀ

Sagatavotā dokumenta mērķis ir nodrošināt Latgales un Ignalinas reģionu vadību ar investīciju piesaistes procesā nepieciešamo informāciju par reģioniem, apzināties reģionu priekšrocības un iespējas investīciju piesaistē, un izvērtējot sagatavoto informāciju fokusēt resursus mērķtiecīgai un uz faktiem balstītai investīciju piesaistei. Dokumentā lielāka uzmanība tiek pievērsta reģiona stiprajām pusēm, attīstītākajām nozarēm, resursiem bagātākajiem novadiem. Tāpat ir apskatīta valsts politika investīciju piesaistē, nozīmīgākās, konkurētspējīgākās un investīciju piesaistei piemērotākās nozares reģionā. Veidojot aprakstu ir ņemts vērā arī pasaules mēroga ekspertu viedoklis par investīciju tirgus tendencēm, aktivitātēm, kā arī citu valstu veiksmīgākie piemēri, kas būtu piemērojami arī Latgales reģionam.

Dokumentā pēc pieejamības un iespējām izmantoti jaunākie statistiskie dati, tomēr vēršam plānošanas reģiona vadības uzmanību uz to, ka investīciju piesaistes svarīgākā faktora – cilvēkresursu – pieejamības informāciju ir nepieciešams atjaunot pēc 2011. gada tautas skaitīšanas rezultātu publiskošanas, jo tieši šie dati var kardināli izmainīt piedāvājumu priekšrocības un kopējo pievilcību.

IEVADS

Latgales reģions atrodas Latvijas dienvidaustrumu daļā un ir otrs lielākais reģions Latvijā pēc Pierīgas reģiona. Reģionā kopumā dzīvo 15% republikas iedzīvotāju.

Reģiona teritorija	14 549 km²
Novadu skaits	19
Reģionālās pilsētas	Daugavpils, Rēzekne
Atrašanās vieta	Latvijas dienvidaustrumu daļā
Iekšējās robežas	Ar Zemgales un Vidzemes reģioniem
Ārējās robežas	Krievijas Republika (166,2 km), Baltkrievijas Republika (87 km), Lietuvas Republika (57 km)
ES robeža Latgales reģionā	253,2 km
Robežkontrole	5 robežkontroles un 3 robežpārejas punkti
Iedzīvotāju skaits	334 897 (2011. gada sākums)
Iedzīvotāji darbspējas vecumā	222 195 (66,35%)
Iedzīvotāju blīvums	23,0 iedzīvotāji uz 1 km²
Bezdarba līmenis	21,0%
Nodarbināto skaits	131 tūkstotis
Atalgojuma līmenis	330 Ls
Iedzīvotāju etniskais sastāvs	44,1% latvieši, 38,7% krievi, 6,9% poļi, 5,2% baltkrievi, 5,1% pārējās tautības

1. att. Latgales reģiona novietojums Latvijas kartē

1. TERITORIJAS RAKSTUROJUMS

1.1. Ģeogrāfiskais novietojums

Latgales reģions atrodas Latvijas dienvidaustrumu daļā. Reģiona kopējā platība ir 14 549 km². Kopš 2009. gada 1. jūlija reģions sastāv no 19 novadu pašvaldībām - Aglonas, Baltinavas, Balvu, Ciblas, Dagdas, Daugavpils, Ilūkstes, Kārsavas, Krāslavas, Līvānu, Ludzas, Preiļu, Rēzeknes, Rugāju, Riebiņu, Vārkavas Viļānu, Viļakas un Zilupes un divām republikas nozīmes pilsētām - Daugavpils un Rēzeknes. Līdz iepriekš minētajam periodam Latgales reģions sastāvēja no sešiem rajoniem[1] un divām republikas nozīmes pilsētām, un 145 vietējām pašvaldībām.

Reģiona nozīmīgākās pilsētas Daugavpils, Rēzekne, Balvi, Krāslava, Līvāni, Ludza un Preiļi. Investīciju piesaistes nolūkā ir jāvērtē arī mazās pilsētas - Dagda, Ilūkste, Kārsava, Subate, Viļaka, Viļāni, Zilupe un nozīmīgākie novadu centri - Rugāji, Baltinava, Riebiņi, Aglona, Vecvārkava, Cibla.

1.2. Iedzīvotāji

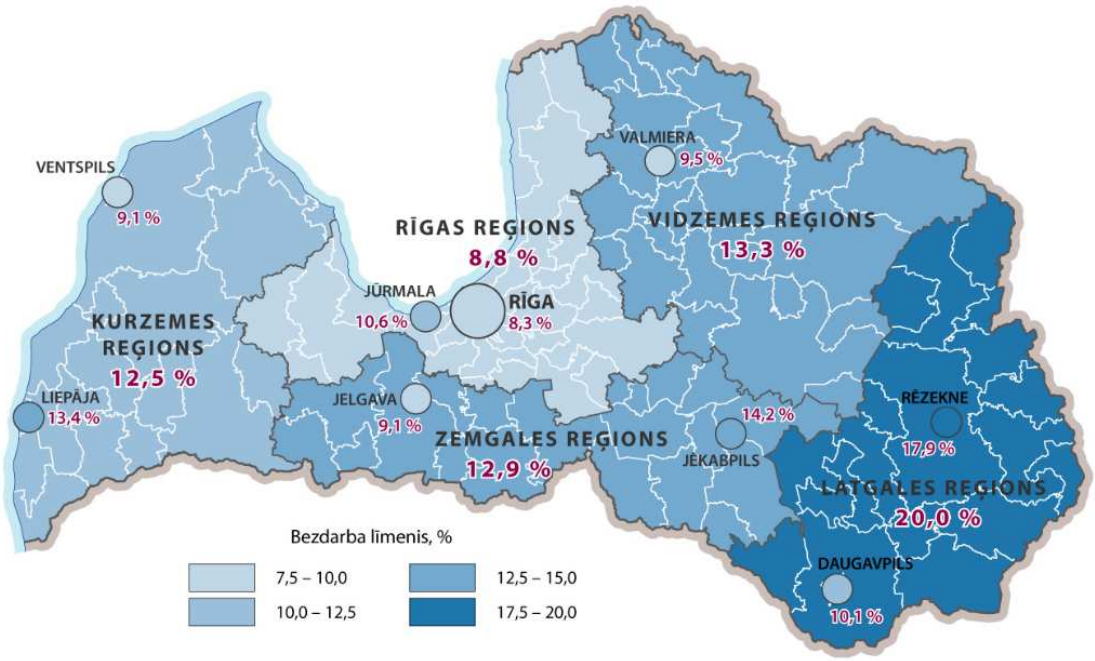
Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, iedzīvotāju skaits 2011. gada 1. janvārī Latgales reģionā bija 334 897, tai skaitā novados - 197 805 un republikas pilsētās - 137 092. Reģionā dzīvo 15,0% no visiem valsts iedzīvotājiem. Lielākā daļa no cilvēkiem koncentrējušies divās republikas nozīmes pilsētās – Daugavpilī un Rēzeknē. Salīdzinājumā ar 2010. gada sākumu, iedzīvotāju skaits reģionā ir samazinājies par 1,49%, novados par 1,62%, reģiona pilsētās par 1,30%. Vidējais iedzīvotāju blīvums Latgales reģiona novados (neskaitot reģiona pilsētas) ir 13,7 iedzīvotāji uz km².

Latgales reģionā ir viszemākā latviešu tautības iedzīvotāju intensitāte - tikai 44,1%, nozīmīgu sabiedrības daļu veido krievu tautības iedzīvotāji - 38,7%, poļi - 6,9%, baltkrievi - 5,2%, ukraiņi - 1,4% un pārējās tautības - 3,7% . Vēl zemāka latviešu tautības iedzīvotāju intensitāte ir vērojama Daugavpils pilsētā, kur latvieši - 17,7%, krievi - 51,8%, poļi – 14,4% un baltkrievi – 7,6% iedzīvotāju. Šo nāciju daudzveidību būtu nepieciešams pilnvērtīgāk izmantot, piesaistot ārvalstu investīcijas.

Latgales reģionā kopumā ir ievērojams sieviešu skaita pārsvars, 2011. gada sākumā reģionā ir reģistrēti 155 864 vīrieši un 179 149 sieviešu, attiecīgi 46,52% un 53,48%.

Pēc 2010. gada datiem reģiona 66,35% iedzīvotāju ir darbaspējas vecumā, ekonomiski aktīvi ir 161,1 tūkstotis iedzīvotāji, 131 tūkstotis ir nodarbināti, bet 30,1 tūkstotis ir aktīvi darba meklētāji.

[1] Balvu rajons- Balvu novads, Baltinavas novads, Rugāju novads, Viļakas novads ; Daugavpils rajons- Daugavpils novads, Ilūkstes novads ; Krāslavas rajons - Dagdas novads, Krāslavas novads, Aglonas novada Grāveru pagasts, Kastuļinas pagasts un Škeltovas pagasts; Ludzas rajons- Ciblas novads, Kārsavas novads, Ludzas novads, Zilupes novads; Preiļu rajons - Aglonas novada Aglonas pagasts, Līvānu novads, Preiļu novads, Riebiņu novads, Vārkavas novads; Rēzeknes rajons - Rēzeknes novads un Viļānu novads.

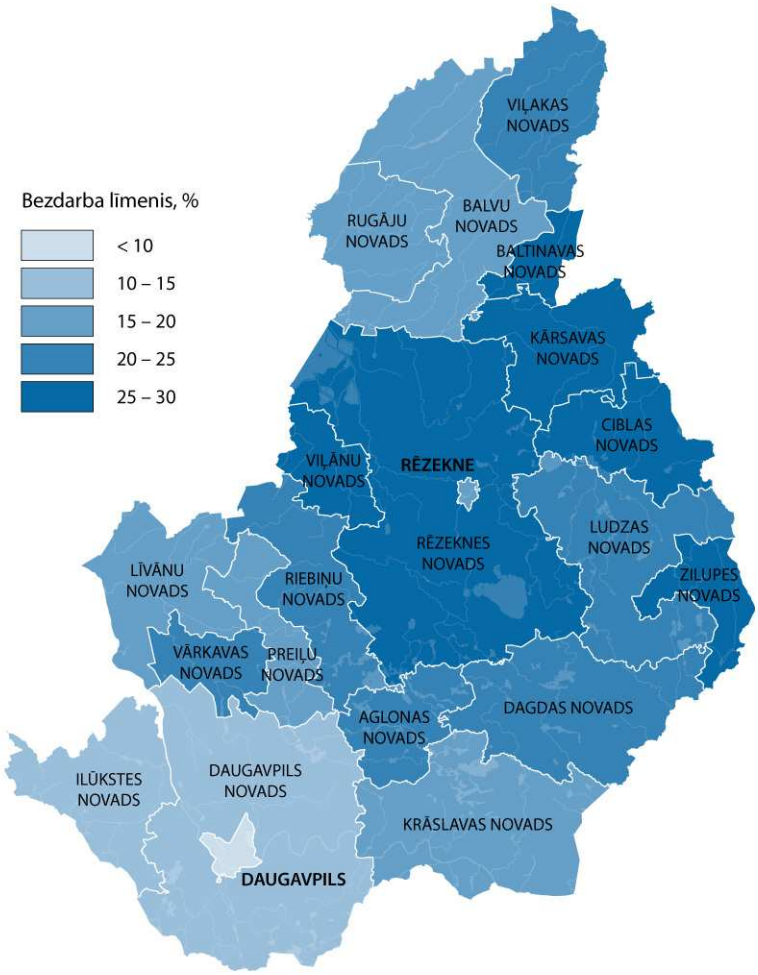

1.2.1. att. Reģistrētais bezdarba līmenis valstī 2011. gada 31. augustā, NVA dati

Bezdarba līmenis Latgales reģionā pēc Nodarbinātības valsts aģentūras informācijas 2011. gada 31. augustā bija 20,0%.

Salīdzinājumā ar 2011. gada sākumu, situācija ir nedaudz uzlabojusies. Reģionālajās pilsētās gada sākumā reģistrētais bezdarbs bija Daugavpilī – 9,8% un Rēzekne 17,3%.

2011. gada 1. janvārī 10 Latgales reģiona novados bezdarba līmenis pārsniedz 20%, vissliktākie rādītāji ir reģistrēti Viļānu novadā – 29,2% un Zilupes novadā – 29,3%.

1.2.2. att. Bezdarba līmenis Latgales reģiona novados 2011. gada sākumā un izmaiņas procentpunktos pret 2010. gada sākumu, CSB dati

1.3. Robežas

Latgales reģions valsts iekšienē robežojas ar Zemgales un Vidzemes reģioniem.

Latgales austrumu robeža 253,2 km garumā ir arī ES robeža, tai skaitā 166,2 km garumā ar Krievijas Federāciju līdz Terehovas robežpārejas punktam Pātarniekos, bet dienvidos - ar Baltkrieviju 87 km garumā. Uz Latgales austrumu robežas ir 5 robežkontroles un 3 robežpārejas punkti.

Pie Medumiem Latgales reģiona robeža pavirzās uz dienvidrietumiem un sakrīt ar Lietuvas Republikas ziemeļaustrumu robežu 57 km garumā, kur atrodas divi Lietuvas reģioni - Paņevežas un Utenas apriņķi.

Robežas nozīmē ne tikai teritoriālo sakritību, bet arī ekonomisko sadarbību. Kaimiņvalstis ir gan nozīmīgi konkurenti, gan arī partneri preču un pakalpojumu importā un eksportā.

1.3.1. Baltkrievija

Ārējā tirdzniecība

2010. gadā Latvijas kopējais ārējās preču un pakalpojumu tirdzniecības apgrozījums ar Baltkrieviju sasniedza 459,0 milj. LVL, no tā preču un pakalpojumu eksports ir 232,8 milj. LVL, preču un pakalpojumu imports ir 226,1 milj. LVL. 2010. gada kopējā ārējās preču un pakalpojumu tirdzniecības bilance ar Baltkrieviju ir pozitīva 6,7 milj. LVL.

Investīcijas

Baltkrievijas uzkrātās tiešās investīcijas Latvijā (milj. LVL) 2011. gada 1. ceturkšņa beigās bija 5,5 milj. LVL. Latvijas uzkrātās tiešās investīcijas Baltkrievijā 2011. gada 1. ceturkšņa beigās bija 16,8 milj. LVL.

1.3.2. Krievija

Ārējā tirdzniecība

2010. gadā Latvijas kopējais ārējās preču un pakalpojumu tirdzniecības apgrozījums ar Krieviju sasniedza 1,3 miljardi LVL, no tā preču un pakalpojumu eksports ir 644,2 milj. LVL, preču un pakalpojumu imports ir 669,2 milj. LVL. 2010. gada kopējā ārējās preču un pakalpojumu tirdzniecības bilance ar Krieviju ir negatīva un veido -25 milj. LVL.

Investīcijas

Pēc Latvijas Bankas statistikas datiem Krievijas uzkrātās tiešās investīcijas Latvijā 2011. gada 1. ceturkšņa beigās sasniedza 280,1 milj. LVL. Latvijas investori Krievijā 2011. gada I ceturkšņa beigās investīcijās uzkrājuši 17,2 milj. LVL.

1.3.3. Lietuva

Ārējā tirdzniecība

Lietuva ir Latvijas nozīmīgākā preču importa un eksporta partnervalsts. 2010. gadā Latvijas kopējais ārējās preču un pakalpojumu tirdzniecības apgrozījums ar Lietuvu sasniedza 2011,8 milj. LVL, preču un pakalpojumu eksports ir 896,5 milj. LVL, preču un pakalpojumu imports ir 1115,3 milj. LVL. 2010. gada kopējā ārējās preču un pakalpojumu tirdzniecības bilance ar Lietuvu ir negatīva -218,8 milj. LVL.

Investīcijas

Pēc Latvijas Bankas statistikas datiem Lietuvas uzkrātās tiešās investīcijas Latvijā 2011. gada 1. ceturksnī sasniedza 188,1 milj. LVL. Latvijas uzņēmēji 2011. gada beigās ir ieguldījuši Lietuvā 95,2 milj. LVL.

1.4. Sociāli ekonomiskais raksturojums

1.4.1. Iekšzemes kopprodukts

2008. gadā iekšzemes kopprodukta izmaksas uz 1 iedzīvotāju ir 3926 LVL. Salīdzinājumā ar 2004. gada rādītājiem, IKP uz vienu iedzīvotāju ir pieaudzis par 2.6 reizēm. Visnozīmīgākā izaugsme ir vērojama 2007. gadā, kad IKP pieauga par 1.49 reizes salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

1.4.2. Darba samaksa

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa 2010. gadā – 309 LVL. Kopš 2008. gada vērojams darba samaksas kritums, kas, vērtējot situāciju no investīciju piesaistes perspektīvas, ir nozīmīga priekšrocība sarunās ar investoriem. Augstāks darba samaksas līmenis ir vērojams sabiedriskajā sektorā – 347 LVL, kā arī vidēji reģionā (neņemot vērā lielos uzņēmumus) – 335 LVL.

1.4.3. Infrastruktūra

Automaģistrāles

Reģiona teritoriju šķērso starpvalstu nozīmes automaģistrāles sekojošos virzienos:

- E22 – Ventspils – Rīga – Rēzekne –uz Veļikije Luki Krievijā
- E262 – Medumi – Rēzekne – uz Ostrovu Krievijā.

Reģiona attīstībai nozīmīga ir transporta satiksme ar valsts galvaspilsētu Rīgu no lielākajām pilsētām Daugavpils un Rēzeknes, kas tiek nodrošināta, izmantojot valsts nozīmes automaģistrāles:

- A6 - Pātarnieki – Krāslava – Daugavpils – Rīga
- A12 - Terehova – Ludza – Rēzekne – Jēkabpils
- A13 – Grebņeva – Rēzekne - Daugavpils - Medumi
- A14 - Daugavpils apvedceļš – Tilti – Kalkūne
- A15 - Rēzeknes apvedceļš.

Dzelzceļš

Latgales reģionu šķērso vairākas starptautiskas nozīmes dzelzceļa līnijas:

- Maskava – Zilupe – Rēzekne – Krustpils – Jelgava – Ventspils
- Vitebska – Indra – Daugavpils – Krustpils – Rīga
- Sanktpēterburga – Kārsava – Rēzekne – Daugavpils – Eglaine – Klaipēda/Kurcums – Viļņa.

Gaisa satiksme

Latgales reģionam tuvākās starptautiskās lidostas ir Rīgā (ap 250 km no Rēzeknes un Daugavpils), kā arī Viļņā un Kauņā Lietuvā (ap 200 km no Daugavpils un vairāk nekā 300 km no Rēzeknes).

Ir uzsākts darbs pie reģionālās lidostas Daugavpilī projekta attīstīšanas. Lidosta atrodas Naujenes pagastā Lociku ciemā, 1 km attālumā no valsts galvenā autoceļa A13, kas ir daļa no Eiropas ceļa E262 Varšava- Sanktpēterburga, un 1 km attālumā no valsts galvenā autoceļa A6. Lidosta atrodas netālu no dzelzceļa līnijas Rīga – Daugavpils- Indra. Novietojums pie svarīgiem transporta koridoriem Daugavpils lidostas atrašanās vietu padara pievilcīgu.

2. UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBA

2.1. Uzņēmējdarbības attīstības izvērtēšana

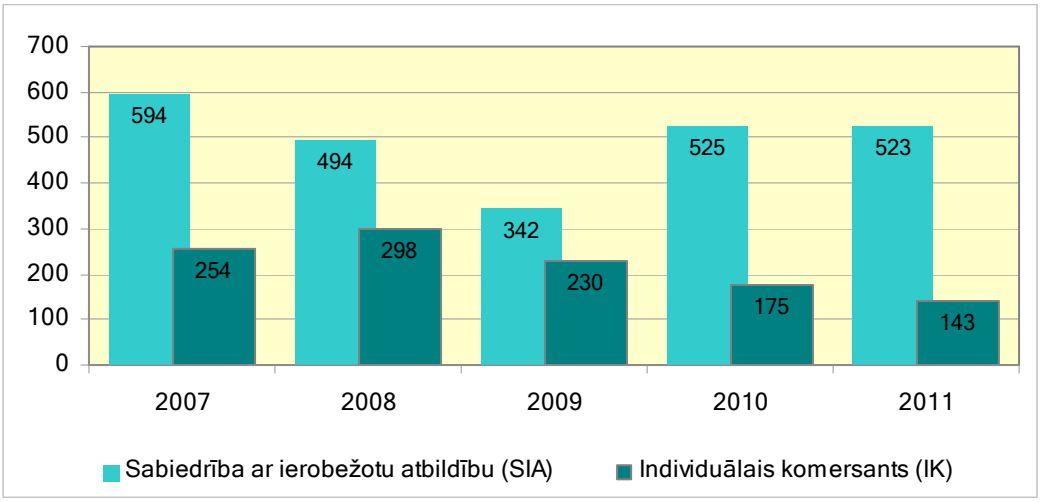
Latgales reģiona uzņēmumos saražotā kopprodukta struktūra visumā līdzinās valsts tautsaimniecības struktūrai, kurā lielāko īpatsvaru veido pakalpojumi. Reģionā ir novērojams salīdzinoši augsts pakalpojumu un zems rūpniecības īpatsvars.

Augstākais IKP rādītājs ir bijis 2007. gadā - 8,3% apmērā no Latvijas kopējā IKP. Straujākais pieaugums arī ir bijis 2007. gadā – par 46%, kas galvenokārt saistīts ar Eiropas Savienības sniegtajām iespējām – gan investīcijām Latgalē, gan arī noieta tirgiem ārpus Latvijas.

Nozīmīgākās kopējās pievienotās vērtības radītājas ir rūpniecības (C un D nozares), transporta un sakaru (I) un tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas nozares. Nozīmīgas ir arī lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēm, kas saražo ievērojamu daļu produkcijas.

Saskaņā ar CSP datiem 2009. gadā Latgales reģionā ir reģistrētas 16 500 ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības. No tām 8698 ir pašnodarbinātās personas, 1362 - individuālie komersanti, 3905 komercsabiedrības un 2535 zemnieku un zvejnieku saimniecības. Kopumā uz 1000 iedzīvotājiem darbojas mazāks ekonomiski aktīvo vienību skaits nekā vidēji Latvijā. 43% reģistrēto ekonomiski aktīvo vienību kā savu darbības veidu ir norādījuši lauksaimniecību, 47% reģistrēto vienību ir nodarbojas ar tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu (G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S grupas pēc NACE 2. red.)

Latgales reģionā ir salīdzinoši zemi jaunu uzņēmumu izveides rādītāji, kas apliecina, ka Latgalē sociālās un ekonomiskās situācijas dēļ iedzīvotāji nav gatavi uzņemties risku, saistītu ar uzņēmējdarbības uzsākšanu. Tomēr pēdējā laikā reģistrētās izmaiņas un sabiedrības aktivitātes uzņēmējdarbībā zināmā mērā liecina par ekonomiskās situācijas uzlabošanos.

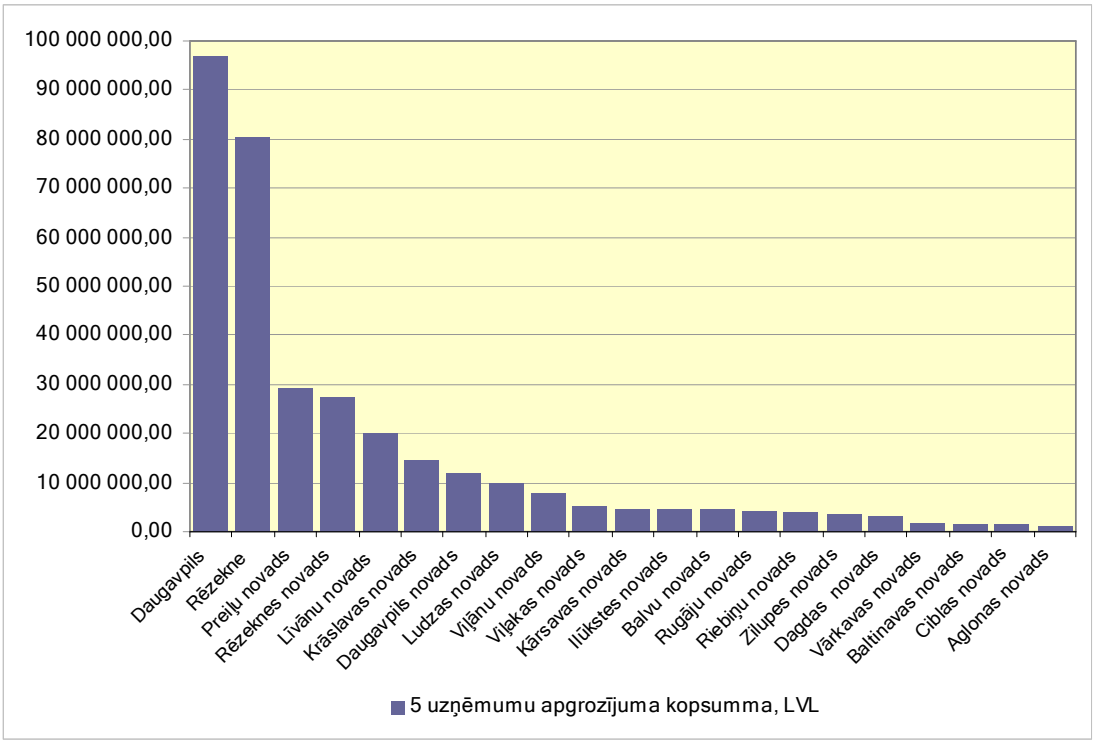
2.1.1. att. Reģistrēto uzņēmumu skaits, Lursoft dati uz 16.09.2011.

Saskaņā ar Lursoft datiem par subjektu reģistrācijas dinamiku Uzņēmumu reģistra reģistros sadalījumā pa to tiesiskajām formām Latgales reģionā ir vērojamas pozitīvas tendences.

2011. gadā līdz septembrim jau ir reģistrēti gandrīz tikpat uzņēmumi kā visā 2010. gadā un pastāv iespēja, ka šajā gadā tiks pārspēts 2007. gada jaunu reģistrēto uzņēmumu skaits.

Iepriekš pieminētās ekonomiski aktīvās statistikas vienības (uzņēmējdarbības organizācijas) pēc lieluma iedalās sekojoši: 15490 - mikro, 838 – mazie, 148 – vidējie, 24 - lielie. Reģionālajās pilsētās ir reģistrēti: 19 lielie uzņēmumi: Daugavpilī – 17 un Rēzeknē – 2; 86 vidējie uzņēmumi: Daugavpilī - 65, Rēzeknē – 21; 56% mazo uzņēmumu un 33% pašnodarbināto personu.

Dažādais uzņēmumu skaits reģiona novados atspoguļojas arī datos par 5 lielāko uzņēmumu kopējo apgrozījumu novadā 2010. gadā. Acīmredzami labākus rādītājus demonstrē novadi, kas atrodas pilsētu tuvumā. Reģionu pilsētās šie rādītāji ir daudz augstāki un pat vairākkārtīgi pārsniedz novadu rādītājus.

2.1.2. att. 5 lielāko uzņēmumu apgrozījuma kopsumma Latgales reģiona novados un pilsētās, LVL, Lursoft dati, 2010. gads

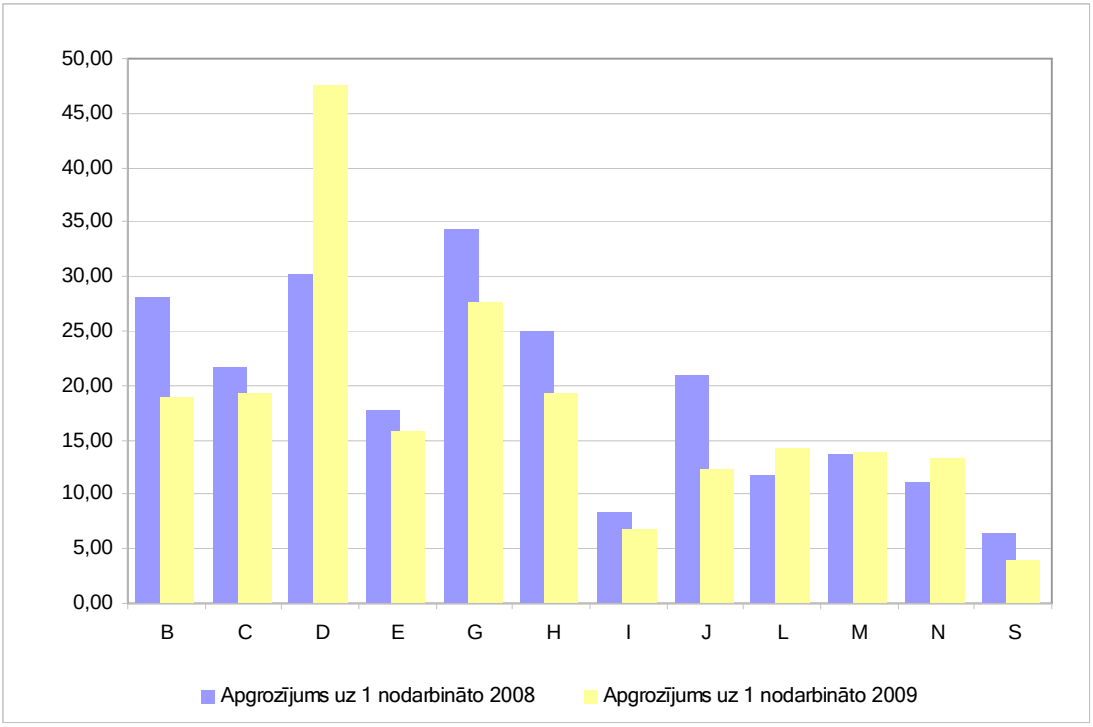
Savukārt salīdzinot šos rādītājus starp abām reģiona pilsētām, atšķirības kļūst ievērojamas, kad tiek apskatīts 20 lielāko (pēc apgrozījuma) uzņēmumu kopējais apgrozījums 2010. gadā. Daugavpils uzņēmumu kopējais apgrozījums ir gandrīz 2 reizes lielāks nekā Rēzeknes, attiecīgi 206 895 346 LVL un 108 249 274 LVL.

Daugavpilī vislielāko izaugsmi apgrozījuma ziņā 2010. gadā ir pieredzējis uzņēmums SIA "Mamas D", kura apgrozījums pieauga par 8,59 reizēm pret iepriekšējo

2009. gadu. Savukārt Rēzeknē vislielākais apgrozījuma pieaugums ir reģistrēts SIA „Ventūra" – 10,46 reizēm lielāks nekā 2009. gadā. Pilna informācija par lielāko uzņēmumu apgrozījuma pieaugumu ir pievienota Pielikumā Nr. 1.

2.1.1. Konkurētspēja

Konkurētspēju nosaka vairāki faktori, un kā viens no nozīmīgākajiem ir uzņēmējdarbības efektivitāte, kuru var izmērīt pēc pievienotās vērtības vai apgrozījuma, ko rada viens nodarbinātais.

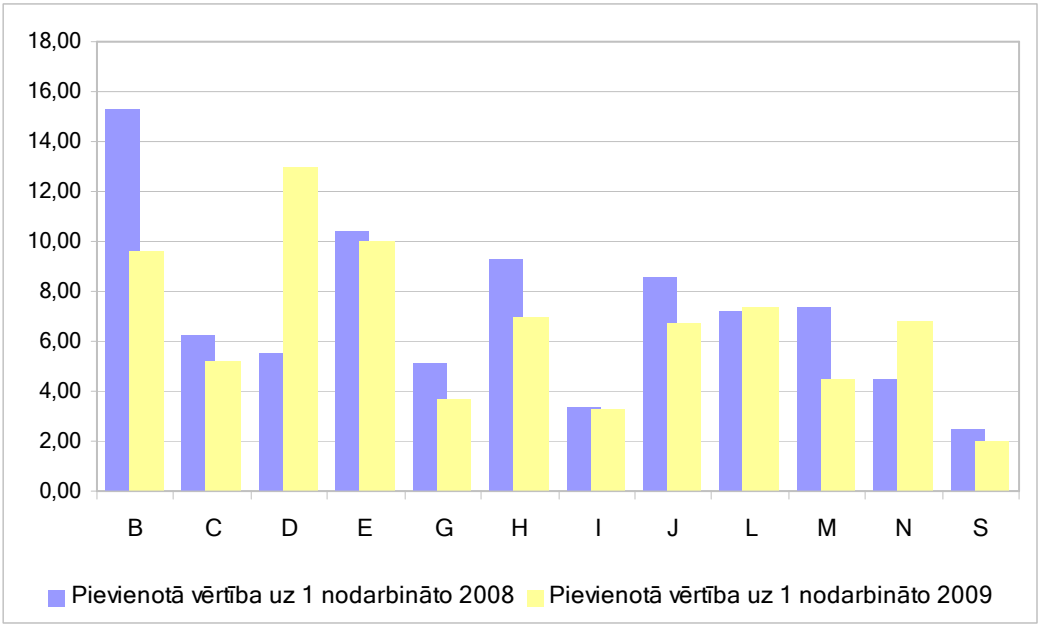
2.1.3. att. Apgrozījums uz 1 nodarbināto, tūkst. LVL, CSB dati[2]

Neskatoties uz apgrozījuma kritumu par aptuveni 30% 2009. gadā, apgrozījums uz vienu nodarbināto ir krities mazāk vai pat pieaudzis. Efektivitātes celšana ļauj uzņēmumiem daudz veiksmīgāk konkurēt ne tikai Latvijas, bet arī pasaules tirgos. Lai varētu uzņēmumu efektivitāti mērīt arī starptautiskā mērogā, tiek izmantots rādītājs pievienotā vērtība, ko radījis viens nodarbinātais.

Salīdzinot ar vidējiem rādītājiem valstī un citos novados, kopumā rūpniecībā efektivitāte pēc pievienotās vērtības uz vienu nodarbināto par vairāk kā 40% atpaliek no vidējā rādītāja valstī, savukārt apgrozījuma ziņā šie rādītāji ir pat 2 reizes zemāki.

[2] B - Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde; C - Apstrādes rūpniecība; D - Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana; E - Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija; G - Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, automobiļu un motociklu remonts; H - Transports un uzglabāšana; I - Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi; J - Informācijas un komunikācijas pakalpojumi; L - Operācijas ar nekustamo īpašumu; M - Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi; N - Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība; S - Citi pakalpojumi

Vislabākos rādītājus Latgales reģionā uzrāda ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, kas 2009. gadā tikai par 31% atpaliek no vidēja rādītāja valstī.

2.1.4. att. Pievienotā vērtība uz 1 nodarbināto, tūkst. LVL, CSB dati [3]

Arī tirdzniecības un pakalpojumu sfērās Latgales reģionā ir viszemākie apgrozījuma un pievienotās vērtības uz vienu nodarbināto rādītāji. Kopumā jāsecina, ka Latgales reģiona uzņēmumos ir nepieciešamas papildus investīcijas uzņēmumu efektivitātes celšanai.

Kā nākamais nozīmīgais faktors uzņēmējdarbības attīstībā ir jāpiemin inovācijas, kas izpaužas kā pētniecības un attīstības struktūrvienības uzņēmumos, investīcijas jaunu produktu izstrādē un ieviešanā, licencējamu tehnoloģiju ieviešanā un savu jaunatklājumu patentēšanā. Diemžēl nav pieejami dati par šādiem uzņēmumiem Latgales reģionā, tomēr balstoties uz vispārējiem datiem par inovatīviem uzņēmumiem rūpniecībā un apstrādes rūpniecībā ir vērojams inovatīvu uzņēmumu skaita pieaugums un periodā 2006.-2008. gads pret 2004.-2006. gadu šādu uzņēmumu skaits ir pat dubultojies.

2.1.2. Eksportspēja

Latgales reģionā darbojas vairāki uzņēmumi, kuri savu produkciju eksportē uz dažādām pasaules valstīm. 2010. gadā starp lielākajiem Latvijas eksportētājiem (izvērtēti 118 uzņēmumi, kas eksportē preces un pakalpojumus 10 milj. EUR un vairāk vērtībā) ir

[3] B - Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde; C - Apstrādes rūpniecība; D - Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana; E - Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija; G - Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, automobiļu un motociklu remonts; H - Transports un uzglabāšana; I - Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi; J - Informācijas un komunikācijas pakalpojumi; L - Operācijas ar nekustamo īpašumu; M - Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi; N - Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība; S - Citi pakalpojumi

seši Latgales reģionā reģistrētie uzņēmumi – Nafta Trading SIA, Intergaz SIA, Axon Cable SIA, Zieglera Mašīnbūve SIA, Preiļu siers AS un, Nexis Fibers SIA.

Tabula 2.1.1.
20 lielākie eksportētāji Latgales reģionā 2010. gadā
(pēc eksporta apjoma naudas izteiksmē, CSP dati)

Intervāli, EUR	Uzņēmuma nosaukums	Atrašanās vieta
15 000 001 - 20 000 000 EUR	'AXON CABLE' SIA	Daugavpils
15 000 001 - 20 000 000 EUR	'INTERGAZ' SIA	Daugavpils
15 000 001 - 20 000 000 EUR	'NAFTA TRADING' SIA	Daugavpils
10 000 001 - 15 000 000 EUR	'NEXIS FIBERS' SIA	Daugavpils
10 000 001 - 15 000 000 EUR	'PREIĻU SIERS' AS	Preiļu novads
10 000 001 - 15 000 000 EUR	ZIEGLERA MAŠĪNBŪVE' SIA	Daugavpils
5 000 001 - 10 000 000 EUR	'ADUGS' SIA	Līvānu novads
5 000 001 - 10 000 000 EUR	'BELMAST' SIA	Daugavpils
5 000 001 - 10 000 000 EUR	'DAUGAVPILS GAITA' SIA	Daugavpils
5 000 001 - 10 000 000 EUR	'DAUGAVPILS LOKOMOTĪVJU REMONTA RŪPNĪCA' AS	Daugavpils
5 000 001 - 10 000 000 EUR	'DITTON PIEVADĶĒŽU RŪPNĪCA' AS	Daugavpils
5 000 001 - 10 000 000 EUR	'VARPA' SIA	Krāslavas novads
5 000 001 - 10 000 000 EUR	'Z-LIGHT' SIA	Līvānu novads
4 000 001 - 5 000 000 EUR	'DINABURGA TEKS' SIA	Daugavpils
3 000 001 - 4 000 000 EUR	'MAGISTR' SIA	Daugavpils
2 000 001 - 3 000 000 EUR	'REBIR' AS	Rēzekne
2 000 001 - 3 000 000 EUR	'REGULA BALTIJA' SIA	Daugavpils
2 000 001 - 3 000 000 EUR	'RĒZEKNES GAĻAS KOMBINĀTS' SIA	Rēzekne
2 000 001 - 3 000 000 EUR	'SILAVKRASTI' SIA	Līvānu novads
2 000 001 - 3 000 000 EUR	'VS TEKS' SIA	Preiļu novads
2 000 001 - 3 000 000 EUR	'ARIOLS' SIA	Ludzas novads
2 000 001 - 3 000 000 EUR	'BIOLITEC' SIA	Līvānu novads
2 000 001 - 3 000 000 EUR	'KALNCEMPJU BĒRZI' SIA	Rēzekne
2 000 001 - 3 000 000 EUR	'LNS DANE' SIA	Daugavpils
2 000 001 - 3 000 000 EUR	'NEMO' SIA	Krāslavas novads
2 000 001 - 3 000 000 EUR	'ONIORS' SIA	Daugavpils

Izvērtējot Latgales reģiona lielākos eksportētājus pēc eksportēto preču un pakalpojumu vērtības eiro, ir vērojams, ka dominējošie ir ražojošie uzņēmumi. Latgales reģionā saražotās un eksportētās produkcijas lielāko daļu sastāda metālapstrādes, vieglās rūpniecības un pārtikas produkti.

2.2. Resursi

2.2.1. Saldūdens resursi

Latgale ir bagāta ar ūdeņiem un bieži tiek saukta par Zilo ezeru zemi vai Ezerzemi. Reģionā atrodas vairāk nekā 1000 ezeri, tajā skaitā Latvijas dziļākais – Drīdzis un viens no tīrākajiem – Riču ezers. Reģionam cauri plūst Latvijas lielākā upe – Daugava, kas ir saglabājusi savu sākotnējo, dabisko tecējumu. Latgales ūdeņi ir bagāti ar zvejā un makšķerēšanā izmantojamiem zivju resursiem.

2.2.2. Lauksaimniecības zemes

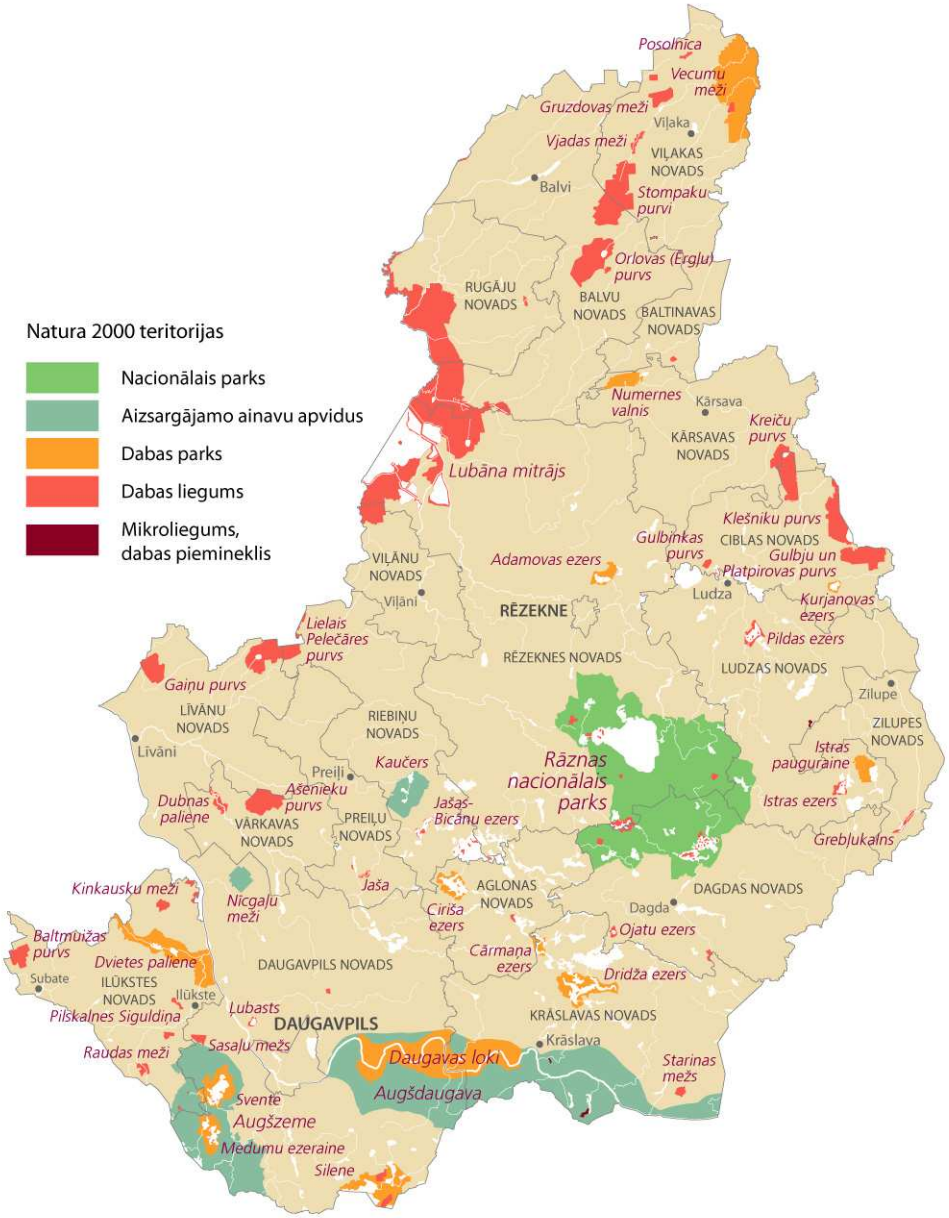
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme aizņem 44% no kopējās reģiona teritorijas. Latgales reģiona lauksaimniecības zemju resursi 2010. gada beigās izvietoti 654 tūkst. ha platībā, no tās 280 tūkst. ha jeb 42,8% veido aramzeme.

2.2.3. Meži

Latgales reģionā esošie meži veido nozīmīgu dimensiju reģiona saimnieciskās darbības konkurētspējas priekšrocību veidošanā Latgalē. Laika periodā no 2004. gada līdz 2010. gadam reģionā mežu platība palielinājusies līdz 561,8 tūkst. ha, aizņemot 39% no reģiona teritorijas. Tas sekmējis mežu platību palielināšanos vidēji uz vienu iedzīvotāju reģionā no 1,3 ha 2004. gadā līdz 1,7 ha 2010. gadā. Reģionā konsekventi palielinās lapu koku īpatsvars kopējā meža struktūrā. Meži un to dāvātie resursi ir uzskatāmi par nozīmīgu investīciju piesaistes priekšrocību.

2.2.4. Derīgie izrakteņi

Latgales reģions ir bagāts ar derīgajiem izrakteņiem, nozīmīgākie no tiem – kūdra, dolomīts, smilts, grants, māls un sapropelis. Teritorijas neviendabīgā ģeoloģiskā uzbūve un veidošanās apstākļi radījuši dažādību minerālresursu jomā. Latgalē atrodas lielākās Devona laika māla, dolomīta atradnes, kūdras iegulas- līdzenajā daļā, ievērojamas smilts grants atradnes - augstienēs. Tikai neliela daļa zemes dzīļu resursu tiek intensīvi izmantoti. Pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datiem visvairāk derīgo izrakteņu atradņu ir Ludzas un Rēzeknes rajonos.

2.2.1. att. Natura 2000 teritorijas Latgales reģionā

Reģiona ezeri ir samērā bagāti ar sapropeli, kas, atkarībā no tā īpašībām, ir piemērots gan augsnes mēslošanai, gan dziedniecības dūņām, gan lopbarības piedevām. Lielākie sapropeļa krājumi ir koncentrēti Rēzeknes, Preiļu un Daugavpils rajonos.

2.3. Tendences

Latgales reģionā ir vērojama iedzīvotāju skaita samazināšanas, sieviešu skaita pārsvars pār vīriešu skaitu, kā arī iedzīvotāju pēc darbaspējas vecumā īpatsvara pieaugums.

2010. gada 4. ceturksnī otrais lielākais reģistrēto bezdarbnieku skaits bija Latgales reģionā – 37 595 jeb 23,1%, no tiem 18 966 jeb 50,45% sievietes un 18 629 jeb 49,55% vīrieši.

Šobrīd novērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās, kas var izraisīt kvalificēta darbaspēka samazināšanos un liegt piesaistīt investīcijas kvalificēta darbaspēka trūkuma dēļ.

Ekonomiskajai sadarbībai ar kaimiņvalstīm Lietuvu, Krieviju un Baltkrieviju ir tendence stiprināties un šī sadarbība ieņem nozīmīgu lomu Latvijas ekonomikā un arī Latgales reģiona ekonomikā.

Iekšzemes kopprodukta izmaksas uz 1 iedzīvotāju – 3926 LVL 2008. gadā. Salīdzinājumā ar 2004. gada rādītājiem, IKP uz vienu iedzīvotāju ir pieaudzis par 2,6 reizēm.

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa 2010. gadā – 309 LVL. Kopš 2008. gada, kad tika fiksēts augstākais atalgojums, ir vērojams darba samaksas kritums.

2010. gadā Latgales reģionā ir reģistrētas 525 jaunas sabiedrības ar ierobežotu atbildību, kas ir tikai par 12% mazāk nekā 2007. gadā, kuru var uzskatīt par ekonomikas augstāko punktu. 2011. gadā līdz septembrim jau ir reģistrēti gandrīz tikpat uzņēmumi kā visā 2010. gadā, līdz ar to pastāv iespēja, ka šajā gadā tiks pārspēts 2007. gada jaunu reģistrēto uzņēmumu skaits. Uzņēmēju aktivitāte liecina par strauju ekonomiskās situācijas atveseļošanos novadā.

Stiprinās eksportspējīgo uzņēmumu kapacitāte, un tie apgūst jaunus tirgus. Tomēr kopējais eksportējošo uzņēmumu īpatsvars kopējā Latvijas eksportējošo uzņēmumu grupā liecina par neizmantotu potenciālu reģiona ekonomiskai izaugsmei un tikai 4,7% no Latvijas eksportējošiem uzņēmumiem pārstāv Latgales reģionu.

2009. gads nav bijis viegls gads rūpniecības nozarei, tomēr tā vienmēr ir bijusi eksporta orientēta un citu valstu ekonomiku ātrāka atjaunošanās pēc finanšu krīzes tiešā veidā ietekmēja rūpniecības atjaunošanos Latvijā. Rūpniecība ir nozīmīgākā nozare Latgales reģionā, tāpēc tās attīstība un izaugsme 2010. gadā pozitīvi ietekmē kopējo ekonomiku.

2010. gadā starp 100 lielākajiem Latvijas eksportētājiem ir seši Latgales reģionā reģistrētie uzņēmumi – pieci no Daugavpils un viens no Preiļiem. Tas norāda uz pilsētu ietekmi ražošanas veicināšanā un ekonomiskajā attīstībā.

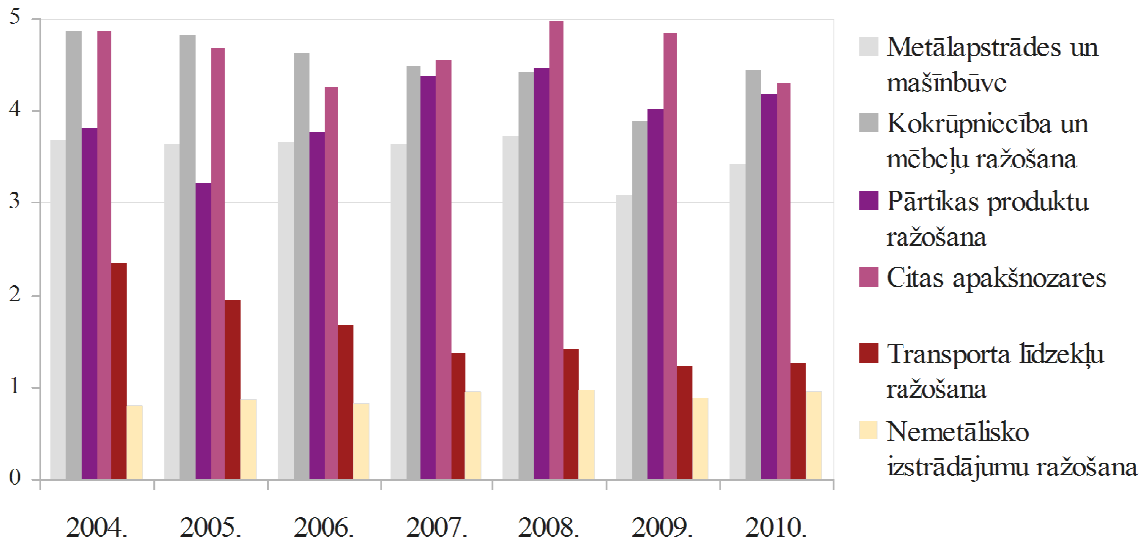
3. INVESTĪCIJU TIRGUS ĪPAŠĪBAS

3.1. Ražošanas attīstība

2009. gads nav bijis viegls gads Latvijas rūpniecībai, tomēr orientācija uz eksportu un ekonomiskās situācijas straujāka izaugsme un atjaunošanās eksporta tirgos tiešā veidā ir ietekmējusi rūpniecības nozares atjaunošanos Latvijā. Arī nefinanšu investīcijas liecina, ka rūpniecībā ir sasniegta optimālā noslodze un jaudu palielināšana ir iespējama tikai veicot papildus investīcijas.

2009. gadā rūpniecības nozares (B-E pēc Nace 2.red.) kopējais apgrozījums Latgales reģionā veido 289 574 tūkst. LVL, kas ir par 31% mazāk nekā 2008. gadā. Kopējā pievienotā vērtība sastāda 84 814 tūkst. LVL, kas ir attiecīgi par 33% mazāk nekā 2008. gadā. Nozīmīgākais apgrozījums ir fiksēts pārtikas produktu ražošanā - 106 930 tūkst. LVL, koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles; salmu un pīto izstrādājumu ražošana - 32 162 tūkst. LVL un elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana - 43 728 tūkst. LVL.

Rūpniecības apakšnozaru uzņēmumos saražotās produkcijas pieaugums ir bijis pastāvīgi saistīts ar jaunu, labi apmaksātu darbavietu radīšanu, sekmējot augsti kvalificēta darbaspēka pieprasījuma paaugstināšanos reģionā.

3.1.1. att. Aizņemtās darba vietas apstrādes rūpniecībā Latgalē (tūkst.) Avots: VARAM

Rūpniecības veiksmīgai attīstībai ir nozīmīga arī inovāciju klātbūtne. Inovāciju vidi reģionā veicina biznesa inkubatori un tehnoloģiskie centri, kas darbojas ekonomiski aktīvākajās pilsētās, kā arī tehnoloģiju pārneses kontaktpunkti, kas darbojas reģiona nozīmīgākajās augstākās izglītības iestādēs.

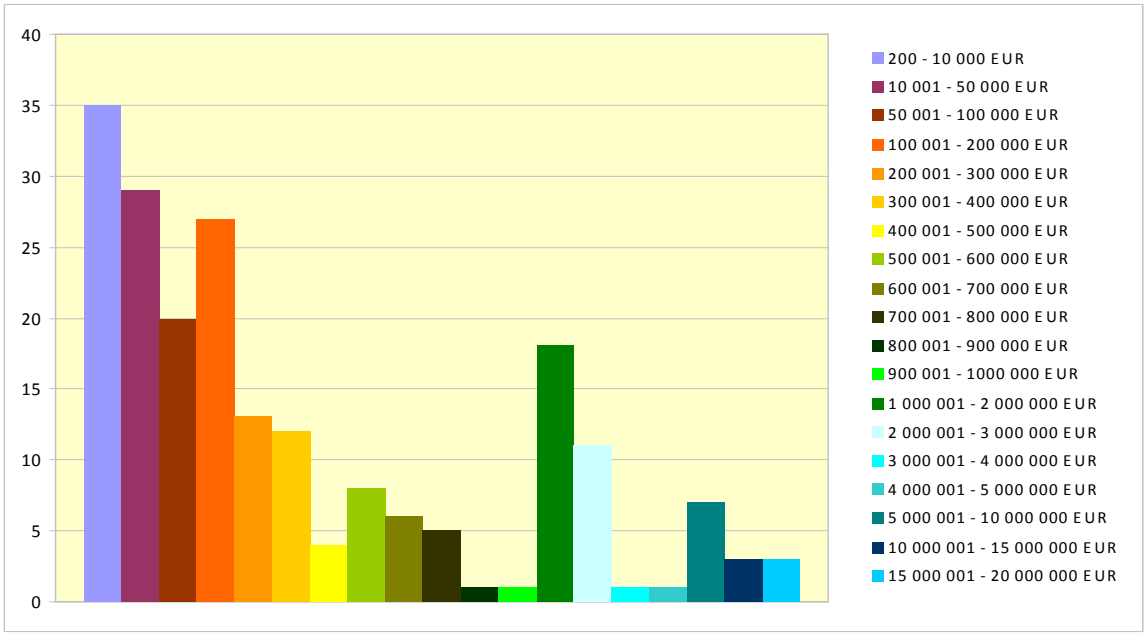
Reģionā strādājošie inkubatori, tehnoloģiskie un tehnoloģiju pārneses centri:

1) Līvānu Inženiertehnoloģiju un inovāciju centrā darbojas gan inkubators, gan arī tehnoloģiskais centrs;
2) Rēzeknes Augstskolas Inovāciju centra „Ideju viesnīca";

3) Latgales aparātbūves tehnoloģiskais centrs (LATC) – Rēzeknes struktūrvienība Balvos;
4) Preiļu Biznesa inkubators;
5) Biznesa inkubators „Ideju viesnīca Daugavpils";
6) Latgales aparātbūves tehnoloģiskais centrs (LATC) - laboratorija Rēzeknes Augstskolā;
7) Latgales aparātbūves tehnoloģiskais centrs – parks, kas atrodas Rēzeknes Speciālās ekonomiskās zonas teritorijā;
8) Daugavpils Universitātes Tehnoloģiju pārneses kontaktpunkts;
9) Rēzeknes Augstskolas Vides tehnoloģiju pārneses kontaktpunkts.

3.2. Ārējā tirdzniecība

Rūpniecības attīstību lielā mērā ir noteikusi eksportspēja, pateicoties pasaules tirgu sniegtajām iespējām, eksportspējīgie uzņēmumi piedzīvo izaugsmi un to finansiālā situācija uzlabojās jau 2009. gadā. Izvērtējot eksportējošo uzņēmumu rādītājus, līderi skaita ziņā ir nelielie eksportējošie uzņēmumi, kuru eksporta apjomi nepārsniedz 10 tūkstošus eiro, tomēr pozitīvi ir jāvērtē, ka 3 uzņēmumi eksportē preces un pakalpojumus vairāk kā 10 miljonu eiro vērtībā un 3 uzņēmumi eksportē vairāk kā 15 miljonu eiro apmērā.

3.2.1. att. Latgales reģiona eksportējošo uzņēmumu skaits un sadalījums pēc eksporta apjoma EUR, CSB dati par 2010. gadā,

Latgales reģiona 205 uzņēmumi eksportē savu produkciju uz vismaz vienu valsti un vismaz 200 Eiro vērtībā, kopumā Latvijā ir 4406 šādi uzņēmumi, un Latgales reģiona uzņēmumi sastāda tikai 4,7% no visiem eksportējošiem uzņēmumiem. Šis radītājs liek

secināt, ka Latgales reģiona uzņēmumiem nepieciešams intensīvāks atbalsts eksporta uzsākšanā un īstenošanā.

Reģiona uzņēmēji eksportē uz ļoti dažādām pasaules valstīm, un nozīmīgākie starptautiskās tirdzniecības partneri ir Francija, Norvēģija, Kazahstāna, Polija, Turcija, Amerikas Savienotās Valstis, Moldova un Austrālija.

Lielākajiem ražotājiem Latgales reģionā ir sekojoši eksporta tirgi:

- REGULA BALTIJA, SIA (Daugavpils) – visplašāk eksportējošais reģiona uzņēmums, eksportē uz 29 valstīm: AAE, Armēnija, Argentīna, Austrālija, Azerbaidžāna, Brazīlija, Šveice, Ķīnas Tautas Republika, Ēģipte, Kenija, Kirgizstāna, Luksemburga, Maroka, Moldovas Republika, Melnkalne, Malta, Malaizija, Nigērija, Portugāle, Rumānija, Saūda Arābija, Singapūra, Sīrija, Taizeme, Turkmenistāna, Turcija, Taivāna, ASV, Vjetnama
- DITTON PIEVADĶĒŽU RŪPNĪCA, AS (Daugavpils)– Azerbaidžāna, Kanāda, Ēģipte, Indija, Itālija, Moldovas Republika, Krievijas Federācija, Slovākija, Uzbekistāna, Vjetnama
- AXON CABLE, SIA (Daugavpils) – Francija, Apvienotā Karaliste, Ungārija, Meksika, Norvēģija, Polija, Singapūra
- NEXIS FIBERS, SIA (Daugavpils) – Austrālija, Kanāda, Šveice, Čīle, Indija, Norvēģija, Turcija, ASV, Dienvidāfrika
- ZIEGLERA MAŠĪNBŪVE, SIA (Daugavpils) – Bulgārija, Ķīnas Tautas Republika, Vācija, Spānija, ASV
- ZILĀ LAGŪNA, SIA (Daugavpils) – AAE, Austrālija, Azerbaidžāna, Bulgārija, Gruzija, Grieķija, Izraēla
- Z-LIGHT, SIA (Līvānu novads) – Austrija, Kanāda, Izraēla, Indija, Singapūra, ASV
- ARIOLS, SIA (Ludzas novads) – Austrālija, Grieķija, Portugāle
- BELMAST, SIA (Daugavpils) – Baltkrievija, Krievijas Federācija, Turkmenistāna
- DAUGAVPILS LOKOMOTĪVJU REMONTA RŪPNĪCA, AS (Daugavpils)– Baltkrievija, Kazahstāna, Lietuva, Uzbekistāna
- LATLIGA, SIA (Daugavpils) – Kirgizstāna, Kazahstāna, Tadžikistāna
- MAGISTR, SIA (Daugavpils) - Apvienotie Arābu Emirāti, Norvēģija, Panama
- PREIĻU SIERS, AS (Preiļu novads) – Bulgārija, Vācija, Spānija, Polija, Rumānija.

3.3. Ģeogrāfiskais stāvoklis, pierobežas zona

Latgales klimatu un dabas ainavas nosaka virsmas reljefs - paugurainās, ezeriem bagātās Latgales un Augšzemes augstienes vidū un dienviddaļā, kuras virzienā uz ziemeļiem un rietumiem nomaina viļņotās purvainās Austrumlatvijas un Mudavas zemienes veido reģionam raksturīgās dabas ainavas. Latgales augstākais punkts atrodas 289 m virs jūras līmeņa (Lielais Liepu kalns) Rēzeknes novadā.

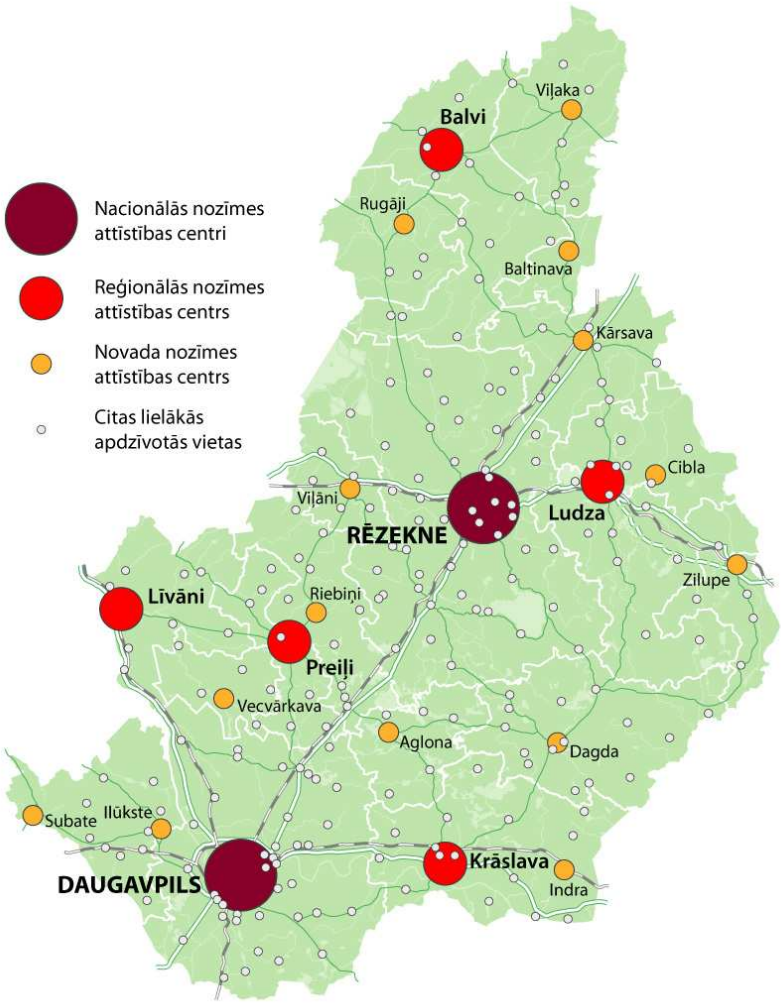
Latgales reģions izvietojies Latvijas austrumu daļā un valsts iekšienē robežojas ar Zemgales un Vidzemes reģioniem. Latgales austrumu robeža 253,2 km garumā ir arī ES

robeža, 166,2 km garumā ar Krievijas Federāciju un dienvidos ar Baltkrieviju 87 km garumā. Dienvidrietumos reģions robežojas Lietuvas Republikas ziemeļaustrumu robežu 57 km garumā.

3.3.1. att. Latgales reģiona administratīva iedalījuma karte

Latgales reģionam ir funkcionāla saistība ar blakus esošajiem Vidzemes un Zemgales reģioniem, sazarots un satiksmei ērts ceļu tīkls to savieno ar lielākajām pilsētām Vidzemē un Zemgalē, tai skaitā galvaspilsētu Rīgu. Starptautiskie transporta koridori nodrošina Latgalei tiešu satiksmi ar kaimiņvalstu lielākajiem centriem – Maskavu, Vitebsku, Smoļensku, Kauņu, Viļņu, Varšavu, Pleskavu un Sanktpēterburgu.

3.3.2. att. Nozīmīgākie attīstības centri Latgales reģionā

3.3.1. Pierobežas zona

Tie reģioni, kas robežojas ar Latgali, kaimiņvalstīs uzskatāmi par periferiālām teritorijām, īpaši Krievijas pierobeža. Robežas šeit funkcionē kā barjera ar ierobežotu robežas pārejas un muitas kontroles punktu skaitu, stingru kravu un pasažieru plūsmas kontroli. Pēc iestāšanās ES reģiona robežas ar Krieviju un Baltkrieviju ir arī ES ārējās robežas. Ekonomiskie un demogrāfiskie rādītāji pierobežā kopumā ir zemāki nekā novados vidēji, taču Austrumu pierobežas novados vidējie rādītāji ir vēl zemāki nekā caurmērā visā pierobežā. Austrumu pierobežas novadu iedzīvotāju blīvums vidēji ir par trešdaļu zemāks nekā novados vidēji un par divām trešdaļām zemāks nekā Latvijā vidēji. Austrumu pierobežas novadi ir teritoriju kategorija, kur, salīdzinot ar citām teritorijām Latvijā, laikā no 2006. gada sākuma līdz 2011. gada sākumam iedzīvotāju skaits sarucis visstraujāk, turklāt tajās ir liels pensijas vecuma iedzīvotāju skaits. Tas raksturo nomales efekta situāciju, kādā atrodas šīs grupas teritorijas.

Austrumu pierobežas novadu pašvaldību iekasētais iedzīvotāju ienākuma nodokļa apmērs uz vienu iedzīvotāju 2010. gada sastādīja 63% no novadu vidējā radītāja un tikai 51% no valstī vidēji iekasētā. Teritorijas raksturo izteikti mazs darbavietu skaits un augsts bezdarbs – bezdarba līmenis Austrumu pierobežas novados ir gandrīz divas reizes augstāks nekā Latvijā vidēji, savukārt ekonomiski aktīvo individuālo komersantu un komercsabiedrību skaits uz 1000 iedzīvotājiem – trīs reizes mazāks nekā vidēji Latvijā.

Pierobežas teritorijas attiecas uz Baltinavas, Ciblas, Dagdas, Ilūkstes, Kārsavas, Viļakas, Zilupes, Daugavpils, Krāslavas un Ludzas novadiem.

Valsts robeža kā šķērslis noteikusi ceļu radiālu orientāciju uz iekšzemes centriem, tāpēc austrumu pierobežā ir vāji attīstīta satiksme gar robežu. Autoceļu konfigurācija un sliktais ceļu stāvoklis ietekmē nomaļu teritoriju sasniedzamību, palielina reālo attālumu no galvenajiem centriem, ko vēl pasliktina sabiedriskā transporta neesamība vai nepietiekamība. Tas aizvien vairāk izolē pierobežas teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju ikdienu un nereti veicina šo cilvēku tuvināšanos kaimiņvalstu kultūrai un videi.

Neskatoties uz pozitīvajām tendencēm zemes izmantošanā, reģionā vēl ir lauksaimniecībā neizmantota zeme, un lielākais šo neizmantoto zemju īpatsvars ir pierobežā: Zilupes novadā (37%), Ludzas novadā (29%), kā arī paugurainajā Aglonas novadā (24%). Tas paver iespējas lauksaimniecības attīstībai, it īpaši pārtikas un nepārtikas - atjaunojamo resursu un dabīgo šķiedraugu audzēšanai.

3.4. Blakus esošais Austrumu tirgus

3.4.1. Krievija

Ārējā tirdzniecība

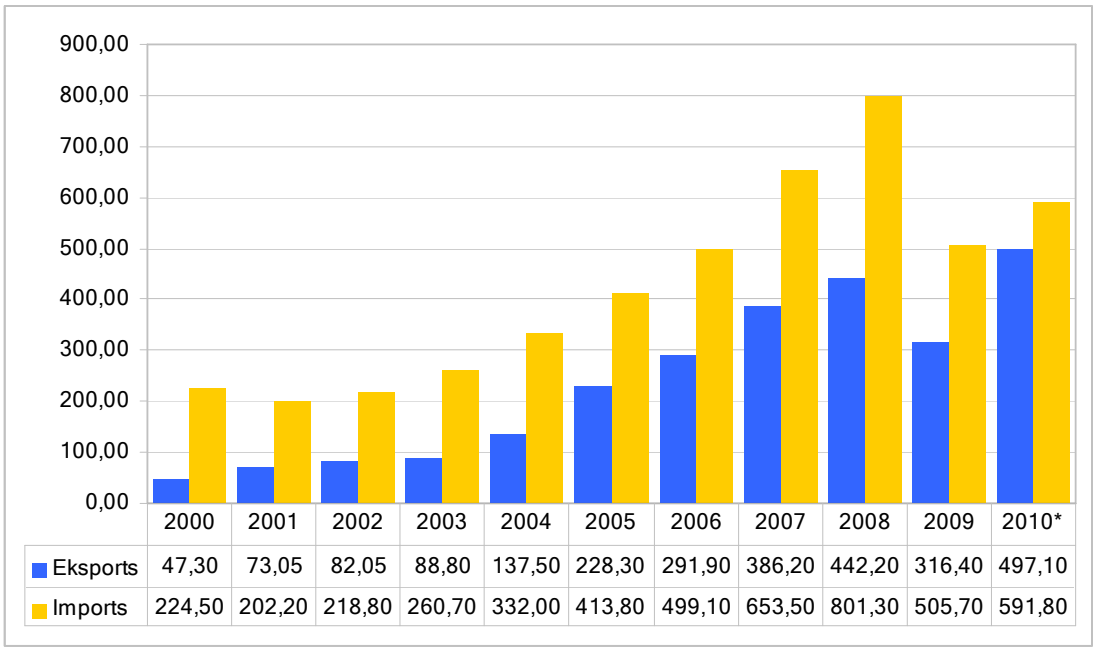
2010. gadā Latvijas kopējais ārējās preču un pakalpojumu tirdzniecības apgrozījums ar Krieviju sasniedza 1,3 miljardi LVL.

Tabula 3.4.1.

Latvijas preču un pakalpojumu tirdzniecība ar Krieviju 2010. gadā (milj. LVL), Avots: CSB

	Kopējais eksports	Kopējais imports	Bilance	Preču eksports	Preču Imports	Pakalpojumu eksports	Pakalpojumu imports
2009	416,1	573,2	-157,1	316,4	505,7	99,7	67,5
2010	**644,2**	**669,2**	**-25**	**503,8**	**497,1**	**591,8**	**77,4**
Izmaiņas, %	55	17	84,1	57	17	48	15
Īpatsvars, %	9,7	9,5		10,6	10,0	7,5	6,6
Vieta	3	3		3	3	2	2

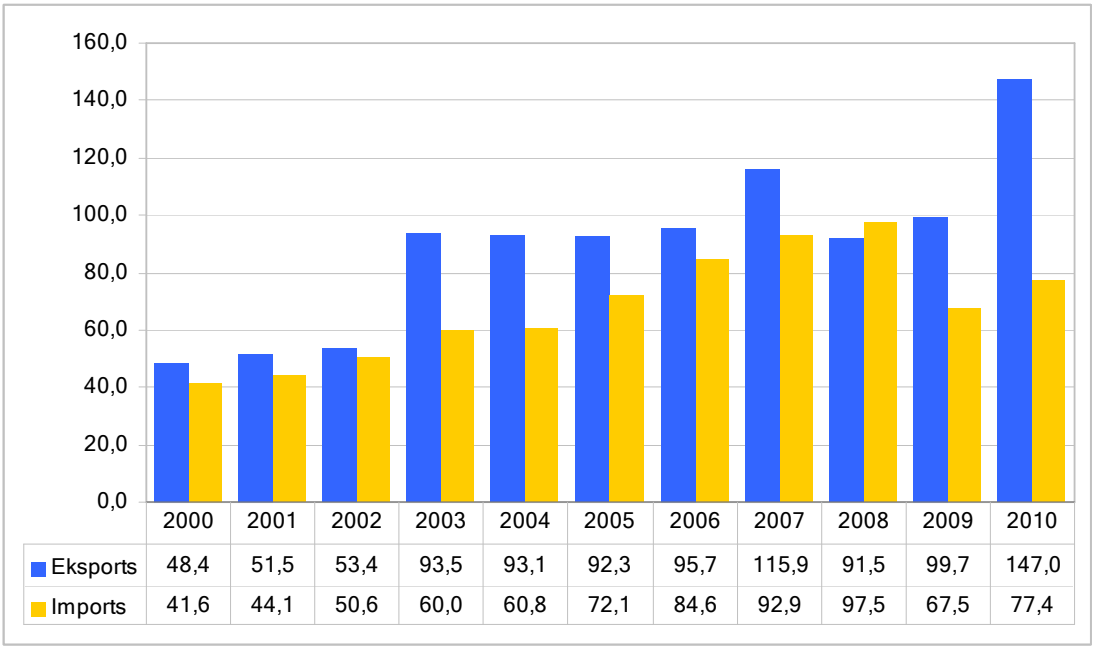
2010. gada beigās Krievija bija Latvijas 3. lielākais preču eksporta partneris. Galvenās eksporta preces uz Krieviju ir pārtikas rūpniecības produkti (26,5%), mašīnas un mehānismi, elektriskās iekārtas (16,9%) un ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcija (15,0%).

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
Eksports	47,30	73,05	82,05	88,80	137,50	228,30	291,90	386,20	442,20	316,40	497,10
Imports	224,50	202,20	218,80	260,70	332,00	413,80	499,10	653,50	801,30	505,70	591,80

3.4.1. att. Latvijas preču un pakalpojumu tirdzniecība ar Krieviju 2000-2010 milj. LVL, (*-operatīvie dati), CSB dati

Starp 50 lielākajiem preču eksportētājiem uz Krievijas Federāciju 2010. gadā ir atrodami arī 3 Latgales reģiona uzņēmumi – Belmast SIA, Daugavpils Gaita SIA un Ditton Pievadķēžu rūpnīca AS.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Eksports	48,4	51,5	53,4	93,5	93,1	92,3	95,7	115,9	91,5	99,7	147,0
Imports	41,6	44,1	50,6	60,0	60,8	72,1	84,6	92,9	97,5	67,5	77,4

3.4.2. att. Pakalpojumu eksporta – importa dinamika pa gadiem (milj. LVL), Latvijas Bankas dati

2010. gada beigās Krievija bija Latvijas 2. lielākais pakalpojumu eksporta partneris Latvijas pakalpojumu eksports uz Krieviju 2010. gada beigās veidoja 147 milj. LVL. Latvijas

pakalpojumu 2010. gadā eksporta lielāko ieņēmuma daļu veido pārvadājumi - 60,4% un tūrisms - 29,2%.

3.4.2. Baltkrievija

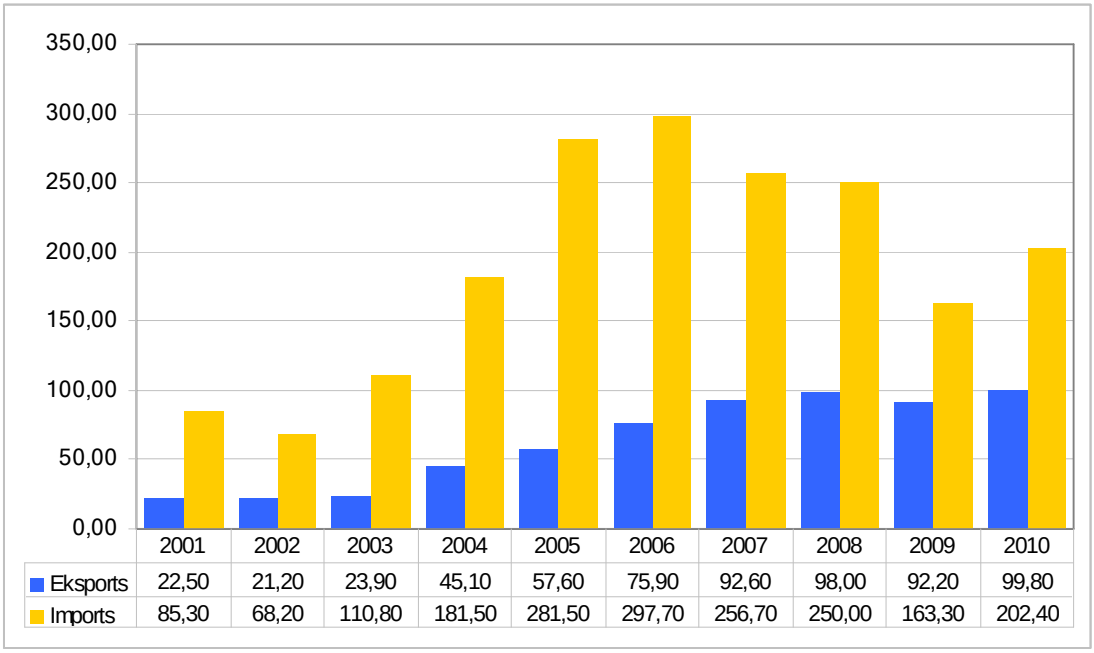
Ārējā tirdzniecība

2010. gadā Latvijas kopējais ārējās preču un pakalpojumu tirdzniecības apgrozījums ar Baltkrieviju sasniedza 459,0 milj. LVL.

Tabula 3.4.2.
Latvijas preču un pakalpojumu tirdzniecība ar Baltkrieviju 2010. gadā (milj. LVL), Avots: CSB

	Kopējais eksports	Kopējais imports	Bilance	Preču eksports	Preču Imports	Pakalpojumu eksports	Pakalpojumu imports
2009	135,4	186,4	-51,0	92,2	163,3	43,2	23,1
2010	**232,8**	**226,1**	**6,8**	**99,8**	**202,4**	**133,0**	**23,7**
Izmaiņas, %	72,0	21,3	-113,3	8,4	23,9	207,9	2,6
Īpatsvars, %	3,5	3,2		2,1	3,4	6,8	2,0
Vieta	9	10		12	9	4	12

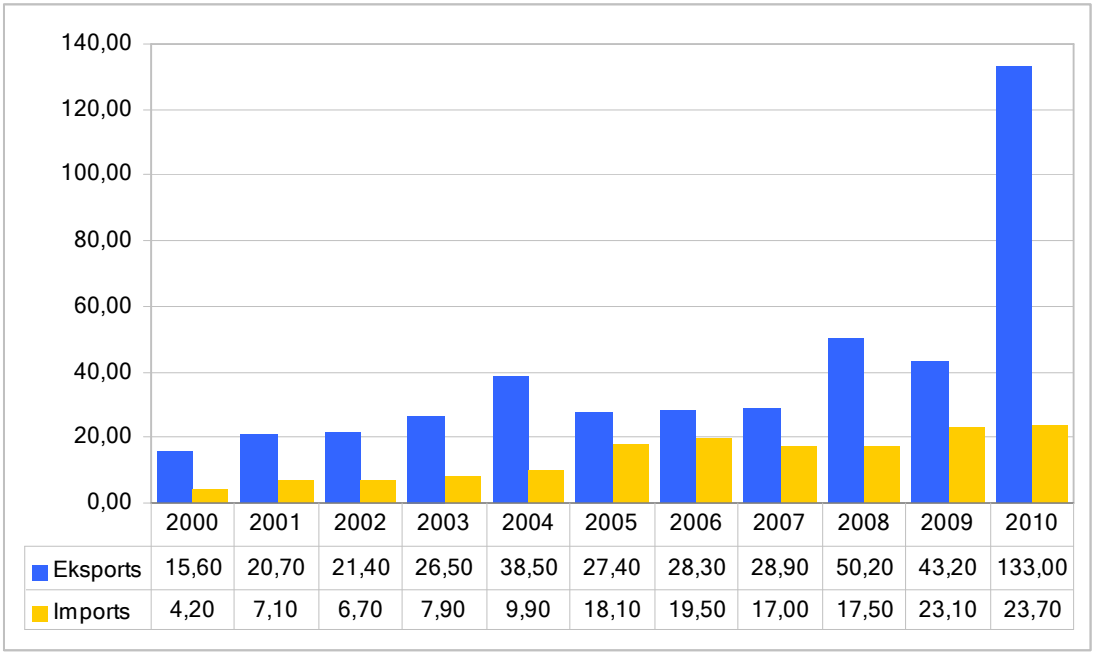
2011. gada 1. pusgada beigās Baltkrievija bija Latvijas 12. lielākais preču eksporta partneris. Galvenās Latvijas eksporta preces uz Baltkrieviju ir mašīnas un mehānismi, elektriskās iekārtas (19%), transportlīdzekļi (14%), ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcija (12%) un tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi (11%).

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Eksports	22,50	21,20	23,90	45,10	57,60	75,90	92,60	98,00	92,20	99,80
Imports	85,30	68,20	110,80	181,50	281,50	297,70	256,70	250,00	163,30	202,40

3.4.3. att. Preču eksporta – importa dinamika (milj. LVL), CSB dati

Starp Latvijas 50 lielākajiem eksportētājiem uz Baltkrieviju ir arī Latgales reģiona uzņēmumi – Belmast SIA un Daugavpils Lokomotīvju remonta rūpnīca AS.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Eksports	15,60	20,70	21,40	26,50	38,50	27,40	28,30	28,90	50,20	43,20	133,00
Imports	4,20	7,10	6,70	7,90	9,90	18,10	19,50	17,00	17,50	23,10	23,70

3.4.4.att. Latvijas pakalpojumu ārējā tirdzniecība ar Baltkrieviju (milj. LVL), Avots: *Latvijas Banka*

Investīcijas

Starp lielākajiem uzņēmumiem ar Baltkrievijas kapitālu Latvijā ir arī Latgales reģiona uzņēmumi – uzņēmums NEONAFTA kopuma ir investējis 264 tūkst. LVL, no tiem 136 tūkst. LVL - uzņēmumā Mamas D SIA, un 128 tūkst. LVL - Latgales Alus D SIA. Savukārt Rahazhynsky Yury un Shumsky Ivan katrs ir investējis 40,8 tūkst. LVL uzņēmumā Regula Baltija SIA.

3.5. Infrastruktūra

Reģionu raksturo sabalansēts un integrēts transporta infrastruktūras tīkls, kas ietver autoceļus, dzelzceļu, gaisa transportu un velotransportu.

3.5.1. att. Latgales reģiona transporta infrastruktūra. Avots: Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums

3.5.1. Autoceļi

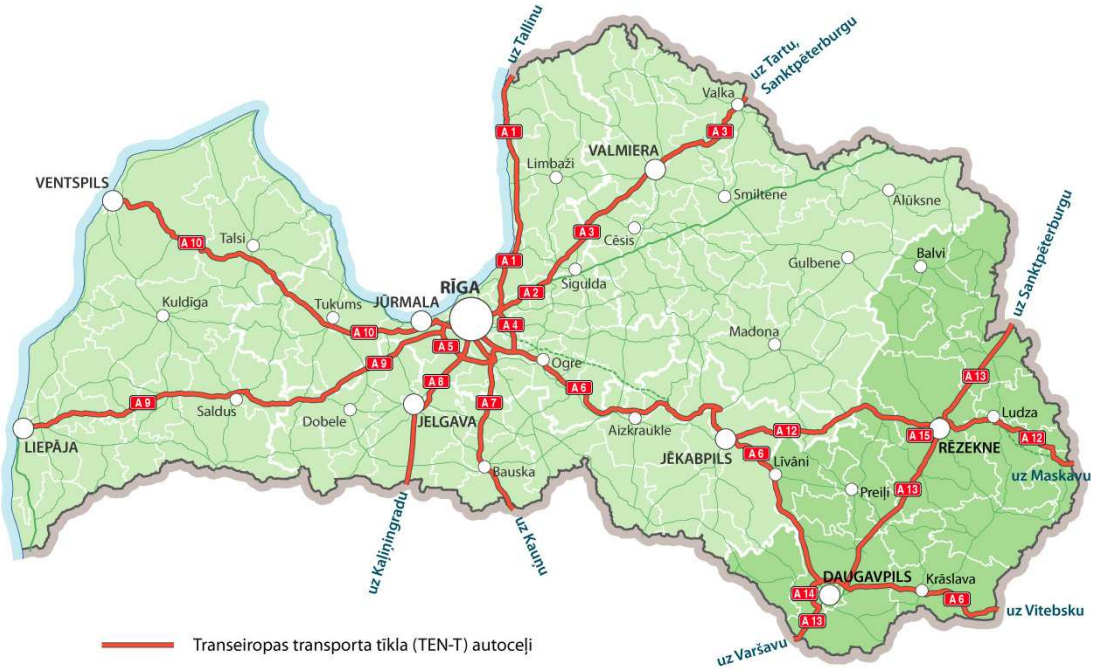
Latgales reģiona ceļu sazarotību un galveno automaģistrāļu virzienu nosaka reģiona dabiskās konkurētspējas priekšrocības. Reģiona teritoriju šķērso arī starpvalstu nozīmes automaģistrāles E22 – Ventspils – Rīga – Rēzekne un E262 – Medumi uz Lietuvas Robežas – Rēzekne.

Starpvalstu satiksmes kontekstā stratēģiski nozīmīgā vietā atrodas Rēzeknes pilsēta, caur kuru iet automaģistrāles, kas savieno Lietuvas Republiku ar Krievijas Federāciju un Latvijas Republikas ostas ar Krievijas Federāciju. Visa reģiona attīstībai nozīmīgākās ir starptautiskās nozīmes tranzīta automaģistrāles, kuras nodrošina gan

Latvijā, gan citur pasaulē saražoto preču nogādi uz Krievijas Federāciju, Baltkrievijas Republiku un Lietuvas Republikas ziemeļaustrumu reģioniem.

Reģiona attīstībai nozīmīga ir transporta satiksme ar valsts galvaspilsētu Rīgu no lielākajām pilsētām Daugavpils un Rēzeknes.

Lielāko īpatsvaru no Latgales reģiona ceļiem veido vietējās nozīmes jeb pašvaldību autoceļi, kuru kopgarums sastāda nepilnus 9 tūkstošus kilometru, kas aizņem 65,8% no visiem reģiona ceļiem. Vietējās nozīmes ceļi veido 6,3 km lielu pārklājumu uz katru teritorijas kvadrātkilometru, bet valsts nozīmes automaģistrāles – 3,3 km/km^2.

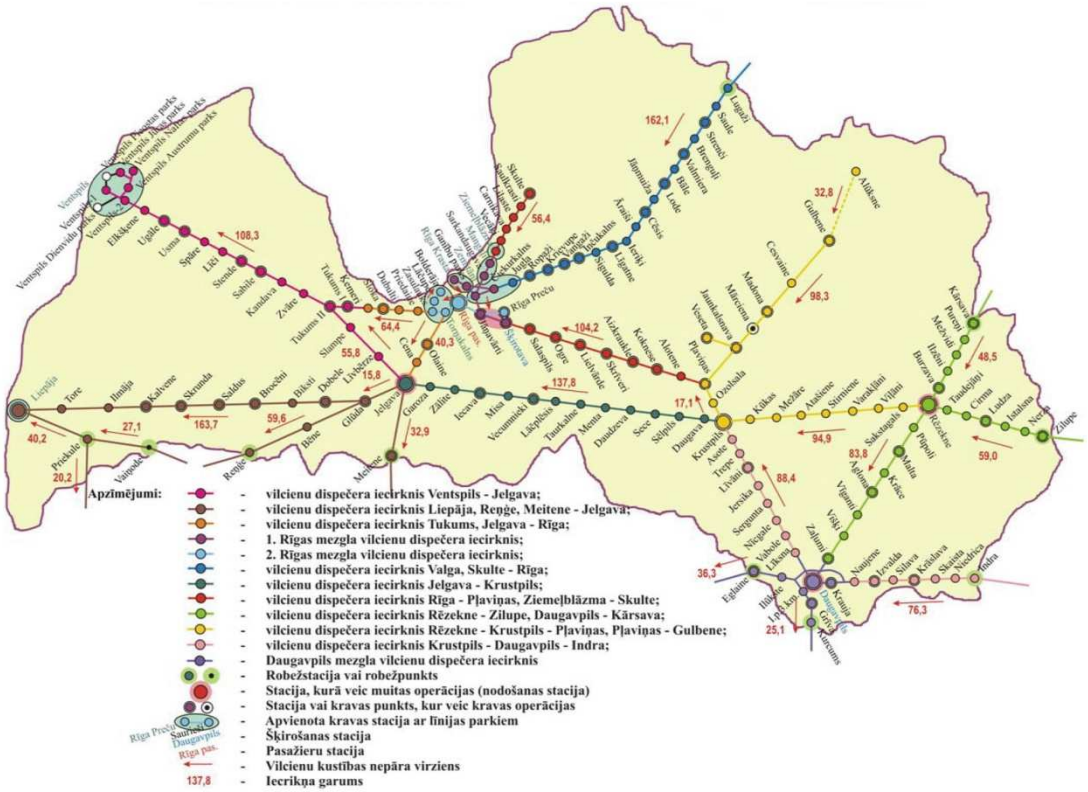
3.5.2. att. Trans-Eiropas autoceļu (TEN) tīkls Latvijā.

Latgales reģionu šķērso arī Trans-Eiropas autoceļu tīklā iekļautie ceļi. Latgales reģiona attīstības iespējas netieši ietekmēs arī jaunā šoseja, Rīga – Maskava, kuras izbūve tiks pabeigta tuvākajā laikā.

3.5.2. Dzelzceļi

Latgales reģionu šķērso vairākas starptautiskas nozīmes dzelzceļa līnijas:

- Maskava – Zilupe – Rēzekne - Krustpils – Jelgava - Ventspils
- Vitebska - Indra – Daugavpils – Krustpils - Rīga
- Sanktpēterburga – Kārsava – Rēzekne – Daugavpils – Eglaine – Klaipēda vai Daugavpils - Kurcums - Viļņa.

3.5.3. att. Latvijas dzelzceļa sistēma, Latvijas Dzelzceļš dati

Dzelzceļa koridori izvietoti paralēli trim galvenajiem autoceļiem savienojošiem Jēkabpili, Rēzekni un Daugavpili, tādā veidā pastiprinot Jēkabpils, Rēzeknes un Daugavpils kā svarīgu reģiona mezglu punktu lomu. Pēc „Latvijas Dzelzceļa" sniegtās informācijas, laika posmā no 2007. līdz 2013. gadam Latgales reģiona teritorijā tiek plānoti šādi pasākumi dzelzceļa infrastruktūras uzlabošanai:

- Satiksmes automātiskās vadības sistēmas ieviešana posmos Rēzekne - Krustpils un Daugavpils - Krustpils
- Otrā sliežu ceļa būvniecība posmā Indra - Bigosova
- Daugavpils kravu mezgla attīstība
- Jauna atsevišķa sliežu ceļa būvniecība posmā Rēzekne - Krustpils.

3.5.3. Gaisa satiksme

Latgales reģionam tuvākās starptautiskās lidostas ir Rīgā (ap 250 km no Rēzeknes un Daugavpils), kā arī Viļņā un Kauņā Lietuvā (ap 200 km no Daugavpils un vairāk nekā 300 km no Rēzeknes). Kaut arī attālums līdz Viļņas lidostai no Daugavpils ir mazāks nekā līdz Rīgas lidostai, šobrīd tieši Rīgas lidosta ir vadošā reģionālā lidosta ar vairāk kā 80 dažādiem lidojumu galamērķiem un 2010. gadā ir apkalpojusi vairāk kā 4 miljonus pasažieru.

Pašlaik reģionā nav citu sertificētu, darbojošos lidostu. Lidlauks Rēzeknē tiek izmantots tikai apmācību lidojumiem. Daugavpils novada Kalkūnes pagastā atrodas

Grīvas lidlauks, kas paredzēts apmācību lidojumiem ar paraplānu/deltaplānu un pilotu sertifikācijai, kā arī pasažieru vizināšanai ar speciālo tandema paraplānu vai moto-deltaplānu. Lidlauki varētu veidoties arī Balvu, Ludzas, Krāslavas, Preiļu un Līvānu novados, kas būtu izmantojami privāto lidmašīnu un citu mazizmēra lidaparātu pacelšanai debesīs un piezemēšanai.

Reģionālā lidosta

Ir uzsākts darbs pie reģionālās lidostas Daugavpilī projekta attīstīšanas. Kādreiz aktīvi izmantotā militārā lidosta atrodas Naujenes pagastā Lociku ciemā, 1 km attālumā no valsts galvenā autoceļa Krievijas robeža (Grebņeva) - Rēzekne - Daugavpils - Lietuvas robeža (Medumi) (A13), kas ir daļa no Eiropas ceļa E262 Varšava- Sanktpēterburga, un 1 km attālumā no valsts galvenā autoceļa Rīga - Daugavpils – Krāslava - Baltkrievijas robeža (Paternieki) (A6) un 15 km attāluma no Daugavpils pilsētas. Lidosta atrodas arī netālu no dzelzceļa līnijas Rīga - Daugavpils - Indra.

Lidlauka zemes gabala īpašnieks ir Daugavpils pilsētas dome, taču kopā ar privāto zemes īpašnieku zemes gabaliem kopējā zemes platība lidostas teritorijā ir 231,77 ha, bet piebraucamo ceļu platība uz lidostu 7200 m². Plānots izveidot starptautisku reģionālu lidostu "Daugavpils", kur tiktu ierīkots pasažieru terminālis ar kopējo platību 1500-2000 m² un satiksmes kapacitāti 40-50 pasažieru stundā, kas dotu iespēju apkalpot līdz 500 tūkst. pasažieru gadā. Pie kravas terminālja kopējās platības 1000 m² kravas pārvadājumu apjoms varētu sasniegt 12-15 tūkst. tonnu gadā. Novietojums pie tādiem svarīgiem transporta koridoriem Daugavpils lidostas atrašanās vietu padara pievilcīgu.

3.5.4. Cauruļvadi

Latgales reģiona teritoriju austrumu-rietumu virzienā šķērso naftas vads un naftas produktu vadi no Samāras (Krievijā) un Novopockas (Baltkrievijā) 57 km garumā. Naftas vada kopgarums ir 435 km, caurlaides spēja – 16 miljonu tonnu gadā, bet tas praktiski ir slēgts sakarā ar izmaiņām Krievijas naftas tranzīta politikā. Naftas produktu vads ar caurlaides spēju 5 miljoni tonnu gadā uzbūvēts paralēli naftas vadam.

3.5.5. Ūdensceļi

Līdz 12. gadsimtam Daugava bija galvenā transporta artērija, kas savienoja austrumus ar Baltijas jūru. Vēlāk, kad gar upi tika uzbūvēti ceļi, ūdensceļu izmantoja tikai kokmateriālu pludināšanai. Pēc hidroelektrostaciju kaskādes uzbūvēšanas šī funkcija izzuda pilnībā. Pilnīgi neizmantots ir Daugavas un citu reģiona lielāko upju kā tūrisma ūdensceļu potenciāls.

3.5.6. Velosipēdistu un gājēju celiņi

Šobrīd Latgales reģiona pilsētās un novados, tāpat kā Latvijā kopumā, ir vāji attīstīta veloceliņu infrastruktūra, kā rezultātā velosipēdisti galvenokārt izmanto gājēju

celiņus vai autoceļus. Salīdzinoši mazs pilsētu iedzīvotāju skaits savās ikdienas gaitās kā pārvietošanās līdzekli izmanto velosipēdu, taču cilvēki, kuri dzīvo laukos, ekonomiskos un laika racionālas izmantošanas nolūkos ikdienā velosipēdus izmanto biežāk. Tajā pašā laikā, arvien lielāku popularitāti iegūst velotūrisms, arī piedāvātais Eiropas velosipēdu maršruts *Nr. 11 Nordkapa-Atēnas* šķērsos Latgales reģionu. Atsaucoties uz iedzīvotāju un tūristu vēlmi ceļot ar velosipēdiem, Latgales reģiona pašvaldības ir izveidojušas vairākus velomaršrutus. Ir ticis izdots Baltijas ezeru zemes velotūrisma ceļvedis, kurā apkopoti 45 velomaršruti. Maršrutu kopgarums ir 2263 km, no tiem 753 km Latgales reģionā.

3.6. Komunikācijas un sakari

Visās Latgales teritorijas apdzīvotās vietās ir pieejami ciparu un analogie telefona sakaru pakalpojumi. Datu pārvadei liela reģiona daļa izmanto optiskā kabeļa iespējas, kas savieno Balvu, Daugavpils, Krāslavas, Ludzas, Preiļu un Līvānu pilsētas. Mobilo elektronisko sakaru pakalpojumus Latgalē sniedz operatori - SIA „Latvijas Mobilais telefons", SIA „Tele2", SIA „Bite Latvija" un TRIATEL AS „Telekom Baltija". Pierobežas reģionos iespējams izmantot Lietuvas mobilo sakaru operatoru pakalpojumus. Fiksētos telefonsakarus piedāvā Lattelekom un IZZI. Latgalē ir pieejami 414 publiskie interneta pieejas punkti, kas nodrošina iespēju visiem iedzīvotājiem izmantot elektroniskos pakalpojumus.

Tabula 3.6.1.

Interneta pieejamība Latvijas reģionos gada sākumā (%)**,** Avots: CSB

	Internets mājsaimniecībās					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
LATVIJA	14.7	30.5	42.2	50.5	52.8	58.0
Rīgas reģions	21.2	42.3	52.6	60.4	60.4	64.4
Pierīgas reģions	10.0	30.4	47.5	59.5	57.8	64.7
Vidzemes reģions	18.8	26.7	37.4	...	43.6	47.6
Kurzemes reģions	13.4	23.8	41.6	48.1	52.8	54.1
Zemgales reģions	12.3	19.4	33.8	48.4	50.3	60.7
Latgales reģions	6.0	21.4	24.1	32.3	39.5	43.9

3.7. Darbaspēks un citi resursi

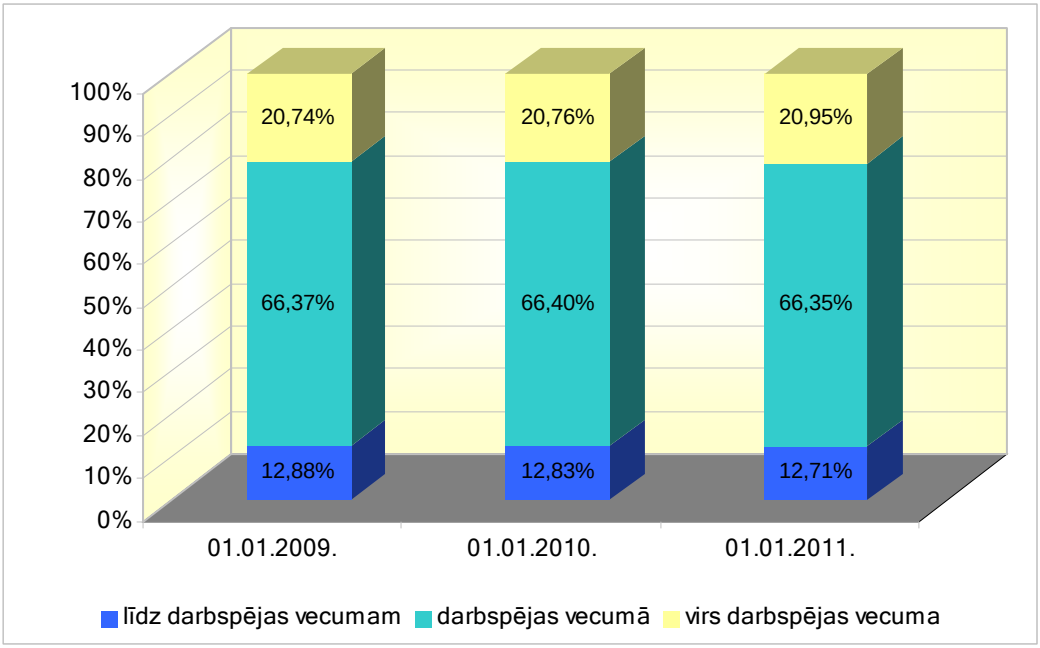
3.7.1. Iedzīvotāji

Iedzīvotāju skaita dinamika

Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, iedzīvotāju skaits 2011. gada 1. janvārī Latgales reģionā bija 334 897, tai skaitā novados – 197 805 un republikas pilsētās - 137 092.

Latgales reģions laika periodā no 2006.-2011. gadam ir pieredzējis vislielāko iedzīvotāju skaita samazinājumu visā republikā. Iedzīvotāju blīvums ir samazinājies no 23,4 iedzīvotājiem uz 1 km² 2010. gada sākumā uz 23,0 iedzīvotājiem uz 1 km² 2011. gada sākumā, savukārt novadu teritorijā bez republikas pilsētām no 13,9 uz 13,7

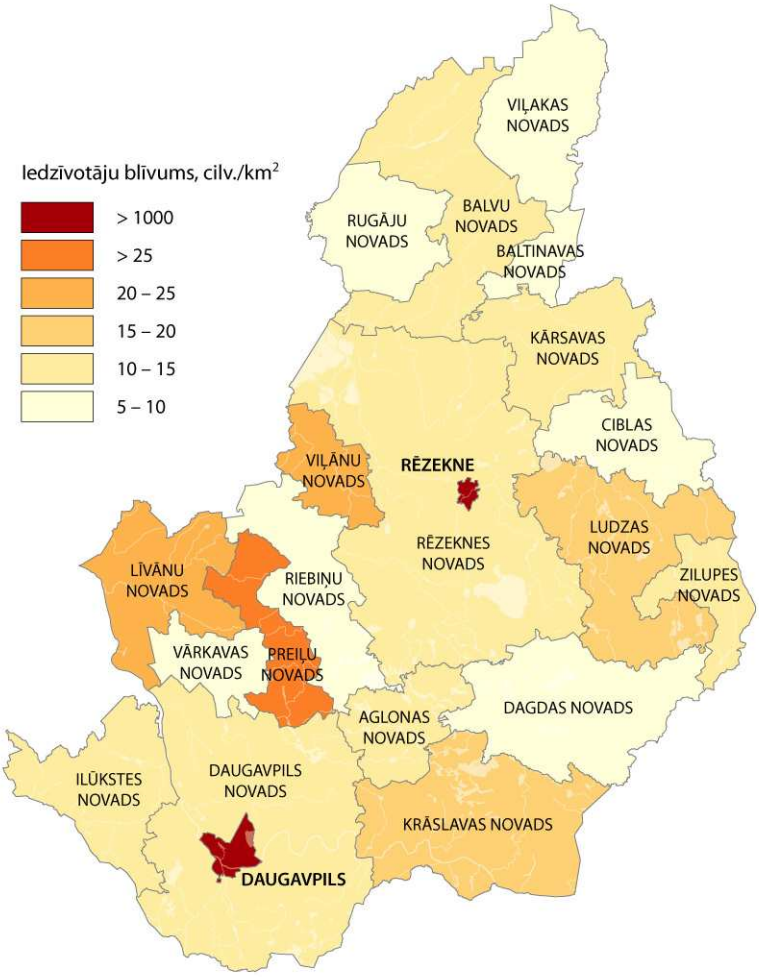
iedzīvotājiem uz 1 km². Iedzīvotāju skaits daudz izteiktāki samazinās iedzīvotāju grupās līdz darbspējas un darbspējas vecumā, savukārt pēc darbspējas vecumā samazinājums pret 2010. gadu ir niecīgs, tikai 0,63%, līdz ar to ir vērojams sociālā sloga pieaugums.

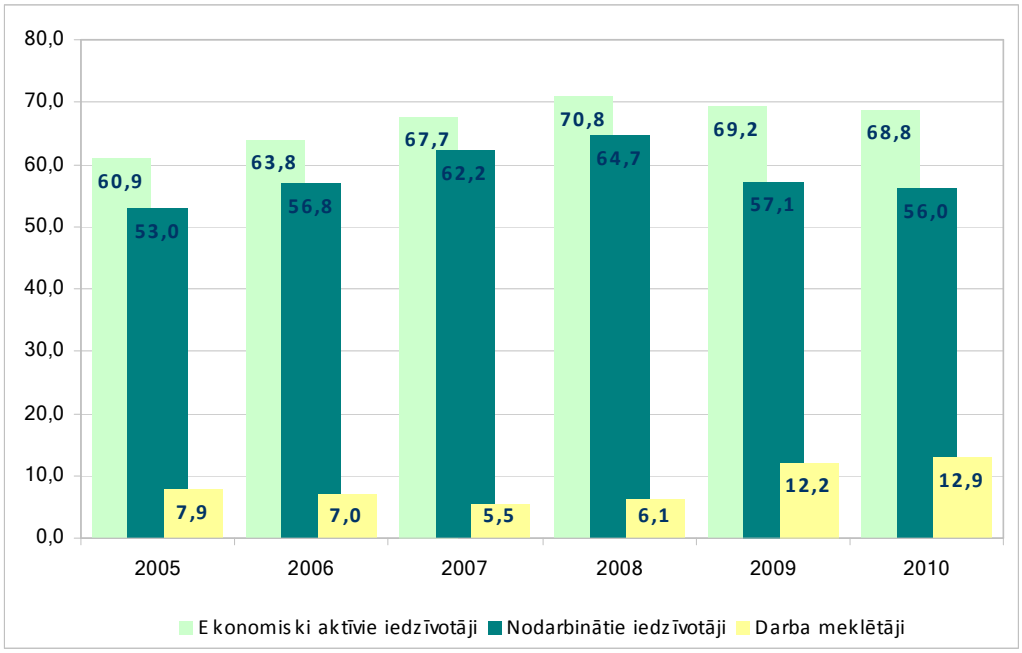
3.7.1. att. Iedzīvotāju sadalījums pēc ekonomiskās aktivitātes

Iedzīvotāju sadalījums

Reģionālajās pilsētās – Daugavpilī un Rēzeknē - dzīvo 41% no reģiona iedzīvotājiem darbspējas vecumā un 6 novados vēl 37,03 % no reģiona iedzīvotājiem darbspējas vecumā, šie novadi ir Rēzeknes novadā – 9,42%, Daugavpils novadā – 8,39%, Krāslavas novadā – 5,82%, Balvu un Ludzas novados – 4,61% un Līvānu novadā – 4,18%. Šiem novadiem ir raksturīgi arī augstāki iedzīvotāju blīvuma rādītāji, līdz ar to šie novadi arī ir potenciāli nozīmīgākie investīciju piesaistei, īpaši nozarēs, kur nepieciešams nozīmīgs skaits kvalificēta darbaspēka.

3.7.2. att. Latgales reģiona iedzīvotāju teritoriālais izvietojums (iedzīvotāju skaits uz 1 km², dati uz 01.01.2011), Avots: CSB dati

3.7.3. att. *Reģiona ekonomiski aktīvie, nodarbinātie iedzīvotāji un darba meklētāji (%), Avots: CSP dati*

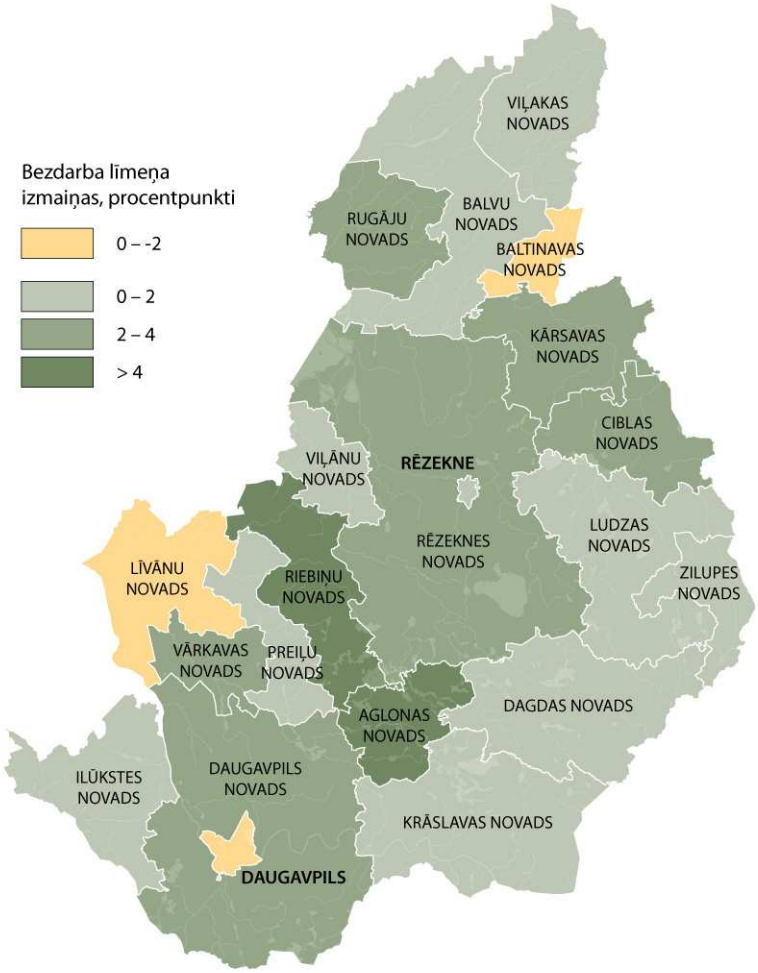
Bezdarba rādītāji

Latvijas reģionu salīdzinājumā otrais lielākais reģistrēto bezdarbnieku skaits 2010. gada 4. ceturksnī bija Latgales reģionā – 37 595 jeb 23,1% (2010. gada 1. ceturksnī – 39 282 jeb 20,2%), no tiem 18 966 jeb 50,45% sievietes un 18 629 jeb 49,55% vīrieši.

Apskatot situāciju novados, redzams, ka lielākoties bezdarbs 2011. gada sākumā salīdzinājumā ar 2010. gada sākumu ir pieaudzis, un samazinājums vērojams tikai Baltinavas un Līvānu novados un Daugavpils pilsētā.

2011. gada janvārī – februārī visā Latgales reģionā bezdarbnieku kopskaitā vērojams bezdarbnieku īpatsvara samazinājums, kuri uzskaitē ir līdz 6 mēnešiem un no 6 līdz 12 mēnešiem un palielinājums starp tiem, kuri ir uzskaitē no gada līdz 3 gadiem.

Pēc izglītības līmeņa 2010. gada 4. ceturksnī lielāko reģistrēto bezdarbnieku skaitu sastāda bezdarbnieki ar profesionālo izglītību – 58 902 bezdarbnieki, kas ir 36,3% no kopējā reģistrēto bezdarbnieku skaita.

3.7.4. att. Bezdarba līmeņa izmaiņas, 2011. gada sākumā pret 2010. gada sākumu, procentpunkti

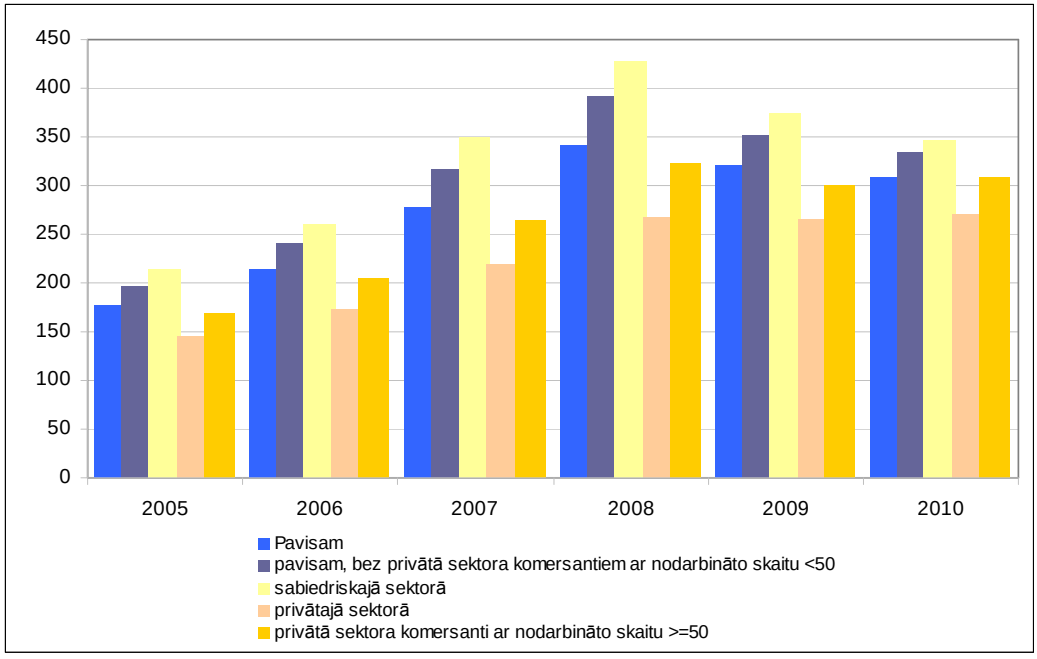
Visos Latvijas reģionos 2010. gada 4. ceturksnī lielāko bezdarbnieku skaitu pēc izglītības līmeņiem sastāda bezdarbnieki ar profesionālo izglītību. Lielākais bezdarbnieku īpatsvars ar profesionālo izglītību – 42,3% kopējā reģionā reģistrēto bezdarbnieku skaitā ir Latgales reģionā.

Vecuma grupās 2010. gada 4. ceturksnī lielāko reģistrēto bezdarbnieku skaitu sastāda bezdarbnieki vecumā no 50–54 gadiem — 14,1% no kopējā reģistrēto bezdarbnieku skaita. 2010. gada beigās lielākais reģistrēto bezdarbnieku skaits pēc profesijas bija mazkvalificēts darbaspēks: palīgstrādnieki – 12 968, mazumtirdzniecības veikala pārdevējs – 10 100, apkopējs – 5681, automobiļa vadītājs – 2808, sētnieks – 2754, pavārs – 2429, apsargs – 2182, celtnieks – 1959, šuvējs – 1563, traktora vadītājs – 1537.

2010. gadā profesionālo apmācību, pārkvalifikāciju un kvalifikācijas paaugstināšanu uzsākuši 8297 cilvēki, no tiem 5476 jeb 66% sievietes un 2821 jeb 34% vīrieši. Dalījumā pēc izglītības lielāko cilvēku īpatsvaru, kuri uzsākuši apmācības sastāda cilvēki ar profesionālo izglītību - 33,6% (no tiem 61% sievietes un 39% vīrieši).

2010. gadā apmācību pie darba devēja uzsākuši 1129 cilvēki, no tiem 572 jeb 51% sievietes un 557 jeb 49% vīrieši. Dalījumā pēc izglītības lielāko cilvēku īpatsvaru, kuri uzsākuši apmācību pie darba devēja sastāda cilvēki ar profesionālo izglītību – 36,7% (no tiem 48% sievietes un 52% vīrieši).

Iestājoties ekonomiskajai lejupslīdei, darba alga pēdējos 2 gados ir samazinājusies. Darbaspēka izmaksu samazināšanās veido labvēlīgus ekonomiska rakstura nosacījumus uzņēmējdarbības paplašināšanai un investīciju projektu īstenošanai Latgales reģionā.

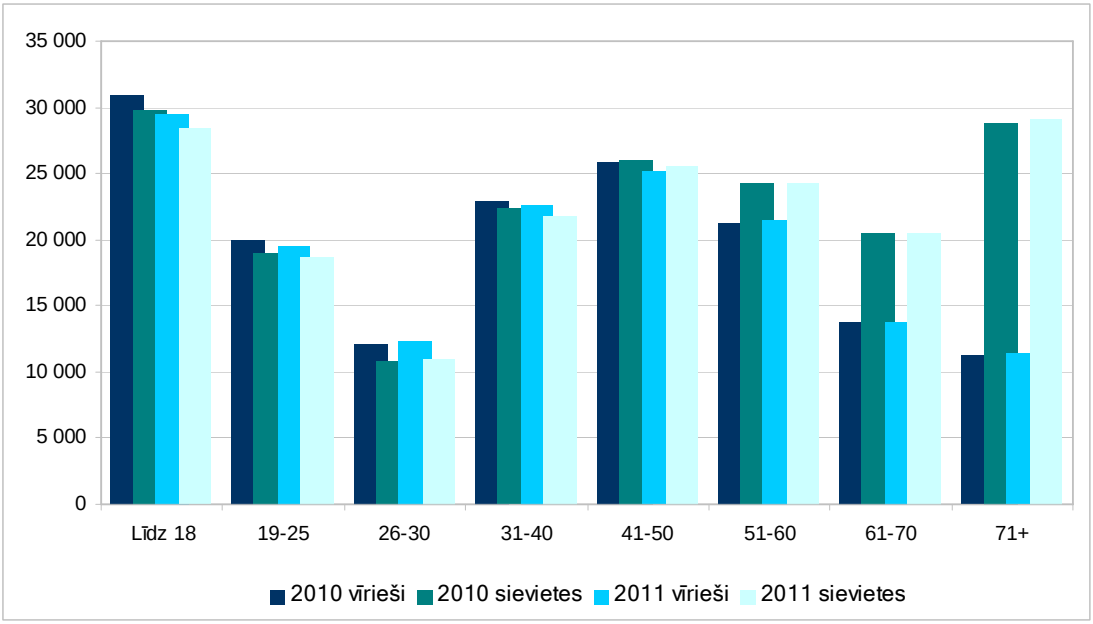
3.7.5. att. Bruto d*arba samaksa Latgales reģionā (Ls), Avots: CSP dati*

Dzimumu līdzsvarotība.

Latgales reģionā kopumā ir ievērojams sieviešu skaita pārsvars, kopumā 2011. gada sākumā reģionā ir reģistrēti 155 864 vīrieši un 179 149 sieviešu, kas proporcionāli sastāda 46,52% un 53,48%. Analizējot iedzīvotāju skaita izmaiņas, starp sieviešu un

vīriešu skaita samazinājumu nav vērojama liela atšķirība, vīriešu skaits ir samazinājies par 8,14%, bet sieviešu par 7,97%.

Iedzīvotāju vecuma analīze parāda, ka vecuma grupā līdz 18 gadiem vīriešu skaits pārsniedz sieviešu skaitu, tomēr jau sākot no 40 gadu vecuma vīriešu skaits samazinās un 70+ gadu vecumā jau ir gandrīz 3 reizes mazāks nekā sieviešu skaits.

3.7.6. att. Vīriešu un sieviešu vecuma struktūra statistiskajos reģionos attiecīgo gadu sākumā, CSP

Demogrāfiskā slodze.

Demogrāfiskās slodzes rādītājs Latgales reģionā 2011. gada sākumā – uz 1000 darbspējas vecuma iedzīvotājiem 527,2 bērni un pensijas vecuma iedzīvotāji - ir augstāks nekā vidējais Latvijā - 513,8. 2011. gadā Latgalē darbspējas vecuma iedzīvotāju īpatsvars bija 65,9%, ļoti līdzīgi ar valsts rādītāju- 66,3%. Latgales reģionā, tāpat kā citos reģionos, izņemot Rīgas reģionu, ir tendence samazināties iedzīvotāju īpatsvaram līdz darbspējas vecumam.

Tabula 3.7.1.
Demogrāfiskās slodzes rādītāji plānošanas reģionos

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Rīgas reģions	576,6	565,4	541,5	533,4	514,9	513,3	504,0	501,2	506,0
Vidzemes reģions	657,8	644,5	612,8	593,2	565,3	547,5	526,2	530,7	528,4
Kurzemes reģions	627,2	617,7	593,2	582,4	558,2	549,3	530,7	542,9	546,5
Zemgales reģions	611,0	598,7	571,7	557,6	533,8	521,7	504,2	512,0	508,9
Latgales reģions	**619,4**	**604,3**	**576,4**	**561,5**	**534,7**	**522,4**	**505,5**	**534,6**	**527,2**
Vidēji Latvijā	606,9	590,8	565,0	553,4	531,2	524,0	510,1	513,0	513,8

3.7.2. Dabas resursi

Saldūdens resursi.

Latgale ir bagāta ar ūdeņiem un bieži tiek saukta par Zilo ezeru zemi vai Ezerzemi. Reģionā atrodas vairāk nekā 1000 ezeri, tajā skaitā Latvijas dziļākais – Drīdzis un viens no tīrākajiem – Riču ezers. Reģionam cauri plūst Latvijas lielākā upe – Daugava, kas ir saglabājusi savu sākotnējo, dabisko tecējumu. Latgales ūdeņi ir bagāti ar zvejā un makšķerēšanā izmantojamiem zivju resursiem.

Latgales reģions ar saviem ezeriem veido lielāko saldūdens rezervi valstī. Paugurainais reljefs, kas mijās ar dziļām ieplakām, sekmējis daudzo ezeru izveidošanos reģionā, kuru skaits sniedzas pāri tūkstotim. Lielākie no tiem ir Rāznas ezers – viens no lielākajiem valstī, Drīdzis – dziļākais ezers, Ežezers – salām bagātākais ezers. Arī daļa no Latvijas lielākā ezera – Lubāna, atrodas Latgales reģionā. Lielākā ezeru koncentrācija vērojama Rēzeknes novadā un Ludzas dienvidos, kā arī Daugavpils novada austrumos.

Lauksaimniecības zemes.

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme aizņem 44% no kopējās reģiona teritorijas. Latgales reģiona lauksaimniecības zemju resursi 2010. gada beigās izvietoti 654 tūkst. ha platībā, no tās 280 tūkst. ha jeb 42,8% veido aramzeme.

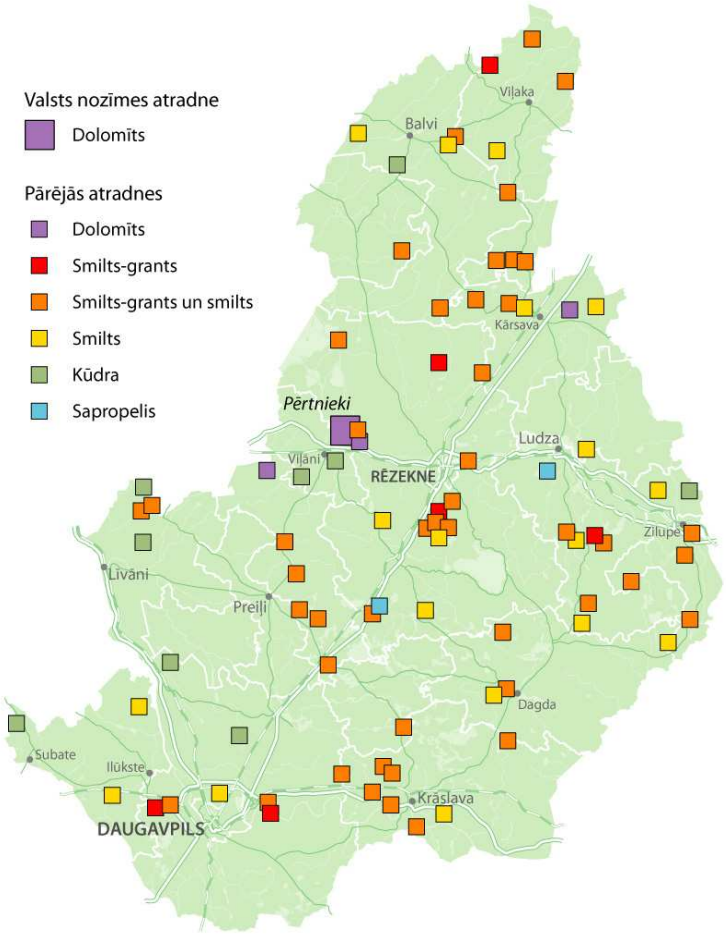
Reģiona lauku saimniecības arvien vairāk pievēršas bioloģiskajai saimniekošanai un pateicoties bioloģiski augstvērtīgu produktu pieprasījuma pieaugumam, pēdējos gados palielinās intensīvi izmantojamās zemes platības. Daugavpils novadā tīrumi veido 64% no kopējās lauksaimniecībā izmantojamās zemes, bet Rēzeknes novadā – 62%. Salīdzinoši augsts tīrumu īpatsvars vēsturiski izveidojies arī Līvānu, Preiļu, Krāslavas, Balvu un Baltinavas novados. Neskatoties uz pozitīvo tendenci zemes izmantošanā, reģionā vēl ir lauksaimniecībā neizmantota lauksaimniecībā izmantojamā zeme. Tas paver iespējas lauksaimniecības attīstībai, it īpaši pārtikas un nepārtikas - atjaunojamo resursu un dabīgo šķiedraugu audzēšanai.

Meži.

Latgales reģionā esošie meži veido nozīmīgu dimensiju reģiona saimnieciskās darbības konkurētspējas priekšrocību veidošanā Latgalē. Laika periodā no 2004. gada līdz 2010. gadam reģionā mežu platība palielinājusies līdz 561,8 tūkst. ha, aizņemot 39% no reģiona teritorijas. Reģionā konsekventi palielinās lapu koku īpatsvars kopējā meža struktūrā. Ja 2004. gada sākumā lapu koki aizņēma 265,3 tūkst. ha jeb 55,7% no kopējās meža platības, tad 2010. gada beigās to īpatsvars palielinājies 1,2 reizes. Šajā laika periodā koksnes krāja palielinājusies par 20,6 milj. m^3 jeb 23,6%, sasniedzot 107,6 milj. m^3 lielu apjomu 2010. gadā. Tas nozīmē, ka palielinās izejvielu apjoms kokapstrādes rūpniecībai dažādu koka apdares materiālu, mēbeļu un citu izstrādājumu ražošanai, kas var radīt lielāku pievienoto vērtību. Koksnes pieejamība arī sniedz priekšrocības investīciju projektiem kokapstrādes jomā vai arī sfērās, kur koksne ir viens no galvenajiem izejmateriāliem.

Derīgie izrakteņi.

Lielāko apjomu no reģiona derīgajiem izrakteņiem veido smilts un grants iegulas, kā arī kūdras un sapropeļa veidojumi.

3.7.7. att. Latgales reģiona derīgo izrakteņu izvietojums, Avots: LVĢMC

Reģionā atrodas divas valsts nozīmes māla atradnes – „Kuprava" un „Nīcgale", kuru kopējais apjoms sasniedz 18,4 milj. m³, kas izveidojies 197,1 ha platībā. Māla kvalitatīvie rādītāji dod iespēju to izmantot keramzīta, ķieģeļu un citu keramisko izstrādājumu ražošanā.

Kupravas māla iegulā atrodams ne tikai sarkanais, Latvijai tradicionālais māls, bet arī augstas kvalitātes zilais un baltais māls. Šāda veida māls izmantojams kosmētikas produktu un porcelāna ražošanā. Šīs māla atradnes var sekmīgi iekļaut dažādos investīciju projektos, kuri paredzēti dažādu preču ražošanai ar augstu pievienoto vērtību.

Reģionā atrodas nozīmīgas dolomīta atradnes. Lielās dolomīta iegulas koncentrējušās Riebiņu novadā, kur vērtīgā minerāla atradnes tiek vērtētas 6,1 milj. m³ apmērā.

3.8. Investīcijas Latgales reģionā

Straujas ekonomiskās izaugsmes laikā daudzos reģiona apstrādes rūpniecības uzņēmumos sekmīgi tika īstenoti investīciju projekti, kas orientēti uz ražošanas procesu

modernizāciju un produkcijas izlaides jaudas palielināšanu. Recesijas apstākļos, samazinoties iekšējam un ārējam pieprasījumam, vairākos uzņēmumos izveidojās brīvas ražošanas jaudas, kuras tiek izmantotas, lai palielinātu nodarbinātības līmeni reģionā un saražotās pievienotās vērtības apjomu.

3.8.1. Galvenie tirgū esošie investori

Ārvalstu tiešo investīciju piesaistē Latgales plānošanas reģionā veiksmīgākas ir bijušas lielākās pilsētas: Daugavpils un Rēzekne, kā arī Krāslavas novads un Līvānu novads. Tomēr kardinālas atšķirības vērojamas starp abām reģionālajām pilsētām – Daugavpilī piesaistīto investīciju apjoms sastāda 30 milj, LVL, turpretim Rēzeknē tikai 2,6 milj, LVL. Daugavpils pilsētā piesaistītās investīcijas 3 reizes pārsniedz visas pārējās reģionā piesaistītās investīcijas.

Tabula 3.8.1.

Novados piesaistīto ārvalstu tiešo investīciju apjoms, Lursoft dati[4]

Novadi	Investīciju apjoms (LVL)
Daugavpils	30 356 146,00
Rēzekne	2 614 911,00
Krāslavas novads	2 875 085,00
Līvānu novads	1 725 364,00
Balvu novads	1 050 810,00
Rēzeknes novads	1 031 243,00
Daugavpils novads	596 224,00
Kārsavas novads	304 500,00
Preiļu novads	187 484,00
Viļānu novads	146 100,00
Dagdas novads	90 800,00
Ludzas novads	43 642,00
Zilupes novads	26 531,00
Lubānas novads	9 980,00
Ilūkstes novads	3 580,00
Viļakas novads	1 060,00
Vārkavas novads	1 000,00
Aglonas novads	999,00
Riebiņu novads	700,00
Ciblas novads	Nav datu
Rugāju novads	Nav datu
Baltinavas novads	Nav datu

Daugavpils uzņēmumam *Nexis Fiber*s ir izdevies piesaistīt 13 238 760 LVL investīcijas no Šveices Konfederācijas uzņēmuma *Industrial Yarns Holding AG*. Kā nozīmīgākās investīcijas minamas arī Igaunijas uzņēmumu *AS Skinest Rail* un *AS Spacekom* ieguldījums *AS Daugavpils lokomotīvju remonta rūpnīca* 6 076 852 LVL

[4] Lursoft statistika par Uzņēmumu reģistrā apkopoto informāciju laika posmā no 01.01.1991 līdz 15.09.2011.

apmērā. Šis Daugavpils uzņēmums ir arī veiksmīgi piesaistījis ES Struktūrfondu finansējumu, lai ieviestu jaunu tehnoloģiju dzelzceļa ritošā sastāva rezerves daļu ražošanā. Aktivitātes "Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde – atbalsts jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešanai ražošanā" ietvaros *AS Daugavpils lokomotīvju remonta rūpnīca* tika apstiprināts projekts ar kopējo vērtību 1 204 740 LVL, saņemtais finansējums 421 659 LVL.

Jaunu produktu ieviešanai ražošanā ar ES Struktūrfondu līdzfinansējumu veiksmīgus projektus ir īstenojuši arī:

- uzņēmums *LIA D,* piesaistītais finansējums 69 106 LVL, projekta kopējā vērtība 197 447 LVL, mērķis - jaunu metāla izstrādājumu izgatavošanas tehnoloģiju ieviešana ražošanā;
- *RSEZ SIA NewFuels* piesaistītais finansējums 999 929 LVL, projekta kopējā vērtība 3 333 097 LVL, turklāt uzņēmumam ir izdevies piesaistīt arī 1 056 206 LVL investīcijas no Luksemburgas Lielhercogistes uzņēmuma *CLEAR ENERGY HOLDINGS S.A, projekta mērķis – ieviest patentētu BioCO2al ražošanu*
- *SIA ProMold* - piesaistītais finansējums 332 500 LVL projekta kopējā vērtība 950 000 LVL, mērķis - pašu izstrādāto gaismas atstarotāju, kurš ir paredzēts gaismas atstarošanai un izkliedēšanai telpās no dabīgiem vai/un mākslīgiem gaismas avotiem ieviešana ražošanā
- *SIA BalviFlora* - piesaistītais finansējums 105 000 LVL, projekta kopējā vērtība 300 000 LVL, mērķis - kūdras substrātu ražošanas līniju iegāde
- *SIA SM* - piesaistītais finansējums 195 555 LVL, projekta kopējā vērtība 558 729 LVL, mērķis - pretberzes gultņu ieliktņu ražošanas un atjaunošanas ražotnes izveide
- *SIA East Metal* - piesaistītais finansējums 255 943 LVL, projekta kopējā vērtība 731 267 LVL, mērķis - jauna produkta – lielgabarīta vēja ģeneratoru pamatņu un atbalsta siju – izgatavošanu lielākajiem pasaules vēja ģeneratoru raţošanas uzņēmumiem
- *SIA CrossChem Agro* - piesaistītais finansējums 903 542 LVL, projekta kopējā vērtība 3 226 685 LVL, mērķis – iepirkt un uzstādīt jaunas iekārtas karbamīda un NPK ražošanai.

Savukārt uzņēmums *NEDBALTIK* īsteno projektu programmas „Augstas pievienotās vērtības investīcijas" ietvaros, piesaistītais finansējums 1 385 860 LVL, projekta kopējā vērtība 3 079 689 LVL, mērķis - ventilācijas un gaisa kondicionēšanas iekārtu rūpnīcas celtniecība.

Tabula 3.8.2.

Piecas lielākās tiešās uzkrātās investīcijas uzņēmumu pamatkapitālā, Lursoft[5]

[5] Lursoft statistika par Uzņēmumu reģistrā apkopoto informāciju laika posmā no 01.01.1991 līdz 15.09.2011.

Investors	Valsts	Investīciju apjoms (LVL)	Uzņēmums	Pilsēta/ novads
Industrial Yarns Holding AG	Šveices Konfederācija	13 238 760,00	Nexis Fibers	Daugavpils
Skinest Rail AS	Igaunijas Republika	3 980 852,00	Daugavpils Lokomotīvju remonta rūpnīca AS	Daugavpils
Panevežio Keliai, Akcine bendrove	Lietuvas Republika	2 169 500,00	Latgales Ceļdaris SIA	Daugavpils
Spacecom AS	Igaunijas Republika	2 096 000,00	Daugavpils Lokomotīvju remonta rūpnīca AS	Daugavpils
CLEAR ENERGY HOLDINGS S.A.	Luksemburgas Lielhercogiste	1 056 206,00	NewFuels	Rēzekne

3.8.2. Investīciju sadalījums pēc ieguldītāju veida

Apskatot investīciju ieguldījumus pēc ieguldītāju izcelsmes valsts, nozīmīgākās investīcijas Latgales reģionā ir ienākušas no Šveices Konfederācijas (14 milj. LVL), Igaunijas Republikas (7,6 milj. LVL), Vācijas Federatīvā republikas (3,8 milj. LVL), Dānijas Karalistes (2,9 milj. LVL), Lietuvas Republikas (2,9 milj. LVL).

Blakus esošās valstis Krievija un Baltkrievija ir attiecīgi 6. un 12. lielākais investors, un kopumā investējušas 2,2 milj. LVL un 508 tūkst. LVL. Pret kopējām uzkrātajām investīcijām, Latgales reģionā ir izvietoti 0,8% no Krievijas Federācijas kopējām investīcijām un 9% no kopējām Baltkrievijas investīcijām.

Detalizētāka informācija par visām investīcijām un to izcelsmes valstīm ir apskatāmas pielikumā nr. 3.

3.8.3. Investīciju sadalījums pēc nozarēm

Kā nozīmīgākā nozare Latgales reģionā investīciju piesaistē ir sintētisko šķiedru ražošanas nozare, kas kopumā ir piesaistījusi 13 238 760,00 LVL, tai seko dzelzceļa lokomotīvju un ritošā sastāva ražošanas nozare ar piesaistītajām investīcijām 6 994 692,00 LVL, cita veida specializētā vairumtirdzniecība ar piesaistītajām investīcijām 2 404 010,00 LVL, ceļu un dzelzceļu būvniecība - 2 169 500,00 LVL un koka, korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana - 1 530 486,00 LVL. [6]

3.8.4. Eiropas savienības investīcijas

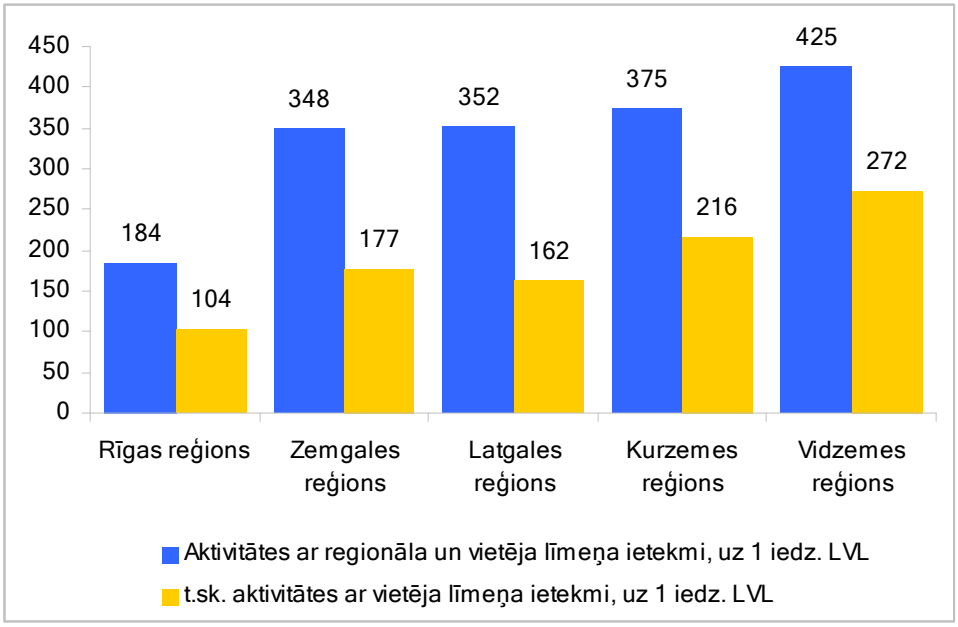
ES FONDU finansējums reģioniem

Šajā sadaļā ir apkopota informācija par laika periodā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2011. gada 1. februārim ES fondu veiktajiem maksājumiem reģionu un darbības programmu griezumā. Sagatavojot sadaļu, tika izmantoti dati no VARAM sagatavotā

[6] Lursoft statistika par Uzņēmumu reģistrā apkopoto informāciju laika posmā no 01.01.1991 līdz 15.09.2011.

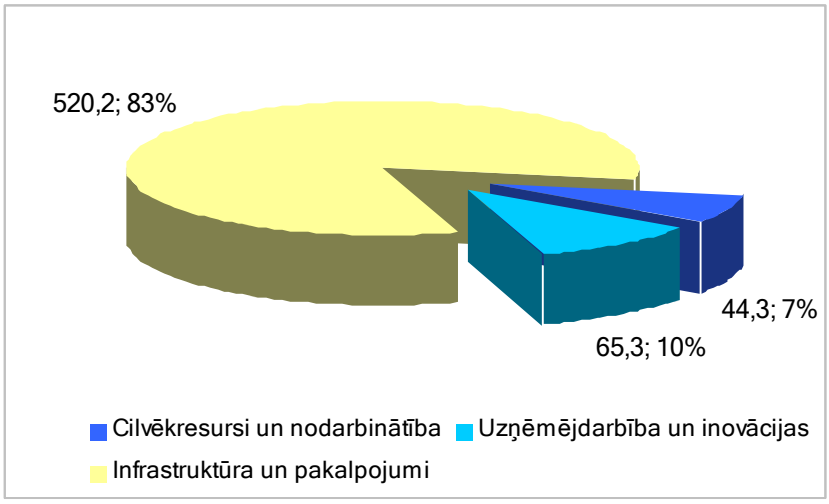
ziņojuma „Par horizontālo prioritāšu „Teritoriju līdzsvarota attīstība" un „Rīgas starptautiskā konkurētspēja" īstenošanu 2007.-2010. gadā" (VARAM, 2011).

Izmaksātais ES fondu ieguldījumu apjoms laika periodā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2011. gada 1. februārim sasniedz 1071,9 milj. LVL. No šī finansējuma aktivitātēs ar reģionāla vai vietēja līmeņa ietekmi Latgales reģionā ir piesaistīti 119,6 milj. LVL. Aktivitātes ar nacionāla līmeņa ietekmi Latgales reģions piesaistījis finansējumu 40,8 milj. LVL.

3.8.1. att. ES fondu aktivitāšu ar reģionāla un vietēja līmeņa ietekmi ieguldījumi uz vienu iedzīvotāju

Ievērojamu īpatsvaru (82,6%) aktivitāšu ar reģionāla un vietēja līmeņa ietekmi ietvaros veikto maksājumu – veido darbības programma „Infrastruktūra un pakalpojumi" (sk. 3.8.2. attēlu).

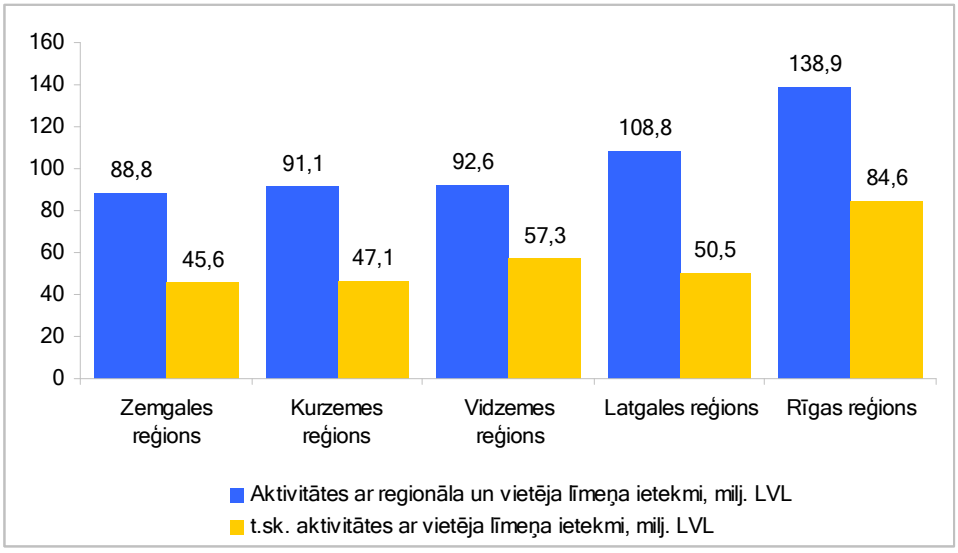

3.8.2. att. ES fondu aktivitāšu ar reģionāla un vietēja līmeņa ietekmi ieguldījumi pa darbības programmām, milj. LVL un %

Darbības programmas „*Cilvēkresursi un nodarbinātība*" aktivitātes ar reģionālu ietekmi sniedz atbalstu zinātnes, augstākās izglītības, profesionālās izglītības un iekļaujošas izglītības vecināšanai, kā arī atbalsta sociālās aprūpes pakalpojumu attīstību reģionos. Latgales reģions šīs programmas ietvaros ir piesaistījis mazāk par 13% iespējamā finansējuma.

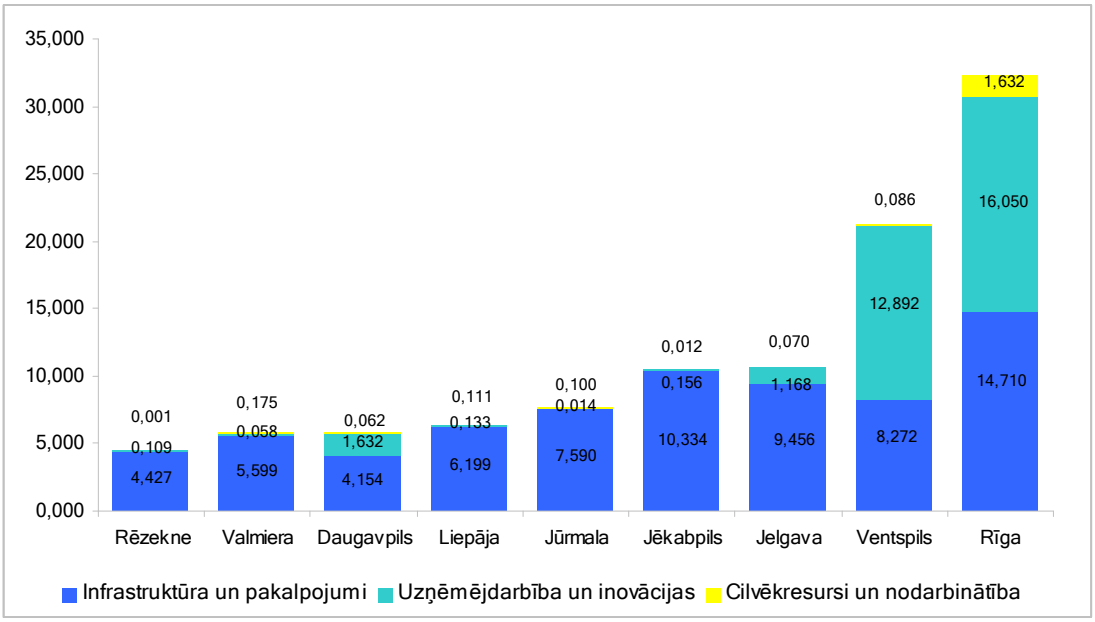
Darbības programmas „*Uzņēmējdarbība un inovācijas*" aktivitātes ar reģionālu ietekmi sniedz atbalstu zinātnes un pētniecības attīstībai un tehnoloģiju pārnesei, aktivitātes ar vietēju ietekmi – jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei un ieviešanai ražošanā, liela apjoma investīciju projektiem produkcijas ar augstu pievienoto vērtību ražošanai, mārketinga aktivitātēm ārējo tirgu apgūšanai, kā arī uzņēmējdarbības attīstībai īpaši atbalstāmajās teritorijās. Šajā programmā, kura daļēji bija vērsta uz reģionu attīstības atšķirību samazināšanu, ir ļoti vāji izmantotas iespējas, Latgales reģions ir piesaistījis tikai 7,8% no kopējā piesaistītā finansējuma.

Darbības programmas „*Infrastruktūra un pakalpojumi*" aktivitātes ar reģionālu ietekmi sniedz atbalstu augstākās, profesionālās un speciālās izglītības infrastruktūras attīstībai, neatliekamās medicīniskās palīdzības attīstībai, stacionārās veselības aprūpes infrastruktūras attīstībai, 1. šķiras autoceļu attīstībai, mazo ostu attīstībai, dzelzceļa transporta sistēmas attīstībai Pierīgā, nacionālas un reģionālas nozīmes kultūras infrastruktūras attīstībai, reģionālo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu attīstībai, kā arī nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru konkurētspējas veicināšanai.

3.8.3. att. ES fondu darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi" aktivitāšu ar reģionāla un vietēja līmeņa ietekmi ieguldījumi reģionos

Aktivitāšu ieguldījumi republikas pilsētās liecina, ka Daugavpils un Rēzekne ir piesaistījuši vismazāko finansējumu.

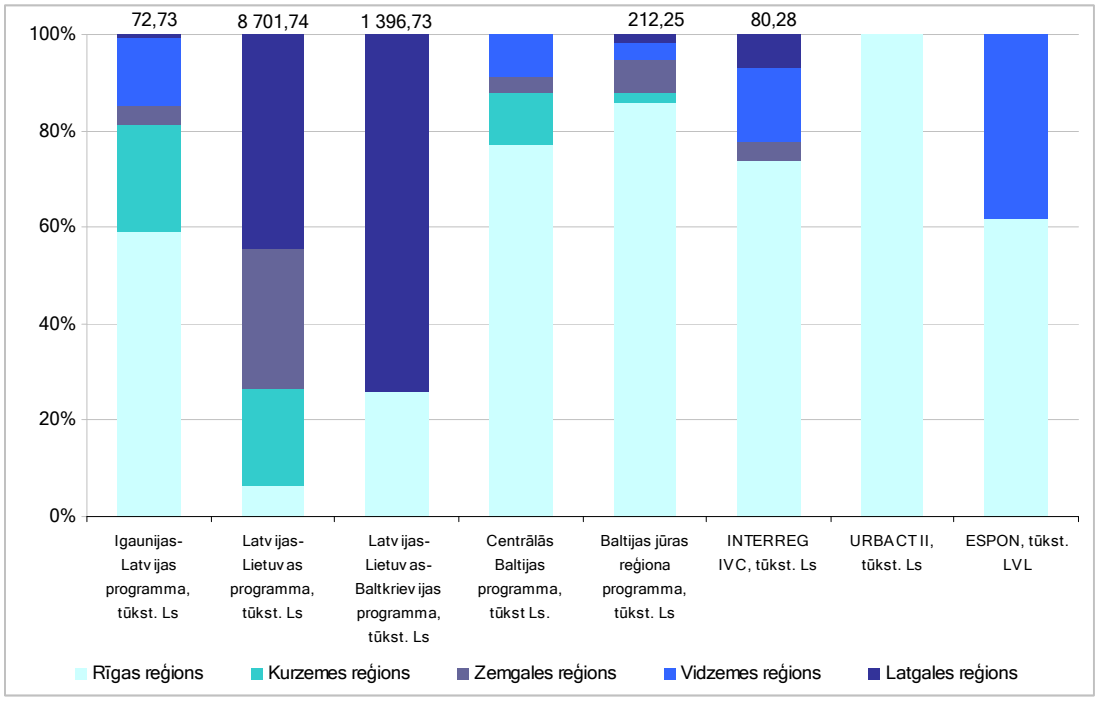

3.8.4. att. ES fondu aktivitāšu ar vietēja līmeņa ietekmi ieguldījumi republikas pilsētās, milj. latu

Aktivitāšu ieguldījumi novados liecina, ka vislielāko finansējuma apjomu saņēmis Krāslavas novads (14,4 milj. LVL). Vidējais finansējuma apjoms uz vienu novadu ir 2,2 milj. LVL.

Eiropas teritoriālās sadarbības finansējums

Nozīmīgu finansējumu reģiona ekonomikā devis Eiropas teritoriālās sadarbības (ETS) finansējums. 2007.–2013. gada plānošanas periodā Latvija piedalās desmit ETS programmās, no kurām astoņas tiek finansētas no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) līdzekļiem, bet divas programmas tiek īstenotas ar Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumenta (EKPI) atbalstu.

3.8.5. att. Plānošanas reģionu apgūtā finansējuma proporcijas ETS programmās līdz 2009. gada beigām apstiprinātajos projektos sadalījumā pa plānošanas reģioniem

Dati 3.8.5. attēlā liecina, ka Latvijas partneru līdzfinansējums ETS programmās uz 1000 iedzīvotājiem visaugstākais ir Latgales reģionā.

Atšķirībā no piešķirtā finansējuma Latgales reģionā izmaksātā finansējuma īpatsvars ir lielāks nekā projektu kopējā budžeta īpatsvars (3.8.3. tabula):

Tabula 3.8.3.

Piešķirtā un izmaksātā finansējuma īpatsvars reģionos pret kopējo finansējumu[7]

	Piešķirtā finansējuma īpatsvars	Izmaksātā finansējuma īpatsvars
Rīgas reģions	46.43%	35.08%
Vidzemes reģions	5.02%	9.21%
Kurzemes reģions	13.90%	10.08%
Zemgales reģions	14.05%	15.40%
Latgales reģions	20.61%	30.23%
Kopā	**100%**	**100%**

Šīs atšķirības var liecināt par ātrāku finansējumu apguvi Latgales reģionā, un arī atšķirībām programmu atskaites periodos un līdzfinansējuma likmēs.

[7] Lursoft statistika par Uzņēmumu reģistrā apkopoto informāciju laika posmā no 01.01.1991 līdz 15.09.2011.

3.9. Stipro un vājo pušu, iespēju un draudu (SVID) analīze

Stiprās puses	Vājās puses
Reģionā Speciālā ekonomiskā zona Rēzeknē Kvalificēts un pieejams darbaspēks reģiona pilsētās un attīstības centros. Salīdzinoši zemais atalgojuma līmenis Dabas resursi Ģeogrāfiskā atrašanās vieta – robeža ar Krieviju, Baltkrieviju un Lietuvu Daudzveidīga iedzīvotāju nacionālā struktūra Darbaspēka, inženieru un pētnieku prasmes un pieredze Laba datu pārraides infrastruktūra Labi autoceļu un dzelzceļa savienojumi ar galvaspilsētu un kaimiņvalstīm. **Latvijā** Starptautiskā pieejamība Tirgus apjoms – pieeja vienotam 500 miljonu patērētāju tirgum Eiropas Savienībā Politiska un militāra stabilitāte un drošība Dalība PTO dod investoriem pārliecību par ekonomisko principu nemainību ilgākā laika periodā. Tradīcijas zinātniskajiem pētījumiem Nodokļu sistēma Latvijas kopējais atpazīstamības pieaugums pateicoties aktivitātēm finanšu situācijas stabilizācijā	**Reģionā** Nepietiekama rīcības brīvība pašvaldībās Liels attālums no galvaspilsētas un ostām Reģiona neatpazīstamība un zemais aktivitāšu apjoms investīciju piesaistē. Speciālo ekonomisko zonu un industriālo parku nepietiekamība, neefektivitāte Investīciju piesaistes profesionāļu trūkums valsts un pašvaldību struktūrās. Uzņēmējdarbības vides trūkumi – Zināšanu un izpratnes trūkums valsts pārvaldē un sabiedrībā par ĀTI pozitīvo ietekmi uz ekonomiku. Informācijas trūkums par pašvaldību piedāvājumu investoriem. **Latvijā** Birokrātiskas procedūras būvniecības projektu īstenošanai. Sarežģīta darbinieku atlaišana Nestabila nodokļu sistēma Mazs iekšējais tirgus Vāji investīciju stimuli Zems inovāciju un zināšanu līmenis ES kontekstā Izglītības sistēmā netiek sagatavots pietiekams skaits inženiertehnisko darbinieku. Daudz negatīvas publicitātes un korumpētas valsts pārvaldes tēls.
Iespējas	**Draudi**
ES struktūrfondu atbalsta mērķtiecīgāka izmantošana reģiona konkurētspējas celšanai Fiziskās infrastruktūras uzlabošana Intensīvāka Latgales un Latvijas priekšrocību popularizēšana Darbaspēka kvalifikācijas celšana Nozīmīgu investīciju projektu ātrākai un efektīvākai realizācijai izmantot Lielo un stratēģiski nozīmīgo investīciju projektu padomes atbalstu Pašvaldības kapacitātes un prasmju celšana investīciju piesaistē	Emigrācija un demogrāfiskā situācija (t.sk. „brain drain”). Kvalificēta darbaspēka trūkums nozaru griezumā Nekonkurētspējīgi darbaspēka nodokļi saglabājas ilgtermiņā Protekcionisms un iespējama korupcija investīciju piesaistes ietvara nosacījumu (normatīvo aktu) izstrādē Finanšu instrumenti: nepietiekama finanšu pieejamība

Analizējot Latgales reģiona stiprās un vājās puses, kā arī iespējas un draudus, ir jāņem vērā arī Latvijas kopējā pozīcija un situācija no investīciju piesaistes perspektīvas, jo investīciju piesaistes kontekstā nozīmīgs ir ne tikai reģions investīciju izvietošanai, bet arī valsts likumdošana, atbalsts, infrastruktūra. Nozīmīgi ir akcentēt Latgales priekšrocības reģionu konkurencē.

3.10. Valsts atbalsts investīciju darbībai

Ārvalstu investīciju piesaiste Latvijā līdz šim ir realizēta kā aktīvs atbalsts ārvalstu investoriem, kas izrādījuši interesi vai jau pieņēmuši lēmumu investēt Latvijā. Tāpat ir popularizētas iespējas investēt Latvijā starptautiskos investīciju forumos un biznesa semināros valsts amatpersonu vizīšu laikā.

Lai padarītu investīciju piesaisti aktīvāku un plānveidīgu, kā arī efektīvāk izlietotu pieejamos, ierobežotos finanšu līdzekļus, tika izstrādāta unikāla metodika mērķtiecīgai investīciju piesaistei. Attiecīgā metodika tika nosaukta par „POLARIS procesu".

POLARIS procesa metodika paredz:

1. Noteikt investīciju mērķa nozares, kurās Latvijā jau ir pieredze, infrastruktūra un iestrādes, kā arī tās, kas būs perspektīvas tuvākajā nākotnē. Šobrīd POLARIS procesa ietvaros par mērķa nozarēm, kurās veicināma investīciju piesaiste, ir atzītas šādas nozares:
    - Metālapstrāde, mašīnbūve, elektronika
    - Kokapstrāde (augstas pievienotas vērtības apakšnozares)
    - Tranzīts un loģistika
    - Informācijas tehnoloģijas
    - Veselības aprūpe
    - Dzīvības zinātnes (Life Sciences) (farmācija, biotehnoloģijas cilvēka veselības, veterinārijas un agrobiotehnoloģiju nozarēs)
    - Zaļās tehnoloģijas (Greentech).
2. Apkopot un aktualizēt Latvijā pieejamās zināšanās, tas ir, jaunākos atklājumus ar mērķa nozarēm saistītājās zinātņu sfērās, pētniecībā, kā arī progresīvākos Latvijā jau strādājošo komercsabiedrību produktus un sasniegumus.
3. Piedāvāt ārvalstu investoriem projektus, kas sagatavoti, izmantojot Latvijā pieejamo zinātnisko bāzi, pieredzi un stratēģiskos resursus (piemēram, dabas resursi, novietojums, darbaspēks u.tml.). POLARIS process paredz arī savlaicīgu ārvalstu investoru datubāzes veidošanu. Tādēļ paralēli projektu sagatavošanai, kas veikta Latvijā, ārvalstīs tiek mērķtiecīgi atlasītas tās komercsabiedrības un investīciju fondi, kas jau strādā Latvijas izvēlētajā mērķa nozarē.
4. Koordinēt sadarbību starp Latvijas valsts, pašvaldību iestādēm, privātā sektora pārstāvjiem (komercsabiedrības un nozaru asociācijas) un zinātniskā sektoru pārstāvjiem (universitātes un izpētes institūti), lai:
    - Sekmētu jauno investīciju projektu virzību

- Savlaicīgi novērstu radušās problēmas, tādējādi apliecinot Latvijas patiesu ieinteresētību palīdzēt investoram un atvieglot projekta īstenošanu Latvijā
- Apsekotu īstenotos projektus nolūkā noskaidrot investoru apmierinātību un ieteikumus biznesa vides uzlabošanai.

POLARIS procesa īstenošana ir uzticēta Latvijas Investīciju un attīstības aģentūrai (LIAA) un tā neaptur un neizslēdz LIAA iepriekš veiktās aktivitātes investīciju piesaistē. Tās tiek turpinātas līdzšinējos apjomos un, papildinātas ar POLARIS procesa pasākumiem, ļauj būtiski paaugstināt Latvijas konkurētspēju ārējo tiešo investīciju piesaistē.

POLARIS procesa ietvaros ir izveidota Lielo un stratēģiski nozīmīgo investīciju projektu koordinācijas padome (turpmāk – Investīciju padome), kuras uzdevums ir koordinēt sadarbību starp valsts institūcijām, pašvaldībām, izglītības iestādēm, infrastruktūras uzņēmumiem, speciālo ekonomisko zonu un brīvostu pārvaldēm, pašvaldību infrastruktūru uzņēmumiem, nodrošinot problemātisko jautājumu risināšanu, lai veicinātu Latvijas ekonomikai būtisku investīciju projektu sekmīgu īstenošanu. POLARIS process konkretizē LIAA, kā arī citu publiskā un privātā sektora institūciju uzdevumus, kas veikti līdzšinējā investīciju piesaistes procesa ietvaros. Lai nodrošinātu efektīvu ierobežoto līdzekļu un resursu izmantošanu, POLARIS procesa ietvaros aktivitātes tiek koncentrētas augstāk norādītajās mērķa nozarēs.

LIAA nodrošina, ka ikvienam potenciālajam investoram tiks nodrošināts atbalsts investīciju izvietošanas procesā, sākot no plašas informācijas sniegšanas par Latviju un nozīmīgākajiem sociālekonomiskajiem rādītājiem, turpinot ar detalizētu informāciju atbilstošu investoru vajadzībām – potenciālās investīciju izvietošanas vietas (zeme, ofisi, ražošanas teritorijas), ārpakalpojumu nodrošinātāji (juridiskie, finanšu, personāla atlase, grāmatvedība, apsaimniekošana u.c.), investīcijās vai sadarbībā ieinteresētu uzņēmēju - nākotnes partneru uzrunāšanu, līdz pat uzraudzībai un atbalstam uzņēmumu dibināšanas procesā, dažādu atļauju kārtošanā un komunikācijā ar valsts pārvaldes institūcijām. Arī pēc projekta īstenošanas, LIAA turpina uzturēt dialogu ar investoriem un sekot, lai uzņēmēji būtu apmierināti un turpinātu savu uzņēmējdarbību Latvijā.

Neskaitot iepriekš minētās un LIAA īstenotās aktivitātes, ikvienam investoram ir tādas pašas tiesības kā jebkuram citam Latvijā reģistrētam uzņēmumam izmantot valsts atbalsta programmas uzņēmējdarbības veicināšanai, kapacitātes celšanai un nodarbināto apmācībām vai pārkvalificēšanai.

Atbalstu investīciju piesaistei piemērotas vides sagatavošanā sniedz arī Vides Aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ar dažādu finanšu instrumentu palīdzību. Nozīmīgākie no tiem:

- Mērķdotācijas pašvaldību apvienošanās projekta sagatavošanai
- Mērķdotācijas novadu infrastruktūras attīstībai
- Mērķdotācijas pašvaldību bezmaksas datoru un interneta izmantošanai
- Mērķdotācijas pašvaldību investīciju projektu īstenošanai
- Mērķdotācijas pašvaldību pasākumiem
- Līdzekļi pašvaldībām neparedzētiem gadījumiem.

3.11. Nozīmīgākās ekonomikas nozares potenciālo investīciju piesaistei

Investīciju piesaistē ir svarīgi, lai aktivitātes būtu īstenotas ne tikai saskaņā ar konkrēta reģiona vajadzībām un stratēģiju, bet būtu saskaņā arī ar valsts un pat valstu reģionālajām investīciju piesaistes vadlīnijām. Pasaules investīciju tendenču pētījumos pareizās nozares izvēle tiek uzskatīta par vienu no sarežģītākajiem un smagākajiem lēmumiem, jo pareizi izvēlēta nozare investīciju piesaistes procesu padarītu par daudz efektīvāku un rezultatīvāku.

Pamatojoties uz Latvijas salīdzinošajām priekšrocībām un citiem kritērijiem, tika identificētas septiņas mērķa nozares, kurās pastāv visaugstākās perspektīvas piesaistīt ārvalstu tiešās investīcijas.

Metodoloģija „CAMPRO", kas tika izmantota potenciālo nozaru izvērtēšanai, aptver plašu zinātniskās izpētes institūciju (universitāšu un pētniecības centru), kā arī nozaru ekspertu iesaistīšanu ekonomikas un sociioloģisko datu analīzē.

Būtiskākie kritēriji, kuri tika izmantoti nozaru izvēlei:

- nozares, kurās Latvijā ir dabas resursi
- darbaspēka prasmes un tradīcijas ilgākā laika posmā;
- izglītības un pētniecības institūciju konkurētspēja;
- Latvijas ģeopolitiskais novietojums;
- nozares izaugsmes temps;
- ES atbalsts sociālo izaicinājumu (*social challenges*) – risināšanai atsevišķās nozarēs.

Tabula 3.11.1

ĀTI piesaistei piemērotu nozaru un Latvijas konkurētspējas priekšrocību uzskaitījums

Konkurētspējas priekšrocības	Jomas, kurās piesaistāmas ĀTI
Mērķa nozare – metālapstrāde un mašīnbūve	
Latvijā nozare bijusi attīstīta jau kopš 19. gadsimta otrās puses. Darbaspēka prasmes un zināšanas ļauj Latvijas uzņēmumiem veiksmīgi konkurēt pasaules tirgos.	Gala produkta ražošanas attīstība dažādos mašīnbūves segmentos (iekārtas, tehnoloģiskais aprīkojums, transporta līdzekļu ražošana, u.c.), lai izmantotu esošos Latvijas apakšpiegādātājus un orientētos uz augstas pievienotās vērtības produktu ražošanu.
Nozare (metāla produkti, mašīnbūve, transportlīdzekļi) ir lielākā Latvijas eksporta nozare (2010. gadā – 33% no kopējā preču eksporta). Uzņēmumu skaita un ražošanas apjomu pieaugumu nodrošina arī zemākas ražošanas izmaksas un pieeja izejvielām Krievijā.	Specifiskas metālu virsmu apstrādes tehnoloģijas.
Tabulas 3.11.1 turpinājums	
Konkurētspējas priekšrocības	**Jomas, kurās piesaistāmas ĀTI**
Mērķa nozare – Transports un loģistika	

Ģeogrāfiskais novietojums, tiešā robeža ar NVS (Krieviju un Baltkrieviju), neaizsalstošu ostu esamība, kā arī attīstītā dzelzceļa infrastruktūra un reģiona ietvaros nozīmīgs gaisa pārvadājumu krustpunkts ļauj nodrošināt konkurētspējīgus kravu un pasažieru pārvadājumus.	Jaunu pārvadājumu virzienu attīstība, it īpaši Vidusāzijas un Ķīnas virzienā, pārvadājumu un pārkrauto kravu apjomu palielināšana, piesaistot jaunus kravu veidus. Pārstrādes vai ar loģistiku saistītu pakalpojumu attīstīšana brīvostu un speciālo ekonomisko zonu teritorijās.
Mērķa nozare - Informācijas tehnoloģijas	
Globāli potenciāli augoša nozare, jo Latvijā un arī citās pasaules valstīs saglabājas augsts pieprasījums pēc IT pakalpojumiem. Pieaug un nostiprinās IT ārpakalpojumu izmantošanas tendence. Strauji attīstās datorspēļu apakšnozare. Sabiedrības paradumu maiņa paver iespējas jaunu pakalpojumu ieviešanai (piemēram, e-veselības risinājumi, attālinātā ārstēšana (telemedicīna), maksājumi ar mobilo tālruņu starpniecību u.c.). Pieredze informācijas tehnoloģiju risinājumu izstrādāšanā dažādu nozaru projektu īstenošanā, esošās darbaspēka prasmes un zināšanas ir šīs nozares izaugsmes potenciāls. Attīstīta zinātniski pētnieciskā bāze un pieejamās izglītības programmas ļauj sagatavot kvalificētus speciālistus IT nozarē.	Jaunu lietojumprogrammu (aplikāciju) izstrādes centru veidošana, tīmekļa vietņu dizaina veidošana. Programmu veidošana spēļu un apmācības vajadzībām lietošanai datoru vai mobilo iekārtu vidē. Lielu multinacionālo kompāniju ārpakalpojumu centri biznesa procesu apkalpošanai, attālinātas apkalpošanas centru veidošana.
Mērķa nozare - Dzīvības zinātnes (*Life sciences* – farmācija, biotehnoloģijas cilvēka veselības, veterinārijas un agro-biotehnoloģiju nozarēs)	
Ilgstošas tradīcijas un vēsturiskas iestrādes farmaceitisko produktu attīstībā un ražošanā. Augsti kvalificēts darbaspēks un zinātniski pētnieciskā bāze, zinātniskās pētniecības institūciju pieejamība, kā arī uzkrātās darbaspēka prasmes ievērojami paaugstina Latvijas uzņēmumu iespējas sekmīgi konkurēt pasaules tirgos.	Jaunu produktu radīšana, balstoties uz jaunākajiem pētījumiem biotehnoloģiju un farmācijas jomās. Jaunu medicīnisko iekārtu un farmācijas produktu ražošanas iekārtu izstrāde.
Mērķa nozare - Veselības aprūpe	
Kvalitatīvas izglītības pieejamība, augsti kvalificēti veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji, attīstīta zinātniski pētnieciskā bāze.	Veselības tūrisms, kas ietver organisma vispārējā stāvokļa un labsajūtas uzlabošanu, kā arī slimību profilaksi, ārstēšanu un rehabilitāciju.
	Tabulas 3.11.1 turpinājums
Konkurētspējas priekšrocības	**Jomas, kurās piesaistāmas ĀTI**
Minēto priekšnoteikumu kopums dod	Kūrortu, rehabilitācijas pakalpojumu

iespējas attīstīt medicīnas pakalpojumu eksportu. Pieejami dabas dziednieciskie resursi. Izaugsmi un attīstību nosaka arī ES prioritāte un atbalsts novecojošās ES sabiedrības veselības problēmu risināšanai.	attīstīšana, vecāka gada gājuma cilvēku aprūpe. Jaunu veselības aprūpes metožu izstrāde (piemēram, telemedicīna u.tml.).
Mērķa nozare – Kokrūpniecība	
No Latvijas teritorijas 55% aizņem meži, kas nodrošina esošajai pirmapstrādei stabilitāti apaļkoksnes pieejamībā. Aptuveni 80% saražoto zāģmateriālu (dēļiem) un vairāk kā 90% no saražotajām plātnēm tiek eksportētas, kas paver iespējas jaunveidojamiem tālākapstrādes uzņēmumiem noslēgt stabilus ilgtermiņa izejmateriālu piegādes līgumus ar vietējiem ražotājiem. Koksne ir atjaunojams resurss, kas nodrošina nozares ilgtspēju.	Pirmapstrādes produktu (izejvielu) izmantošana augstākas pievienotās vērtības produktu (piemēram, mēbeļu) ražošanai. Mēbeļu ražošana, līmētu konstrukciju izmantošana celtniecībā; vairākstāvu koka ēku celtniecība, citu koksnes produktu izstrāde, dažādoti Latvijā saražotās koksnes izejmateriāli. Jaunu koksnes izejmateriālu pielietošanas veidu noteikšana.
Mērķa nozare - Zaļās tehnoloģijas (*Greentech*) – atjaunojamā enerģija, notekūdeņu apsaimniekošana, kā arī cieto atkritumu un pārstrādājamo materiālu apsaimniekošana, tehnoloģiju un iekārtu ražošana šajās nozarēs.	
Atjaunojamo dabas resursu pieejamība un plašā izmantojamība. Globāli potenciāli augoša nozare, jo pieprasījums pēc enerģijas, kas iegūta no atjaunojamiem energoresursiem ik gadus Eiropā vidēji pieaug par 8%. Eiropas normatīvie akti ir vērsti, lai veicinātu un atbalstītu vidi saudzējošu tehnoloģiju lietošanu. Straujš pieprasījuma pieaugums pēc attiecīgās enerģijas ir novērojams arī jaunattīstības valstīs, kas paver plašākus noieta tirgus. Izaugsmi un attīstību nosaka ES prioritāte un atbalsts zaļo tehnoloģiju ieviešanai ar mērķi novērst klimata pārmaiņas.	Enerģijas (elektroenerģija, siltumenerģija) vai attiecīgās enerģijas nesēja (piemēram, biogāze, otrās paaudzes biodegviela, granulas u.c.) ražošana, izmantojot vietējos atjaunojamos energoresursus, pretstatā izejvielu (piemēram, rapši, kārkli u.c.) ražošanai. Efektīvāku tehnoloģiju ieviešana. Jaunu iekārtu ražošana atjaunojamās enerģijas iegūšanai un uzkrāšanai, kā arī vides aizsardzībai.

Saskaņā ar jaunākajiem reģionu konkurētspējas un priekšrocību novērtējumiem, Latgales reģiona tautsaimniecības nozaru attīstība un potenciālā izaugsme paredzama:

- tradicionālajās vadošajās nozarēs - pārtikas rūpniecība; kokapstrāde; metālapstrāde un mašīnbūve; transports, sakari un loģistika;
- jaunajās nozarēs, kuras tiek novērtētas par ātri augošām – tūrisms; dziedinoši un veselību veicinoši pakalpojumi; radošās industrijas; kā arī atjaunojamā enerģija

un energoefektivitāte, kas zināmā mērā balstās uz lauksaimniecību un mežsaimniecību.

3.12. Investīciju tirgus tendences

Ārvalstu tiešās investīcijas (ĀTI) ir arvien vairāk atzīst par ekonomiskās attīstības svarīgu faktoru.

Kapitāla piesaistīšana veicina tehnoloģiju pārnesi no zinātnes uz uzņēmējdarbību, labākās organizatoriskās un vadības prakses un prasmju pārņemšanu un piekļuvi starptautiskajiem tirgiem.

Arvien vairāk valstu cenšas izveidot labvēlīgu ĀTI piesaistīšanas klimatu, kā arī uztver ĀTI kā vienu no politiskajām prioritātēm.

Informācija par investīciju tirgus tendencēm ir izsmeļoši apkopota Apvienoto Nāciju Tirdzniecības un attīstības konferences (UNCTAD) apkopotajā Pasaules investīciju ziņojumā 2011 (World Investment Report 2011), kas arī ir plaši izmantots šīs sadaļas aprakstā.

3.12.1. Ārvalstu tiešo investīciju tendences un izredzes

Pasaules ārvalstu tiešās investīcijas (ĀTI) 2010. gadā ir pieaugušas līdz 1,24 triljoniem ASV dolāru, bet tas joprojām ir par 15 procentiem mazāk nekā vidējie rādītāji pirms krīzes periodā. Tas kontrastē ar pasaules rūpniecības produkcijas ražošanas un tirdzniecības apjomiem, kas 2010. gadā jau sasniedza pirms krīzes līmeni. UNCTAD prognozē, ka ĀTI 2007. gada augstāko līmeni atkal sasniegs 2013. gadā. Tomēr tās ir optimistiskās prognozes, kuras iestāsies tikai tad, ja nesekos jaunas finanšu krīzes globālajā ekonomikā.

2010. gadu raksturo fakts, ka pirmo reizi vēsturē attīstības valstis un pārejas ekonomikas kopā ir piesaistījušas vairāk kā pusi pasaules ĀTI līdzekļu. Pretstatā tam, attīstītajās ekonomikās (pie kurām tiek pieskaitīta arī Latvija) ir vērojams ĀTI ieplūšanas kritums.

Tomēr ne mazāk nozīmīgs ir fakts, ka attīstības valstis un pārejas ekonomikas ir kļuvušas par nozīmīgāko investīciju izvietotāju un galvenokārt šīs investīcijas tiek izvietotas tieši attīstības valstīs un pārejas ekonomikās.

Starptautiskā ražošana paplašinās, pieaugot ārvalstu tirdzniecībai, nodarbinātībai un aktīviem transnacionālās korporācijās. Transnacionālu korporāciju (TNK) ražošanas pievienotā vērtība sastāda aptuveni 16 triljonus $, kas ir ¼ daļa no pasaules IKP. Šo korporāciju ārvalstu filiāles veido apmēram 10% no pasaules IKP un 1/3 no pasaules eksporta.

Valstu īpašumā esošās TNK ir nozīmīgs ĀTI resurss. 2010. gadā ir reģistrētas vismaz 650 valstīm piederošas TNK ar 8500 filiālēm visā pasaulē. Kaut arī to skaits sastāda tikai 1 procentu no kopējā TNK skaita, to veiktās investīcijas sasniedz 11% no kopējām ĀTI 2010. Kā piemērs jāmin Brazīlija, Krievijas Federācija, Indija un Ķīnas Tautas

Republika, kuras pateicoties straujai ekonomiskajai izaugsmei savos iekšējos tirgos ir piesaistījušas nozīmīgus investorus pēdējo gadu laikā, un šobrīd ar labiem finanšu līdzekļiem un spēcīgu motivāciju apgūst jaunus tirgus un stiprina savas pozīcijas pasaules tirgos. Un tieši šādu uzņēmumu īpašnieku sastāvā visbiežāk ir arī valsts.

Uzņēmumu pilnīgas vai daļējas pārpirkšanas darījumu tirgus ir nokritis par vairāk kā 70% salīdzinājumā ar augstākajiem rādītājiem 2007. gadā.

Kopumā UNCTAD prognozē ĀTI pieaugumu nākamajos gados un lielākā izaugsme attīstītajās valstīs tiek prognozēta tieši 2011. gadā.

3.12.2. Investīciju politikas tendences

Investīciju liberalizācija un veicināšana ir dominējošie elementi pašreizējās investīciju politikās. ĀTI politikas mijiedarbojas ar ražošanas, nacionālajām un starptautiskajām politikām. Galvenais izaicinājums ir panākt, lai divas politikas darbotos kopā attīstības veicināšanā.

Investīciju politiku fonu aizvien vairāk un vairāk ietekmē neskaitāms daudzums brīvprātīgu korporatīvās sociālās atbildības standartu. Valdības var maksimizēt attīstības efektu izmantojot šos standartus ar atbilstošām politikām un darbības plāniem, kā, piemēram, harmonizējot korporāciju atskaitīšanās procedūras, nodrošinot kapacitātes stiprināšanas programmas.

Investīciju vides liberalizācija un veicināšana ir daudzu valstu politisko lēmumu fokusā, tomēr pēdējo gadu pieaugušā tendence jaunu regulējumu pieņemšanai saglabājas.

Rietumeiropas industrializētās valstis pārsvarā piedāvā finansiālus stimulus investīciju izvietošanai nevis nodokļu atvieglojumus. Īrija ir izņēmums, kas piedāvā samazinātas nodokļa likmes, lai veicinātu ražošanu. Pārejas ekonomikas valstīs parasti ir augstāki peļņas nodokļi un mazāka stimulu izvēle. Šajās ekonomikās atvieglojumi tiek doti ieguldījumiem konkrētās nozarēs ar investīciju atbalstu vai nodokļu kredītu. Daudz liberālāki stimuli ir pieejami īpašajās ekonomiskajās zonās, caur kurām tiek veicināts eksports un pastāv daļēji vai pilnīgi atbrīvojumi no nodokļiem un nodevām.

Regulējums ir skāris investoru tiesību pārstāvību un valsts lomu nostiprināšanu dabas resursu nozarēs – lauksaimniecība un ieguves rūpniecība. Tāpat pastāv ierobežojumu noteikšana un visbiežāk tā ir valsts interešu aizstāvībai – piemēram, valstij nozīmīgu uzņēmumu vai struktūru pilnīgā vai daļējā pārņemšanā. Tomēr regulējumi ir instrumenti, ar kuru palīdzību valstis var veicināt ĀTI konkrētās nozarēs un īstenot konkrētus mērķus – celt konkurētspēju, veicināt eksportu, stiprināt nozares kapacitāti, mazināt eksportu vai citus nozīmīgus vietējai ekonomikai.

3.12.3. Reģionālo investīciju tendences.

Saskaņā ar UNCTAD datiem, Latvija ir iekļauta grupā – attīstītajās un pārejas ekonomikas - un pēc 2010. gada datiem ir piesaistījusi mazāk kā vienu miljardu ASV dolāru (USD). Līdzīgi rādītāji no Eiropas valstīm ir vēl Slovēnijai, Lietuvai, Slovākijai,

Dānijai, Šveicei un Nīderlandei. Igaunijai ir izdevies piesaistīt investīcijas 1-8 miljardu USD irobežās kopā ar 14 citām Eiropas valstīm.

Attīstīto valstu investīciju plūsmu nozīmīgi ietekmēja valdību ieguldījumi Eiropas un Amerikas Savienoto Valstu banku nozares pārstrukturizēšanā, tādā veidā veicinot gan ārvalstu aktīvu nodalīšanu, gan jaunu ĀTI ienākšanu.

Attīstīto valstu valdības ir plānojušas pārdot banku nacionalizēšanas procesā iegūtās īpašumtiesības, līdz ar to ĀTI plūsmas banku nozarē nākotnē būs cieši atkarīgas no konkurētspējīgām pārvaldības politikām un valdību īstenotajām iziešanas stratēģijām no šādām īpašumtiesībām.

3.12.4. Starptautiskās ražošanas un attīstības ne pamatkapitāla veidi[8] (NPV)

Mūsdienu pasaulē investīciju politikas, kas ir vērstas uz attīstības ekonomiku integrēšanu pasaules vērtību ķēdēs, ir spiestas skatīties tālāk par ĀTI un tirdzniecību. Politikas veidotājiem ir jārēķinās ar starptautiskās ražošanas ne-pamatkapitāla investīciju veidiem tādiem kā līgumražošana, ārpakalpojumu sniegšana, līgumu zemkopība, franšīzes, licencēšana, vadības līgumi un citi līgumattiecību veidi ar kuru palīdzību starptautiskās korporācijas koordinē savas aktivitātes ārvalstu uzņēmumos, tajā pašā laikā bez dalības uzņēmuma dibinātājos un īpašniekos.

NPV var dod ievērojamu labumu ekonomiskajā attīstībā, jo tās kopumā nodarbina 14-16 miljonus attīstošajās valstīs, to radītā pievienotā vērtība dažās valstīs sastāda līdz 15% no valsts IKP, to eksports atsevišķās nozarēs var sasniegt 70-80% no pasaules eksporta. Kopumā NPV var veicināt ilgtermiņa ražošanas attīstību ceļot ražīgumu, kapacitāti, ieskaitot tehnoloģiju izplatīšanu, vietējo uzņēmumu attīstīšanos un piekļūšanu pasaules vērtību ķēdēm. Valstīm ir jāuzmanās pārāk daudz fokusēties uz šādām investīcijām, jo tas var novest pie milzīgas atkarības no TNK tehnoloģijām un TNK pārvaldītām vērtību ķēdēm.

Pieaugošā sarežģītība globālo vērtību ķēžu un transnacionālo korporāciju pārvaldībā ir nozīmīga arī no investīciju piesaistes aspekta. Agrāk transnacionālo korporāciju starptautiskās ražošanas tīkls tika paplašināts uz ATI pamata ar līdzdalību kapitāla daļās, veidojot jaunus uzņēmumus un pārvaldot tos no mātes uzņēmuma. Transnacionālās korporācijas laika gaitā ir arī stiprinājušas savas pozīcijas globālajās piegāžu ķēdēs, iesaistot tajās visus saistītos uzņēmumus un nozīmīgākos partnerus, tādā veidā arī tieši ietekmējot nozares aktivitātes.

[8] Angļu valodā lietotais termins - non-equity modes of international production and Development

3.12.1. att. Ne pamatkapitāla investīciju veidi vērtību ķēdē

3.12.5. Latvijas investīciju vide

Saskaņā ar Latvijas Bankas sniegto viedokli, 2010. gada sākumā ārvalstu tiešo investīciju Latvijā kontā vēl bija vērojamas neto aizplūdes, bet gada laikā situācija nozīmīgi uzlabojās, līdz decembrī neto ieplūdes sasniedza 89.8 milj. latu. Lai gan Latvijas pozīcija starptautisko investīciju aģentūru vērtējumā vēl ar vien ir visi zema, jaunākie saņemtie reitinga aģentūru Fitch IBCA un Standard&Poor's novērtējumi (attiecīgi reitinga prognozes uzlabojums un reitinga paaugstinājums) liecina par investīciju vides stabilizēšanos Latvijā un norāda uz potenciālu investīciju ieplūdi nākotnē.

Investīciju vidi raksturo arī biržas aktivitātes. Latvijā darbojas NASDAQ OMX un uzņēmumi tiek kotēti Baltijas pirmajā un otrajā sarakstā. Neskatoties uz pasaules finanšu grūtībām, saskaņā ar NASDAQ OMX Baltija datiem pēc 2009. gada straujā krituma 2 jaunu kompāniju veiksmīga IPO izvietošana norāda uz akciju tirgus atjaunošanos. No Latgales uzņēmumiem Nasdaq OMX Baltijas otrajā sarakstā ir izvietotas arī Ditton pievadķēžu rūpnīcas un Daugavpils Lokomotīvju remonta rūpnīcas akcijas.

3.13. Pastāvošie investīciju ieplūšanas riski

Izvērtējot investīciju piesaistes statistiku, kā nozīmīgs investīciju piesaistes spēlētājs ir jāmin Latvijas Investīciju un Attīstības aģentūra. Ik gadu LIAA apkalpo vidēji ap 130 (2010. gadā pat 158) ārvalstu investoru informācijas pieprasījumus, no kuriem vidēji ap 30 kļūst par potenciāliem investīciju projektiem (ar kopējo potenciālo investīciju apjomu aptuveni 100 milj. LVL gadā), ar ko tiek turpināts intensīvs darbs, lai tos sekmīgu varētu īstenot. Dažādu iemeslu dēļ gadā tiek īstenoti tikai 5-10 projekti. 2010. gadā tika pieņemti 10 lēmumi par investīciju izvietošanu Latvijā un 6 no šiem projekti ir mašīnbūves un metālapstrādes nozarē, viens ķīmijas, viens lauksaimniecības produktu pirmapstrāde un divi ārpakalpojumu jomās. Kopējās plānotās investīcijas 30,7 milj. eiro un 518 darbavietas.

Kā būtiskākie iemesli investīciju neizvietošanā tiek minēti sekojoši:

1) rūpniecisko teritoriju un uzņēmējdarbības infrastruktūras trūkums un teritoriālo plānojumu nepilnības;
2) elektroenerģijas apgādes jautājumi;

3) nozaru vajadzībām un izaugsmei neadekvāta izglītības sistēma un kvalificēta darbaspēka trūkums.

Pieņemot lēmumu par investīciju izvietošanu konkrētā valstī, investors izvērtē šādus faktorus: tirgus potenciāls (gan Latvijā, gan ārējie tirgi), makroekonomiskā stabilitāte un attieksme pret uzņēmējiem, uzņēmējdarbības vide (vienkāršas administratīvās procedūras, zems korupcijas līmenis, atbalsts uzņēmējdarbībai), pieejama infrastruktūra, kvalificēta darbaspēka pieejamība, investīciju stimuli, stabila nodokļu sistēma u.c. faktorus.

Balstoties uz esošās situācijas analīzi, Latvijas ĀTI piesaistīšanā var konstatēt vairākas iekšējas un būtiskas problēmas:

1) izpratnes trūkums par ĀTI nozīmi Latvijas ekonomikā;
2) saskaņotas valsts iestāžu un privātā sektora darbības trūkums;
3) sadrumstalotas aktivitātes potenciālo ārvalstu investīciju projektu identificēšanā un investīciju piesaistē.

Pasaules Bankas pētījums – Doing Business.

Latvijā izplatītākais instruments, lai novērtētu uzņēmējdarbības vidi, ir Pasaules Bankas starptautiskais pētījums *Doing Business*. Pasaules Bankas *Doing Business 2012* pētījumā, kas aplūko uzņēmējdarbības vidi 183 pasaules valstīs un veic tās novērtējumu desmit dažādos uzņēmuma darbības posmos, Latvija no 31. pozīcijas pērn pakāpusies uz 21. vietu 2012. gadā un 7. vietā starp Eiropas Savienības valstīm. Reformas, par kurām Latvija ir guvusi atzinību un vērtējuma paaugstināšanos, ir saistītas ar jauna biznesa uzsākšanu, elektrības pieejamību, īpašumu reģistrāciju un uzņēmējdarbības pārtraukšanu.

Tabula 3.13.1.
Latvijas uzņēmējdarbības vērtējums pētījumā Doing Business 2012, avots: Pasaules Banka

Vērtējums	Vieta 2012. gada vērtējumā	Vieta 2011. gada vērtējumā	Izmaiņas vērtējumā, vietās
Uzņēmējdarbības uzsākšana	51	52	↑1
Būvniecības atļaujas	112	103	↓-9
Elektrības pieslēgumi	84	115	↑31
Īpašuma reģistrācija	32	56	↑24
Kredītu reģistrs	4	4	Bez izmaiņām
Investoru tiesību aizsardzība	65	60	↓-5
Nodokļu administrēšana	67	64	↓-3
Pārrobežu tirdzniecība	15	15	Bez izmaiņām
Līgumu izpilde	17	14	↓-3
Uzņēmējdarbības izbeigšana	32	86	↑54

3.14. Citi investoriem svarīgi jautājumi

Kāpēc Latvija un Latgale?

Ikviena investīciju projekta īstenošanā ir iesaistīti cilvēki, kas veic vietas novērtēšanu, apzina priekšrocības un trūkumus un pieņem lēmumu. Nedrīkst aizmirst, ka izvēles pamatā ir arī personīgās sajūtas un potenciālo vietu vērtēšanas laikā gūtos iespaidus. Tieši tāpēc jāspēj pozicionēt arī emocijas, ko cilvēki var gūt strādājot un dzīvojot Latgalē.

Priekšrocības, kam ir emocionāls un nevis ekonomisks pamatojums:

- Četri izteikti gadalaiki – tas ir skaisti un bagātina personīgo pieredzi un attīstību
- Kvalitatīvs un garšīgs ēdiens
- Pietiekošs un labs ūdens
- Dabas un ar to saistīto aktivitāšu viegla sasniedzamība, jūs variet izvēlēties vērot putnus, doties makšķerēt vai medībās, pastaigāties vai apvienot to ar ogošanu un sēņošanu, ziemā pievienoties mūsu aktīvajiem slēpotājiem, vasarā – velobraucējiem, brīvdienas pavadīt pie Latgales greznajiem ezeriem
- Cilvēki ar augstiem ētikas standartiem, ātri pielāgojas un mācās, daudz strādā un sirsnīgi atpūšas, atbildīgi, radoši, ciena ģimeniskas vērtības
- Drošība
- Viegli un ātri nonākt Latvijā ar lidmašīnu
- Brīnišķīgā galvaspilsēta Rīga ar lielisku arhitektūru, restorāniem, operu, teātriem
- Mūsu talanti mūzikā – Vestards Šimkus, Mariss Jansons, mākslā, dizainā
- Nieka 250 km attālumā lieliskās smalku un baltu smilšu pludmales Baltijas Jūras krastā
- Latvija ir atzīta par TOP 20 pasaulē vides situācijas ziņā
- Hokeja fanu rādītā atmosfēra hokeja spēlēs, dziedošo un dejojošo latviešu radītā kopības sajūta Dziesmu un deju svētkos
- Vairāk kā 12000 upju un vairāk kā 2000 ezeru.

Finanšu sistēma

Lats ir Latvijas Republikas nacionālās naudas vienība (ISO 4217 kods: LVL), kurā ir 100 santīmu. Lats ir vienīgais likumīgais maksāšanas līdzeklis Latvijā. Naudaszīmju aprakstu, numurēšanu, reģistrāciju un monetāro segumu nosaka Latvijas Bankas padome. Latu saīsina kā "Ls" (šo saīsinājumu raksta pirms naudas summas, Ls 2,-).

Latvijas Banka 2004. gada 30. decembrī noteikusi lata piesaistes kursu eiro: 1 EUR = Ls 0.702804. Lata piesaiste eiro ir nepieciešama pirms paredzētās vienotās valūtas ieviešanas, tā nodrošinot pēc iespējas nelielas lata kursa svārstības attiecībā pret eiro, kas ir viens no noteiktajiem obligāti izpildāmajiem kritērijiem. Tādējādi lata piesaiste eiro bija pirmais nepieciešamais solis ceļā uz eiro kā savu valūtu nākotnē. Latvija plāno ieviest Eiro 2014. gadā. Latvijas monetāro sistēmu pārrauga Latvijas Banka.

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) pārraudzībā 2011. gada beigās bija 334 finanšu un kapitāla tirgus dalībnieki un to aktīvu kopējais apmērs sasniedza 22,7 mljrd. latu. Lai gan banku sektors pēc aktīvu apmēra veidoja lielāko finanšu un kapitāla tirgus daļu, t.i., 92.3%, tomēr tā īpatsvaram ir tendence samazināties līdz ar citu finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku darbības attīstību.

Latvijā 2011. gada nogalē darbojas 12 nedzīvības apdrošināšanas kompānijas vai to filiāles, tātad, daļa (7) ir reģistrētas šeit, bet daļa (5) ir reģistrētas citās ES valstīs un Latvijā darbojas kā filiāles.

Akciju tirgus galvenais spēlētājs Latvijā ir NASDAQ OMX Rīga un Latvijas Centrālais depozitārijs. 2011. gada beigās NASDAQ OMX Rīga bija izvietotas 32 kompāniju akcijas par kopējo kapitalizācijas vērtību 580,19 milj. LVL.

Izglītība un zinātne

Latgalē ir 20 profesionālās vidējās izglītības iestādes vai to filiāles, tai skaitā mākslas vidusskolas. Reģionā ir pieprasītas profesionālās vidējās izglītības programmas, kurās vēlamo specialitāti iegūst 5,8 tūkstoši audzēkņi. Īslaicīgos kursos katru gadu kvalifikāciju paaugstina pāri par 300 nodarbināto dažādos reģiona uzņēmumos. Vidējo profesionālo izglītību Latgalē iespējams iegūt 20 dažādās specialitātēs, no tām reģiona attīstībai nozīmīgākās ir šādas:

- Enerģētikas, elektronikas un automātikas joma
- Mašīnzinību, mašīnbūves un metālapstrādes joma
- Dažādās būvniecības specialitātes
- Pārtikas produktu ražošanas joma
- Tekstiliju ražošanas joma
- Tūrisma un atpūtas organizēšanas uzņēmējdarbība
- Kokapstrādes un koka izstrādājumu izgatavošanas joma
- Lauksaimniecības produktu ražošanas joma.

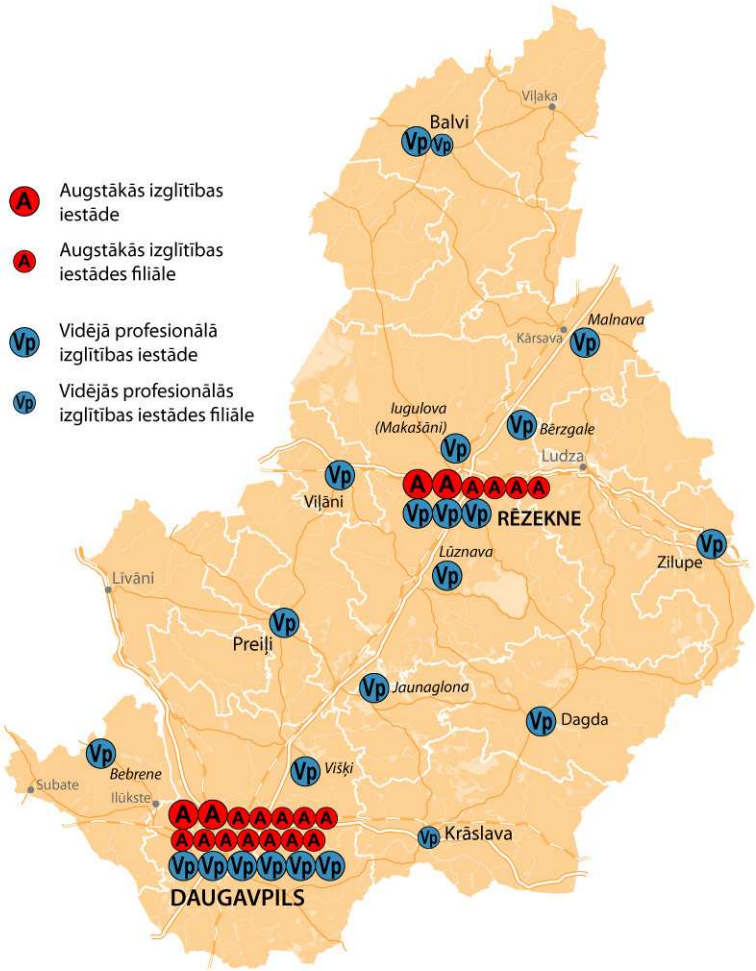
Liela nozīme profesionālās izglītības attīstībā ir reģiona lielākajām pilsētām, kurās atrodas lielākie ražojošie uzņēmumi un nodrošina profesionālās izglītības audzēkņiem prakses un darbavietas. Pēc „Profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas pamatnostādņu 2010.-2015." īstenošanas Latgales reģionā paredzēts izveidot trīs profesionālās izglītības iestādes ar specializāciju, neskaitot Malnavas koledžu un Bebrenes profesionālo vidusskolu.

Latgales reģionā darbojas 23 augstākās izglītības iestādes vai to filiāles, tai skaitā 5 koledžas vai to filiāles aptuveni ar 9 tūkstošiem studējošo.

Daugavpils Universitāte ir otra lielākā klasiskā valsts universitāte Latvijā un nozīmīgākais izglītības un zinātnes centrs Latgalē. Universitāte piedāvā studijas 5 fakultātēs: Dabaszinātņu un matemātikas, Humanitārā, Izglītības un vadības, Mūzikas un mākslas un Sociālo zinātņu fakultātē. Universitātē studē 3,1 tūkstotis studentu 61 studiju programmā un strādā 220 akadēmiskie darbinieki. Daugavpils Universitātei ir filiāle Balvos.

Rēzeknes Augstskola ir valsts dibināta Latvijas Republikas augstākās izglītības iestāde, tajā darbojas četras fakultātes ar kopējo studentu skaitu 2,6 tūkstoši. Studijas 43 studiju programmās humanitāro, sociālo, izglītības un inženierzinātņu jomās. No inženierzinātnēm tiek piedāvātas *Vides inženieru*, *Programmēšanas inženieru* un *Mehatronikas* specialitātes

Transporta un sakaru institūta Latgales filiāle piedāvā specifiskajām reģiona darba tirgus prasībām piemērotu augstāko profesionālo izglītību studiju programmās *Transporta un biznesa loģistika* un *Uzņēmējdarbības vadība transportā,* kā arī inženierzinātņu bakalaura grādu studiju programmās *Transporta komerciālā ekspluatācija* un *mašīnmācībā.* Īpaši Latgalei sagatavota programma *Virszemes transporta ekspluatācija.*

3.14.1. att. *Izglītības iestāžu izvietojums Latgales reģionā*

AS „Viļānu selekcijas un izmēģinājumu stacija” veic zinātnisko pētniecību graudaugu, kartupeļu un linu sēklkopībā, piena lopkopībā, sniedz agroservisa pakalpojumus, ražo biohumusu.

SIA „Latgales lauksaimniecības zinātnes centrs” Viļānos veic zinātniski pētniecisko darbu un nodrošina lauku uzņēmējus ar konkurētspējīgām zinātnes izstrādnēm un to ieviešanu praksē.

AS „Lopkopības izmēģinājumu stacija Latgale” Viļānu novadā nodarbojas ar augkopības un lopkopības pētījumiem, mājdzīvnieku izmantošanas efektivitātes paaugstināšanu Latgales agroklimatiskajā zonā, lauksaimniecības produktu ražošanu.

4. INVESTĪCIJU OBJEKTU ATLASE

Investīcijām piemēroti objekti tika atlasīti pēc sekojošiem kritērijiem:

- Objekta atrašanās vieta;
- Īpašumtiesības;
- Stratēģiskie dokumenti;
- Satiksme ar pilsētu un citām apdzīvotām vietām;
- Infrastruktūra;
- Attīstības iespējas.

Tabula 4.1.

Projektu vērtēšanas kritēriji

Kritēriji	Tūrisma attīstība	Rūpniecības attīstība
1. Vieta	Priekšrocība ir objektiem, kas atrodas vērtīgās vietās: • Tūristu apmeklēšanas vietās • Valsts, reģionālos parkos, dabas rezervātos • Ūdenstilpņu tuvumā • Mežu masīvā • Pilsētas centrā.	Priekšrocība ir objektiem, kas atrodas stratēģiskās vietās: • Tuvu pilsētai un citām apdzīvotām vietām • Tuvu maģistrāļu ceļiem • Tuvu dzelzceļam.
2. Nozīme	Priekšrocība ir objektiem, kas piemēroti: • Tūrisma pakalpojumu organizācijai • Apkalpošanas, izmitināšanas, ēdināšanas pakalpojumiem • Papildus pakalpojumiem.	Priekšrocība ir objektiem, kas piemēroti: • Ražošanas, rūpnieciskai darbībai • Tehniskās apkalpošanas darbībai, noliktavu saimniecībai • Papildus telpām.
3. Īpašumtiesības	Priekšrocība ir objektiem: • Ar sakārtotām īpašumtiesībām, bez īpašiem apgrūtinājumiem • Kurus pašvaldība pārdod vai iznomā uz ilgstošu termiņu • Kurus pārdod privātpersonas.	Priekšrocība ir objektiem: • Ar sakārtotām īpašumtiesībām, bez īpašiem apgrūtinājumiem • Iekļautiem stratēģiskajos dokumentos; • Ar sagatavotu detālplānu, tehnisko projektu • Rūpnieciska nozīmes izmantošanas mērķis.
		Tabulas 4.1. turpinājums

Kritēriji	Tūrisma attīstība	Rūpniecības attīstība
4. Projekta turētāja ieinteresētība	Priekšrocība ir objektiem: • Kurus virza ieinteresēts īpašnieks, ir viegli sasniedzams, īsos termiņos atbild un nodrošina efektīvu komunikāciju • Aktīvi darbojas līdzfinansējuma piesaistīšanā; • Vērsti uz novadu stratēģisko mērķu izpildi	Priekšrocība ir objektiem: • Kurus virza ieinteresēts īpašnieks, ir viegli sasniedzams, īsos termiņos atbild un nodrošina efektīvu komunikāciju; • Aktīvi darbojas līdzfinansējuma piesaistīšanā; • Vērsti uz novadu stratēģisko mērķu izpildi
5. Satiksme	Priekšrocība ir objektiem ar labu satiksmi: • Ar reģionālajiem un novadu ceļiem • Ar pilsētu un citām apdzīvotām vietām • Ar citiem tūrisma objektiem.	Priekšrocība ir objektiem ar labu satiksmi: • Ar maģistrāļu ceļiem • Ar dzelzceļu • Ar reģionālajiem un novadu ceļiem ar asfalta pārklājumu.
6. Infrastruktūra	Priekšrocība ir objektiem: • Ar aprīkotiem piebraucamajiem ceļiem • Ar automobiļu stāvvietām • Ar darbojošiem inženieru tīkliem • Ar iespējām nodrošināt ar elektrību, ūdeni.	Priekšrocība ir objektiem: • Ar aprīkotiem piebraucamajiem ceļiem • Aprīkotu teritoriju • Ar darbojošiem inženieru tīkliem • Ar iespējām nodrošināt augstsprieguma elektrību, ūdeni.
7. Attīstības iespējas	Priekšrocība ir objektiem ar priekšnoteikumiem: • Paplašināšanai blakus apgabalu virzienā • Apkalpes sfēras, ēdināšanas, izmitināšanas pakalpojumu attīstībai.	Priekšrocība ir objektiem ar priekšnoteikumiem: • Paplašināšanai blakus apgabalu virzienā • Attīstīt ražošanu, apkalpes sfēru, noliktavu saimniecību.

4.1. Latgales reģiona vērtīgākie investīciju piesaistes objekti

Tabula 4.1.1.

Investīciju piesaistes objektu novērtējums

		Kritēriji, vērtību skalā no 1 līdz 3							
N.p.k.	Investīciju izvietošanas piedāvājumi	Vieta	Nozīme	Īpašumtiesības	Projekta turētāja ieinteresētība	Satiksme	Infrastruktūra	Attīstības iespējas	**Kopā**
1	RAŽOŠANAS IZVIETOŠANA VIĻĀNU NOVADĀ	1	2	2	3	1	1	2	**12**
2	RŪPNIECISKĀS TERITORIJAS (GREENFIELD) DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJĀ	3	3	3	3	3	3	3	**21**
3	DAUGAVPILS LIDOSTAI PIEGUĻOŠO TERITORIJU KOMERCATTĪSTĪBA	3	3	3	3	3	2	3	**20**
4	INDUSTRIĀLĀS TERITORIJAS ATTĪSTĪBA UN JAUNU RAŽOTŅU IZVIETOŠANA LĪVĀNU NOVADĀ	3	3	3	3	3	3	3	**21**
5	RĒZEKNES SPECIĀLĀ EKONOMISKĀ ZONA	3	3	3	3	3	3	3	**21**
6	REKREĀCIJAS ZONA PIE BALVU UN PĒRKONU EZERIEM	2	2	2	3	2	1	3	**15**
7	SKAIDU UN SALMU BRIKEŠU RAŽOTNES IZVEIDE BALTINAVAS NOVADĀ	3	3	2	3	1	1	2	**15**
8	JAUNAS GRAUDU KALTĒŠANAS UN ATTĪRĪŠANAS KOMPLEKSA IZBŪVE	3	3	2	3	1	1	2	**15**
9	SAPROPEĻA IEGUVE PĒRKONU EZERĀ	2	2	2	3	2	1	2	**14**
10	ZIVJAUDZĒTAVAS IZVEIDE DAGDAS NOVADĀ	2	2	2	2	2	2	2	**14**
11	FELICIANOVAS MUIŽA CIBLAS NOVADĀ	2	2	2	2	1	1	2	**12**
12	RAŽOŠANAS IZVIETOŠANA 1000 KV.M. ĒKĀ LUDZAS PILSĒTĀ	2	3	2	2	3	2	2	**16**
13	PREIĻU MUIŽAS KOMPLEKSA UN PARKA RENOVĀCIJA UN ATTĪSTĪŠANA	3	2	2	3	3	3	2	**18**
14	SMILTS – GRANTS UN SMILTS IEGUVE NEKUSTAMAJĀ ĪPAŠUMĀ „BUTIŠĶI”	3	3	2	2	2	2	2	**16**
15	RAŽOŠANAS IZVIETOŠANA AGLONAS PAGASTA EZERUKINOS	2	3	2	2	2	1	2	**14**
16	KAMEŅECAS MUIŽAS ANSAMBĻA UN TAM PIEGUĻOŠO TERITORIJU ATTĪSTĪŠANA PAR TŪRISMA OBJEKTU	2	2	2	2	2	1	2	**13**
17	SAPROPEĻA IEGUVE DEŅEVAS EZERĀ	2	2	2	2	1	1	2	**12**
18	INDRAS IELAS RAŽOŠANAS ZONAS ATTĪSTĪBA KRĀSLAVĀ	3	2	3	3	3	3	3	**20**
19	KOKOGĻU RAŽOTNES UN ATJAUNOJAMO RESURSU ELEKTROSTACIJAS IZBŪVES PABEIGŠANA UN IEVIEŠANA EKSPLUATĀCIJĀ	2	3	3	3	3	2	3	**19**
20	DAUGAVPILS NAFTAS REZERVUĀRU PARKS	3	2	3	3	3	3	3	**20**

LIKUMDOŠANAS ANALĪZE LATGALES REĢIONĀ

Likumdošanas sadaļā tiks pievērsta uzmanība tiem likumdošanas jautājumiem, kas skar pašvaldību tiesības, pienākumus un iespējas investīciju piesaistē un tikai nedaudz tiks apskatīti vispārīgie, visā valstī saistošie normatīvie akti.

Nākotnē iesakām izmantot LIAA brošūru „Business Guide" (tiek atjaunota vienu reizi divos gados), auditoru kompānijas KPMG ikgadējo apskatu „Investment in the Baltics" un Ārvalstu investoru padomes Latvijā ikgadējo apskatu, jo šie trīs dokumenti sniedz kodolīgu ieskatu likumdošanas izmaiņās no investoru interešu punkta.

5. NORMATĪVO AKTU ANALĪZE

Veicot normatīvo dokumentu analīzi, nākas secināt, ka pašvaldību iespējas ietekmēt un veicināt investīciju piesaisti ir vairāk saistītas ar pašu pašvaldību iniciatīvu nekā normatīvos aktos nostiprinātām tiesībām. Daudzos dokumentos pastāv sadaļas, kas veicina pašvaldību iesaistīšanos komercdarbībā vai tās veicināšanā, it īpaši, ja tās ir saistītas ar vietējiem iedzīvotājiem nozīmīgu pakalpojumu sniegšanu vai nodrošina tādus pakalpojumus vai produktus, ko nesniedz citi komersanti tirgū.

Turpmākajā šīs sadaļas izklāstā tiks apskatīti nozīmīgākiem pašvaldību investīciju piesaistes darbību ietekmējošie likumdošanas akti un nozīmīgākie punkti šajos dokumentos.

5.1. Valsts pārvaldes iekārtas likums

Likuma mērķis ir nodrošināt demokrātisku, tiesisku, efektīvu, atklātu un sabiedrībai pieejamu valsts pārvaldi.

Likuma XI nodaļa regulē publiskas personas darbību privāto tiesību jomā un *87. pants* nosaka kādos tieši gadījumos. Savukārt *88. pants* uzsver, ka publiskas persona komercdarbību var veikt 1) ja tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā; 2) nozarē, kurā pastāv dabiskais monopols, tādējādi nodrošinot sabiedrībai attiecīgā pakalpojuma pieejamību; 3) stratēģiski svarīgā nozarē; 4) jaunā nozarē; 5) nozarē, kuras infrastruktūras attīstībai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi; 6) nozarē, kurā atbilstoši sabiedrības interesēm nepieciešams nodrošināt augstāku kvalitātes standartu.

Secinājumi: Atbilstoši iepriekš minētajam punktam, pašvaldībām ir tiesības izveidot komercsabiedrību, un no investīciju piesaistes aspekta un jaunu industriālo parku attīstīšanas perspektīvas skatoties, argumenti veidot šādu uzņēmumu būtu pamatojami ar vairākiem 88. panta punktiem. Tieši 88. pantā minētie punkti var būt iemesls, kāpēc nozares sākotnējo attīstīšanu būtu jāuzņemas pašvaldībai, pakāpeniski to nododot uzņēmēju rokās.

5.2. Reģionālās attīstības likums

Reģionālās attīstības likuma 22.-24. pants nosaka īpaši atbalstāmās teritorijas, skaidro statusu un piešķiršanas kārtību. Īpaši atbalstāmā teritorija ir teritorija, kurā ilgstoši saglabājas negatīvas ekonomiskās un sociālās attīstības tendences vai viena no šīm tendencēm un kurai ar likumu piešķirts īpaši atbalstāmās teritorijas statuss.

Īpaši atbalstāmās teritorijas statusa piešķiršanas mērķis ir radīt iespējas ekonomiski vāju vai mazāk labvēlīgu teritoriju ekonomiskajai un sociālajai attīstībai, lai veicinātu līdzvērtīgu sociālo un ekonomisko apstākļu izveidošanos visā valsts teritorijā. Īpaši atbalstāmās teritorijas statusu piešķir un atceļ plānošanas reģionu attīstības

padomes saskaņā ar Ministru kabineta noteikumi Nr. 637, „Īpaši atbalstāmās teritorijas statusa piešķiršanas un atcelšanas kārtība"

Lai veicinātu ekonomiskās aktivitātes īpaši atbalstāmās teritorijās, komersantiem, kas reģistrēti un darbojās īpaši atbalstāmajās teritorijās, ir iespējams pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem, piemērojot īpašu pamatlīdzekļu nolietojuma norakstīšanas un īpašu zaudējumu segšanas kārtību.

Likuma Par uzņēmumu ienākuma nodokli izpratnē uzņēmumiem, kas darbojas īpaši atbalstāmajās teritorijās pamatlīdzekļu nolietojuma un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstīšanai izmantot palielinātu koeficientu (13. pants) vai arī taksācijas perioda zaudējumus segt ilgākā laika periodā (regulē 14. pants). Likumā Par iedzīvotāju ienākuma nodokli individuālais komersants vai fiziskās personas īpašumā esošs individuālais uzņēmums saimnieciskās darbības zaudējumus sedz nākamo 6 gadu laikā.

Īpaši atbalstāmās teritorijas laika periodam no 2011. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 31. decembrim Latgales plānošanas reģionā ir Aglonas, Baltinavas, Ciblas, Dagdas, Ilūkstes, Kārsavas, Riebiņu, Rugāju, Vārkavas, Viļakas, Viļānu un Zilupes novads.

5.3. Likums „Par Pašvaldībām"

Likums nosaka Latvijas Republikas pašvaldību darbības vispārīgos noteikumus un ekonomisko pamatu, pašvaldību kompetenci, domes un tās institūciju, kā arī domes priekšsēdētāja tiesības un pienākumus, pašvaldību attiecības ar Ministru kabinetu un ministrijām, kā arī pašvaldību savstarpējo attiecību vispārīgos noteikumus.

14. pants. Pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības:

1) veidot pašvaldību iestādes, dibināt biedrības vai nodibinājumus, kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās;

2) iegūt un atsavināt kustamo un nekustamo mantu, privatizēt pašvaldību īpašuma objektus, slēgt darījumus, kā arī veikt citas privāttiesiska rakstura darbības;

3) ieviest vietējās nodevas un noteikt to apmērus, lemt par nodokļu likmēm un atbrīvošanu no nodokļu maksāšanas;

15. pants regulē pašvaldību autonomās funkcijas un 10. punkts nosaka, ka pašvaldībām ir pienākums sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā, rūpēties par bezdarba samazināšanu;

43. pants nosaka pašvaldības domes tiesības izdot saistošos noteikumus vairākos jautājumos, piemēram, daži no 43. panta punktiem:

1) par republikas pilsētas vai novada teritorijas apbūvi;

2) par publiskā lietošanā esošo mežu un ūdeņu, kā arī par republikas pilsētas vai novada īpaši aizsargājamo dabas un kultūras objektu aizsardzību un uzturēšanu;

9) par republikas pilsētas vai novada teritorijas labiekārtošanu, zaļumstādījumu uzturēšanu un aizsardzību.

78. pants. Vietējām pašvaldībām ir pirmpirkuma tiesības, ja pašvaldību administratīvajā teritorijā tiek atsavināts nekustamais īpašums un tas nepieciešams, lai pildītu likumā

noteiktās pašvaldību funkcijas, ievērojot teritorijas plānojumā atļauto (plānoto) teritorijas izmantošanu, tiesību aktus, attīstības plānošanas dokumentus un citus dokumentus, kas pamato attiecīgā nekustamā īpašuma nepieciešamību pašvaldības funkciju īstenošanai.

79. pants. Pašvaldībām ir tiesības griezties Ministru kabinetā ar ierosinājumu par nekustamā īpašuma piespiedu atsavināšanu likumā noteiktajā kārtībā par labu attiecīgajai pašvaldībai, ja šis īpašums nepieciešams publiskai lietošanai, tas ir, ceļu, ielu, laukumu, ietvju, estakāžu, viaduktu, kā arī ostas piestātņu būvei. Īpašuma atsavināšanas kārtību nosaka atsevišķs likums.

Secinājumi: 14. panta regulējums pašvaldībām sniedz iespēju aktīvi iesaistīties uzņēmējdarbībā, kas noteikti var kalpot kā līdzeklis pašvaldības uzņēmējdarbības attīstībā, atsavināt mantu un izstrādāt saistošos noteikumus par atvieglojumu piešķiršanu nekustamā īpašuma nodokļu maksātājiem, kuros ietver nosacījumus, kas kalpo kā līdzeklis konkrētu uzņēmējdarbības veidu atbalstam.

Publiski pieejamā informācija par Daugavpils un Rēzeknes pilsētu noteiktajām nodokļu atlaidēm, skaidri parāda pilsētu mērķu atšķirības. Rēzeknes pilsēta fokusējas uz apstrādes rūpniecības uzņēmumiem dodot tiem 50% atlaidi nekustamā īpašuma nodoklim, turpretī Daugavpils pilsētā lielākā atlaide, ko var saņemt ražojošs uzņēmums, ir 25%.

5.4. Likums „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu”

Šī likuma mērķis ir panākt, lai valsts un pašvaldību finanšu līdzekļi un manta tiktu izmantota likumīgi un atbilstoši iedzīvotāju interesēm, novērst to izšķērdēšanu un nelietderīgu izmantošanu, kā arī ierobežot valsts amatpersonu korupciju.

4. pants nosaka ierobežojumus piešķirt kredītus, izsniegt aizdevumus, kā arī dot galvojumus un garantijas. Šī panta 2. punkts nosaka, ka pašvaldībām, valsts un pašvaldību iestādēm, kapitālsabiedrībām ir aizliegts izsniegt jebkāda veida aizdevumus un dot galvojumus vai garantijas, tomēr likums nosaka arī sekojošus izņēmumus:

5. pants aizliedz nodot valsts un pašvaldību mantu bezatlīdzības lietošanā. Tomēr 5.[1] pants nosaka, ka kapitālsabiedrībām ir tiesības nodot mantu bezatlīdzības lietošanā.

6.[1] pants nosaka maksimālos valsts un pašvaldības kustamās un nekustamās mantas iznomāšanas termiņus – 5 un 12 gadi attiecīgi, šis pants neattiecas uz līgumiem, kur nomas tiesības ir iegūtas publiskā izsolē.

7. pants nosaka, ka valsts un pašvaldību mantu aizliegts atsavināt par acīmredzami pazeminātu cenu.

8. pants aizliedz pašvaldībām, valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī kapitālsabiedrībām iegādāties īpašumā vai lietošanā mantu vai arī pasūtīt pakalpojumus vai darbus par acīmredzami paaugstinātu cenu.

Secinājumi: 4. pants. Pašvaldībām tiek sniegta iespēja attīstīt uzņēmējdarbību. 6.[1] pants liedz noslēgt līgumu bez publiskas izsoles, ja investors vēlas nomāt īpašumu uz vairāk kā 12 gadiem, lai saņemt investīciju projekta nodokļu atlaides. 7. pants Šis aizliegums veicina korupcijas novēršanu, tomēr izslēdz iespēju, ka atsavināt kādu īpašumu par pazeminātu cenu, nododot to uzņēmumam, kurš apmaiņā varētu veikt darbības pašvaldības attīstībai, piemēram, infrastruktūras sakārtošana attiecīgajā teritorijā, darbavietu radīšana u.c. 8. pants - Šī likuma norma palīdz izvairīties no amatpersonu iespējamās vēlmes gūt personisku labumu no pašvaldības darījumiem, tomēr tā vienlaicīgi arī ierobežo veikt darījumus, piemēram, gadījumos, kad projekta īstenošanai nepieciešams īpašums, kas pieder privātpersonai, kas to nevēlas pārdot par tirgus cenu vai zemāku. Nespējot vienoties ar privātīpašnieku, pašvaldība nespēj rīkoties.

5.5. Likums „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām”

Likums regulē to valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību darbību, kuras ierakstītas komercreģistrā atbilstoši Komerclikuma noteikumiem. Kapitālsabiedrība ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrība.

25. pants nosaka, ka pašvaldības kapitālsabiedrības dibinātājs ir attiecīgā pašvaldība un lēmumu par kapitālsabiedrības dibināšanu pieņem pašvaldības dome. Valsts vai pašvaldības kapitālsabiedrības dibināšanas pamats ir noteikts Valsts pārvaldes iekārtas likumā (87., 88. pants).

37. pants. Kapitālsabiedrības peļņas izlietošana

Kapitāla daļu turētājs var noteikt kapitālsabiedrības peļņas izlietošanas principus, ievērojot likumos, Ministru kabineta noteikumos un apstiprinātajās nozares attīstības koncepcijās, stratēģijās un citos nozares attīstību reglamentējošos dokumentos noteiktos mērķus un uzdevumus.

Secinājumi: Kopumā saskaņā ar šajā likumā minētajiem noteikumiem pašvaldība ir tiesīga darboties privāto tiesību jomā ar pašvaldības kapitālsabiedrību vai publiski privātu kapitālsabiedrību līdzdalību. Tas var kalpot kā efektīvs līdzeklis pašvaldības uzņēmējdarbības vides attīstībai.

5.6. Likums „Par nodokļiem un nodevām”

Likums nosaka nodokļu un nodevu veidus un reglamentē nodokļu un nodevu noteikšanas kārtību, to iekasēšanu un piedziņu, nodokļu un nodevu un nodokļu un nodevu administrācijas tiesības, pienākumus un atbildību, nodokļu maksātāju reģistrācijas kārtību, kā arī nodokļu un nodevu jautājumos pieņemto lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtību.

3. panta 2. punkts paredz, ka likumu ietvaros pašvaldībām var tikt dota iespēja piemērot nodokļu atvieglojumus nodokļiem, kas ieskaitāmi pašvaldību budžetā. Tāpat ir tiesības noteikt nekustamā īpašuma papildlikmi.

Secinājumi: Esošajiem un potenciālajiem uzņēmējiem īpaši svarīgi varētu šķist nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumi. Šos atvieglojumus pašvaldība var izmantot kā veidu, lai noturētu esošos un piesaistītu jaunus uzņēmējus attiecīgajam reģionam. Tiek radīta labvēlīgāka vide uzņēmējdarbībai. Nepietiekama publiska informācija par nekustamā īpašuma nodokļa atlaides iespējām novadu pašvaldībās, iespējams, ka pašvaldības pat nevēlas šo atlaidi popularizēt.

5.7. Likums par uzņēmuma ienākuma nodokli

Likums nosaka uzņēmuma ienākuma nodokļa objektus, nodokļu aprēķināšanas un iekasēšanas kārtības, kā arī nodokļu atlaides. Nodokļu atlaižu kārtību nosaka likuma III nodaļa.

17.^{2} *pants*. Nodokļa atlaide par atbalstāmo investīciju projekta ietvaros veiktajiem sākotnējiem ilgtermiņa ieguldījumiem, kuru kopējā summa pārsniedz 5 miljonus latu un kopējā sākotnējo ilgtermiņa ieguldījumu summa tiek ieguldīta triju gadu laikā.
Nodokļa atlaidi piemēro 25% apmērā no kopējās sākotnējās ilgtermiņa ieguldījumiem līdz 35 miljoniem latu un 15% apmērā - summas daļai, kas pārsniedz 35 miljonus latu.

Projektam jābūt īstenotam atbalstāmajās prioritārajās nozarēs: 1) pārtikas produktu ražošana; 2) dzērienu ražošana; 3) koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana; 4) ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošana; 5) farmaceitisko pamatvielu un farmaceitisko preparātu ražošana; 6) gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana; 7) metālu ražošana; 8) gatavo metālizstrādājumu ražošana, izņemot mašīnas un iekārtas; 9) datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošana; 10) elektrisko iekārtu ražošana; 11) citur neklasificētu iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana; 12) automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana; 13) citu transportlīdzekļu ražošana; 14) telekomunikācijas; 15) datorprogrammēšana un saistītās darbības; 16) uzglabāšanas un transporta palīgdarbības.

Papildus noteikumi nosaka, ka ieguldījumiem jānodrošina jauna darbības profila uzsākšana, nekustamā īpašuma nomas ilgtermiņa tiesības (vismaz 13 gadi), investīciju projekta pieteikuma sagatavošanu, kā arī ilgtermiņa ieguldījumu atrašanos Latvijā un konkrētā uzņēmēja valdījumā ne mazāk kā 5 gadus tehnoloģiskajām iekārtām un 10 gadus būvēm un ēkām.

Secinājumi: Piedāvātās nodokļu atlaides ir nozīmīgas lielu investīciju projektu turētajiem, un pašvaldībām ir jāpozicionē šī priekšrocība ikviena potenciālajam investoram.

5.8. Nodevas

Nodevas var būt paredzētas ar likumu, vai arī tās nosaka vietējā pašvaldība. Nodevas, kas var tikt uzliktas tikai ar saskaņā ar likumiem un var skart uzņēmējus:

- preču vai pakalpojumu loterijas organizēšanas valsts nodeva — Preču un pakalpojumu loteriju likums;
- autoceļu lietošanas nodeva — Autoceļu lietošanas nodevas likums;
- finanšu stabilitātes nodeva — Finanšu stabilitātes nodevas likums.

Pašvaldību nodevu objekti - vietējās pašvaldības domei ir tiesības Ministru kabineta noteikumos noteiktajā kārtībā savā administratīvajā teritorijā uzlikt pašvaldības nodevas par:

„1) pašvaldības domes izstrādāto oficiālo dokumentu un apliecinātu to kopiju saņemšanu;

[...]

10) būvatļaujas saņemšanu;

11) pašvaldības infrastruktūras uzturēšanu un attīstību."

Secinājumi: Saskaņā ar likumā pausto informāciju, pašvaldību nodevas nosaka pašas pašvaldības un nosacījumus par nodevām publisko savā mājas lapā. Lielāko pilsētu pašvaldību mājas lapās šāda informācija vienkārši un strukturēti nav pieejama. Būtu lietderīgi minēto informāciju visās pašvaldībās sastrukturizēt potenciālajiem investoriem atvieglojot informācijas apkopošanu un izvērtēšanu.

5.9. Kārtība, kādā iesniedzams un vērtējams investīciju projekta pieteikums atbalstāmā investīciju projekta statusa iegūšanai

Ministru kabineta noteikumi Nr. 287, Izdoti saskaņā ar Likuma par uzņēmumu ienākuma nodokli 27. panta 10.p unktu un Ministru kabineta iekārtas likuma 31. panta pirmās daļas 3. punktu. No 2011. gada Latvijā ir atjaunota uzņēmumu ienākuma nodokļa atlaide lielajiem – 5 milj. LVL un lielākiem investīciju projektiem. Noteikumi nosaka kārtību, kādā iesniedzams un vērtējams investīciju projekta pieteikums atbalstāmā investīciju projekta (turpmāk – projekts) statusa iegūšanai.

Secinājumi: Nosacījumus atbalsta apjomam, investīciju veidiem, nozarēm un atbalstīšanas nosacījumiem detalizētāk apraksta Likums par uzņēmuma ienākuma nodokli. Pašvaldībām minētās priekšrocības ir jāprezentē investoriem, nodrošinot arī atbalstu pieteikumu sagatavošanai un iesniegšanai Ekonomikas Ministrijā un investoru interešu pārstāvību projektu vērtēšanā.

5.10. Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas likums

Rēzeknes speciālajā ekonomiskajā zonā pastāv speciāls nodokļu stimulu režīms attiecībā uz uzņēmuma ienākuma nodokli, kā arī nekustamā īpašuma nodokli.

Latvija pagaidām ir panākusi vienošanos ar ES, ka šādas speciālās ekonomiskās zonas Latvijā var darboties līdz 2017. gadam.

Uzņēmuma ienākuma nodokļa atvieglojumi SEZ uzņēmumiem

- apliekamo ienākumu samazina par ieguldījumiem, kas izdarīti tādos infrastruktūras vai sociālās jomas objektos, kas pieder valstij vai pašvaldībai
- nodokļa atlaide 80 % apmērā no aprēķinātās nodokļa summas
- atlaide 80% apmērā ieturamajam nodoklim izmaksājot nerezidentam dividendes, kā arī atlīdzību par vadības un konsultatīvajiem pakalpojumiem un samaksu par intelektuālo īpašumu.

Nekustamā īpašuma nodokļa atlaide 80 % no aprēķinātās nodokļu summas par īpašumu SEZ vai brīvostas teritorijā.

Ierobežojumi SEZ uzņēmumiem:

- UIN un NĪN atlaide tiek piemērota gadījumā, ja uzkrātā tiešo nodokļu atlaižu summa un taksācijas periodā aprēķinātās atlaides kopā nepārsniedz 70% no uzkrātās ieguldījumu summas
- aprēķinātās atlaides nevar pārsniegt 50 % no uzkrātās ieguldījumu summas, ja SEZ vai brīvostas uzņēmuma darbinieku skaits pārsniedz 250 un neto apgrozījums — 28 milj. Ls vai bilances vērtība pārsniedz 19 milj. Ls;
- noteikti atlaižu ierobežojumi SEZ vai brīvostas lauksaimniecības produktu apstrādes un tirdzniecības kompānijām, kurām aprēķinātās atlaides nevar pārsniegt 25-50 % no uzkrātās ieguldījumu summas (atlaides ierobežojuma apmērs atkarīgs no kompānijas lieluma).

5.11. Nodokļi, to likmes, pielietošanas nosacījumi

2011. gada nodokļu slogs (nodokļu ieņēmumi pret IKP) Latvijā sasniegs 28,1% no IKP, kas ir viens no zemākajiem rādītājiem ES. Nodokļu lietās Latvija ievēro ES obligātos uzstādījumus. Latvijā nodokļu sistēmu regulē likums „Par Nodokļiem un nodevām", nodokļus un valsts nodevas administrē Valsts ieņēmumu dienests. No 2011. gada 1. janvāra nodokļu un informatīvās deklarācijas tiek iesniegtas VID tikai izmantojot elektronisko deklarēšanas sistēmu.

Nodokļu sistēma Latvijā joprojām ir mainīga, arī 2011. gadā ir vairākas būtiskas nodokļu izmaiņas. Valdība apsver iespēju tuvākajā nākotnē samazināt darbaspēka nodokļus, palielinot patēriņa nodokļus, un kā vienu no prioritātēm izvirzījusi ēnu ekonomikas apkarošanu.

Šobrīd Latvijā spēkā ir 13 nodokļi un 97 valsts nodevas. Spēkā esošie nodokļi:

1. iedzīvotāju ienākuma nodoklis;
2. mikrouzņēmumu nodoklis;
3. uzņēmuma ienākuma nodoklis;
4. valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas;

5. nekustamā īpašuma nodoklis;
6. pievienotās vērtības nodoklis;
7. akcīzes nodoklis;
8. muitas nodoklis;
9. dabas resursu nodoklis;
10. izložu un azartspēļu nodoklis;
11. vieglo automobiļu un motociklu nodoklis;
12. elektroenerģijas nodoklis;
13. dienesta auto nodoklis, kuru likmes un piemērošanu regulē konkrēti nodokļu likumi.

Uzņēmējiem jārēķinās, ka papildus nodokļiem Latvijā ir noteiktas arī uzņēmējdarbības nodevas, turklāt papildus 97 valsts nodevām pastāv arī dažādas pašvaldību nodevas.

Darbaspēka nodokļi

1) Sociālais nodoklis (valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas): 35,09% (darba devēja iemaksas – 24,09% un darba ņēmēja iemaksas 11%);
2) Iedzīvotāju ienākumu nodoklis: 25%;
3) Nepaliekamais minimums ko nepaliek ar iedzīvotāju ienākumu nodokli 45 LVL mēnesi un papildus neapliek par katru apgādībā esošu personu – 70 LVL mēnesī;
4) Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva - 0,25 LVL mēnesī par katru darbinieku.

Uzņēmumu ienākumu nodoklis

Uzņēmumu ienākumu nodoklis: 15% - ir viens no zemākajiem ES un ir viens no stūrakmeņiem investīciju piesaistei. To vēl jo vairāk nodrošina dažādie uzņēmuma ienākuma nodokļa atbrīvojumi.

- Uzņēmumu ienākumu nodokļa stimuls - no 2011. gadu Latvijā ir atjaunota uzņēmumu ienākuma nodokļa atlaide lielajiem – 5 milj. LVL un lielākiem investīciju projektiem.

Mikrouzņēmumu nodoklis

Latvija ar 2011. gadu ir ieviesusi 9% nodokli — mazajiem uzņēmumiem, kuru apgrozījums nepārsniedz 100 000 eiro (70 000 Ls) gadā un kuri nodarbina līdz 5 strādājošajiem. Nosacījumus regulē Mikrouzņēmumu nodokļa likums.

Maksājumi par ienākumu no kapitāla

Latvijā fizisko personu ienākumi no kapitāla kopš 2010. gada 1. janvāra apliekas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli, taču šīs likmes ir zemākas nekā standartlikme: dividendēm, procentu ienākumiem (tostarp depozītu procentiem), ienākumiem no ieguldījumiem un ienākumiem no dzīvības apdrošināšanas - 10%, ienākumiem no nekustamā īpašuma pārdošanas (izņemot no tāda nekustamā īpašuma, kas īpašumā ir 60 mēnešus un 12 mēnešus līdz atsavināšanai ir deklarētā dzīvesvieta), ienākumiem no

kapitāldaļu pārdošanas un ienākumiem no vērtspapīru pārdošanas (izņemot ienākumus no ES un EFTA valstu un pašvaldību parādzīmēm) – 15%.

Pievienotās vērtības nodoklis

Pievienotās vērtības nodoklis: 22% (samazinātā likme 12%). Pastāv arī pievienotās vērtības nodokļa samazinātā likme (12%), kas attiecināma uz sekojošām precēm un pakalpojumiem: 1) medikamentu piegādēm; 2) medicīnisko ierīču un medicīnas preču piegādēm; 3) mācību literatūras, kā arī oriģinālliteratūras izdevumu piegādei; 4) masu informācijas līdzekļiem vai to abonentmaksai 5) sabiedriskā transporta pakalpojumiem iekšzemē; 6) siltumenerģijas piegādēm iedzīvotājiem; 7) dabasgāzes piegādēm iedzīvotājiem; 8) koksnes kurināmā piegādēm iedzīvotājiem; 9) izmitināšanas pakalpojumiem tūristu mītnēs 10) zīdaiņiem paredzēto specializēto produktu piegādēm.
Slieksnis līdz obligātai reģistrācijai PVN maksātāju reģistrā ir 35 000 Ls.

Nekustamā īpašuma nodoklis

Nekustamā īpašuma nodokļa likmes:

- 1,5% no kadastrālās vērtības zemei, saimnieciskajā darbībā izmantojamām ēkām, inženierbūvēm (ne mazāk kā 5 Ls par katru objektu)
- 3% no kadastrālās vērtības neapstrādātai lauksaimniecības zemei, saimnieciskajā darbībā izmantojamām ēkām un būvēm (ne mazāk kā 5 Ls par katru objektu)
- 0,2-0,6% no kadastrālās vērtības dzīvojamām mājām (ne mazāk kā 5 Ls par katru objektu)

Akcīzes nodoklis

Akcīzes nodoklis attiecas uz alkoholiskajiem dzērieniem, tabakas izstrādājumiem, naftas produktiem, dabasgāzi, bezalkoholiskajiem dzērieniem un kafiju.

Dabas resursu nodoklis

Dabas resursu nodokli maksā gan uzņēmumi, gan privātpersonas, ja tās Latvijā (vai kontinentālajā šelfā) iegūst ar nodokli apliekamus dabas resursus, ievada vidē ar nodokli apliekamu piesārņojumu, ražo videi kaitīgas preces/produktus vai realizē iekšzemē ražotas videi kaitīgas preces vai produktus, preces vai produktus iepakojumā. Nodoklis tiek maksāts par:

- jebkuriem saimnieciskās darbības rezultātā iegūtiem dabas resursiem;
- vides piesārņojumu - atkritumiem, izmešiem un piesārņojošām vielām;
- videi kaitīgām precēm un produktiem;
- importēto un iekšzemē ražoto preču vai produktu iepakojumu.

Dabas resursu nodoklis ir diferencēts un tā likmes svārstās no dažiem santīmiem līdz pat vairākiem simtiem latu.

Citi nodokļi un nodevas:

Nodeva kredītiestādēm – **finanšu stabilitātes nodeva** 0,036% gadā no saistību kopsummas, no kuras atskaitīti noguldījumi, emitētās hipotekārās ķīlu zīmes un pakārtotās saistības.

Uzņēmumu vieglo automašīnu nodokļa likums. No 2011. gada ar uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli tiek aplikti visi uzņēmumu īpašumā vai turējumā esošie vieglie transportlīdzekļi, pieņemot, ka tie tiek izmantoti arī darbinieku privātajām vajadzībām. Uzņēmums šo nodokli nemaksā, ja tas var pierādīt, ka auto netiek izmantots privātām vajadzībām.

5.12. Noteikumi par tirdzniecības veidiem, kas saskaņojami ar pašvaldību, un tirdzniecības organizēšanas kārtību

Ministru kabineta noteikumi Nr. 440. Šie noteikumi nosaka tirdzniecības veidus, kas saskaņojami ar pašvaldību, un tirdzniecības organizēšanas kārtību. Ņemot vēra, ka no kaimiņvalstīm ienākušās investīcijas vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecība veido nozīmīgu daļu, šie noteikumi ir pietiekami nozīmīgi.

***Secinājumi**:* Šajā punktā minētās prasības uzskatāmas par samērā vienkāršām, procedūra, kas jāveic, lai iegūtu tirdzniecības atļauju, nav pārāk komplicēta. Šie noteikumi sniedz vienotas prasības visiem valsts reģioniem, kā arī vienkāršojuši iepriekš pieņemtās procedūras un atvieglojuši tirgotājiem uzlikto administratīvo slogu.

6. ROBEŽU ŠĶĒRSOŠANAS PROCEDŪRAS UN MUITAS NOTEIKUMU IETEKME UZ INVESTĪCIJU PLŪSMU.

Latvijai pievienojoties Eiropas Savienībai (turpmāk - ES), ir atceltas ārējās robežas starp Latviju un citām ES dalībvalstīm, kā arī tiek nodrošināta preču brīva kustība kopējā tirgus ietvaros. Starp ES dalībvalstīm atceltas muitas formalitātes, tas ir, preču piegādēm no vienas ES dalībvalsts uz otru netiek piemērotas muitas procedūras. Tātad, ievedot preces Latvijas Republikā no citām ES dalībvalstīm, tās nav jādeklarē muitas iestādē. Savukārt Latvijas robeža ar Krieviju un Baltkrieviju, kā arī lidosta, ostas un pieņemšanas – nodošanas dzelzceļa stacijas ir ES ārējā robeža, kur tiek veikta muitas procedūru noformēšana un pastāvīga kravu, transportlīdzekļu, personu un to bagāžas muitas kontrole.

Par preču importu un eksportu ES tiek uzskatītas preču piegādes uz Eiropas Kopienas teritoriju no trešajām valstīm (piemēram, Krievijas, Ķīnas).

6.1. Svarīgākie muitas likumdošanas dokumenti

Muitas lietas Latvijas teritorijā tāpat kā jebkurā citā ES dalībvalstī nosaka galvenokārt ES muitas likumdošanas akti - regulas. ES regulas muitas jomā darbojas tieši un nepastarpināti visā ES teritorijā. Regulas nosaka galvenos tiesību principus un nepieciešamības gadījumā tiesību normu darbības robežas. Nacionālā likumdošana regulē tikai tās jomas, kuras neregulē regulas.

Galvenajiem tiesību aktiem muitas jomā ir regulu statuss:

- Padomes 1992. gada 12. oktobra Regula (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienu Muitas kodeksa izveidi (turpmāk – Muitas kodekss);
- Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regula (EEK) Nr. 2454/93, kas nosaka Muitas kodeksa izpildes kārtību;
- Padomes 1983. gada 28. marta Regula (EEK) Nr. 918/83, kas izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem;
- Padomes 2000. gada 31. janvāra Regula (EK) Nr. 254/2000 par grozījumiem Padomes 1987. gada 23. jūlija Regulā (EEK) par tarifu un statistikas nomenklatūru un par Vienoto muitas tarifu;
- Komisijas 2003. gada 11. septembra Regula (EK) Nr. 1789/2003 par grozījumiem Padomes Regulā (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un Vienoto muitas tarifu.

ES muitas nodokli un tirdzniecības politikas pasākumus piemēro tikai precēm, kas tiek importētas no valstīm, kuras nav ES dalībvalstis. Tā kā muitas nodokļa likmes ir vienotas visā ES teritorijā, tad šo nodokli preču importētājs samaksā atbilstoši ES regulās noteiktajām likmēm, kas tiek publicētas ES oficiālajā izdevumā "Official Journal". Pārējos

nodokļus preču importētāji samaksā atbilstoši attiecīgajā ES dalībvalstī noteiktajām likmēm.

Pie galvenajiem tiesību aktiem, pieder Muitas likums, Ministru kabineta 2010. gada 16. novembra noteikumi Nr. 1048 „Noteikumi par vienkāršoto deklarēšanu un vietējo muitošanu, atzītā nosūtītāja un atzītā saņēmēja statusu, vienoto atļauju un atzītā komersanta sertifikātu", Ministru kabineta 2010. gada 6. aprīļa noteikumi Nr. 333 „Noteikumi par vienotu Eiropas Savienības komersanta reģistrācijas un identifikācijas numuru" izdoti saskaņā ar Muitas likuma 4. panta trešo daļu un nosaka vienotā Eiropas Savienības komersanta reģistrācijas un identifikācijas numura (EORI numurs) un pagaidu numura (ad hoc numurs) piešķiršanas un izmantošanas kārtību, kā arī to struktūru, kā arī Ministru kabineta 2009. gada 17. jūnija noteikumi Nr. 581 „Kārtība, kādā, muitojot preces, elektroniski iesniedz muitas deklarācijas", kas kārtību, kādā, muitojot preces, normatīvajos aktos par muitu noteiktās deklarācijas iesniedz elektroniski.

6.2. Muitas tarifi

Atbilstoši ES Muitas kodeksam maksājamos muitas nodokļus pamato ar Eiropas Kopienas Muitas tarifu. Eiropas Kopienas Muitas tarifs ietver preču kombinēto nomenklatūru; jebkuru citu nomenklatūru; likmes un citus maksājumus, ko parasti piemēro kombinētajā nomenklatūrā iekļautajām precēm; atvieglotu tarifu likmju piemērošanu; tarifu atvieglojumus; autonomus ievedmuitas nodokļu samazināšanas vai atcelšanas pasākumus noteiktām precēm; citus tarifu pasākumus, kurus nosaka citi Eiropas Kopienas likumi.

Tā kā precēm, kuras tiek importētas no valstīm, kuras nav ES dalībvalstis, Latvijā tiek piemēroti vienotie Eiropas Kopienas muitas tarifi, ievedot no ārvalstīm preces izplatīšanai ES teritorijā, ieteicams labi iepazīt ES datubāzi TARIC, kurā apkopota informācija par visu preču ievedmuitas tarifiem un tirdzniecības pasākumiem.

6.3. Preču muitas vērtība

Ievedot preces Latvijas Republikā un līdz ar to arī Eiropas Kopienas muitas teritorijā no trešajām valstīm, par tām maksā muitas nodokļus un muitas nodokļiem līdzvērtīgos maksājumus, kā arī lauksaimniecības maksājumus. Šos maksājumus aprēķina, par pamatu galvenokārt ņemot preces muitas vērtību.

Preces muitas vajadzībām tiek novērtētas pēc sešām secīgā kārtībā piemērojamām metodēm. Šīs metodes ir darījuma vērtības metode; vienādu preču darījuma vērtības metode; līdzīgu preču darījuma vērtības metode; vienas vienības vērtības metode; izskaitļotās vērtības metode; īpašo gadījumu novērtēšanas metode.

6.4. Tarifu kvotas

No 2004. gada 1. maija ir pieejamas tarifu kvotas, kas dod iespēju ievest noteiktu preču daudzumu noteiktā laika periodā no trešajām valstīm izlaišanai brīvam apgrozījumam Eiropas Kopienas muitas teritorijā, piemērojot samazinātu vai nulles muitas tarifa likmi.

Eiropas Savienībā ir divu veidu tarifu kvotas. Viena veida tarifu kvotas piešķir un administrē Eiropas Komisijas Lauksaimniecības ģenerāldirektorāts uz importa licenču pamata. Muitas dienesta kompetencē ir otra veida tarifu kvotas, ko piešķir un administrē Eiropas Komisijas Nodokļu un muitas savienības ģenerāldirektorāts. Šīs tarifu kvotas tiek piešķirtas, pamatojoties uz muitas deklarācijām preču izlaišanai brīvam apgrozījumam jeb vienotajiem administratīvajiem dokumentiem to pieņemšanas datumu hronoloģiskā secībā. Tātad šo tarifu kvotu piešķiršanā darbojas tā dēvētais "first-come, first-served" ("pirmais nāk, pirmais saņem") princips.

Lai nodrošinātu ES normatīvo aktu vienotu piemērošanu preču importam un eksportam, no 2004. gada 1. maija Latvijas muitā ieviestas ar ES muitas informācijas sistēmām savietojamas muitas informācijas sistēmas. Muitas deklarēšanas procesā tiek izmantots TARIC (Kopienas integrētais tarifs), kas nodrošina iespēju pārlūkot un piemērot ES normatīvajos aktos noteiktos importa/eksporta tarifu un ne tarifu pasākumus.

6.5. Robežu šķērsošanas procedūras

Robežu šķērsošanas procedūras Latvijā nosaka vairāki normatīvie akti. Viens no tiem ir **Latvijas Republikas valsts robežas likums**, kurš ietver nodaļas par valsts robežas drošības nodrošināšanu, valsts robežas joslas, pierobežas joslas un pierobežas režīmu, robežkontroles organizēšanu robežšķērsošanas vietās un uz valsts robežas, kā arī robežkontroles organizēšanu robežšķērsošanas vietās un uz valsts robežas. 2010. gada 27. jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 704 par robežšķērsošanas vietām un tajās veicamajām pārbaudēm, Ministru kabineta noteikumi Nr. 166 „Ārpus kārtas transportējamo preču saraksts ārējo robežu robežšķērsošanas vietās" regulē atsevišķus noteikumus saistībā ar robežu šķērsošanu.

Personas, kas šķērso ārējo robežu, lai ieceļotu Latvijas Republikā vai izceļotu no tās, kā arī mantas un preces, ko pārvieto pāri ārējai robežai pa sauszemi, ar gaisa kuģi vai kuģošanas līdzekli, lai ievestu Latvijas Republikā vai izvestu no tās, ir pakļautas pārbaudēm robežšķērsošanas vietās. Iespējamās robežpārbaudes: robežpārbaude, ko veic Valsts robežsardzes amatpersonas; muitas kontrole, ko veic muitas iestādes amatpersonas; veterinārā, fitosanitārā, pārtikas nekaitīguma, nepārtikas preču drošuma, kvalitātes un klasifikācijas kontrole, ko veic Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonas, kā arī radiometriskā kontrole, ko veic normatīvajos aktos noteiktās valsts pārvaldes iestāžu amatpersonas.

6.6. Imigrācijas likums un Uzturēšanās atļauju noteikumi

Ārzemnieku ieceļošanas, uzturēšanās, tranzīta, izceļošanas un aizturēšanas kārtība, kā arī Latvijas valsts interesēm atbilstošas migrācijas politikas īstenošana notiek saskaņā ar Imigrācijas likumu. Likuma mērķis ir noteikt ārzemnieku ieceļošanas, uzturēšanās, tranzīta, izceļošanas un aizturēšanas kārtību.

Kopš 1. jūlija Latvijā ir stājušies spēkā Imigrācijas likuma labojumi, kuru mērķis ir piesaistīt valstij investīciju plūsmas. Nozīmīgākās Imigrācijas likuma izmaiņas ir saistītas ar sadaļām, kas reglamentē uzturēšanās atļaujas saņemšanu (23. panta 28.-30. punkts). Investoriem ir tiesības saņemt uzturēšanās atļauju Latvijā uz laiku ne ilgāku par pieciem gadiem, ja viņš:

1) uz laiku, kas nepārsniedz piecus gadus, - ir ieguldījis kapitālsabiedrības pamatkapitālā ne mazāk kā 25 000 latu un kopā valsts un pašvaldības budžetā saimnieciskā gada laikā kapitālsabiedrība kā nodokļus samaksā ne mazāk kā 20 000 latu;
2) Latvijas Republikā ir iegādājies un viņam pieder: a) viens vai vairāki nekustamie īpašumi Rīgā, Rīgas plānošanas reģionā vai republikas pilsētās, kuru kopējā darījumu summa ir ne mazāka par 100 000 latu; b) viens vai vairāki nekustamie īpašumi ārpus Rīgas, Rīgas plānošanas reģiona vai republikas pilsētām un kuru kopējā darījumu summa ir ne mazāka par 50 000 latu; c) ir cilvēks, kuram nav un nekad nav bijuši nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu parādu un darījumu summas samaksa veikta bezskaidras naudas norēķinu veidā;
3) ir veicis finanšu investīcijas Latvijas Republikas kredītiestādē ne mazāk kā 200 000 latu apmērā kredītiestādes subordinētā kapitāla (subordinētā aizdevuma vai subordinēto obligāciju) veidā, ja šā darījuma termiņš nav mazāks par pieciem gadiem un saskaņā ar noguldījuma noteikumiem to nav tiesību izbeigt pirms noguldījuma atmaksas termiņa.

Uzturēšanās atļauju izsniegšanu regulē 2010. gada 21. jūnija Ministru Kabineta noteikumi Nr. 564 „Uzturēšanās atļauju noteikumi”.

7. ĪPAŠUMTIESĪBU UN ZEMES LIETOJUMA NOTEIKUMU ANALĪZE

Zeme ir resurss ar ierobežotu pieejamību, kas neatjaunojas. Bet šim resursam ir vērtība tikai tad, ja tas tiek izmantots. Latvijā jau kopš zemes reformas pirmsākumiem zeme vairāk tiek uztverta kā īpašuma objekts, bet ne kā resurss un dabas sastāvdaļa, kas racionāli jāizmanto un arī jāaizsargā. Zemes pārvaldība ir darbību un pasākumu kopums zemes politikas īstenošanā un ir vērsta uz ilgtspējīgas zemes apsaimniekošanas sekmēšanu, nodrošinot līdzsvaru starp zemes izmantošanu un tās aizsardzību.

Atbilstoši likumam „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" un „Par zemes reformas pabeigšanu pilsētās" zemes reforma jāpabeidz līdz 2011. gada 30. novembrim. Pabeidzot zemes reformu, zaudēs spēku daļa tiesiskā regulējuma attiecībā uz zemi. Tā kā daudzus jautājumus attiecībā uz zemes izmantošanu regulē zemes reformas normatīvie akti, tas ir vēl viens no iemesliem zemes izmantošanas tiesiskā regulējuma pilnveidošanai.

Latvijā zemes izmantošanas un aizsardzības jautājumi ir skarti vairāk kā 20 tiesību aktos, t.sk. Civillikumā. Līdz ar to tiesiskais regulējums ir sadrumstalots un nav vienojoša normatīvā akta šajos jautājumos. Piemēram, tiesību normas par zemes īpašnieku tiesībām un pienākumiem ir minētas likumā "Par zemes lietošanu un zemes ierīcību", atsevišķas normas ir Lauksaimniecības un lauku attīstības likumā, kā arī Civillikumā. Visu saistošo tiesības aktu apkopojums ir pievienots pielikumā Nr. 4.

Ir vairāki jautājumi zemes izmantošanas un aizsardzības jomā, kas esošajos normatīvajos aktos nav pietiekami reglamentēti, bet to regulējums ir nepieciešams, lai nodrošinātu zemes ilgtspējīgu izmantošanu, piemēram, zemes izmantošanas principi, valsts un pašvaldību loma zemes pārvaldībā. Pašlaik normatīvajos aktos visai sadrumstalotā veidā ir reglamentēts vai arī nav pietiekami noteikts regulējums zemes īpašuma izmantošanai sabiedrības vajadzībām, zemes degradācijas novēršanai, informācijas par zemi nodrošināšanai, zemes kvalitātes vērtēšanai, rezerves zemju izveidei, kā arī zemei nodarītu zaudējumu atlīdzināšanai.

7.1. Noteikumi par valsts vai pašvaldības zemes nomu

Ministru kabineta noteikumi Nr. 735. Noteikumi nosaka nomas līguma noslēgšanas kārtību un nomas maksas aprēķināšanas kārtību:
1) privatizācijai vai atsavināšanai nenodota apbūvēta valstij vai pašvaldībai piekrītoša vai piederoša zemesgabalam (turpmāk — valsts vai pašvaldības zemesgabals);
2) neapbūvētam valsts vai pašvaldības zemesgabalam;
3) privatizācijai vai atsavināšanai nodota apbūvēta valsts vai pašvaldības zemesgabalam, ja apbūves īpašnieks neizmanto vai nevar izmantot pirmpirkuma tiesības.
Attiecībā uz dzīvojamo ēku īpašniekiem vai augļu dārzu lietotājiem lietošanā ar apbūves tiesībām piešķirtajiem pilsētu zemesgabaliem, uz kuriem zemes lietošanas tiesības izbeigušās saskaņā ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas

sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 26. panta pirmo daļu (turpmāk - neizpirktā pilsētas zeme) šie noteikumi nosaka kārtību, kādā noslēdzams nomas līgums, kādā aprēķināma nomas maksa, nomas līguma būtiskos noteikumus.

Secinājumi:

Likums regulē nomas maksas likmes, tomēr tās ir ļoti stingri definētas un nedod iespējas piedāvāt atlaides tādos gadījumos, kad līguma noslēgšana dotu ekonomisku efektu pašvaldībai.

7.2. Likums par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās

Šis likums reglamentē atbilstoši zemes reformas un valsts un pašvaldību zemes īpašuma privatizācijas un atsavināšanas likumiem valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesības un to nostiprināšanu zemesgrāmatās, kā arī valstij un pašvaldībām piekrītošā zemes īpašuma izmantošanu līdz īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatās.

7.3. Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums

Likuma mērķis ir nodrošināt sabiedrību ar aktuālu kadastra informāciju par visiem valsts teritorijā esošajiem nekustamajiem īpašumiem, to objektiem, zemes vienības daļām un to īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem, lietotājiem, nomniekiem.

Nekustamā īpašuma valsts kadastrs (turpmāk — Kadastrs) ir vienota uzskaites sistēma, kas, realizējot administratīvus, organizatoriskus un tehnoloģiskus procesus, nodrošina datu iegūšanu par valsts teritorijā esošajiem nekustamajiem īpašumiem, to objektiem, zemes vienības daļām un to īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem, lietotājiem, nomniekiem, kā arī minēto datu uzturēšanu un izmantošanu.

Pirms šā likuma spēkā stāšanās izveidoto un uzturēto nekustamo īpašumu un zemes lietojumu reģistru aizstāj Kadastra informācijas sistēma.

Personām, kuras lietošanas vai valdījuma tiesības ieguvušas zemes reformas laikā saskaņā ar likumu "Par zemes lietošanu un zemes ierīcību", likumu "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās", likumu "Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos", likumu "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" un likumu "Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās", ir tiesības formēt kadastra objektus šajā likumā noteiktajā kārtībā.

7.4. Likums par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās

Zemes reforma — plānveidīgs, pakāpenisks zemes īpašuma un zemes lietošanas attiecību pārkārtošanas process.

Šis likums nosaka kārtību, kāda veicama zemes reforma Latvijas Republikas pilsētās.

Zemes reformas mērķis ir pakāpeniskas valsts īpašuma denacionalizācijas, konversijas, privatizācijas un nelikumīgi atsavinātu zemes īpašumu atdošanas gaitā pārkārtot zemes īpašuma un zemes lietošanas tiesiskās, sociālās un ekonomiskās attiecības pilsētās, lai veicinātu sabiedrības interesēm atbilstošas pilsētu apbūves veidošanos, zemes aizsardzību un racionālu izmantošanu.

7.5. Likums par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos

Zemes reformas mērķis ir pakāpeniskas privatizācijas gaitā pārkārtot zemes lietošanas un īpašuma tiesiskās, sociālās un ekonomiskās attiecības laukos, lai veicinātu Latvijas tradicionālā lauku dzīvesveida atjaunošanu, nodrošinātu dabas un citu resursu saimniecisku izmantošanu un aizsardzību, augsnes auglības saglabāšanu un celšanu, kvalitatīvu lauksaimniecības produktu ražošanas palielināšanu.

Zemes reforma aptver visu republikas lauku apvidu zemi un tās lietotājus. Zemes reforma ir jāpabeidz līdz 2011. gada 30. novembrim.

7.6. Regulējumā plānotās izmaiņas

Ir pieņemts lēmums likumdošanas nepilnību novēršanai izstrādāt Zemes pārvaldības likumu, kas reglamentētu tos zemes pārvaldības jautājumus, kuri pašreiz nav iekļauti normatīvajos aktos, vai arī šo jautājumu regulējums ir nepietiekams, vai noteikts vairākos citos tiesību aktos.

VARAM ir uzlikts par pienākumu izstrādāt zemes pārvaldības likumprojektu; sadarbībā ar Tieslietu ministriju un Zemkopības ministriju izstrādāt normatīvo aktu projektus par grozījumiem koncepcijas informatīvajā daļā minētajos normatīvajos aktos, kas nepieciešami zemes pārvaldības likumprojekta normu īstenošanai; līdz 2011. gada 31. decembrim iesniegt noteiktā kārtībā Ministru kabinetā zemes pārvaldības likumprojektu (MK rīkojums Nr. 214, 2010. gada 19. aprīlī).

8. EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU LĪDZEKĻU EFEKTĪVĀKA APGŪŠANA UN IZMANTOŠANA

Viens no tautsaimniecības attīstību galvenajiem raksturotājiem ir investīciju apjoms valstī kopumā un konkrētajā pašvaldībā. Lai raksturotu saimnieciskās darbības intensitāti, uzņēmējdarbības aktivitāti un materiāli tehnisko nodrošinājumu, nozīmīgs rādītājs ir investīcijas, kuras pašvaldība piesaista, realizējot Eiropas Savienības (ES) fondu, Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) un Norvēģijas finanšu instrumenta, Šveices sadarbības programmas finanšu instrumenta, kā arī Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta (KPFI) un citu ārvalstu finanšu palīdzības finansētos projektus.

Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļi ir viens no pieejamākajiem instrumentiem infrastruktūras uzlabošanai un stiprināšanai novados. Latgales reģions kopumā ir viens no efektīvākajiem reģioniem finansējuma piesaistē infrastruktūras projektiem, tomēr salīdzinoši zemi šie rādītāji ir programmās, kas uzņēmējdarbības un inovācijas, kā arī cilvēkresursi un nodarbinātība programmās.

Programmā „Īpaši atbalstāmo teritoriju aktivitāte", kuras mērķis ir veicināt komercdarbības attīstību īpaši atbalstāmajās teritorijās, mazināt nelabvēlīgās atšķirības starp reģioniem reģionu teritorijām un sekmēt līdzsvarotu valsts attīstību, finansējumu varēja saņemt sīkie, mazie un vidējie komersanti ilgtermiņa ieguldījumiem pamatlīdzekļos un nemateriāliem ieguldījumiem. No Latgales reģiona tika apstiprināti un noslēgti līgumi par 67 projektiem un 5,74 milj. LVL, kas ir 42,88% no kopējā finansējuma šajā programmā. Tikai 25% no projektiem ir pabeigti uz 2011. gada 3. ceturkšņa sākumu, kas liecina, ka strādājoši uzņēmumi, kam šāds finansējums būtu devis atbalstu attīstībā, savus projektus nemaz nav pieteikuši. [9]

Izvērtējot reģionā piesaistīto Eiropas Savienības un citu fondu finansējumu, esam identificējuši sekojošas aktivitātes, kuras būtu jāīsteno efektīvākai līdzekļu apguvei:

1) **Ieinteresēto pušu izglītošana par pieejamo finansējumu**, iespējamajām atbalsta programmām un atbalstāmajām aktivitātēm. Tas ietver pilnvērtīgas un visaptverošas informācijas sagatavošanu par pieejamo finansējumu, un semināru/diskusijas par ffinansējuma piesaistes nosacījumiem un prakstisko pieredzi. Informācija ir nepieciešama dažādām mērķa grupām, tomēr, pirmkārt, iesakām fokusēties uz uzņēmējiem, vietējām pašvaldībām un izglītības iestādēm. Šīm darba grupām nepieciešams ne tikai sniegt formālu informāciju par pieejamajiem finanšu instrumentiem, bet arī piesaistīt speciālistus, kas var sniegt specifiskas konsultācijas. Bieži šādas konsultācijas nodrošina programmu administrētāji un labprāt konsultē mērķauditoriju.
2) **Popularizēt reģiona veiksmes stāstus** investīciju piesaistē. Organizēt pašvaldību pārstāvju tikšanos, lai pārrunātu piesaistīto finansējumu un grūtības, ar kurām

[9] Programmas īstenošana tika uzsākta 2009.gadā, apkopoti dati uz 2011.gada jūliju. Dati no LIAA.

saskārušies, kādas nianses projektu pieteikumos, vērtēšanā un īstenošanā jārealizē.

3) Ņemot vērā aktuālās programmas, **uzrunāt uzņēmumus un aicināt tos izmantot finansējumu**. Piemēram, uzrunāt visus eksportējošos uzņēmumus reģionā, aicinot izmantot LIAA īstenoto atbalsta programmu „Ārējo tirgu apgūšana – ārējais mārketings", kuras mērķis ir atbalstīt ar ieiešanu ārvalstu tirgos saistītās aktivitātes – ārējo mārketingu ārvalstīs – un pasākumus, kas sekmē komersantu iekļaušanos starptautiskajās piegāžu ķēdēs, veicina Latvijas komersantu dalību starptautiskajās izstādēs un tirdzniecības misijās, šajā programmā var pieteikties arī pašvaldības, lai organizētu pasākumus komersantu interesēs, piemēram, vienota Latgales reģiona uzņēmumu stenda izvietošana kādā izstādē ārvalstīs. Līdzīgi jārīkojas ar programmām, kuras ir vērstas uz pašvaldību kapacitātes celšanu – piemēram, "Speciālistu piesaiste plānošanas reģioniem, pilsētām un novadiem", kuras mērķis ir paaugstināt un stiprināt pašvaldības administratīvo kapacitāti, sekmējot efektīvas publiskās pārvaldes vajadzībām atbilstošu speciālistu piesaisti, šādos projektos ir nozīmīgi sniegt atbalstu iztrūkstošo kompetenču identificēšanā, projektu pieteikumu sagatavošanā un tālākā īstenošanā.

Kopumā ir jāsecina, ka pašvaldību iniciatīvas un atbalsts uzņēmējiem dažādu fondu finansējuma piesaistē un projektu pieteikumu sagatavošanā ir veiksmes rādītājs finansējuma apguvē. Šajā ziņā ir jāatzīmē Ventspils pilsēta, kas visus nozīmīgos attīstības projektu īpašniekus informē un atbalsta projektu sagatavošanā, kā rezultātā lielākie investīciju projekti saņem arī Eiropas Savienības fondu atbalstu un stiprina uzņēmumu kapacitāti un konkurētspēju.

9. PRIEKŠLIKUMI INVESTĪCIJU PIESAISTES NORMATĪVAJOS AKTOS PAREDZĒTO NOSACĪJUMU ATVIEGLOŠANAI.

Viena no nozīmīgākajām problēmām ar ko ir jāsaskaras ikvienam uzņēmējam ir likumdošanas sistēmas neuztveramība un daudzo un dažādo likumu sasaistes trūkums, kas ļautu identificēt un pārzināt visu nozīmīgāko likumdošanu.

Neskatoties uz daudzajām nepilnībām likumdošanā, viena no nozīmīgākajām problēmām ir likumdošanas dažādā interpretēšana un pielietošana pašvaldībās, kā arī nevēlēšanās uzņemties papildus risku, kas varētu būt saistīts ar uzņēmējdarbības vides attīstīšanu.

Skatot no pašvaldību iespējām ietekmēt investīciju piesaisti, esam identificējuši sekojošus likumdošanas aktus, kuros būtu nepieciešams paplašināt vai uzlabot pašvaldību rīcības brīvības iespējas.

9.1. Pašvaldību rīcības brīvība uzņēmējdarbības veicināšanai

Lai pašvaldība varētu piesaistīt visa veida investīcijas un īstenot projektus, sekmējot efektīvu Eiropas Savienības fondu līdzekļu apguvi, ir nepieciešams padarīt elastīgāku likumdošanu, kas nosaka pašvaldību tiesības rīkoties ar mantu, t.sk. likumā **„Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu”** nepieciešams paredzēt šādus izņēmumus:

- pašvaldība var iegādāties mantu teritorijas attīstībai saskaņā ar pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos konkrētu ieplānoto projektu;
- pašvaldība var iegādāties īpašumā mantu par augstāku cenu nekā tirgus vērtība (vērtējums + atlīdzība), pie nosacījuma, ka mantas iegāde īpašumā ir pamatota ar pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos konkrētu ieplānoto projektu (projekts ir ekonomiski pamatots un radīs papildus darbavietas pašvaldībā);
- pašvaldība var nodot mantu par atlīdzību, kas nav naudas veidā, atlīdzības kārtību un veidu (piem., veiktās investīcijas, radītās darbavietas, vides sakopšana un uzturēšana, utt.) nosakot līgumā vai saistošajos noteikumos;
- pašvaldība var atsavināt mantu iznomātājam par kadastrālo vērtību, ja tas nav pretrunā ar pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un ja iznomātājs ir izpildījis līgumā noteiktos nosacījumus (piem., veicis investīcijas, nodarbinājis vietējos iedzīvotājus, veido ražošanas ķēdi, tādējādi nodrošinot pakārtotajiem / saistītajiem uzņēmumiem darbības iespējas utt.).

Papildus nepieciešams pārskatīt **Ministru kabineta 2010. gada 8. jūnija noteikumos Nr. 515 „Noteikumi par valsts un pašvaldību mantas iznomāšanas kārtību, nomas maksas noteikšanas metodiku un nomas līguma tipveida nosacījumiem”** noteikto iznomāšanas kārtību un nomas maksas noteikšanas formulas, kā arī likuma „Par

valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu" noteikto nomas līguma termiņu, paredzot manevrēšanas / atkāpes iespējas atkarībā no iznomātās mantas lietošanas mērķa, objekta un ieguvumiem iznomāšanas gadījumā (nozīmīgie investīciju projektiem 12 gadi var būt pārāk īss termiņš, kā arī var veicināt ražotņu pārcelšanu tuvojoties termiņa beigām).

9.2. Nodokļu atlaides

Uzņēmumi cenšas atrast sev labvēlīgāku vidi, t.i., vidi, kur nodokļi, it īpaši UIN un IIN būtu pēc iespējas zemāki. Līdz ar to, lai piesaistītu uzņēmējus, pašvaldībām ir jārada uzņēmējdarbībai pievilcīgāka nodokļu vide. No visiem 13 nodokļiem, kas skar ikvienu uzņēmēju, pašvaldībām, saskaņā ar likumu **„Par nekustamā īpašuma nodokli"**, ir iespēja tikai piemērot nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumus par ko katrai pašvaldībai ir jāizdod noteikumi. Šādu informāciju atrast šobrīd neizdevās, tas pats pastāv arī investīciju projektu piedāvājumos, kur pašvaldības nespēj nodefinēt iespējamās atlaides. Nepieciešams pieņemt šādus noteikumus visās pašvaldībās, lai investoriem ir skaidrs redzējums par iespējamo pašvaldības ieguldījumus.

Papildus tam RAPLM ir sagatavojusi ziņojumu[10] par pašvaldību budžeta finanšu avotu palielināšanu un dažādošanu. Ziņojuma mērķis ir panākt, ka ekonomiskās aktivitātes pieaugums konkrētajā teritorijā palielina pašvaldības ienākumus. Ziņojuma ietvaros RAPLM piedāvās īstermiņa un ilgtermiņa risinājumus pašvaldību budžeta finanšu avotu palielināšanai, t.sk.:

- NĪN noteikt kā pašvaldības nodokli ar pašvaldības tiesībām noteikt nodokļa likmi;
- nodrošināt IIN ieņēmumu apjoma saglabāšanu pašvaldību budžetos, palielinot IIN atskaitījuma daļu pašvaldību budžetā;
- noteikto daļu UIN ieskaitīt pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā un izlīdzināšanas kritērijos iekļaut kritēriju, kas saistīts ar ekonomisko aktivitāti;
- paplašināt pašvaldību iespējas ieviest jaunas pašvaldību nodevas, ļaujot pašvaldībām „uz vietas" lemt par nepieciešamajām nodevām, sabiedriski apspriežot to ieviešanu.

Uzņēmuma ienākuma nodokļa atlaides.

Lai nodrošinātu līdzvērtīgas tiesības visiem investīciju projektiem, nepieciešami grozījumi likuma par uzņēmuma ienākuma nodokli. Šobrīd likuma 17.2. panta, 4. punkta 5. apakšpunkts paredz, ka atbalstu var saņemt projekts, kas atbilst sekojošam kritērijam: „nekustamais īpašums, kurā veic un izmanto ilgtermiņa sākotnējos ieguldījumus, ir nodokļa maksātāja īpašums vai nodokļa maksātājam uz to ir ilgtermiņa nomas tiesības (vismaz vēl 13 gadu pēc projekta uzsākšanas), un tās ir nostiprinātas zemesgrāmatā. Ja nekustamais īpašums tiek nomāts no valsts vai pašvaldības, ilgtermiņa nomas tiesībām

[10] 10.08.2010.informatīvais ziņojums „Par pašvaldību budžetu finanšu avotu palielināšanu un dažādošanu"

jābūt vismaz vēl 13 gadu pēc projekta uzsākšanas;". Šāds nosacījums izslēdz iespēju saņemt nodokļu atlaides tādiem investīciju projektiem, kas tiek īstenoti uz nekustamā īpašuma, kas tiek nomāts no pašvaldības, jo saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu" 6.[1] pantu, ir noteikts maksimālais valsts un pašvaldības kustamās un nekustamās mantas iznomāšanas termiņus – 5 un 12 gadi attiecīgi. Ieteikums ierosināt grozīt „Likuma par uzņēmuma ienākuma nodokli", līguma termiņu no 13 uz 11 gadiem.

9.3. Industriālo parku attīstības iespējas

Viens no ārvalstu un vietējo investoru piesaistes priekšnosacījumiem ir uzņēmējdarbībai (industriālajai darbībai) piemērojamās teritorijas un infrastruktūra. Latvijā trūkst industriālā zonējuma zemes gabalu jeb t.s. „industrial greenfields" ar infrastruktūru. Vienlaikus pašvaldībām nav tiesību iegūt īpašumā nekustamo īpašumu (zemi), kuru tieši nevar attiecināt uz pašvaldību funkciju realizāciju, līdz ar to pašvaldība nevar būt iniciators kādas teritorijas attīstībai, tai skaitā jaunu rūpniecības objektu būvniecībai. Savukārt šī brīža likumdošana neļauj noteikt valsts interešu teritoriju vai objektu.

Teritorijas plānošanas procesā pašvaldībām bieži vien nav arī motivācijas veidot rūpniecisko zonējumu, jo pašvaldību budžetu veido pārsvarā ienākumi no tajā deklarēto iedzīvotāju ienākuma nodokļa, neatkarīgi no tā, kur šie iedzīvotāji strādā. Līdz ar to pašvaldībai ir motivācija mainīt zonējumu uz dzīvojamo apbūvi un piesaistīt dzīvojamās apbūves attīstītājus. Šajā jautājumā būtu nepieciešams atgādināt pašvaldībām, ka darbavietu trūkums veicina arī iekšējo migrāciju, kas nozīmē, ka neatkarīgi no šā brīža dzīvesvietas, cilvēki var pārcelties, ja citā novadā vai reģionā ir pieejamas darbavietas, piemēram, Ventspils pilsēta ir apņēmusies radīt jaunas 3000 darbavietas un piesaistīt uz tām darbiniekus no citiem Latvijas reģioniem.

Aizvien vairāk izplatīts instruments investīciju piesaistē ir pašvaldību attīstītie industriālie zemes gabali ar infrastruktūru, ko piedāvā investoriem nopirkt vai iznomāt. Turklāt šādiem zemes gabaliem nav jābūt zem tirgus cenas, pārdošanas vai nomas cenā var iekļaut infrastruktūras izbūves izmaksas. Būtiski, ka investors ekonomē laiku un izvēlās zemes gabalu ar gatavu infrastruktūru, nevis zemes gabalu ar neatbilstošu zonējumu/ bez infrastruktūras, kas nozīmē zemes zonējuma maiņas procedūru un neizslēdz infrastruktūras izbūves tehniskos riskus.

Viens no galvenajiem nosacījumiem investoru ielaišanai industriālajā zonā ir vietējo iedzīvotāju nodarbinātība un atskaitījumi no peļņas pašvaldības vietējā budžetā. Galvenie principi darbam ar investoru ir „draudzīgums un ātrums", līdz ar to investors par visiem jautājumiem – sākot ar pārrunām un beidzot ar sadzīves jautājumu risināšanu – komunicē ar vietējo pašvaldību.

Pašvaldībām teritorijas attīstības plānošanas dokumentos ir jāspēj piedāvāt investoriem biznesa iespējas / idejas, atspoguļojot uzņēmējdarbības resursus,

perspektīvos uzņēmējdarbības virzienus un plānotos investīciju projektus uzņēmējdarbības veicināšanai. Šīs pieejas ievērtēšanai attīstības plānošanas procesā nepieciešams aktualizēt metodiskos ieteikumus reģionu un vietējo pašvaldību attīstības programmu izstrādei, papildinot ar investīciju piesaistei būtiskajiem aspektiem, kā arī nodrošināt pašvaldību metodisko vadību, skaidrojot pašvaldību lomu investīciju piesaistē.

Ņemot vērā pašvaldību ierobežotās finansiālās iespējas, ir jāizvērtē iespēja izveidot valsts atbalsta vai ES fondu programmu industriālo platību infrastruktūras izbūvei.

Papildus perspektīvā ir jāizvērtē iespēja Attīstības bankas ietvaros paredzēt atbalsta programmu industriālās infrastruktūras attīstībai.

Nepieciešamie grozījumi ir saistīti ar pašvaldības mantas, nomas līgumu termiņiem un nosacījumiem, sk. Iepriekš.

9.4. Administratīvā sloga samazināšana

Administratīvais slogs uzņēmējiem rodas, pildot normatīvajos aktos noteiktās prasības (datu apkopošanas, uzturēšanas un iesniegšanas prasības; pieteikumu aizpildīšanas un iesniegumu atļauju saņemšanai iesniegšana u.c.). Tādējādi, lai administratīvo slogu mazinātu, tiek veikti grozījumi spēkā esošos normatīvajos aktos, izstrādāti jauni normatīvie akti. Līdz šim Latvijā priekšlikumi administratīvā sloga samazināšanai pamatā bija balstīti uz valsts mēroga normatīvo aktu (likumu, Ministru kabineta noteikumu) pilnveidošanu, pašvaldību normatīvo regulējumu neanalizējot. Pašvaldību tiesības regulēt uzņēmējdarbību to teritorijās, izdodot saistošos noteikumus, izriet no likuma "Par pašvaldībām", kura 43. panta pirmā daļa paredz, ka, ja tas nav noteikts citos likumos, pašvaldības dome attiecībā uz uzņēmējdarbību var izdot saistošos noteikumus par:

- republikas pilsētas vai novada teritorijas apbūvi;
- par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu u.c.

Ieteikums ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai reklāmas jomā noteikt vienotu kārtību valsts līmenī reklāmas izvietošanas un ekspluatācijas saskaņošanai, izstrādājot atbilstošus Ministru kabineta noteikumus.

Tāpat VARAM sistemātiski jāpilnveido pašvaldību administratīvā vide:

1. Veikt pašvaldību radītā administratīvā sloga uzņēmējiem mērījumus, lai iegūt analītisko bāzi priekšlikumu sagatavošanai sloga mazināšanai un motivētu pašvaldības uzlabot sniegto pakalpojumu kvalitāti.
2. Izveidot pasākumu plānu pašvaldību uzņēmējdarbības vides uzlabošanai, kurā katru gadu līdzīgi kā Ekonomikas ministrijas izstrādātajā Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānā (satur priekšlikumus valsts līmeņa normatīvo aktu pilnveidošanai) tiktu ietvertas nepieciešamās rīcības pašvaldību normatīvā regulējuma pilnveidošanai.

9.5. Citi nodokļu un likumdošanas uzlabojumi

Ieteikumus ir izstrādājusi Ārvalstu investoru padome Latvijā, un nozīmīgākie no tiem ir virzāmi arī no reģionu pārvalžu puses.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Atļaut pārnest uzkrātos nodokļu zaudējumus un uz neierobežotu laiku piemērot tos nākamajos gados gūtajai peļņai. Atļaut pārnest zaudējumus grupas ietvaros uz 8 gadus ilgu periodu. Zaudējumu pārnešana joprojām ir viens no iemesliem, kādēļ investori nav ieinteresēti ieguldīt lielus resursus jaunās ražotnēs, jaunos pamatlīdzekļos vai biroja telpās. Tik lielām investīcijām ir vajadzīgi apjomīgi resursi, bet astoņi gadi ir pārāk īss periods, kurā gūt pietiekami lielu peļņu, lai varētu norakstīt ienākumus.

Pievienotās vērtības nodoklis

Noteikt īpašu PVN režīmu PPP (publiskā un privātā sektora partnerības) projektiem.

Sociālās apdrošināšanas iemaksas

1. Noteikt lieliem darba devējiem atlaides sociālās apdrošināšanas iemaksām, kas jāmaksā darba devējam, samazinot tās atkarībā no nodarbināto cilvēku skaita/iemaksāto sociālās apdrošināšanas nodevu apjoma. Šādas atlaides veicinās jaunu darbavietu izveidi un palīdzēs samazināt bezdarba līmeni valstī.
2. Samazināt sociālās apdrošināšanas iemaksas līdz vidējam ES līmenim.

Akcīzes nodoklis

1. Noteikt par Valsts ieņēmumu dienesta prioritāti visu vajadzīgo kontroles pasākumu nodrošināšanu, lai novērstu tādu cigarešu un alkohola, par ko nav nomaksātas muitas nodevas un akcīze, piegādi no NVS valstīm. Šādi pasākumi varētu būt:
   a. muitas amatpersonu rotācija;
   b. sodu piemērošana personām, kas iegādājas produktus, par kuriem nav nomaksātas muitas nodevas.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

1. Vienkāršot nodokļa par ienākumiem no kapitāla un kapitāla pieaugumu deklarēšanas un nomaksas procesu, atļaujot nodokļu deklarāciju sagatavot reizi gadā, nevis katru mēnesi/ceturksni, kā tiek prasīts patlaban.
2. Samazināt iedzīvotāju ienākuma nodokli par ienākumiem no algota darba līdz 20 % likmei.

Nodokļu administrēšana

1. Nodokļu revīzijā galvenā uzmanība jāpievērš ēnu ekonomikai un nenomaksāto nodokļu iekasēšanai. Tādā veidā varētu nodrošināt lielākus nodokļu ienākumus valsts budžetā un novērst turpmāku motivāciju izvairīties no nodokļu maksāšanas.

IESPĒJU ANALĪZE INVESTĪCIJU PIESAISTEI IGNALINAS AES REĢIONĀ

Iespēju analīze sagatavota pēc Ignalinas AES reģiona attīstības aģentūras pasūtījuma.

Dotās iespēju analīzes mērķis – izanalizēt un novērtēt investīciju klimatu Ignalinas AES reģionā, noteikt galvenos investīciju virzienus un iespējas investīciju piesaistei reģionā.

Iespēju analīzē dots Ignalinas AES reģiona pašvaldību (Zarasu raj., Ignalinas raj. un Visaginas) ekonomiskās un saimnieciskās darbības apskats, veikta investīciju plūsmu analīze un investīciju pieprasījuma un piedāvājuma objektu analīze. Tāpat veikta patreizējo Lietuvas un Ignalinas AES reģiona pašvaldību tiesību aktu analīze, kas ietekmē investīciju klimatu: izskatīti izņēmumu, atvieglojumu, nodokļu, nodevu, īpašuma jautājumi un citi jautājumi, kas ir būtiski investoriem, piedāvāti tiesību aktu uzlabošanas varianti.

Dotajā analīzē noteikti pievilcīgākie objekti investīcijām, piedāvāti to novērtējuma un izvēles kritēriji. Detalizēti aprakstīti divdesmit vispievilcīgākie Ignalinas AES reģiona (Zarasu raj., Ignalinas raj. un Visaginas) objekti, kā arī sniegta izsmeļoša informācija par šiem objektiem: investīciju karte, fotogrāfijas, detālplāni un speciālie plāni, iestāžu, organizāciju, juridisko personu u.c. kontaktinformācija.

Iespēju analīzes sagatavošanas gaitā tika izmantoti Ignalinas AES reģiona un tās pašvaldību stratēģiskie dokumenti, statistikas dati un Ignalinas AES reģionā veiktie pētījumi.

Definīcijas un apzīmējumi

IAES – Ignalinas atomelektrostacija;
VAES – Visaginas atomelektrostacija (blakus demontējamajai IAES tiek plānota jaunas atomelektrostacijas celtniecība);
AES – atomelektrostacija;
LRSD – Lietuvas Republikas statistikas departaments;
TĀI – tiešās ārvalstu investīcijas;
VDG – vietējā rīcības grupa;
LDB – Lietuvas darba birža;
PKP – pašvaldības kopējais plāns;
ES – Eiropas Savienība;
IAESRBI – Ignalinas atomelektrostacijas reģiona biznesa inkubators

10. IGNALINAS AES REĢIONA APSKATS

Ignalinas AES reģions atrodas Lietuvas pierobežā, tās ziemeļaustrumu daļā. Reģiona ziemeļu daļa robežojas ar Latviju, austrumu – ar Baltkrieviju. Reģiona platība ir 2839 kv.km. (Visaginas – 58,41 kv.km, Ignalinas raj. – 1446,54 kv.km., Zarasu raj. – 1334 kv.km.), kas kopā veido 39,2% no Utenas apriņķa un 4,3% no valsts teritorijas.

Ignalinas AES reģions ir ezeriem bagātākais novads visā valstī. Ignalinas un Zarasu rajonos atrodas 505 dažāda lieluma ezeru, kuru kopējā platība veido 24,9 tūkst. hektāru vai 8,8% no šo rajonu teritorijas (7,7% Ignalinas un 10% Zarasu rajonā).

Ignalinas, Zarasu un Visaginas pašvaldībās nav valsts metropoļu un reģionālo centru. Tikai Visaginas ir reģionālā ekonomiskās attīstības centra statuss. Tuvākie metropoļu centri – Viļņa (veido Eiropas nozīmes metropoļu centru) un Panevēža (potenciālais reģionālas nozīmes metropoļu centrs, kas izveidojies paplašināšanās un apvienošanās rezultātā).

Ignalinas AES reģions ir ekonomiski attīstīts. Tajā dominē mazas intensitātes zemes un mežu saimniecības. Reģionā dominē mazās rūpniecības uzņēmumi, kas ražo zemas konkurences produkciju un kuros pārsvarā ir zemas kvalifikācijas darbaspēks. Turklāt, uzņēmējdarbības attīstības ziņā, reģions atrodas ļoti nelabvēlīgā stāvoklī, tā kā ģeogrāfiski tas ļoti nodalīts no lielākajām Lietuvas pilsētām un Klaipēdas jūras ostas. Reģions nav ļoti pievilcīgs potenciālajiem investoriem arī ar savu infrastruktūru. Sociāli ekonomisko attīstību kavē arī reģiona lauksaimniecībai nelabvēlīgie dabas apstākļi.

Demogrāfiskā ziņā Ignalinas AES reģionam arī nav īpašu priekšrocību, kas varētu būt ievērojams pamats tā attīstībai. Ignalinas AES darbība līdz šim laikam nodrošināja pietiekošu reģiona nodarbinātību un tā ekonomisko aktivitāti, kas, savukārt, nestimulēja citu perspektīvu darbības sfēru meklējumus un iedzīvotāju uzņēmējdarbības aktivitāti. Vislielākā pilsēta reģionā un tās centrs – Visaginas – bija izveidota mākslīgi un ir ļoti atkarīga no Ignalinas AES darbības.

10.1. att. Ignalina – ezeru zeme.

10.1. Ignalinas rajona pašvaldība

Administratīvais centrs – Ignalina.
Platība – 1447 kv.km

Ignalinas rajona pašvaldība robežojas ar Baltkrieviju. Tā aptver Švenčonis augstieni, Disnos līdzenumu rietumos un Dienvidrietumu līdzenuma ziemeļu daļu. Rajona pašvaldībā atrodas Švenčonis augstienes augstākie punkti – Nevaišu kalns (288,9 m) un Budakalnis (284,8 m). Rajonā atrodas Aukštaitijas nacionālā parka lielākā daļa, Smalvo rezervāts, Ažusiles novadpētniecības rezervāts, Nevaišu ģeomorfoloģiskais rezervāts, Disnos ģidrogrāfiskais rezervāts, Pušnes rezervāts, Milašiaus un citi termoloģiskie rezervāti. Lauksaimniecībā izmantojamā zeme veido 42,3% pašvaldības teritorijas, meži – 35,5%, ceļi – 2,1%, apbūvētā teritorija – 1,7%, ūdenstilpnes – 9,5%, cita zeme – 8,9%.

Ignalinas rajons – tūrisma, atpūtas, ziemas sporta un meža saimniecības novads. Ignalinas rajona nākotne tiek saistīta ar tūrisma attīstību. Katru gadu rajonā rodas jauni tūrisma un sporta objekti, tiek īstenoti lietderīgi projekti, kas uzlabo vietējo iedzīvotāju dzīves apstākļus, bet pats rajons kļūst arvien pievilcīgāks un interesantāks. Lietuvas un ārzemju tūristiem rajons pievilcīgs, galvenokārt, ar ūdens ceļiem un maršrutiem, velosipēdu sportu un, protams, ziemas izklaidēm. Ne velti Ignalina tiek saukta par Lietuvas ziemas sporta galvaspilsētu. Ignalinas rajonā atrodas kūrortteritorija, kas aptver Ignalinas pilsētu, daļu Palušes un Strigailiškis teritorijas.

Cauri Ignalinai vijas dzelzceļa līnija Viļņa – Turmanta. Tā nodrošina pilsētai lieliskas pasažieru un kravas pārvadāšanas iespējas.

10.1.1 att. Centrālais Brīvības laukums Ignalinā

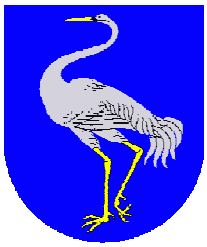
Ņemot vērā jaunās vajadzības, kas radās attīstoties Ignalinas pilsētai, Ignalinas kopējā plānā paredzēts izpildīt sekojošus darbus rūpniecisko un komerciālo teritoriju attīstībai:

- Perifērijas apkalpošanas centra izveide Bečunas attīstības teritorijā;

- Pilsētas rūpnieciskās teritorijas pie Ažusiles ielas ziemeļu daļas pārveide sabiedrisko objektu kompleksu teritorijās, kurās būs pašvaldības un izglītības objekti;
- Apkalpošanas centra izveide pilsētas rietumu daļā Strigailišku attīstības teritorijā;
- Noliktavu un garāžu teritorijas, kas izvietojas gar dzelzceļa līnijām vidējas intensitātes apbūves apkalpošanas teritorijā un polifunkcionālo pakalpojumu teritorijā, pārveide;
- Rūpnieciskās teritorijas, kas atrodas pilsētas rietumu daļā pie Turistu ielas, pārveide par apkalpošanas un polifunkcionālo pakalpojumu teritoriju;.

Īstenojot šos kopējā plānā paredzētos darbus, tiks izveidotas papildus teritorijas, kas nepieciešamas investīciju piesaistei. Tāpat rajona iedzīvotājiem tiks radīti apstākļi esošās darbības attīstībai un jaunu aktivitāšu īstenošanai.

10.2. Visaginas pašvaldība

Administratīvais centrs – Visaginas.
Platība – 58 kv.km.

Visaginas pašvaldība atrodas paugurainā, mežiem aizaugušā novadā, kur pārsvarā ir priežu mežs ar nelielu lapu meža piejaukumu.

Satiksme ir ērta ne tikai ar personīgo, bet arī ar sabiedrisko transportu, kvalitatīvs šosejas tīkls savieno Visaginas ar visām Lietuvas apdzīvotajām vietām. Caur Visaginas iet viena no svarīgākajām dzelzceļa līnijām – Sanktpēterburga-Daugavpils-Viļņa-Varšava-Berlīne.

Lietuvas kopējā plānā norādīts, ka Visaginas pilsētai jāattīstās kā administratīvajam, rūpnieciskajam, loģistikas centram, kā kodolenerģētikas centram, pakalpojumu piedāvājuma centram iedzīvotājiem un biznesam un kā reģionālas ekonomikas attīstības subcentram ar milzīgu potenciālu.

2009.gada 31.decembrī, līguma par Lietuvas iestāšanos Eiropas Savienībā saistību izpildes ietvaros, atomelektrostacijā tika pilnībā apstādināta elektroenerģijas ražošana. Pilsētā tiek īstenotas dažādas programmas integrācijai darba tirgū. Tiek piedāvāta palīdzība biznesa uzsākšanai.

Visaginas pilsētas kopējā plānā, kas apstiprināts 2008. gadā, paredzēti sekojoši ekonomiskās vides kopējie mērķi:

- uzlabot biznesa vides apstākļus, paplašinot pilsētas inženierijas infrastruktūru, veidojot industriālo zonu, attīrot pilsētas rūpnieciskās teritorijas;
- apstiprināt teritorijas loģistikas centra dibināšanai un noliktavu pakalpojumu sniegšanai;
- iesaistīt starptautiskos un valsts tranzīta ceļus;

- radīt jaunus tūrisma produktus, pievēršoties rekreatīvo zonu sakārtošanai un tūrisma infrastruktūras attīstībai;
- palielināt rūpniecības un biznesa konkurētspēju, attīstot augsti tehnoloģisku rūpniecību un informāciju tehnoloģijas;
- pilnveidot biznesa infrastruktūru, paplašinot biznesa atbalsta iestāžu tīklu.

Kopējā plānā paredzēts, ka rūpniecībā un celtniecībā iegūtais IKP līdz 2020. gadam pieaugs 1,8 reizes, pakalpojumos – 1,6 reizes.

Visaginas gleznainā apkārtne ir labvēlīga biznesa attīstībai. Mežos un purvos atrodas dabas velšu, ogu un sēņu, pārpilnība. Desmit kilometru zonā ap Visaginas atrodas 110 dažāda lieluma ezeri, gleznainajos krastos ierīkotas atpūtas vietas. Šīs vietas lieliskas atpūtai, zvejošanai un sportam gan vasarā, gan ziemā.

Rūpniecisko objektu celtniecība un rūpniecisko rajonu attīstība pilsētas teritorijā nav paredzēta. Esošās rūpnieciskās teritorijas un rūpnieciskie rajoni sakoncentrēti piepilsētas zonā. Sakarā ar ekstensīvu teritorijas apguvi, eksistē lielas iekšējas teritoriālas rezerves jaunu rūpniecisku objektu attīstībai, tajā skaitā arī jaunas atomelektrostacijas būvniecība.

Caur Visaginas iet dzelzceļa līnija Viļņa - -Turmantas - Daugavpils - Sanktpēterburga. Tā ir svarīga kravas un pasažieru transporta līnija, kas piešķir pievilcību pilsētai no satiksmes viedokļa.

10.2.1. att. Visaginas.

Pilsētā trūkst infrastruktūras, kas saistīta ar aktīvu tūrismu: nav piebraukšanas pie Visaginas ezera, automašīnu stāvvieta pie pašvaldības atrodas diezgan tālu no ezera, nav aprīkoti velosipēdu celiņi, bet ūdens atpūtas veidu pakalpojumiem Visaginas ezerā tiek piedāvāta novecojusi infrastruktūra. Var apgalvot, ka pilsēta nevar nodrošināt atpūtniekus ar pakalpojumu paketi, kas ietver izmitināšanu, ēdināšanu un izklaidi.

10.3. Zarasu rajona pašvaldība

Administratīvais centrs – Zarasi.
Platība – 1334 kv.km.

Zarasu rajona pašvaldība izvietota Lietuvas ziemeļaustrumu daļā, Utenas apriņķī, robežojas ar Latviju un Baltkrieviju. Rajonā ir ļoti daudz mežu, pārsvarā ir priežu meži (vislielākie – Tumišku, Gražutes, Salako meži). Par ezeru reģionu sauktais Zarasu rajons – ezeriem bagātākā teritorija reģionā. Rajonā atrodas vairāk nekā 300 ezeri. Lauksaimniecībā izmantojamā zeme veido 37,7% visas pašvaldības teritorijas, meži – 37,2%, ceļi – 1,9%, apbūvētā teritorija – 1,5%, ūdenstilpnes – 12,2%, cita zeme – 9,4%.

2008. gadā Zarasiem tika piešķirts kūrortteritorijas statuss. Kūrortteritorijas statuss palīdzējis Zarasiem piesaistīt investīcijas, stimulēja kultūras tūrismu, aktīvo atpūtu, palielināt izklaižu un pakalpojumu daudzveidību, kā arī pilnveidot kvalitāti jaunpiedāvātajiem tūrisma pakalpojumiem.

Tūrisma attīstība kopā ar mazo uzņēmējdarbību rajona pašvaldībā noteiktas kā speciālās Zarasu reģiona attīstības sfēras.

10.3.1. att. Zarasi

Svarīgs priekšnosacījums, kas ietekmē Zarasu rajona sociāli ekonomisko attīstību, ir IAES ekspluatācijas pārtraukšana. Pēc AES ekspluatācijas pārtraukšanas, daļa Zarasu rajona pašvaldības subjektiem (gan fizisku, gan juridisku) nav iespējas veidot ekonomisko darbību, tāpēc rajonā vērojams ekonomiskās aktivitātes kritums.

Līdz 2020. gadam Zarasu rajona pašvaldības saimniecības attīstība balstās uz mazo un vidējo uzņēmējdarbību. Tiecoties saglabāt esošos ekonomiskās attīstības elementus (darbaspēks, esošie biznesa subjekti, teritoriālie biznesa elementi) un izveidot labvēlīgus apstākļus pienācīgai attīstībai turpmāk, kopējā plānā paredzēta esošo komerciālo un rūpniecisko teritoriju apstākļu uzlabošana. Tāpēc liela ekstensīva

uzņēmējdarbības un rūpniecības attīstība, kā arī investīcijas šajās sfērās netiek prognozētas.

Kopējā plānā paredzēts, ka tūrisms ir viena no prioritārām darbības sfērām, tāpēc šīs darbības attīstībai tiek veltīta liela uzmanība. Galvenie nosacījumi rekreācijas un tūrisma infrastruktūras attīstībai:

- Zarasu rajona tūrisma stiprināšana kā viena no svarīgākajiem pakalpojuma nozares sektoriem;
- Vērtīgāko rekreācijas teritoriju aizsardzība no urbanizācijas un netālredzīgām un īstermiņa interesēm;
- Vērtīgāko teritoriju (no rekreācijas aspektiem) saglabāšana un rezervēšana sabiedriskām vajadzībām;
- Tūrisma un rekreāciju objektu integrācija reģionālajos un valstiskajos tūrisma un rekreācijas tīklos.

Tūrisma pakalpojumu kvalitātes uzlabošana ir viena no galvenajām investīciju piesaistes iespējām Zarasu rajonā. Vienai no prioritārām darbības sfērām jābūt labvēlīgu apstākļu radīšana investīciju piesaistei, kā arī informācijas izplatīšana par investīciju iespējām potenciālajiem investoriem.

Galvenais ceļš , kas savieno Zarasus ar citām Lietuvas pilsētām, ir ceļš A6 „Viļņa-Švenčonis-Daugavpils", otrais pēc nozīmes ir ceļš 102 „Viļņa-Švenčonis-Zarasi". Pirmā ass atšķiras ar lielu tranzīta plūsmu sava starptautiskā rakstura dēļ, otra ass veido svarīgas saites ar Visaginas un Ignalinu. Kopējā plānā paredzētie Zarasu satiksmes sistēmas risinājumi sastāv no ceļu attīstības, dzelzceļa, sabiedriskā transporta un aviācijas.

11. EKONOMISKĀ UN SOCIĀLĀ SITUĀCIJA IGNALINAS AES REĢIONĀ

11.1. Ekonomika

Saskaņā ar reģionālās attīstības likumu, pēc problēmteritoriju apstiprināšanas, tika sagatavota programma reģionu sociāli ekonomisko apstākļu atšķirību mazināšanai. Programmā paredzēti mērķi un uzdevumi problēmteritoriju attīstībai. Problēmteritorijās vislielākā uzmanība tiek veltīta apkārtējās vides un dzīves vietas uzlabošanai: tiek būvēti ceļi, remontētas ielas, likti trotuāri, tīrītas ūdenstilpnes, renovētas dzīvojamās ēkas (vienlaicīgi tiek sakārtota arī apkārtējā vide), rekonstruētas skolas, slimnīcas, bibliotēkas, kultūras centri, lauku apkaimē tiek sakārtotas pamestās teritorijas u.c. Ignalinas pašvaldība ir atzīta par problēmteritoriju tās īpaši augstā bezdarba līmeņa pēc. Problēmreģiona statuss ļāva Ignalinas rajonam iegūt papildus investīcijas. Visievērojamākais atbalsts tika saņemts daudzdzīvokļu māju renovācijai. Izmantojot šo programmu, tiek finansēti 85% no visiem mājas renovācijas izdevumiem. Mājas iedzīvotājiem atliek segt 15% no visiem izdevumiem.

Svarīgākajam virzienam Ignalinas un Zarasu rajona pašvaldību ekonomikas attīstībā jābūt saistītam ar atbalstu mazās uzņēmējdarbības uzsākšanai, šķēršļu mazināšanai pakalpojumu sniegšanas uzņēmumiem (īpaši tūrisma sektorā). Nozīmīgākā reģiona priekšrocība ir milzīgi tūrisma resursi, tāpēc reģionā jāierobežo nozares, kas piesārņo apkārtējo vidi, vai arī to lokalizācijai jābūt nopietni pamatotai.

Lietuvā, tāpat kā citās ES valstīts, liela strādājošo daļa strādā mazos un vidējos uzņēmumos. Tāda pati situācija ir arī IAES reģionā, toties salīdzinot ar vidējo rādītāju valstī, strādājošo nodarbinātības procents mazos un vidējos uzņēmumos ir diezgan zems. Tāpēc var izteikt pieņēmumu, ka reģionā vēl ir potenciāls mazo un vidējo uzņēmumu veidošanai. Lai šo potenciālu izmantotu, nepieciešams stimulēt reģiona iedzīvotāju uzņēmību un iniciatīvu, uzlabot spējas, radīt apstākļus vienkāršai piekļuvei konsultācijām un informācijai biznesa organizācijā. 11.1.1. tabulā redzami skaitļi, kas atspoguļo mazo un vidējo uzņēmumu skaitu un strādājošo skaitu tajos.

Tabula 11.1.1.

Darbojošos mazo un vidējo uzņēmumu skaits un strādājošo skaits tajos gada sākumā.

Rādītājs	Strādājošo skaits gada sākumā	Strādājošo skaits uz 1000 iedzīvotājiem	Darbojošos mazo un vidējo uzņēmumu skaits gada sākumā	Uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem
Lietuva	630 270	195,4	66 534	20,6
Ignalina	1670	88,3	157	8,3
Visaginas	3764	138,8	335	12,4
Zarasi	1792	92,8	186	9,6

11.1.2. tabulā redzami skaitļi, kas atspoguļo projektu apjomus, kas vērsti uz biznesa attīstību un nodarbinātības palielināšanu IAES reģionā 2007.-2013. gadam:

Tabula 11.1.2.

IAES reģionā realizēto projektu apjoms, kas tiek finansēti no ES līdzekļiem

	Īstenoto projektu vērtība, milj. LTL	Tajā skaitā ES daļa, milj. LTL	Uzņēmējdarbības atbalsta projektu vērtība, milj. LTL	Tūrisma atbalsta projektu vērtība, milj. LTL	Nodarbinātības veicināšanas projektu vērtība, milj. LTL
Ignalina[11]	270,76	217,45	38,33	17,06	34,03
Visaginas[6]	242,29	191,91	57,13	4,20	27,60
Zarasi[6]	252,92	194,04	35,82	7,24	29,34

Ignalinas AES reģionā 2003.-2011.g. atbalstu biznesam sniedza no Ignalinas AES noņemšanas no ekspluatācijas fonda, bet līdzekļu izdalīšanu un finansējamo projektu realizāciju administrēja Ignalinas AES reģiona attīstības aģentūra un Ignalinas AES reģiona attīstības padome. Periodā no 2003. gada līdz 2011. gadam atbalstu biznesa attīstībai dabūja apmēram 144 reģiona uzņēmumu, kā rezultātā uzņēmumi radīja 612 jaunas darba vietas, liela uzņēmumu daļa ieguva finansējumu sertifikācijai, biznesa plānu sagatavošanai un dalībai valsts un starptautiskās izstādēs. Tomēr 2011. gadā Enerģētikas ministrija izlēma nesludināt konkursu privāto uzņēmumu atbalstam un 2012. gadā atbalsta biznesa attīstībai nebūs.

Tāpat ar daudzu programmu palīdzību biznesa veidošanai un attīstībai atbalstu sniedz arī pašvaldības, bet jaunu darba vietu radīšanai līdzekļus piešķir Lietuvas darba birža.

Salīdzinot ar citiem Lietuvas rajoniem, materiālo investīciju apjoms uz 1000 Ignalinas un Zarasu iedzīvotājiem 2010. gadā bija 2-3 reizes mazāks nekā vidējais rādītājs valstī.

Pēdējos trijos gados Visaginas piesaistīja ne mazumu materiālo investīciju, kas virzītas, lai mazinātu IAES slēgšanas iedarbību uz sociālo un ekonomisko situāciju pilsētā. Tāpat liels līdzekļu apjoms piešķirts IAES slēgšanas darbiem. Uzskaitīto faktoru dēļ Visaginas pēdējos gados pārsniedz vidējo valsts rādītāju materiālo investīciju ziņā uz vienu iedzīvotāju (2009. gadā vidējais rādītājs bija pārsniegts vairāk nekā 3 reizes). Bet galvenais faktors, kas ļauj piesaistīt investīcijas Visaginas pilsētā, ir IAES slēgšana. Tāpēc nepieciešams pienācīgā veidā izmantot iegūtos līdzekļus tam, lai pēc slēgšanas darbu pabeigšanas jau būtu radītas jaunas darba vietas un objekti investīciju piesaistei, kas samazinātu negatīvo elektrostacijas slēgšanas ietekmi uz Visaginas iedzīvotājiem.

11.1.3. tabulas skaitļi atspoguļo materiālo investīciju apjomu IAES reģionā un to salīdzinājums ar kopējo rādītāju valstī.

[11] Realizējamo pašvaldību projektu skaitā iekļauti arī projekti, kas tiek īstenoti vairākās pašvaldībās vai arī visā Lietuvas teritorijā, labumu no kuriem gūst arī dotās pašvaldības iedzīvotāji. Tabulā norādītie līdzekļi atspoguļo projekta finansējuma pašvaldības daļu un izmaksāto un apstiprināto līdzekļu daļu.

Tabula 11.1.3.

Materiālās investīcijas IAES reģionā un to salīdzinājums ar vidējo rādītāju valstī

Rādītājs	Materiālās investīcijas 2008. g. (tūkst. LTL)	Rādītājs uz 1 iedz. 2008. g. (LTL)	Materiālās investīcijas 2009. g. (tūkst. LTL)	Rādītājs uz 1 iedz. 2009. g. (LTL)	Materiālās investīcijas 2010. g. (tūkst. LTL)	Rādītājs uz 1 iedz. 2010. g. (LTL)
Lietuva	28 757 611	8564	15 581 912	4667	11 944 417	3634
Ignalina	49602	2486	27781	1389	24155	1262
Visaginas	164 726	5774	517 352	18 477	138 290	4988
Zarasi	60 073	2947	47 208	2360	58 562	2989

IAES reģions tāpat neatšķiras ar lielu piesaistīto tiešo ārvalstu investīciju skaitu. 11.1.4. tabulā doti skaitļi, kas atspoguļo tiešo ārvalstu investīciju apjomu. Visi trīs IAES reģionu veidojošie rādītāji pēc piesaistīto ārvalstu investīciju apjoma ievērojami atpaliek no vidējā rādītāja valstī. Ņemot vērā šo rādītāju, Lietuvas mērogā rajoni nonāca saraksta apakšdaļā. Novērtējot esošo situāciju var pieļaut, ka apstākļu radīšanai, kas nepieciešama tiešo ārvalstu investīciju piesaistei, jābūt vienam no pašiem prioritārākajiem darbiem IAES reģiona pašvaldībām.

Tabula 11.1.4.

Tiešās ārvalstu investīcijas IAES reģionā gada beigās un to salīdzinājums ar vidējo rādītāju valstī

Rādītājs	TĀI 2008.g. (milj. LTL)	Rādītājs uz 1 iedz. 2008.g. (LTL)	TĀI 2009.g. (milj. LTL)	Rādītājs uz 1 iedz. 2009.g. (LTL)	TĀI 2010.g. (milj. LTL)	Rādītājs uz 1 iedz. 2010.g. (LTL)
Lietuva	31 733,3	9473	33 010,3	9916	35 553,1	10 958
Ignalina	7,7	391	5,7	292	8,9	474
Visaginas	8,4	293	12,2	430	16,1	594
Zarasi	5,2	256	5,0	250	4,9	252

IAES reģiona dabas apstākļi visvairāk piemēroti lauku tūrisma attīstībai. Dotajā brīdī no šīs darbības reģions saņem vislielākos ienākumus, bet ir jāuzlabo lauku tūrisma infrastruktūra, jārada papildus objekti tūristu piesaistei. Pēdējos trijos gados tūristu skaits, kas izmanto lauku tūrisma pakalpojumus, samazinājās vairāk nekā divas reizes. Tādu strauju un spēcīgu tūristu plūsmas samazinājumu lielā mērā pamato kopējās ekonomiskās situācijas pasliktināšanās valstī, kā arī lauku tūrisma pakalpojumu palielināšanās citos Lietuvas reģionos. 11.1.5. tabulā dota IAES reģiona lauku tūrisma statistika. Visaginas pašvaldības dati nav doti, jo šajā teritorijā nav lauku tūrisma viensētu.

Tabula 11.1.5.

Lauku tūrisma statistika IAES reģionā

Rādītājs	2008	2009	2010
Ignalinas r. pašvaldība			

Piedāvātās naktsmītnes (tūkst.)	33,9	19,7	11,4
Izmitināti atpūtnieki (tūkst.)	14,8	9,1	6,3
Lauku tūrisma viensētu skaits	45	45	48
Vidējais naktsmītņu skaits vienam tūristam	2,29	2,16	1,82
Zarasu r. pašvaldība			
Piedāvātās naktsmītnes (tūkst.)	26,0	15,5	15,3
Izmitināti atpūtnieki (tūkst.)	12,7	7,9	8,1
Lauku tūrisma viensētu skaits	45	37	33
Vidējais naktsmītņu skaits vienam tūristam	2,04	1,96	1,89

11.2. Ignalinas AES reģiona attīstība un tā perspektīvas

Valsts politisko lēmumu par Ignalinas AES slēgšanu daļēji paātrināja Lietuvas integrācija ES, tam līdzi sekoja arī vairums sociālu un ekonomisku problēmu. Galvenokārt, ar atomelektrostacijas darbību ir saistīta Visaginas attīstības perspektīva. IAES nodrošināja darbiniekus šajā reģionā ar stabilu un salīdzinoši augstu atalgojumu un sociālajām garantijām. Tikai vien tiešie nodarbinātības zaudējumi IAES slēgšanas dēļ no 2010.g. līdz 2015.g. var sasniegt 8-9 tūkst. cilvēku. Tāpēc ļoti svarīgi sagatavot sociāli ekonomisko pasākumu kopumu, ar kuru palīdzību tiks daļēji kompensētas negatīvās sekas.

Šim pasākumu kopumam jāaptver sekojoši galvenie uzņēmējdarbības vides uzlabošanas aspekti:

1. Nodokļu samazināšana (Ekonomiskās zonas, Problēmreģionu stāvokļa izmantošanas stratēģija pašvaldībām);
2. Daļēja elektroenerģijas, apkures un ūdens tarifa kompensācija (ciešāka sadarbība starp pašvaldībām un komercuzņēmumiem dotās problēmas risinājumu meklēšanā);
3. Apgrozāmo līdzekļu problēmas risinājumi (pašvaldību, banku, kredītiestāžu dialogs ar uzņēmējiem);
4. Valsts iestāžu un dažādu fondu atbalsts uzņēmējiem, kas plāno nodarboties vai nodarbojas ar alternatīvo enerģijas avotu izstrādi/ieguvi un darbību, saistītu ar šīs enerģijas ražošanu (koksnes atkritumu, kūdras un citu vietējo dabas resursu izmantošana).
5. Novērtējot galvenos lauku tūrisma pozīcijas nostiprināšanās aspektus, lielu atbalstu lauku tūrisma pārstāvjiem varētu sniegt pašvaldības (caur tūrisma un kultūras centriem), iniciējot, organizējot masu reģionālos un valsts pasākumus, svētkus, sporta sacensības.
6. Izpildīt lauku tūrisma resursu analīzi (veikt izmitināšanas iespēju inventarizāciju reģiona mērogā, atpūtas un izziņas tūrisma dažādošana, tūrisma un pasūtītie maršruti, to tematiku, iespējas vietējiem profesionāliem gidiem sniegt pakalpojumus, iespēja nodibināt tūrisma

pakalpojumu reģionālo koordinatoru. Zarasos un Ignalinā tādi informācijas centri darbojas kopš 1999.g., bet izveidojot to mijiedarbības mehānismu, varētu sasniegt labākus rezultātus un lielāku ietekmi.)

7. Nacionālā enerģētiskā stratēģija paredz, ka Lietuva, tiecoties palikt kā kodolenerģētikas valsts, atbalstīs investīcijas jaunā atomelektrostacijas reaktora bloka celtniecībā. Šim nolūkam tiks izmantota esošā Ignalinas AES infrastruktūra, tā kā Lietuva, slēdzot veco elektrostaciju, kļuva atkarīga no elektroenerģijas importa.

Dotajā brīdī rit Visaginas atomelektrostacijas (VAES) celtniecības sagatavošanas darbi, tiek saskaņoti investīciju nosacījumi ar stratēģisko investoru. Iepriekš aprēķināts, ka realizējot VAES celtniecības projektu būs nodarbināti apmēram 5000 dažāda līmeņa speciālistu. Tādas kapacitātes Ignalinas AES reģionā nav, tāpēc lielākā daļa strādnieku ieradīsies no citām Lietuvas pilsētām, kā arī ārvalstīm. Viens tikai stratēģiskais investors, japāņu kompānijas „Hitachi", celtniecības darbu izpildei plāno atvest apmēram 2000 speciālistu no Japānas.

Lai tiktu radītas darba vietas, kas rada augstu pievienoto vērtību, jāizveido labvēlīgi apstākļi attiecīgās jomas uzņēmumu atnākšanai šajā reģionā. Tādus apstākļus var veidot attīstot rūpnieciskos parkus un uzlabojot nosacījumus biznesa dibināšanai tajos, samazinot procedūru skaitu, kas nepieciešamas biznesa dibināšanai un vadīšanai, uzlabojot sabiedriskā sektora apkalpošanas kvalitāti, piemērojot nodokļu atlaides uzņēmumiem, kas rada augstu pievienoto vērtību. Tāpat pašvaldību administrāciju pārstāvjiem jātiecas dibināt kontaktus ar potenciālajiem ārvalstu investoriem un veltīt pietiekošu uzmanību priekšlikumu sagatavošanai investoriem. Izveidojot skaidru un caurspīdīgu biznesa apkalpošanas shēmu, samazinātos korupcijas parādīšanās risks.

Galvenās programmas un fondi, kas visvairāk ietekmē uzņēmējdarbības attīstību reģionā: Ignalinas AES noņemšanas no ekspluatācijas programma, Ignalinas programma, kompleksa investīciju programma Visaginas kā reģionālā izaugsmes centra attīstībai, pirmā etapa projekts Neris upes baseina investīciju programmas, stimulējošie reģionālas nozīmes pasākumi, ES struktūrfondi (aktuālākie no tiem – infrastruktūras uzlabošanai un atjaunošanai, tūrisma attīstības atbalstam, strādnieku kvalifikācijas paaugstināšanai utt.); darba biržas pasākumi biznesa attīstības un nodarbinātības stimulēšanai, sociālās apdrošināšanas fonda atlaides, izmaksas un cits biznesa attīstības atbalsts.

11.3. Rūpnieciskās teritorijas un biznesa inkubatori Ignalinas AES reģionā

Ignalinas atomelektrostacijas reģiona biznesa inkubators

Publisks nodibinājums, Ignalinas atomelektrostacijas reģiona biznesa inkubators (tālāk tekstā IAESRBI), bezpeļņas organizācija. Galvenais IAESRBI mērķis – samazināt darbības risku jauniem un strādājošiem uzņēmumiem, palīdzēt inkubējamajiem saimnieciskajiem subjektiem sasniegt tādu līmeni, lai tie varētu patstāvīgi nodarboties ar saimniecisko komercdarbību un konkurēt tirgū un tādā veidā radīt jaunas darba vietas

reģionā; piedāvāt informatīvos, konsultāciju pakalpojumus un apmācību pakalpojumus uzņēmējiem, stimulēt jaunu tehnoloģiju ieviešanu biznesā.

Galvenās inkubatora funkcijas: telpu, tehniskā un ofisa aprīkojuma noma, kā arī informatīvo, konsultatīvo pakalpojumu nodrošināšana un apmācību iespējas inkubējamajiem saimnieciskajiem subjektiem ar atvieglotiem nosacījumiem.

2010.g. laikā inkubatora darbinieki, īstenojot projektus, nodrošināja 87 konsultāciju stundas, biznesa inkubatorā no reģiona vērsās 80 personas, kas plānoja uzsākt biznesu.

Tāpat inkubators realizē citus projektus, kas saistīti ar darbaspēka kvalifikācijas paaugstināšanu reģionā, profesionālu jaunatnes apmācību un kopējās biznesa vides uzlabošanu.

Visaginas rūpnieciskā zona

Visaginas rūpnieciskā zona veidojās Karlu ciema teritorijā, vecā rūpnieciskā zonā. Netālu no rūpnieciskās teritorijas iet dzelzceļš un automaģistrāle.

Bijušās rūpnieciskās Karlu ciema zonas platība ir 35 hektāri. Sākotnēji tā pilnībā bija paredzēta rūpnieciskam parkam, bet nebija veiktas investīcijas infrastruktūrā, nebija izveidota skaidra parka attīstības stratēģija un dotajā brīdī visa rūpnieciskā parka teritorija ir privatizēta.

Šobrīd rūpnieciskā parka attīstības plāni ir apstādināti ar Visaginas pašvaldības administrācijas lēmumu. Tālākās rūpnieciskā parka attīstības iespējas nav skaidras. Nav paredzētas arī teritorijas jauna rūpnieciskā parka veidošanai.

Vidišķu rūpnieciskā zona

No rūpnieciskas nozīmes attīstāmajām teritorijām var minēt Ignalinas rajonā plānoto Vidišķu rūpniecisko zonu. Plānotās zonas darbības veids – sīkražošana. Zonas attīstībai tiek plānots pieprasīt ES struktūrfondu līdzekļus. Sagatavošanas darbi minētajā rūpniecības zonā bija veikti jau 2007. gadā, bet kopš tā laika rūpnieciskā parka veidošanas darbi tika apstādināti un šis rūpnieciskās zonas izveides projekts nav pabeigts. Nav skaidra arī tā nākotne.

12. INVESTĪCIJU DARBĪBAS TIESISKĀ REGLAMENTĀCIJA

12.1. Esošā tiesiskā reglamentācija

Labvēlīgi investīciju nosacījumi ir tiesiskās vides neatņemama sastāvdaļa, kas ietekmē investora lēmumus, kur investēt. Investīciju projektu realizācijas ātrums ir ievērojami atkarīga no tiesisko procedūru un administratīvā sloga proporcionalitātes, kas jāuzņemas investoram. Svarīga loma ir arī tiesisko aktu izpildītājiem jeb konkrētas pašvaldības darbinieku labvēlīgai attieksmei investīciju lēmumu pieņemšanā un investīciju piesaistē reģionā.

Lietuvas Republikas (turpmāk – LR) investīciju tiesiskā sistēma sastāv no vairāk nekā 50 likumiem un citiem tiesiskajiem aktiem, kas reglamentē investīciju darbību, paralēli tam eksistē arī reģionālie tiesiskie akti un tas veido kopējo investīciju tiesisko klimatu.

LR parakstīja apmēram 38 savstarpējas starptautiskas vienošanās par investīciju stimulēšanu un savstarpēju aizsardzību. Līgumos pēc abpusējas vienošanās noteikts iespējami labvēlīgāks investīciju režīms. Jāatzīmē, ka lielākā daļa investīciju stimulēšanas aizsardzības līgumu nenosaka LR saistības paplašināt investīciju traktējumu, ko regulē līgumi, atvieglojumi vai privilēģijas, kas rodas kopējā tirgū, muitas savienībā, ekonomiskajā savienībā, brīvajās tirdzniecības zonās vai līgumi par reģionālo ekonomisko integrāciju, kas ir saistoši valstij vai var būt saistoši nākotnē, vai arī esošā vai paredzamā līguma nosacījumi ar trešajām personām par dubulto nodokļu neaplikšanu. Turklāt LR parakstīja vairāk nekā 40 savstarpējo vienošanos par izvairīšanos no dubultās nodokļu aplikšanas ienākumiem un kapitālam un par fiskāliem pārkāpumiem. Šajos līgumos paredzēti noteikti nodokļu atvieglojumi investīcijām LR.

Eiropas Savienības tiesiskie akti

Kaut tiešo investīciju regulēšanu nosaka ES dalībvalstu tiesību akti (turpmāk - ES), attiecīgie ES tiesību akti aktuāli saistībā ar investoriem piemērojamiem valsts atbalsta ierobežojumiem. Īstenošanu atbalstīt investorus dalībvalstīs regulē EK līgums un valsts atbalsta noteikumi (angl. State aid). ES ir būtiska loma projektējot katra perioda finanšu perspektīvas un apstiprinot valsts kopējo Nacionālo stratēģiju. Šobrīd darbojas ES struktūrfondu atbalsta stratēģija, lai sasniegtu konverģences mērķus 2007-2013, kas tika apstiprināti ar ES Komisijas lēmumu Nr. CCI 2007LT16UNS001 2007. gada 26. aprīlī, saskaņā ar kuru tiek sadalīti ES struktūrfondu līdzekļi. Pamatojoties uz šo stratēģiju, bija apstiprinātas un īstenotas šādas rīcības programmas:

- Cilvēkresursu attīstības programma 2007.-2013.g. ;
- Ekonomiskās attīstības programma 2007.-2013.g.;
- Kohēzijas veicināšanas rīcības programma 2007.-2013.g.;
- Tehniskā palīdzības rīcības programma 2007.-2013.g.

Lietuvas Republikas tiesību akti

Galvenais tiesību akts, kas regulē investīcijas nosacījumus, investoru tiesības un visu investīciju veidu aizsardzības instrumentus Lietuvas Republikā, ir LR Investīciju likums, kas apstiprināts 1999. gada 7. jūlijā (tālāk – Investīciju likums).

Turklāt eksistē sekojoši galvenie tiesību akti, kas reglamentē investīcijas Lietuvā:

- Konstitūcijas likums Nr. IX-960 par Lietuvas Republikas Konstitūcijas 43. panta 3. daļas no 2002. g. 20. jūnija izpildi (turpmāk – Konstitūcijas likums);
- Lietuvas Republikas likums par brīvo ekonomisko zonu pamatiem Nr. I-976 no 1995.g. 28. jūnija (turpmāk – Likums par BEZ pamatiem)
- Lietuvas Republikas likums par koncesijām Nr. I-1510 no 1996. gada 10. septembra (turpmāk – Likums par koncesijām);
- Lietuvas Republikas likums par mazo un vidējo uzņēmējdarbību Nr. VIII-935 no 1998. gada 24. novembra (Likums par MVU) u.c.

Augstākminētie likumi tiek detalizēti un to izpildes kārtību nosaka likumam pakļautie tiesiskie akti.

Valdība ir apstiprinājusi virkni programmu, kas saistītas ar investīciju stimulēšanu Lietuvā. Viena no galvenajām – Investīciju stimulēšanas programma 2008.-2013.g., kas apstiprināta ar valdības lēmumu Nr. 1447 no 2007. gada 19. decembra. (turpmāk – Investīciju stimulēšanas programma). Programma paredz investīciju stimulēšanas kopējās politikas mērķus, uzdevumus un instrumentus 2008.-2013.g.

Investīciju stimulēšanas programma izvirza mērķi uzlabot Lietuvas investīciju klimatu un radīt efektīvu sistēmu iekšējo un ārvalstu investīciju stimulēšanai, pirmām kārtām orientētu uz valsts ilgtermiņa attīstību, ekonomikas izaugsmi un sabiedrības labklājības palielināšanu, uzlabojot Lietuvas veidolu kā investīcijām pievilcīgu valsti, elastīgi reglamentējot darba attiecības, veidojot un uzlabojot investīciju stimulēšanas instrumentu sistēmu, veidojot pievilcīgu biznesa vidi, paātrinot teritorijas plānošanas procesus un sakārtojot būvniecības dokumentāciju, veidojot un paplašinot rūpniecisko parku tīklu, kā arī stimulējot citu rūpniecisko teritoriju attīstību.

LR valdības apstiprinātajā Lietuvas reģionālā klimata stratēģijā līdz 2013. gadam Nr. 575 no 2005. gada 23. maija, prioritāte ir Lietuvas teritoriālajai ekonomiskajai attīstībai . Tās īstenošanai noteikti sekojoši uzdevumi:

Tabula 12.1.1.

Teritoriālās ekonomiskās attīstības uzdevumi

Uzdevums	Pasākums
1. Palielināt rūpniecības un reģionālo centru uzņēmumu konkurētspēju, ieviešot jaunās tehnoloģijas un inovācijas.	1.1. Stimulēt saikni starp rūpniecību, biznesu un zinātni; 1.2. Dibināt inovatīvus un tehnoloģiskus parkus.
2. Veidot labvēlīgus nosacījumus biznesa attīstībai, uzņēmumu kooperācijai un klasterizācijai reģionālajos centros.	2.1. Veidot un attīstīt rūpnieciskās zonas un parkus ar mūsdienīgu infrastruktūru; 2.2. attīstīt inženieru infrastruktūru; 2.3. attīstīt transporta infrastruktūru; 2.4. stimulēt uzņēmumu kooperāciju, izstrādāt lielā, vidējā un mazā biznesa uzņēmumu sadarbību; 2.5. veidot apstākļus uzņēmumu klasterizācijai.
3. Attīstīt pakalpojumu sniegšanu uzņēmējiem reģionālajos centros	3.1. izveidot inovāciju stimulēšanas centrus un to nodaļas reģionālajos centros; 3.2. attīstīt biznesa inkubatoru pakalpojumus; 3.3. attīstīt biznesa konsultatīvos pakalpojumus; 3.4. veicināt finansiālu atbalstu mazā biznesa attīstībai.
4. Stimulēt cilvēkresursu attīstību	4.1. modernizēt profesionālās izglītības iestādes, pilnveidot profesionālo sagatavotību; 4.2. orientēt universitāšu un koledžu mācību programmas saskaņā ar augsti kvalificētu speciālistu nepieciešamību reģionālajos centros; 4.3. paaugstināt strādnieku kvalifikāciju, attīstīt to administratīvās spējas.
5. Palielināt reģionālo centru un apkārtējo teritoriju integrāciju	5.1. radīt apstākļus reģionālo centru uzņēmumu sakaru attīstībai ar reģionālajiem centriem blakus esošajiem mazā un vidēja biznesa uzņēmumiem; 5.2. radīt nosacījumus darbaspēka pārvietošanai uz reģionālajiem centriem; 5.3. samazināt vidējo teritoriālo sociālo un ekonomisko nevienlīdzību reģionā – veidojot sociāli attīstītas teritorijas.
6. Pilnveidot administratīvās procedūras un palielināt valsts pārvaldes darbinieku administratīvās spējas	6.1. Ieviest vienkāršotas procedūras zemes gabalu piešķiršanai investoriem; 6.2. veidot priekšnoteikumus ātrākai administratīvo lēmumu pieņemšanai ar mērķi liela apjoma investīciju piesaistei; 6.3. palielināt administratīvās spējas plānošanas, īstenošanas, attīstības programmu un projektu sagatavošanas jomā.

Daļa augstākminēto uzdevumu tieši saistīta ar investīciju piesaisti reģionam, paredzot atvieglojumu piešķiršanu investoriem.

Pašvaldību padomes, nepārsniedzot likumos noteiktās normas, ir tiesīgas samazināt sekojošus nodokļus – zemes nodoklis, zemes nomas nodoklis, īpašuma nodoklis, daļa iedzīvotāju ienākuma nodokļa, kā arī vietējo nodevu tarifus. Mazā un vidējā biznesa attīstības likumā LR pašvaldībām doti priekšnosacījumi speciālo fondu formēšanai mazā un vidējā biznesa stimulēšanai no pašvaldību budžeta līdzekļiem, starptautisko organizāciju un fondu piešķirtajiem līdzekļiem, kā arī dažādu mecenātu mērķa līdzekļiem u.tml.

12.2. Investīciju stimulēšana

Investīcijas stimulē sekojošos veidos:

1) investoriem piešķir nodokļu atvieglojumus, kas noteikti nodokļu likumdošanā;
2) strādnieku pārkvalifikācijas izdevumus daļēji vai pilnīgi sedz saskaņā ar Lietuvas Republikas valdības vai tās pilnvaroto iestāžu noteikto kārtību;
3) Lietuvas un ārvalstu kreditoriem, kas izsniedz aizdevumus investīciju projektu izpildei, tiek piešķirtas valsts (pašvaldību) garantijas);
4) Aizņēmumu atgriešanu bankām, kas bija paredzēti investīciju projektu realizācijai, var nodrošināt garantijas, ko sniedz valsts garantiju iestādes vai apdrošināšanas uzņēmumi vai arī šo aizņēmumu apdrošināšana;
5) Investīcijām par summu, kas ir ne mazāka par 200 milj. litu un kas atbilst kritērijiem, ko nosaka LR valdība vai tās pilnvarotās iestādes, līdz 01.09.2001. parakstītie līgumi ar stratēģiskajiem investoriem tiek izpildīti pēc speciāliem biznesa un investīciju nosacījumiem, kas tiem noteikti;
6) uz investīcijām, kuru summa ir ne mazāka par 20 miljoniem litu, bet rajonos, kur bezdarba līmenis ir augstāks par vidējo valstī – ne mazāk par 5 miljoniem litu - kapitālo ieguldījumu, LR valdība vai tās pilnvarotā iestāde sagatavo investīciju līgumus ar investoriem, kuros tiek noteikti speciāli biznesa un investīciju nosacījumi;
7) uz investīcijām pašvaldības infrastruktūrā, ražošanas vai pakalpojumu sfērā, pašvaldība sagatavo līgumus atbilstoši kritērijiem, kas tiek noteikti pašvaldības padomē. Speciālie biznesa un investēšanas nosacījumi vai objekta izvēle tādos līgumos tiek noteikta pašvaldības kompetences ietvaros;
8) LR noteikto likumu gadījumos valsts zeme tiek nodota investoriem bez izsoles;
9) infrastruktūra (investoram piešķirtā zemes gabala ietvaros) tiek labiekārtota par valsts līdzekļiem kārtībā, kas tiek apstiprināta LR valdībā vai tās pilnvarotajā iestādē.

Tikpat svarīgi ir ne tikai proaktīvie investīciju stimulēšanas paņēmieni, bet arī investīciju aizsardzība un garantijas. LR likumdošana aizsargā investoru likumīgās intereses un tiesības.

Mazo un vidējo uzņēmumu atbalsts.

Valdība atbalsta mazā un vidējā biznesa subjektus (turpmāk MVU), kas MVU likumā ir aprakstīti kā mazie un vidējie uzņēmumi (viņu vidū arī mikro uzņēmumi) un fiziskas personas, kas saskaņā ar likumdošanu var nodarboties ar patstāvīgu komerciālo, ražošanas vai profesionālo, vai jebkādu citu līdzīgu darbību, ieskaitot darbību saskaņā ar patentu. MVU subjektu atbalsts tiek īstenots pēc MVU Valdības, apkaimes vai pašvaldības atbalsta programmas, prioritāti sniedzot mikro-uzņēmumiem, maziem uzņēmumiem un uzņēmējiem, kas atbilst prasībām, kas noteiktas mikro-uzņēmumiem un maziem uzņēmumiem.

MVU subjektiem var tikt piemērotas sekojošas valsts atbalsta formas:

1) nodokļu atvieglojumi (ja to paredz likums), nodevu atvieglojumi;
2) finansiāls atbalsts, kas noteikts tiesību aktos: kredītu piešķiršana uz atvieglotiem noteikumiem, mazo kredītu piešķiršana, daļēja vai pilnīga kredītu dzēšana, garantiju nodrošināšana, kredītu apdrošināšana, riska kapitāla investēšana, noteiktu izdevumu kompensācija (dibināšanas, pētījumu, garantēto summu, ieguldījumus kredītu apdrošināšanā, sertifikācijas (reģistrācijas), atbilstības novērtējuma u.c.), subsīdijas darba vietu radīšanai;
3) pakalpojumu nodrošināšana biznesam publiskā iestādē „Eksporta Lietuva", biznesa inkubatoros, lietišķi informatīvos centros, zinātnes un tehnoloģiskos parkos un citās iestādēs, kuru dibināšanas dokumentos paredzēta šādu pakalpojumu sniegšana;
4) citas atbalsta formas, ko noteikusi valdība vai pašvaldības.

Ar Lietuvas Republikas valdības lēmumu Nr. 887 no 11.07.2001. „Par mazā un vidējā biznesa attīstību" nodibinātā publiskā iestāde „Investīciju un biznesa garantijas" sniedz garantijas, kuras nodrošina Lietuvas un ārvalstu kredītiestādēm un finanšu (līzinga) kompānijām daļēju aizdevumu atgriešanu mazam un vidējam biznesam, līgumos (līzinga) noteiktās jaunas (nelietotas) ražošanas iekārtas vai jauna aprīkojuma (nelietota) vērtības daļēju segšanu, investē riska kapitālu MVU subjektos un (vai) valsts īpašumu kolektīvās investēšanas subjektos, administrē šīs investīcijas.

Nodokļi un nodokļu atvieglojumi

Tabula 12.2.1.

Galvenie nodokļi

Nodoklis	**Likme**
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	15% (+6% veselības apdrošināšanas iemaksa) 5% piemēro attiecībā uz individuālās darbības ienākumiem, izņemot ienākumus no brīvo profesiju darbības sfēras un ienākumiem no vērtspapīriem (ieskaitot ienākumus no atvasinātiem finanšu līdzekļiem). 20% piemēro sadalītās peļņas gadījumā.
Ienākuma nodoklis	15% 5%[12]
Pievienotās vērtības nodoklis	21% 5% un 9%[13]
Dividendes	15%
Nekustamā īpašuma nodoklis	0,3% - 1%
Zemes nodoklis	1,5%
Zemes nomas nodoklis	Ne mazāk par 1,5%, bet ne vairāk par 4%

Lietuvas Republikas likums par ienākuma nodokli Nr. IX-67 no 20.12.2001. nosaka, ka apliekamajam ienākumam Lietuvas rezidentiem piemēro 15 procentu nodokļa likmi. Uzņēmumiem, kuros vidējais darbinieku skaits nepārsniedz 10 cilvēkus un ienākumi taksācijas periodā nepārsniedz 500 tūkst. litu, piemēro 5-procentu nodokļu likmi, izņemot atsevišķus gadījumus.

Uzņēmumi, kas īsteno investīciju projektu, var samazināt apliekamo ienākumu tajā taksācijas periodā, par kuru uzskaitīts ienākums, par izdevumu summu, kas faktiski iztērēta īpašuma iegādei, ja šis īpašums nepieciešams investīciju projekta īstenošanai un: 1) īpašums iekļaujams ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā (Likuma par ienākuma nodokli 1.pielikums) „mašīnas un iekārtas", „iekārtas (ēkas, urbumi u.c.)", datortehnika un saziņas līdzekļi (datori, to tīkli un aprīkojums)", „programmnodrošinājums", „iegūtās tiesības", 2) īpašums netika izmantots agrāk un izgatavots ne vēlāk kā pirms 2 gadiem (skaitot no ilgtermiņa ieguldījuma izmantošanas sākuma brīža).

Apliekamais ienākums var būt samazināts ne vairāk kā par 50%. Ja izdevumu summa pārsniedz 50% no ienākumu summas taksācijas periodā, izdevumi, kas pārsniedz

[12] vienībām (izņemot bezpeļņas), kurās vidējais darbinieku skaits sarakstos nepārsniedz 10 un ienākumi taksācijas periodā nepārsniedz 1 milj. litu, apliekamajam ienākumam tiek piemērota 5-procentu nodokļu likme, izņemot atsevišķus gadījumus.

[13] Atvieglotā 9-procentu PVN likme līdz 2011.g. piemērota siltumenerģijai un karstajam ūdenim, viesnīcu un īpašu pacientu grupu izmitināšanas pakalpojumiem, 5-procentu likme piemērota medikamentiem un medicīniskās palīdzības līdzekļiem. Neierobežoti 9-procentīga likme piemērota grāmatām un neperiodiskiem informatīviem izdevumiem.

šo summu var būt pārnesti apliekamā ienākuma samazināšanai nākamajos četros periodos, attiecīgi samazinot pārceļamo izdevumu summu. Faktiski pārcelto izdevumu apjomam jābūt samazinātam par summu, kas izmantota šim nolūkam no nacionālā budžeta atbalsta, sociālās apdrošināšanas fonda budžeta, obligātās veselības apdrošināšanas fonda budžeta, citiem valsts līdzekļu fondiem, pašvaldību līdzekļiem, ES fondiem un citiem fondiem, ja tāds atbalsts saņemts. Apliekamo ienākumu var samazināt tikai ar izdevumiem, kas veikti periodā no 2009.g. līdz 2013.gadam.

Ilgtermiņa ieguldījumus, kuru iegādes rezultātā bija samazināts apliekamais ienākums, jāizmanto uzņēmuma darbībā vismaz trīs gadus. Uzņēmumam, kas plāno samazināt apliekamo ienākumu sakarā ar investīciju projekta realizāciju, uzsākot investīciju projekta realizāciju, jāinformē par to vietējo nodokļu administratoru.

Investīciju stimulēšanas vide Ignalinas AES reģionā

Ar lēmumu Nr. 287 „Par Lietuvas Republikas Ignalinas atomelektrostacijas reģiona izveidi un par Lietuvas Republikas Ignalinas atomelektrostacijas reģiona attīstības padomes izveides kārtību" valdība izveidoja Ignalinas atomelektrostacijas reģionu (turpmāk – Ignalinas AES reģions) no Ignalinas rajona, Zarasu rajona un Visaginas pašvaldībām.

Ignalinas AES reģionā sniedz finansiālu atbalstu saskaņā ar LR nodarbinātības likumu. Pamatojoties uz aktīvas darba tirgus politikas nosacījumu un kārtības aprakstu, ko apstiprinājis LR sociālās aizsardzības un darba ministrs Nr. A1-499 no 13.08.2009., no valsts budžeta līdzekļiem vai no Nodarbinātības fonda līdzekļiem tiek piešķirtas valsts subsīdijas nodarbinātības veicināšanas projektu realizācijai mērķa teritorijās. Subsīdiju piešķiršanas nosacījumi norādīti Eiropas Komisijas reglamentā par līguma palīdzībai de minimis (PL 2006 L 379, 5.lpp.) 87. un 88. panta piemērošanu, Nr. 1998/2006 no 15.12.2006. Maksimālā subsīdiju summa, ko var pieprasīt vietējo nodarbinātības iniciatīvu projektu īstenotāji, nedrīkst pārsniegt 345 00 LTL. Vietējo nodarbinātības iniciatīvu projektu īstenotājam jāgarantē, ka pieprasītā subsīdija triju pēdējo gadu laikā kopā ar jau saņemto palīdzību de minimis nepārsniegs 690 000 LTL, transporta sektorā – 345 000 LTL, zivsaimniecības sektorā- 103 500 LTL, lauksaimniecības sektorā – 25 800 LTL. Subsīdiju saņēmējam vismaz trīs gadus ir jāsaglabā jauniegūtās (pielāgotās) darba vietas no to izveidošanas (pielāgošanas) brīža.

Ignalinas AES reģiona attīstības padome pieņēma Ignalinas AES reģiona attīstības plānu, kurā nostiprināta viena no prioritātēm – biznesa, rūpniecības un lauku attīstība. Šīs prioritātes attīstībai paredzēti sekojoši mērķi programmā:

1. Stimulēt inovatīvu un konkurētspējīgu rūpniecisko un komercuzņēmumu attīstību, ieviešot inovācijas un jaunās tehnoloģijas;
2. Veidot labvēlīgu biznesa klimatu, stimulēt investīcijas reģionā;
3. Veidot jaunus uzņēmumus, kultivēt uzņēmību reģionā;
4. Attīstīt tūrisma infrastruktūru un pakalpojumus reģionā;
5. Veicināt sabalansētu lauku attīstību.

Ar Ignalinas AES reģiona attīstības padomes lēmumu Nr.3 no 23.02.2004. bija apstiprināta mazā un vidējā biznesa attīstības programma Ignalinas AES reģionā.

Visaginas izveidots publisks nodibinājums Ignalinas AES reģiona biznesa inkubators, kura mērķis – samazināt darbības risku jauniem uzņēmumiem, palīdzēt inkubējamajiem subjektiem sasniegt tādu līmeni, lai tie varētu pastāvīgi vadīt saimniecisko komercdarbību un konkurēt tirgū un tādā veidā stimulēt jaunu darba vietu radīšanu reģionā, sniegt informatīvus, konsultatīvus pakalpojumus un apmācību pakalpojumus reģiona uzņēmējiem, stimulēt jaunu tehnoloģiju ieviešanu biznesā.

Zarasos darbojas Biznesa informatīvais centrs. Pēc Ignalinas biznesa informatīvā centra aizvēršanas, Ignalinā kopš 2011. gada novembra darbojas publiskā nodibinājuma birojs „Uzņēmīgā Lietuva".

Ignalinas rajona pašvaldība

Ar lēmumu Nr. T-28 no 31.03.2011. Ignalinas rajona pašvaldības padome apstiprināja Ignalinas rajona pašvaldības stratēģisko plānu 2011.-2018. gadiem.

Plānā dots Ignalinas redzējuma apzīmējums – **Ignalinas rajons – Austrumu Lietuvas pērle – mierīgs kūrorts ar unikālu dabu, ērtu šeit dzīvojošajiem un pievilcīgu atbraucējiem visos gadalaikos.**

Dotā redzējuma sasniegšanai attīstības stratēģiskajā plānā noteiktas sekojošas pašvaldības attīstības prioritātes:

1. prioritāte. Tūrisma attīstība
2. prioritāte. Cilvēkresursu attīstība
3. prioritāte. Biznesa attīstība
4. prioritāte. Apkārtējās vides un lauku teritorijas attīstība

Ar padomes lēmumu Nr. T-220 (lēmuma redakcija Nr. T-56 no 04.07.2007.) bija apstiprināti „Mazā un vidējā biznesa subjektu atbalsta fonda noteikumi", kuri nosaka MVU subjektu atbalsta formas. Vienlaicīgi var piemērot ne vairāk par divām atbalsta formām vienam un tam pašam atbalsta saņēmējam.

Turklāt, pamatojoties uz Ignalinas rajona pašvaldības lēmumu Nr. 72 no 17.03.1998., Ignalinas rajonā reģistrētām juridiskām un fiziskām personām, kas ir izpildījušas visas nodokļu saistības, piemēro atvieglojumus.

Ar lēmumu Nr. T-280 (Ignalinas rajona pašvaldības padomes lēmuma redakcija Nr. T-219 no 25.11.2010.) no 29.04.2004. Ignalinas rajona pašvaldības padome apstiprināja atbalstāmo uzņēmējdarbības veidu sarakstu Ignalinas rajona pašvaldības teritorijā:

1. Lokālo resursu izmantošana (kūdra, māls, koksne);
2. Nedarbojošos infrastruktūras objektu atjaunošana;
3. Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi, izdevniecība;
4. Netradicionālie lauksaimniecības biznesa veidi;
5. Sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumi pašvaldības teritorijā, izņemot Ignalinas pilsētu;
6. Aptieku darbība pašvaldības teritorijā, izņemot Ignalinas pilsētu;

7. Lauku tūrisma viensētu un viesnīcu kooperatīvā darbība;
8. Augļu, ogu, sēņu un lauksaimniecības izejmateriālu pārstrāde;
9. Kamīnu, krāšņu, pavardu celtniecība, remonts un tīrīšana.

Zarasu rajona pašvaldība

Ar lēmumu no 07.03.2008. Zarasu rajona pašvaldības padome apstiprināja stratēģisko attīstības plānu un pasākumu plānu Zarasu rajona pašvaldības attīstībai 2008.-2013. gados.

Ar lēmumu Nr. T-188 no 08.09.2010. Zarasu rajona pašvaldības padome apstiprināja mazā un vidējā biznesa attīstības atbalsta programmu Zarasu rajona pašvaldībā, kura ietvaros biznesa subjektiem var piemērot finansiālas palīdzības formas no rajona pašvaldības budžeta līdzekļiem.

Zarasu rajona pašvaldības padomes sēdē ar lēmumu Nr. T-1 no 03.02.2011. bija apstiprināts Zarasu rajona pašvaldības kopējais plāns.

Visaginas pašvaldība

Ar lēmumu Nr. TS-9 no 17.02.2011. Visaginas pašvaldības padome apstiprināja stratēģisko darbības plānu 2011.-2013. gadiem, kura galvenā daļa ir Visaginas pašvaldības ekonomiskās attīstības programma, kurā noteikti sekojoši mērķi un uzdevumi:

- stimulēt mazā un vidējā biznesa izveidi un attīstību, finansiāli atbalstīt mazā un vidējā biznesa subjektus: radīt iespējami labvēlīgākus apstākļus biznesa uzsākšanai un attīstībai, nodrošinot atbalstu MVU attīstībai, konsultējot uzņēmējus, piedaloties Ignalinas AES reģiona biznesa inkubatora, Ignalinas AES reģionālās attīstības aģentūras un citu organizāciju darbībā;
- veidot labvēlīgu investīciju klimatu: piesaistīt ES fondu un citu fondu līdzekļus pilsētas attīstības projektu realizācijai;
- veidot labvēlīgu tūrisma vidi.

Turklāt, ar lēmumu no 07.05.2010. Visaginas pašvaldības padome apstiprināja attīstības stratēģisko plānu 2010.-2015. gadiem, kurā apstiprināti vēl arī sekojoši kritēriji: ekonomiskā sektora diversifikācija; sabalansēta un stabila reģiona attīstība investīciju stimulēšanas rezultātā, infrastruktūras uzlabošana.

Visaginas pašvaldības padome ir arī apstiprinājusi zemes nodokļa un valsts zemes nomas nodokļa, nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu izskatīšanas un piešķiršanas kārtību, pamatojoties uz kuru tiek piešķirti atvieglojumi zemes nodoklim, valsts zemes nomas nodoklim un nekustamā īpašuma nodoklim.

15.07.2009. sagatavots Visaginas pašvaldības kopējais plāns, kas precizēts 02.02.2011.

Tabula 12.2.2.

Atbalsta formas MVU subjektiem

Atbalsts	**Ignalinas raj. pašvald.**	**Zarasu raj. pašvald.**	**Visaginas pašvaldība**

Izdevumu segšana dalībai izstādēs	Līdz 100% no izdevumiem par ekspozīcijas vietu izstādē, bet ne vairāk par 2000 LTL	*Informācija netika atrasta*	*Informācija netika atrasta*
Kredīta procentu dzēšana	100% no kredīta procentu summas, bet ne vairāk par 12 000 LTL	1. piešķir biznesa subjektiem, kas saņēmuši no kredītiestādes ilgtermiņa kredītu investīcijām uz laiku ne mazāku par 3 gadiem; maksimālā kredīta summa, kura procentu daļa tiek segta – 200 000 LTL. 1.1. Pirmajā gadā – 50% no kredīta procentu summas 1.2. Otrajā gadā – 25% no kredīta procentu summas 1.3. Trešajā gadā – 10% no kredīta procentu summas	1. Bezprocentu kredīts tiek piešķirts ieķīlājot savu īpašumu un ne vairāk kā uz 2 gadiem. Kredīts, ieķīlājot īpašumu, nevar pārsniegt 50% no īpašuma tirgus vērtības. 2. Daļēji tiek segti kredīta procenti bankām, kas piešķīrušas kredītus MVU subjektiem biznesa attīstībai.
Reklāmas izdevumu segšana		Izdevumu kompensācija reklāmas brošūru izveidei – līdz 700 LTL, bet ne vairāk par 50%.	*Informācija netika atrasta*
Izdevumu segšana biznesa plānu izstrādei, pieteikumu sagatavošanai ES fondu un citu fondu finanšu palīdzības saņemšanai	Līdz 100% no izdevumiem, bet ne vairāk kā 2000 LTL	1. Biznesa plānu izstrādei kredīta saņemšanai tiek piešķirta kompensācija, bet ne vairāk kā 700 LTL. 2. Pieteikumu un dokumentu sagatavošanai ES struktūrfondu līdzekļu saņemšanai mazā un vidējā biznesa attīstībai Ignalinas AES reģionā, kā arī līdzekļu saņemšanai no citiem atbalsta fondiem, tiek piešķirta kompensācija līdz 50%, bet ne vairāk par 3000 LTL.	*Informācija netika atrasta*
			Tabulas 12.2.2. turpinājums
Atbalsts	**Ignalinas raj. pašvald.**	**Zarasu raj. pašvald.**	**Visaginas pašvaldība**

Biznesa uzsākšana	Tiek segti līdz 100% no izdevumiem, kas saistīti ar uzņēmuma dibināšanu vai darbības paplašināšanu, bet ne vairāk par 15 000 LTL	100% kompensācija notāram par juridisko dokumentu atbilstības apliecināšanu; juridiskās personas reģistrācijas maksas kompensācija, bet ne vairāk par 500 LTL.	*Informācija netika atrasta*

Tabula 12.2.3.

Nodokļu atvieglojumi

Nodoklis	**Ignalinas raj. pašvald.**	**Zarasu raj. pašvald.**	**Visaginas pašvaldība**
Zemes nomas nodoklis	3% citas nozīmes zemei 1,5% lauksaimniecības nozīmes zemei	1,5% 3%, ja zemes gabals nav reģistrēts nekustamā īpašuma reģistrā un juridiskās personas atrašanās vieta nav Zarasu raj.	1,5% fiziskām personām 3% juridiskām personām
Nekustamā īpašuma	1%	0,8%	1% 0,3% - 2012.g.[14]
Atvieglojums zemes nodoklim un zemes nomas nodoklim	1. 50% lauksaimnieciskās produkcijas ražošanas zemes izmantotājiem un kas nodrošina zemes uzturēšanu labā agrārā stāvoklī (izņemot neapstrādātu zemi) 2. No valsts zemes fonda zemi nomājošo juridisko un fizisko personu atbrīvošana pirmajā reizē un sociālās apdrošināšanas nodokļu maksātāju atbrīvošana no zemes un zemes nomas nodokļa uz 3 gadiem		100% - jaunizveidotiem uzņēmumiem, ja tiek radītas 5-10 darba vietas pašvaldības iedzīvotājiem, tiek parakstīti pilna darba laika līgumi (darba vietas jāsaglabā vismaz gadu); 100% samazinājums uzņēmumiem, kas darbojas ne mazāk kā 1 gadu, kas iekārtoja darbā ne mazāk kā 10 pašvaldības iedzīvotājus uz pilna laika darba dienu (darba vietas jāsaglabā vismaz gadu);
			Tabulas 12.2.3. turpinājums
Nodoklis	**Ignalinas raj. Pašvald.**	**Zarasu raj. pašvald.**	**Visaginas pašvaldība**
			3. 50% uzņēmumiem, kas investē līdzekļus

[14] http://www.vmi.lt/lt/?itemId=10823091

			pašvaldības teritorijas un/vai infrastruktūras labiekārtošanā ar pašvaldību saskaņotu projektu ietvaros, kad labiekārtotā teritorija un/vai infrastruktūra nav daļa no uzņēmuma nomātās zemes. Investīciju summai jābūt ne mazāk kā 20% lielākai kā piešķirtā atvieglojuma summai.
Atvieglojumi nekustamā īpašuma nodoklim	Nekustamā īpašuma nodokļa samazinājums individuālajiem uzņēmumiem, kas nav juridiskas personas, biedrības, par 1000 LTL par katru papildus izveidoto darba vietu, ar darbu nodrošinot Ignalinas rajona iedzīvotājus, kas meklē darbu vai pēc darba biržas nosūtījuma.	1. MVU subjektiem piemēro nodokļu atvieglojumus (ja tie ir ar likumu noteikti), t.i., atbrīvojums no nekustamā īpašuma nodokļa, ja nekustamo īpašumu veido projekta ietvaros projekta realizācijas laikā, ja projekts tiek īstenots ar ES struktūrfondu līdzekļu palīdzību 2007.-2013.g. 2. Ja subjekta darbība ir saistīta ar viesnīcu pakalpojumiem (kods 55.1 pēc ekonomiskās darbības klasifikatora), nodrošina ne tikai īslaicīgu izmitināšanu, bet arī sniedz ēdināšanas, atpūtas un izklaides pakalpojumus.	1. 75% biznesa subjektiem, ko izveidojuši bezdarbnieki, kas pabeiguši profesionālo apmācību un/vai bezdarbnieki jaunāki par 25 gadiem; 2. 75%, ja uzņēmums ieguvis īpašumā vairāk kā 5 gadus neizmantotas būves un investējis to rekonstrukcijā, atjaunojis tam piederošo īpašumu ar sabiedrisku vai rūpniecisku nozīmi; 3. 50% uzņēmumiem, kuru nekustamā īpašuma nozīme un atrašanās vieta pašvaldības teritorijā atbilst teritorijas stratēģiskās plānošanas prioritātēm un kuru darbību stimulē pašvaldība;
Tabulas 12.2.3. turpinājums			
Nodoklis	**Ignalinas raj. Pašvald.**	**Zarasu raj. pašvald.**	**Visaginas pašvaldība**
			4. 50% ja uzņēmums ieguvis īpašumā no 3 līdz

			5 gadus neizmantotas būves un investējis to rekonstrukcijā, atjaunojot tam piederošo īpašumu ar sabiedrisku vai rūpniecisku nozīmi; **5.** 50% tekošajā gadā jaunizveidotiem uzņēmumiem, ja tiek radītas 5-10 darba vietas pašvaldības iedzīvotājiem (pilnas slodzes darba līgums)
Uzņēmuma nodoklis	1. Pirmajā gadā atbrīvot juridiskās personas un individuālos uzņēmumus, kuros visi dibinātāji ir bezdarbnieki, no nodokļiem, kas maksājami pašvaldības budžetā 2. Atbrīvot no nodokļa lauksaimniecības kooperatīvus.		

Lietuvas tiesiskā bāze, kas reglamentē investīcijas un biznesa attīstību, atbilst ES tiesiskajām normām un pastāvīgi pilnveidojas. Lietuva ir sagatavojusi un īsteno kopējo nacionālo stratēģiju, investīciju stimulēšanas programmu, ekonomikas izaugsmes programmu un citas programmas, kas saistītas ar investīciju veicināšanu, biznesa attīstību. Tiek izmantotas dažādas investīciju stimulēšanas un biznesa atbalsta formas. Tomēr visas likumu normas, stratēģiju un programmu mērķi un uzdevumi netiek īstenoti pienācīgi nepietiekošas vai nepiemērotas likumus skaidrojošās normatīvās bāzes dēļ. Investīciju darbību apgrūtina dažādas pārbaudes, inspekcijas, audita procedūras. Turklāt Ignalinas AES reģiona pašvaldība neizmanto visas likumā noteiktās iespējas atvieglojumu noteikšanā, atbalsta sniegšanā investoriem un biznesa subjektiem, ar ko varētu palielināt reģiona pievilcību investoru acīs salīdzinājumā ar citām pašvaldībām.

12.3. Iespējamās kapitālo investīciju piesaistes formas

Galvenie investēšanas principi Lietuvā

Saskaņā ar likumu par investīcijām, par investīcijām tiek uzskatīti naudas līdzekļi un likumu un tiesību aktu noteiktajā kārtībā novērtētais materiālais, nemateriālais un

finanšu īpašums, kas tiek investēts ar mērķi gūt peļņu no investēšanas objekta, sociālā rezultāta (izglītības, kultūras, zinātnes, veselības un sociālās aizsardzības sfērā un citās līdzīgās sfērās) vai nodrošināt valsts funkciju izpildi. Ārvalstu investors naudas ieguldījumu saimnieciskā subjekta formējamajā kapitālā var ieguldīt kā ārvalstu, tā arī nacionālajā Lietuvas valūtā.

Investors Lietuvā var būt pati Lietuvas Republika, valsts, starptautiskās organizācijas, Lietuvas Republikas un ārvalstu juridiskās un fiziskās personas, kas investē pašu, aizņemto kapitālu vai kapitālu, ar kuru rīkojas uz pilnvaras pamata. Divpusējie starptautiskie līgumi investīciju stimulēšanai un aizsardzībai nosaka iesaistītajām valstīm par pienākumu nediskriminēt otras valsts investorus, netraucēt tiem rīkoties ar kapitālajām investīcijām un izmantot tās. Šo līgumu ietvaros Lietuva apņēmās citu valstu investoriem salīdzinājumā ar Lietuvas pilsoņiem vai trešajām valstīm nodrošināt ne mazāk labvēlīgus investēšanas apstākļus.

Investēt ir atļauts ar likumu atļautā saimnieciskajā darbībā, izņemot valsts aizsardzības un valsts drošības darbībā. Investējot saimnieciskajā subjektā, kura darbībai nepieciešama licence, nepieciešams iegūt attiecīgo licenci.

Konstitūcijas likums nosaka noteiktus ierobežojumus zemes gabalu īpašuma tiesībās. Ārvalstu subjekti, kas dibināti ES dalībvalstīs vai valstīs, kas parakstījušas Eiropas līgumu (Asociācijas līgums) starp Eiropas kopienām vai tās dalībvalstīm, kā arī Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas valstīs, NATO dalībvalstīs un Eiropas ekonomiskās zonas līguma valstīs, šo valstu pilsoņi un pastāvīgie iedzīvotāji var iegādāties īpašumā lauksaimniecībā neizmantojamo zemi būvju celtniecībai un ekspluatācijai, kas paredzētas darbībai, kas noteikta dibināšanas dokumentos, izņemot zemi, kas noteikta konstitūcijas likuma 9. pantā. Šīs personas, izņemot tos ārvalstu pilsoņus, kas Lietuvā uzturējās ne mazāk kā 3 gadus un nodarbojās ar lauksaimniecisko ražošanu, un juridiskās personas un citas ārvalstu organizācijas, dibinājušas Lietuvā pārstāvniecības vai filiāles, nevar iegādāties lauksaimniecībā vai mežsaimniecībā izmantojamo zemi līdz 2014. gada 30. aprīlim.

Investēšanas metodes

Likums par investīcijām nosaka sekojošus investēšanas veidus:

1) dibinot saimniecisko subjektu vai iegādājoties no Lietuvas Republikā reģistrēta saimnieciskā subjekta kapitālu vai to daļas;
2) iegādājoties visa veida vērtspapīrus;
3) izveidojot vai iegādājoties ilgtermiņa ieguldījumus vai palielinot to vērtību;
4) aizdodot līdzekļus vai citu īpašumu saimnieciskajiem subjektiem, kuru kapitāla daļa pieder investoram, dodot tam iespēju kontrolēt vai ievērojami ietekmēt saimniecisko subjektu;
5) izpildot koncesijas līgumu, nomu ar izpirkuma tiesībām (līzings) un partneru vienošanās starp valsts un privātajiem subjektiem.

Ja pirmo četru veidu īstenošanai un attīstīšanai Ignalinas AES reģionā eksistē visi tiesiskie priekšnoteikumi, tad mazliet lielāku atbalstu un stimulēšanu īstenojot sabiedrisko pakalpojumu attīstības projektus, vajag piektajai investīciju stimulēšanas formai, tāpēc tam nepieciešams plašāks komentārs. Tiek izdalītas tādas investīciju stimulēšanas formas kā rūpnieciskie parki, brīvās ekonomiskās zonas.

Rūpnieciskais parks

Rūpnieciskais parks - plānošanas dokumentos noteikta teritorija, paredzēta vairāk nekā viena investīciju projekta realizācijai, kurai ir valstiski svarīga ekonomiska projekta statuss, kuras minimālos apmērus nosaka LR valdība vai tās pilnvarotās iestādes.

Dotajā brīdī Lietuvā ir 4 rūpniecisko parku projekti: Alītas, Ķēdaiņu, Paņevēžas, Šauļu[15].

Projektā „Investīciju atbalsts neskarto teritoriju attīstībai Lietuvā", ko finansēja PHARE programma 2004.-2006.g., izdalīti pieci galvenie rūpniecisko parku attīstības modeļi atkarībā no pašvaldības iesaistīšanās, privātā sektora piesaistes un institucionālās struktūras sarežģītības. Katram modelim norādītas priekšrocības un trūkumi.

Tabula 12.3.1.

Rūpniecisko parku attīstības modeļi

Modelis	Modeļa apraksts	Priekšrocības	Trūkumi
Pašvaldības administrācija (pašvaldības personāls)	Tipisks modelis mazākām rūpnieciskajām zonām (t.i. mazāk par 40 ha bez paplašināšanas vai jaunu zonu izveides perspektīvām). Zonu attīstības reklamēšanu veiks pašvaldības personāls (pēc nepieciešamības saskaņojot ar izpildītājiem, piemēram, fiziski infrastruktūras darbi).	Nav papildus izdevumu un prasa mazāku finansējumu salīdzinājumā ar zonas vadības aģentūras izveidi.	Var būt apgrūtināts nepieciešamo iemaņu un kompetences apkopojums pašvaldības administrācijā, kas radaa risku, ka pakalpojumu kvalitāte var būt zemāka nekā citos gadījumos. Pašvaldība ir vairāk atkarīga no nacionālām un reģionālām investīciju aģentūrām, kas savās rokās koncentrē lielāko investīciju stimulēšanas darbības daļu (ja ne visas).
			Tabulas 12.3.1. turpinājums
Patstāvīga sabiedriska zonas vadības aģentūra	Tiek izveidotas patstāvīgas sabiedriskas aģentūras kā atsevišķi juridiski subjekti, kuru galvenie akcionāri ir pašvaldības vai citas sabiedriskas valsts iestādes.	1. Lietderīga, ja zonas attīstībai nepieciešams vadīt lielas teritorijas (vairāk nekā 40 ha), kā rezultātā darbu izpilde prasīs lielāku laika patēriņu; 2. Nākamajā etapā	**1.** Izmaksu palielinājums papildus radušos izdevumu dēļ (personāls, administrēšana, biroja izdevumi); **2.** Pārāk lielās autonomijas dēļ iespējams rīcībnespējīgu un pat

[15] Interneta avots: www.invstlithuania.lt

		aģentūras portfelim var tikt pievienotas jaunas platības; 3. Tiek piešķirta noteikta mēroga un iniciatīvas autonomija, saskaņojot to ar iespējām noteikt misiju, mērķus un citus darbības kritērijus; 4. Tiek izveidots konkrēts veidols sabiedriskai domai un kontaktu dibināšanai ar investoriem; 5. Tiek stimulēta dinamiska un organizēta uzvedības kultūra, ko pamato tirgus tendences un orientēšanās uz klientu; 6. Pastāv iespēja piesaistīt speciālistus; 7. Tiek veidots juridiskais subjekts, kas mazina pašvaldības saistību un cita veida risku; Iespējami daudz elastīgāki līgumu slēgšanas un pārrunu nosacījumi ar trešajām pusēm (valstīm).	prettiesisku darbību rašanās risks; **3.** Pastāvot vairākiem partneriem, rodas konfliktu risks.
Publiskās un privātās partnerības līgums	Jaukta forma, kur pašvaldības ieguldījums ir noteikts īpašums un resursi (piem., zeme), tiek slēgts līgums par galveno darbības veidu īstenošanu, zonas reklamēšana ar izvēlētu privātā sektora subjektu infrastruktūras attīstība.	Privātā partnera profesionālā pieredze un resursi un reizē izvairīšanās no riska un neskaidrībām, kas iespējamas veidojot kooperatīvo sabiedrību ar privāto partneri.	Stratēģiskās orientācijas un zonas vadības samazināta kontrole.
			Tabulas 12.3.1. turpinājums
Publiskās un privātās partnerības kooperācija	Kooperatīvs modelis (savstarpējas sadarbības) – trešā modeļa analogs, kurā publiskais un privātais partneris nolemj veidot kopīgu uzņēmumu zonas vadībai un attīstībai.	Der plaša mēroga projektu gadījumos	1. Sarežģīts un tāpēc dārgāks veids, prasa lielu sagatavošanas darbu tiesiskos aspektos (īpaši nesavtīgu un caurspīdīgu valsts atbalsta izvēles procedūru gadījumos); 2. Konfliktu rašanās

			risks. 3. Ieilgusi atklātā partnera atlases procedūra; 4. Privātā partnera bezdarbības risks.
Pilnīgi privāta attīstība	Rūpnieciskās zonas attīstība uzticēta privātā sektora dalībniekiem, bieži vien uzņēmumiem, kas specializējas koncentrētu rūpniecisko zonu attīstībā.	1. Pašvaldības izpilda vienkāršotu lomu. Ja netiek sniegts finansiāls atbalsts, tad atbalsts tiek sniegts speciālās plānošanas sagatavošanas procesā; 2. Iespējams labvēlīgai atrašanās vietai tuvu blīvi apdzīvotam centram vai transporta mezglam; 3. Iespēja palielināt zonas attīstības vērtību, veidojot integrēta nekustamā īpašuma koncepciju, iekļaujot daudzfunkcionālas noliktavas un ražošanas laukumus, īpašas nozīmes aprīkojumus, telpas ofisiem utt.; 4. Iespējams izveidot sinerģisku pievienoto vērtību, samazinot izmaksas vai palielinot ienākumus.	Sabiedriskā sektora pazeminātā kontrole zonas attīstības procesā, īpaši runājot par investoru piesaistes darbību un iespējām piedāvāt pievilcīgu cenu noteikšanas sistēmu.

Acīmredzami, ka jebkuras speciālās zonas gadījumā izvēlētais modelis būs atkarīgs no tā, kādus resursus var piešķirt pašvaldība. Mūsuprāt, Lietuvas gadījumā derētu modelis, kur pašvaldība dibina speciālu, salīdzinoši patstāvīgu aģentūru zonas administrēšanai (2. modelis) vai modelis, kur pašvaldība var piedāvāt zemi privātam dalībniekam ar diezgan pievilcīgiem nosacījumiem, noslēdzot koncesijas līgumu (3. modelis). Speciālas sabiedriskas aģentūras dibināšana, protams, ļautu palielināt panākumu iespēju, bet tas sevi attaisnotu tikai lielas zonas gadījumā (dotajā brīdī vai nākotnē). Mazāku zonu gadījumā vai tur, kur vietējie resursi ir diezgan ierobežoti, pašvaldības varētu izlemt administrēt zonas attīstību ar sava personāla palīdzību (t.i., 1. modelis)[16].

[16] Metodisko rekomendāciju galvenais dokuments – Rūpniecisko zonu attīstība un mārketings Lietuvas neskartajās teritorijās

Brīvā ekonomiskā zona

Lai izveidotu labvēlīgus apstākļus biznesam, tiek veidotas brīvās ekonomiskās zonas (turpmāk – BEZ), kurās tiecas izveidot labvēlīgus nodokļu, muitas, finanšu, tiesiskos un citus aspektus ar atvieglotiem noteikumiem komercdarbībai vietējiem un ārvalstu subjektiem, lai zonās izveidotu starptautiskās tirdzniecības, ražošanas, eksporta un finanšu uzņēmumus un organizācijas, kas veido un ievieš zinātniski tehnisko progresu, tiecas piesaistīt ārvalstu investīcijas, radīt jaunas darba vietas.

Saskaņojot ar Finanšu ministrijas Muitas departamentu, BEZ var aprīkot zonas teritorijas daļu (turpmāk – brīvās teritorijas), ievērojot attiecīgos nosacījumus brīvajām zonām, kas ir noteikti Padomes reglamentā (EEK) Nr. 2913/92 no 12.10.1992., kas nosaka kopienas Muitas kodeksu, Komisijas reglamentā (EEK) Nr. 2454/93 no 02.007.1993., kas uzskaita Padomes reglamenta (EEK) īstenošanas nosacījumus Nr.2913/92, kas noteikts Lietuvas Republikas muitas likumā un citos tiesību aktos.

BEZ dibināšanas iniciatori var būt pašvaldības padomes un Lietuvas Republikas ekonomikas ministrija, kas iesniedz LR valdībai priekšlikumu dibināt zonu.

BEZ dibinātie uzņēmumi un to darbinieki ES tiesību aktu ietvaros un tiesību aktu, kas reglamentē ES tiesību aktu piemērošanu LR teritorijā, ietvaros, maksā muitas nodevas, kas aprakstītas Padomes reglamenta (EEK) Nr. 2913/92 no 12.10.1992. 4.panta 10.punktā, kas nosaka kopienas Muitas kodeksu.

Uzņēmums, kas vada BEZ, par nomājamo zemi maksā zemes nomas nodokli ar atvieglotiem noteikumiem, kas paredz 50% nodokļa samazinājumu.

BEZ uzņēmumi, kuros kapitālās investīcijas sasniegušas summu ne mazāku par 1 milj. eiro, nemaksā ienākuma nodokli 6 taksācijas periodus, sākot no tā taksācijas perioda, kurā bija sasniegta minētā summa, bet nākošajos 10 taksācijas periodos tam tiek piemērota par 50% mazāka ienākuma nodokļa likme. Šis atvieglojums var tikt piemērots tajā gadījumā, ja attiecīgajā taksācijas periodā ne mazāk kā 75% zonas uzņēmuma ienākumus veido ražošanas, pārstrādes, apstrādes, noliktavu darbības zonas teritorijā, zonas noliktavās esošo preču vairumtirdzniecība un/vai sniegtie pakalpojumi, kas saistīti ar uzskaitītajiem darbības veidiem zonā. Šo atvieglojumu nekādā gadījumā nevar piemērot kredītiestādēm un apdrošināšanas kompānijām.

Dividendes, ko saņem ārvalstu investori BEZ, netiek aplikti ar nodokli, ja investoriem nepārtrauktā 12 mēnešu periodā, ieskaitot dividenžu sadales brīdi, pieder vismaz 10% akciju ar balsošanas tiesībām (daļas, pajas).

Tabula 12.3.2.

Nodokļu atvieglojumi BEZ

Nodoklis	**Atvieglojums**
Ienākuma nodoklis	Zonas uzņēmumi, kuros kapitālās investīcijas sasniedz vismaz 1 milj. eiro, nemaksā ienākuma nodokli 6 gadus, bet nākamajos 10 gados nodokļu likmei tiek piemērots 50% atvieglojums

PVN	0% likme ES valstu vidū
Ienākuma nodoklis par dividendēm	Dividendes, ko saņem ārvalstu investori, netiek apliktas ar nodokli, ja tiem nepārtrauktā 12 mēnešu periodā, pieder vismaz 10% akciju ar balsošanas tiesībām (daļas, pajas).
Nekustamā īpašuma nodoklis	Netiek piemērots
Zemes nomas nodoklis	50% no likmes

Publiskā un privātā sektora partnerība

Investīciju likuma 2.panta 15.daļa apraksta publiskā un privātā sektora partnerību kā sadarbības veidu ar valsts un pašvaldību iestādēm, kura ietvaros valsts vai pašvaldības iestāde nodod noteiktu savas darbības funkciju privātajam subjektam, bet privātais subjekts investē šajā darbībā nepieciešamo kapitālu, par to saņemot ar likumu noteiktu kompensāciju.

Lai attīstītu infrastruktūru, iespējami sekojoši pašvaldības projekta realizācijas veidi:

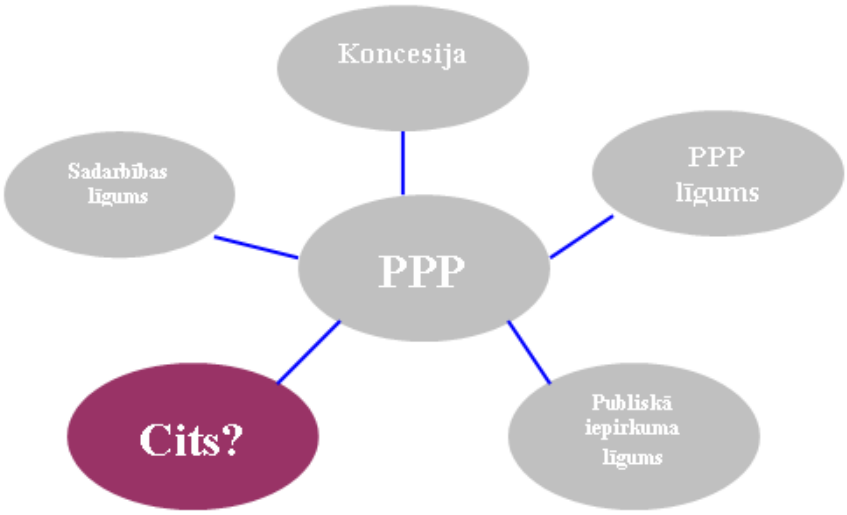
1) tiešais veids, izmantojot iekšējos organizācijas resursus (piemēram, noteikta nekustamā īpašuma pārvaldība piesaistot pašvaldības administrācijas speciālistus);
2) izmantojot padotībā esošu iestādi (piemēram, bērnudārzs, poliklīnika);
3) pilnībā nododot visu atbildību privātajam sektoram (piemēram, valsts vai pašvaldības īpašuma nodošana privatizācijas ceļā).

Kad nav iespējas pilnībā atteikties no sabiedriskās funkcijas vai infrastruktūras, bet publiskajam sektoram vienam pašam trūkst resursu (piemēram, finanšu, organizatorisko, pieredzes) realizēt projektu, rodas nepieciešamība meklēt sadarbības iespējas ar privāto sektoru, tāpēc rodas 2 papildus alternatīvas – PPP formas:

4) uz līguma pamata (tieši vai ar kontrolējama sabiedriska subjekta starpniecību) iegūt nepieciešamos resursus no privātā sektora (piemēram, noslēgt koncesijas vai citu līgumu);
5) nodibināt kopīgu uzņēmumu ar privāto investoru (institucionālā PPP).

Lietuvā PPP modeļus var sadalīt:

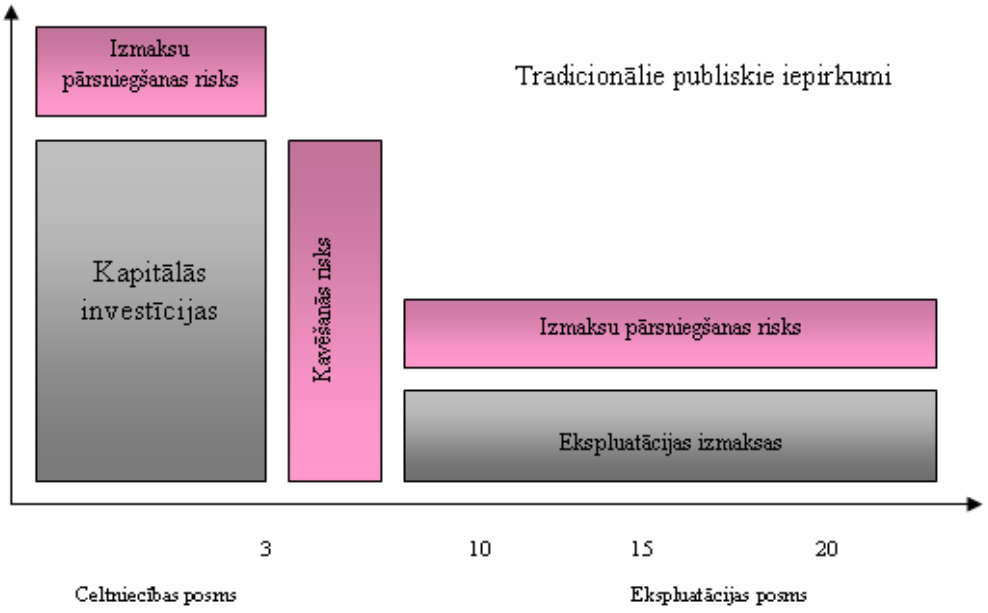
- speciālie, ar atsevišķiem likumiem reglamentētie (privatizācija, publiskie iepirkumi, koncesijas);
- partnerības modeļi, kurus reglamentē kopējie tiesiskie akti (savstarpējā sadarbība);
- nereglamentētie modeļi (institucionālā partnerība u.c.)

12.3.1. att. Privātās un publiskās partnerības modeļi

Tradicionālie publiskie iepirkumi

Publiskais iepirkums – preču, pakalpojumu vai darbu iepirkums, ko veic iepirkuma institūcija un ko reglamentē publisko iepirkumu likums. Publiskā iepirkuma mērķis ir parakstīt publisku pirkšanas pārdošanas līgumu.

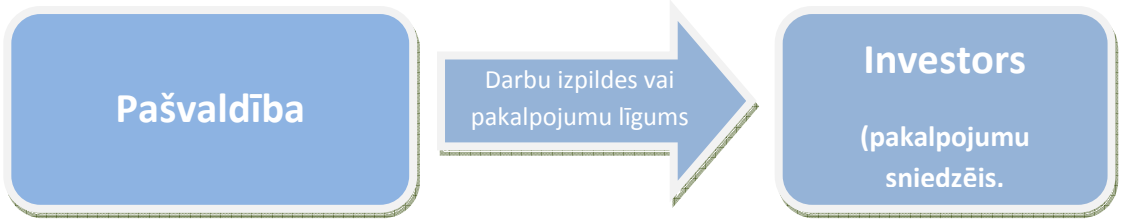

12.3.2. att. Tradicionālo publisko iepirkumu finansēšanas shēma (konkursa kārtībā)

Saskaņā ar šo sadarbības modeli Ignalinas AES attiecīgās pašvaldības administrācija iepirktu privātā subjekta operatora pakalpojumu vai nepieciešamās

infrastruktūras izveidi (darbuzņēmuma darbi) saskaņā ar ilgtermiņa līgumu pārliekot riska daļas uz privāto subjektu. Bez šaubām, svarīgi garantēt, lai riska pārnešana uz investoru nebūtu pašmērķis, tā kā tas var ietekmēt piedāvājuma un pakalpojuma galīgo cenu. Bet, kā bija jau minēts iepriekš, viens no PPP mērķiem – atrast labāko risku sadali starp pusēm, risku uzņemoties tai pusei, kas varētu ar to tikt galā vislabāk.

Piemēram, lai atrisinātu jautājumus par nepietiekamo finansējumu tūrisma/sporta infrastruktūras izveidei, pašvaldība varētu, veicot publisko iepirkumu, izvirzīt noteikumu, ka samaksa privātajam partnerim varētu būt pa daļām ilgākā laika periodā (piemēram, 15 gadi) pēc attiecīgās infrastruktūras aprīkošanas. Lai tāda tipa iepirkumos un PPP projektos tiktu iekļauts ilgtermiņa sadarbības elements, būtu lietderīgi tādos iepirkumos ar atliktiem maksājumiem, paredzēt darbuzņēmēja pienākumus līguma darbības laikā nodrošināt pakalpojumus, kas saistīti ar infrastruktūru, piemēram, izpildīt nepārtrauktu uzraudzību.

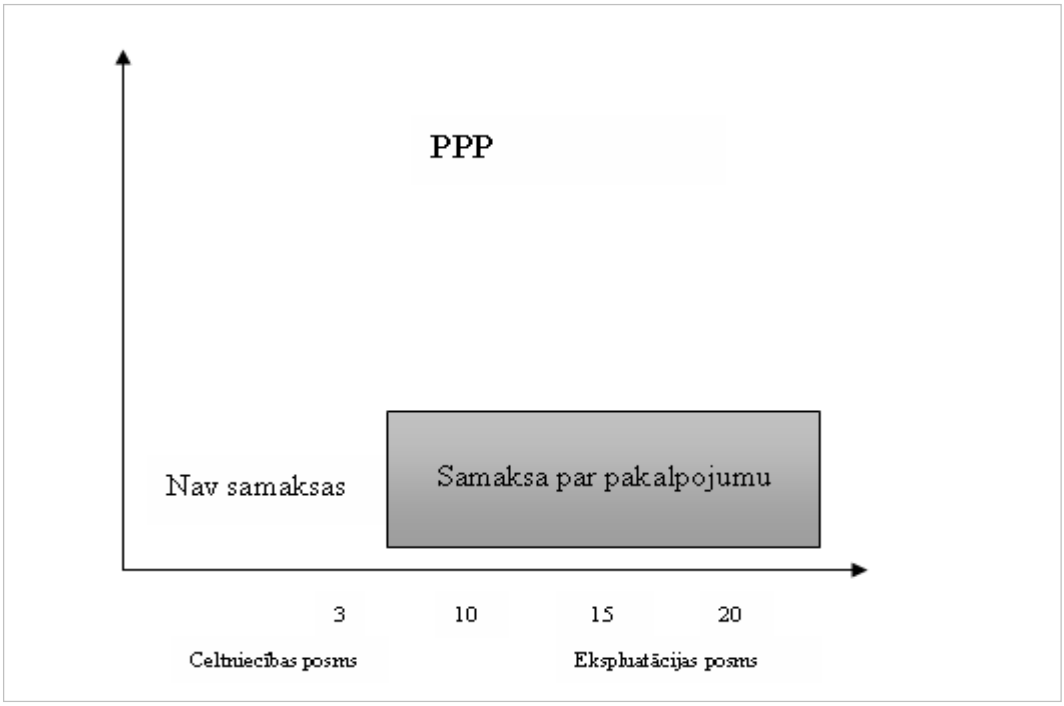

12.3.3. att. Tradicionālo publisko iepirkumu shēma.

Vadoties pēc likuma par investīcijām 2.panta 18. punktu, valsts un privāto subjektu partnerība – tas ir sabiedriskā un privātā sektora partnerības veids, kad privātais subjekts investē darbības sfērās, kuras tiek uzskatītas par valsts subjekta funkcijām. Valsts vai pašvaldības īpašums, kas nepieciešams šīs funkcijas īstenošanai, tiek izmantots partnerības līguma ietvaros funkciju izpildei, par ko valsts subjekts norēķinās ar privāto subjektu.

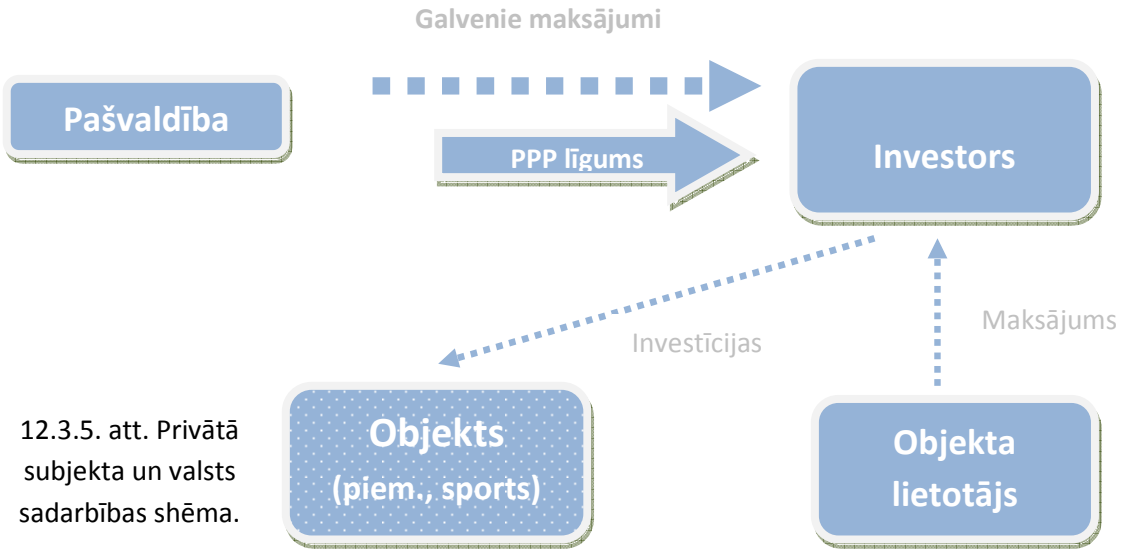
Tāda tipa līgumos privātais subjekts investē projektēšanā, celtniecībā un aprīkojumā, kā arī nodrošina citus darbus, preces un pakalpojumus. Privātajam subjektam to atlīdzina valsts subjekts.

Šis modelis radītu priekšnoteikumus projektu īstenošanai pašvaldībām, kuriem, saskaņā ar tradicionālo publisko iepirkumu modeli, līdzekļu nav. Privātais investors no pašvaldības saņemtu maksājumus 25 gadu periodā par sniegtajiem pakalpojumiem, kuri segtu investīcijas objekta labiekārtošanā (piemēram, sporta, tūrisma, sociālā infrastruktūra u.c.). Galvenā atšķirība no tradicionālajiem publiskajiem iepirkumiem ir tāda, ka pašvaldībai šajā gadījumā projekta investīciju daļā nav nekādu izdevumu.

12.3.4. att. PPP finansēšanas shēma.

Tāds PPP modelis piemērojams tādā gadījumā, ja lielāko projekta pakalpojumu daļu iepērk pašvaldība, t.i. sabiedriskais sektors kļūst par galveno maksātāju. Šāda modeļa līguma ietvaros investora pienākumi varētu būt projektēšana, celtniecība un objekta pārvaldība līdz 25 gadiem, bet pēc līguma termiņa beigām jānodod objekts sabiedriskajam subjektam (pašvaldībai). Ir iespējama arī cita pienākumu sadale, t.i. privātajam subjektam tiek nodotas ne visas iepriekšminētās funkcijas, bet tikai to daļa, piemēram, tikai pārvaldība.

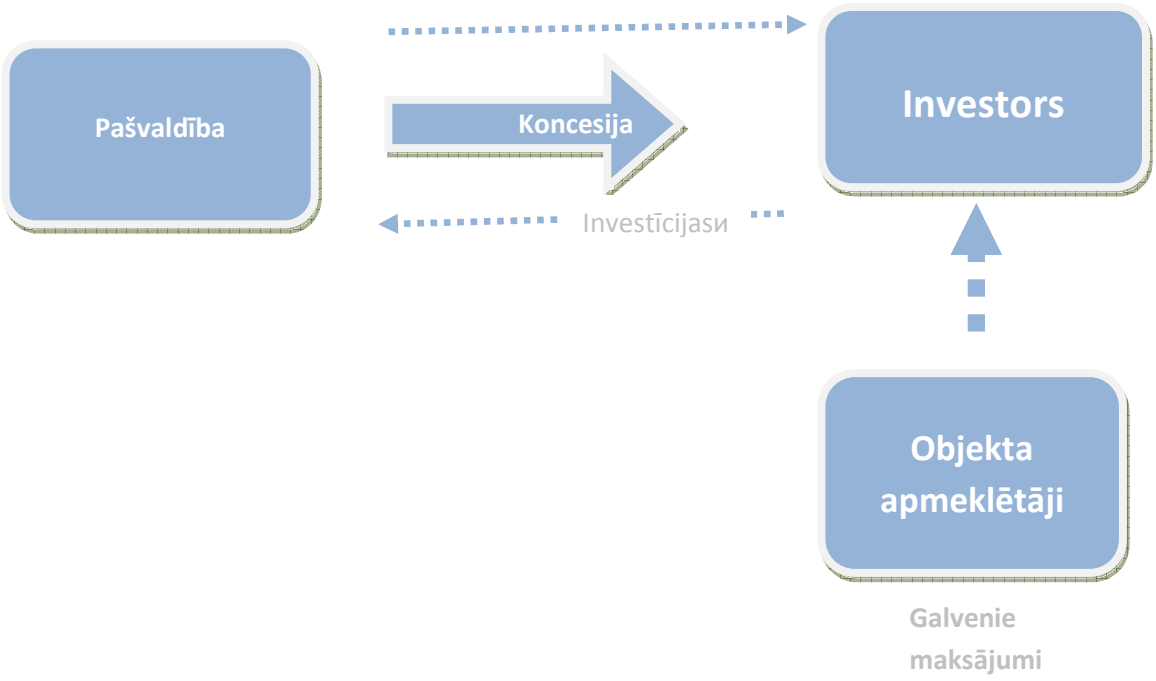
12.3.5. att. Privātā subjekta un valsts sadarbības shēma.

Koncesija

Saskaņā ar LR likuma par koncesijām 2. panta 1.daļu, koncesija – iestādes atļauja, saskaņā ar līgumu par koncesiju un līguma nosacījumiem, koncesionāram īstenot saimniecisko darbību, kas saistīta ar infrastruktūras objekta projektēšanu, celtniecību, attīstību, atjaunošanu, pārveidošanu, remontu, pārvaldību, izmantošanu un uzraudzību, nodrošināt sabiedriskos pakalpojumus, vadīt un/vai izmanot valsts vai pašvaldības īpašumu (tai skaitā ekspluatēt dabas resursus), kad koncesionārs saskaņā ar līgumu par koncesiju uzņemas visu vai lielāko riska daļu, saistītu ar tādu darbību un attiecīgām tiesībām un pienākumiem, bet atalgojums koncesionāram par tādu darbību ir tikai tiesības nodarboties ar attiecīgu darbību un ienākumi no šīs darbības vai tiesības uz tiem, un ienākumi no tādas darbības kopā ar atlīdzību, kurus iestāde izmaksā koncesionāram, ņemot vērā tā uzņemtos riskus.

Saskaņā ar koncesijas līgumu un tā nosacījumiem, privātajam sektoram var tikt piešķirta atļauja īstenot saimniecisko darbību, kas saistīta ar objektu projektēšanu un celtniecību, kā arī izpildīt citus darbus un nodrošināt pakalpojumus, kā arī uzņemties lielāko daļu ar to saistītā riska. Likums par koncesijām nosaka, ka atalgojumu koncesionāram veido 1) iegūtās tiesības nodarboties ar attiecīgo darbību un ienākumu gūšana no šīs darbības vai 2) ienākumi no šīs darbības kopā ar atlīdzību, ko apmaksā koncesionāram par riska uzņemšanos.

Ievērības cienīgs fakts, ka EK paskaidrojošā komunikē par koncesijām saskaņā ar Eiropas Kopienas tiesībām 2000/C121/02, koncesijas apraksts ļauj valstij samaksāt par izpildīto darbu tajā gadījumā, ja tas nelikvidē ievērojamu riska elementu, kas ir neatņemama ekspluatācijas sastāvdaļa.

12.3.6. att. Koncesijas shēma

Ņemot to vērā, tiek uzskatīts, ka koncesijas gadījumā nav iespējami iestādes maksājumi, kas kompensē galvenos riskus. Tas nozīmē, ka koncesijas ietvaros nav iespējami maksājumi, kas pārsniedz riskus, ko ir uzņēmies investors, tā kā lieli maksājumi par uzņemto risku paredzētu, ka tos uzņemas iestāde, bet apmaksājot tos, reāli īsteno publiskā iepirkuma procedūru, tāpēc koncesija nebūtu iespējama, bet tiktu piemēroti Publiskā iepirkuma likuma nosacījumi.

Attiecīgi ir vispārpieņemts, ka koncesijas gadījumā, galvenajai investīciju atdevei jābūt nevis no iestādes puses, bet no trešajām personām.

Tabula 12.3.3.

Iespējamo galveno PPP modeļu salīdzinājums

Priekšrocības	Trūkumi	Derīgums projektā
PPP modelis - Tradicionālie publiskie iepirkumi		
- pazīstamas procedūras - vienkāršākas partnera aizvietošanas iespējas - liels kontroles līmenis	- noteikti tiesiskie ierobežojumi liela riska vai īpašuma pārdalei (ietekmē partnera finansiālās saistības) - līdzekļu nepieciešamība investīcijām projekta sākuma stadijā ja budžetā nav pietiekošu ienākumu, bet projekts tiek īstenots ar aizņemtiem līdzekļiem, šie aizņēmumi tiks iekļauti valsts parādā.	Ja pašvaldības budžetā nav pietiekošu līdzekļu projekta īstenošanai, tā īstenošana nav iespējama

Tabulas 12.3.3. turpinājums

Priekšrocības	Trūkumi	Derīgums projektā
PPP modelis - Privātā sektora un valsts partnerība		
- iespēja garantēt papildus finansējumu; - ilgtermiņa saistību izveide un riska nodošana privātajam subjektam - palielinās investīciju izdevīgums infrastruktūrā privātā sektora konkurētspējīgās ražošanas dēļ, samazinot izdevumus vai sasniedzot labāko kvalitātes attiecību - privātajam subjektam var būt nodotas tiesības zemes un cita nekustamā īpašuma pārvaldībai, kā arī iespējas	- nosacīti jaunas, nepārbaudītas procedūras - maksājumi tikai vienpusēji – no pašvaldības (ietekmē pašvaldības riska līmeni) - var rasties sarežģījumi vienojoties par pakalpojumu kvalitāti - nepieciešama procedūru saskaņošana ar Finanšu ministriju - līguma termiņi aprobežojas ar 25 gadiem; - nododot investīciju projekta galvenos realizācijas riskus, parāds tiks uzskaitīts tikai	Šis modelis nebūs piemērots projektam tajos gadījumos, kad trešo pušu maksājumi ir lielāki nekā plānotie pašvaldību maksājumi. Šis modelis piemērojams tajos projektos, kuros vai nu pavisam nav trešo pušu maksājumu vai arī ienākumi no trešajām pusēm ir nenozīmīgi. Modelis izdevīgs tajā gadījumā, ja privātais investors varētu aizdot naudu finanšu tirgū uz ilgāku periodu, nekā parasti, un

ieķīlāt šīs tiesības, kas rada labvēlīgākus apstākļus investīciju projekta finansēšanai - uzlabojas projektu realizācija - nosacīti augsts kontroles līmenis	privātā subjekta bilancē	pašvaldība būtu galvenais pakalpojumu pircējs, kas ļautu identificēt projektu kā finansiāli dzīvotspējīgu un pievilcīgu investoram.
PPP modelis - Koncesija		
- Iespēja piesaistīt pašvaldību lielākai stabilitātei - Diversificēti ienākumu avoti – vairāk iespēju optimāli sabalansēt risku - Nosacīti elastīgas procedūras un vienošanās iespējas - Palielinās investīciju izdevīgums infrastruktūrā privātā sektora konkurētspējīgās ražošanas dēļ, samazinot izdevumus vai panākot labāku kvalitātes attiecību	- Nepieciešama procedūru vienošanās ar Finanšu ministriju - Nosacīti sarežģītākas iespējas partneru maiņai	Šis modelis vairāk piemērots, kad projekts ģenerē ienākumus no trešajām personām (gala patērētājs) un tajos gadījumos, kad investora ienākumi no maksājumiem trešajām personām (patērētājiem) ir lielāki nekā no pašvaldībām. Privātais subjekts uzņemtos celtniecības risku, atbilstības risku un lielu daļu pieprasījuma riska, bet šo saistību kopums paredz iespēju izmantot koncesijas modeli.

Tabulas 12.3.3. turpinājums

Priekšrocības	**Trūkumi**	**Derīgums projektā**
- Elastīgāka privātā sektora atlases procedūra par Publisko iepirkumu likumā noteikto (neformalizēti konkursa organizācijas termini) - Jaunizveidotais nekustamais īpašums var piederēt privātajam investoram	-	Modelis piemērots likumā noteiktā nosacījuma dēļ, ka kompensāciju koncesionāram veido tikai tiesību piešķiršana nodarboties ar attiecīgo darbību un ienākumi no šīs darbības vai tiesības uz tiem, un ienākumi no tādas darbības kopā ar atlīdzību, ko iestāde maksā koncesionāram, ņemot vērā uzņemtos riskus, t.i., likums sniedz iespēju veikt maksājumus privātajam subjektam, ja tie nesedz lielāko celtniecības izdevumu un sniegto pakalpojumu daļu

		(tādā gadījumā jāpiemēro režīms, kas piemērojams publiskajiem iepirkumiem). Maksājumi no trešajām personām šajā projektā būtu galvenā daļa, tā kā galvenie maksājumi nāks no pārdošanas tām, bet, ja būs nepietiekošs pieprasījums projekta infrastruktūrai no gala patērētāju puses, par galveno pakalpojumu patērētāju kļūs sabiedriskais sektors – pašvaldība, tad piemērotāks būs valsts un privātā subjekta partnerības modelis.

Lai novērtētu PPP kā investīciju projekta īstenošanas iespēju, priekšnoteikumus priekšrocībām un labumiem un palīdzēt valsts iestādēm noteikt, kādus projektus lietderīgi ieviest sabiedriskā un privātā sektora ilgtermiņa investīciju projektu sektora plānos, ar LR ekonomikas ministra rīkojumu Nr. 4-538 „Par publiskā un privātā sektora partnerības lietderīguma kritēriju noteikšanu, un par metodiskām rekomendācijām lietderīguma kritēriju noteikšanai publiskās un privātās partnerības izmantošanas gadījumā" no 16.07.2010., tika ieviesti minētie kritēriji investīciju projektu īstenošanai:

- Investīciju projekta īstenošana ir pamatota;
- Investīciju projekta īstenošana ir aktuāla;
- Investīciju cena, kas nepieciešama investīciju projekta īstenošanai;
- Sabiedriskie pakalpojumi, kuros tiek investēti līdzekļi, ir darbība, kas prasa daudzveidīgus resursus;
- Sabiedriskā sektora prasības sabiedriskiem pakalpojumiem, kuru sniegšana nodota privātajam sektoram uz ilgtermiņa līguma pamata;
- Sabiedriskā sektora finanšu iespējas pietiekošas projekta īstenošanai.

Uzmanība tiek vērsta uz to, ka valsts zeme tiek iznomāta bez izsoles, ja tā nepieciešama publiskās un privātās partnerības līguma izpildei.

Tabula 12.3.4.

Publiskās un privātās partnerības priekšrocības un trūkumi[17]

Priekšrocības	Trūkumi
Tiek nodrošinātas nepieciešamās investīcijas sabiedriskajā sektorā un nodrošināta	Radītā infrastruktūra vai pakalpojumi var kļūt dārgāki

[17] http://www.ppplietuva.lt/partneryste/apie/partneryste-lietuvoje/puslapis-4.html

efektīvāka valsts līdzekļu pārvaldība	
Tiek nodrošināta mūsdienīgāka un kvalitatīvāka sabiedrisko pakalpojumu sniegšana	Pārnesot ar partnerības projektu saistītos līdzekļus nākotnē, sabiedriskā sektora fiskālie rādītāji turpmākajos periodos var tikt pakļauti negatīvai ietekmei
Vairumā gadījumu investīciju projekti tiek īstenoti laikā un neprasa papildus neparedzētus sabiedriskā sektora izdevumus	Pakalpojumu iepirkšana izmantojot partnerību ilgst ilgāk un ir dārgāka salīdzinājumā ar tradicionālajiem publiskajiem iepirkumiem
Privātā sektora subjektam dota iespēja nodrošināt ilgtermiņa ienākumus	Partnerības līgumi ir ilgtermiņa, sarežģīti un nosacīti neelastīgi, tā kā sarežģīti paredzēt un novērtēt visus faktorus, kas nākotnē ietekmēs paredzētās darbības īstenošanu
Partnerības projektu realizācijai izmanto privātā sektora pieredzi un iespējas	
Sadalot riskus pienācīgā veidā, tiek samazināti izdevumi to pārvaldībai	
Vairumā gadījumu partnerības līguma ietvaros radītais īpašums var tikt uzskaitīts ne sabiedriskā sektora bilancē	

PPP lietderīgi izmantot tad, kad:

- Plānotā projekta vērtība ir augsta. Pēc starptautiskās pieredzes, tā kā darījuma izmaksas PPP projektā un ar to saistītās izmaksas ir lielas, maz ticams, ka projekti, kuru plānotais apgrozījums nav liels, varēs nodrošināt cenas un vērtības attiecību (angl. Value for money) īstenojot tos ar PPP metodēm.
- Projekta rezultātus var skaidri aprakstīt. Nepieciešams, lai projekta plānotie rezultāti, kas īstenoti ar PPP metodēm, būtu noteikti ar skaidrām un izmērāmām vērtībām, uz kuru pamata formētos maksājumu mehānisms privātajam partnerim PPP līguma ietvaros.
- Var pārlikt riskus uz privāto partneri. Risku pārnešana uz privāto partneri – galvenais instruments, kas dod iespēju sasniegt rezultātus, kuru cena atbilst vērtībai (angl. Value for mony princips). Ja riska pārnešanas uz privāto partneri ir ierobežotas, tad maz ticams, ka tāds projekts, īstenots ar PPP metodēm, varētu nodrošināt cenas un vērtības attiecību nekā, ja īpašumu pārvaldītu un sabiedriskos pakalpojumus sniegtu sabiedriskais subjekts.
- Tirgus iespējas un vēlmes piedalīties analoģiskos projektos. Piedāvātajam PPP projektam jābūt potenciāli īstenojamam biznesa plānam, kas garantē privātajam sektoram investīciju atdevi, tirgū jābūt ieinteresētībai par projektu un jābūt personām, kas vēlas un ir spējīgas īstenot šādu projektu. Piemēram, ja tirgū nav personu, kas vēlas/ir spējīgas uzņemties visus ar PPP projektu saistītos riskus un

vēlas/ir spējīgas uzņemties saistības uz 25 gadiem, tādā gadījumā īstenot investīciju projektu izmantojot partnerību nav lietderīgi.

- Sabiedriskā sektora pārliecība par infrastruktūras prasībām un vajadzību pēc tām ilgtermiņa perspektīvā. Ja sabiedriskā sektora subjekts skaidri apzinās infrastruktūras vajadzības, ar tādu infrastruktūru saistītas detalizētas pakalpojumu prasības, un ir pārliecināts, ka ilgtermiņa perspektīvā tas nemainīsies, tad PPP ir viens no veidiem, kuru derētu izskatīt kā tāda investīciju projekta īstenošanas alternatīvu.

Ja nav kaut viena no augstākminētajiem nosacījumiem plānojot konkrētu projektu, tad nav ieteicams īstenot tāda veida projektu ar PPP metodēm[18].

12.4. Tiesiskā investīciju klimata uzlabošanas priekšlikumi reģionā

LR vietējās pašvaldības likums Nr. I-533 no 07.07.1994. nostiprina daudzas patstāvīgās pašvaldību funkcijas, kas dod pašvaldībām iespēju stimulēt investīcijas savā teritorijā. Ņemot vērā prasības, saistības un pašvaldību tiesības, kas noteiktas tiesību aktos, Ignalinas AES reģiona pašvaldībām tiek rekomendēts:

1. Lai palielinātu reģiona pievilcību investoru acīs, Ignalinas, Zarasu, Visaginas rajona pašvaldībām tiek piedāvāts izskatīt sekojošas iespējas:
   - samazināt nekustamā nodokļa likmi līdz 0,3%;
   - samazināt zemes nodokļa likmi līdz 0,5%;
   - iniciēt privātās un publiskās partnerības projektus, lai īstenotu svarīgus reģiona projektus, kuriem trūkst budžeta finanšu vai citu finanšu avotu un kuru īstenošana privātā subjekta vadībā būtu daudz efektīvāka;
   - nepieciešamas novērtēt mazāk efektīvos pašvaldību pārvaldītos īpašumus un izskatīt to privatizācijas iespējas;
   - piedāvāt LR ekonomikas ministrijai 2014.-2020.g. ES strukturālā atbalsta prioritāšu formēšanas etapā noteikt atsevišķus elastīgus mehānismus, kas ļautu pašvaldībām, kļūstot par atbalsta saņēmējiem un īstenojot infrastruktūras attīstības projektus caur privāto un publisko partnerību, finansēt sākotnējās investīcijas kopā ar privātajiem subjektiem.
2. Visaginas pašvaldībai, vienīgajai rūpnieciskajai pašvaldībai reģionā, rūpniecisko investīciju stimulēšanai, rūpnieciskā parka atjaunošanas projektam rūpnieciskajā zonā un jaunu ražotāju piesaistei, jāizskata iespēja rūpnieciskajai zonai piešķirt BEZ statusu, ņemot vērā to, ka Lietuva neizpildīja ES prasību turēt īpašumā paredzētu BEZ teritoriju. Tādā veidā, Visaginas pašvaldībai jābūt iespējai izmantot ne tikai konkurētspējīgas problēmteritorijas statusa priekšrocības, bet arī piedāvāt ievērojamas nodokļu atlaides iespējamās BEZ investoriem.
3. Svarīgi atzīmēt, ka Visaginas pašvaldībai būtu lietderīgi ziņot LR ekonomikas ministrijai par nepieciešamību 2014.-2020.g. ES strukturālā atbalsta prioritāšu

[18] Privātās un publiskās partnerības projektu sagatavošanas metodoloģija. Viļņa, 2009.

formēšanas etapā noteikt atsevišķus elastīgus mehānismus, kas paredzēti tieši problēmteritorijām, tā kā līdz šim eksistējošie finanšu mehānismi (izņemot atsevišķus reģionālus pasākumus, kas paredzēti sabiedriskajam sektoram), kas bija paredzēti biznesa uzsākšanai vai tā attīstībai, tikai daļēji piesaistīja investīcijas problēmteritorijās (par to projektu vērtēšanas stadijā tika piešķirti papildus punkti), bet, lai piesaistītu investīcijas no lielajām pilsētām uz reģioniem, lietderīgi piešķirt finansiālu atbalstu tieši biznesa projektiem problēmteritorijās, lai tās nekonkurētu ar Lietuvas lielo rūpniecisko pilsētu projektiem.

4. Ignalinas rajona pašvaldībai būtu lietderīgi sagatavot MVU attīstības programmu, kas nosaka mērķus, uzdevumus, prioritātes, pasākumus un to īstenošanas kārtības aprakstu.
5. Pamatojoties uz pieņemtajām MVU programmām, ņemot vērā MVU attīstības likumu, pārskatīt padomju lēmumus attiecībā uz atvieglojumu piešķiršanu mazajam biznesam:
   - kompensāciju noteikšana un piešķiršana juridiskām personām, kas rada jaunas darba vietas, kā arī subsīdiju piešķiršana;
   - jaunu juridisku personu reģistrācijas maksas atvieglojumu noteikšana vai atbrīvošana no tās;
   - nodevu atvieglojumu noteikšana par atļauju, kas saistītas ar MVU subjektu darbību, saņemšanu (piemēram, atļauja pārdot vai sniegt pakalpojumus sabiedriskās vietās, atļauja aprīkot ārējo reklāmu, atļauja organizēt komerciālus pasākumus u.tml.);
   - kompensāciju noteikšana juridiskām personām par izdevumu segšanu par zinātniski pētnieciskajiem darbiem un laboratoriskajiem mērījumiem;
   - atvieglojumu noteikšana ienākuma nodokļiem fiziskajām personām, kas nodarbojas ar pašvaldības teritorijā atbalstāmu darbību.
6. Ignalinas un Zarasu rajona pašvaldībām būtu vairāk jāizskata gadījumi, kad var piemērot nekustamā īpašuma atvieglojumus investoriem, mazā un vidējā biznesa subjektiem, jaundibinātām juridiskām personām, kas nodarbojas ar noteiktu darbības veidu. Piemēram, ņemot vērā IAES reģiona prioritāti stimulēt biznesa attīstību, personām, kas pašvaldībās darbojas tūrisma jomā, samazināt nekustamā īpašuma nodokli.
7. Noteikt investīciju iniciēšanas un plānošanas kārtību, nosakot prasības investīciju projektiem, to finansēšanas, iesniegšanas kārtību, investīciju plāna sagatavošanas un apstiprināšanas kārtību, kā arī kontroli.
8. Sagatavot detālplānus potenciālajiem investoriem.

13. INVESTĪCIJU PLŪSMAS ANALĪZE IGNALINAS AES REĢIONĀ

13.1. Ignalinas AES SVID analīze

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
Vara	
Ignalinas AES reģiona pašvaldību stratēģijās investīciju piesaiste ir viena no prioritārajiem virzieniem. Tāpēc investori var rēķināties ar labvēlīgu attieksmi un daudzpusēju atbalstu no pašvaldības pārstāvju puses.	Pašvaldību ierobežotās iespējas projektu finansēšanā. Darbinieku nepietiekamās zināšanas stratēģiskās plānošanas jomā. Tiesību aktos nepietiekoši skaidri noteiktas attiecības pašvaldību un investoru vidū.
Ģeogrāfija	
Reģions izvietots valsts ziemeļu austrumu daļā, vienā no skaistākajām vietām, kas bagāta ar mežiem un ezeriem.	Reģionam ir nelabvēlīga atrašanās vieta – ģeogrāfiski tāla atrašanās vieta no Lietuvas lielākajām pilsētām, rūpniecības un kultūras centriem, no Klaipēdas ostas, tālu no maģistrālajiem ceļiem.
Ekonomika	
Ignalinas AES slēgšana un jaunas VAES celtniecība nodrošina pietiekošu nodarbinātību un reģiona ekonomisko aktivitāti. Reģionā attīstās mazais un vidējais bizness (miltu izstrādājumu, pārtikas produktu ražošanas un tirdzniecības, automobiļu remonta pakalpojumu, celtniecības, kokapstrādes uzņēmumi). Biznesa informāciju un palīdzību reģionā nodrošina publiskais nodibinājums IAES reģiona biznesa inkubators, publiskais nodibinājums Zarasu biznesa informācijas centrs, „Uzņēmīgā Lietuva" pārstāvis Ignalinā.	Ignalinas AES reģions vāji attīstīts ekonomikas jomā: • dominē mazas intensitātes lauksaimniecība un mežsaimniecība; • mazi rūpniecības uzņēmumi, kas veido mazkonkurētspējīgu produkciju, kas prasa zemas kvalifikācijas darbaspēku; • nelabvēlīgi dabas apstākļi lauksaimniecības attīstībai; • biznesa attīstība daļēji atkarīga no Ignalinas AES darbības ilguma.

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
Infrastruktūra	
Novada ceļi asfaltēti, laba reģiona satiksme ar lielajām Lietuvas pilsētām – Viļņa, Kauņa, Paņevēža.	Nepietiekoši labiekārtota pilsētas infrastruktūra. Pilsētā nepietiek automobiļu stāvvietu, satiksmes regulēšanas un drošības nodrošināšanas elementu. Liela daļa reģiona vietējo ceļu nav asfaltēti. Tieši grunts ceļi ir vienīgais veids piebraukšanai daudzām vietām, kas ir pievilcīgas tūristam.
Rūpniecība	
Liels rūpniecisko ēku piedāvājums, kā arī lauksaimniecībā neizmantojamo zemes gabalu piedāvājums Ignalinas AES rūpnieciskajās zonās.	Nelabvēlīga rūpniecisko zonu ģeogrāfiskā atrašanās vieta attiecībā pret valsts, tranzīta ceļiem un jūras ostai. Nav atrisināti zemes īpašuma jautājumi.
Tūrisms	
Reģionam ir milzīgi resursi tūrisma attīstībai: • rajona un nacionāla līmeņa ūdens tūrisma trases ; • velosipēdu, automobiļu tūrisma trases, izziņas takas; • lieli kultūras mantojuma resursi (arheoloģiskie, pilsētas, arhitektūras, vēsturiskie); • Mežu masīvi; • Vērtīgas aizsargājamās dabas teritorijas: unikāli Austrumaukštaitijas dabas skati, mežu masīvi, lielu reģiona daļu aptverošais ģidrogrāfiskais tīkls (Ignalinas nacionālais un Gražutes un Sartu reģionālie parki, rezervāti, dabas liegumi)	Nepietiekoši attīstīta rekreatīvā infrastruktūra: • Tūrisms attīstās mazā biznesa līmenī (lauku tūrisma viensētas, laivu, smailīšu noma u.tml.); • Trūkst vienota reģionālā tūrisma informācijas centra, gidu, ekskursijas vadītāju; • Trūkst sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu, ātrās ēdināšanas punktu, kempingu, viesnīcu, moteļu, vairāku dienu atpūtas vietu, informatīvo norāžu, automobiļu stāvvietu; • Nav velosipēdu remonta servisa; • Maz informācijas par tūrisma pakalpojumiem, pasākumiem, informācijas izvietota interneta vietnēs, bet tā, kas ir, ir novecojusi un reti tiek atjaunota; • Maz interneta piekļuves punktu; • Sadarbības trūkums starp pašvaldības uzņēmumiem un kultūras, sporta un tūrisma organizācijām

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
Iedzīvotāji	
Reģiona iedzīvotājiem ir tūrisma pakalpojumu sniegšanas un atpūtas organizēšanas, ražošanas, celtniecības pieredze. Visaginas iedzīvotāji ir augstas klases speciālisti ar daudzgadēju pieredzi enerģētikas, elektronikas un informāciju tehnoloģiju jomā.	Bezdarbs reģionā pārsniedz vidējo rādītāju valstī, intensīva speciālistu migrācija no reģiona uz valsts lielajām pilsētām un uz ārzemēm, iedzīvotāju skaita samazinājums, novecojis pilsētas dzīvojamo ēku fonds.
Kultūra	
Tiek rīkoti tradicionālie starptautiskie muzikālie festivāli, deju festivāli, ziemas autoralliji, 300 ezeru rallijs.	Bez tradicionālajiem pasākumiem, reģiona kultūras dzīve ir diezgan nabadzīga: netiek organizēti koncerti, nav teātra, mūsdienīga kinoteātra.
Sports	
Ignalinā darbojas ziemas sporta centrs, Visaginas aprīkota airēšanas bāze, Zarasos attīstās frisbijs (frisbees), reģionā tiek organizētas republikāniskas sporta sacensības un pasākumi.	Esošā sporta infrastruktūra nepietiekama republikānisku un starptautisku sporta sacensību organizēšanai, kā arī sporta nometņu organizēšanai.
IESPĒJAS	**DRAUDI**
Vara	
Izmantojot aktīvus informatīvos un mārketinga pasākumus, būtu iespējams piesaistīt reģionā vairāk vietējo un ārvalstu investīciju. Investēt pašvaldību līdzekļus investēšanai pievilcīgākajos infrastruktūras objektos. Stimulēt vietējo kopienu un biznesa pārstāvju iniciatīvu, veidojot labvēlīgākus apstākļus attīstīt esošos vai veidot jaunus biznesa veidus. Labiekārtot reģionālos ceļus un apmeklēšanas vietas, pielāgojot tās tūrismam.	Savlaicīgi neuzsākot darbības, kas vērstas uz investīciju klimata uzlabošanu, reģions zaudē investīciju konkurētspēju salīdzinājumā ar citiem reģioniem, līdz ar to piesaistīt investīcijas kļūs vēl sarežģītāk. Nepietiekošo investīciju sabiedriskajā infrastruktūrā dēļ, samazinās pašvaldības objektu investīciju pievilcība.
Ekonomika	
Daudz iespēju piesaistīt ārvalstu investīcijas sniedz plānotā jaunās VAES celtniecība. Jaunās elektrostacijas celtniecība radīs nosacījumus reģiona ekonomiskajai	ES valstu krīze, enerģētisko cenu nestabilitāte, Lietuvas ekonomiskais stāvoklis, kas nestimulē mazā un vidējā biznesa attīstību, var palēnināt investīcijas Ignalinas AES reģionā.

izaugsmei. Valsts atbalsta un ES atbalsta apgūšana pozitīvi ietekmēs biznesa atbalsta attīstību, nodarbinātības stimulēšanu, darba vietu un darba attiecību kvalitātes attīstību, inženierinfrastruktūras attīstību.	Lejupslīdošais demogrāfiskais potenciāls Ignalinas AES reģionā samazina iespējas investoru piesaistei un bremzē reģiona ekonomikas izaugsmi.
Rūpniecība	
Sāktie, bet nepabeigtie rūpniecisko parku projekti piešķir reģionam milzīgu potenciālu, kuru nepieciešams izmantot. Modernizēt rūpniecisko teritoriju infrastruktūru, tiecoties piesaistīt potenciālos vietējos un ārvalstu investorus. Sagatavot detālplānus, atrisināt zemes īpašumtiesību jautājumus. Noslēdzot iesāktos rūpniecisko parku projektus un pielāgojot jaunās teritorijas rūpnieciskajiem parkiem, būs ievērojami paaugstināta IAES reģiona investīciju konkurētspēja.	Nepietiekoša komercuzņēmumu aktivitāte un nepietiekošs uzņēmumu investīciju potenciāls, zema interese par investēšanas iespējām, informāciju tehnoloģiju attīstību un biznesa uzsākšanu, kas prasa augstas kvalifikācijas speciālistus, alternatīvu un atjaunojamu energoresursu izmantošanas stimulēšanu.
IESPĒJAS	**DRAUDI**
Tūrisms	
Pieaugošais pieprasījums tūrisma, izklaides, aktīvās atpūtas pakalpojumiem rada apstākļus rekreatīvo zonu, piesaistes centru izveidei, modernizēt sporta bāzes, kultūras iestādes un sabiedrisko infrastruktūru. Samazināt tūrisma sezonalitāti, organizējot vairāk ziemas izklaižu, aprīkojot atpūtas, veselības un sporta centrus, kas darbojas visa gada garumā. Attīstīt kūrorta pakalpojumus – aprīkot sanatorijas, rekonstruēt atpūtas namus, atveseļošanās un skaistumkopšanas salonus.	Sezonalitāte un diezgan augstās cenas tūrisma pakalpojumiem attiecībā pret kvalitāti mazina ārzemju tūristu interesi par Ignalinas AES reģionu. Nav subjekta, kas apvienotu, izveidotu stratēģiju un koordinētu iestāžu darbību, kas sniedz kultūras, tūrisma, atpūtas, atveseļošanās un rehabilitācijas pakalpojumus. Nepietiekoši attīstīta rekreatīvā infrastruktūra, izklaižu trūkums nestimulē tūristu plūsmas palielināšanos. Labi attīstītās Lietuvas kūrorta pilsētas (Druskininkai, Birstona u.c.) izveidoto tūrismam labo apstākļu dēļ iekaroja popularitāti ārvalstu tūristu vidū, kas veicina to pieplūdumu. Tāpēc, ja netiks uzsākta tūrisma infrastruktūras uzlabošana, IAES reģiona tūrisma objektiem nākotnē būs grūtāk konkurēt

	ar šīm kūrorta pilsētām ārvalstu tūristu piesaistīšanā.
Iedzīvotāji	
Pateicoties jaunās AES celtniecībai: • Tiks izveidots liels centrs augstas kvalifikācijas speciālistu piesaistei; • Radīsies liela nepieciešamība pēc kvalificētiem strādniekiem celtniecības sfērā; • Sakarā ar rūpniecības pieaugumu palielināsies nepieciešamība pēc tirdzniecības, pakalpojumu, izglītības darbiniekiem. Sakarā ar tūrisma plūsmas pieaugumu radīsies nepieciešamība izveidot darba vietas tūrisma, pakalpojumu, kultūras, izmitināšanas sfērā.	Jaunatnes un kvalificēta darbaspēka migrācija uz ārzemēm. Sociālās atšķirības un riska grupas personu skaita palielināšanās. Noziedzības pieaugums. Psihotropo vielu lietotāju skaita pieaugums. Ja nebūs veiktas darbības, kas uzlabotu minētos sociālos aspektus, sociālais stāvoklis pasliktināsies arī turpmāk, tas pasliktinās dzīves kvalitāti reģionā, kā arī stimulēs tālāku migrācijas palielināšanos.
IESPĒJAS	**DRAUDI**
Kultūra	
Ir iespējas attīstīt kulturāli izzinošo tūrismu: • Labiekārtot pilsētu kultūras centru infrastruktūru; • Aprīkot vairāk bibliotēku, kinozāļu; • Organizēt starptautiskās izstādes, koncertus; • Organizēt izzinošus ceļojumus pa reģiona ievērojamām vēsturiskām un kultūras vietām.	Nav labiekārtota pilsētas sabiedriskā infrastruktūra, maz ēdināšanas, izmitināšanas iestāžu, nav sabiedriskā transporta.
Informācijas izplatība	
Attīstīt informāciju tehnoloģijas, attīstīt interneta pieejamību. Organizēt pēc iespējas vairāk pasākumu, kas virzīti uz investoru iepazīstināšanu ar investēšanas iespējām Ignalinas AES reģionā. Veidot pašvaldību tēlu, piedalīties izstādēs un citos pasākumos,	Zema reģiona iedzīvotāju ieinteresētība par informāciju tehnoloģijām, zema komercuzņēmumu aktivitāte pasākumos.

kas spētu ietekmēt investīciju apjoma palielināšanos.	

13.2. Galvenie investīciju virzieni

No piedāvātās SVID analīzes pagājušajā nodaļā redzams, ka IAES reģionā ir labvēlīgi apstākļi investīcijām. Tālāk tabulā sniegts reģiona vērtējums no investīciju viedokļa.

Reģiona SVID analīze parāda, ka investīcijām ir labvēlīgi divi virzieni – tūrisma un rūpniecības attīstība.

Tabula 13.2.1.

Reģiona vērtējums no investīciju viedokļa

Rādītāji	Priekšrocības
Vara	Gan Lietuvas valdība, gan pašvaldību iestādes stimulē investīcijas Ignalinas AES reģionā: • reģiona attīstībai tiek izmantoti ES struktūrfondu līdzekļi; • tiek veikta iespējamo investīciju analīze; • tiek sagatavoti stratēģiskie dokumenti.
Ģeogrāfija	Ģeogrāfiskais izvietojums un dabas ainavas piemēroti tūrisma attīstībai un rekreācijai: • lieli meža masīvi; • daudz virszemes ūdenstilpņu (ezeri, upes); • kultūras mantojuma resursu pārpilnība (arheoloģiskie, pilsētas, arhitektūras, vēsturiskie); • vērtīgas aizsargājamās dabas teritorijas un ainavu kompleksi (nacionālie, reģionālie parki, rezervāti, dabas liegumi)
Izrakteņi	Reģionā ir izrakteņu pārpilnība: • smilts, grants, kūdras ieguves vietas; • pazemes dzeramā un minerālūdens atradnes; • koksne.
Tūrisms	Reģionā tradicionāli attīstās tūrisms, paplašinās tūrisma infrastruktūra: • Nacionāla un rajona līmeņa ūdens tūrisma trases; • Velosipēdu trases, autotūrisma trases, izziņas takas; • Laivu, smailīšu, velosipēdu nomas punkti. • Atpūtas vietas, kempingi, lauku tūrisma viensētas; • Rekreatīvās zonas ūdenstilpņu tuvumā, pludmales.
Rūpniecība	Visaginas rūpnieciskās zonas infrastruktūrai nepieciešamas investīcijas, bet tā ir piemērota rūpniecības attīstībai: • Laba satiksme, dzelzceļš; • Palikušās ražošanas ēkas, aprīkojums;

	• Darbojošies inženieru tīkli.
Iedzīvotāji	Reģiona iedzīvotājiem ir liels potenciāls: • Reģiona iedzīvotājiem ir pieredze sporta, tūrisma biznesā, izklaižu organizēšanā; • Visaginas pilsētā dzīvo augstas kvalifikācijas enerģētikas speciālisti, liels daudzums IT un rūpniecības speciālistu; • Reģiona iedzīvotāji ieinteresēti mazā un vidējā biznesa attīstībā.
Kultūra	Reģionā eksistē kultūras attīstības nosacījumi: • Izveidojušās starptautisko muzikālo pasākumu tradīcijas; • Ir daudz kultūrvēsturisko apskates objektu; • Pilsētas kultūras centri var tikt izmantoti pasākumu organizēšanai.

Reģiona ģeogrāfiskais izvietojums ir labvēlīgs tūrisma un rekreācijas attīstībai:

- nacionālas un rajona nozīmes darbojošās ūdens trases;
- aprīkotas velosipēdu trases, autotūrisma trases, attīstamās izziņas takas;
- lieli mežu masīvi un virszemes ūdeņu platības (ezeri, upes);
- bagātīgi kultūras mantojuma resursi (arheoloģiskie, pilsētu, arhitektūras, vēstures);
- vērtīgas aizsargājamās teritorijas un ainavu kompleksi (reģionālie parki, rezervāti, dabas liegumi);
- liels vietējo iedzīvotāju potenciāls ar pieredzi tūrisma biznesā.

Ekonomiskā situācija reģionā ir labvēlīga rūpniecības attīstībai:

- jaunas atomelektrostacijas būvniecība reģionā;
- palikusī Visaginas rūpniecības zonas infrastruktūra, piemērota rūpniecības uzņēmumu veidošanai;
- Visaginā dzīvo augsti kvalificēti speciālisti ar pieredzi enerģētikas un rūpniecības jomā.

Investīcijas tūrisma nozarē veicinās izaugsmi arī citās nozarēs - izmitināšanas, tirdzniecības un izklaides pakalpojumu attīstība. Rūpniecības nozares pieaugums noteiks transporta, pakalpojumu un tirdzniecības attīstību. Pieaugot ekonomiskajiem rādītājiem būs vairāk ieguldījumu pilsētas infrastruktūrā, dzīvojamā sektorā, izglītības, kultūras un medicīnas iestāžu attīstībā, uzlabosies iedzīvotāju dzīves apstākļi.

13.3. Investīciju objektu atlase

Investīcijām piemēroti objekti tika atlasīti pēc sekojošiem kritērijiem:

- objekta atrašanās vieta;
- īpašumtiesības;
- stratēģiskie dokumenti;
- satiksme ar pilsētu un citām apdzīvotām vietām;

- infrastruktūra;
- attīstības iespējas.

Tabula 13.3.1.

Investīciju objektu atlase

Kritēriji	Tūrisma attīstība	Rūpniecības attīstība
1. Vieta	Priekšrocība ir objektiem, kas atrodas vērtīgās vietās: • tūristu apmeklētās vietās; • valsts, reģionālos parkos, dabas rezervātos; • ūdenstilpņu tuvumā; • mežu masīvā; • pilsētas centrā	Priekšrocība ir objektiem, kas atrodas stratēģiskās vietās: • Ignalinas AES teritorijā; • Netālu no maģistrāļu ceļiem; • Netālu no dzelzceļa; • Netālu no pilsētas un citām apdzīvotām vietām.
2. Nozīme	Priekšrocība ir objektiem, kas piemēroti: • Tūrisma pakalpojumu organizācijai; • Apkalpošanas, izmitināšanas, ēdināšanas pakalpojumiem; • Papildus pakalpojumiem.	Priekšrocība ir objektiem, kas piemēroti: • Ražošanas, rūpnieciskai darbībai; • Tehniskās apkalpošanas darbībai, noliktavu saimniecībai; • Papildus telpām.
3. Īpašumtiesības	Priekšrocība ir objektiem: • Kurus vada un līdzfinansē pašvaldība; • Kurus pašvaldība pārdod; • Kurus iznomā uz ilgstošu termiņu; • Kurus pārdod privātpersonas.	Priekšrocība ir objektiem: • Kuri iekļauti stratēģiskajos dokumentos; • Kuriem ir sagatavoti detālplāni, tehniskie projekti; • Kuriem ir rūpnieciska nozīmes izmantošanas mērķis.
4. Stratēģiskie dokumenti	Priekšrocība ir objektiem: • Kas ir iekļauti stratēģiskos dokumentos un pašvaldību investīciju plānos; • Kuriem ir sagatavoti detālplāni, tehniskie projekti; • Ar tūrismam atbilstošu darbības mērķi.	Priekšrocība ir objektiem: • Kas ir iekļauti stratēģiskos dokumentos; • Kuriem ir sagatavoti detālplāni, tehniskie projekti; • Kuriem ir rūpnieciska nozīmes izmantošanas mērķis.
5. Satiksme	Priekšrocība ir objektiem ar labu satiksmi: • Ar reģionālajiem un novadu ceļiem;	Priekšrocība ir objektiem ar labu satiksmi: • Ar maģistrāļu ceļiem; • Ar dzelzceļu;

	• Ar pilsētu un citām apdzīvotām vietām; • Ar citiem tūrisma objektiem	• Ar reģionālajiem un novadu ceļiem ar asfalta pārklājumu

13.3.1. tabulas turpinājums

Kritēriji	Tūrisma attīstība	Rūpniecības attīstība
6. Infrastruktūra	Priekšrocība ir objektiem: • Ar aprīkotiem piebraucamajiem ceļiem; • Ar automobiļu stāvvietām; • Ar darbojošiem inženieru tīkliem; • Ar iespējām nodrošināt ar elektrību, ūdeni	Priekšrocība ir objektiem: • Ar aprīkotiem piebraucamajiem ceļiem; • Aprīkotu teritoriju; • Ar darbojošiem inženieru tīkliem; • Ar iespējām nodrošināt augstsprieguma elektrību, ūdeni
7. Attīstības iespējas	Priekšrocība ir objektiem ar priekšnoteikumiem: • Paplašināšanai blakus apgabalu virzienā; • Apkalpes sfēras, ēdināšanas, izmitināšanas pakalpojumu attīstībai	Priekšrocība ir objektiem ar priekšnoteikumiem: • Paplašināšanai blakus apgabalu virzienā; • Attīstīt ražošanu, apkalpes sfēru, noliktavu saimniecību.

Investīciju piesaistes iespēju analīzei Ignalinas AES reģionā, Ignalinas raj., Zarasu raj., un Visaginas pašvaldības, kā arī Ignalinas AES reģiona komercuzņēmumi piedāvāja diezgan daudz investīcijām piemērotu objektu. Šie objekti bija izvēlēti pēc augstākminētajiem kritērijiem, tika izanalizēti un raksturoti. Objektu detalizēts apraksts, plāni, investīciju attēlojums un virziens atspoguļoti nākamajā nodaļā.

13.4. Ignalinas AES reģiona vērtīgākie investīciju objekti

Katrs investīcijām piemērotais objekts tika novērtēts pēc atlases kritērijiem baļļu sistēmā. Pavisam Ignalinas AES reģionā investīcijām piemēroti 20 objekti:

- Ignalinas rajona pašvaldībā – 6 objekti;
- Visaginas pašvaldībā – 8 objekti;
- Zarasu rajona pašvaldība – 6 objekti.

Vērtēšanas metodika

1. Vieta:
   - Stratēģiski izdevīga un vērtīga – 3 balles;
   - Vidēja – 2 balles;
   - Apšaubāmas vērtības – 1 balle;
   - Nepiemērota – 0 balles.
2. Nozīme:
   - Piemērota tiešai (tūrisma vai rūpniecības) darbībai – 3 balles;
   - Piemērota netiešai (apkalpošana, dzīvošana, ofiss) darbībai – 2 balles;

- Piemērota palīgdarbībai (noliktavas, tirdzniecība) – 1 balle;
- Nepiemērota – 0 balles.

3. Īpašums:
   - Pašvaldību ar līdzfinansējumu – 3 balles;
   - Pārdodamais (pašvaldību vai privātīpašums) – 2 balles;
   - Ilgtermiņa noma – 1 balle;
   - Īstermiņa noma – 0 balles.
4. Stratēģiskie dokumenti:
   - Objekts iekļauts pašvaldības stratēģiskajos dokumentos – 3 balles;
   - Sagatavots detālplāns/tehniskais projekts – 2 balles;
   - Piemērota nozīme vai var to mainīt – 1 balle;
   - Nepiemērota nozīme – 0 balles.
5. Satiksme:
   - Laba satiksme pa reģiona un novada ceļiem - 3 balles;
   - Laba satiksme ar ciemiem un citiem objektiem – 2 balles;
   - Iespēja piebraukt pa grunts un meža ceļiem – 1 balle;
   - Slikta/neaprīkota piebraukšana – 0 balles;
6. Infrastruktūra
   - Ierīkoti piebraucamie ceļi, darbojošies inženiertīkli - 3 balles;
   - Iespēja pieslēgties pie darbojošiem inženiertīkliem – 2 balles;
   - Apšaubāma iespēja nodrošināt objektu ar elektrību un ūdeni – 1 balle;
   - Nav iespējas nodrošināt objektu ar elektrību un ūdeni – 0 balles.
7. Attīstības iespējas
   - Iespēja paplašināties uz piegulošās zemes, attīstīt infrastruktūru - 3 balles;
   - Iespēja blakus attīstīt apkalpošanas pakalpojumus – 2 balles;
   - Šaubīgas/neskaidras attīstības iespējas – 1 balle;
   - Nav attīstības iespēju – 0 balles.

Tabula 13.4.1.

Objektu novērtējums baļļu sistēmā

Nr.	Objekts	Vērtēšanas kritēriji	Balles	Summa
	Ignalinas raj. pašvaldība			
1.	Zemes gabals sanatorās-kūrortārstēšanas pakalpojumu sniegšanas objektu celtniecībai (Augštaiču iela 39A)	1. Vieta	3	20
		2. Nozīme	3	
		3. Īpašums	3	
		4. Stratēģiskie dokumenti	2	
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	3	
		7. Attīstības iespējas	3	
2.	Zemes gabals pie Gavio ezera (Turistu iela 30A)	1. Vieta	3	20
		2. Nozīme	3	
		3. Īpašums	3	
		4. Stratēģiskie dokumenti	3	

		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	3	
		7. Attīstības iespējas	2	

13.4.1. tabulas turpinājums

Nr.	Objekts	Vērtēšanas kritēriji	Balles	Summa
3.	Zemes gabals pie Gavio ezera minerālūdens iegūšanas un izmantošanas attīstībai (Turistu iela 30B)	1. Vieta	3	
		2. Nozīme	2	
		3. Īpašums	3	
		4. Stratēģiskie dokumenti	3	18
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	2	
		7. Attīstības iespējas	2	
4.	Zemes gabals kempinga ierīkošanai pie Balčio ezera	1. Vieta	3	
		2. Nozīme	3	
		3. Īpašums	3	
		4. Stratēģiskie dokumenti	3	19
		5. Satiksme	2	
		6. Infrastruktūra	2	
		7. Attīstības iespējas	3	
5.	Zemes gabals daudzstāvu un augstceltņu dzīvojamo namu celtniecībai (Turistu iela 49A)	1. Vieta	3	
		2. Nozīme	2	
		3. Īpašums	2	
		4. Stratēģiskie dokumenti	2	15
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	2	
		7. Attīstības iespējas	1	
6.	Zemes gabals ledus halles ierīkošanai (16.februāra iela 35)	1. Vieta	3	
		2. Nozīme	3	
		3. Īpašums	3	
		4. Stratēģiskie dokumenti	3	21
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	3	
		7. Attīstības iespējas	3	
	Visaginas pašvaldība			
7.	Visaginas rūpnieciskais centrs Karlu ciemā	1. Vieta	3	
		2. Nozīme	3	
		3. Īpašums	3	
		4. Stratēģiskie dokumenti	3	21
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	3	
		7. Attīstības iespējas	3	
8.	Skolas ēka Draugistes ielā 10	1. Vieta	2	
		2. Nozīme	3	16
		3. Īpašums	2	

		4. Stratēģiskie dokumenti	1	
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	3	
		7. Attīstības iespējas	2	

13.4.1. tabulas turpinājums

Nr.	Objekts	Vērtēšanas kritēriji	Balles	Summa
9.	Dzemdību nama ēka Taikos ielā 15D	1. Vieta	2	
		2. Nozīme	3	
		3. Īpašums	2	
		4. Stratēģiskie dokumenti	1	16
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	3	
		7. Attīstības iespējas	2	
10.	Bērnu poliklīnikas ēka Taikos ielā 15	1. Vieta	2	
		2. Nozīme	2	
		3. Īpašums	2	
		4. Stratēģiskie dokumenti	1	15
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	3	
		7. Attīstības iespējas	2	
11.	Sakaru ēka Veteranu ielā 11	1. Vieta	3	
		2. Nozīme	2	
		3. Īpašums	2	
		4. Stratēģiskie dokumenti	1	14
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	2	
		7. Attīstības iespējas	1	
12.	Skolas ēka Taikos ielā 20A	1. Vieta	2	
		2. Nozīme	2	
		3. Īpašums	1	
		4. Stratēģiskie dokumenti	1	14
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	3	
		7. Attīstības iespējas	2	
13.	Sadzīves pakalpojumu ēka Festivalio ielā 8A	1. Vieta	2	
		2. Nozīme	2	
		3. Īpašums	2	
		4. Stratēģiskie dokumenti	1	14
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	2	
		7. Attīstības iespējas	2	
14.	Skolas ēka Vilties ielā 3	1. Vieta	2	
		2. Nozīme	2	14
		3. Īpašums	2	
		4. Stratēģiskie dokumenti	1	

		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	3	
		7. Attīstības iespējas	2	

13.4.1. tabulas turpinājums

Nr.	Objekts	Vērtēšanas kritēriji	Balles	Summa
	Zarasu raj. pašvaldība			
15.	Zarasu pilsētas skvērs pie Zarasu ezera	1. Vieta	3	
		2. Nozīme	3	
		3. Īpašums	3	
		4. Stratēģiskie dokumenti	3	20
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	2	
		7. Attīstības iespējas	3	
16.	Zarasu ezera pludmale Lielajā salā	1. Vieta	3	
		2. Nozīme	3	
		3. Īpašums	3	
		4. Stratēģiskie dokumenti	3	20
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	2	
		7. Attīstības iespējas	3	
17.	Sporta un aktīvās atpūtas laukums pie Zarasaičo ezera	1. Vieta	3	
		2. Nozīme	3	
		3. Īpašums	3	
		4. Stratēģiskie dokumenti	3	20
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	2	
		7. Attīstības iespējas	3	
18.	Universālveikala ēka Bukonto ielā 11	1. Vieta	3	
		2. Nozīme	3	
		3. Īpašums	2	
		4. Stratēģiskie dokumenti	3	19
		5. Satiksme	3	
		6. Infrastruktūra	3	
		7. Attīstības iespējas	2	
19.	Tūristu kempinga „Zarasi" attīstība pie Zarasu ezera	1. Vieta	3	
		2. Nozīme	3	
		3. Īpašums	3	
		4. Stratēģiskie dokumenti	2	18
		5. Satiksme	2	
		6. Infrastruktūra	2	
		7. Attīstības iespējas	3	
20.	Komercēka Selio ielā 8A	1. Vieta	3	17
		2. Nozīme	3	
		3. Īpašums	2	

4. Stratēģiskie dokumenti	1
5. Satiksme	3
6. Infrastruktūra	3
7. Attīstības iespējas	2

Nākamajā tabulā parādīti reģiona desmit investīcijām vispievilcīgākie objekti.

Tabula 13.4.2.

Investīcijām vispievilcīgākie objekti

Nr.	Objekts	Investīciju raksturs	Balles
	Ignalinas rajona pašvaldība	**Tūrisma attīstība**	
1.	Zemes gabals ledus halles ierīkošanai (16.februāra iela 35)	Sporta un aktīvās atpūtas objekta celtniecība – ledus halles – pie Ignalinas tūrisma un sporta centra	21
2.	Zemes gabals sanatorās un kūrortārstēšanas pakalpojumu sniegšanas objektu celtniecībai (Aukštaiču iela 39A un 39B)	Atveseļošanās un atpūtas kompleksa celtniecība – sanatorija, atpūtas ēku celtniecība (viesnīcu, moteļu, atpūtas namu).	20
3.	Zemes gabals pie Gavio ezera (Turistu iela 30A)	Rekreācijas teritorijas ierīkošana, komercobjektu celtniecība, tirdzniecības, pakalpojumu un izklaides objektu celtniecība	20
4.	Zemes gabals kempinga ierīkošanai pie Balčio ezera	Rekreācijas teritorijas ierīkošana un ilgtermiņa (stacionāra) atpūtas namu – kempinga celtniecība un kempinga un pārgājienu stāvvietu aprīkošana	19
	Zarasu raj. pašvaldība	**Tūrisma attīstība**	
5.	Zarasu pilsētas skvērs pie Zarasu ezera	Komercnozīmes objektu celtniecība (tūrisma centra, konferenču centra, restorāna), citu tirdzniecības, pakalpojumu un izklaides objektu celtniecība.	20
6.	Zarasu ezera pludmale Lielajā salā	Rekreācijas teritorijas ierīkošana, komercnozīmes objektu celtniecība, pakalpojumu un izklaides objektu celtniecība.	20
7.	Tūristu kempinga „Zarasi" attīstība pie Zarasu ezera	Rekreācijas teritorijas ierīkošana ilgtermiņa (stacionāru) atpūtas namu celtniecība – kempinga ierīkošana.	20
8.	Sporta un aktīvās atpūtas laukums pie Zarasaičo ezera	Sporta un aktīvās atpūtas objektu celtniecība (kalnu slēpošanas trases, stadiona, laukumu,	20

		skrituļošanas trases), ēdināšanas un apkalpošanas objektu celtniecība.	

13.4.2. tabulas turpinājums

Nr.	Objekts	Investīciju raksturs	Balles
9.	Universālveikala ēka Bukonto ielā 11	Komercnozīmes objektu ierīkošana (tūrisma centrs, konferenču centrs, SPA centrs, restorāns).	19
	Visaginas pašvaldība	**Rūpniecības attīstība**	
10.	Visaginas rūpniecības centrs Karlu ciemā	Rūpniecības un ražošanas, noliktavu, administrācijas nozīmes objektu celtniecība un aprīkošana.	21

Tabulā sniegti investīcijām vispievilcīgākie objekti tūrisma un rūpniecības attīstības jomā.

Šo objektu attīstība piesaistīs arī investīcijas citos objektos. Palielinoties tūristu plūsmai, attīstīsies arī citi pakalpojumi – tūristu izmitināšana, ēdināšana un apkalpošana. Radīsies nepieciešamība ierīkot vairāk tūristu informācijas centru, aģentūru, organizēt vairāk kultūras pasākumu. Tas būs priekšnosacījums arī citu investīciju objektu apgūšanā, kuri atrodas Ignalinas un Zarasu rajonos. Jaunas AES celtniecība stimulēs rūpniecību, pieprasīs milzīgus ražošanas, transporta, kā arī kvalificēta darbaspēka resursus. Tāpēc radīsies nepieciešamība attīstīt dzīvojamo un apkalpojošo infrastruktūru. Visaginas pilsētā šiem mērķiem būs piemēroti investīciju objekti – skolas ēkas, poliklīnikas un citas nozīmes ēkas.

Secinājumi

Ignalinas AES reģions ir pievilcīgs investīcijām ģeogrāfiskā izvietojuma, AES attīstības, ekonomiski saimnieciskās darbības reģionā, kā arī esošās tūrisma un rūpniecības infrastruktūras dēļ. Vismērķtiecīgākās investīcijas ir tās, kuras ieguldītas tūrisma attīstībā visā Ignalinas AES reģionā, kā arī rūpniecības attīstībā Ignalinas AES teritorijā un Visaginas rūpnieciskajā zonā.

Reģiona ģeogrāfiskais stāvoklis un dabas bagātības noder tūrisma attīstībai un rekreācijai, jo pa novadu plešas milzīgi meža masīvi, ir daudz neaprakstāma krāšņuma ezeru, pārpilni kultūras mantojuma resursi, vērtīgas aizsargājamās dabas teritorijas un dabas ainavu kompleksi. Reģionā ir izveidojušies tradicionāli tūrisma maršruti – nacionālā un rajona mēroga ūdenstūrisma trases, riteņbraukšanas trases, autotūrisma trases, izziņu takas, aprīkotas atpūtas vietas, kempingi, lauku tūrisma viensētas, rekreācijas zonas pie ūdenstilpnēm. Visaginas rūpnieciskās zonas infrastruktūra noder rūpniecības attīstībai: laba satiksme, ierīkoti piebraucamie ceļi, laukumi, dzelzceļš, piemērotas rekonstrukcijai ražošanas celtnes, būves, teritoriju aprīkot ar inženiertīkliem nav sarežģīti.

Jaunas AES celtniecība pieprasīs lielas celtniecības, ražošanas un piegādes resursus, lielu kvalificētu speciālistu potenciālu.

Ignalinas AES reģiona likumdošanas vide būtu pievilcīga investīcijām, ja pašvaldības pārskatītu normatīvos aktus un atrastu iespējas samazināt nekustamā īpašuma nodokļus, paredzētu subsīdijas jaunu darba vietu radīšanā, atvieglojumus saimniecisko subjektu reģistrācijai, atbalstu tūrisma pakalpojumu attīstībai.

Investīciju klimats būtu pievilcīgāks, ja pašvaldības sagatavotu reģiona mazā un vidējā biznesa attīstības programmas, privatizējamo objektu sarakstus, sagatavotu par saviem līdzekļiem speciālos un detālplānus pievilcīgākajiem investīciju objektiem, kā arī līdzfinansētu vai subsidētu šādu objektu ierīkošanu. Pašvaldību investīcijas tūrisma infrastruktūrā reģiona pilsētu un rūpniecisko zonu attīstībā arī palielinātu investīciju nozīmi un objektu pievilcību. Investīcijas stimulētu arī daudz elastīgāks ES struktūrfondu apgūšanas mehānisms, kurš veicina tūrisma un biznesa attīstību.

Labvēlīga investīciju klimata radīšana noteiks daudz ātrāku tūrisma un rūpnieciskā sektora attīstību Ignalinas AES reģionā. Tas nodrošinātu reģiona stabilitāti, palielinātu pievilcību, nodrošinātu dzīves apstākļu uzlabošanu reģiona iedzīvotājiem.

Pielikumi

Pielikums Nr. 1

Pieci lielākie uzņēmumi Latgales reģiona novados un pilsētās pēc apgrozījuma 2010. gadā

N.p.k.	Novads	Uzņēmums	Apgrozījums (LVL)	pret 2009	pret 2008	pret 2007
1	Aglonas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "KLINTS 99"	416 121.00	-6%	-8%	-5%
2	Aglonas novads	Zemnieku saimniecība "ILZAS"	215960	8%	-3%	nav datu
3	Aglonas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "SPERO SK"	172817	2.94 reizes	41%	nav datu
4	Aglonas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "AJ Investments"	166004	13.17 reizes	nav datu	nav datu
5	Aglonas novads	Kastuļinas pagasta zemnieku saimniecība "PAKALNI"	160989	21%	0%	39%
1	Baltinavas novads	Zemnieku saimniecība "RIEKSTIŅI"	529 809	18%	51%	nav datu
2	Baltinavas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "PIE IEVIŅAS"	414270	7%	-14%	21%
3	Baltinavas novads	Balvu rajona Baltinavas pagasta zemnieku saimniecība "AMATNIEKI"	292425	64%	45%	46%
4	Baltinavas novads	Baltinavas pagasta zemnieku saimniecība "OZOLIŅI"	96459	nav datu	nav datu	nav datu
5	Baltinavas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "AUTO LARS"	46819	5%	17%	31%
1	Balvu novads	Akciju sabiedrība "BALVU MAIZNIEKS"	945 133	-25%	-33%	nav datu
2	Balvu novads	Akciju sabiedrība "BALVU ENERĢIJA"	923495	8%	21%	51%
3	Balvu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BALVI-HOLM"	914141	37%	12%	nav datu
4	Balvu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BERMUDI"	812037	-8%	-23%	-2%
5	Balvu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BALVU APTIEKA"	810353	6%	-6%	6%
1	Ciblas novads	Ludzas rajona Zvirgzdenes pagasta zemnieku saimniecība "LAPEGLES 2"	607 701	2.05 reizes	59%	9%
2	Ciblas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "RIKO-RI"	320328	2.16 reizes	3.32 reizes	2.57 reizes
3	Ciblas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "SOLO & CO"	126347	-37%	-49%	-46%
4	Ciblas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "SoLo & Partneri"	116783	nav datu	nav datu	nav datu
5	Ciblas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "ADAB"	102756	31%	8%	-6%
1	Dagdas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Jaunpūpoli"	1 252 497	-6%	-21%	0%
2	Dagdas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Šķaunes bekons"	716221	-18%	-25%	-22%
3	Dagdas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VALMEKS"	463661	32%	-53%	-50%
4	Dagdas novads	Krāslavas rajona Andrupenes pagasta piensaimnieku kooperatīvā sabiedrība "AVOTS"	442916	73%	0%	nav datu

5	Dagdas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Dagdas komunālā saimniecība"	304812	1%	6%	54%
1	Daugavpils	A/S "Daugavpils Lokomotīvju Remonta Rūpnīca"	22 250 900	65%	-6%	1%
2	Daugavpils	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību firma "ANTARIS"	21712204	22%	16%	45%
3	Daugavpils	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "INTERGAZ"	21043111	72%	24%	4%
4	Daugavpils	Pašvaldības akciju sabiedrība "Daugavpils siltumtīkli"	17889393	-2%	2%	44%
5	Daugavpils	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "RusLatNafta"	14014725	6%	-29%	-4%
1	Daugavpils novads	Akciju sabiedrība "DAUGAVPILS DZIRNAVNIEKS"	5 210 374	9%	-19%	-18%
2	Daugavpils novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "MAINSTREAM"	2199238	20%	nav datu	nav datu
3	Daugavpils novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Dilar trans"	1744292	33%	3%	8%
4	Daugavpils novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "LIA D"	1506919	20%	-48%	-48%
5	Daugavpils novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "DAUGAVPILS PUTNI"	1378452	-9%	-6%	3%
1	Ilūkstes novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "ILTA D"	2 341 048	0%	-15%	-5%
2	Ilūkstes novads	Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība "Sēlijas āres"	704272	-9%	-32%	-27%
3	Ilūkstes novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BEBRA SERVISS"	505488	5%	-16%	nav datu
4	Ilūkstes novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "GABOTEH"	467996	2.37 reizes	3.07 reizes	14.97 reizes
5	Ilūkstes novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "OSIS SE"	393481	38%	8%	nav datu
1	Kārsavas novads	Zemnieku saimniecība "LŪSĒNI"	1 226 162	2.06 reizes	30%	nav datu
2	Kārsavas novads	Mežvidu pagasta zemnieku saimniecība "BĒRZIŅI"	973828	49%	37%	nav datu
3	Kārsavas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "DAIVAS"	922898	-78%	-79%	-46%
4	Kārsavas novads	Ludzas rajona Salnavas pagasta zemnieku saimniecība "GLĀŽNIEKI"	721774	45%	-30%	-37%
5	Kārsavas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Salenieku dolomīts"	681196	38%	-70%	-58%
1	Krāslavas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Varpa"	4 657 980	33%	27%	25%
2	Krāslavas novads	Akciju sabiedrība "Krāslavas piens"	3232275	-17%	-7%	-17%
3	Krāslavas novads	Skaistas pagasta zemnieku saimniecība "SAPNIS"	3094811	6%	-15%	-10%
4	Krāslavas novads	SIA "Krāslavas ūdens"	1759800	57%	40%	2.07 reizes
5	Krāslavas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Krāslavas slimnīca"	1574040	-22%	-37%	-28%
1	Līvānu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "RNS-D"	9 241 932	0%	-34%	-22%
2	Līvānu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Z-Light"	4215867	22%	47%	2.21 reizes
3	Līvānu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Līvānu kūdras fabrika"	2440198	35%	42%	22%
4	Līvānu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Silavkrasti"	2270264	44%	29%	15.27 reizes
5	Līvānu novads	SIA "BALTIK SISTĒM"	1849203	19%	-17%	27%

1	Ludzas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "ARIOLS"	3 177 469	13%	-3%	9%
2	Ludzas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "JUNIONS"	1943619	4.69 reizes	3.60 reizes	6.52 reizes
3	Ludzas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "LUDZAS APSAIMNIEKOTĀJS"	1769399	-33%	-20%	-7%
4	Ludzas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "LUDZAS MAIZNĪCA"	1665965	18%	-1%	2%
5	Ludzas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Ludzas rajona slimnīca"	1255770	-25%	-51%	-45%
1	Preiļu novads	Akciju sabiedrība "Preiļu siers"	21 691 952	8%	-32%	-29%
2	Preiļu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Zolva"	2541418	-10%	-29%	-17%
3	Preiļu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "PREIĻU SAIMNIEKS"	1988793	3%	-11%	15%
4	Preiļu novads	SIA ražošanas komercfirma "VEGA P"	1680393	3%	0%	22%
5	Preiļu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Preiļu slimnīca"	1472595	-34%	-47%	-38%
1	Rēzekne	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "GP 2011"	46 404 289	18%	-8%	-6%
2	Rēzekne	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "RĒZEKNES GAĻAS KOMBINĀTS"	18515715	14%	21%	35%
3	Rēzekne	Akciju sabiedrība "RĒZEKNES SILTUMTĪKLI"	5667725	-1%	3.28 reizes	nav datu
4	Rēzekne	"REBIR" Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas akciju sabiedrība	5049371	-1%	-60%	-71%
5	Rēzekne	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "RĒZEKNES SLIMNĪCA"	4506995	-2%	-14%	-5%
1	Rēzeknes novads	"VEREMS" Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas sabiedrība ar ierobežotu atbildību	12 553 703	88%	-25%	0%
2	Rēzeknes novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību būvfirma "CEĻI UN TILTI"	5330327	-20%	-53%	-54%
3	Rēzeknes novads	Akciju sabiedrība "Ludzas mežrūpniecības saimniecība"	3487635	96%	16%	-17%
4	Rēzeknes novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "UNIK"	3127591	52%	15%	23%
5	Rēzeknes novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "LIXER"	2858964	25%	2.11 reizes	2.88 reizes
1	Riebiņu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "DAUGAVIEŠI"	1 741 709	4%	-9%	4%
2	Riebiņu novads	SIA "Agrofirma "Turība""	717116	11%	-48%	nav datu
3	Riebiņu novads	SIA "Kalni B"	599006	52%	11%	-8%
4	Riebiņu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "ALBERTS GS"	498169	2%	1%	-13%
5	Riebiņu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "AGLONAS SERVISS"	493282	5.40 reizes	nav datu	nav datu
1	Rugāju novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "SILMAČI"	2 577 239	67%	17%	15%
2	Rugāju novads	Rugāju piensaimnieku kooperatīvā sabiedrība "LINDA"	922488	24%	-9%	1%
3	Rugāju novads	Lazdukalna pagasta zemnieku saimniecība "PODI"	224734	nav datu	nav datu	nav datu
4	Rugāju novads	Rugāju pagasta zemnieku saimniecība "VĪTOLI"	185105	54%	-17%	-43%
5	Rugāju novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "MEŽSĒTAS 97"	142787	-19%	-58%	-63%

1	Vārkavas novads	Rožkalnu pagasta zemnieku saimniecība "ŠŅEPSTU JAUNĀRES"	1 421 411	92%	76%	57%
2	Vārkavas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "PIE VECĀ JĒKABA"	207341	-19%	-31%	-15%
3	Vārkavas novads	SIA "Asklēpijs Z"	50167	57%	2.27 reizes	nav datu
4	Vārkavas novads	Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība "Latgales ekoprodukti"	9276	22%	-39%	nav datu
5	Vārkavas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Refresh"	6366	13.99 reizes	3.93 reizes	nav datu
1	Viļakas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "ŽĪGURU MEŽRŪPNIECĪBAS SABIEDRĪBA"	2 194 075	2.32 reizes	7%	9%
2	Viļakas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "DOLO"	1938145	63%	2%	-30%
3	Viļakas novads	Zemnieku saimniecība "KOTIŅI"	738453	34%	-3%	16%
4	Viļakas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "ĶIRA"	437468	11%	-13%	-34%
5	Viļakas novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VIĻAKAS APTIEKA"	117476	3%	4%	20%
1	Viļānu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "AĻŅI AS"	4 065 515	17%	-1%	-22%
2	Viļānu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VLAKON"	1330144	57%	-36%	65%
3	Viļānu novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "LAUMIŅA 1"	1079154	-3%	-25%	-20%
4	Viļānu novads	Akciju sabiedrība "Stružānu kūdras fabrika"	749111	-37%	-48%	-20%
5	Viļānu novads	Akciju sabiedrība "LOPKOPĪBAS IZMĒĢINĀJUMU STACIJA LATGALE"	637235	27%	-20%	-24%
1	Zilupes novads	Ludzas rajona Brigu pagasta zemnieku saimniecība "MEŽĀRES A"	984 669	46%	30%	36%
2	Zilupes novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "OVVE-BALT"	860291	5%	-4%	2%
3	Zilupes novads	Ludzas rajona Zaļesjes pagasta zemnieku saimniecība "KRISTINKI"	644175	3.25 reizes	2.31 reizes	nav datu
4	Zilupes novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "A3 PROJEKTS"	476264	14.50 reizes	68.86 reizes	279.17 reizes
5	Zilupes novads	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "EXPORT TRADE"	466385	77%	3.50 reizes	2.13 reizes

Pielikums Nr. 2.

Latgales reģiona lielākie eksportējošie uzņēmumi.

Intervāli, EUR	NMK	Nosaukums	Adrese
1 000 001 - 2 000 000 EUR	42403018968	'ATITA' SIA	"Upmala", Dagdas pag., Dagdas nov., LV-5674
1 000 001 - 2 000 000 EUR	42401012689	'BAIBIŅA' SIA	"Madolesija", Stoļerovas pag., Rēzeknes nov., LV-4642
1 000 001 - 2 000 000 EUR	42402000437	'BALTIKS EAST' SIA	Zilupes iela 111, Rēzekne, LV-4601
1 000 001 - 2 000 000 EUR	41502010818	'DAERS' SIA	Jelgavas iela 1R, Daugavpils, LV-5404
1 000 001 - 2 000 000 EUR	41503021611	'DUGLĀZIJA' SIA	Vasarnieku iela 5, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601
1 000 001 - 2 000 000 EUR	41503005000	'EURO ENERGO COMPANY' SIA	Jelgavas iela 2A, Daugavpils, LV-5404
1 000 001 - 2 000 000 EUR	40003406193	'LATLIGA' SIA	Višķu iela 21Ž, Daugavpils, LV-5410
1 000 001 - 2 000 000 EUR	40003017973	'LĪVĀNU KŪDRAS FABRIKA' SIA	Fabrikas iela 2B, Līvāni, Līvānu nov., LV-5316
1 000 001 - 2 000 000 EUR	42403013903	MAGISTR-FISKEVEGN GROUP.MFG' SEZ SIA	Atbrīvošanas aleja 155B, Rēzekne, LV-4604
1 000 001 - 2 000 000 EUR	40003821586	'NEDBALTIK' SIA	Atbrīvošanas aleja 167, Rēzekne, LV-4604
1 000 001 - 2 000 000 EUR	42403000148	'NOOK Ltd' komercfirma, SIA	Ratnīki, Vērēmu pag., Rēzeknes nov., LV-4647
1 000 001 - 2 000 000 EUR	41503021984	'PETER WILLEMSEN' SIA	Rēzeknes iela 38, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601
1 000 001 - 2 000 000 EUR	41503029085	'SPECIĀLĀ METINĀŠANA' SIA	Andreja Pumpura iela 3, Daugavpils, LV-5404
1 000 001 - 2 000 000 EUR	41503019763	'SW KOVER' SIA	Daugavas iela 114, Daugavpils, LV-5401
1 000 001 - 2 000 000 EUR	41503016502	'UPESLĪČI L' piensaimnieku koop.sabiedrība	"Grāveri", Grāveri, Jersikas pag., Līvānu nov., LV-5316
1 000 001 - 2 000 000 EUR	42403011758	'VENTŪRA' SIA	Meža iela 17/2, Rēzekne, LV-4601
1 000 001 - 2 000 000 EUR	40103176052	'ZELTA ZEME' SIA	Skrebeļi, Rožupes pag., Līvānu nov., LV-5316
1 000 001 - 2 000 000 EUR	41503017442	'ZILĀ LAGŪNA' SIA	Kalkūnes iela 2A, Kalkūni, Kalkūnes pag., Daugavpils nov., LV-5449
2 000 001 - 3 000 000 EUR	40002013387	'ARIOLS' SIA	Rūpniecības iela 14A, Ludza, Ludzas nov., LV-5701
2 000 001 - 3 000 000 EUR	40003790375	'BIOLITEC' SIA	Domes iela 1A, Līvāni, Līvānu nov., LV-5316
2 000 001 - 3 000 000 EUR	43203000638	'KALNCEMPJU BĒRZI' SIA	Ventspils iela 22-2, Rēzekne, LV-4601
2 000 001 - 3 000 000 EUR	41503002470	'LNS DANE' SIA	Klusā iela 4, Daugavpils, LV-5417
2 000 001 - 3 000 000 EUR	41503009657	'NEMO' SIA	Sporta iela 8, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601
2 000 001 - 3 000 000 EUR	41503018518	'ONIORS' SIA	Zeļinska iela 20, Daugavpils, LV-5410
2 000 001 - 3 000 000 EUR	40003028394	'REBIR' AS	Viļakas iela 4, Rēzekne, LV-4604
2 000 001 - 3 000 000 EUR	41503036161	'REGULA BALTIJA' SIA	Andreja Pumpura iela 97, Daugavpils, LV-5404

2 000 001 - 3 000 000 EUR	42403012397	'RĒZEKNES GAĻAS KOMBINĀTS' SIA	Rīgas iela 22, Rēzekne, LV-4601
2 000 001 - 3 000 000 EUR	41503035128	'SILAVKRASTI' SIA	Krustpils iela 58, Līvāni, Līvānu nov., LV-5316
2 000 001 - 3 000 000 EUR	40003306135	'VS TEKS' SIA	Daugavpils iela 71A, Preiļi, Preiļu nov., LV-5301
3 000 001 - 4 000 000 EUR	41503002466	'MAGISTR' SIA	Višķu iela 15, Daugavpils, LV-5404
4 000 001 - 5 000 000 EUR	41503024976	'DINABURGA TEKS' SIA	Višķu iela 17B, Daugavpils, LV-5410
5 000 001 - 10 000 000 EUR	40003356367	'ADUGS' SIA	Celtniecības iela 2, Līvāni, Līvānu nov., LV-5316
5 000 001 - 10 000 000 EUR	40003490550	'BELMAST' SIA	Višķu iela 21Z, Daugavpils, LV-5410
5 000 001 - 10 000 000 EUR	41503004289	'DAUGAVPILS GAITA' SIA	18. novembra iela 380, Daugavpils, LV-5413
5 000 001 - 10 000 000 EUR	40003030219	'DAUGAVPILS LOKOMOTĪVJU REMONTA RŪPNĪCA' AS	Marijas iela 1, Daugavpils, LV-5404
5 000 001 - 10 000 000 EUR	40003030187	'DITTON PIEVADĶĒŽU RŪPNĪCA' AS	Višķu iela 17, Daugavpils, LV-5410
5 000 001 - 10 000 000 EUR	55903001411	'VARPA' SIA	Indras iela 15, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601
5 000 001 - 10 000 000 EUR	41503034724	'Z-LIGHT' SIA	Celtniecības iela 8, Līvāni, Līvānu nov., LV-5316
10 000 001 - 15 000 000 EUR	41503040523	'NEXIS FIBERS' SIA	Višķu iela 21, Daugavpils, LV-5410
10 000 001 - 15 000 000 EUR	50003026431	'PREIĻU SIERS' AS	Daugavpils iela 75, Preiļi, Preiļu nov., LV-5301
10 000 001 - 15 000 000 EUR	40003369111	'ZIEGLERA MAŠĪNBŪVE' SIA	Spaļu iela 3, Daugavpils, LV-5404
15 000 001 - 20 000 000 EUR	41503025401	'AXON CABLE' SIA	Višķu iela 21C, Daugavpils, LV-5410
15 000 001 - 20 000 000 EUR	51503023031	'INTERGAZ' SIA	Vaļņu iela 30, Daugavpils, LV-5401
15 000 001 - 20 000 000 EUR	40003533614	'NAFTA TRADING' SIA	Jelgavas iela 2A, Daugavpils, LV-5404

Pielikums Nr. 3.

Investīcijas pamatkapitālā Latgales reģiona uzņēmumos pēc investīciju turētāja piederības valsts, Lursoft dati

NPK	Valsts	Investīciju apjoms (LVL)
1	**Šveices Konfederācija**	**13 397 180,00**
2	**Igaunijas Republika**	**7 591 623,00**
3	**Vācijas Federatīvā Republika**	**3 855 921,00**
4	**Dānijas Karaliste**	**2 914 440,00**
5	**Lietuvas Republika**	**2 880 924,00**
6	Krievijas Federācija	2 225 235,00
7	Kipras Republika	1 405 280,00
8	Luksemburgas Lielhercogiste	1 056 206,00
9	Beliza	796 740,00
10	Zviedrijas Karaliste	755 569,00
11	Amerikas Savienotās Valstis	557 600,00
12	Baltkrievijas Republika	508 441,00
13	Britu Virdžīnu salas	503 020,00
14	Norvēģijas Karaliste	433 654,00
15	Ukraina	261 510,00
16	Jaunzēlande	202 000,00
17	Itālijas Republika	170 533,00
18	Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste	164 904,00
19	Francijas Republika	113 792,00
20	Polijas Republika	79 760,00
21	Kirgizstānas Republika	27 000,00
22	Džērsija	26 010,00
23	Nīderlandes Karaliste	18 976,00
24	Moldovas Republika	16 500,00
25	Uzbekistānas Republika	10 000,00
26	Māršala Salu Republika	9 400,00
27	Kazahstānas Republika	7 300,00
28	Izraēlas Valsts	6 600,00
29	Somijas Republika	6 020,00
30	Tadžikistānas Republika	6 000,00
31	Spānijas Karaliste	3 150,00
32	Beļģijas Karaliste	3 000,00
33	Īrija	2 420,00
34	Armēnijas Republika	2 000,00
35	Seišelu Salu Republika	2 000,00
36	Taizemes Karaliste	1 320,00
37	Austrijas Republika	1 250,00
38	Turcijas Republika	1 000,00

Lursoft statistika par Uzņēmumu reģistrā apkopoto informāciju laika posmā no 01.01.1991 līdz 15.09.2011.

Pielikums Nr. 4

Citi saistītie tiesību akti un politikas plānošanas dokumenti, kuri varētu ietekmēt investīciju piesaisti kādā konkrētā nozarē.

Politikas plānošanas dokumenti:

1. Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013. gadam (apstiprināts ar MK 2006. gada 4. jūlija noteikumiem „Noteikumi par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2007.–2013. gadam”);
2. Reģionālās politikas pamatnostādnes (apstiprinātas ar MK 2004. gada 2. aprīļa rīkojumu Nr. 198 „Par Reģionālās politikas pamatnostādnēm”);
3. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (atbalstīta MK 2010. gada 9. marta sēdē, prot. Nr. 12, 45.§)
4. Vides politikas pamatnostādnes 2009.-2015. gadam (apstiprinātas ar MK 2009. gada 31. jūlija rīkojumu Nr. 517 „Par Vides politikas pamatnostādnēm 2009.-2015. gadam”);
5. Vides monitoringa programmas pamatnostādnes 2009.-2012. gadam (apstiprinātas ar MK 2009. gada 11. marta rīkojumu Nr. 187 „Par Vides monitoringa programmas pamatnostādnēm 2009.-2012. gadam”);

Tiesību akti:

1. Lauksaimniecības un lauku attīstības likums;
2. Teritorijas plānošanas likums;
3. Likums „Par zemes privatizāciju lauku apvidos”;
4. Zemes ierīcības likums;
5. Likums „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju”;
6. Likums „Par zemes dzīlēm”;
7. Meža likums;
8. Latvijas Republikas Civillikums;
9. Vides aizsardzības likums;
10. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”;
11. Likums „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos;
12. Likums „Par piesārņojumu”;
13. Aizsargjoslu likums;
14. Būvniecības likums;
15. Ģeotelpiskās informācijas likums.

MK noteikumi:

1. 2009. gada 30. jūnija noteikumi Nr. 689 "Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām";
2. 2004. gada 28. septembra noteikumi Nr. 806 „Meža zemes transformācijas noteikumi”;

3. 2006. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 496 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība”;
4. 2009. gada 6. oktobra noteikumi Nr. 1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”;
5. 2007. gada 21. augusta noteikumi Nr. 562 „Noteikumi par zemes lietošanas veidu klasifikācijas kārtību un to noteikšanas kritērijiem”;
6. 2007. gada 11. decembra noteikumi Nr. 867 „Zemes ierīcības projekta izstrādes noteikumi”;
7. 2001. gada 20. novembra noteikumi Nr. 483 „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas reģistrācijas kārtība”;
8. 2007. gada 24. aprīļa noteikumi Nr. 281 „Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas”;
9. 2005. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 448 "Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm un to izmantošanas kārtību, valsts nozīmes derīgo izrakteņu izmantošanas kārtību, kā arī zemes dzīļu izmantošanas atļauju vai licenču izsniegšanas konkursa vai izsoles kārtību".

Informācijas avoti

Latgales apskatā izmantotas interneta vietnes:

1) Uzņēmumu reģistra dati www.lursoft.lv
2) Centrālās statistikas pārvalde - www.csb.gov.lv
3) Latvijas Vides, Ģeoloģijas un meteoloģijas centrs - www.lvgma.gov.lv
4) Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra - www.liaa.gov.lv; www.polarisprocess.com; www.een.lv
5) Latvijas Republikas Ekomonikas ministrija - www.em.gov.lv
6) Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija - www.varam.gov.lv
7) Valsts reģionālās attīstības aģentūra – www.vraa.gov.lv
8) Nodarbinātības valsts aģentūra – www.nva.gov.lv
9) VAS Latvijas Dzelzceļš – www.ldz.lv
10) VAS Elektroniskie sakari – www.vases.lv
11) VAS Latvijas valsts ceļi – www.lvceli.lv
12) AS Latvijas valsts meži – www.lvm.lv
13) Latvijas Republikas Satiksmes ministrija – www.sm.gov.lv
14) Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija – www.izm.gov.lv
15) Valsts ieņēmumu dienests – www.vid.gov.lv
16) „Latvijas Vēstneša" tiesību aktu vortāls – www.likumi.lv
17) Latvijas Republikas Zemkopības ministrija – www.zm.gov.lv
18) Ārvalstu investoru padome – www.ficil.lv
19) Finanšu un kapitāla tirgus komisija – www.fktk.lv
20) Latgales plānošanas reģions – www.latgale.lv
21) Latvijas Banka – www.bank.lv; www.makroekonomika.lv
22) Apvienoto Nāciju Tirdzniecības un attīstības konference - www.unctad.org
23) Pasaules banka – www.doingbusiness.org

Citi materiāli:

1) Apvienoto Nāciju Tirdzniecības un attīstības konference - World Investment report 2011
2) Latgales stratēģija 2030
3) Latgales programma 2010-2017.gadam
4) Latvijas Bankas veidotie apskati par tirdzniecību ar Krieviju, Baltkrieviju, Lietuvu (pieejams LIAA pēc pieprasījuma).
5) CSB apkopojums par TOP eksportējošajiem uzņēmumiem (pieejams LIAA pēc pieprasījuma).
6) Ziņojums „Par horizontālo prioritāšu „Teritoriju līdzsvarota attīstība" un „Rīgas starptautiskā konkurētspēja" īstenošanu 2007.-2010. gadā" (VARAM, 2011)
7) KPMG pētījums „Investment in the Baltic States 2011"
8) LIAA informatīvais materiāls „Latvian Business Guide 2010"

Ignalinas apskatā izmantoti:

1) interneta vietne www.esparama.lt
2) Lietuvas statistikas departamenta mājas lapa http://www.stat.gov.lt/lt/
3) Ignalinas raj. pašvaldības mājas lapa www.ignalina.lt
4) Visaginas pašvaldības mājas lapa www.visaginas.lt
5) Zarasu raj. pašvaldības mājas lapa www.zarazai.lt
6) Ignalinas AES reģiona attīstības aģentūras mājas lapa http://www.inppregion.lt/
7) Ignalinas AES reģiona attīstības plāns, apstiprināts 2004.g.
8) Ignalinas kopējais plāns, 2. daļa, izstrādes posms. Koncepcija. Sagatavots un apstiprināts 2011.g.
9) Zarasu kopējais plāns, risinājumi. Sagatavots un apstiprināts 2009.g.
10) Visaginas kopējais plāns, 2. daļa, izstrādes posms. Risinājumi. Sagatavots un apstiprināts 2008.g.

2. DAĻA: TOP 20 INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTI LATGALES REĢIONĀ

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.1

Ražošanas izvietošana Viļānu novadā

NOZARE

Kokapstrāde, metālapstrāde

MĒRĶIS

Uzņēmējdarbības attīstība teritorijā

ĪPAŠNIEKS

Viļānu novada pašvaldība

ĪSTENOŠANAS VIETA

Skudnovkas ciems, Sokolku pagasts, Viļānu novads. Teritorijas pieejamība: ceļš Viļāni - Skudnovka – Zvīdreņi. Attālums līdz Viļānu pilsētas centram – 8km.

Teritorijas platība: vienots zemes gabals – 2,27ha, zeme zem ēkām un pagalmiem 1,12 ha, zemesgabala kadastra apzīmējums 78900040218.

Atļautā (plānotā) izmantošana: saskaņā ar teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem - sabiedrisko un darījumu objektu darījumu teritorijas.

VĒLAMAIS ĪSTENOŠANAS TERMIŅŠ

Līdz 2015. gadam

POTENCIĀLIE KLIENTI UN SADARBĪBAS PARTNERI

Ražotāji, kas vēlas paplašināt savu darbību Austrumeiropā ar tiešu pieeju ES un tuvu atrašanos pie Krievijas un Baltkrievijas robežām.

VISPĀRĒJS APRAKSTS

Pašvaldība vēlas teritoriju un nekustamo īpašumu uz tām pārdot. Tirgus vērtība var tikt noteikta izsolē (regulē likumdošana). Teritorijas attīstībai pašvaldība vēlas piesaistīt investoru.

Pašvaldība ir gatava nodrošināt papildus atbalstu infrastruktūras izveidē un sadarbību ar citam valsts pārvaldes institūcijām. Pašvaldībā ir par investīciju piesaisti atbildīga persona.

PRIEKŠROCĪBAS

- ✓ Attālums līdz dzelzceļa stacijai/automaģistrālei – 10km/10km
- ✓ Ir izstrādāts teritorijas plānojums, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un izmantošanas mērķis.
- ✓ Pieejama elektroapgāde.
- ✓ Pieslēgums lokālajam ūdensvadam un kanalizācijas pievads.
- ✓ Iespējami nodokļu atvieglojumi.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONA

Viļānu novada pašvaldība

Nekustamā īpašuma speciāliste

Irina Klimanova

Telefons: +371 64662424

E-pasts: Irina.Klimanova@vilani.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.2

Rūpnieciskās teritorijas (greenfield) Daugavpils pilsētas teritorijā

NOZARE

Rūpniecība

MĒRĶIS

Celt pilsētas rūpniecības daudzveidību un attīstīt jaunas teritorijas rūpniecības vajadzībām – jaunu ražotņu izvietošanai.

TURĒTĀJS/ ĪPAŠNIEKS

Daugavpils pilsētas dome

ĪSTENOŠANAS VIETA

Bijušo rūpniecisko teritoriju tuvumā pašvaldība piedāvā jauna industriālā parka attīstības platības, kopēja platība 27 ha (sastāv no zemes gabaliem 3 ha, 12 ha un 12 ha, attiecīgi visas 3 teritorijas Pielikumā Nr. 1 apzīmētas ar cipariem 1., 2. un 3.). Teritorija atrodas Daugavpils rajonā Daugavpils pilsētā aiz bijušās

Ķīmiskās šķiedras rūpnīcas, teritorija vēsturiski ir bijusi paredzēta rūpnieciskām vajadzībām.

Vieta ir viegli pieejama ar sabiedrisko transportu, un tuvu pilsētas dzīvojamajiem rajoniem. Attālums līdz pilsētas centram 5 km.

Blakus ir izvietoti 34 ha pašvaldības zemes – meža, kas nākotnē tiks izmantoti aktīvas atpūtas projektu attīstībai.

VĒLAMAIS ĪSTENOŠANAS TERMIŅŠ

Līdz 2015. gadam

POTENCIĀLIE SADARBĪBAS PARTNERI VAI INVESTORI

Nepieciešams stratēģiskais partneris ar savu investīciju projekta iniciatīvu, iespējama pilsētas zemes pārdošana vai ilgtermiņa noma.

Iespējamie novirzieni:

1. Ražojoši uzņēmumi, kas vēlas paplašināt savu darbību un izveidot jaunas ražotnes, produkcijas uzglabāšanas noliktavas. Daugavpilī dominējošās nozares ir metālapstrāde un mašīnbūve, pārtikas rūpniecība, ķīmisko šķiedru un plastmasu un to izstrādājumu ražošana, šūšanas rūpniecība, trikotāžas ražošana, detaļu ražošana elektroniskās rūpniecības vajadzībām. Šo nozaru kapacitātes celšana un attīstība ir nozīmīga pilsētai un tās apkaimes teritorijām.
2. Industriālo parku attīstītāji, kas ir ieinteresēti jauna parka attīstīšanā.
3. Transporta un loģistikas uzņēmumi. Teritoriju atrašanās vieta ir stratēģiski izdevīga, jo ir cieši blakus dzelzceļam, viegli pieejama no šosejām un tuvu pilsētas centram.

VISPĀRĒJS APRAKSTS

Teritorijas izmantošanu nosaka Daugavpils teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 6.1. punkts "Ražošanas objektu un noliktavu apbūves teritorijas".

Aizsargjoslas: teritorijā atrodas meža aizsargjosla, aizsargjosla gar augstā spiediena gāzes vadiem, aizsargjosla gar elektriskajiem tīkliem, aizsargjosla ap naftas, naftas produktu un ķīmisko vielu un produktu vadiem, noliktavām, krātuvēm un pārstrādes uzņēmumiem, aizsargjosla gar dzelzceļu.

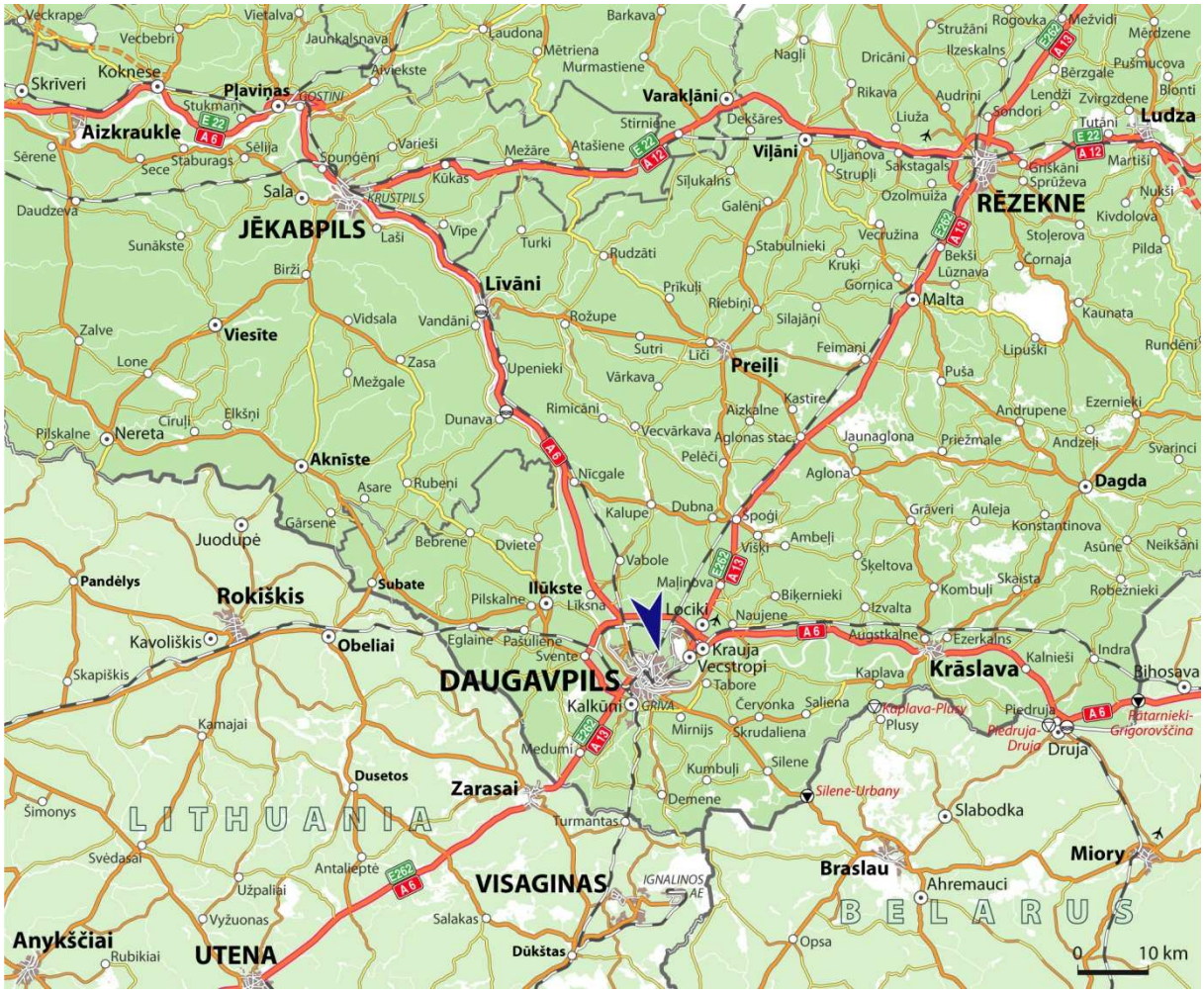
Pašvaldība iesaistīsies nepieciešamās infrastruktūras izveidošanā.

PRIEKŠROCĪBAS

- ✓ 27 ha blakus esoši zemes gabali pilsētas teritorijas ietvaros.
- ✓ Teritorijā atrodas dzelzceļa pievadceļš un piebraucamais ceļš muitas zonai, stacija Šķirotava nodrošina gan pasažieru, gan kravu pārvadājumus.

- ✓ Attālums līdz topošajai lidostai 15 km. Laika posmā no 2012.-2016. g. tiek plānota starptautiskās reģionālās lidostas būvniecība, nodošana ekspluatācijā un sertifikācija komercaviācijas lidojumiem.
- ✓ Attālums līdz auto tranzītceļiem – 10 km.
- ✓ Pieeja teritorijai pa diviem maršrutiem – no Rīgas puses pa Vidzemes, Višķu, Spaļu ielām (caur jaunuzbūvēto pārvadu) vai no A13 tranzītceļa pa Valkas, Jātnieku, Višķu un Smilškalna ielām.
- ✓ Teritorijai tuvumā esošo autoceļu un dzelzceļa kvalitāte laba, atbilstoša arī kravas pārvadājumu veikšanai.
- ✓ Iespējami uzņēmuma ienākuma nodokļa atvieglojumi investīcijām saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 287 no 2.04.2011 „Kārtība, kādā iesniedzams un vērtējams investīciju projekta pieteikums atbalstāma investīciju projekta statusa iegūšanai”.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONAS

Daugavpils Pilsētas dome

Attīstības departamenta Biznesa attīstības nodaļas vadītājs
Vladimirs Nadeždins
Tālrunis: +371 65476801, +371 29131876,
E-pasts: vladimirs.nadezdins@daugavpils.lv

Īpašuma departamenta
Īpašuma reģistrācijas un zemes nodaļas vadītājs
Aleksejs Nikolajevs
Tālrunis: +371 65404353
E-pasts: aleksejs.nikolajevs@daugavpils.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.3

Daugavpils lidostai pieguļošo teritoriju komercattīstība

NOZARE

Aviācija un loģistika

MĒRĶIS

Attīstīt lidostas teritoriju un tai pieguļošās platības kā starptautisku pasažieru, kargo un tranzīta centru, kā arī industriāli attīstītu teritoriju, kurā noris augstas pievienotās vērtības ražošana. Projekts veicinātu reģiona konkurētspēju.

TURĒTĀJS

Daugavpils pilsētas kapitālsabiedrība – sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Daugavpils lidosta”

ZEMES ĪPAŠNIEKI

Daugavpils pilsētas kapitālsabiedrība – sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Daugavpils lidosta” – zemes gabals 56,25 ha platībā.

Privātīpašnieku zemes gabali 45 ha (kadastra numuri 44740010692, 44740010694, 44740010008, 44740010651, 44740010523), 37,3 ha (kadastra

numurs 44740020403), 14,36 ha (kadastra numurs 44740020292), 8,29 ha (kadastra numurs 44740020386) un 8,06 ha (kadastra numurs 44740020337) ar kopējo platību 113,01 ha.

ĪSTENOŠANAS VIETA

Projekts tiek īstenots Daugavpils novada Naujenes pagasta Lociku ciemā, 15 km attālumā no Daugavpils. Attālums līdz Rīgai – 260 km. Lidosta atrodas ciešā Lietuvas un Baltkrievijas robežu tuvumā.

Līdz Baltkrievijas robežai Verhnedvinskas virzienā 68 km (Pātarnieki), līdz Lietuvas robežai – 43 km (Medumi).

Šobrīd tuvākajā apkaimē nav citas strādājošas lidostas, pakalpojumus izmantotu arī kaimiņvalstu uzņēmēji un iedzīvotāji.

VĒLAMAIS ĪSTENOŠANAS TERMIŅŠ

Plānotais īstenošanas laiks no 2014. līdz 2016. gadam

POTENCIĀLIE KLIENTI UN SADARBĪBAS PARTNERI

Uzņēmumi, kas vēlas izvērst savu uzņēmējdarbību Austrumeiropā, ar mērķi izplatīt savu produkciju NVS un Eiropas valstīs.

Finanšu investori, kas ir ieinteresēti investēt industriālās teritorijas attīstībā.

VISPĀRĒJS APRAKSTS

25.01.2007. Daugavpils pilsētas dome apstiprināja Starptautiskās reģionālās lidostas „Daugavpils" izveides koncepciju. 03.12.2007. tika sertificēts vispārējās aviācijas lidlauks „Daugavpils" (Sertifikāts LVA-9, 1000 m – 23 m). Lidojumus veic sporta, medicīniskās palīdzības, militārās un miglošanas pakalpojumu lidmašīnas.

No 2012.-2016. gadam tiks veikta skrejceļa un pievedceļu rekonstrukcija, lidmašīnu apgriešanās laukumu ierīkošana un apkārtējās infrastruktūras izbūve, kā arī no 2014.-2016. gadam plānota lidostas sertifikācija komerciālās aviācijas lidojumiem.

Pieguļošo teritoriju galvenie izmantošanas mērķi – kravu transportēšanas, izvietošanas un uzglabāšanas pakalpojumu attīstīšana, kā arī lidostas darbību atbalstošo pakalpojumu nodrošināšana, to skaitā tehniskās apkopes centri.

BŪTISKĀKIE FINANŠU RĀDĪTĀJI

Plānotais lidojumu skaits ir prognozēts sākot no 1300 lidojumiem un 50 tūkstošiem pasažieriem 2016. gadā, līdz 2650 lidojumiem un gandrīz 200

tūkstošiem pasažieriem 2020. gadā un līdz pat 6760 lidojumiem un mazliet vairāk kā pusmiljonu pasažieru 2031. gadā.

Pasažieru un kravu plūsmas aprēķinos izmantotie rādītāji – ģeogrāfiskais izvietojums, iedzīvotāju skaits, bezdarba līmenis, transporta kravu plūsma, ražošanas, tirdzniecības, tūrisma apjomi u.c.

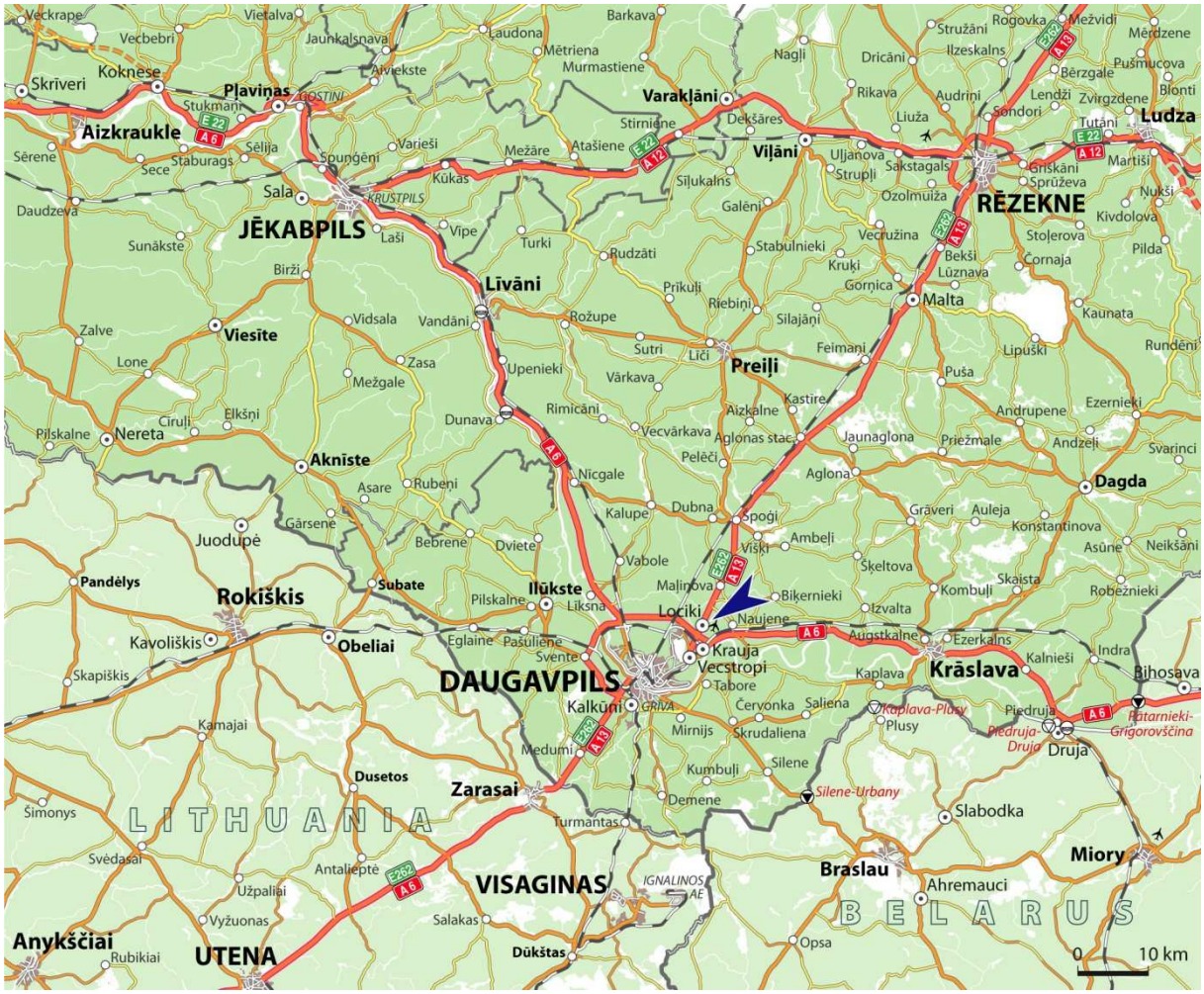
Kompānijas „RAMBOL" un „Airport Partner International" S.A. ir izstrādājušas 2 neatkarīgus tehniski ekonomiskā pamatojuma projektus. Projekta 1. kārtas īstenošanai ir piesaistīts Eiropas Savienības Pārrobežu sadarbības programmas Latvija – Lietuva – Baltkrievija finansējums lidostas pievadceļu un infrastruktūras attīstīšanai.

Jau 2012. gadā pašvaldība plāno uzsākt Daugavpils lidostas pievadceļu rekonstrukcijas darbus, paredzot veikt inženiertīklu rekonstrukciju un nepieciešamo komunikāciju izbūvi lidostas darbības nodrošināšanai. Lidostas pieguļošo teritoriju potenciālajiem attīstītājiem būs iespēja veidot pieslēgumus pēc projekta realizācijas.

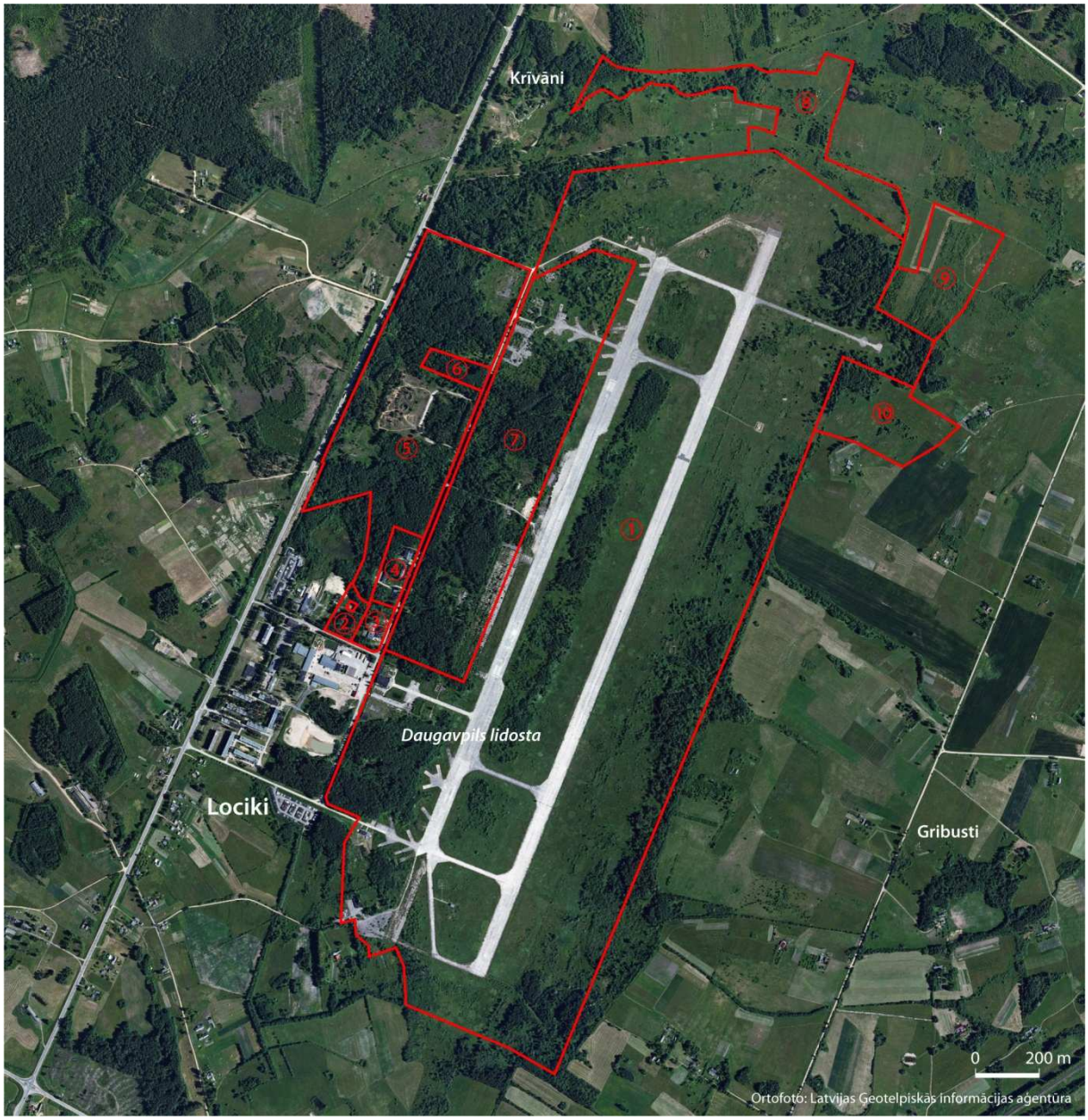
PRIEKŠROCĪBAS

- ✓ Lielā lidostas un tai pieguļošās teritorijas platība - vairāk kā 150 ha vienkopus.
- ✓ Uzņēmējdarbības nolūkiem paredzētās teritorijas ir tieši blakus lidostai.
- ✓ Iespējami nodokļu atvieglojumi – uzņēmuma ienākuma nodokļa atlaide pieejama projektiem, kas ilgtermiņa ieguldījumos ir investējis 5 un vairāk miljonus latu (7,11 milj. EUR)
- ✓ Plaša kvalificēta darbaspēka pieejamība.
- ✓ Pilsētas tuvums – attālums līdz pilsētai ir tikai 15 km.
- ✓ Attālums līdz dzelzceļa stacijai – 2 km.
- ✓ Teritorija atrodas pie automaģistrālēm A13 un A7, pa kurām jau šobrīd tiek pārvietotas tranzīta kravas. Iespēja piesaistīt un apkalpot tranzīta kravu pārvadātājus.
- ✓ Ir izstrādāts teritorijas plānojums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.
- ✓ Elektroapgāde, ūdens, kanalizācija ir pieejama Naujenes pagasta Lociku ciemā, pēc lidostas pievadceļu rekonstrukcijas projekta īstenošanas lidlauka teritorijā būs pieejama 20 kV elektropārvades līnija un 2 apakšstacijas ar kopējo jaudu 4 mW.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONA

SIA „Daugavpils lidosta”
Valdes loceklis Viktors Puzāns
Tālrunis: +371 65476802
E-pasts: lidosta@daugavpils.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.4

Industriālās teritorijas attīstība un jaunu ražotņu izvietošana Līvānu novadā

NOZARE

Rūpniecība

ĪSS APRAKSTS

Projekts paredz ražošanai piemērotu teritoriju, kas funkcionāli piekļaujas Līvānu pilsētas dienvid-austrumu pusei, turpmāka attīstīšana par industriālo zonu. Kopējā teritorijas platība pārsniedz 102 ha.

MĒRĶIS

Attīstot objektā jaunu ražojošu uzņēmumu izvietošanos, pašvaldības vēlas veicināt reģiona atpazīstamību kā augstas pievienotas vērtības produkcijas ražošanas centru.

Līvānu turpmākā loma pilsētu tīklā: industriāla pilsēta un Latgales uzņēmējdarbības katalizators kā tradicionālā mantojuma un 21. gs. tehnoloģiju apvienojums.

TURĒTĀJS/ĪPAŠNIEKS

Teritorija daļa pieder pašvaldībai, kā arī vairākiem privātīpašniekiem.

ĪSTENOŠANAS VIETA

Teritorija sastāv no vairākām daļām, gan *greenfield*, gan veci rūpniecības nekustamā īpašuma objekti, kam nepieciešama renovācija.

Atļautā (plānotā) izmantošana: ražošanas apbūve. Teritorijā ir likumdošanā paredzētas aizsargjoslas ap inženierkomunikācijām.

Industriālajā teritorijā darbojas vairāki eksportējoši uzņēmumi, kas fokusējas uz augstas pievienotās vērtības produkcijas ražošanu.

VĒLAMAIS ĪSTENOŠANAS TERMIŅŠ

Pašvaldības veikto investīciju plānotais laiks – 2015.-2016. gads

POTENCIĀLIE SADARBĪBAS PARTNERI VAI INVESTORI

Ražotāji, kas vēlas nostiprināt savas pozīcijas Austrumeiropā un meklē investīciju vietas, kuras raksturo augstas pievienotās vērtības ražošana.

VISPĀRĒJS APRAKSTS

Līvānu industriālā teritorija tiek virzīta kā kvalitatīva, sasniedzama un augsto pievienoto vērtību veidojošo ražošanas uzņēmumu atrašanas vieta. Teritorijā pieejami neapbūvēti zemes gabali, kā arī ražošanas, noliktavu un biroju telpas. Pašvaldība virza teritorijas atpazīstamību un nodrošinās infrastruktūras izbūvi un sabiedrisko transportu. Konkrēto apbūves gabalu un telpu īpašnieki piedāvā zemes gabalu un telpu pirkšanu vai ilgtermiņa nomu.

PRIEKŠROCĪBAS

- ✓ Inženierkomunikāciju pieejamība (gāzes vads, elektroapgāde, telekomunikācijas un internets). 110 kV apakšstacija atrodas Līvānu pilsētas austrumu daļā Celtniecības ielā. Tajā uzstādīti divi transformatori 110/20/6kV ar 16 mV jaudu katrs.
- ✓ Aktīva citu uzņēmēju darbība industriālajā zonā.
- ✓ Industriālās zonas salīdzinoši ērts izvietojums (tiešs pilsētas tuvums, dzelzceļa tuvums, savienojums ar 1. šķiras ceļu Līvāni – Preiļi (P63), zemes platības uzņēmumu paplašināšanās vajadzībām).
- ✓ Pašvaldības atbalsts industriālās zonas pamata infrastruktūras sakārtošanai.
- ✓ Līvānu novada teritoriju šķērso viensliežu neelektrificēta dzelzceļa līnija Rīga – Daugavpils. Stacija, kas nodrošina preču un pasažieru vilcienu tranzīta kustību, pasažieru pārvadājumus, apkalpo Līvānu novada un blakus esošo novadu rūpniecības uzņēmumus, tā atrodas pilsētas centrālajā daļā. Stacijā ir 5 sliežu ceļi, tai skaitā viens galvenais ceļš un 20 pārmijas.
- ✓ Līvānu novadu un Līvānu pilsētu šķērso valsts galvenais autoceļš Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Pāternieki) (A6).
- ✓ Pašvaldība izskatīs iespēju piešķirt nekustamā īpašuma nodokļa atlaidi, ja projekta īstenošana radīs jaunas darbavietas novadā.
- ✓ Iespēja saņemt uzņēmuma ienākuma nodokļa atlaidi, ja investīciju apjoms ilgtermiņa ieguldījumos pārsniedz 5 milj. LVL.

CITA SPECIFISKA INFORMĀCIJA

Līvānu novads aptver Līvānu pilsētu un piecus pagastus – Rožupi, Turkus, Sutrus, Rudzātus un Jersiku. Novadā dzīvo 13 906 iedzīvotāji, un iedzīvotāju skaita ziņā tas ir 25. lielākais novads no 109 novadiem Latvijā. Līvānu pilsēta ir reģionālās nozīmes attīstības centrs ar nozīmīgām kultūras, ražošanas, sociālo infrastruktūru, pakalpojumu un sabiedriskajām iestādēm.

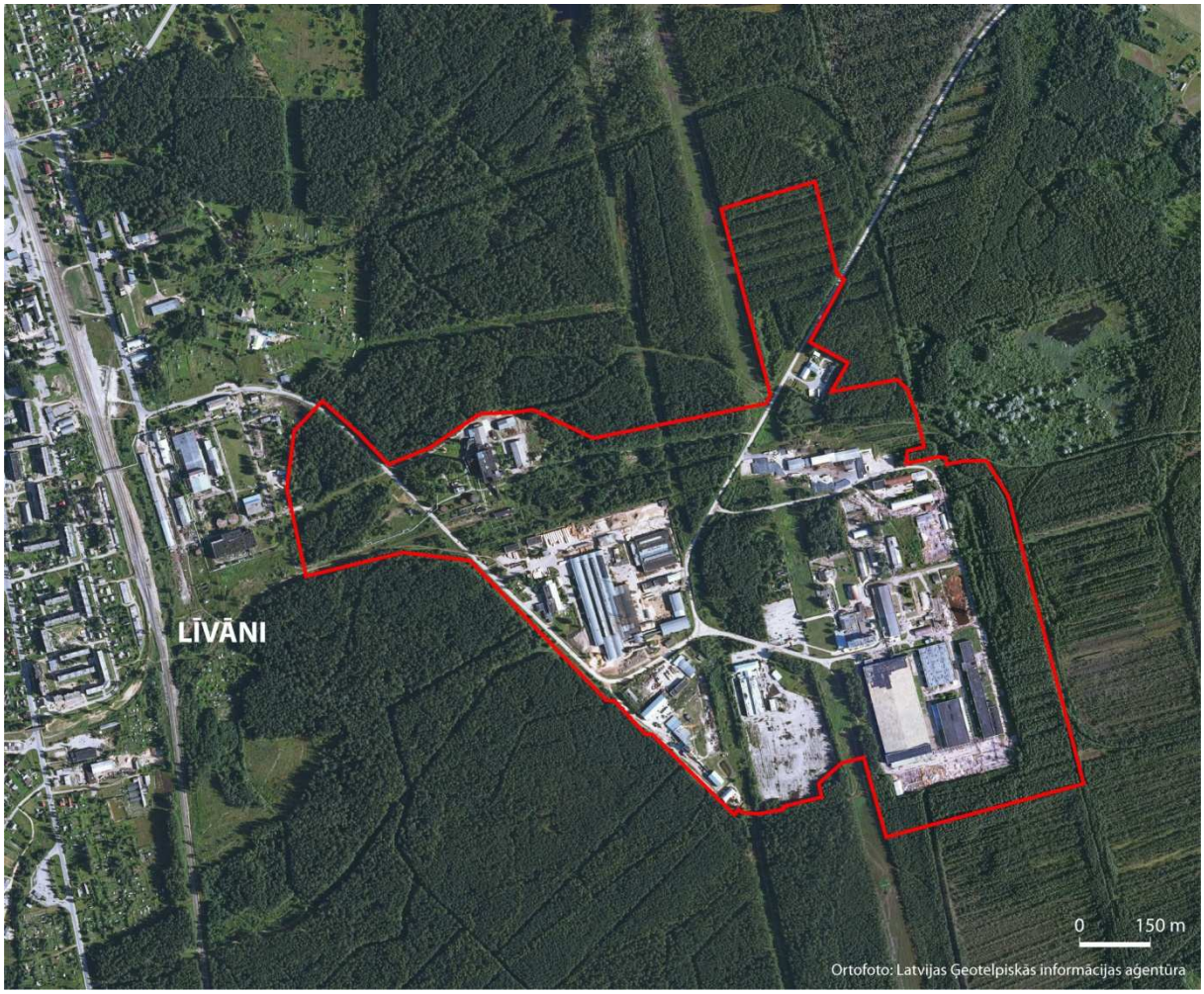
67% no novadā reģistrētajiem iedzīvotājiem ir darbaspējas vecumā. Bezdarba līmenis kopš 2010. gada sākuma turpina samazināties un ir sasniedzis 17,3%.

Attālums no Līvāniem līdz Rīgai ir 167 km, līdz Preiļiem 36 km, līdz Jēkabpilij 25 km, līdz Daugavpilij 65 km, līdz Rēzeknei 100 km.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONA

Līvānu novada pašvaldība
Plānošanas un attīstības daļas vadītāja
Gunta Ozoliņa
Tālrunis: +371 65307812
E-pasts: gunta.ozolina@livani.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.5

Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona

NOZARE

Rūpniecība

MĒRĶIS

Uzņēmējdarbības atbalstīšana un veicināšana, kā arī ražošanas vides attīstība.

ĪSS APRAKSTS

Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona izveidota 1997. gadā ar mērķi veicināt tirdzniecību, attīstīt rūpniecību un satiksmi, kā arī preču eksportu un importu caur Latviju, piesaistot ieguldījumus ražošanas un infrastruktūras attīstībai un jaunu darba vietu radīšanai.

Rēzekne ir nozaru tradīcijām bagāta pilsēta, kurā veiksmīgi apvienojas ražošanas potenciāls, Latvijas un Eiropas Savienības Austrumu robežpilsētas priekšrocības, cilvēkresursi, noturīgas un stabilas sadarbības tradīcijas ar kaimiņvalstīm un bagāts kultūrvēsturiskais mantojums.

TURĒTĀJS/ĪPAŠNIEKS

"Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas pārvalde" ir Rēzeknes pilsētas domes un Rēzeknes novada domes pārraudzībā esoša kopīga pašvaldību iestāde.

ĪSTENOŠANAS VIETA

RSEZ kopējā platība ir 1155,28 ha, t.sk.: 1. teritorija – 203,95 ha, 2. teritorija – 873,37 ha, 3. teritorija – 20,46 ha, 4. teritorija – 57,50 ha. Kopējā platība, kas šobrīd ir brīva un pieejama attīstībai – ~645 ha.

ĪSTENOŠANAS TERMIŅŠ

RSEZ statuss ir spēkā līdz 2017. gadam, bet šobrīd tiek risināts jautājums par darbības termiņa pagarināšanu līdz 2035. gadam.

POTENCIĀLIE KLIENTI UN SADARBĪBAS PARTNERI

Ražotāji, kas vēlas paplašināt savu darbību Austrumeiropā ar tiešu pieeju ES, nelielu attālumu līdz Krievijas un Baltkrievijas robežām un kvalificētu darbaspēku.

VISPĀRĒJS APRAKSTS

Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona nodrošina tiešu piekļuvi starptautiskam tirgum ar vairāk nekā 500 milj. patērētājiem. Rēzekne, kā viens no nozīmīgākajiem starptautisko transporta maģistrāļu un dzelzceļa līniju krustpunktiem Latvijā, ir saistīta ar svarīgākajiem Eiropas Savienības, Krievijas, NVS valstu un Tālo Austrumu izejvielu resursiem un tirgu. Sakārtotā ceļu un dzelzceļu infrastruktūra savieno Latvijas austrumu robežu ar Krieviju un NVS valstīm, tādējādi sniedzot Rēzeknei stratēģisku izdevību būt par izdevīgu starpnieku dažādām transporta plūsmām ar iespēju veikt nepieciešamās muitas un citas procedūras.

Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona uzņēmējiem piedāvā iespēju iegūt ievērojamu peļņu, kas balstās uz labvēlīgu nodokļu vidi, konkurētspējīgām izmaksām, pielāgoties spējīgu darbaspēku un citām izcilām priekšrocībām.

Britu laikraksta „Financial Times" izdevuma „Foreign Direct Investment" aptaujā „Globālās ekonomiskās zonas nākotnē 2010/11", kuras ietvaros neatkarīgi eksperti analizēja speciālās ekonomiskās zonas 8 kategorijās, Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona ieguva 6. vietu pasaulē izmaksu efektivitātes kategorijā.

Darbojoties Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas labvēlīgā nodokļu atlaižu režīmā, investoriem pastāv iespēja veicināt sava uzņēmuma dinamisku izaugsmi. Komercsabiedrībām ar RSEZ statusu tiek piešķirta 5% uzņēmuma ienākuma nodokļa likme, 80-100% atlaide no nekustamā īpašuma nodokļa, 80% atlaide nodoklim par dividendēm nerezidentiem, 0% PVN eksportētajām precēm un pakalpojumiem, kas saistīti ar eksportu RSEZ Brīvajā zonā.

CITA NOZĪMĪGA INFORMĀCIJA

Latgales reģionā ir 15 profesionālās izglītības iestādes un divas koledžas. Tiek sagatavoti speciālisti mašīnbūves un metālapstrādes, būvniecības, enerģētikas, elektronikas un automātikas, pārtikas produktu ražošanas, tekstiliju ražošanas, tūrisma un pakalpojumu, kokapstrādes citās jomās. Augstāko izglītību nodrošina Daugavpils Universitāte un Rēzeknes Augstskola, kā arī dažādu Latvijas augstskolu filiāles.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

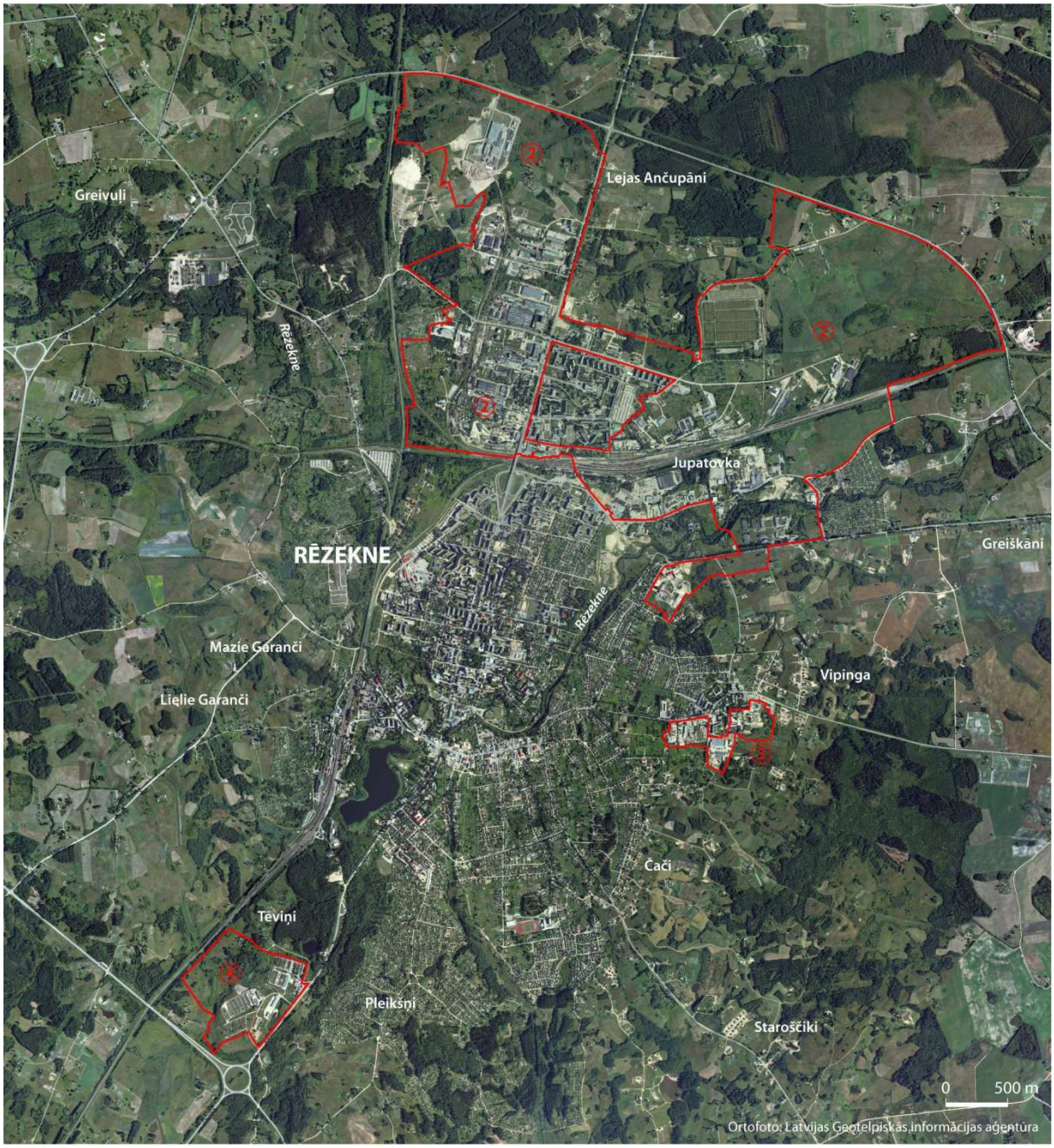

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

TERITORIJA NR.1

TERITORIJA NR.2, TERITORIJA NR.3 UN TERITORIJA NR.4

KONTAKTINFORMĀCIJA

Pašvaldību kopīgā iestāde „RĒZEKNES SPECIĀLĀS EKONOMISKĀS ZONAS PĀRVALDE”
Atbrīvošanas aleja 93, 230.-232.kab., Rēzekne, LV-4601
Tālrunis/fakss +371 64625941
Mobilais tālrunis +371 28633550
E-pasta adrese: info@rsez.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.6

Rekreācijas zona pie Balvu un Pērkonu ezeriem

NOZARE

Tūrisms, ūdens tūrisms, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana.

MĒRĶIS

Atjaunojot un sakopjot apkārtni, radīt tūrisma objektu, kas veicinātu pilsētas pievilcību un atpazīstamību un kvalitatīvas atpūtas pieejamību. Projekta ietvaros plānots attīstīt aktīvās atpūtas iespējas ezera krastā.

ĪPAŠNIEKS

Balvu novada pašvaldība

ĪSTENOŠANAS VIETA

Projekta attīstīšanai tiek piedāvāti vairāki zemes gabali ar kopējo platību 9487 m²:

- ✓ Objekts nr. 1 – kadastra nr. 38010030546, atrodas Alejas iela 8, platība – 1500 m²;
- ✓ Objekts nr. 2 – kadastra nr. 38010030677, atrodas Dzirnavu iela 1G, platība – 2115 m²;
- ✓ Objekts nr. 3 – kadastra nr. 38010030502, atrodas Dzirnavu iela 1F, platība – 2540 m²;
- ✓ Objekts nr. 4 – kadastra nr. 38010030501, atrodas Dzirnavu iela 1, platība – 3332 m².

Objekti Dzirnavu ielā ir pieguloši viens otram. Objekts Alejas ielā 8 atrodas 300 m attālumā no Dzirnavu ielas 1. Minētajās teritorijās nav aizsargjoslu. Ir iespējama teritorijas ilgtermiņa noma vai pārdošana.

Ēka Dzirnavu ielā 1 (attēlā) ir izvietota pie Balvu ezera ar piekļuvi no Brīvības ielas uz Dzirnavu ielu ar slīpumu lejup uz ezeru. Ēka atrodas blakus Balvu muižai un to vēlams veidot kā bāzi atpūtai pie ezera, ar ūdens un velotransporta novietnēm un apmācību telpām.

Muižas ēka ir celta 18. gadsimta II pusē, un tās apbūves kompleksā ietilpst muiža, muižas klēts (muzejs), kalpu māja, saimniecības ēkas, Lāča dārzs un parks, kas izvietots Balvu ezera krastā.

Pašvaldība veicinās un atbalstīs aktivitātes, kas sekmēs novada ilgtspējīgu attīstību, kā arī nodrošinās kompetenta pašvaldības speciālista atbalstu investīciju izvietošanas procesā un turpmākā attīstībā.

ĪSS APKĀRTĒJĀS VIDES RAKSTUROJUMS

Balvi – rajona kultūras un administratīvais centrs Latvijas Ziemeļaustrumu daļā. Pilsēta atrodas pie Bolupes starp diviem – Balvu un Pērkones ezeriem, vienā no skaistākajām Ziemeļlatgales vietām. Pilsētas augstākā vieta ir 122,9 m virs jūras līmeņa, bet Balvu ezera līmenis atrodas 100 m virs jūras līmeņa.
Galvenās tautsaimniecības nozares Balvos ir tirdzniecība, sadzīves pakalpojumi, kokapstrāde un pārtikas ražošana.
Novadā 2010. gada sākumā dzīvoja 15 674 iedzīvotāji, no tiem 7 948 Balvu pilsētā.

PRIEKŠROCĪBAS

- ✓ Ir izstrādāts teritorijas plānojums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un izmantošanas mērķi – jauktas darījumu un sabiedrisko objektu apbūves teritorija.
- ✓ Teritorijas plānojumā dotajai un piegulošajai teritorijai nav noteikti ierobežojumi īpašumu apvienošanai un zemes transformācijai.
- ✓ Ir pieejama elektroapgāde, ūdens un kanalizācijas pievads.
- ✓ Iespējami nodokļu atvieglojumi – ar saistošiem noteikumiem nodrošināti nekustamā nodokļa atvieglojumi, ja tiek investēts pašvaldības infrastruktūrā vai izveidotas jaunas darba vietas.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONA

Balvu novada pašvaldība
Finanšu un attīstības nodaļas vadītāja
Valda Vancāne
Tālrunis +371 64522634
Mobilais tālrunis +371 26354030
E-pasts Valda.Vancane@balvi.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.7

Skaidu un salmu brikešu ražotnes izveide Baltinavas novadā

NOZARE

Atjaunojamo resursu enerģētika

MĒRĶIS

Izveidot jaunu skaidu un salmu brikešu ražotnes izveidi, lai nodrošinātu izejvielu efektīvāko izmantošanu. Projekta ietvaros plānots uzbūvēt angāru, uzstādīt brikešu ražošanai nepieciešamās iekārtas un noslēgt ilgtermiņa izejmateriālu piegādes līgumus ar novada zemniekiem.

TURĒTĀJS/ĪPAŠNIEKS

Teritorija pieder Baltinavas novada domei

ORGANIZATORISKĀ STRUKTŪRA

Projekta ietvaros tiks dibināta jauna zemnieku saimniecība (z/s), galvenais projekta virzītājs - Ilgvars Keišs.

ĪSTENOŠANAS VIETA

Objekts atrodas Silagaiļu ciemā ceļa Viļaka – Kārsava P45 tuvumā līdz ceļam 0,4 km (attālums līdz Balviem ir 36 km, līdz Rēzeknei 90 km), attālums līdz dzelzceļam (Malnavas stacija) – 21 km.

Ēkas atrodas uz vienota zemes gabala, kura kopējā platība ir 2 ha, kadastra numurs 3844 003 0209. Pēc teritorijas plānojuma projekta īstenošanas vieta ir noteikta kā ražošanas zona. Teritorijā ir elektropārvades līniju aizsargjosla. Infrastruktūras izbūve nav nepieciešama, jo objekts ir pašā ceļa Viļaka – Kārsava malā.

Pašvaldība ir gatava sniegt atbalstu projekta īstenošanai un dokumentu saskaņošanā.

VĒLAMAIS ĪSTENOŠANAS TERMIŅŠ

Ražotnes darbību plānots uzsākt vēlākais līdz 2014. gada beigām

POTENCIĀLIE KLIENTI UN SADARBĪBAS PARTNERI

Kā izdevīguma faktors ir robeža ar Krievijas Federāciju, no kuras pierobežas teritorijām plānots piegādāt izejmateriālus. Potenciālie sadarbības partneri Baltinavas novada un kaimiņu novada zemnieki, mežu īpašnieki, aizaugušo zemes platību īpašnieki – aptuveni 120 ha.

VISPĀRĒJS APRAKSTS

Projekts tiek plānots Baltinavas novadā, Silagaiļu ciema bijušajā lopkopības kompleksā, no kura ir saglabājies tikai asfaltētais laukums. Skaidu un salmu brikešu ražošanai ir izpētīts vietējais tirgus un izejvielu nepieciešamais apjoma nodrošinājums, novadā ir pietiekoši cilvēkresursi (bezdarbs šobrīd ap 24%), vēsturiskā vietējie izdzīvotāju nodarbošanās ir lauksaimniecība.

Projekta īstenošana plānota Ir bijušās SIA „Baltinavas" slaucamo govju kompleksa teritorija, kur tiks uzbūvēts angārs, uzstādītas iekārtas. Projekts atbilst ES finansējuma piesaistes noteikumiem programmā „Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem", Lauku atbalsta dienesta pārraudzībā tiek gatavots pieteikums papildus finansējuma piesaistei.

Plānotā ražotnes kapacitāte pēc gatavās produkcijas apjomiem – aptuveni 2500 tonnu gadā (skaidu un salmu briketes).

Īpašnieks plāno slēgt ilgtermiņa nomas līgumu, un gatavs investēt labiekārtošanas darbos, to skaitā veicot teritorijas sakopšanu. Teritorijai ir ceļš un elektropārvades līnija. Elektropiegāde ir 110 un 330 kV, pieslēguma pašreizējā jauda ir 330 kV. Objektam pieiet kanalizācijas vads un ūdensvads.

Pieguļošās teritorijas ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme apmēram 5 ha un zeme, kas ir bijusi zem kompleksa ēkām, bet pašreiz ir neizmantota – apmēram 1 ha.

Baltinavas novads ir īpaši atbalstāmo teritoriju sarakstā un, izstrādājot jaunu novada attīstības programmu 2011.-2018. g., ir plānots noteikt Baltinavas novadā brīvo ekonomisko zonu ar atviegloto uzņēmuma nodokli.

PIESAISTĀMO INVESTĪCIJU APJOMS

Būves izmaksas aptuveni 25 000 EUR, iekārtu izmaksas aptuveni 31 000 EUR, labiekārtošana 15 000 EUR.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONAS

Projekta virzītājs Ilgvars Keišs

Mobilais tālrunis +371 26486676
E-pasts: grafix69@inbox.lv

Baltinavas novada pašvaldība
Baltinavas novada domes priekšsēdētāja
Lidija Siliņa

Novada lauku attīstības speciāliste
Sarmīte Tabore
Mobilais tālrunis +371 28399183
Tālrunis +317 64563581
E-pasts: planosana@baltinava.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 8

Jaunas graudu kaltēšanas un attīrīšanas kompleksa izbūve

NOZARE

Lauksaimniecība, atbalsta pakalpojumi

MĒRĶIS

Nodrošināt graudu kaltēšanas un attīrīšanas pakalpojumus savu zemnieku saimniecību graudu pirmsapstrādi un apkaimes lauksaimniekiem.

TURĒTĀJS/ĪPAŠNIEKS

Darbnīcu īpašnieks ir fiziska persona Aigars Keišs šobrīd kārto teritorijas nomas tiesības ar zemnieku saimniecību „Robežmala" (pašreizējais īpašnieks), teritorijas nomnieks būs z/s „Papardes", kas arī būs projekta īstenotājs.

ORGANIZATORISKĀ STRUKTŪRA

Projektu īsteno: zemnieku saimniecība „Papardes", īpašnieks Jānis Boldāns, sadarbības partneri zemnieku saimniecība „Robežmala" un zemnieku saimniecība „Krustceļi" (transporta nodrošinājums graudu transportēšanai).

VĒLAMAIS ĪSTENOŠANAS LAIKS

Līdz 2014. gada labības pļaujas sezonai.

ĪSTENOŠANAS VIETA

Objekts atrodas Baltinavas ciemā ceļa Viļaka – Kārsava P45 tuvumā (līdz Balviem ir 36 km, līdz Rēzeknei – 90 km).

Ēkas atrodas uz viena zemes gabala, kura kopējā teritorija ir 1 ha, kadastra numurs 38440030673. Pēc teritorijas plānojuma projekta īstenošanas vieta ir noteikta kā ražošanas zona.

Teritorijā ir valsts nozīmes ceļa aizsargjosla, kultūras pieminekļu aizsargjosla Baltinavas muižas parks, pastāv iespējas mainīt uz individuālo aizsargjoslu. Infrastruktūras izbūve nav nepieciešama, jo objekts ir pašā ceļa Viļaka – Kārsava malā.

Pašvaldība ir gatava sniegt atbalstu projekta īstenošanai un dokumentu saskaņošanā.

POTENCIĀLIE KLIENTI UN SADARBĪBAS PARTNERI

Plānots piesaistīt patērētājus no reģiona, kā arī no Krievijas Federācijas.

VISPĀRĒJS APRAKSTS

Projekta ietvaros Baltinavas novada, Baltinavas ciemā, bijušo mehānisko darbnīcu teritorijā ir plānota graudu kaltēšanas un attīrīšanas kompleksa izbūve. Galvenie pakalpojuma ņēmēji ir vietējās zemnieku un piemājas saimniecības, kam šādi pakalpojumi šobrīd nav pieejami. Lauksaimniecība ir dominējošā nozare, kas nodrošina galvenās darbavietas un novada kopējo attīstību.

Projekta ietvaros plānota bijušo SIA „Baltinavas" mehānisko darbnīcu ēku ar palīgtelpām un angāra rekonstrukcija un aprīkošana ar tehnoloģiskajām iekārtām. Projekts atbilst ES finansējuma piesaistes noteikumiem programmā „Lauku saimniecību modernizācija", Lauku atbalsta dienesta pārraudzībā tiek gatavots pieteikums papildus finansējuma piesaistei.

Apkaimē izaudzētās labības apjomi variē robežās no 1500 līdz 2200 tonnām, plānotā kompleksa jauda –graudu priekštīrīšana 20-30 t/h, kaltēšana 5-8 t/h, transportēšana un pārkraušana 40-60 t/h.

PRIEKŠROCĪBAS

- ✓ Z/s „Papardes" piedalīsies projekta partnerībā ar citiem investoriem. Plānots piesaistīt vienu investoru. Teritorijā ir ceļš un elektropārvades līnija, elektropiegāde pa 110 un 330 kV līnijām ar pieslēguma pašreizējo jaudu

330 kV. Attālums līdz ceļam 400 m, līdz dzelzceļam (Malnava) 21 km. Objektam pieiet kanalizācijas vads un ūdensvads.

- ✓ Baltinavas novads ir īpaši atbalstāmo teritoriju sarakstā un, šobrīd izstrādājot jaunu novada attīstības programmu 2011.-2018. g., ir plānots noteikt Baltinavas novadā brīvo ekonomisko zonu ar atvieglotu uzņēmuma nodokli.
- ✓ Pieguļošās teritorijās pārsvarā ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme – aptuveni 3 ha.

PIESAISTĀMO INVESTĪCIJU APJOMS

Ēku rekonstrukcijai un angāra atjaunošanai aptuveni 90 000 EUR, iekārtu uzstādīšanai 50 000 EUR.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KontaktpersonaS
Zemnieku saimniecības „Papardes” īpašnieks
Jānis Boldāns
Mobilais tālrunis +371 26177942
E-pasts: zspapardes@inbox.lv
Baltinavas novada pašvaldība
Baltinavas novada domes priekšsēdētāja
Lidija Siliņa
Novada lauku attīstības speciāliste
Sarmīte Tabore
Mobilais tālrunis +371 28399183
Tālrunis +317 64563581
E-pasts: planosana@baltinava.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 9

Sapropeļa ieguve Pērkonu ezerā

SAPROPELIS ir organogēni nogulumi saldūdens krātuvēs, kas veidojas no ūdensaugu un dzīvnieku organismu atliekām, kurām klāt ir piejaukušās minerāldaļiņas. Organiskās vielas sapropelī var sasniegt pat 95%. Sapropelī ir atrodamas daudzas bioloģiski aktīvas vielas, piemēram, vitamīni, hormoni, un to pielieto dažādās nozarēs, piemēram, lauksaimniecībā, medicīnā, ķīmijā, būvmateriālu ražošanā, rūpniecībā un citur.

NOZARE

Sapropeļa ražošana

MĒRĶIS

Ezera pārpurvošanās novēršana, sapropeļa ieguve Pērkona ezerā

ĪPAŠNIEKS

Balvu novada pašvaldība

VISPĀRĒJS APRAKSTS UN ĪSTENOŠANAS VIETA

Projekta tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai tiek piedāvāta zemes teritorija Pērkonu ezera krastā. Projekta ietvaros iespējams izmantot šādus pašvaldības īpašumā esošus zemes gabalus: objekts nr. 1 – kadastra nr. 38010020146, platība 2,2 ha; objekts nr. 2 – kadastra nr. 38460050452, platība 0,6 ha; objekts

nr. 3 – kadastra nr. 38480020138, platība 0,3 ha; objekts nr. 4 – kadastra nr. 38480020139, platība 0,8 ha. Infrastruktūra pieejamāka objektā Nr. 1, bet sapropeļa ieguves vietām tuvāk ir objekti Nr. 2, Nr. 3 un Nr. 4 (skatīt attēlu OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO).

Pašvaldības piedāvāto nekustamo īpašumu iespējams pirkt vai arī ilgtermiņa iznomāt no pašvaldības. Pašvaldība veicinās un atbalstīs uzņēmējdarbības aktivitātes, kas sekmēs novada ilgtspējīgu attīstību, kā arī nodrošinās kompetenta pašvaldības speciālista atbalstu investīciju izvietošanas procesā un turpmākā projekta attīstībā.

80.tajos gados tika veikti ezera dzīļu pētījumu par sapropeļa daudzumu un tā kvalitāti, tomēr, ņemot vērā pagājušo laika periodu, šāds pētījums ir jāatkārto. Ezera dzīļu izmantošanas noteikumus pašvaldībā nosaka Likums par zemes dzīlēm un saistošie Ministru kabineta noteikumi.

VĒLAMAIS ĪSTENOŠANAS TERMIŅŠ

Līdz 2015. gadam

ĪSS APKĀRTĒJĀS VIDES RAKSTUROJUMS

Balvi – rajona kultūras un administratīvais centrs Latvijas Ziemeļaustrumu daļā. Pilsēta atrodas pie Bolupes starp diviem – Balvu un Pērkones ezeriem, vienā no skaistākajām Ziemeļlatgales vietām. Pilsētas augstākā vieta ir 122,9 m virs jūras līmeņa, bet Balvu ezera līmenis atrodas 100 m virs jūras līmeņa.
Galvenās tautsaimniecības nozares Balvos ir tirdzniecība, sadzīves pakalpojumi, kokapstrāde un pārtikas ražošana.

Novadā 2010. gada sākumā dzīvoja 15 674 iedzīvotāji, no tiem 7 948 Balvu pilsētā.

PRIEKŠROCĪBAS

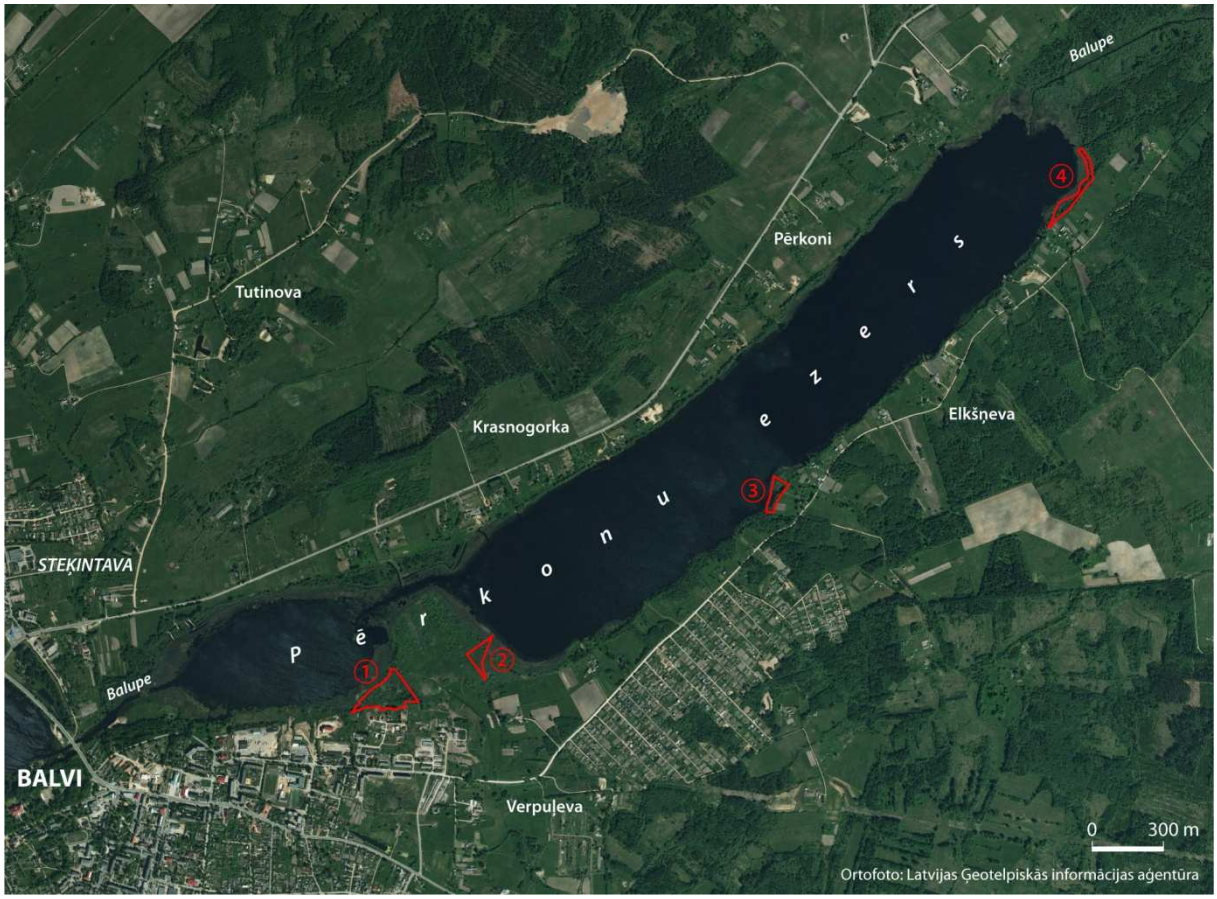
Ir izstrādāts teritorijas plānojums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un izmantošanas mērķi – jauktas darījumu un sabiedrisko objektu apbūves teritorija. Teritorijas plānojumā dotajai un piegulošajai teritorijai nav noteikti ierobežojumi īpašumu apvienošanai un zemes transformācijai. Ir pieejama elektroapgāde, ūdens un kanalizācijas pievads.

Iespējami nodokļu atvieglojumi – ar saistošiem noteikumiem nodrošināti nekustamā nodokļa atvieglojumi, ja tiek investēts pašvaldības infrastruktūrā vai izveidotas jaunas darba vietas.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONA

Balvu novada pašvaldības
Finanšu un attīstības nodaļas vadītāja
Valda Vancāne
Tālrunis +371 64522634
Mobilais tālrunis +371 26354030
E-pasts: Valda.Vancane@balvi.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.10

Zivjaudzētavas izveide Dagdas novadā

NOZARE

Zivsaimniecība (zivju audzēšana, pārstrāde)

MĒRĶIS

Krastā bāzētas infrastruktūras izbūve zvejas attīstībai Dagdas ezerā, tādējādi virzoties uz akvakultūras dzīvnieku audzēšanu un inkubācijas cehu. Attīstīt rūpniecisko zveju izveidojot krastā bāzēto infrastruktūru pie Dagdas novada ezera.

PROJEKTA TURĒTĀJS/ĪPAŠNIEKS

Dagdas novada pašvaldība

OBJEKTA ĪPAŠUMTIESĪBAS

Zemes gabals ar kadastra nr. 60540040258 pieder pašvaldības Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Dagdas komunālā saimniecība", novada pašvaldībai ir nomas līgums līdz 2026. gada 28. februārim ar iespējām nodot zemesgabala lietošanas tiesības trešajai personai, saskaņojot izmaiņas ar iznomātāju.

POTENCIĀLIE KLIENTI UN SADARBĪBAS PARTNERI

Stratēģiskais investors ar pieredzi zivsaimniecībā, kurš ir ieinteresēts izveidot jaunas audzētavas Austrumeiropā, kam ir svarīgi atrasties Eiropas Savienībā un tuvu Krievijas Federācijai un Baltkrievijas Republikai, kas ir nozīmīgs noieta tirgus.

VISPĀRĒJS APRAKSTS UN ĪSTENOŠANAS VIETA

Dagdas ezera krastā atrodas vairākas daļēji uzceltas un neizmantotas ēkas, kas bija paredzētas kā attīrīšanas ietaises. Projekta attīstīšanai tiek piedāvāta SIA „Dagdas komunālā saimniecība" īpašumā esošā teritorija Dagdas novada, Asūnes pagasta, Alženovā.

Projekta attīstīšanai tiek piedāvātas sekojošas ēkas un teritorijas ar kopējo platību – 3,19 ha:

1) administratīvā telpa – 28 m²;
2) zvejas aprīkojuma uzglabāšanas vieta – 30 m²;
3) laivu novietne – 520 m²;
4) teritorijas labiekārtošana – 470 m².

Ēkas ir nodrošinātas ar centralizētu siltumapgādi.

Šobrīd Dagdas novadā ir licencētā makšķerēšana un zemūdens medību zveja. Šīs vietas izveidošana ir svarīga turpmākai zivju resursu pavairošanai ne tikai Dagdas novada ezeriem, bet zivju audzēšana tirdzniecības nolūkos, nodrošinot plašāka sortimenta svaigu zivju produkciju Latvijas tirdzniecības vietām, kā arī augstākas pievienotās vērtības produktu radīšanu no zivju produkcijas. Aptuvenā kopējā Dagdas novada ūdens platība ir 3500 ha.

Ceļš asfaltēts, bet ir nepieciešami uzlabojumi, tā kā tas ir 30 gadu vecs. Elektrības nav, bet tuvākais pieslēgums atrodas apmēram 1 km attālumā. Gāzes pieslēguma nav.

CITA NOZĪMĪGA INFORMĀCIJA

Ezera vidējais dziļums ir 5,2 metri, bet maksimālais dziļums – 19,2 metri. Ezeram ir 11 salas. Ezerā dabiski mīt sekojošas zivju sugas: rauda, sapals, rudulis, plaudis, līdaka, asaris, vīķe, zandarts, zutis, plicis, līnis, sams, kā arī ķīsis.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

***KONTAKTPERSONA*:**

Dagdas novada pašvaldība
Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja
Ligita Nagļa
Tālrunis: +371 65681437
Mobilais tālrunis: +371 29366163
E-pasts: ligita.nagla@dagda.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 11

Felicianovas muiža Ciblas novadā

ĪSS APRAKSTS

Vecā muižas ēka atrodas gleznainā vietā, netālu no Ciblas vēsturiskā centra, tuvu pie ceļa. Felicianovas muižas dzīvojamā ēka ir celta 20. gs. sākumā. To uzbūvēja vācu muižnieks Pļens, kura dzimtai piederēja zemes tagadējā ciemata apkārtnē. Dzīvojamā ēka ir vairākkārt pārbūvēta. Pēdējiem ēku īpašniekiem – Mihailam Pļenam ar audžudēlu Borisu saimniecība piederēja no 1915. līdz 1940. gadam.

NOZARE

Tūrisms, izglītība

MĒRĶIS

Projekta ietvaros plānots rekonstruēt veco muižas ēku, padarīt to pievilcīgu tūrismam un atpūtai (iekļaut Latgales apskates maršrutos), kā arī piemērot to konferenču un semināru, bērnu nometņu un radošo darbnīcu organizēšanai, kā arī kultūras pasākumu norisei.

TURĒTĀJS/ĪPAŠNIEKS

Ciblas novada pašvaldība

VĒLAMAIS ĪSTENOŠANAS LAIKS

Vēlamais objekta renovācijas uzsākšanas laiks ir 2013. gads, renovācijas pabeigšanas – 2015. gads.

ĪSTENOŠANAS VIETA

Investīciju izvietošanai tiek piedāvāta ēka un tai pieguļošā teritorija 1,62 ha platībā, ar kadastra nr. 68480040212. Trīsstāvu ēkas kopējā platība ir 910 m^2 un 127 m^2 liels pagrabs.

Ēka un teritorija atrodas 10 km attālumā no Ludzas un 30 km attālumā no Zilupes, ceļa V 511 malā. Attālums līdz Ludzas dzelzceļa stacijai 10 km.

Atļautā teritorijas izmantošana - sabiedrisko iestāžu teritorija. Teritoriju skar autoceļa aizsargjosla un nelielās Felicianovas HES aizsargjosla.

Pašvaldība ir gatava nodrošināt papildus atbalstu sadarbībā ar citām valsts pārvaldes institūcijām projekta saskaņošanas laikā un pašvaldības rīcībā ir darbinieki, kas pārvalda angļu un krievu valodas.

POTENCIĀLIE KLIENTI UN SADARBĪBAS PARTNERI

Objekts būtu piemērots kā vieta pasākumiem, saistītiem ar starpvalstu sadarbības veicināšanu un stiprināšanu, jo teritorija atrodas tuvu Krievijas un Baltkrievijas robežām.

PIESAISTĀMO INVESTĪCIJU APJOMS

Iespējamā (sākotnējā) pārdošanas summa ir 300 000 LVL. Iespējamais investīciju apjoms renovācijai 1 000 000 LVL. Pašvaldība sagaida intereses izteikumu no potenciālajiem investoriem vai pircējiem. Sarunas ar potenciālajiem investoriem vai pircējiem ved pašvaldības vadītājs.

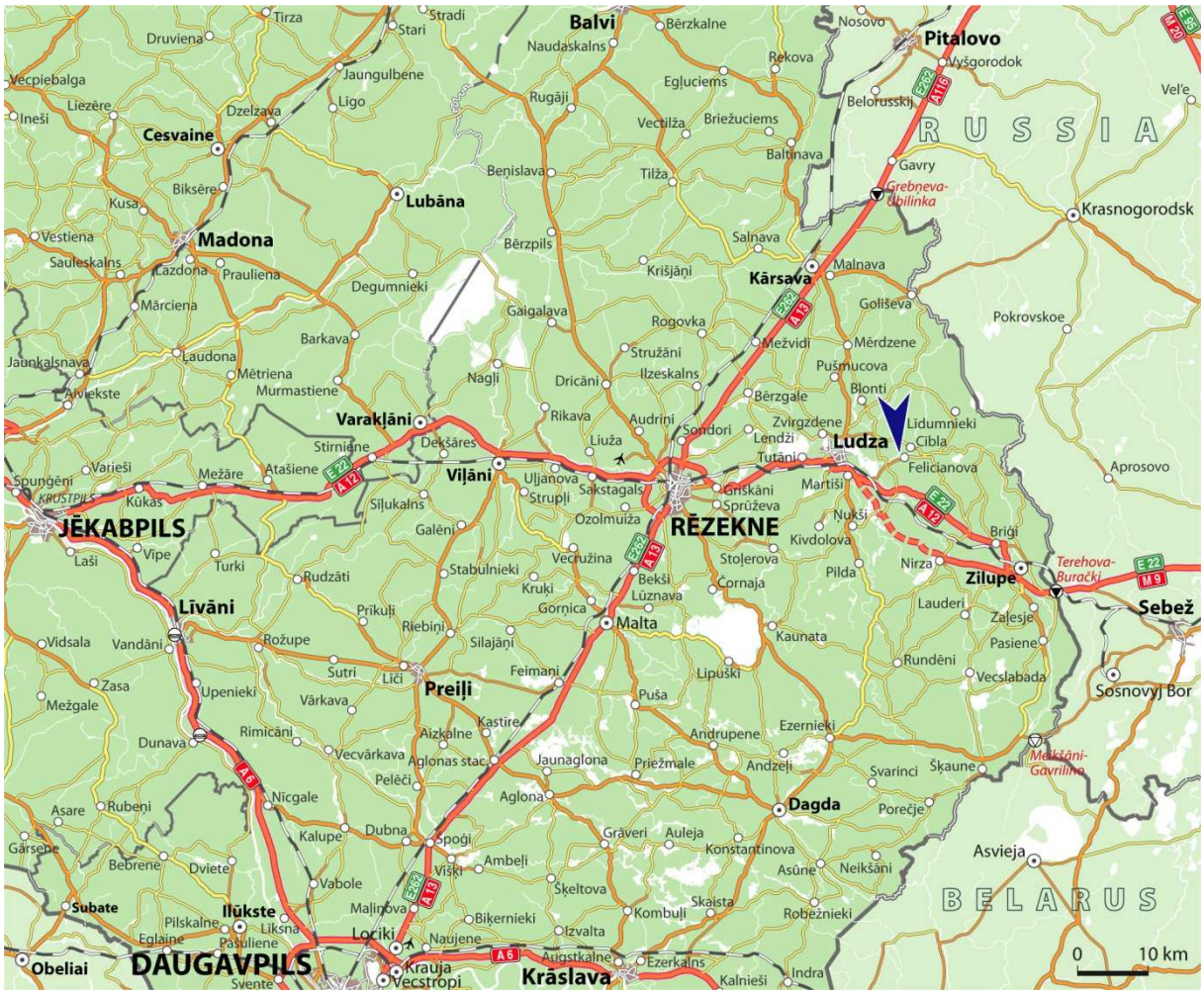
Pašvaldība plāno teritoriju un ēku pārdot. Ir iespēja atjaunot objekta pieslēgumu ciemata kopējam ūdensvadam un kanalizācijai, kā arī elektroapgādei.

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

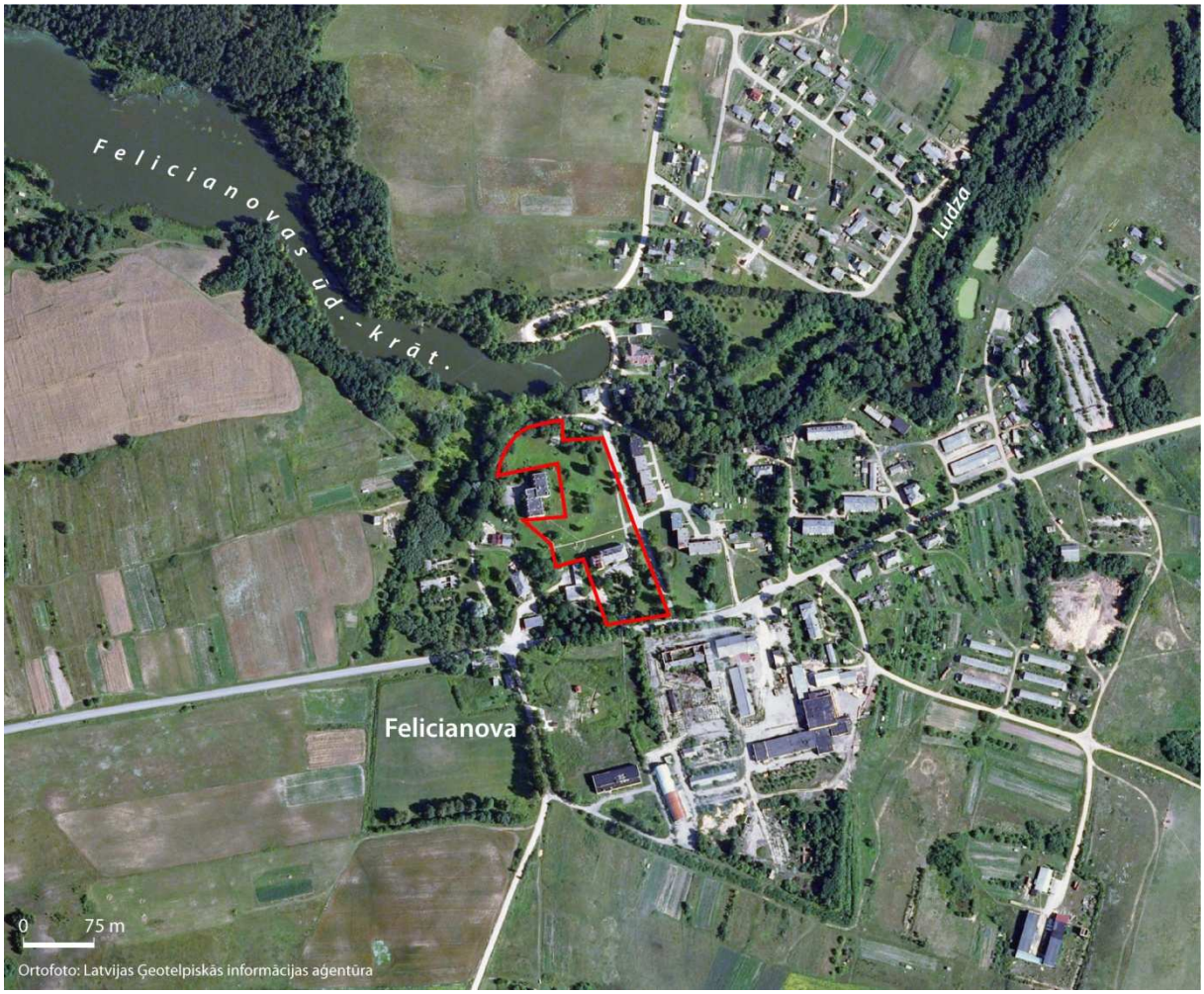

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONA

Ciblas novada dome
Domes priekšsēdētājs Juris Dombrovskis
Tālrunis: +371 29206199
E-pasts: ciblasnovads@ciblasnovads.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.12

Ražošanas izvietošana 1000 kv.m. ēkā Ludzas pilsētā

NOZARE

Lauksaimniecības produktu pārstrāde un uzglabāšana

MĒRĶIS

Izveidot lauksaimniecības produktu pārstrādi ar augstu pievienoto vērtību un uzglabāšanu, lai nodrošinātu produkcijas izplatīšanu par ekonomiski efektīvāko cenu. Jaunais objekts ir plānots kā atbalsta struktūrvienība blakus teritorijā izvietojamo siltumnīcu kompleksam.

ĪPAŠNIEKS

Ludzas novada pašvaldība

ĪSTENOŠANAS VIETA

Objekta atrašanās vieta ir Ludzas pilsētas teritorijā, Latgales ielā 242B, objekts atrodas iežogotā teritorijā, kuras kopējais apbūves laukums ir 1252,8 m², no tiem garāža – 159,6 m², nojume – 66,7 m², ēkas – 1026,5 m². Ēkas kadastrālā vērtība – Ls 14 335. Ēkā ir elektrība un ūdensapgāde (šobrīd ir atslēgta, tomēr tā

ir atjaunojama). Lokālā apkure. Netālu atrodas dzelzceļš, blakus ir ceļa A12 Jēkabpils – Ludza – Zilupe trase.

Ēka atrodas pilsētas malā, pilsētas robeža iet gar Martišu ciema robežu. Darbaspēks pieejamību pozitīvi ietekmē gan pilsētas, gan apkārtējo ciemu iedzīvotāju iespējas nokļūt Ludzas pilsētā.

VĒLAMAIS ĪSTENOŠANAS LAIKS

Siltumnīcu kompleksa attīstība ir paredzēta laika periodā no 2012.-2021. gadam, līdz ar to objekta attīšanas vēlamais termiņš ir līdz 2015. gadam. Siltumnīcu kompleksā tiks audzēti dārzeņi – tomāti, gurķi, salāti.

POTENCIĀLIE KLIENTI UN SADARBĪBAS PARTNERI

Investīciju objekta attīstīšana tiek plānota tiešā saistībā ar jaunu projektu, kura ietvaros uzņēmums Agro Food Holding īstenos siltumnīcu kompleksa izbūvi. Potenciālajam investoram ir vēlama pieredze lauksaimniecības produktu pārstrādē un uzglabāšanā.

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS PIEDĀVĀJUMS

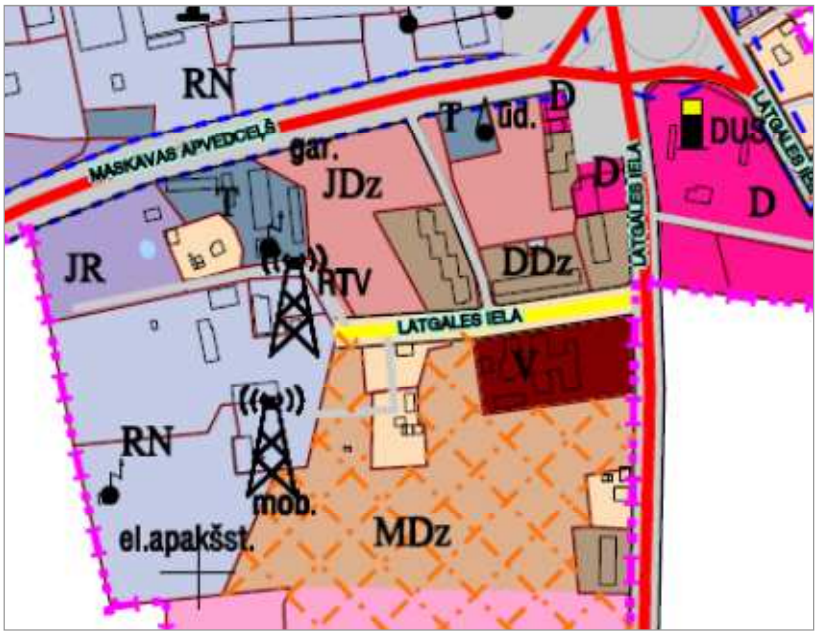
Pašvaldība piedāvā ilgtermiņa objekta nomu vai arī pilnīgu tā izpirkšanu. Pašvaldība ir gatava nodrošināt atbalstu investīciju izvietošanā, sadarbībā ar dažādām institūcijām, būvniecības un uzņēmējdarbības jautājumu risināšanā.

Pašvaldība izskatīs iespēju piešķirt nekustamā īpašuma nodokļa atlaidi, ja projekta īstenošana radīs jaunas darbavietas novadā.

Pastāv iespēja saņemt uzņēmuma ienākuma nodokļa atlaidi, ja investīciju apjoms ilgtermiņa ieguldījumos 3 gadu laikā no projekta īstenošanas uzsākšanas pārsniedz 5 milj. LVL.

LUDZAS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMS AP OBJEKTU

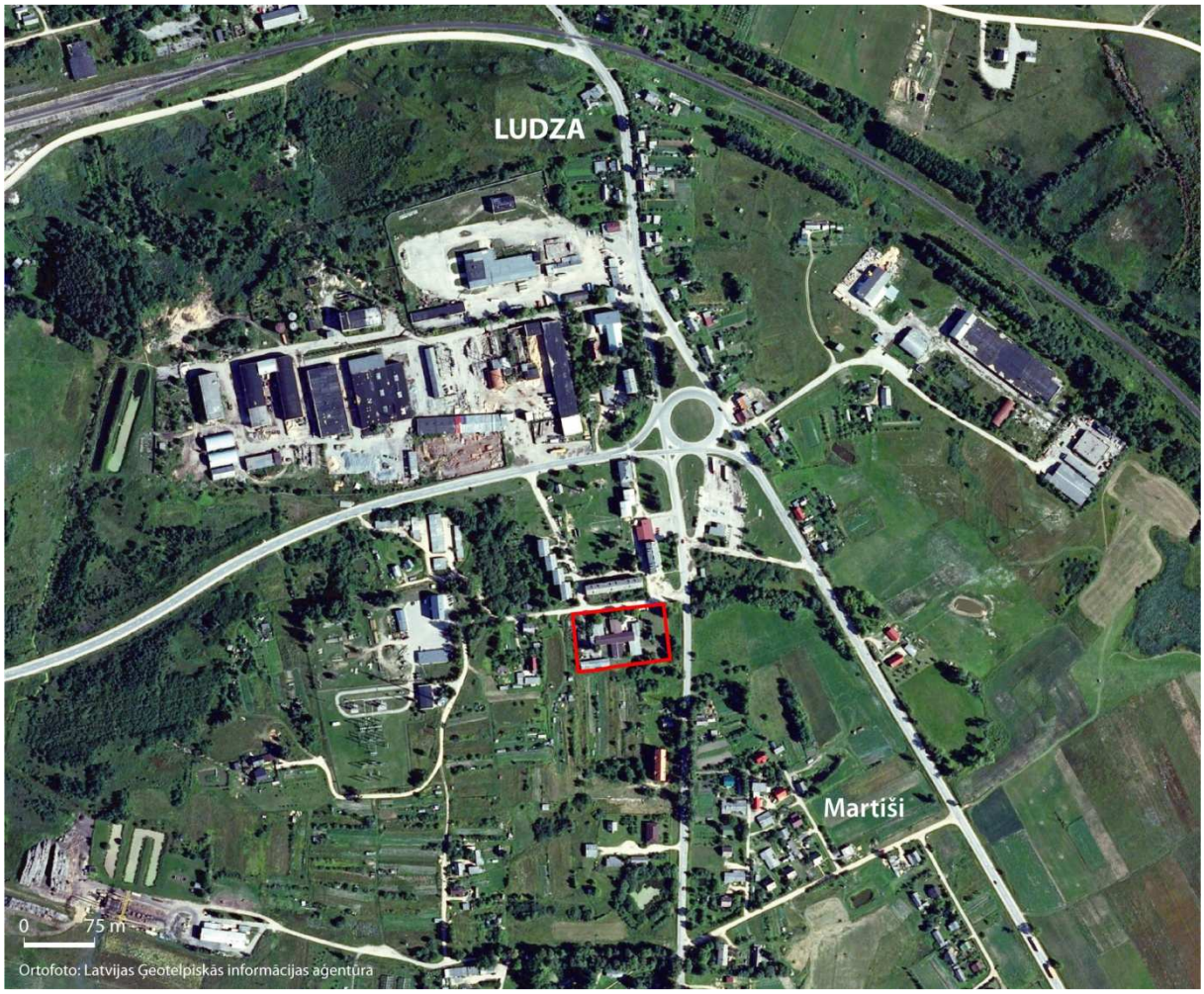
Teritorija ar apzīmējumu „V” – investīciju izvietošanas objekts; teritorija „D” – DUS „Latvijas nafta”; teritorija „MDz” – plānotais siltumnīcu komplekss, teritorija „RN” (pa kreisi no objekta) – Latvenergo teritorija, tajā ir izvietota arī elektroapgādes apakšstacija; teritorija „RN” (virs apvedceļa) – ražošanas teritorija, galvenokārt kokapstrādes uzņēmumi; teritorija „DDz” – daudzdzīvokļu mājas.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONA

Ludzas novada domes
Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļas vadītājs
Aivars Meikšāns
Tālrunis: +371 65707496;
E-pasts: aivars.meiksans@ludzaspils.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 13

Preiļu muižas kompleksa un parka renovācija un attīstīšana

ĪSS PROJEKTA APRAKSTS

Objekts atrodas Preiļu pilsētā, Latvijas dienvidaustrumos, 200 kilometru attālumā no Rīgas. Senatnīgajā un romantiskajā parkā atrodas brīnišķīga, neogotikas stilā celta pils, kas sākotnēji ir bijusi vācu grāfu Borhu dzimtas rezidence. Preiļu muižas komplekss un parks šobrīd ir nozīmīgākie tūrisma objekti Preiļos un to apkaimē.

NOZARE

Tūrisms, viesmīlība

MĒRĶIS

Renovēt Preiļu muižas kompleksu un parku un attīstīt to par atpūtas, relaksācijas un darījumu centru, kas spēj uzņemt līdz 200 viesiem vienlaicīgi.

TURĒTĀJS/ĪPAŠNIEKS

Preiļu parka un pils īpašnieks ir Preiļu novada dome

VISPĀRĒJS APRAKSTS

Attīstīšanai tiek piedāvāts viss muižas komplekss, kura kopējās zemes un ūdens platības parkā sastāda 41,2 ha. Tālākai kompleksa attīstībai tiek piedāvātas:

- ✓ Pils, ar kopējo platību – 1500 m²;
- ✓ Muižas parks – 43 ha;
- ✓ Muižas staļļa ēka – 564 m²;
- ✓ Muižas kalpu māja (adrese: Raiņa bulvāris 25, Preiļi) – 247,4 m², šobrīd apdzīvota, tomēr iespējams pielietot citiem mērķiem.

Papildus kompleksā ir ietverti, bet nav izmantojami tālākai attīstīšanai, sekojoši objekti:

- ✓ Parka vārtsarga namiņš – 68 m²; šobrīd tajā atrodas muzejs;
- ✓ Dārznieka māja (daudzdzīvokļu dzīvojamā māja);
- ✓ Muižas kapela – 177,8 m².

Parku šķērso dažāda lieluma kanāli un strauti, kas izrakti grāfa Borha laikā. Borha laikā būvēti visi tilti, un no kanālu izraktās zemes bija izveidotas saliņas un "Mīlestības kalniņš".

10 ha no piegulošās un ietvertās parka teritorijas var izmantot dažādu tūrisma objektu infrastruktūras (autostāvvietu, sporta un atpūtas objektu – tenisa korti, golfa laukumi, laivu piestātnes parka dīķos) būvniecībai.

Parks sastāv no piecām zemes vienībām, tomēr tā attīstīšana ir iespējama tikai kā vienotam, nedalāmam objektam.

Objekta atļautā izmantošana, ierobežojumi un cita saistošā informācija ir pieejama pašvaldības mājas lapā.[19]

Saskaņā ar iepriekš veiktiem pētījumiem un koncepcijas izstrādi, Preiļu muižas un parka kompleksa attīstība noris 2 virzienos:

- ✓ Preiļu muižas un parka komplekss tiek attīstīts par populāru starptautiskā tūrisma vietu.
- ✓ Preiļu muižas un parka komplekss tiek attīstīts par pieprasītu un populāru biznesa centru (viesnīca, telpas konferencēm un izstādēm) starptautisku, valstisku un reģionālu konferenču un citu pasākumu norisei.

Īpašnieks plāno par teritorijām slēgt ilgtermiņa nomas līgumu un ir gatavs nodrošināt papildu atbalstu infrastruktūras izbūvē un sadarbībā ar citām valsts pārvaldes institūcijām projektu saskaņošanas laikā. Pašvaldības rīcībā ir darbinieks, kas pārvalda angļu un krievu valodas.

PRIEKŠROCĪBAS

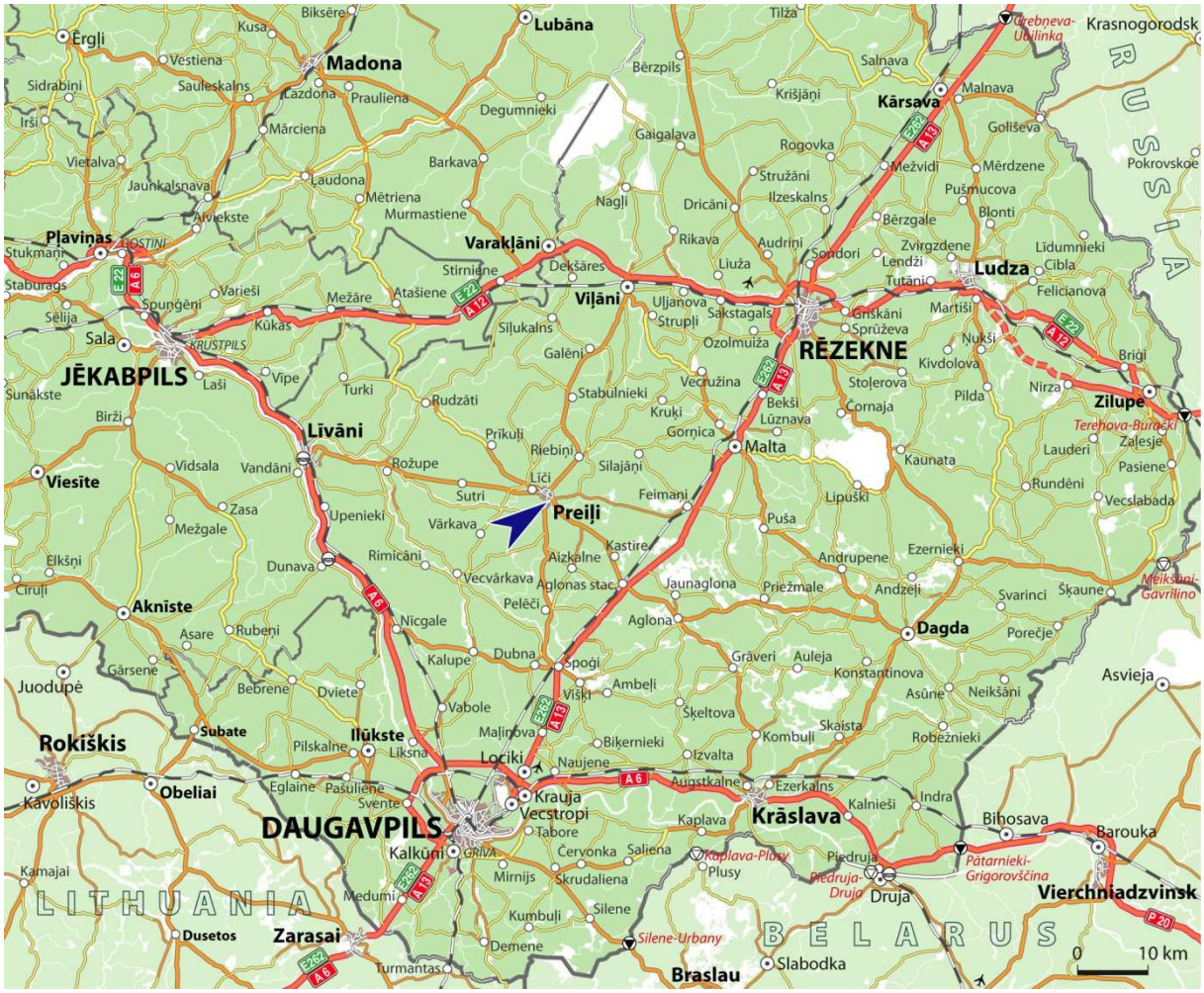
[19] http://www.preili.lv/image/upload/dokumenti1/20110725_teritorijas_izmantosana.pdf

- ✓ Objekta attīstīšanai Ir izstrādāts tehniskais projekts
- ✓ Apkaimi raksturo ekoloģiska vide un lieliska arhitektūra
- ✓ 20 min brauciena attālumā atrodas Aglonas bazilika, kas ir visapmeklētākais tūrisma objekts Latgales reģionā
- ✓ Pašvaldība ir gatava nodrošināt atbalstu projekta īstenošanai

PIESAISTĀMO INVESTĪCIJU APJOMS

Renovācijas aptuvenās izmaksas ir 3 milj. EUR.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

KONTAKTPERSONA

Preiļu novada domes
Attīstības daļas vadītājs
Zigmārs Erts
Tālrunis: +371 65322766
Mobilais tālrunis: +371 29433146
E-pasts: zigmars.erts@preili.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 14

Smilts – grants un smilts ieguve nekustamajā īpašumā „Butišķi”

NOZARE

Derīgo izrakteņu (smilts-grants) izstrāde

MĒRĶIS

Iegūt smilts-grants maisījumu un smiltis, kuras var izmantot un realizēt būvniecības nozares vajadzību apmierināšanai.

TURĒTĀJS/ĪPAŠNIEKS

Īpašums ar kadastra apzīmējuma numuru 4474 007 0347 un platību 8,43 ha pieder Daugavpils novada domei. Īpašums nodots valdījumā un apsaimniekošanā Naujenes pagasta pārvaldei

ĪSTENOŠANAS VIETA

Izrakteņu atradne atrodas neapdzīvotā vietā, pārsvarā meža zemēs. Tuvākā apdzīvotā vieta atrodas 600 metru attālumā. Tuvākā lielākā automaģistrāle Daugavpils – Krāslavas šoseja atrodas 5,1 km attālumā. Līdz smilts-grants atradnei no autoceļa A6 var nokļūt, pārvietojoties pa asfaltēto ceļu Butišku virzienā un tad turpinot pa grants ceļu. Grants ceļa posms ir 0,6 km.

Saskaņā ar spēkā esošo teritorijas plānojumu, īpašums ietilpst kategorijā „Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas". Atradnē tiek plānota zemes transformācija (5,3 ha platībai). 1,1 ha teritorijas iestiepjas Daugavas aizsargjoslā, kur derīgo izrakteņu ieguve nav iespējama. Naujenes pagasta pārvalde ir gatava sniegt visu tās rīcībā esošo informāciju par minēto teritoriju un iepriekš izstrādātajiem dokumentiem.

Īpašnieks plāno organizēt smilts-grants un smilts atradnes „Butiški" smilts-grants un smilts ieguves tiesību izsoli. Pirms tam īpašnieks veiks meža zemes transformāciju.

VĒLAMAIS ĪSTENOŠANAS LAIKS

No 2012. gada līdz 2020. gadam (ir izstrādāta ieguves programma uz 8 gadiem).

POTENCIĀLAIS INVESTORS

Būvniecības nozares uzņēmumi, kas vēlas izvērst savu darbību reģionā

VISPĀRĒJS APRAKSTS

Investīciju izvietošanai tiek piedāvāts Daugavpils novada domei piederošais īpašums „Butiški" ar kopējo platību 8,43 ha. Lielāko daļu īpašuma aizņem mežs un aptuveni 2 ha ir piemēroti grants un smilts ieguvei. Saskaņā ar derīgo izrakteņu atradnes pasi, 8,43 ha laukumā akceptēti A kategorijas smilts-grants 203 tūkst. m³ un smilts 15 tūkst. m³ ieguvei. Objekts atrodas tuvu ceļam ar asfalta segumu un netālu no Daugavpils pilsētas (17 km), kas ir objekta ģeogrāfiskā izvietojuma un darbaspēka resursu pieejamības priekšrocības. Objekta sasniegšanai iespējams izmantot pašvaldības grants ceļus.

Objektam ir veikta ģeoloģiskā izpēte un krājumu aprēķins. Akceptēti sākotnēji izpētītie krājumi:

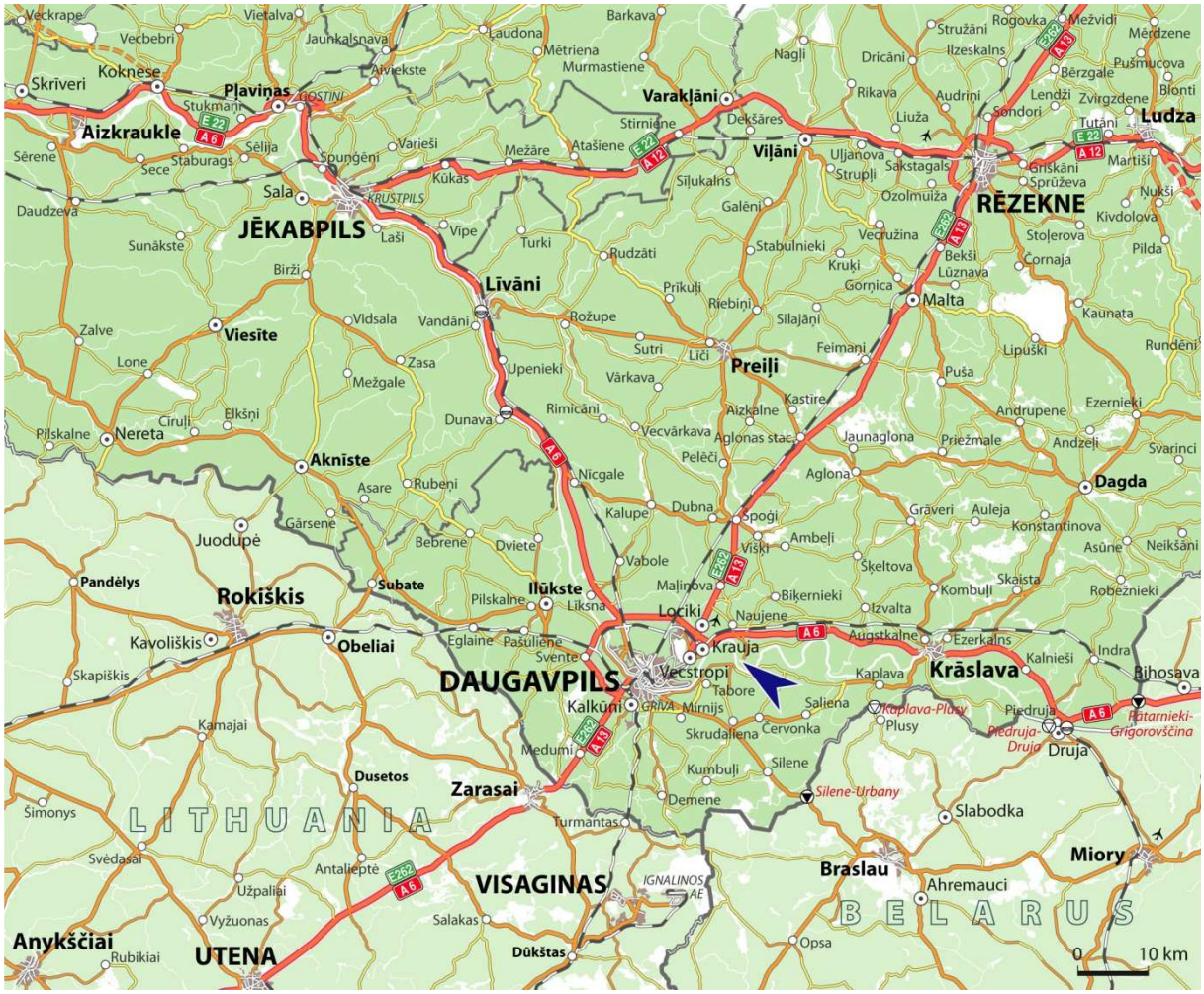
- ✓ A kategorija – 185 tūkst. m³ smilts-grants un 219 tūkst. m³ smilts;
- ✓ N kategorija – 4 tūkst. m³ smilts-grants un 15 tūkst. m³ smilts.

Iegūtie krājumi izmantojami tālākai realizācijai ceļu būvē (drenējošā slāņa izbūvei), betonam, izlases veida asfaltbetonam, javām, uzbērumiem, ceļu kaisīšanai ziemā, kā arī citām būvniecības vajadzībām. Tuvākajā apkaimē līdzvērtīgu ieguves objektu nav.

INVESTĪCIJU PIESAISTES KĀRTĪBA

Ar Daugavpils novada domes lēmumu tiks izsludināta derīgo izrakteņu ieguves tiesību izsole.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

PROJEKTA TURĒTĀJA KONTAKTDATI

Naujenes pagasta pārvaldes vadītāja
Ināra Miglāne
Tālrunis: +371 65476841
E-pasts: inara@naujene.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 15

Ražošanas izvietošana Aglonas pagasta Ezerukinos

NOZARE

Objektā iespējama dažādu uzņēmumu izvietošana, piemērotākie: kokapstrāde, rūpniecība, lauksaimniecība (sīkdzīvnieku, putnu audzēšana) un tūrisms.

MĒRĶIS

Attīstīt uzņēmējdarbību novada teritorijā, veidojot konkurētspējīgu vidi un papildinošu uzņēmumu veidošanos ražošanas teritorijās.

ĪPAŠNIEKS

SIA ”Zoti”

ĪSTENOŠANAS VIETA

Investīciju izvietošanai tiek piedāvāti 3 zemes gabali: 1) kadastra numurs 76420010003, kopējā platība 9,6 ha; 2) kadastra numurs 76420010307, kopējā platība 6,0 ha; 3) kadastra numurs 76420010308, kopējā platība 10,48 ha, zemes gabals piekļaujas Rušonas ezeram.

Pēc detālplānojuma šīs ir rūpnieciskās teritorijas, tām ir tieša piekļuve no ceļa Jaunaglona – Kapiņi, kas savukārt krustojas ar valsts nozīmes ceļiem Daugavpils – Rēzekne un Aglona – Dagda.

Teritorijai ir nodrošināts 3 fāžu elektrības pieslēgums un vietējā ūdens apgāde no urbuma.

Zemes gabals Nr. 3 ir piemērots tūrisma attīstībai, jo atrodas cieši blakus Rušonas ezeram.

VISPĀRĒJS APRAKSTS

Attālumi no piedāvātajiem objekti līdz vietējas tūrisma un ekonomiskas nozīmes centriem:

- ✓ Aglonas bazilika – reģiona nozīmīgākais tūrisma centrs, līdz 200 tūkstošiem apmeklētāju ik gadu – 6 km;
- ✓ Ezerukinu sādža – 1km;
- ✓ Jaunaglona un Kapiņu ciems – 3 km;
- ✓ Aglona – 6 km;
- ✓ Priežmales ciems – 13 km;
- ✓ Preiļi – 30 km, Daugavpils – 50 km, Rīga – 230 km.

Darbaspēks – apdzīvoto vietu centros reģistrēto iedzīvotāju skaits: Aglonā – 1040 iedzīvotāji, Jaunaglonā – 240, Priežmalā – 301, rādītāji neietver pieguļošo lauku teritoriju iedzīvotājus.

POTENCIĀLIE SADARBĪBAS PARTNERI

Tiek meklēti stratēģiskie investori, kas ir ieinteresēti attīstīt uzņēmējdarbību kokapstrādes, sīkdzīvnieku un putnu audzēšanas, rūpniecības vai tūrisma nozarēs.

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS PIEDĀVĀJUMS

Uz zemes gabala nr. 2 atrodas 6 ēkas, kas agrāk ir izmantotas putnkopībai. Projekta ietvaros uzņēmējdarbības izvietošanai tiek piedāvātas 5 ēkas, katras ēkas platība ir 900 m². Ēkas tiek piedāvātas ilgtermiņa nomā uz vismaz 5 gadiem par 0,50 LVL/m² (ieskaitot PVN).

Teritorijā strādājošiem tiek piedāvātas arī dzīvojamās telpas, paredzamās īres izmaksas 2,00 LVL/m² plus komunālie maksājumi.

Īpašnieks ir gatavs investēt infrastruktūras attīstīšanā. Šobrīd no ēkām darbojas tekstilražotne (Rimako imports – eksports).

Pašvaldība ir gatava nodrošināt atbalstu investīciju izvietošanā, sadarbībā ar dažādām institūcijām, būvniecības un uzņēmējdarbības jautājumu risināšanā, kā arī savu iespēju robežās sniegs atbalstu infrastruktūras izbūvei, ja investīciju izvietošanas rezultātā tiks samazināts bezdarba līmenis Aglonas novadā.

Pašvaldība izskatīs iespēju piešķirt nekustamā īpašuma nodokļa atlaidi, ja projekta īstenošana radīs jaunas darbavietas novadā.

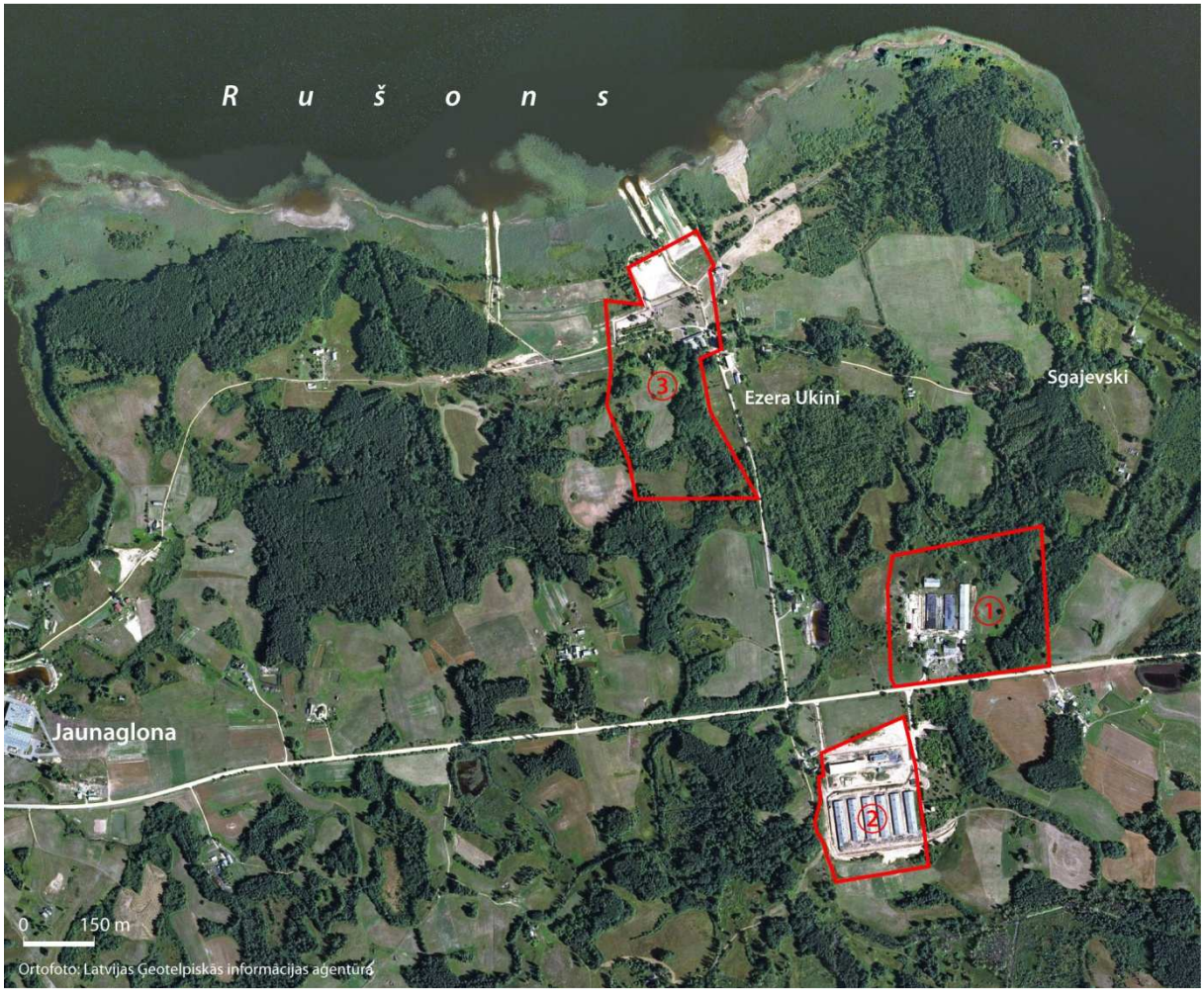
Aglonas novads Latgales plānošanas reģiona ir noteikta kā īpaši atbalstāma teritorija, kas ļauj saņemt nodokļu atlaides.

Tāpat pastāv iespēja saņemt uzņēmuma ienākuma nodokļa atlaidi, ja investīciju apjoms ilgtermiņa ieguldījumos 3 gadu laikā no projekta īstenošanas uzsākšanas pārsniedz 5 milj. LVL.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONA

Aglonas novada Uzņēmējdarbības attīstības centra vadītāja
Ināra Gražule
Tālrunis: +371 29118597
E-pasts: inara.grazule@aglona.lv

„ZOTI" SIA pārstāve
Golovko Ludmila
Tālrunis: +371 27704951, +371 27704953

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 16

Kameņecas muižas ansambļa un tam pieguļošo teritoriju attīstīšana par tūrisma objektu

Kameņecas muižas ir 18. gs arhitektūras piemineklis neogotikas stilā (rekonstruēts 20. gs.) To apdzīvojušas Felherzamu, tad Pavloviču un Reutu dzimtas.

NOZARE

Tūrisms, aktīva atpūta.

MĒRĶIS

Attīstīt tūrisma infrastruktūru un renovēt muižas kompleksu.

ĪPAŠNIEKS

Aglonas bazilikas draudze

OBJEKTA APRAKSTS UN ATRAŠANĀS VIETA

Potenciālajiem investoriem tiek piedāvāta teritorija Aglonas novada Jaunaglonas ciemā, kura sastāv no 4 atsevišķiem zemes gabaliem:

1) Kadastra numurs 76420010014, zemes gabala platība 9,73 ha, uz šī zemes gabala atrodas Kameņecas muižas ansamblis (būvēts ap 1875. gadu, to raksturo neogotikas stils) un ansamblim pieguļošais parks. Viss komplekss atrodas Rušonas ezera krastā.
2) Kadastra numurs 76420010303, zemes gabala platība 1,69 ha, uz zemes gabala atrodas klēts.

3) Kadastra numurs 76420010304, zemes gabala platība 1,0 ha.
4) Kadastra numurs 76420010012 – neapbūvēts zemes gabals ar platību 9,89 ha.

Īpašumu un zemi īpašnieks piedāvā iznomāt, lai attīstītu tūrisma infrastruktūru (viesnīca, aktīvā atpūta, izklaide).

Attālums līdz nozīmīgākajiem centriem Preiļi – 30 km, Daugavpils – 50 km, Rīga – 230 km. Muiža atrodas tikai 5 km no starptautiskās šosejas Pēterburga – Viļņa – Varšava.

Muižas kompleksam ir nodrošināts elektrības pieslēgums, vietējais ūdensvads un kanalizācija, līdz teritorijai ved labs piebraucamais ceļš.

Muižas kompleksam ir nepieciešama renovācija.

POTENCIĀLIE SADARBĪBAS PARTNERI

Tiek meklēti stratēģiskie investori, kas ir ieinteresēti attīstīt tūrisma infrastruktūru un atjaunot muižas kompleksu.

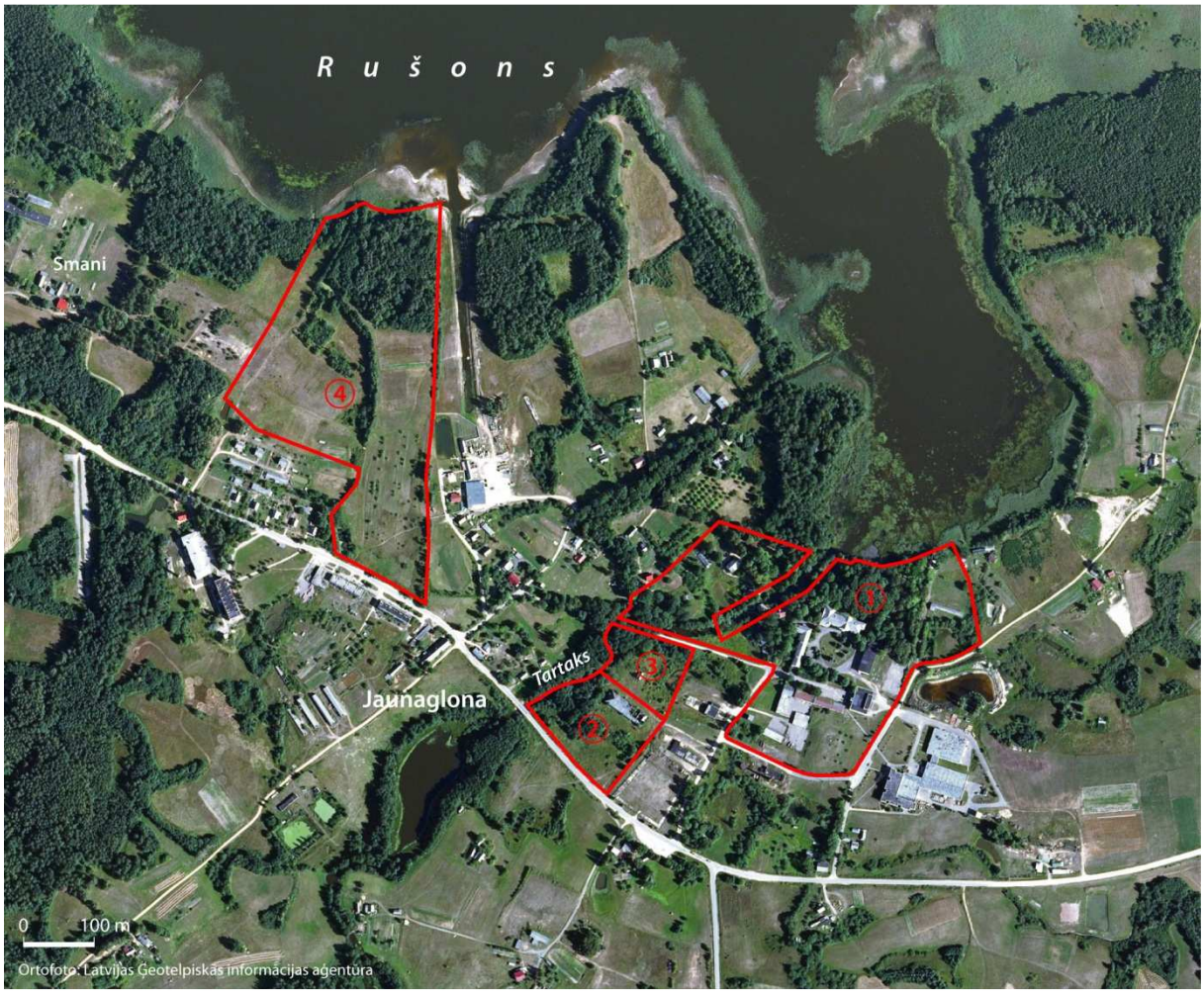
PRIEKŠROCĪBAS

- ✓ Objekta priekšrocības ir gleznainā daba, tiešais tuvums ezers, plašas pieguļošās teritorijas attīstībai.
- ✓ Jaunaglonā atrodas Viduslatgales profesionālā vidusskola, kas sagatavo lauku tūrisma speciālistus un piesaista jaunus cilvēkus novadam.
- ✓ Starptautiskās nozīmes svētvieta – Aglonas bazilika atrodas tikai 3 km attālumā, katru gadu to apmeklē ap 200 000 tūristu un svētceļotāju.
- ✓ Darbaspēks – apdzīvoto vietu centros reģistrēto iedzīvotāju skaits: Aglonā – 1040 iedzīvotāji, Jaunaglonā – 240, Priežmalā – 301, rādītāji neietver pieguļošo lauku teritoriju iedzīvotājus.
- ✓ Aglonas novads Latgales plānošanas reģiona ir noteikta kā īpaši atbalstāma teritorija, kas ļauj saņemt nodokļu atlaides.
- ✓ Tāpat pastāv iespēja saņemt uzņēmuma ienākuma nodokļa atlaidi, ja investīciju apjoms ilgtermiņa ieguldījumos 3 gadu laikā no projekta īstenošanas uzsākšanas pārsniedz 5 milj. LVL.
- ✓ Pašvaldība ir gatava nodrošināt atbalstu investīciju izvietošanā, sadarbībā ar dažādām institūcijām, būvniecības un uzņēmējdarbības jautājumu risināšanā, izskatīt iespēju piešķirt nekustamā īpašuma nodokļa atlaidi, kā arī savu iespēju robežās sniegs atbalstu infrastruktūras izbūvei, ja investīciju izvietošanas rezultātā tiks radītas jaunas darba vietas Aglonas novadā.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

Lubāna
Madona
Varakļāni
Viļāni
JĒKABPILS
RĒZEKNE
Līvāni
Preiļi
Malta
Ludza
Zilupe
Sebež
Dagda
Asvieja
Krāslava
DAUGAVPILS
Vierchniadzvinsk
Barouka
Bihosava
Druja
Braslau
Slabodka
Zarasai
Dusetos
Obeliai
Ilūkste
Subate
Locīki
Krauja
Vecstropi
Kalkūni
Aglona
Jaunaglona
Andrupene
Kombuļi
Skaista
Ezerkalns
Augstkalne
Naujene
Aizkalne
Aglonas stac
Kaplava
Kaplava-Plusy
Plusy
Piedruja
Piedruja-Druja
Pātarnieki-Grigorovščina
Silene
Silene-Urbany
Kumbuļi
Demene
Turmantas
Medumi
Mirnijs
Skrudaliena
Červonka
Saliena
Tabore
Maļinova
Bikernieki
Izvalta
Ķeltova
Viški
Ambeļi
Graveri
Auleja
Konstantinova
Asūne
Neikšāni
Robežnieki
Kalnieši
Indra
Ezernieki
Andzeļi
Priežmale
Svarinci
Šķaune
Porečje
Meikšāni-Gavrilino
Sosnovyj Bor
Vecslabada
Rundēni
Pasiene
Zaļesje
Lauderi
Briģi
Nirza
Terehova-Burački
Felicianova
Aprosovo
Līdumnieki
Cibla
Zvirgzdene
Lendži
Tutāni
Martiši
Nukši
Kivdolova
Pilda
Stoļerova
Čornaja
Lūznava
Bekši
Sprūževa
Lariskāni
Sakstagals
Strupļi
Uļjanova
Ozolmuiža
Vecružina
Stabulnieki
Kruķi
Gorņica
Kaunata
Lipuški
Puša
Feimaņi
Līči
Sutri
Rožupe
Silajāņi
Riebiņi
Prikuļi
Rudzāti
Turki
Vipe
Laši
Kūkas
Spunģēni
KRUSTPILS
Atašiene
Mežāre
Varieši
Stirnāne
Dekšāres
Siļukalns
Galēni
Liuža
Rikava
Audriņi
Sondori
Nagļi
Dricāni
Ilzeskalns
Stružāni
Rogovka
Gaigalava
Krišjāņi
Salnava
Bērzpils
Tilža
Malnava
Kārsava
Goliševa
Mežvidi
Mērdzene
Pušmucova
Blonti
Bērzgale
Pokrovskoe
Krasnogorodsk
Čerebņeva-Ulolinka
RUSSIA
BELARUS
LITHUANIA
Barkava
Laudona
Mētriena
Murmastiene
Jaunkalsnava
Alviekste
Lazdona
Prauliena
Sauleskalns
Vestiena
Mārciena
Degumnieki
Bērzpils
Kusa
Biksēre
Lubāna
Tilža
Čerebņeva-Ulolinka
Krasnogorodsk
Salnava
Malnava
Kārsava
Goliševa
Pokrovskoe
Mērdzene
Pušmucova
Blonti
Bērzgale
Līdumnieki
Cibla
Felicianova
Aprosovo
Zvirgzdene
Lendži
Tutāni
Martiši
Nukši
Kivdolova
Pilda
Nirza
Briģi
Terehova-Burački
Zilupe
Sebež
Lauderi
Zaļesje
Pasiene
Rundēni
Vecslabada
Sosnovyj Bor
Meikšāni-Gavrilino
Svarinci
Šķaune
Porečje
Asvieja
Neikšāni
Asūne
Robežnieki
Skaista
Kombuļi
Ķeltova
Graveri
Auleja
Konstantinova
Andzeļi
Priežmale
Andrupene
Ezernieki
Lipuški
Puša
Kaunata
Čornaja
Lūznava
Bekši
Sprūževa
Lariskāni
Sakstagals
Strupļi
Uļjanova
Ozolmuiža
Vecružina
Stabulnieki
Kruķi
Gorņica
Malta
Riebiņi
Prikuļi
Rudzāti
Turki
Vipe
Laši
Kūkas
Spunģēni
KRUSTPILS
Atašiene
Mežāre
Varieši
Stirnāne
Dekšāres
Siļukalns
Galēni
Liuža
Rikava
Audriņi
Sondori
Nagļi
Dricāni
Ilzeskalns
Stružāni
Rogovka
Gaigalava
Krišjāņi
Salnava
Bērzpils
Tilža
Malnava
Kārsava
Goliševa
Mežvidi
Mērdzene
Pušmucova
Blonti
Bērzgale
Pokrovskoe
Krasnogorodsk
Čerebņeva-Ulolinka
RUSSIA
Barkava
Laudona
Mētriena
Murmastiene
Jaunkalsnava
Alviekste
Lazdona
Prauliena
Sauleskalns
Vestiena
Mārciena
Degumnieki
Bērzpils
Kusa
Biksēre
Lubāna
Madona
Varakļāni
Viļāni
JĒKABPILS
RĒZEKNE
Līvāni
Preiļi
Malta
Ludza
Zilupe
Sebež
Dagda
Asvieja
Krāslava
DAUGAVPILS
Vierchniadzvinsk
Barouka
Bihosava
Druja
Braslau
Slabodka
Zarasai
Dusetos
Obeliai
Ilūkste
Subate
Locīki
Krauja
Vecstropi
Kalkūni
Aglona
Jaunaglona
Andrupene
Kombuļi
Skaista
Ezerkalns
Augstkalne
Naujene
Aizkalne
Aglonas stac
Kaplava
Kaplava-Plusy
Plusy
Piedruja
Piedruja-Druja
Pātarnieki-Grigorovščina
Silene
Silene-Urbany
Kumbuļi
Demene
Turmantas
Medumi
Mirnijs
Skrudaliena
Červonka
Saliena
Tabore
Maļinova
Bikernieki
Izvalta
Ķeltova
Viški
Ambeļi
Graveri
Auleja
Konstantinova
Asūne
Neikšāni
Robežnieki
Kalnieši
Indra
Ezernieki
Andzeļi
Priežmale
Svarinci
Šķaune
Porečje
Meikšāni-Gavrilino
Sosnovyj Bor
Vecslabada
Rundēni
Pasiene
Zaļesje
Lauderi
Briģi
Nirza
Terehova-Burački
Felicianova
Aprosovo
Līdumnieki
Cibla
Zvirgzdene
Lendži
Tutāni
Martiši
Nukši
Kivdolova
Pilda
Stoļerova

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONAS

Aglonas novada Uzņēmējdarbības attīstības centra vadītāja
Ināra Gražule
Tālrunis: +371 29118597
E-pasts: inara.grazule@aglona.lv

Aglonas bazilikas draudzes
Lietu pārvaldnieks
Viktors Kokorišs
Tālrunis: +371 29205302

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 17

Sapropeļa ieguve Deņevas ezerā

SAPROPELIS ir organogēni nogulumi saldūdens krātuvēs, kas veidojas no ūdensaugu un dzīvnieku organismu atliekām, kurām klāt ir piejaukušās minerāldaļiņas. Sapropelis ir bagāts ar bioloģiski aktīvām vielām, kas dod iespēju to pielietot lauksaimniecībā, medicīnā, ķīmijā, būvmateriālu ražošanā, rūpniecībā un citās nozarēs.

NOZARE

Sapropeļa ieguve

MĒRĶIS

Uzsākt sapropeļa ieguvi, sagatavošanu izmantošanai, fasēšanu un tirdzniecību

ĪPAŠNIEKS

Zemnieku saimniecība „Ilzas”

VISPĀRĒJS APRAKSTS UN ĪSTENOŠANAS VIETA

Ezera īpašnieks piedāvā investoriem investēt viņam piederošā Deņevas ezerā (16 ha) sapropeļa ieguves un fasēšanas ražotnes izveidē. Deņevas ezera gultnei ir veikta ķīmiskā sastāva analīze sertificētā laboratorijā. Ir saņemts atzinums, ka ezerā atrodas aptuveni 1 miljons tonnu sapropeļa.

Attālumi līdz ekonomiskas nozīmes centriem: Aglona – 20 km, Preiļi – 45 km, Daugavpils – 75 km, Rīga – 250 km.

Darbaspēks – apdzīvoto vietu centros reģistrēto iedzīvotāju skaits: Aglonā – 1040 iedzīvotāji, Jaunaglonā – 240, Priežmalā – 301, rādītāji neietver pieguļošo lauku teritoriju iedzīvotājus.

VĒLAMAIS ĪSTENOŠANAS TERMIŅŠ

Īpašnieks ir ieinteresēts uzsākt ieguvi nekavējoties.

POTENCIĀLIE SADARBĪBAS PARTNERI

Tiek meklēti stratēģiskie investori.

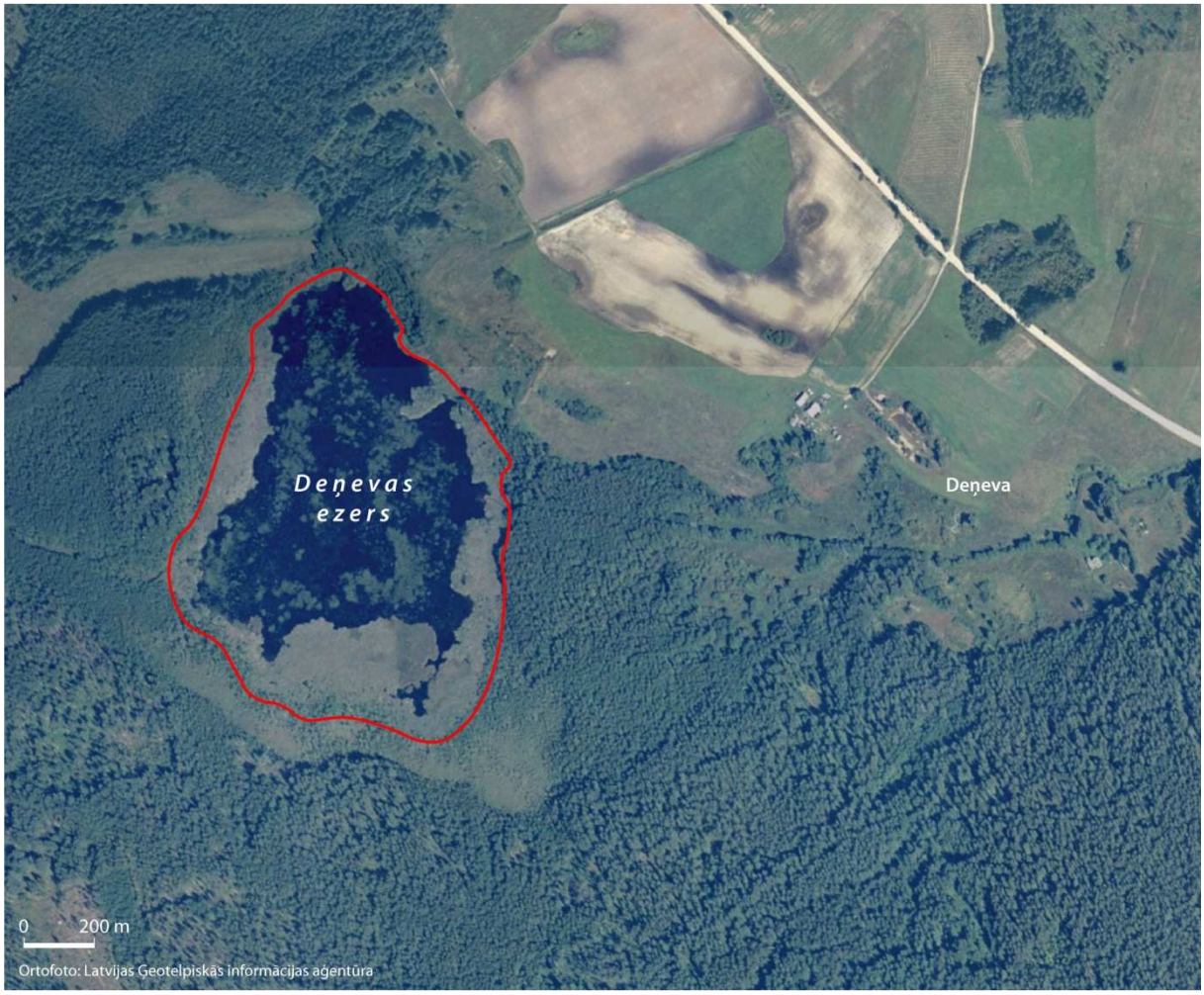
PRIEKŠROCĪBAS

- ✓ Ezers atrodas Maltas – Priežmalas ceļa malā, ir piebraucamais ceļš līdz pašam ezeram. Ir iespēja pie ezera uzbūvēt fasēšanas ēku.
- ✓ Īpašnieks gatavs līdzinvestēt projekta attīstīšanā.
- ✓ Pašvaldība ir gatava nodrošināt atbalstu investīciju izvietošanā, sadarbībā ar dažādām institūcijām, būvniecības un uzņēmējdarbības jautājumu risināšanā, izskatīt iespēju piešķirt nekustamā īpašuma nodokļa atlaidi, kā arī savu iespēju robežās sniegs atbalstu infrastruktūras izbūvei, ja investīciju izvietošanas rezultātā tiks samazināts radītas jaunas darbavietas Aglonas novadā.
- ✓ Aglonas novads ir īpaši atbalstāma teritorija, kas nosaka, ka investīcijas pamatlīdzekļos amortizējas 2 reizes ātrāk.
- ✓ Tāpat pastāv iespēja saņemt uzņēmuma ienākuma nodokļa atlaidi, ja investīciju apjoms ilgtermiņa ieguldījumos 3 gadu laikā no projekta īstenošanas uzsākšanas pārsniedz 5 milj. LVL.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONAS

Aglonas novada Uzņēmējdarbības attīstības centra vadītāja
Ināra Gražule
Tālrunis: +371 29118597
E-pasts: inara.grazule@aglona.lv

Aglonas novada Kastuļinas pagasta
Zemnieku saimniecības „Ilzas”
Īpašnieks Jevģēnijs Gorjačko
Tālrunis: +371 26321406

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 18

Indras ielas ražošanas zonas attīstība Krāslavā

ĪSS APRAKSTS

Teritorija „Indras ielas ražošanas zona" atrodas Krāslavas novadā Krāslavas pilsētā un ir industriāli attīstītākā pilsētas daļa ar daudziem tajā strādājošiem uzņēmumiem un vairākām teritorijām, kur ir uzņēmējdarbības attīstības potenciāls (pievedceļš, komunikācijas utt.).

NOZARE

Ražošana, kokapstrāde

MĒRĶIS

Projekta ietvaros plāno atrast investorus 2 ražošanas teritorijām Indras ielā Krāslavā, lai sekmētu ražošanas zonas attīstību.

ĪSTENOŠANAS VIETA

Krāslavas novads atrodas Latgalē, Latvijas DA daļā, tuvu robežai ar Baltkrieviju, 40 km attālumā no otras lielākās Latvijas pilsētas Daugavpils un 275 km attālumā no galvaspilsētas Rīgas. Turpmākai attīstībai Indras ielas ražošanas zonā Krāslavā šobrīd tiek piedāvātas teritorijas ar kopējo platību 3,1772 ha. Nepieciešamības gadījumā ir iespēja iesaistīt papildus teritorijas.

TURĒTĀJS/ĪPAŠNIEKS

1. teritorija – Indras iela 30 – īpašnieks SIA "Dazzling",

2. teritorija – Indras iela 37 – pieder SIA „Platons”.

Teritoriju platības: 3,1772 ha (2,9348 + 0,2324 = 3,1772 ha)

VĒLAMAIS ĪSTENOŠANAS TERMIŅŠ

Projekta uzsākšana – 2012. gads.

VISPĀRĒJS APRAKSTS

1. Krāslavā, Indras ielas 30. Īpašnieks plāno slēgt ilgtermiņa nomas līgumu, bet nav gatavs investēt teritorijas labiekārtošanā. Rūpnīca (bijušais kokapstrādes uzņēmums „Krebsar”) aprīkota ar mūsdienīgām iekārtām – darba galdi ar programmējamu vadības sistēmu, līnijas utt. Esošajos cehos iespējams organizēt cita veida ražošanu (ne visi cehi tiek izmantoti), ir brīvi laukumi rūpnīcas attīstībai.
2. Krāslavā, Indras 37. Īpašnieks, kas agrāk ir nodarbojies ar meliorācijas darbiem, plāno teritorijas pārdot, objekta nosacītā cena ir 30 000 Ls.

Piedāvāto teritoriju atļautā (plānotā) izmantošana ir "Ražošanas un noliktavu apbūves zona" (vispārīgās ražošanas uzņēmums, vieglās ražošanas uzņēmums, vairumtirdzniecības iestāde, kravu stacija, noliktava, sabiedriskā garāža, tehniskās apkopes stacija, auto tirdzniecības iestāde, dzelzceļa pievedceļš, saimniecības ēka, atklāta uzglabāšana, mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts kā papildizmantošana, dzīvojamā ēka kā papildizmantošana).

Aizsargjoslas: vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjosla (aizsargjosla ap ūdensobjektiem) 10 m aizsargjosla ap Mandeļezeru, ekspluatācijas aizsargjoslas gar kabeļiem 2 m, gar 110 kV EPL 4 m, 330 kV EPL 8 m.

Zemes cena – (kadastrālā vērtība)

1. Indras iela 30 – 0,67 Ls/m²;
2. Indras iela 37 – 0,80 Ls/m².

Apbūves intensitāte:

1) Zemesgabala maksimālais apbūves blīvums – 50 līdz 65%.
2) Zemesgabala minimālā brīvā (zaļā) teritorija ne mazāka kā 15%.

Pašvaldība 2003. gadā ir veikusi kompleksu Indras ielas rekonstrukciju. Pašvaldība savas kompetences ietvaros ir gatava nodrošināt konsultatīvu atbalstu projektu saskaņošanas laikā.

Krāslavas Indras ielas ražošanas zona ir konkurētspējīga piesaistīt jaunas investīcijas, kas sekmētu ražošanas un pakalpojumu sektoru attīstību un jaunu vietu radīšanu Krāslavā. Piedāvājamie objekti ir privātīpašumā esošas zemes ar

ēkām. Krāslavas novada teritorijas plānojumā šīs teritorijas ir iezīmētas kā ražošanas zona ar attiecīgiem zemes izmantošanas un apbūves noteikumiem.

POTENCIĀLIE SADARBĪBAS PARTNERI VAI INVESTORI

Ražotāji, kas vēlas paplašināt savu darbību Austrumeiropā ar tiešu pieeju ES un tuvu atrašanos pie Krievijas un Baltkrievijas robežām.

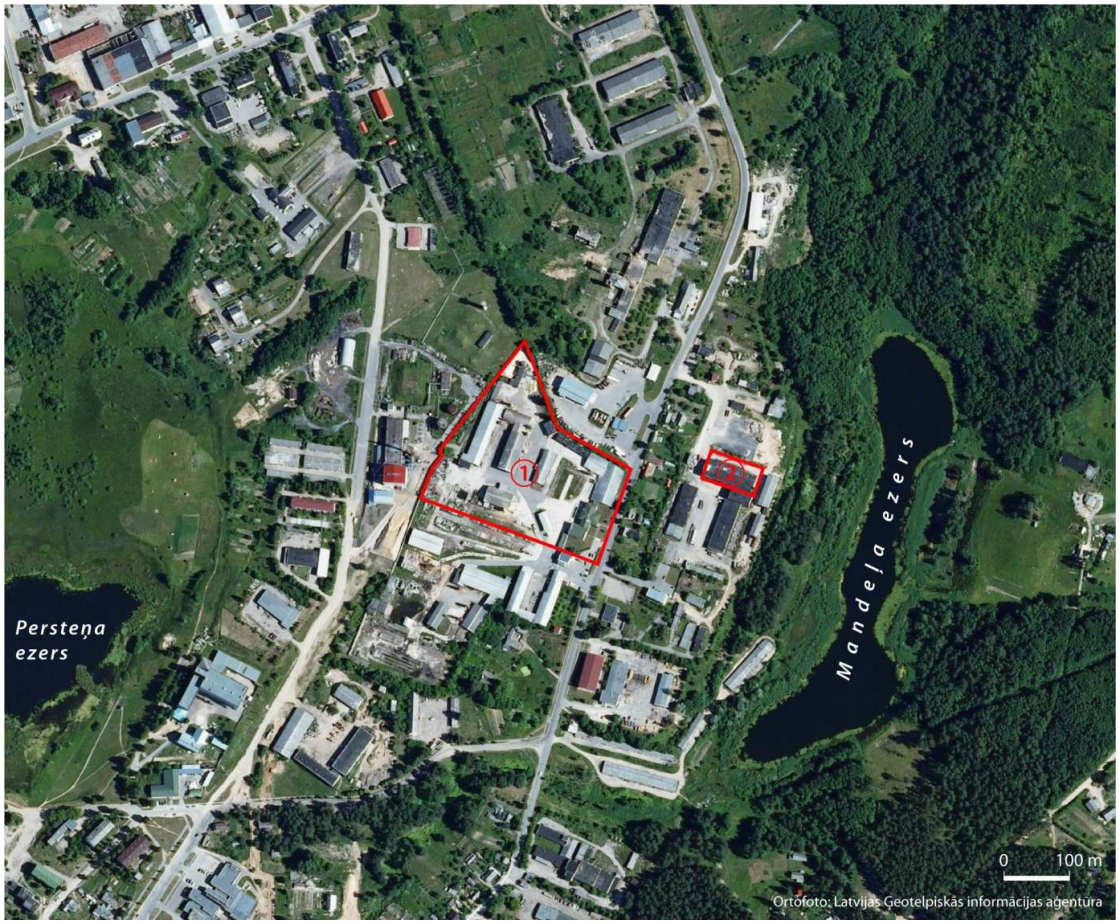
PRIEKŠROCĪBAS:

- ✓ Blakus atrodas Krievija un Baltkrievija, kur ir iespējams par salīdzinoši labākām cenām iepirkt izejmateriālus.
- ✓ Laba autoceļu un dzelzceļa kvalitāte, atbilst pārvadājumu raksturam un apjomam, ražošanas teritoriju šķērso Indras iela, kuras rekonstrukcija ir veikta 2003. gadā. Indras iela ir vienīgā tranzītiela smagajam transportam virzienā Rēzekne – Dagda – Daugavpils.
- ✓ Ir izstrādāts teritorijas plānojums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kur teritorija ir noteikta kā ražošanas zona ar atbilstošu atļauto izmantošanu. Šobrīd izstrādes stadijā ir jauns teritorijas plānojums, kurā var iestrādāt nepieciešamās izmaiņas.
- ✓ Teritorijas plānojumā dotajai un piegulošajai teritorijai nav noteikti ierobežojumi īpašumu apvienošanai un zemes transformācijai (ir iespēja teritoriju paplašināt un/vai konsolidēt).
- ✓ Ir elektroapgāde, lokālā ūdens apgāde un SIA „Dazzling" – arī apkure.
- ✓ Ir iespējama gāzes apgāde.
- ✓ Ir kanalizācijas sūkņu stacija un var izmantot centralizēto pilsētas kanalizāciju.
- ✓ Teritorijā jau ir vairāki ražošanas objekti, kas veiksmīgi īsteno savu komercdarbību.
- ✓ Iespēja saņemt uzņēmuma ienākuma nodokļa atlaidi, ja investīciju apjoms ilgtermiņa ieguldījumos pārsniedz 5 milj. LVL.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONAS

Krāslavas novada pašvaldība
Attīstības nodaļas vadītāja
Ināra Dzalbe
Tālrunis: +371 29185871
E-pasts: inara.dzalbe@kraslava.lv

Objekts Nr. 1 Indras iela 30
SIA „Dazzling" īpašnieks
Andrejs Pahomovs
Tālrunis: +371 20070307

Objekts Nr.2 Indras iela 37
SIA „Platons" valdes priekšsēdētājs
Leonīds Andrejevs
Tālrunis: +371 29459340

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 19

Kokogļu ražotnes un atjaunojamo resursu elektrostacijas izbūves pabeigšana un ieviešana ekspluatācijā

NOZARE

Kurināmā ražošana no atjaunojamajiem resursiem un atjaunojamo resursu enerģētika

TURĒTĀJS/ĪPAŠNIEKS

Projekta tūrētājs ir SIA „Līvānu Karbons".

ĪSTENOŠANAS LAIKS VAI TERMIŅI

Pilnvērtīgu ražotnes darbību plānots uzsākt vēlākais līdz 2012. gada vidum.

MĒRĶIS

Pabeigt kokogļu ražotnes izbūvi, kurā paredzēta augstākās kvalitātes kokogļu ražošana pēc LAMBIOTTE CISR tehnoloģijas, vienlaicīgi izmantojot pirolīzes gāzes siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai.

Projekta ietvaros paredzēts paplašināt esošo kokogļu ražotni un izveidot jaunu skaidu un salmu brikešu ražotni, lai nodrošinātu izejvielu efektīvāku izmantošanu. Finansējums nepieciešams rūpnīcas enerģētiskās komponentes - termoelektrostācijas galīgajai komplektēšanai, noliktavas ēkas rekonstrukcijai, teritorijas labiekārtošanas darbiem, kā arī sākotnējo apgrozāmos līdzekļu nodrošināšanai

ĪSTENOŠANAS VIETA

Objekts atrodas Līvānu novadā, Rožupes pagastā, Rožupes ciemā pie ceļa Rožupe – Rudzāti. Attālums līdz Līvāniem – 14 km, Preiļiem - 24km. Īpašums (kadastra numurs 7666 006 0035) iekļauj divus zemes gabalus un vairākas ēkas ar vairāk kā 6000 m2 platību.

VISPĀRĒJS APRAKSTS

Uz doto brīdi kokogļu ražotne ar ražošanas jaudu 5000 t kokogļu gadā ir praktiski izbūvēta: ir uzstādītas divas Lambiotte CISR retortes, izveidots koksnes sagatavošanas iecirknis (malkas skaldītāji un kaltes), kā arī iepakošanas iecirknis. Līdzšinējās investīcijas nodrošinātas ar pašu un kredītiestāžu kapitālu, taču pastāv nepieciešamība pēc papildus kapitāla.

Kokogļu rūpnīcā paredzēts ražot augstākās kvalitātes, „DIN pluss" standartam atbilstošās kokogles. Ražošana notiks pēc Lambiotte CISR tehnoloģijas, kuras galvenās raksturīpašības ir augsta ražotspēja, augsta gatavās produkcijas (kokogļu) atdeve no izejvielu (koksnes) vienības un augsta kvalitāte, kas nodrošina augstu produkcijas cenu. Turklāt, SIA „Līvānu Karbons" ir attīstījusi tehnoloģiju tālāk un paplašinājusi ar pirolīzes gāzu utilizāciju siltuma ražošanai pašu vajadzībām un elektroenerģijas ražošanai tirgum.

Gatavo produkciju – kokogles - plānots realizēt pārsvarā eksporta tirgos (Ziemeļeiropā un Rietumeiropā), saskaņā ar jau vairākām noslēgtām vienošanām.

Latvenergo obligātā iepirkuma ietvaros par augstāku tarifu paredzēts realizēt saražoto elektroenerģiju, kura saražota koģenerācijas ceļā no atjaunojamiem energoresursiem.

Ražotnes sākotnējā iedarbināšana jau notikusi palaišanas un pielāgošanas darbu ietvaros. Rūpnīcas pilnvērtīgai funkcionēšanai nepieciešams rekonstruēt

noliktavu, izbūvēt enerģētisko iecirkni – termoelektrostaciju un ieguldīt apgrozāmos līdzekļos izejvielu iegādei.

PIESAISTĀMO INVESTĪCIJU APJOMS

Kopējais nepieciešams kapitāls ir 1.5 milj. LVL, ko plānots piesaistīt aizdevuma vai pašu kapitāla (equity) veidā - 1 milj. LVL ražošanas ēku rekonstrukcijas pabeigšanai, tehnoloģisko iekārtu iegādei un labiekārtošanai un 0.5 milj. LVL – apgrozāmajiem līdzekļiem. Pašu kapitāla ieguldījuma gadījumā, investoram tiek piedāvātas uzņēmuma kapitāla daļas un paredzētā gada atdeve ap 15% no ieguldītājiem līdzekļiem.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (ORTOFOTO)

KONTAKTPERSONA

SIA „Līvānu Karbons”
Artūrs Sarkisjans
Tālrunis +371 67138408
Mobilais tālrunis +371 29708919
E-pasts: livanu.karbons@inbox.lv

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR. 20

Daugavpils naftas rezervuāru parks

NOZARE

Naftas produktu uzglabāšana un apstrāde

MĒRĶIS

Atjaunot naftas uzglabāšanas rezervuāru parka darbību, lai nodrošināt naftas produktu uzglabāšanas pakalpojumus.

PROJEKTA TURĒTĀJS UN ZEMES ĪPAŠNIEKS

SIA „ Ekoimpeks”

VĒLAMAIS PROJEKTA ĪSTENOŠANAS TERMIŅŠ

Rezervuāru un infrastruktūras renovācijas darbus vēlams būtu uzsākt 2013. gadā.

POTENCIĀLIE SADARBĪBAS PARTNERI VAI INVESTORI

Potenciālie sadarbības partneri – naftas produktu izplatītāji no ārpus ES valstīm.

Potenciālie investori – specializētu naftas produktu ražotāji un izplatītāji.

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS VIETA

Daugavpils naftas bāze atrodas Daugavpilī, Spaļu ielā 15. Objekts ir izbūvēts laika posmā no 1983. līdz 1996. gadam, uz doto brīdi netiek ekspluatēts, tomēr ir uzturēts labā kārtībā. Kopējais īpašums sastāda 27 103 m².

Naftas glabātuve ir izvietota Daugavpils pilsētas rūpnieciskajā teritorijā, Kīmīķu ciematā, ar labu infrastruktūru – dzelzceļs, ielas, elektrība.

Vieta ir viegli pieejama ar sabiedrisko transportu, un atrodas tuvu pilsētas dzīvojamajiem rajoniem. Attālums līdz pilsētas centram 5 km.

OBJEKTA APRAKSTS

Objektā atrodas 5 rezervuāri ar kopējo jaudu 27,5 tūkst.m³ (5 x 5,25), ar piekļuvi iekšējo cauruļvadu infrastruktūrai, tiešu pieeju dzelzceļa infrastruktūrai (savs atzars līdz pat rezervuāriem), iekraušanas un izkraušanas infrastruktūru, asfalta ceļš līdz objektam, piekļuve ūdens un kanalizācijas tīklam, pieslēgums elektroenerģijas tīklam. Papildus teritorijā ir sūkņu stacija un biroja ēka.

Objekta īpašnieki šobrīd meklē stratēģisko investoru un sadarbīas partnerus. Objektā ir nepieciešami renovācijas darbi - 200 m dzelzceļa uzlabošana, rezervuāru pārbaude, sertifikācija, tehnisko telpu renovācija.

Ģeogrāfiski Daugavpils rezervuāru parks atrodas ļoti izdevīga vietā, jo būtu piemērots lielāku apjomu uzkrāšanai no NVS valstīm un tālākai izplatīšanai Eiropas Savienības tirgū. Produkcijas tālāka izplatīšana dienvidu virzienā tiktu īstenota pa dzelzceļu tīklu, uz kuru ir ļoti laba piekļuve (stacija Šķirotava atrodas cieši blakus objektam) un rietumu virzienā uz Ventspils un Būtiņģes naftas ostām ir veicama ar Polocka-Būtiņģes cauruļvadu sistēmas palīdzību.

Aizsargjoslas: teritorijā atrodas meža aizsargjosla, aizsargjosla gar augstā spiediena gāzes vadiem, aizsargjosla gar elektriskajiem tīkliem, aizsargjosla ap naftas, naftas produktu un ķīmisko vielu un produktu vadiem, noliktavām, krātuvēm un pārstrādes uzņēmumiem, aizsargjosla gar dzelzceļu. Attiecīgajā teritorijā zonējums paliek nemainīgs arī nākotnē – ražošana, glabāšana un naftas produktu izplatīšanu.

PAPILDUS ATTĪSTĪBAS IESPĒJAS

Ņemot vērā naftas produktu pārstrādes daudzveidīgās iespējas, līdzās rezervuāru parkam pastāv iespēja attīstīt jaunas ražošanas līnijas. Jaunu ražotņu izvietošanai var izmantot šobrīd neizmantotajās pašvaldības īpašumā esošajās zemes platības, kuras pašvaldība piedāvā industriālajām vajadzībām. Kopējā papildteritoriju platība ir 27 ha (sastāv no zemes gabaliem 3 ha, 12 ha un 12 ha,

attiecīgi visas 3 teritorijas apzīmētas ar cipariem 1., **2**. un 3. objekta kartē). Objektam cieši pieguļ 2. teritorija ar kopējo platību 12 ha.

Šīs teritorijas būtu pieejamas, pamatojoties uz ilgtermiņa nomas līgumu ar Daugavpils pilsētas domi.

PRIEKŠROCĪBAS

- ✓ Liela rezervuāru parka kopējā ietilpība, kas ir piemērota plašāku tirgu apkalpošanai; Iespējas uzkrāt lielus produkcijas apjomus, lai nodrošināt ātri lielu apjomu transportēšanu uz ostām.
- ✓ 27 ha blakus esošas greenfield teritorijas papildus attīstības vajadzībām;
- ✓ Teritorijā atrodas dzelzceļa pievadceļš un piebraucamais ceļš, stacija Šķirotava nodrošina gan pasažieru, gan kravu pārvadājumus.
- ✓ Attālums līdz auto tranzītceļiem - 10 km.
- ✓ Iespējami uzņēmuma ienākuma nodokļa atvieglojumi investīcijām saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 287 no 2.04.2011 „Kārtība, kādā iesniedzams un vērtējams investīciju projekta pieteikums atbalstāma investīciju projekta statusa iegūšanai".
- ✓ Attālums līdz topošajai lidostai 15 km. Laika posmā no 2012. – 2016.g. tiek plānota starptautiskās reģionālās lidostas būvniecība, nodošana ekspluatācijā un sertifikācija komerc-aviācijas lidojumiem.
- ✓ Projekta turētāji ir pieredzējuši naftas uzglabāšanas un apstrādes pakalpojumu jomā.

NEPIECIEŠAMĀS INVESTĪCIJAS

Objekta turētājs meklē stratēģisko investoru, lai atjaunot rezervuāru parka darbību maksimālajā tā kapacitātē.

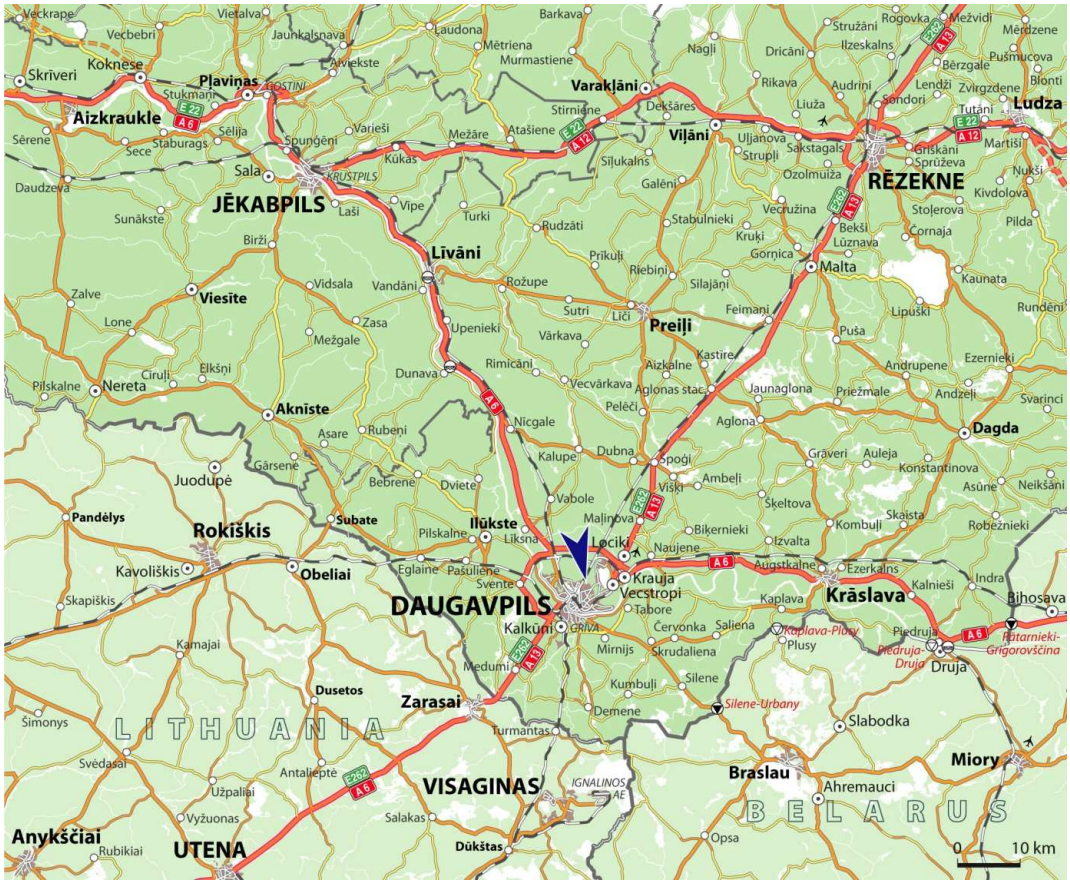
Objekta darbības atjaunošana ir plānota kārtās, kopējais piesaistāmo investīciju apjoms renovācijas darbiem ir 3 milj. Eiro.

1. kārtā tiek plānots daļēji atjaunot dzelzceļa infrastruktūru un uzsākt industriāli izmantot pirmo rezervuāru - nepieciešamās investīcijas 0.8 Milj. Eiro.

2. kārtā tiek plānots atjaunot pārējo rezervuāru darbību un sertifikāciju, pabeigt dzelzceļa infrastruktūras un tehnisko telpu renovāciju – nepieciešamās investīcijas 2,2 milj. Eiro.

Detalizētāka informācija - projekta prezentācija, biznesa plāns un naudas plūsmas rādītāji - tiek nodrošināti pēc Jūsu pieprasījuma.

OBJEKTA IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ROBEŽPLĀNS (AEROFOTO)

PAPILDUS ATTĪSTĪBAS TERITORIJAS

KONTAKTPERSONAS:

SIA "EKOIMPEKS" pārstāvis
Normunds Kupcis
Mobilais telefons: +371 29154499
E-pasts: nkupcis@gmail.com

SIA "EKOIMPEKS" loģistikas nodaļas vadītājs
Guntis Vedigs
Tālrunis: +371 67976999
Fakss: +371 67976992
Mobilais tālrunis: +371 29234318
E-pasts: vedigs@ekoimpeks.lv

3. DAĻA: TOP 20 INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTI IGNALINAS AES REĢIONĀ

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.1

zemes gabals ledus halles izveidei Ignalinā

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids – komercobjektu teritorija; izmantošanas raksturs – pakalpojumu objektu celtniecība).

ADRESE

Vasario 16-osios iela 35, Ignalina

VIETA

Teritorija atrodas pilsētas nomalē, ziemeļu austrumu virzienā, netālu no meža, Palaukine un Paplovine ezeru tuvumā, blakus Ignalinas sporta un izklaižu centram (16.februāra iela 35).

Teritorijā paredzēta ledus halles ierīkošana, kas būs aktīva sporta tūrisma objekts, ar mērķi veicināt ziemas sporta veidu pieejamību, pakalpojumus un izklaides. Teritorija ir piemērota tāda objekta celtniecībai, jo blakus atrodas darbojošs Ignalinas sporta un izklaižu centrs. Ledus halles ēka jāveido kā Ignalinas sporta un izklaižu centra piebūve. Ledus halli var viegli izmantot dažādiem atpūtas un izklaižu pasākumiem.

Ēkas paredzamā platība – 3096,96 kv.m. Ignalinas rajona pašvaldības administrācija jau sagatavoja ledus halles detālplānu, investīciju projektu un tehnisko projektu.

SATIKSME

Teritorija atrodas netālu no pilsētas centra, ir laba satiksme ar piepilsētu. 16.februāra ielā ir ērta nokļūve pilsētas centrā un uz Tūristu ielu, kas aiz pilsētas robežām pāriet novada ceļā, kas ved uz Palušes, Moletai pusi. Teritorija ir viegli pieejama no jebkuras pilsētas vai piepilsētas daļas, jo satiksmes plūsma šeit nav intensīva.

INŽENIERU TĪKLI

Teitorijai blakus ir visas nepieciešamās inženieru komunikācijas: fekālās kanalizācijas tīkli, lietus ūdens kanalizācijas tīkli, ūdensvada tīkli, centrālapkures tīkli, pazemes augsta un zema sprieguma elektrotīkli, gāzes tīkli. Teritorijas inženiernodrošinājums būs iespējams pievienojoties esošajiem Ignalinas sporta un izklaižu centra inženierkomunikāciju tīkliem.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Teritorija ir īpaši nozīmīga attīstot aktīvā tūrisma infrastruktūru Ignalinā, kļūstot spējīgai pievilināt vēl vairāk investīciju;

Slēgta tipa ledus halle, kas darbosies cauru gadu palielinās veselības, sporta un atpūtas objektu daudzveidību un kļūs par galveno Ignalinas kā tūrisma piesaistes centra daļu;

Ledus halle būs viegli izmantojama sporta sacensībām un izklaidējošiem pasākumiem, bet blakus esošais izmitināšanas un sporta reabilitācijas komplekss kļūs par teicamu vietu treniņnometņu organizēšanai;

Plānotā ledus halle atrodas blakus mūsdienu sporta un izklaižu centram, kurā ir aprīkoti baseins, pirts komplekss, trenažieru, sporta zāles, boulinga zāles, tāpēc apmeklētājiem būs piedāvāti kompleksi apkalpošanas pakalpojumi.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Ignalinas rajona pašvaldības administrācija

Investīciju un stratēģiskās plānošanas nodaļa

Vidmantas Čepulėnas

Tālr. +370 8 386 32700

E-pasts: vidmantas.cepulenas@ignalina.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.2

Zemes gabals sanatoriju, kūrorta un ārstniecības pakalpojumu objektu celtniecībai Ignalinā

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids – komercobjektu teritorija; izmantošanas raksturs – pakalpojumu objektu celtniecība). Teritorijas platība – 10504 kv.m., kuros paredzēta atpūtas un atveseļošanās kompleksa – sanatorijas, atpūtas ēku (viesnīcas, moteļi, atpūtas nami) celtniecība.

ADRESE

Aukštaiču iela 39A, Ignalina

VIETA

Teritorija atrodas pilsētas rietumu daļā, blakus Aukštaiču ielai. Blakus esošajām teritorijām raksturīga nelielu daudzstāvu dzīvojamo māju (līdz 5 stāviem) apbūve. Teritorija atrodas pilsētas nomalē, meža, ezera Palaukine, mierīgu apdzīvoto teritoriju ielokā blakus Ignalinas slimnīcai un poliklīnikai.

Blakus teritorijai atrodas komercnozīmes būve – rūpniecības preču veikals. Teritorijas austrumu daļa robežojas ar zemes gabalu, kas pieder publiskajam nodibinājumam „Ignalinas rajona slimnīca”. Teritorijas dienvidu daļa robežojas ar Aukštaiču ielu, rietumu – mežaparku.

SATIKSME

Teritorijai ir teicams savienojums ar Ignalinas centru un piepilsētu. Aukštaiču iela – galvenā ass, kas savieno pilsētas centru ar teritoriju. Netālu atrodas Tūristu iela, kura aiz pilsētas robežām pārtop novada ceļā, kas ved uz Palušes, Moletai pusi u.tml. Teritorija ir viegli pieejama no jebkuras pilsētas vai piepilsētas daļas, jo satiksmes plūsma šeit nav intensīva

INŽENIERU TĪKLI

Teritorijai blakus, zem Aukštaiču ielas seguma, atrodas sekojošas inženieru komunikācijas: fekālās kanalizācijas tīkli, lietus ūdens kanalizācijas tīkli, ūdensvada tīkli, centrālapkures tīkli, augstsprieguma un zemsprieguma pazemes elektrotīkli, gāzes tīkli. Austrumu daļā, blakus zemes gabalam, kas pieder ”Ignalinas rajona slimnīca” ir skābekļa vads. Teritorijas austrumu daļu šķērso pazemes elektrokabelis. Šajā teritorijas daļā atrodas fekālās kanalizācijas tīkla nestrādājošs atzars. Inženiernodrošinājums būs iespējams, pievienojoties inženierkomunikāciju tīkliem blakus Aukštaiču ielai.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Teritorija ir nozīmīga, attīstot atpūtas tūrisma infrastruktūru, spējīga piesaistīt investīcijas;

Teritorija piemērota atveseļošanās un atpūtas objektu celtniecībai, tā kā atrodas blakus Ignalinas rajona poliklīnikai un slimnīcai, netālu no ezera;

Teicama satiksme, noformēta gājēju pāreju sistēma, labiekārtotie ezeru krasti piesaistīs pilsētas iedzīvotājus un viesus;

Atveseļošanās un atpūtas kompleksa izveide radīs priekšnoteikumus tūrisma attīstībai un noteiks apkalpošanas sfēras pakalpojumu un tirdzniecības pieaugumu Ignalinā.

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

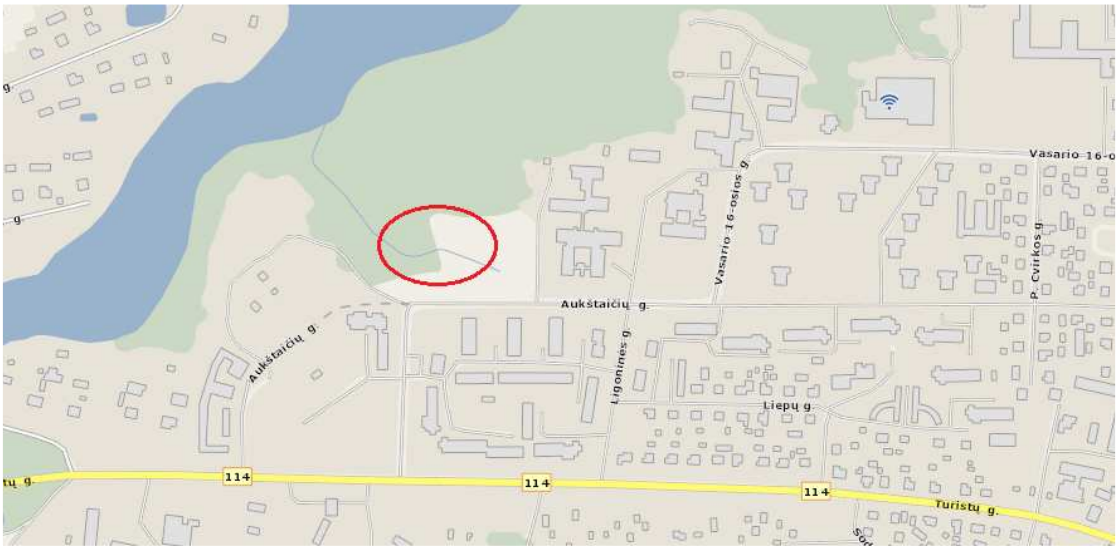

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Ignalinas rajona pašvaldības administrācija
Investīciju un stratēģiskās plānošanas nodaļa
Vidmantas Čepulėnas
Tālr. +370 8 386 32700
E-pasts: vidmantas.cepulenas@ignalina.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.3

Zemes gabals kempinga izveidei un aprīkošanai pie Balčio ezera Ignalinas apkaimē

MĒRĶIS

Rekreatīvā teritorija kempinga celtniecībai veido 24316 kv.m. Teritorijā var attīstīt rekreatīvo un komercdarbību.

VIETA

Teritorija atrodas Vidišķu apkaimē, Balčio ezera dienvidaustrumu piekrastē.

Teritorija pieder Balčio ezera piekrastes rekreatīvajai zonai. Tajā atļauta rekreatīvās infrastruktūras izveide, saglabājot apkārtējo vidi, dabiskās ainavas. Novērtējot prasības ūdens aizsargājamajām zonām un joslām, nākotnē tiks atbalstīta viena no pārgājienu stāvvietām kempingā rekonstrukcija, veidojot nepieciešamo infrastruktūru. Ir atļauta zemes transformācija. Pieļaujamā celtniecība – vienstāvu ēkas ar mansardu - atpūtas namiņi līdz 7 m augstumam, kempinga administratīvā ēka - līdz 9 metriem. Tie piedāvāti prioritārie rekreatīvie darbības veidi – izziņas un atpūtas, otršķirīgie – sporta un izklaides. Dotajā brīdī šeit ir meži.

Teritorijas ziemeļu, austrumu un dienvidu daļa robežojas ar valsts mežiem, rietumu – ar Balčio ezeru.

Teritorijā atrodas valsts rekreatīvie meži, purvi, ceļi, upīte starp Ilge un Balčio ezeriem. Dotajā brīdī teritoriju izmanto kā pārgājienu stāvvietu, tajā ir dažas ugunskuru vietas, pludmale, telšu vietas, bet tās neatbilst tūristu stāvvietas pakalpojumu prasībām.

SATIKSME

Galvenais veids nokļūšanai projektējamajā teritorijā – pa esošo grunts ceļu Ignalina – Ažusile.

INŽENIERU TĪKLI

Zemes gabali nav elektrificēti. Gar ceļu Ignalina – Ažusile ir paredzēts koridors elektrokabeļu izvadīšanai līdz zemes gabalam. Zemes gabalos nav ūdensvada tīklu un teritorija atrodas tālu no pilsētas tīkliem, tāpēc paredzēts uz vietas ierīkot artēzisko urbumu. Zemes gabalos nav ne sadzīves un lietus ūdeņu kanalizācijas, ne apkures. Visu plānots ierīkot uz vietas.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Teritorija ir nozīmīga izziņas tūrisma un atpūtas infrastruktūras attīstībā Ignalinas apkaimē, tāpat tā ir spējīga piesaistīt investīcijas.

Sakārtojot satiksmi, inženieru infrastruktūru, teritorija var kļūt Lietuvas un ārzemju tūristu, pilsētas viesu un iedzīvotāju intensīvi apmeklēta.

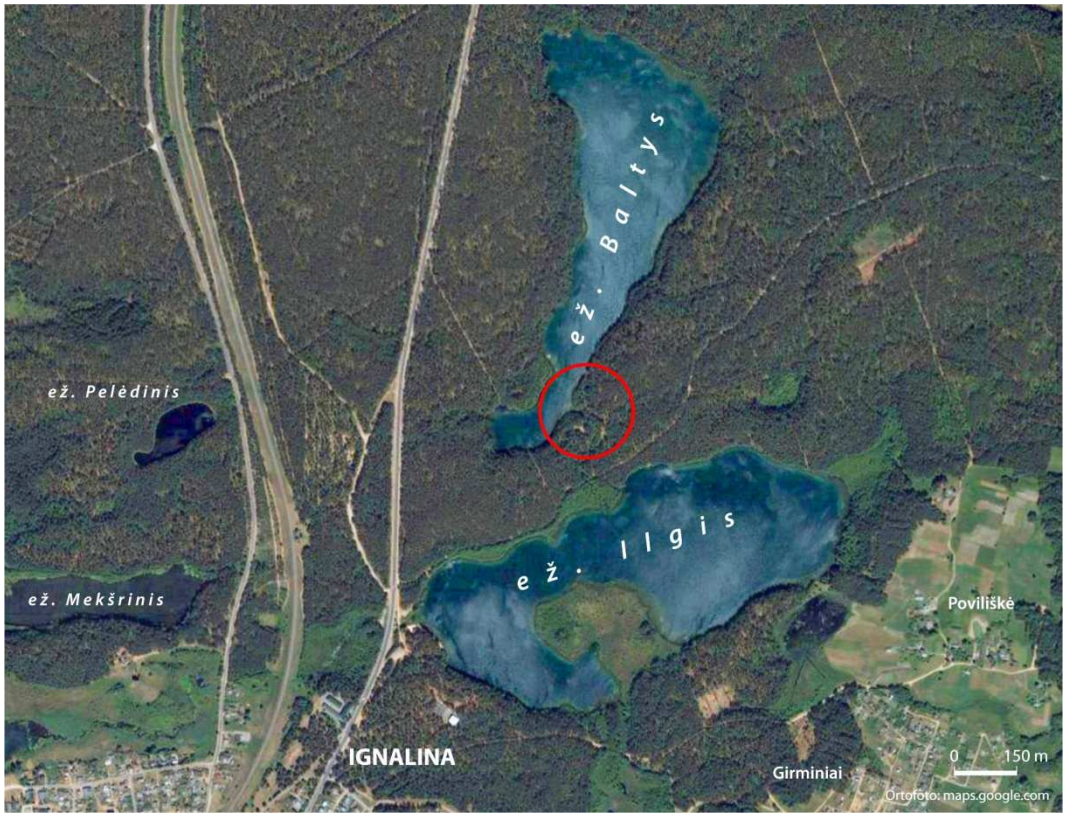
OBJEKTA FOTOGRĀFIJA

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Ignalinas rajona pašvaldības administrācija

Investīciju un stratēģiskās plānošanas nodaļa

Vidmantas Čepulėnas

Tālr. +370 8 386 32700

E-pasts: vidmantas.cepulenas@ignalina.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.4

Zemes gabals pie Gavio ezera Ignalinā

MĒRĶIS

Zemes gabals 16852 kv.m liels atrodas Ignalinas rekreācijas teritorijā. Tas ir komercnozīmes zemes gabals, kas paredzēts pakalpojumu un izklaides, tūristu dzīvošanas objektiem (moteļi, kempingi u.tml.).

Blakus zemes gabalam atrodas pilsētas galvenā pludmale ar akurāti pieskatītām pieejām. Galvenā pieeja pie pilsētas pludmales ir no Turistu ielas, kura plešas gar ziemeļu teritorijas pusi. No šīs ielas līdz pludmalei ir asfaltēts celiņš, kurš domāts gan gājējiem, gan automašīnām. Celiņa beigās ierīkota autostāvvieta. Atlikušais ceļš līdz pludmalei domāts tikai gājējiem.

ADRESE

Tūristu iela 30a, Ignalina

VIETA

Rekreācijas teritorija atrodas Ignalinas dienvidrietumu daļā un robežojas ar Gavio un Gavaičo ezeriem. Netālu no teritorijas stiepjas Turistu iela, kura ārpus pilsētas robežām ir novadu ceļš.

Rietumu teritorijas daļa robežojas ar Ignalinas robežu, t.i., zemes gabalu, kurš pieder valsts uzņēmumam „Utenas reģionālie ceļi". Ievērojamu teritorijas daļu aizņem purvaina zeme, kura apaugusi ar nekoptu audzi: krūmiem, krūmājiem, kokiem. Šajā teritorijas daļā atrodas Ignalinas pašvaldības meži.

Dienvidu teritorijas daļa robežojas ar pludmali. Šeit uzcelts liels tilts pāri ezeram, ierīkota smilšu pludmale, aprīkoti volejbola un basketbola laukumi, sezonas ūdens atrakcijas, ģērbtuves, tualetes, uzcelti mazās arhitektūras elementi. Ievērojama teritorijas dienvidu daļa ir purvaina. Atlikusī krastmalas daļa apaugusi kokiem un krūmiem, kuri aizsedz skatu un pieeju ezeram.

Austrumu teritorijas daļā ir purvaina vieta, kura aizaugusi krūmājiem un kokiem. Šajā teritorijas daļā ir tiltiņš, kurš savieno pilsētas pludmali ar dzīvojamiem kvartāliem otrā ezera krastā.

Ziemeļaustrumu teritorijas robežojas ar purvainu apgabalu, kurš biezi apaudzis ar krūmājiem un melnajiem alkšņiem. Šis koku masīvs pieder Ignalinas pašvaldības mežiem.

SATIKSME

Nokļūšana zemes gabalā iespējama no Tūristu ielas. Zemes gabala uzkopšanu jāveic saglabājot gājēju taciņu sistēmu visā teritorijā. Pa plānotajiem gājēju un veloceliņiem būs iespējams nokļūt pie pludmales un citiem objektiem.

INŽENIERTĪKLI

Elektrības pieslēgumi atsevišķos zemes gabalos jāierīko kopējas lietošanas un inženierinfrastruktūras teritorijās.

Blakus teritorijai atrodas sadales tīkli. Paredzēta šo tīklu demontāža un jaunas 10 kV kabeļu līnijas ierīkošana pa kopējas lietošanas un inženierinfrastruktūras zemes gabaliem.

Paredzēts ūdensapgādi nodrošināt no pilsētas tīkliem.

Vadoties pēc Ignalinas pilsētas kopējā plāna un cenšoties pēc iespējas mazāk ietekmēt apkārtējo dabu, sadzīves notekūdeņus no ieplānotām celtnēm paredzēts ievadīt esošajos sadzīves notekūdeņu tīklos.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Attīstot izziņas un atpūtas tūrisma infrastruktūru Ignalinas pilsētā, šī teritorija kļūs sevišķi nozīmīga investīciju piesaistei;

Pludmales teritorija var paplašināties ziemeļu, rietumu un austrumu virzienos gar Gavio un Gavaičo ezeru krastmalām;

Šajā teritorijā var attīstīt rekreācijas un komercdarbību, izveidojot šiem mērķiem daudzfunkcionālas nozīmes zonas, kuru vadību un izmantošanu nodot atsevišķām juridiskām un fiziskām personām;

Teritorija kļūs ne tikai iedzīvotāju, bet arī pilsētas viesu intensīvi apmeklēta.

OBJEKTA FOTOGRĀFIJA

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Ignalinas rajona pašvaldības administrācija
Investīciju un stratēģiskās plānošanas nodaļa
Vidmantas Čepulėnas
Tālr. +370 8 386 32700
E-pasts: vidmantas.cepulenas@ignalina.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.5

zemes gabals minerālūdens ieguves un izmantošanas attīstīšanai pie Gavio ezera Ignalinā

MĒRĶIS

Zemes gabala 0,9 ha platībā mērķpielietojums – citas nozīmes zeme; izmantošanas raksturs – minerālūdens iegūšana un izmantošana.

Dotajā brīdī tiek ierīkota minerālūdens pirmā dziļurbuma aka, no kuras pēc analīžu veikšanas paredzēta minerālūdens iegūšana, kurus savukārt izmantos ārstniecisku vannošanās procedūru ietvaros un kā dzeramo minerālūdeni. Plānots izveidot minerālūdens pieslēgumu pilsētas slimnīcai un SPA centram.

ADRESE

Tūristu iela 30B, Ignalina

VIETA

Teritorija atrodas Ignalinas dienvidrietumu daļā pie Gavio ezera. Netālu no teritorijas atrodas pilsētas pludmale. Gar teritoriju stiepjas Tūristu iela, kurā aiz pilsētas robežām kļūst par novada ceļu. Zemes gabalu var sasniegt pa asfaltētu ceļu, kurš savieno Turistu ielu un SAS „Ignalinas ūdens" ēkas, kuras atrodas blakus aprakstītajam zemes gabalam.

SATIKSME

Zemes gabalā var nokļūt no Tūristu ielas. Zemes gabals jākopj saglabājot gājēju taciņu sistēmu visā teritorijā. Pa ieplānotiem gājēju un velosipēdu celiņiem jāspēj nokļūt pie dziļurbuma.

INŽENIERTĪKLI

Elektrības pievadus zemes gabalā jāierīko pa kopējas lietošanas un inženierinfrastruktūras teritorijām.

Apgāde ar dzeramo ūdeni iespējama no ūdensvada sadales tīkliem.

Notekūdeņus plānots novadīt uz sadzīves notekūdeņu tīkliem.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Šī teritorija papildinās pilsētas pludmales infrastruktūru ar jaunu piesaistes objektu;

Minerālūdens paredzēts pilsētas slimnīcai un SPA centram;

Minerālūdens ieguve un pieejamība papildinās rekreācijas un atveseļošanās pakalpojumus;

Minerālūdens dziļurbumu intensīvi apmeklēs ne tika iedzīvotāji, bet arī pilsētas viesi.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Ignalinas rajona pašvaldības administrācija
Investīciju un stratēģiskās plānošanas nodaļa
Vidmantas Čepulėnas
Tālr. +370 8 386 32700
E-pasts: vidmantas.cepulenas@ignalina.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.6

zemes gabals daudzdzīvokļu un augstceltņu dzīvojamo māju celtniecībai Ignalinā

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids – dzīvojamās teritorijas; izmantošanas raksturs – daudzdzīvokļu un augstceltņu dzīvojamo māju celtniecība).

0,1414 ha lielā teritorijā paredzēta pārmaiņus dažādu stāvu augstuma segmentmāju un bloka māju celtniecība, dzīvojamās mājas ar apakšstāviem un pazemes garāžām. Pirmajos stāvos iespējamas telpas komerctirdzniecībai un pakalpojumiem.

ADRESE

Turistu iela 49A, Ignalina

VIETA

Teritorija atrodas Ignalinas rietumu daļā, blakus Turistu ielai pilsētas nomalē. No teritorijas ir laba satiksme ar pilsētas centru un piepilsētu. Ziemeļu un rietumu teritorijas daļu norobežo nepabeigtā Augštaiču iela. Dienvidu teritorijas daļa robežojas ar Turistu ielu, austrumu – ar M.Petrausko ielu. Kaimiņu teritorijas apbūvētas ar nelielām daudzstāvu (līdz 5 stāviem) dzīvojamām mājām. Netālu atrodas sabiedriskas nozīmes ēkas – pilsētas poliklīnika, Ignalinas slimnīca un

komercnozīmes ēka – pārtikas preču veikals. Aiz dzīvojamo māju teritorijas ziemeļrietumu virzienā atrodas meža parks un Palaukino ezers.

SATIKSME

Teicama satiksme ar Ignalinas centru un piepilsētu. Ērta satiksme ar pilsētas centru gan pa Aukštaiču, gan pa Turistu ielām. Turistu iela aiz pilsētas robežām ir novada nozīmes ceļš, kurš ved uz Paluše, Moletai utt. Kaut arī teritoriju ērti sasniegt no jebkuras pilsētas daļas un piepilsētas, satiksmes plūsma šeit nav intensīva.

INŽENIERTĪKLI

Blakus teritorijai zem Aukštaiču ielas seguma ir sekojošas komunikācijas: fekāliju kanalizācijas tīkli, lietusūdeņu kanalizācija, ūdensvada tīkli, centrālapkures tīkli, pazemes augstsprieguma un zemsprieguma tīkli, gāzes vads. Teritorijas inženiernodrošinājums būs iespējams pēc pieslēgšanās pie inženierkomunikāciju tīkliem, kuri atrodas Aukštaiču ielā.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Teritorija pievilcīga dzīvojamo māju celtniecībai, tā kā atrodas pilsētas nomalē, mierīgā vietā.

Teicama satiksme ar pilsētas centru un atpūtas zonām, kā arī ar piepilsētām – ceļš uz Paluše, Moletai.

Netālu atrodas ezers, meža parks, plānots izveidot atveseļošanās un atpūtas kompleksu.

Dzīvojamā rajona attīstība būs tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas uzņēmumu veidošanas priekšnosacījums.

OBJEKTA FOTOGRĀFIJA

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Ignalinas rajona pašvaldības administrācija
Investīciju un stratēģiskās plānošanas nodaļa
Vidmantas Čepulėnas
Tālr. +370 8 386 32700
E-pasts: vidmantas.cepulenas@ignalina.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.7

Zarasu skvēra nr.1 rekonstrukcijas otrais posms

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids – komercobjektu teritorija; izmantošanas raksturs – tirdzniecības un izklaides objektu celtniecība).

Uz doto brīdi ir pabeigti skvēra rekonstrukcijas un skatu riņķa celtniecības darbi.

VIETA

Skvērs atrodas Zarasu pilsētā pie Zarasu ezera.

INFRASTRUKTŪRA

Ierīkotas autobusu un automobiļu stāvvieta, sabiedriskās tualetes. Plānota kafejnīcas-restorāna, konferenču zāles 100 cilvēkiem ēku celtniecība.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Skvērā plānots radīt apmeklētāju piesaistes centru, kurš spētu apkalpot lielas apmeklētāju plūsmas. Pašvaldību investīcijas – 3 535 503 LTL (~1 Milj. EUR). Investora ieguldījums – 1 292 851 LTL (~375 tūkst. EUR) kafejnīcas, konferenču aprīkojuma un mēbeļu nodrošināšana.

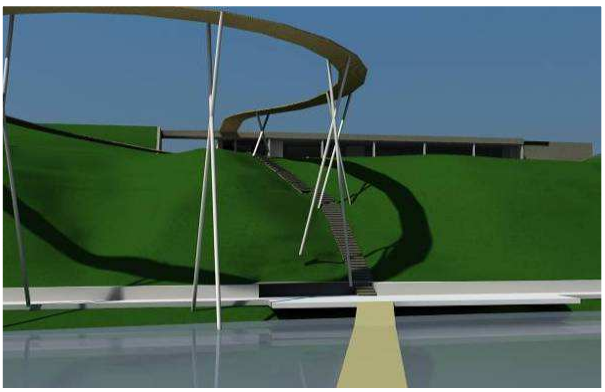
OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA:

Zarasu rajona pašvaldības administrācija

Investīciju un attīstības nodaļas vadītāja

Ingrīda Tatarune

Tālr. +370 (8 385) 37140

E-pasts: ingrida.tatarune@zarasai.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.8

pludmales labiekārtošana Zarasu ezera Didžioji salā.

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids – komercteritorija; izmantošanas raksturs – tirdzniecības un izklaides objektu celtniecība).

Sagatavots teritorijas detālplāns (teritorijas platība apmēram 4 ha). Šobrīd tiek izstrādāts tehniskais projekts. Plānotais celtniecības darbu sākums 2012. gads.

VIETA

Pludmale atrodas Zarasu ezera Didžioji salas krastmalā. Satiksme ar pilsētu iespējama pa ceļu, kurš savieno salu ar pilsētu.

INFRASTRUKTŪRA

Plānota Zarasu ezera krastmalas labiekārtošana, ūdens trašu atzīmēšana, pludmales zonas paplašināšana un infrastruktūras aprīkošana, kas ir raksturīga mūsdienu pludmalēm.

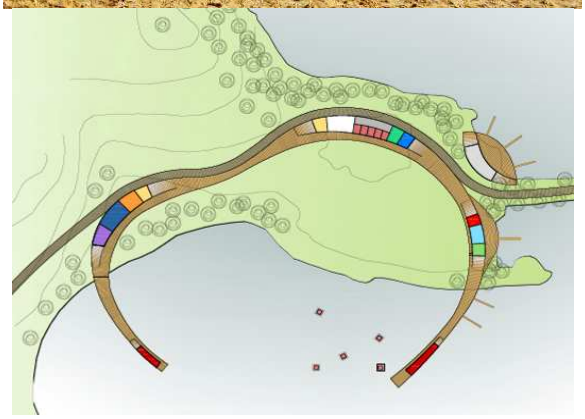
Mazās arhitektūras elementi – tilti, laivu piestātnes, teritorijas apgaismojums, ģērbtuvju, sporta laukumu, gājēju celiņu, glābšanas stacijas, kafejnīcas, laivu nomātavas, sanitāro mezglu un citu pakalpojumu ēku celtniecība, kuri saistīti ar pludmali.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Plānota Zarasu ezera pludmales Didžioji salā labiekārtošana. Pašvaldības investīcijas – 1 584 000 LTL (~460 tūkst. EUR), investora ieguldījums no 100 000 – 300 000 LTL (līdz 90 tūkst. EUR) - kafejnīcas, bāra, restorāna, saldējumu tirgotavas, sporta un ūdens inventāra nomātavas aprīkojums.

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

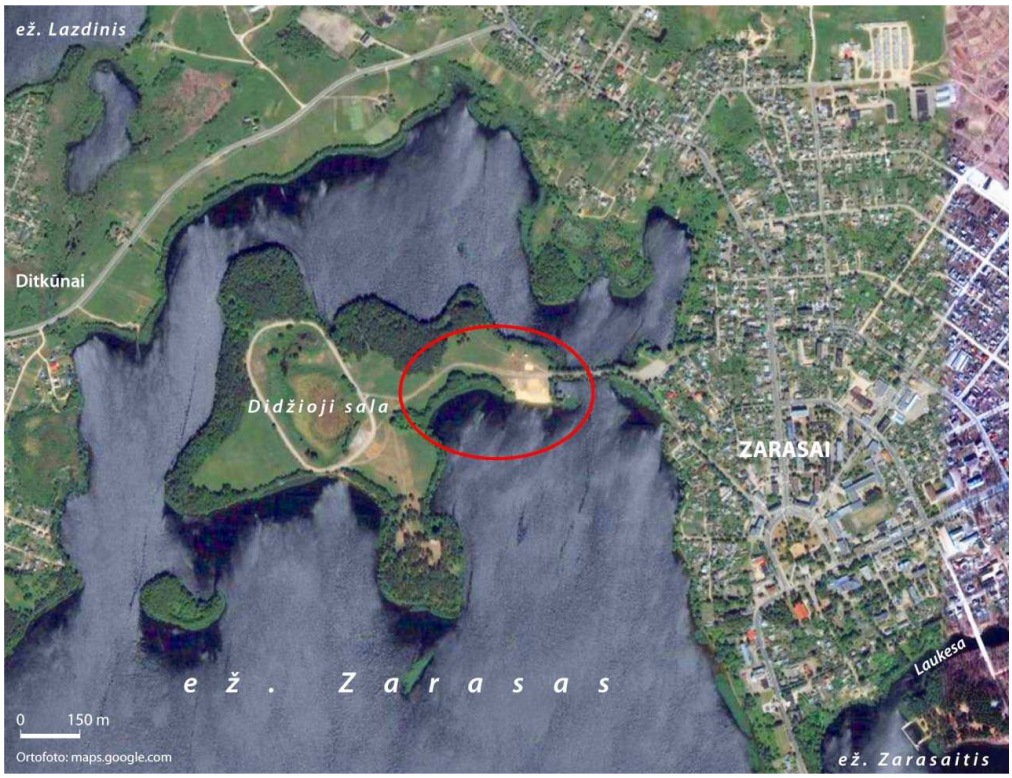

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA:

Zarasu rajona pašvaldības administrācija

Investīciju un attīstības nodaļas vadītāja

Ingrīda Tatarune

Tālr. +370 (8 385) 37140

E-pasts: ingrida.tatarune@zarasai.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.9

tūristu kempinga „Zarasi" attīstīšana

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids – komercobjekta teritorija; izmantošanas raksturs – tirdzniecības un izklaides objektu celtniecība).

Ir uzcelta kempinga administrācijas ēka, tiek gatavots detālplāns, plānotais projekta sākums – 2012. gada marts.

VIETA

Tūrisma kempings atrodas Zarasu ezera krastmalā.

INFRASTRUKTŪRA

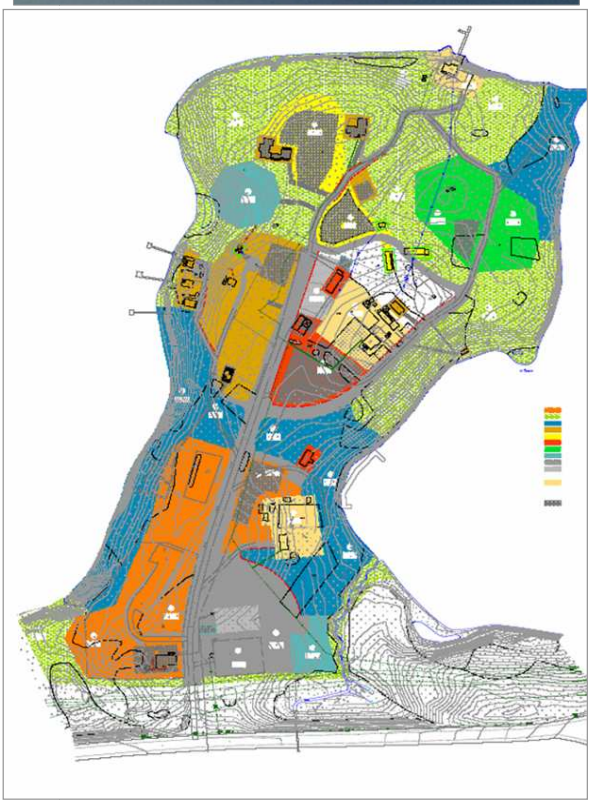
Infrastruktūras nav, plānots ierīkot.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Plānots radīt mūsdienīgu kempingu infrastruktūru Zarasu ezera pussalā. Pašvaldības investīcijas – 400 000 LTL (~115 tūkst. EUR), iepriekš ir ieguldīti apmēram 1 miljons litu (290 tūkst. EUR), investora sagaidāmais ieguldījums 3 500 000 LTL (~1 milj. EUR) (papildvietu celtniecība mājiņām uz riteņiem (kemperi), atpūtas vietu aprīkošana (teltīm), atpūtas namiņiem).

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA:

Zarasu rajona pašvaldības administrācija

Investīciju un attīstības nodaļas vadītāja

Ingrīda Tatarune

Tālr. +370 (8 385) 37140

E-pasts: ingrida.tatarune@zarasai.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.10

ziemas un vasaras aktīvās atpūtas infrastruktūras attīstība pie ezera Zarasaičo

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (zemes izmantošanas veids – komercobjekta teritorija; izmantošanas raksturs – tirdzniecības un izklaides objektu celtniecība).

Teritorijas platība – 100 ha, tiek gatavots detālplāns. Plānotais darbu sākums 2012. gads.

VIETA

Projekts aptver 100 ha teritorijas, kurš atrodas Zarasaičo ezera krastmalā.

INFRASTRUKTŪRA

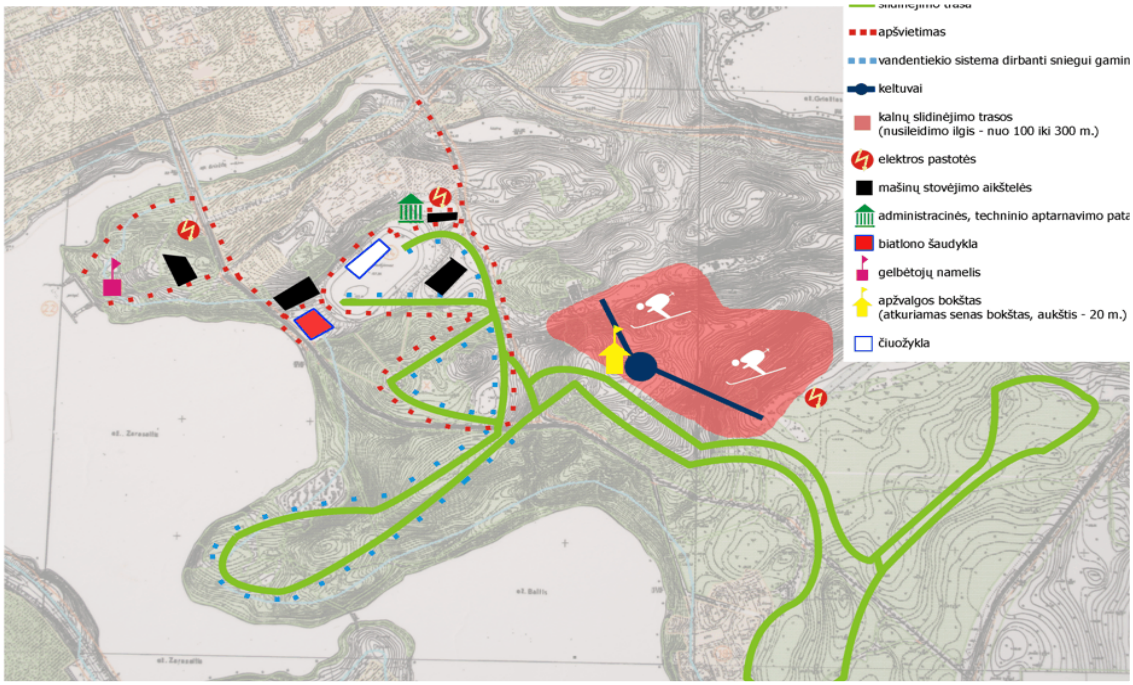
Teritoriju plānos izmantot sportam un aktīvai atpūtai – savest kārtībā pludmali, rekonstruēt futbola stadionu, ierīkot skrituļošanas un velosipēdu celiņus, tenisa, volejbola, rokas bumbas laukumus, trases kalnu un līdzenumu slēpošanai, uzcelt nepieciešamo šiem objektiem infrastruktūru (ēkas dzīvošanas, ēdināšanas, rekreācijas un citu pakalpojumu sniegšanai).

Pirmais projekta realizācijas posms – slēpošanas trašu ierīkošana pie Zarasaiču ezera.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Tiek plānota sporta un ziemas un vasaras aktīvās atpūtas infrastruktūras attīstība pie Zarasaiču ezera. Pašvaldību investīcijas – 400 000 LTL (~115 tūkst. EUR), investora ieguldījums 1 000 000 LTL (~290 tūkst. EUR) (kalnu slēpošanas trases, slēpošanas inventāra nomas punkta ierīkošana).

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Zarasu rajona pašvaldības administrācija

Investīciju un attīstības nodaļas vadītāja

Ingrīda Tatarune

Tālr. +370 (8 385) 37140

E-pasts: ingrida.tatarune@zarasai.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.11

universālveikala ēka

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids – komercobjekta teritorija; izmantošanas raksturs – tirdzniecības un izklaides objektu celtniecība).

Tas ir bijušais universālveikals un četrstāvu restorāns ar atvērtu terasi uz Zarasu ezera pusi. Kopējā platība 3480,89 kv.m. Ēka atbilst tirdzniecības, tūrisma un līdzīgu uzņēmējdarbības veidu vajadzībām.

ADRESE

Bukonto iela 11, Zarasai

VIETA

Ķieģeļu celtne, četri stāvi. Dotajā brīdī vienā ēkas daļā ir celtniecības materiālu veikals, pārējā daļa nav aprīkota. Blakus atrodas „Maxima" tirdzniecības centrs. Attālums līdz Zarasu ezeram apmēram 30 metri.

INFRASTRUKTŪRA

Zarasu ezera krastmalā blakus ēkai notiek skvēra rekonstrukcija. Šeit jau ierīkota gājēju taka gar ezera krastmalu un skatu riņķis virs ezera.

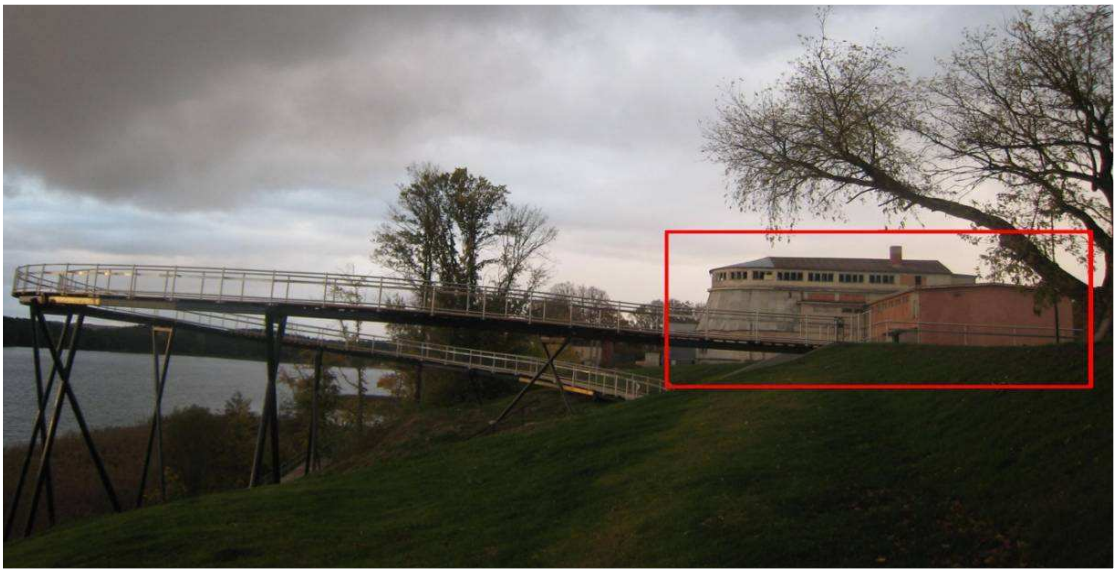
Ēka atrodas pilsētas galvenās ielas malā. Bukonto iela ir ceļš Zarasi – Viļņa. Piebraukšana laba, ir garāžas ar kopēju platību 200 kv.m. Atļautā elektriskā

jauda 80 kW, ir ūdensvads, kanalizācija, iespēja pieslēgties siltumtrasei vai ierīkot autonomu katlu māju.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Ēka noder tūrisma, tirdzniecības un cita veida darbībai. Var tikt pārdota, iznomāta, iespējami kopēji investīciju projekti.

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

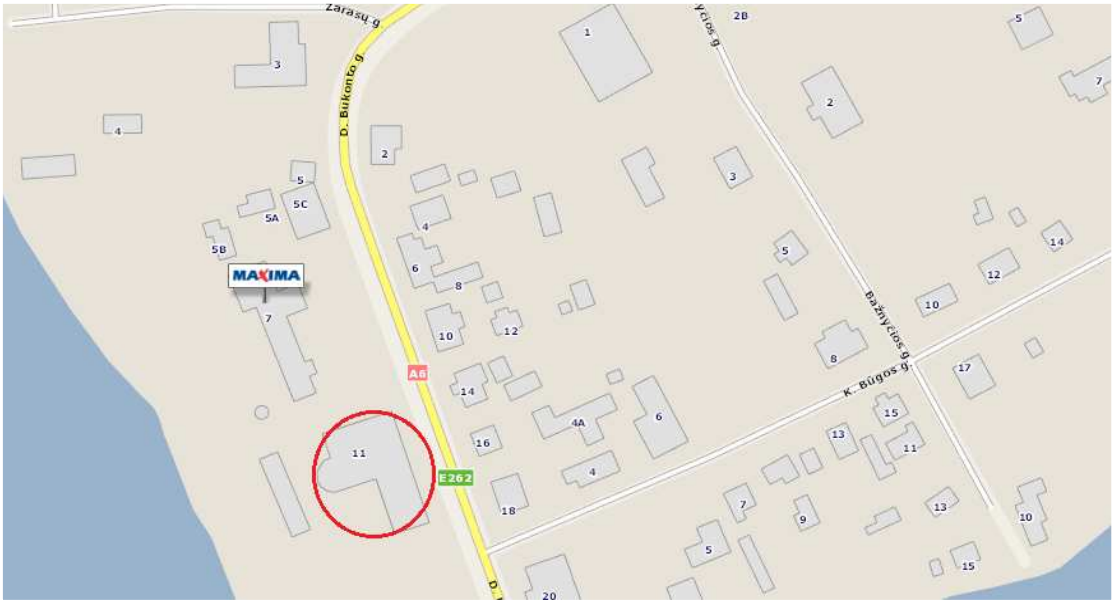

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

SAS „Ledis”
Palazdines ciems, Zarasu rajons
Tālrunis: +370 (8385)30300
E-pasts: ledis@ledis.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.12

komercēka

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids – komercobjekta teritorija; izmantošanas raksturs – tirdzniecības un izklaides objektu celtniecība).

Tā ir komercnozīmes ēka ar kopēju platību 572, 07 kv.m. Ēka der ēdināšanas pakalpojumu sniegšanai, dzīvošanai, SPA un citam.

ADRESE

SELIU IELĀ 8A, Zarasai

VIETA

Ķieģeļu ēka, divi stāvi. Ēka atrodas centrālajā laukumā. Ēka aprīkota pilnībā. Telpu stāvoklis labs. Griestu augstums 3,3 m. Der tirdzniecībai. Ir noliktavu telpas. Pirmais stāvs iznomāts.

INFRASTRUKTŪRA

Piebraukšana pie ēkas laba, ir stāvvieta, iekšpagalms, garāžas. Atļautā elektriskā jauda 30 kW (ir iespēja palielināt). Ierīkots ūdensvads, kanalizācija, apkurinās ar elektrību, bet ir iespēja ierīkot autonomu katlu māju.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Ēka der ēdināšanas pakalpojumu sniegšanai, dzīvošanai, SPA un citam. Sagatavots projekts viesnīcas celtniecībai. Ēka var tikt pārdota, iznomāta, iespējami investīciju projekti.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

SAS „Ledis”
Palazdines ciems, Zarasu rajons
Tālrunis: +370 (8385)30300
E-pasts: ledis@ledis.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.13

sakaru ēka

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids –teritorija inženierinfrastruktūrai; izmantošanas raksturs – sakaru objektu un inženierkomunikāciju celtniecība).

Tā ir nepabeigta, nedzīvojama sakaru ēkas būve. Ēka ir privatizējamo objektu sarakstā. Kopējā platība 5128,45 kv.m. Ēka, izmainot izmantošanas nozīmi, piemērota komercdarbībai.

ADRESE

Veterānu iela 11, Visagina

VIETA

Ķieģeļu ēka, četri stāvi, 60% gatavība. Objektam iedalīts 0,7658 ha valsts zemes gabals.

Ēka atrodas pilsētas centrā netālu no parka, blakus daudzdzīvokļu nams, policijas komisariāts, tirdzniecības centrs, hotelis.

SATIKSME

Ēka atrodas pie galvenās ielas, laba piebraukšana – asfalts, ir vieta mašīnu novietošanai. Intensīva gājēju plūsma.

Tieša satiksme ar Taikos ielu. Taikos iela – valsts nozīmes ceļš (Dukštas – Visaginas, numurs 113), kas rada labvēlīgus nosacījumus satiksmei ar apkārtnes ciemiem, pilsētām un to centriem.

INŽENIERTĪKLI

Inženieraprīkojuma, komunikāciju, elektrības, gāzes, ūdensvada, kanalizācijas, apkures nav.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Ēka atrodas stratēģiski ērtā vietā. Izmainot nozīmi, var pielietot komercdarbībai.

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

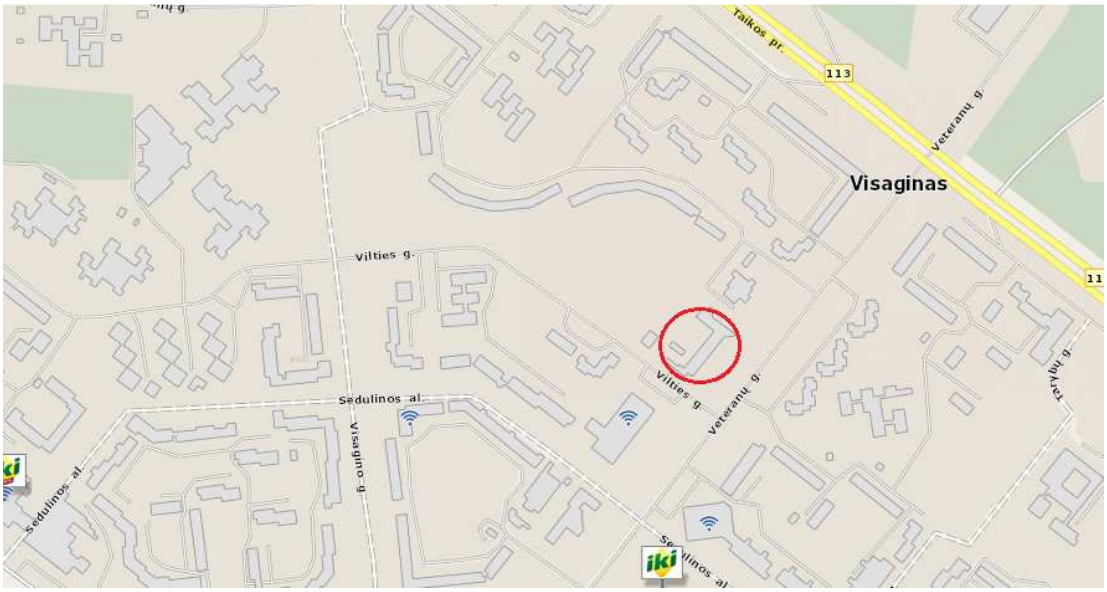

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Visaginas pašvaldības administrācija
Teritorijas un arhitektūras plānošanas nodaļa
Tālrunis: +370 (8386)60698,
E-pasts: investīciju.skyrius@visaginas.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.14

skolas ēka

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids – sabiedriskas nozīmes teritorija; izmantošanas raksturs – zinātnes, mācību, kultūras un sporta, veselības aizsardzības ēku celtniecība).

Tā ir bijušās skolas ēka. Kopējā platība 8630, 52 kv.m. Izmainot ēkas nozīmi, tā der komercdarbībai.

ADRESE

Draugistes iela 10, Visagina

VIETA

Ķieģeļu ēka, četri stāvi. Blakus ēkai daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, skola, bērnudārzs, stadioni.

SATIKSME

Laba piebraukšana pie ēkas – asfalts, ir autostāvvietas. Nokļūšana līdz Taikos ielai iespējama pa Statybininku un Energetiku ielām.

INŽENIERTĪKLI

Ir komunikāciju sistēmas, elektrība, ūdensvads, kanalizācija, centrālā apkure.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Ēka atrodas stratēģiski ērtā vietā, izmanot nozīmi, var nodarboties ar dzīvošanas pakalpojumu sniegšanu.

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

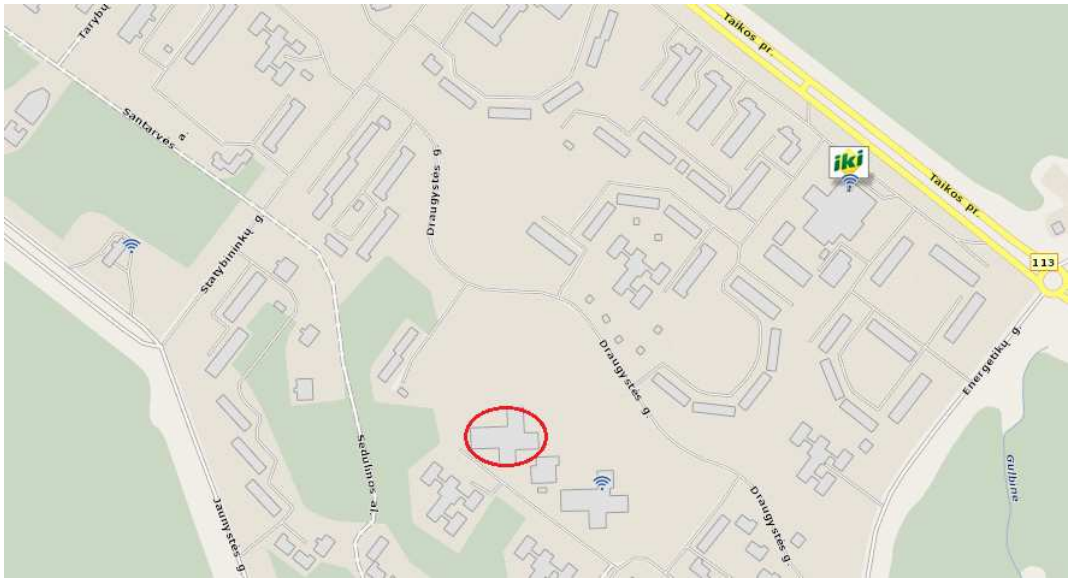

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Visaginas pašvaldības administrācija
Teritorijas un arhitektūras plānošanas nodaļa
Tālrunis: +370 (8386)60698,
E-pasts: investīciju.skyrius@visaginas.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.15

dzemdību nama ēka

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids –sabiedriskas nozīmes teritorija; izmantošanas raksturs – zinātnes, mācību, kultūras un sporta, veselības aizsardzības ēku celtniecība).

Tas ir bijušā dzemdību nama korpuss. Ēkas platība 4291,53 kv.m.

Ēka ir privatizējamo objektu sarakstā. Ēka, izmainot izmantošanas nozīmi, der komercdarbībai.

ADRESE

Taikos iela 15D, Visagina

VIETA

Ķieģeļu ēka, trīs stāvi. Dotajā brīdī telpu daļa tiek iznomāta. Citās telpās nepieciešams kosmētiskais remonts. Pie ēkas ir valsts mežs, Visaginas slimnīca un primārās aprūpes veselības centrs, biznesa inkubators.

SATIKSME

Asfaltēts ceļš līdz pašai ēkai, ir autostāvvieta, tieša satiksme ar Taikos ielu.

INŽENIERTĪKLI

Ir komunikāciju sistēmas, elektrība, ūdensvads, kanalizācija un centrālā apkure.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Ēka atrodas klusā pilsētas daļā. Izmainot nozīmi, var pielāgot sanitārās ārstēšanas pakalpojumu sniegšanai, SPA pakalpojumiem.

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Visaginas pašvaldības administrācija

Teritorijas un arhitektūras plānošanas nodaļa

Tālrunis: +370 (8386)60698,

E-pasts: investīciju.skyrius@visaginas.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.16

skolas ēka

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids –sabiedriskas nozīmes teritorija; izmantošanas raksturs – zinātnes, mācību, kultūras un sporta, veselības aizsardzības ēku celtniecība).

Tā ir bijušās skolas ēka, kopējā platība 1977,3 kv.m. Ēka ir privatizējamo objektu sarakstā. Izmainot izmantošanas nozīmi, telpas piemērotas komercdarbībai.

ADRESE

Taikos iela 20a, Visagina

OBJEKTS

Ēka no dzelzsbetona paneļiem, divi stāvi, blakus daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, tirdzniecības centrs, bērnudārzs, ir pagalma laukums.

SATIKSME

Piebraukšana pie ēkas laba – asfaltēts ceļš. Tieša satiksme ar Taikos ielu.

INŽENIERTĪKLI

Ir komunikāciju sistēmas, elektrība, ūdensvads, kanalizācija un centrālapkure.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Ēka atrodas stratēģiski ērtā vietā. Izmainot nozīmi var pielietot komercdarbībai.

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Visaginas pašvaldības administrācija

Teritorijas un arhitektūras plānošanas nodaļa

Tālrunis: +370 (8386)60698,

E-pasts: investīciju.skyrius@visaginas.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.17

bērnu poliklīnikas ēka

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids –sabiedriskas nozīmes teritorija; izmantošanas raksturs – zinātnes, mācību, kultūras un sporta, veselības aizsardzības ēku celtniecība).

Tā ir bijušās bērnu poliklīnikas ēka. Kopējā platība 1407,29 kv.m. Izmainot izmantošanas nozīmi, telpas pemērotas komercdarbībai.

ADRESE

Taikos ielā 15, Visagina

OBJEKTS

Tā ir divstāvu ēka, kura netiek izmantota kopš 2008. gada. Ēkai nepieciešams kosmētisks remonts. Ir atsevišķa ieeja ēkā. Blakus atrodas Visaginas slimnīca un primārās aprūpes veselības centrs, biznesa inkubators.

SATIKSME

Piebraucamais ceļš pie ēkas asfaltēts, netālu ir stāvvieta. Tieša satiksme ar Taikos ielu.

INŽENIERTĪKLI

Ir komunikāciju sistēmas, elektrība, ūdensvads, kanalizācija, centrālapkure.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Ēka atrodas stratēģiski ērtā vietā, blakus Visaginas slimnīcai un primārās aprūpes veselības centram. Izmainot izmantošanas nozīmi, var sniegt SPA un ārstnieciskus pakalpojumus.

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Visaginas pašvaldības administrācija

Teritorijas un arhitektūras plānošanas nodaļa

Tālrunis: +370 (8386)60698,

E-pasts: investīciju.skyrius@visaginas.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.18

sadzīves pakalpojumu ēka

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids – komercdarbības objektu teritorija; izmantošanas raksturs – pakalpojumu objektu celtniecība).

Tā ir sadzīves pakalpojumu celtne. Ēka ir privatizējamo objektu sarakstā, telpas var tikt izmantotas komercdarbībai.

ADRESE

Festivalio ielā 8A, Visagina

VIETA

Ķieģeļu ēka, divi stāvi. Ir galvenā un rezerves izeja. Telpās nepieciešams remonts. Ēka atrodas netālu no parka, blakus daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas.

SATIKSME

Labs piebraucamais asfaltēts ceļš. Ir autostāvvieta. Satiksme ar Taikos ielu. Iespējama pa Kosmoso ielu.

INŽENIERTĪKLI

Inženiersistēmas (elektrība, ūdensvads, kanalizācija, apkure) demontētas.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Ēka atrodas stratēģiski izdevīgā vietā. Izmainot izmantošanas nozīmi, var veikt komercdarbību.

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Visaginas pašvaldības administrācija

Teritorijas un arhitektūras plānošanas nodaļa

Tālrunis: +370 (8386)60698,

E-pasts: investīciju.skyrius@visaginas.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.19

skolas ēka

MĒRĶIS

Galvenais zemes gabala mērķpielietojums – zemes citāda izmantošana (izmantošanas veids – sabiedriskas nozīmes teritorija; izmantošanas raksturs – zinātnes, mācību, kultūras un sporta, veselības aizsardzības ēku celtniecība).

Tā ir bijušās skolas ēka. Ēkas kopējā platība 2832,04 kv.m. Izmainot izmantošanas nozīmi telpas der komercdarbības veikšanai.

ADRESE

Vilties iela 3, Visagina

VIETA

Dzelzsbetona paneļu māja, divi stāvi. Blakus daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, skolas.

SATIKSME

Piebraukšana pie ēkas laba, pa asfaltētu ceļu, ir pagalms, autostāvvietas. Satiksme ar Taikos ielu iespējama pa Kosmo vai Veteranu ielām.

INŽENIERTĪKLI

Ir komunikāciju sistēmas, ūdensvads, kanalizācija un centrālapkure.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Ēka atrodas stratēģiski izdevīgā vietā. Mainot izmantošanas nozīmi var veikt komercdarbību.

OBJEKTA FOTOGRĀFIJAS

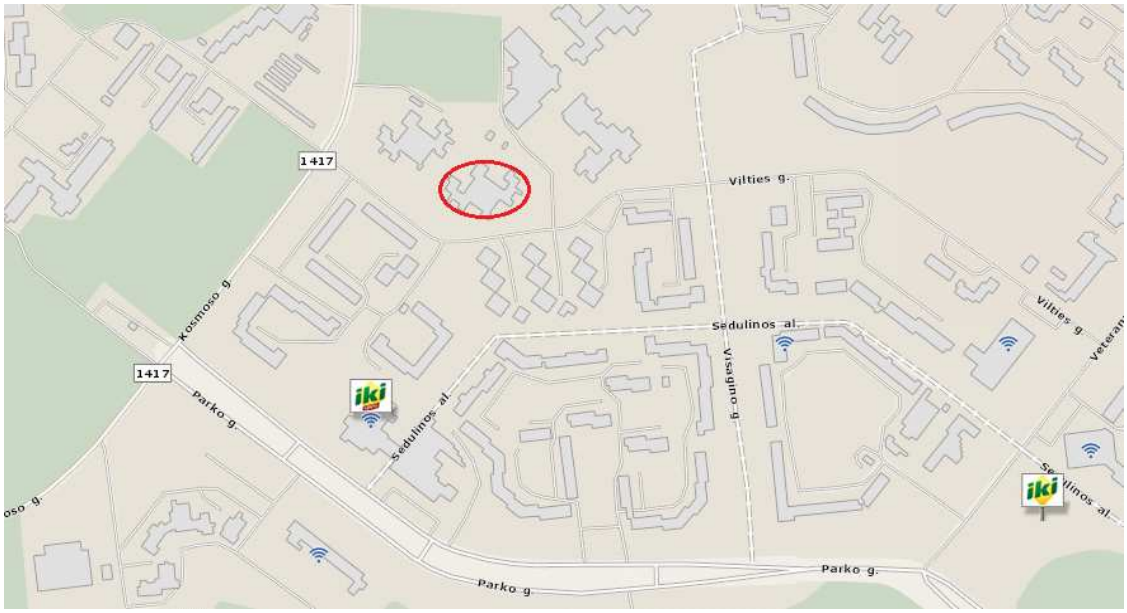

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

Visaginas pašvaldības administrācija
Teritorijas un arhitektūras plānošanas nodaļa
Tālrunis: +370 (8386)60698,
E-pasts: investīciju.skyrius@visaginas.lt

INVESTĪCIJU IZVIETOŠANAS OBJEKTS NR.20

Visaginas rūpnieciskā zona

INVESTĪCIJU PIEDĀVĀJUMS

Dotajā laikā Visaginas rūpnieciskajā zonā tiek pārdoti sekojoši zemes gabali:

- 90-1 (1.92 ha), 101-1, 102-1, paredzēti noliktavu un rūpniecības objektu celtniecībai.
- 85-2 (0,21 ha) lauksaimniecībai paredzētais zemes gabals;
- 41 (2,92 ha) lauksaimniecībai paredzētais zemes gabals;
- 6 (0,43 ha) mežsaimniecībai paredzētais zemes gabals;
- 42-1 (5,60 ha) mežsaimniecībai paredzētais zemes gabals.

PATREIZĒJĀ STĀVOKĻA ANALĪZE

Galvenais zemes kvartāla mērķpielietojums – mežsaimniecībā izmantojamā zeme. Izmantošanas raksturs – saimniecisko mežu zemes gabali (mērķpielitojuma un izmantošanas rakstura apsaimniekošana – citi mežsaimniecības nozīmes zemes gabali).

Teritorijas dienvisu daļa robežojas ar auto ceļu Nr.51, rietumu – ar autoceļu Nr.2 (Dukštes-Visaginas). Teritorijas ziemeļu daļa robežojas ar VU „Visaginas enerģija" un SAS „Pasmalves", bet austrumu – ar brīvas valsts zemes fonda teritoriju.

Visaginas rūpniecisko zonu plānoja ierīkot Karlu ciema 7,9 ha teritorijā. Bijušajā Ignalinas AES celtniecības un remonta organizāciju bāzes teritorijā. Dotajā momentā šajā rūpnieciskajā zonā darbojas uzņēmumi, bet daudzi zemes gabali netiek izmantoti un daļa to tiek pārdota.

Teritorijā ir 3,6 ha meža. Dominē bērzu jaunaudzes un citi mīkstas koksnes lapu koki.

Teritorijas rietumu daļā pie valsts nozīmes ceļa Dukštes-Visaginas Nr.113 atrodas apmēram 1,2 ha liels purvs.

Apvidus augsne ir auglīga – velēnu podzola smilšainais māls un ķieģeļu māls ar normālu atmosfēras un īslaicīgi pārbagātu mitrumu.

Tuvākie iedzīvotāji atrodas ziemeļaustrumu virzienā Karlu ciemā 1,1 km attālumā.

Visaginas rūpnieciskā zona atrodas IAES 30 km novērošanas zonā. Teritorija neatrodas Visaginas pilsētas ūdens aizsardzības zonā.

Tuvākais ezers – Pasamane, atrodas apmēram 1,5 km uz dienvidaustrumiem. 1,5 km uz dienvidrietumiem atrodas ezers Gulbinis, 2,5 km rietumu virzienā atrodas Visaginas ezers, 1,6 km ziemeļu rietumu virzienā ir Gulbine upe, 2,4 km ziemeļu virzienā ir neliels ezers, bet 3,5 km attālumā ir ezers Drukšai.

Rūpnieciskās zonas teritoriju dotajā brīdī izmanto kā mežsaimniecības zemi un iedzīvotāju drošībai briesmas nerada. Teritorijā veic ugunsdrošības pasākumus: mežs tiek novērots.

SATIKSME

Satiksmes ziņā teritorija ir labvēlīgā vietā: dienvidu un rietumu pusē tā robežojas ar asfaltētiem auto ceļiem (nr. 51 un nr.2.). Auto ceļš nr.2 ir valsts nozīmes ceļš (Dukštas-Visaginas nr. 113). Tas dod teritorijai iespēju satiksmei ar apkārtējiem ciemiem, pilsētām un to rūpnieciskiem centriem. Autoceļš nr.51 ir vietējas nozīmes un var tikt izmantots galveno iebraukšanas ceļu izveidošanā uz rūpniecisko zonu. Blakus teritorijai ir arī dzelzceļš.

INŽENIERTĪKLI

Ūdensapgāde ir iespējama no Visaginas pilsētas tīkla. Attālums līdz Visaginas ūdens ieguves vietai apmēram 2 km.

Zonā jau ir ierīkotas ūdensvada, rūpnieciskā ūdensvada, lietus un sadzīves ūdens noteku līnijas. Teritorija ir labvēlīgā vietā, lai pieslēgtos ūdensvadam. Ievadu var izveidot arī no autoceļa nr.2 (Dukštas-Visaginas nr.113) un no eksistējošiem tīkliem uz autoceļa nr.51. Rūpnieciskā ūdensvada pieslēgšanai piemērota varētu būt aka BKT-8 (pie ceļa), taču šī tērauda caurule ir nolietota (50% diametra laukuma ir aizsērējusi). Ir piedāvājums rūpnieciskā ūdensvada ar sūkņu stacijām rekonstrukcijai. Sadzīves ūdensnoteku ievadīšanai ieteicama aka nr.131 pie ceļa nr.51 (diametrs 500 mm). Tiek rekomendēta zemes gabala ierīkotās kanalizācijas līnijas diametrs 300 mm (apmēram 400 m) iznešana vai rekonstrukcija. Lietus ūdeņu novadīšanu var projektēt no līnijas uz autoceļa nr.51. Teritorijā dotajā brīdī nav komunālās apkalpošanas. 120 m attālumā no teritorijas robežas atrodas sadales apakšstacija, kura var būt elektrības pieslēgšanas vieta. Austrumu daļā pie novada ceļa nr.113 Dukštas-Visaginas ir gāzesvada līnija, no kuras varētu projektēt ievadu. Dienvidu daļā pie ceļa nr.51 ir ierīkoti sakaru tīkli, no kuriem varētu projektēt ievadus.

ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVAS

Ignalinas AES un Visaginas pilsētas celtniecības un ekspluatācijas laikā pie Karlu ciema bija izveidotas celtniecības un remonta organizācijas. Daļa uzņēmumu bija uzcelti un darbojas, taču ne visas teritorijas bija apgūtas. Palika radītā

infrastruktūra, kura ir labvēlīga atjaunot vai papildināt agrāk ieplānotās rūpnieciskās teritorijas. Sakarā ar to, ka Ignalinas rajonā sevišķi Visaginas apkaimē daudz mežaudžu, rūpnieciskajā zonā augošais pašstādītais mežs nepilda vitāli svarīgo rekreācijas vai sanitārās aizsardzības funkciju.

RŪPNIECISKĀS TERITORIJAS ATTĪSTĪBA

Visaginas rūpnieciskās zonas teritorija – loģisks turpinājums visa rūpnieciskā rajona attīstībai, kura pamati ielikti ceļot Ignalinas AES. Visaginas pilsētas attīstības plāns paredz prioritāri tādus rūpniecības uzņēmumus, kuri neprasa lielus enerģētiskus ieguldījumus, taču darbiniekiem jābūt ar augstu kvalifikāciju. Nosaukti četri galvenie darbības virzieni:

- Elektrisko iekārtu remonts un apkalpošana;
- Enerģijas taupības tehnoloģijas;
- Kokapstrāde;
- Metālapstrāde.

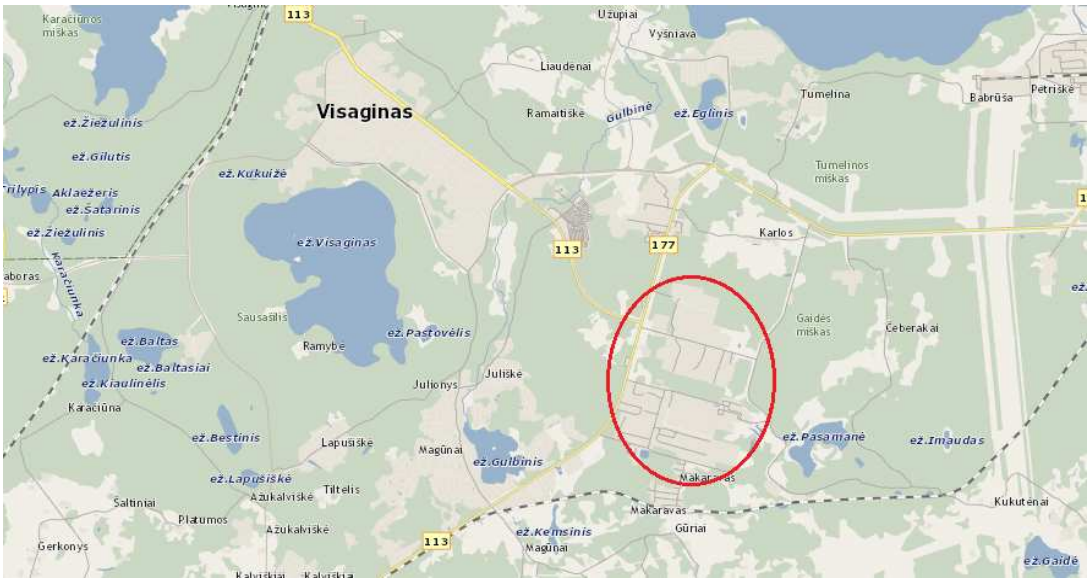
Novērtējot Visaginas rūpnieciskās zonas izveidošanā izvēlētās priekšrocības, pirmajā vietā tiek minēta inženierinfrastruktūra, kas padara šo vietu pievilcīgu biznesam. No rūpnieciskās zonas teritorijas pie ceļa nr.51 austrumu virzienā plešas 100 m plata josla, kurā varētu atrasties mazākie uzņēmumi un sabiedriskas nozīmes objekti. Taču vietas reljefs ir sarežģīts. Tāpēc teritorijas sagatavošanā ieguldītie līdzekļi var ilgi neatmaksāties. Cits moments – nepieciešams plānot maģistrālo tīklu daļēju atjaunošanu un modernizāciju. Šo darbu izpildīšanai nepieciešams iepriekš gatavoties un plānot kapitālas investīcijas.

IZVIETOJUMS REĢIONĀ

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA

KONTAKTPERSONA

SIA IRMUSTA

Basanavičius iela 119-3, Utena

E-pasts: info@irmusta.lt,

Tālrunis: +370 8 683 34 355

4. DAĻA: LATGALES – IGNALINAS AES REĢIONU PĀRROBEŽU SADARBĪBAS STRATĒĢIJA UN RĪCĪBAS PLĀNS 2012-2014

Ievads

Šī dokumenta galvenais uzdevums ir iepazīstināt ar rīcības plānu Latgales un Ignalinas reģionu sadarbības stiprināšanai, kopīgas uzņēmējdarbības un investīciju piesaistes veicināšanai, kā arī reģionu konkurētspējas un ekonomiskās attīstības straujākas izaugsmes sasniegšana.

Lai izstrādātu sadarbības stratēģiju un rīcības plānu tās ieviešanai, tika veikts investīciju vides novērtējums, saistošās likumdošanas analīze, kā arī labāko investīciju projektu identificēšana un aprakstīšana Latgales un Ignalinas reģionos. Tāpat arī tika iepazītas novadu un reģionu attīstības stratēģijas, lai topošie dokumenti un stratēģija būtu saskaņā ar pārējiem ilgtermiņa attīstības dokumentiem, un tiktu novērstas dubultas darbības vienu un to pašu aktivitāšu īstenošanai.

Apvienoto Nāciju Tirdzniecības un attīstības konferences (UNCTAD) apkopotajā Pasaules investīciju ziņojumā 2011 (World Investment Report 2011) ir īpaši uzvērts fakts, ka investīciju piesaistē ir nozīmīgi īstenot aktivitātes gan saskaņā ar konkrēta reģiona vajadzībām un stratēģiju, gan arī valsts un pat vairāku valstu reģionālajām investīciju piesaistes vadlīnijām. Pasaules investīciju tendenču pētījumos pareizās nozares izvēle tiek uzskatīta par vienu no sarežģītākajiem un smagākajiem lēmumiem, jo pareizi izvēlēta nozare investīciju piesaistes procesu padara par daudz efektīvāku un rezultatīvāku.

Pamatojoties uz Latvijas salīdzinošajām priekšrocībām un citiem ekonomisko attīstību ietekmējošiem kritērijiem, 2010. gadā tika identificētas septiņas mērķa nozares: metālapstrāde un mašīnbūve, transports un loģistika, informācijas tehnoloģijas, dzīvības zinātnes, veselības aprūpe, kokrūpniecība un zaļās tehnoloģijas, kurās pastāv visaugstākās perspektīvas piesaistīt ārvalstu tiešās investīcijas, līdz ar to arī attīstīt uzņēmējdarbību. Lietuvas stratēģiskajos dokumentos nav noteiktas konkrētas nozares investīciju piesaistei, un reģiona investīciju vides apskats liecina par ļoti līdzīgām investīciju piesaistes un uzņēmējdarbības attīstības nozarēm.

1. PĀRROBEŽU SADARBĪBAS PROGRAMMA

Programma/projekts

Latgales plānošanas reģions sadarbībā ar Daugavpils Universitāti (Latvija) un Ignalinas atomelektrostacijas reģiona attīstības aģentūru (Lietuva) īsteno Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2007 – 2013 projektu "Uzņēmējdarbības attīstības kapacitātes veicināšana Latgales-Utenas pārrobežu reģionā, akronīms REGION INVEST", LLII-119. Projekta kopējais budžets ir 418727,00 EUR. No šīs summas 85% - 355917,95 EUR (250140,56 LVL) ir Eiropas Reģionālās attīstības fonda Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2007 – 2013 atbalsts.

Projekta paredzamais ilgums: 24 mēneši.

Vispārējais projekta mērķis ir veicināt biznesa stabilizāciju un attīstību Latgales un Utenas pierobežas reģiona pašvaldību teritorijās caur vienotu pārrobežu reģiona pieeju sekmēt eksportu un ražošanu, kā arī sadarbību starp uzņēmējdarbības un akadēmisko sektoru Baltijas Ezeru zemes ekonomiskās attīstības telpā.

Specifiskie projekta mērķi:

1. Uzlabot esošo uzņēmēju un biznesa iesācēju spējas un zināšanas uzņēmējdarbības vadībā, tās uzsākšanā un eksporta plānošanā, nodrošinot 3 apmācību moduļus uzņēmējiem, kā arī papildināt 3 studiju programmas – akadēmisko bakalaura studiju programmu „Austrumeiropas kultūras un biznesa sakari", maģistra programmu „Uzņēmējdarbības vadība", kā arī „Projektu vadības" kursus Latvijas-Lietuvas pārrobežu reģionā.
2. Izveidot Baltijas Ezeru zemes pētniecības un tehnoloģiju tīklu, iesaistot biznesa, akadēmisko un publisko sektoru inovāciju un augstāko tehnoloģiju attīstībā uzņēmējdarbībā Latvijas-Lietuvas pārrobežu reģionā, organizējot tehnoloģiju seminārus un kontaktbiržas, ko vadīs Daugavpils universitātes pētnieki.
3. Attīstīt vienotu stratēģisku pieeju Latvijas-Lietuvas pierobežas teritorijā vienotām eksporta, investīciju piesaistes un uzņēmējdarbības aktivitātēm, izveidojot potenciālo objektu investīciju portfeļus un nodrošinot tiešā mārketinga pasākumus.
4. Uzlabot ar biznesu un zinātni saistīto infrastruktūru, renovējot 69,10 m^2 lielu Daugavpils Universitātes auditoriju – pētniecības centru ar videokonferences aprīkojumu.

Projekta mērķa grupas:

- biznesa informācijas centru, biznesa asociāciju, pašvaldību pārstāvji;

- uzņēmumi ar inovāciju un augsto tehnoloģiju potenciālu;
- uzņēmējdarbības sektora pārstāvji;
- reģiona iedzīvotāji, kas saņem atbalstu caur pārrobežu pētniecības un tehnoloģiju stratēģijām uzņēmējdarbības, pētniecības un informācijas izplatīšanas jomās;
- projekta partneru iestādes, kas palielina savu pieredzi un paaugstina savu kvalifikāciju un kapacitāti biznesa attīstības, eksporta, investīciju, biznesa inkubācijas aprīkojuma uzlabošanā un veicināšanā, balstoties uz vienotu pārrobežu pieeju;
- Daugavpils Universitātes studenti, kas apmeklē projektu vadības kursus, iegūst bakalaura grādu un maģistra grādu biznesa administrācijā no Latvijas-Lietuvas pārrobežu reģiona (bet ne tikai) un ir inovatīvi un konkurētspējīgi uzņēmējdarbībā (vidējā termiņā).

Aktivitātes

Projekta ietvaros tiks īstenotas dažādas aktivitātes biznesa veicināšanai Latgales – Ignalinas pierobežu reģionā: 3 studiju programmu sagatavošana; tiks izveidota vienota investīciju objektu priekšizpēte ar kopējas datu bāzes izveidi; veikts pētījums "Uzņēmējdarbības un zinātnes sadarbības perspektīvas; novadītas apmācības, 3 moduļi LV-LT „Biznesa vadība", „Bizness iesācējiem", „Eksporta plānošana; izstrādāta rokasgrāmata biznesa iesācējiem un novērtēšanas metodoloģija; tiks ņemta dalība 2 izstādēs, popularizēti investīciju objekti; sniegtas konsultācijas par uzņēmējdarbības uzsākšanu un eksporta plānošanu, tiks organizēti 2 pieredzes apmaiņas braucieni, organizēts biznesa forums, kā arī tiks renovēta Daugavpils Universitātes auditorija (69,10 m^2) un veikta video aprīkojuma iegāde.

Projekta specifiskais mērķis

Attīstīt vienotu stratēģisku pieeju Latvijas - Lietuvas pierobežas teritorijā vienotām eksporta, investīciju piesaistes un uzņēmējdarbības aktivitātēm, izveidojot potenciālo objektu investīciju portfeļus un nodrošinot tiešā mārketinga pasākumus. Izstrādāt darbības plānu, sadalīt atbildības atbilstoši kompetencēm un identificēt nepieciešamo finansējumu un tā piesaistes iespējas mērķa veiksmīgai sasniegšanai.

2. PĀRROBEŽU SADARBĪBAS STRATĒĢIJAS MĒRĶI, ĪSTENOŠANAS MĒRĶA GRUPAS UN PRIORITĀTES

Vīzija

Spēcīga sadarbība starp Latgales un Ignalinas reģioniem uzņēmējdarbības un investīciju piesaistes jomā.

Stratēģijas mērķis

Izstrādāt Latgales un Ignalinas pārrobežu sadarbības stratēģiju uzņēmējdarbības veicināšanai un investīciju piesaistei, kā arī sagatavot rīcības plānu nospraustо mērķu sasniegšanai.

Teritorija un administratīvais sadalījums

Stratēģija aptver Latgales reģionu ar 19 novadu pašvaldībām - Aglonas, Baltinavas, Balvu, Ciblas, Dagdas, Daugavpils, Ilūkstes, Kārsavas, Krāslavas, Līvānu, Ludzas, Preiļu, Rēzeknes, Rugāju, Riebiņu, Vārkavas Viļānu, Viļakas un Zilupes un divām republikas nozīmes pilsētām - Daugavpils un Rēzeknes Latvijā, un Ignalinas AES reģionu, kas ietver Ignalinas un Zarasai rajonu pašvaldības un Visaginas pašvaldību Lietuvā.

Stratēģijas īstenošanas mērķa grupas

Stratēģijas īstenotāji:

- ✓ Reģionu un novadu pašvaldības; pašvaldību apvienības; valsts iestāžu filiāles; Latgales plānošanas reģions, Latgales reģiona attīstības aģentūra, Ignalinas atomelektrostacijas reģiona attīstības aģentūra;
- ✓ Uzņēmējdarbības atbalsta institūcijas, t.sk. nevalstiskās organizācijas un darba devēju organizācijas;
- ✓ Izglītības iestādes un nevalstiskas organizācijas, kuras sniedz izglītības pakalpojumus.

Citas iesaistītās puses:

- ✓ Potenciālie un esošie uzņēmumi, ārvalstu investori;
- ✓ Finanšu atbalsta ieviesēji: privātie uzņēmumi, bankas, fondu pārvaldītāji;
- ✓ Valsts pārvaldes institūcijas — LIAA, Finanšu ministrija (FM), Satiksmes ministrija (SM), Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministrija (VARAM), Valsts reģionālās attīstības aģentūra (VRAA), Izglītības un zinātnes ministrija (IZM), Latvijas Hipotēku un zemes banka (LHZB), Latvijas Garantiju aģentūra (LGA), Lauku attīstības fonds, Vides investīciju fonds;

- ✓ Stratēģiski nozīmīgi, vadošie infrastruktūras un resursu nodrošinātāji: Latvenergo, Lattelecom, Latvijas Dzelzceļš, Latvijas Valsts meži, Latvijas Gāze u.c.;
- ✓ Citas nacionālā līmeņa iestādes un uzņēmumi un nevalstiskās organizācijas.

Stratēģijas prioritātes

Investīciju piesaiste ir komplicēts process, lēmumu pieņemšana reizēm ilgst vairākus gadus un šo lēmumu pieņemšanu ietekmē dažādi aspekti, tāpēc stratēģija un rīcības plāns tiks fokusēts 4 nozīmīgākajiem virzieniem, kuru ietekme ir reģionu attīstības aģentūru un saistīto pārvaldes institūciju iespēju robežās:

- ✓ Darbaspēks – kvalificēts un pieejams – aktuālākais jautājums, kas interesē investorus pirms apskatīt konkrēto investīciju izvietošanas vietu, reģionu. Vienlaicīgi šis faktors ir nozīmīgs ikvienam topošajam uzņēmējam, iezīmējot arī trešo – kompetences un motivācija uzņēmējdarbības veikšanai.
- ✓ Konkurētspējīgi uzņēmumi – investīciju izvietošanā ir zināmas izmaiņas, pārsvarā investori izvēlas ilgtermiņa, lielapjoma pasūtījumu izvietošanu kādā uzņēmumā investējot tikai cilvēkresursos, uzņēmuma vadības pārstrukturizācijā un atsevišķās iekārtās, atšķirībā no iepriekš izplatītās jaunu ražotņu izveides, kad investīcijas sākās *greenfield* teritorijās, izveidojot ražotnes no nulles. Jaunu konkurētspējīgu uzņēmumu veidošanās un attīstība ir nozīmīgs reģionu konkurētspējas faktors un tieši jaunu uzņēmumu izveidē ir iespējama labākā sinerģija starp abiem reģioniem.
- ✓ Uzņēmējdarbības vide – valsts un reģionālā līmeņa politika, sociāli ekonomiskā situācija, atvieglojumi nodokļiem un atbalsts investoriem – galvenie faktori, kas interesē investorus, tomēr ne mazāk svarīgi faktori ir pašvaldību kompetences piesaistīt investīcijas, gatavība darboties, ātra reaģēšana, skaidra un caurspīdīga lēmumu pieņemšana, nepolitizēti lēmumi un laicīga sagatavošanās investīciju piesaistei ir galvenie faktori, kuru pozitīva izpilde motivē investoru izvērtēt investēšanas iespējas.
- ✓ Inovāciju infrastruktūra – kļūst aizvien nozīmīgāka, jo ikvienam investoram/uzņēmējam biznesa attīstībā pienāk brīdis, kad saražotā produkcija ir jāuzlabo, jāpapildina vai pat pilnībā jānomaina sortiments. Šādos gadījumos ir svarīgi, lai pētniecības un industriālā dizaina kompetences ir pieejamas reģionā un/vai valstī kopumā.

3. METODOLOĢIJA

Stratēģijas sagatavošana, pirmkārt, balstās uz situācijas analīzi, novērtējumu un attiecīgi pēc tam - jaunu iespēju identificēšanu.

Dokumentu analīze – vispārēju datu apkopošanai, salīdzināšanai un situācijas novērtēšanai. Minētā metode nav pilnvērtīga, jo:

- ✓ daudzi statistiskie rādītāji netiek apkopoti un nav pieejami vajadzīgajos šķērsgriezumos, kā arī dati pieejami novēloti - dažos griezumos jaunākie dati ir tikai par 2009. gadu;
- ✓ likumdošanas akti, kas ir izstrādāti, bet nav apstiprināti Ministru kabinetā bieži vien nav pieejami aktuālajās versijās, līdz ar to nevar novērtēt arī plānotās iniciatīvas;
- ✓ iztrūkst kvalitatīvs novērtējums par valsts atbalsta programmām un to efektivitāti, pieņemtajiem likumdošanas aktiem, kā arī plānotajām, reālajām darbībām reģionu attīstības veicināšanai.

Kopumā datu analīze deva iespēju novērtēt reģionu kopējo ekonomisko situāciju un neizmantotās iespējas, dominējošos tiesiskos aktus, vispārējās atbalsta programma uzņēmējdarbības veicināšanai.

Esošo stratēģiju iepazīšana un izvērtēšana – situācijas novērtējums reģionu un pašvaldību līmenī.

Izvērtēšanai tika iepazīti reģionu un pašvaldību attīstības dokumenti un to atbilstība uzņēmējdarbības veicināšanas vajadzībām. Tikai dažu pašvaldību attīstības stratēģijās ir skaidrs redzējums un izpratne par uzņēmējdarbības attīstīšanas un ekonomiskās izaugsmes iespējām.

Dokuments Latgales programma 2010-2017 paredz ļoti konkrētas un uzņēmējdarbības vidi veicinošas aktivitātes, kas ir sasaistāmas ar Latgales – Ignalinas sadarbības stratēģiju.

Investīciju piesaistes jautājumi kvalitatīvi nav apskatīti nevienā no dokumentiem.

Latvijas investīciju piesaistes stratēģija ir joprojām izstrādes procesā, Lietuvas investīciju piesaistes politika paredz daudzas aktivitātes, kuras tiek integrētas arī kopējā sadarbības stratēģijā.

Ekspertu konsultācijas – lai nodrošinātos, ka stratēģija atbilst reģionu vajadzībām un veicinās to attīstību, ir veiktas konsultācijas ar uzņēmējdarbības, investīciju vides, valsts pārvaldes un citiem ekspertiem, tika iepazītas reģionu attīstības stratēģijas, lai sadarbības stratēģija būtu saskaņota ar citiem ilgtermiņa attīstības dokumentiem, kā arī netiktu dublētas konkrētas darbības.

Stratēģiskās nozares – investīciju piesaistē un uzņēmējdarbības attīstīšanā nozīmīgas ir esošās kompetences un prasmes, kā arī konkurētspējīgākie sektori. Pēc visu iegūto datu iepazīšanas un reģionu attīstības tendenču, pieejamo resursus, strādājošo uzņēmumu

skaita un jau veikto investīciju izvērtēšanas ir izvēlētas nozares, kurās būtu lietderīgi veicināt investīciju piesaisti un uzņēmējdarbības attīstību.

Veiksmīgai stratēģijas īstenošanai, turpmāk jāiekļauj papildus metodes:

Aptaujas – šīs stratēģijas izstrādes procesā nav tikušas veiktas aptaujas un anketēšanas, tomēr tām ir jākļūst par nozīmīgu daļu stratēģijas ieviešanā, jo tikai kvalitatīvi un pareizi dati ļauj īstenot vienotu, ilgtermiņa un izaugsmi veicinošu sadarbības stratēģiju. Intervijas un anketas ir visoptimālākais veids uzņēmējdarbības attīstības iespēju identificēšanai. Stratēģijas īstenošanas ietvaros ir jāīsteno vadošo uzņēmēju aptaujas, jo tieši šie uzņēmumi ir galvenais balsts uzņēmējdarbības izaugsmei reģionos. Uzņēmēji ir jāmotivē atbildīgi sniegt datus anketēšanu laikā, jo precīzāki dati ļaut ātrāk un ar piemērotākiem instrumentiem risināt nozīmīgākos jautājumus.

Pilotprojekti – stratēģijas īstenošanā rīcības plānā tiks ietverti aktivitāšu novērtēšanas pilotprojekti, kas ļaus stratēģijas īstenotājiem aktīvi iesaistīties un reālā darbībā izvērtēt sasniegtos rezultātus, kā arī izvērtēt konkrēto aktivitāšu īstenošana nepieciešamās izmaiņās.

4. BIZNESA ATTĪSTĪBAS STRATĒĢISKĀ ANALĪZE PĀRROBEŽU REĢIONĀ

Apskatot Latgales un Ignalinas reģionu attīstības iespējas, tos nevar aplūkot atrauti no kopējas valstu un Baltijas Jūras reģiona līmeņa, jo šis reģions ir nozīmīgs gan tirdzniecības un investīciju partneris Zviedrijas, Igaunijas, Latvijas un Lietuvas ekonomikām. Zviedrijas ārējā tirdzniecībā reģions aptver turpat 40% eksporta un vairāk nekā pusi importa. Baltijas valstu ārējā tirdzniecība ar Baltijas jūras reģiona valstīm ir 60% eksporta un 75% importa. Pārrobežu tirdzniecību veicina gan ģeogrāfiskā, gan vēsturiskā un kulturālā tuvība, gan specializācija, darba dalīšana, un ārpakalpojumu izmantošana. Arī reģionalizācijas nozīme globalizācijas apstākļos kļūst daudz lielāka, šeit nozīmīgs aspekts ir Eiropas Savienības īstenotā Baltijas jūras reģiona stratēģija, kas ir vērsta uz reģiona konkurētspējas un pievilcības celšanu.

Izaugsme

Baltijas jūras reģiona IKP šogad pieaugs par 3,6%, bet līdz ar lēnāku pasaules ekonomikas attīstību sagaidām 2,6% izaugsmi nākošgad un 2,9% 2013. gadā. Neskatoties uz ātruma samazinājumu, izaugsme joprojām gaidāma straujāka, nekā citās Eiropas daļās.

Tabula 4.1.

Baltijas jūras reģiona ekonomiskie indikatori

2011. gada oktobris

	IKP izaugsme* (%)				Inflācija (PCI, %)				Tekošā konta bilance (% no IKP)				Fiskālā bilance (% no IKP)			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Igaunija	2,1	7,6	3,2	3,8	3,0	4,8	2,7	2,5	3,6	3,2	2,4	1,5	0,1	0,1	-1,0	0,0
Latvija	-0,3	4,2	3,0	3,9	-1,1	4,5	2,4	2,5	3,0	-0,2	-0,7	-2,3	-8,3	-5,0	-2,8	-1,7
Lietuva	1,4	6,3	4,2	4,2	1,3	4,0	2,5	3,0	1,5	-2,0	-2,5	-2,7	-7,1	-5,2	-3,0	-2,0
Krievija	4,0	4,5	4,2	4,5	6,9	8,7	7,5	6,9	4,0	4,0	3,0	3,5	-6,5	-3,0	-2,5	-2,5
Polija	3,8	3,7	3,0	3,4	2,6	4,0	3,0	2,8	-4,5	-5,0	-5,1	-4,5	-7,9	-5,5	-4,2	-2,9

*nav sezonāli izlīdzināts

Avots: Nacionālās statistikas aģentūras un Swedbank,
Baltijas jūras reģiona apskats, No.28, 2011. gada 19.oktobris

Igaunija uzrāda augstāko pieauguma tempu reģionā, tai seko Lietuva. Paredzams, ka ekonomiku atkopšanās Baltijas valstīs turpināsies – IKP pieauguma tempi sasniegs 3-4% gadā. Lai gan šīs valstis joprojām ir atkarīgas no eksporta izaugsmes, agrākā nelīdzsvarotība ir samazināta un izturība pret globāliem satricinājumiem ir lielāka. Tomēr ekonomiku izaugsmes palēninašanās apgrūtinās reformu procesu – Latvijas un Lietuvas galvenie īstermiņa mērķi ir samazināt budžeta deficītu un inflāciju, lai varētu pievienoties EMS 2014. gadā.

Latgales ekonomiskās aktivitātes apliecina sekojošā tabula ar reģionā reģistrētajiem uzņēmumiem, un pēc šiem rādītājiem uz 1000 iedzīvotājiem Latgalē darbojas mazāks ekonomiski aktīvo vienību skaits nekā vidēji Latvijā. Tomēr salīdzinājumā ar Ignalinas AES reģionu, Latgalē ir novērojama salīdzinoši augsta uzņēmējdarbības intensitāte, kas pat vairākkārtīgi pārsniedz attiecīgā Lietuvas reģiona rādītājus. Tomēr jānorāda, ka lielās atšķirības ietekmē arī 2 reģionālo pilsētu iekļaušana Latgales reģiona rādītājos, kas ir ekonomiski aktīvākās reģiona daļas.

Latgalē 43% reģistrēto ekonomiski aktīvo vienību kā savu darbības veidu ir norādījuši lauksaimniecību, 47% reģistrēto vienību nodarbojas ar tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu.

Tabula 4.2.

Ekonomiski aktīvo vienību skaits pēc to izmēra Ignalinas AES un Latgales reģionā

	2010	2011	2012

Ignalinas pašvaldība	mikro[20]	195	209	183
	mazais	54	52	50
	vidējais	22	20	19
	lielais	0	0	1
Kopā uzņēmumi		271	281	253
Iedzīvotāju skaits[21]		19133	18680	n/a
Uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem		14	15	n/a
Visaginas pašvaldība	mikro	346	386	343
	mazais	74	60	59
	vidējais	37	38	35
	lielais	6	5	4
Kopā uzņēmumi		463	489	441
Iedzīvotāju skaits		27724	26751	n/a
Uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem		17	18	n/a
Zarasai pašvaldība	mikro	215	252	240
	mazais	55	50	43
	vidējais	28	28	25
	lielais	2	3	4
Kopā uzņēmumi		300	333	312
Iedzīvotāju skaits		19591	19105	n/a
Uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem		15	17	n/a
Pavisam uzņēmumi Ignalinas AES reģionā		1034	1103	1006
Latgales reģions	mikro	15517	16136	n/a
	mazais	842	772	n/a

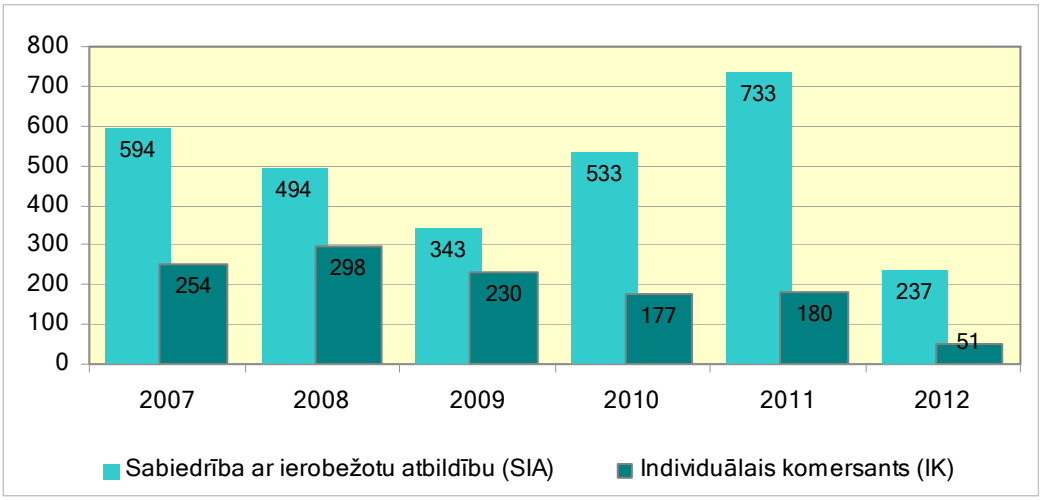
[20] Lietuvas uzņēmumu izmērs noteikts pēc sekojošas formulas: mikro - 0-9 darbinieki, mazais - 10-49 darbinieki, vidējais - 50-249, lielais - vairāk par 250

[21] Lietuvas rādītājos ir ņemts vērā vidējais iedzīvotāju skaits pašvaldībā gada laikā

	vidējais	149	144	n/a
	lielais	24	20	n/a
Kopā uzņēmumi		16532	17072	n/a
Iedzīvotāju skaits		343646	339783	n/a
Uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem		48	50	n/a

Avots: Latvijas un Lietuvas Republiku statistikas pārvaldes

Izvērtējot reģionu ekonomisko attīstību, jaunu uzņēmumu veidošanās ir nozīmīgs faktors. Latgales reģionā ir salīdzinoši zemi jaunu uzņēmumu izveides rādītāji, kas apliecina, ka Latgalē sociālās un ekonomiskās situācijas dēļ iedzīvotāji nav gatavi uzņemties risku, saistītu ar uzņēmējdarbības uzsākšanu, jo kopējais Latgales komersantu skaits ir tikai vidēji 6% no kopējā uzņēmumu skaita skatot pēdējo piecu gadus Latvijā. Tomēr 2010. un 2011. gadā ir pozitīvas izmaiņas, kas liecina par sabiedrības aktivizēšanos.

4.1.att. Komercreģistrā reģistrēto uzņēmumu skaits Latgalē. Avots: Lursoft, Statistika uz 26.04.2012

Pēc Lietuvas statistikas pārvaldes datiem, arī Ignalinas reģions demonstrē salīdzinoši zemus uzņēmējdarbības rādītājus un visā Utenas reģionā ir tikai ~3% no Lietuvā strādājošiem uzņēmumiem, un Zarasu, Visaginas un Ignalinas rajonos kopā 2012. gadā darbojas tikai 1002 uzņēmumi, kas ir 1,2% no kopējā Lietuvas uzņēmumu skaita. Zemie rādītāji apliecina, ka nepieciešamas daudz pilnvērtīgākas uzņēmējdarbības veicināšanas aktivitātes gan Latgales, gan arī Ignalinas reģionā.

Tabula 4.3.

Reģistrēto uzņēmumu skaits un to svērums kopējā Lietuvas uzņēmējdarbībā

	2010			2011			2012		
	Skaits	% pret Lietuvu kopumā	% pret Utenas reģionu	Skaits	% pret Lietuvu kopumā	% pret Utenas reģionu	Skaits	% pret Lietuvu kopumā	% pret Utenas reģionu
Lietuva	83202			86987			83624		
Utenas reģions	2811	3,38%		2941	3,38%		2703	3,23%	
Ignalinas pašv.	271	0,33%	9,6%	281	0,32%	9,6%	253	0,30%	9,4%
Visaginas pašv.	463	0,56%	16,5%	489	0,56%	16,6%	441	0,53%	16,3%
Zarasu pašv.	298	0,36%	10,6%	330	0,38%	11,2%	308	0,37%	11,4%

5. ĀRVALSTU TIEŠO INVESTĪCIJU PIESAISTES STRATĒĢISKĀ ANALĪZE PĀRROBEŽU REĢIONĀ

Straujās ekonomiskās izaugsmes laikā, ko pieredzēja gan Lietuva, gan Latvija laika periodā līdz 2007. gadam, daudzos reģionu apstrādes rūpniecības uzņēmumos sekmīgi tika īstenoti investīciju projekti, kas orientēti uz ražošanas procesu modernizāciju un produkcijas izlaides jaudas palielināšanu. Recesijas apstākļos, samazinoties iekšējam un ārējam pieprasījumam, vairākos uzņēmumos izveidojās brīvas ražošanas jaudas, kuras tiek izmantotas, lai palielinātu nodarbinātības līmeni reģionā un saražotās pievienotās vērtības apjomu.

Saskaņā ar Lursoft datiem, 2011. gadā ārvalstu tiešo investīciju piesaistē Latgales plānošanas reģionā veiksmīgākas ir bijušas lielākās pilsētas: Daugavpils un Rēzekne, kā arī Krāslavas un Līvānu novadi. Starp abām reģionālajām pilsētām gan ir novērojamas nozīmīgas atšķirības piesaistīto investīciju apjoma ziņā – Daugavpilī piesaistīto investīciju apjoms sastāda 30 miljonus LVL, turpretim Rēzeknē tikai 2,6 miljonus LVL. Daugavpils pilsētā piesaistītās investīcijas 3 reizes pārsniedz visas pārējās reģionā piesaistītās investīcijas.

Apskatot investīciju ieguldījumus pēc ieguldītāju izcelsmes valsts, nozīmīgākās investīcijas Latgales reģionā ir ienākušas no Šveices Konfederācijas (14 milj. LVL), Igaunijas Republikas (7,6 milj. LVL), Vācijas Federatīvā republikas (3,8 milj. LVL), Dānijas Karalistes (2,9 milj. LVL), Lietuvas Republikas (2,9 milj. LVL). Savukārt pēc Lietuvas statistikas pārvaldes datiem, Lietuvā, Utenas reģionā 2010. gada lielākās investīcijas ir ienākušas no Zviedrijas Karalistes (216,6 milj. LTL), Vācijas Federatīvās Republikas (12,9 milj. LTL) un Dānijas Karalistes (42,3 milj. LTL).

Kā nozīmīgākā nozare Latgales reģionā investīciju piesaistē ir sintētisko šķiedru ražošanas nozare, kas kopumā ir piesaistījusi 13,2 milj. LVL, tai seko dzelzceļa lokomotīvju un ritošā sastāva ražošanas nozare ar piesaistītajām investīcijām

7 milj. LVL, cita veida specializētā vairumtirdzniecība ar piesaistītajām investīcijām 2,4 milj. LVL, ceļu un dzelzceļu būvniecība – 2,2 milj. LVL un koka, korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana – 1,5 milj. LVL.

Izvērtējot ārvalstu tiešo investīciju piesaistes statistiku, kā nozīmīgs investīciju piesaistes spēlētājs ir jāmin Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra. Ik gadu LIAA apkalpo vidēji ap 130 (2010. gadā pat 158) ārvalstu investoru informācijas pieprasījumus, no kuriem vidēji ap 30 kļūst par potenciāliem investīciju projektiem (ar kopējo potenciālo investīciju apjomu aptuveni 100 milj. LVL gadā), ar ko tiek turpināts intensīvs darbs, lai tos sekmīgu varētu īstenot. Dažādu iemeslu dēļ gadā tiek īstenoti tikai 5 – 10 projekti. 2010. gadā tika pieņemti 10 lēmumi par investīciju izvietošanu Latvijā un 6 no šiem projekti ir mašīnbūves un metālapstrādes nozarē, viens ķīmijas, viens lauksaimniecības produktu pirmapstrāde un divi ārpakalpojumu jomās. Kopējās plānotās investīcijas 30,7 milj. eiro un 518 darbavietas.

Savukārt Lietuvas Republikā investīciju piesaistē aktīvi darbojas Invest in Lithuania aģentūra, kura tāpat kā LIAA nodrošina atbalstu potenciālajiem investoriem investīciju izvietošanas procesā, komunicē ar iesaistītajām pusēm un nodrošina atbalstu līdz pat investīciju izvietošanas brīdim.

Kā būtiskākie iemesli investīciju neizvietošanā tiek minēti sekojoši:

4) rūpniecisko teritoriju un uzņēmējdarbības infrastruktūras trūkums un teritoriālo plānojumu nepilnības;
5) elektroenerģijas apgādes jautājumi;
6) nozaru vajadzībām un izaugsmei neadekvāta izglītības sistēma un kvalificēta darbaspēka trūkums.

Balstoties uz esošās situācijas analīzi, Latvijas ĀTI piesaistīšanā var konstatēt vairākas iekšējas un būtiskas problēmas:

4) izpratnes trūkums par ĀTI nozīmi Latvijas ekonomikā;
5) saskaņotas valsts iestāžu un privātā sektora darbības trūkums;
6) sadrumstalotas aktivitātes potenciālo ārvalstu investīciju projektu identificēšanā un investīciju piesaistē.

Nozīmīgas investīcijas uzņēmumu pamatkapitālā tiek iegūtas ar Eiropas Savienības struktūrfondu finansējuma palīdzību, tomēr Latgales reģions ir salīdzinoši ļoti pasīvs un piesaistījis ir nenozīmīgu apjomu no piemērotākajām programmām uzņēmējdarbības attīstīšanai. Tikai 10% no reģionā piesaistītā ES finansējuma ir bijis uzņēmējdarbības un inovāciju veicināšanai, kas ir vērtējams arī kā investīcijas uzņēmumu attīstībā ar jaunu tehnoloģiju un risinājumu ieviešanu.

Savukārt apskatot Latgales un Ignalinas reģionus, ir skaidri vērojams ambīciju trūkums piesaistīt investīcijas un stratēģiskas, iekšēji saskaņotas darbības noteiktu mērķu sasniegšanai, kā rezultātā ekonomikas attīstībai novirzītais kapitāls ir saskaldīts sīkās vienībās un rada niecīgu efektu ekonomikā. Kā piemēru var pieminēt atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, jaunas uzņēmējdarbības uzsākšanai, kas ir

novērojams abos reģionos, tomēr īstenojot šādas aktivitātes, ir jāņem vērā vēsturiskais mantojums un sabiedrības pieredze uzņēmējdarbības attīstīšanā, jo iztrūkstot šiem elementiem, jaunas uzņēmējdarbības izveide ir ilgstošs process un dod pozitīvu efektu nodokļu ieņēmumu un jaunu darbavietu ziņā tika ilgākā laikā. Daudz nozīmīgāku efektu uz ekonomiku rada lielāku uzņēmumu izaugsmes attīstīšana, jo šādu uzņēmumu paspārnē veidojas jauni uzņēmumi kā piegādātāji, pakalpojumu sniedzēji un tml.

6. EKSPORTA TIRGUS UN PASAULES INVESTĪCIJU PIEDĀVĀJUMA TENDENCES STRATĒĢISKĀ ANALĪZE.

Izaugsme

Ārvalstu tiešās investīcijas (ĀTI) ir arvien vairāk atzīst par ekonomiskās attīstības svarīgu faktoru. Kapitāla piesaistīšana veicina tehnoloģiju pārnesi no zinātnes uz uzņēmējdarbību, labākās organizatoriskās un vadības prakses un prasmju pārņemšanu un piekļuvi starptautiskajiem tirgiem. Arvien vairāk valstu cenšas izveidot labvēlīgu ĀTI piesaistīšanas klimatu, kā arī uztver ĀTI kā vienu no politiskajām prioritātēm. Šajā aspektā nozīmīgas ir ne tikai valsts darbības investīciju vides uzlabošanā, bet arī valsts reģionu ambīcijas piesaistīt investīcijas un radīt tām piemērotu un ekonomiski sabalansētu darbības vietu.

Situācijas kopējais novērtējums

Pasaules ārvalstu tiešās investīcijas (ĀTI) 2010. gadā ir pieaugušas līdz 1,24 triljoniem ASV dolāru, bet tas joprojām ir par 15 procentiem mazāk nekā vidējie rādītājos pirms krīzes periodā. Tas kontrastē ar pasaules rūpniecības produkcijas ražošanas un tirdzniecības apjomiem, kas 2010. gadā jau sasniedza pirms krīzes līmeni. UNCTAD prognozē, ka ĀTI 2007. gada augstāko līmeni atkal sasniegs 2013. gadā. Tomēr tās ir optimistiskās prognozes, kuras iestāsies tikai tad, ja nesekos jaunas finanšu krīzes globālajā ekonomikā. Šobrīd vietējo ekonomiku izaugsme liecina par šādu prognožu īstenošanās iespējamību un Baltijas reģiona uzņēmumi sāk izjust resursu trūkumu un kapacitātes augstākā līmeņa sasniegšanu. Tas liecina par jaunu investīciju nepieciešamību un iespējām attīstīties jaunos mērogos.

2010. gadu arī raksturo fakts, ka pirmo reizi vēsturē attīstības valstis un pārejas ekonomikas kopā ir piesaistījušas vairāk kā pusi pasaules ĀTI līdzekļu. Pretstatā tam, attīstītajās ekonomikās (pie kurām tiek pieskaitīta arī Latvija) ir vērojams ĀTI ieplūšanas kritums.

Tomēr ne mazāk nozīmīgs ir fakts, ka attīstības valstis un pārejas ekonomikas ir kļuvušas par nozīmīgāko investīciju izvietotāju, un šīs investīcijas galvenokārt tiek izvietotas tieši attīstības valstīs un pārejas ekonomikās.

Latvijas un Lietuvas rādītāji

Saskaņā ar UNCTAD datiem, Latvija un Lietuva ir iekļautas grupā – attīstītās un pārejas ekonomikas - un pēc 2010. gada datiem ir piesaistījušas mazāk kā vienu miljardu ASV dolāru ($). Līdzīgi rādītāji no Eiropas valstīm ir vēl Slovēnijai, Slovākijai,

Dānijai, Šveicei un Nīderlandei. Igaunijai ir izdevies piesaistīt investīcijas 1-8 milj.USD robežās kopā ar 14 citām Eiropas valstīm.

Stratēģiskās darbības investīciju piesaistes veicināšanā

Mūsdienu pasaulē, politikām, kuru mērķis ir uzlabot jaunattīstības valstu integrēšanu globālajās vērtību ķēdēs, ir jāskatās tālāk par ĀTI un globālo tirdzniecību. Politiķiem ir jāapsver arī ne-kapitāla veidu investīcijas (NKI) starptautiskajā ražošanā, piemēram, līgumražošanu, pakalpojumu ārpakalpojumu, līgumlauksaimniecību, franšīzi, licencēšanas un vadības līgumus.

NKI arī rada risku jaunattīstības valstīm. Nodarbinātība līgumražošanā var būt ļoti cikliska un ir viegli pārvietojama. Pievienotās vērtības ieguldījums NKI var izskatīties salīdzinoši zems salīdzinot ar kopējo pasaules vērtību ķēdi. Valstīm, kas izvēlas šādu stratēģiju, ir jābūt možām, lai mazinātu risku palikt ieslogotām zemas pievienotās vērtības radīšanā.

Politikas jautājumi

Lai palielinātu attīstības ieguvumus no NKI vajadzīga rīcība četrās jomās. Pirmkārt, NKI politika ir iestrādāta kopējās valsts attīstības stratēģijās. Otrkārt, valdības atbalsta centienus veidot vietējās ražošanas jaudas. Treškārt, NKI veicināšanai ir vajadzīga spēcīga tiesiskā un institucionālā sistēmu, kā arī investīciju veicināšanas aģentūru iesaistīšanās starptautisku korporāciju pievilināšanai. Visbeidzot, politikas, lai risinātu negatīvās sekas un apdraudējumu, ko rada NKI stiprinot vietējo partneru spēju ietekmēt sarunu virzību, nodrošinot godīgu konkurenci un aizsargājot darba tiesības un apkārtējo vidi.

Plašāka informācija

Sabalansēta un plaša informācija par investīciju tirgus tendencēm ir izsmeļoši apkopota Apvienoto Nāciju Tirdzniecības un attīstības konferences (UNCTAD) apkopotajā Pasaules investīciju ziņojumā 2011 (World Investment Report 2011).

7. INVESTĪCIJU POLITIKA REĢIONĀLAJĀ UN PĀRROBEŽU ATTĪSTĪBĀ.

Lietuva:

Galvenais tiesību akts, kas regulē investīcijas nosacījumus, investoru tiesības un visu investīciju veidu aizsardzības instrumentus Lietuvas Republikā, ir:

- Lietuvas Republikas Investīciju likums, kas apstiprināts 1999. gada 7. jūlijā (tālāk – Investīciju likums).

Galvenie tiesību akti, kas reglamentē investīcijas Lietuvā:

- Konstitūcijas likums Nr. IX-960 par Lietuvas Republikas Konstitūcijas 43. panta 3. daļas no 2002. gada 20. jūnija izpildi (turpmāk – Konstitūcijas likums);
- Lietuvas Republikas likums par brīvo ekonomisko zonu pamatiem Nr. I-976 no 1995. gada 28. jūnija (turpmāk – Likums par BEZ pamatiem)
- Lietuvas Republikas likums par koncesijām Nr. I-1510 no 1996. gada 10. septembra (turpmāk – Likums par koncesijām);
- Lietuvas Republikas likums par mazo un vidējo uzņēmējdarbību Nr. VIII-935 no 1998. gada 24. novembra (Likums par MVU) u.c.

Latvija:

Latvijā līdz šim brīdim nav pieņemts vienots investīciju likums, kas aizsargātu investoru intereses un investīciju piesaistes nosacījumus. Uzņēmējdarbību regulē komerclikums. Investīciju piesaistes stratēģija joprojām izstrādes procesā.

Cita saistošā tiesiskā bāze:

Normatīvo aktu analīze

- Valsts pārvaldes iekārtas likums
- Likums „Par Pašvaldībām"
- Likums „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu"
- Likums „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām"
- Likums „Par nodokļiem un nodevām"
- Likums par uzņēmuma ienākuma nodokli
- Kārtība, kādā iesniedzams un vērtējams investīciju projekta pieteikums atbalstāmā investīciju projekta statusa iegūšanai
- Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas likums
- Noteikumi par tirdzniecības veidiem, kas saskaņojami ar pašvaldību, un tirdzniecības organizēšanas kārtību

Svarīgākie muitas likumdošanas dokumenti

Galvenajiem tiesību aktiem muitas jomā ir regulu statuss:

- Padomes 1992. gada 12. oktobra Regula (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienu Muitas kodeksa izveidi (turpmāk – Muitas kodekss);
- Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regula (EEK) Nr. 2454/93, kas nosaka Muitas kodeksa izpildes kārtību;
- Padomes 1983. gada 28. marta Regula (EEK) Nr. 918/83, kas izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem;
- Padomes 2000. gada 31. janvāra Regula (EK) Nr. 254/2000 par grozījumiem Padomes 1987. gada 23. jūlija Regulā (EEK) par tarifu un statistikas nomenklatūru un par Vienoto muitas tarifu;

- Komisijas 2003. gada 11. septembra Regula (EK) Nr. 1789/2003 par grozījumiem Padomes Regulā (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un Vienoto muitas tarifi

Īpašumtiesību un zemes lietojuma noteikumu analīze

- Noteikumi par valsts vai pašvaldības zemes nomu
- Likums par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatā
- Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums
- Likums par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās
- Likums par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos

Detalizētāka informācija ir pieejama likumdošanas apskatu sadaļās.

Lietuva:

Valdība ir apstiprinājusi virkni programmu, kas saistītas ar investīciju stimulēšanu Lietuvā. Viena no galvenajām – Investīciju stimulēšanas programma 2008.-2013. g., kas apstiprināta ar valdības lēmumu Nr. 1447 no 2007. gada 19. decembra. (turpmāk – Investīciju stimulēšanas programma). Programma paredz investīciju stimulēšanas kopējās politikas mērķus, uzdevumus un instrumentus 2008.-2013. g.

Investīciju stimulēšanas programma izvirza mērķi uzlabot Lietuvas investīciju klimatu un radīt efektīvu sistēmu iekšējo un ārvalstu investīciju stimulēšanai, orientētu uz valsts ilgtermiņa attīstību, ekonomikas izaugsmi un sabiedrības labklājības palielināšanu, paātrinot teritorijas plānošanas procesus un sakārtojot būvniecības dokumentāciju, veidojot un paplašinot rūpniecisko parku tīklu, kā arī stimulējot citu rūpniecisko teritoriju attīstību.

LR valdības apstiprinātajā Lietuvas reģionālā klimata stratēģijā līdz 2013. gadam Nr. 575 no 2005. gada 23. maija, prioritāte ir Lietuvas teritoriālajai ekonomiskajai attīstībai. Tās īstenošanai noteikti sekojoši uzdevumi:

a. Palielināt rūpniecības un reģionālo centru uzņēmumu konkurētspēju, ieviešot jaunās tehnoloģijas un inovācijas.
b. Veidot labvēlīgus nosacījumus biznesa attīstībai, uzņēmumu kooperācijai un klasterizācijai reģionālajos centros.
c. Attīstīt pakalpojumu sniegšanu uzņēmējiem reģionālajos centros
d. Stimulēt cilvēkresursu attīstību
e. Palielināt reģionālo centru un apkārtējo teritoriju integrāciju
f. Pilnveidot administratīvās procedūras un palielināt valsts pārvaldes darbinieku administratīvās spējas.

Latvija:

Lai padarītu investīciju piesaisti aktīvāku, plānveidīgu, un efektīvāk izlietotu pieejamos, ierobežotos finanšu līdzekļus, tika izstrādāta metodika mērķtiecīgai investīciju piesaistei. Attiecīgā metodika tika nosaukta par „POLARIS procesu". POLARIS procesa metodika paredz:

1. Noteikt investīciju mērķa nozares, kurās Latvijā jau ir pieredze, infrastruktūra un iestrādes, kā arī tās, kas būs perspektīvas tuvākajā nākotnē. Mērķa nozares šobrīd:
   - metālapstrāde, mašīnbūve, elektronika;
   - kokapstrāde (augstas pievienotas vērtības apakšnozares);
   - tranzīts un loģistika;
   - informācijas tehnoloģijas;
   - veselības aprūpe;
   - dzīvības zinātnes (Life Sciences) (farmācija, biotehnoloģijas cilvēka veselības, veterinārijas un agrobiotehnoloģiju nozarēs);
   - zaļās tehnoloģijas (Greentech).
2. Apkopot un aktualizēt Latvijā pieejamās zināšanās, tas ir, jaunākos atklājumus ar mērķa nozarēm saistītājās zinātņu sfērās, pētniecībā, kā arī progresīvākos Latvijā jau strādājošo komercsabiedrību produktus un sasniegumus.
3. Piedāvāt ārvalstu investoriem projektus, kas sagatavoti, izmantojot Latvijā pieejamo zinātnisko bāzi, pieredzi un stratēģiskos resursus (piemēram, dabas resursi, novietojums, darbaspēks u.tml.). POLARIS process paredz arī savlaicīgu ārvalstu investoru datubāzes veidošanu. Tādēļ paralēli projektu sagatavošanai, kas veikta Latvijā, ārvalstīs tiek mērķtiecīgi atlasītas tās komercsabiedrības un investīciju fondi, kas jau strādā Latvijas izvēlētajā mērķa nozarē.
4. Koordinēt sadarbību starp Latvijas valsts, pašvaldību iestādēm, privātā sektora pārstāvjiem (komercsabiedrības un nozaru asociācijas) un zinātniskā sektoru pārstāvjiem (universitātes un izpētes institūti), lai:
   - sekmētu jauno investīciju projektu virzību;
   - savlaicīgi novērstu radušās problēmas, tādējādi apliecinot Latvijas patiesu ieinteresētību palīdzēt investoram un atvieglot projekta īstenošanu Latvijā;
   - apsekotu īstenotos projektus nolūkā noskaidrot investoru apmierinātību un ieteikumus biznesa vides uzlabošanai.

Kopējās politiskās nostādnes un tendences investīciju veicināšanā ir:

1) nodokļu atvieglojumi investoriem;
2) darbinieku pārkvalifikācija atbilstoši investoru vajadzībām;
3) lielo investīciju projektu atbalstīšana un veicināšana;
4) infrastruktūras sakārtošana un pieejamības veicināšana;
5) birokrātiskā sloga un procedūru vienkāršošana.

Savukārt uzņēmējdarbības veicināšanā fokusā ir atbalsts mazās un vidējās uzņēmējdarbības izaugsmei, nodokļu atlaides uzņēmumiem, kas rada jaunas

darbavietas un zināšanas un tehnoloģiju pārneses veicināšanā, radot mazus, tehnoloģiski kompetentus un zināšanām piesātinātus uzņēmumus.

8. LATGALES-IGNALINAS PĀRROBEŽU REĢIONA SVID ANALĪZE

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
Reģionā kopumā	
Starptautiskā pieejamība Tirgus apjoms – pieeja vienotam 500 miljonu patērētāju tirgum Eiropas Savienībā Politiska un militāra stabilitāte un drošība Dalība PTO dod investoriem pārliecību par ekonomisko principu nemainību ilgākā laika periodā. Ekonomiski efektīvas nodokļu sistēmas Latvijas un Lietuvas ekonomiskā izaugsme pēckrīzes periodā	Mazs iekšējais tirgus Nepietiekami un neefektīvi investīciju stimuli reģionu attīstībai Mērķtiecīgas uzņēmējdarbības attīstīšanas aktivitāšu trūkums Atbalsta programmas ir bijušas vērstas uz infrastruktūras attīstību, maz uzmanības pievēršot iedzīvotāju darbavietu radīšanai un uzņēmējdarbības attīstīšanai Pēdējo 10 gadu laikā novērots nozīmīgs iedzīvotāju skaita samazinājums Reģiona iedzīvotāju un pārvaldes institūciju speciālisti ticība savām spējām un mērķtiecīga darbība situācijas uzlabošanai
Pārvalde	
Abu reģionu pašvaldības ir mērķtiecīgi noskaņotas investīciju piesaistei. Ir sagatavoti nozīmīgākie investīciju objekti reģionos, pašvaldības ir uzsākušas savu īpašumu apzināšanu, īpašumtiesību sakārtošanu un efektīvāku apsaimniekošanu.	Nepietiekami iekšējie resursi investīciju piesaistei. Finanšu resursu ierobežotība tūlītēja atbalsta sniegšanai. Nepietiekama rīcībspēja un lēmumu pieņemšanas vara Investīciju piesaistes profesionāļu trūkums valsts un pašvaldību struktūrās. Zināšanu un izpratnes trūkums valsts pārvaldē un sabiedrībā par ĀTI pozitīvo ietekmi uz ekonomiku.
Ģeogrāfija	
Abus reģionus raksturo skaista vide, bagāta ar ezeriem un mežiem, derīgajiem izrakteņiem.	Atrodas tālu no valstu galvenajiem ekonomikas centriem, ostām, maģistrālajiem ceļiem.

Infrastruktūra	
Nozīmīgākie ceļi ir asfaltēti, lielākajām pilsētām ir pieejams arī gāzes pieslēgums un lielāku jaudu elektrības pieslēgumi	Daudzi vietējie ceļi ir ar grants segumu, kas kavē šo novadu attīstību un sadarbību ar ekonomiskajiem centriem. Šādi ceļi kavē piekļuvi arī nozīmīgiem un pievilcīgiem tūrisma objektiem.
STIPRĀS PUSES	**VĀJĀS PUSES**
Ekonomika	
Attīstās mazā un vidējā uzņēmējdarbība, Latgalē vērojama jaunu uzņēmumu skaita pieauguma dinamika Darbojas vairāki inkubatori un uzņēmējdarbības veicināšanas aģentūras. Speciālā ekonomiskā zona Rēzeknē	Novados dominē zemas pievienotās vērtības uzņēmējdarbība, ar zemas kvalifikācijas darbaspēku un globāli mazkonkurētspējīgu produkciju. Ignalinas reģiona attīstība pārāk daudz saistīta ar Ignalinas AES darbību. Reģiona neatpazīstamība un zemais aktivitāšu apjoms investīciju piesaistē. Speciālo ekonomisko zonu un industriālo parku nepietiekamība, esošo darbības neefektivitāte.
Iedzīvotāji	
Kvalificēts un pieejams darbaspēks reģiona pilsētās un attīstības centros. Salīdzinoši zemais atalgojuma līmenis.	Izglītības sistēma nesagatavo pietiekamu skaitu inženiertehnisko darbinieku. Bezdarbs reģionos pārsniedz vidējos rādītāju valstīs, intensīva speciālistu migrācija no reģioniem uz valsts lielajām pilsētām un/vai uz ārzemēm, iedzīvotāju skaita samazinājums.
Rūpniecība	
Attīstīta un turpinās izaugsme lielākajās reģionu pilsētās un tiešā to tuvumā. Daudz teritoriju pieejamas rūpnieciskajai ražošanai	Praktiski nepastāv ārpus pilsētām. Nepietiekama, novecojusi infrastruktūra rūpnieciskajās teritorijās, zem pieprasījums pēc tām, līdz ar to minimālas investīcijas no industriālo parku apsaimniekotājiem.
Tūrisms	
Reģionus raksturo daudzveidīgi resursi tūrisma attīstīšanai – gan kultūrvēsturiskais mantojums,	Nepietiekoši attīstīta tūrisma infrastruktūra; Nepietiekami strukturizēta un vienkopus

gan dabas teritorijas, liegumi un rezervāti.	pieejama efektīvi izmantojama informācija un rezervācijas sistēmas Nepietiekami tiek veicināti starp-reģionu tūrisma maršruti Maz izklaides pasākumu tūrisma objektos un to apkaimē. Nepietiekama kultūras, izklaides un sporta pasākumu daudzveidība un iespējas. Maz starptautisku vai vismaz reģionāli nozīmīgu sacensību.
IESPĒJAS	**DRAUDI**
Reģionā kopumā	
Veicināt eksporta pieaugumu Likumdošanas uzlabojumi, lai stiprināt uzņēmējdarbības vides piemērotību investīciju izvietošanai un ļautu pašvaldībām ekonomiski apsaimniekot īpašumus Ekonomiski efektīvas nodokļu sistēmas Eiropas Savienības fondu finansējuma stratēģiska un rezultātu orientēta izmantošana, veicinot uzņēmējdarbības attīstību Intensīvāka reģionu kā piemērotas vietas uzņēmējdarbībai atpazīstamības celšana	Pārāk lēnas darbības ekonomikas veicināšanā radīs situāciju, kad piemērota darbaspēka vairs nav. Emigrācija un demogrāfiskā situācija (t.sk. „brain drain”). Kvalificēta darbaspēka trūkums nozaru griezumā Nekonkurētspējīgi darbaspēka nodokļi saglabājas ilgtermiņā
Pārvalde	
Celt speciālistu kapacitāti un zināšanas par investīciju piesaisti, kā arī paaugstināt speciālistu kvalifikāciju, lai tie ar minimāliem līdzekļiem pašu spēkiem spēj apzināt un novērtēt investīciju projektu potenciālu, veicot īsu priekšizpēti Strukturētas un saskaņotas dažādu pārvaldes institūciju darbības uzņēmējdarbības veicināšanai un investīciju piesaistei. Mainīt pašvaldību pienākumus – liekot nodrošināt uzņēmējdarbības veicināšanu	Nepietiekami iekšējie resursi investīciju projektu attīstīšanai, veicināšanai, kapitāla piesaistei. Nepietiekams valsts atbalsts nozīmīgu dokumentu uzlabošanā un pašvaldību struktūrvienību iesaistei investīciju piesaistē un uzņēmējdarbības veicināšanā

Ekonomika	
Intensīvāk un agresīvāk darboties nozīmīgu investīciju projektu attīstīšanā – Daugavpils lidosta, Visaginas AES. Izvērtēt piemērotāko industriālo parku atrašanās vietas un veicināt to attīstību, vienlaicīgi īstenojot ĀTI piesaisti jaunajiem objektiem	Iekšējās nesaskaņas un globālā konkurence var kavēt plānoto mērķu sasniegšanu. Ekonomiskās izaugsmes samazināšanās, investīciju plūsmas kritums Nepietiekama iedzīvotāju interese par uzņēmējdarbību
IESPĒJAS	**DRAUDI**
Iedzīvotāji	
Jauni ĀTI projekti veicina darbavietu izveidi un līdz ar to arī darbaspēka pieplūdumu reģionā. Tūrisma nozares attīstīšana veicinās jaunas darbavietas, kā arī plašākas izklaides un atpūtas iespējas reģionā.	Sociālās atšķirības un riska grupas personu skaita palielināšanās. Kvalificēta darbaspēka turpmāka migrācija
Tūrisms	
Pieaugošais pieprasījums tūrisma, izklaides, aktīvās atpūtas pakalpojumiem rada apstākļus veselības atjaunošanas un stiprināšanas centru izveidei, stimulē sporta bāžu, kultūras iestāžu un sabiedriskās infrastruktūras uzlabošanu. Samazināt tūrisma sezonalitāti, aprīkojot atpūtas, veselības un sporta centrus, kas darbojas visa gada garumā. Attīstīt veselības atjaunošanas kūrortu pakalpojumus – aprīkot sanatorijas, rekonstruēt atpūtas namus, atveseļošanās un skaistumkopšanas salonus. Veikt priekšizpēti par iespējamajiem attīstības virzieniem. Attīstīt izklaides, sporta un kultūras pasākumu daudzveidību.	Sezonalitāte un diezgan augstās cenas tūrisma pakalpojumiem attiecībā pret kvalitāti mazina ārzemju tūristu interesi par reģionu. Nav subjekta, kas apvienotu, izveidotu stratēģiju un koordinētu iestāžu darbību, kas sniedz kultūras, tūrisma, atpūtas, atveseļošanās un rehabilitācijas pakalpojumus. Nepietiekoši attīstīta rekreatīvā infrastruktūra, izklaižu trūkums nestimulē tūristu plūsmas palielināšanos. Sliktas attālinātās rezervācijas sistēmas. Veiksmīgāki un attīstītāki atpūtas un veselības atjaunošanas kūrorti citos tuvējos reģionos.

9. VĪZIJA. STRATĒĢIJAS PRIORITĀTES. PASĀKUMI. MĒRĶI. VIRZIENI

Vīzija

Spēcīga reģionālā sadarbība uzņēmējdarbībā un tās veicināšanā, kā arī investīciju piesaistē reģiona ekonomiskajai izaugsmei.

Stratēģijas prioritātes un mērķi

1. Lobēt reģionu intereses infrastruktūras attīstīšanā un reģiona pieejamības veicināšanā;
2. Stiprināt un attīstīt uzņēmējdarbību reģionā;
3. Veicināt reģiona kopējo atpazīstamību Eiropas ekonomikā;
4. Celt valsts un pašvaldību pārvaldības kapacitāti un kompetenci starptautiskā mārketinga, investīciju piesaistes un uzņēmējdarbības attīstīšanas jomās.

Pasākumi

Stratēģijas rīcības plānā iestrādātie pasākumi ir vērsti uz praktiskām darbībām, salīdzinoši zemāku lomu atvēlot pētniecībai un formālām aktivitātēm. Izstrādātais rīcības plāns tiek balstīts uz šādiem pamatprincipiem:

1) Darbs ar atlasītu mērķa auditoriju – atbilstošu, ieinteresētu un uz attīstību orientētu;
2) Atbalsts ir praktisks un mazāk teorētisks, aktivitāšu efekts ir novērtēts un tikai ekonomiski pamatotas darbības tiek īstenotas
3) Valsts un pašvaldību speciālisti aktīvi iesaistās projektu īstenošanā, lai gūtu atbilstošu pieredzi, motivāciju un spētu novērtēt sava darba rezultātus regulāri;
4) Aktivitātes ir vērstas uz globālas konkurētspējas radīšanu uzņēmumos;
5) Tiek radīta efektīva komunikācija ar iesaistītajām pusēm;
6) Stratēģijas īstenotāji aktīvi iesaistās starptautiskās sadarbības veicināšanā;
7) Uzņēmējdarbības attīstītāji rada jaunu projektu plūsmu, veicinot zināšanu pārnesi uzņēmējdarbībā;
8) Stratēģijas darbība tiek regulāri izvērtēta un tā tiek uzlabota, papildināta un pilnveidota atbilstoši konkrētajai sociāli ekonomiskajai situācijai.

Virzieni

Stratēģija ir izstrādāta fokusējoties uz 3 galvenajiem aktivitāšu virzieniem:

- Reģiona kapacitātes stiprināšana un sagatavošanās investīciju piesaistei un industriālās attīstības veicināšanai;
- Konkurētspējīgāko nozaru izvērtēšana un uzņēmējdarbības aktivitāšu intensificēšana tajās;
- Latgales un Ignalinas reģiona interešu lobēšana abu valstu vadošajās pārvaldes institūcijās ar nolūku veicināt reģionu pieejamību no valstu centriem.

10.PRIORITĀRIE SEKTORI INVESTĪCIJU PIESAISTEI.

Saskaņā ar pētījuma ietvaros iegūto informāciju abu reģionu tautsaimniecības nozaru attīstība un potenciālā izaugsme paredzama ir galvenajos virzienos:

- tradicionālajās vadošajās nozarēs - pārtikas rūpniecība; kokapstrāde; metālapstrāde un mašīnbūve; transports, sakari un loģistika; kā arī atjaunojamā enerģija un energoefektivitāte, kas šoreiz gadījumā balstās uz lauksaimniecību un mežsaimniecību.
- un strauji augošajās pakalpojumu nozarēs – tūrisms, dziedinoši un veselību veicinoši pakalpojumi, radošās industrijas.

Rūpniecība – fokusējoties uz 4 stiprākajām nozarēm – kokapstrāde (resursiem visbagātākais reģions), kurā būtu nozīmīgi celt ražošanas pievienoto vērtību eksportam sagatavojot apstrādātāku, augstākas pievienotas vērtības produktu; metālapstrāde un mašīnbūve – ceļot ražošanas efektivitāti, paplašinot noieta tirgus, veicot investīcijas ražošanas optimizācijā; transports, sakari un loģistika; pārtikas rūpniecība – kurai galvenokārt ir jāpalielina ražošanas jaudas un jāapgūst jauni tirgi un transporta/loģistikas nozares, kurās nepieciešams specializēties, paplašināt piedāvājumu klāstu, pēdējās nozares attīstību arī ļoti cieši ietekmē vietējo uzņēmumu saražotās produkcijas eksports, jo šobrīd Latvijas importēto preču apjoms pārsniedz eksportu un līdz ar to preču pārvadājumi ne vienmēr ir tie optimālākie.

Tūrisms – jo gan Latgales, gan Ignalinas reģionus raksturo pievilcīga daba, tie ir bagāti ar skaistiem ezeriem, neskartu dabu, kultūrvēsturisko mantojumu un tajos ir vēl daudz neapzinātā potenciāla atpūtas iespēju daudzveidošanai.

Atjaunojamā enerģija un energoefektivitāte, kas balstās uz lauksaimniecību un mežsaimniecību. Lauksaimniecība un mežsaimniecība pieder pie reģiona tradicionālajām nozarēm, kurā tiek izmantoti vietējie zemes, darbaspēka un citi resursi. Tas ir pamats pārtikas nozares attīstībai, kas ir nozīmīgākā reģiona ekonomiskai attīstībai, tāpēc lauksaimniecības uzņēmumi sekmīgi apgūst jaunas konkurences priekšrocības un iegūst bioloģiski augstvērtīgus pārtikas produktus, izmantojot reģiona bioloģiskās saimniecības audzētos lauksaimniecības produktus. Tajā pašā laikā reģionā neapstrādāto zemju platības, jo īpaši pierobežā, paver jaunas un netradicionālas iespējas lauksaimniecības attīstībai, it īpaši pārtikas un nepārtikas - atjaunojamo resursu un dabīgo šķiedraugu audzēšanai, kā arī mežsaimniecībai. Uzņēmējdarbības attīstības ietvaros nedrīkst nenovērtēt jauno nozaru attīstības iespējas, jo šādās nozarēs Latvijas un Lietuvas uzņēmumu konkurētspēja ir līdzvērtīga.

11.INVESTĪCIJU PIESAISTES PRINCIPI UN KRITĒRIJI.

Investīciju piesaistē ir jāņem vērā tas, ka ikviens šis darījums ir unikāls un universālas receptes investīciju piesaistē nav. Tomēr ikvienā šādā darījumā nozīmīgs ir cilvēciskais faktors, jo ikvienu lēmumu pieņem cilvēki, kuri pozitīva lēmuma gadījumā visticamāk regulāri arī uzturēsies šajā vietā, tāpēc viņu sajūtas, gandarījums par redzēto un iespēju novērtējums ir tikpat nozīmīgi kā viss tālāk aprakstītais. Līdz ar to plānojot ārvalstu investoru vizīti savā reģionā padomājiet kā šis cilvēks šeit dzīvos, atpūties un strādās.

Šajā sadaļā netiek apskatīti publiskās un privātās partnerības investīciju piesaistes veidi, jo to īstenošana ir komplicēta vienas valsts ietvaros, un pašreizējie reģionu resursi nenodrošina nepieciešamo kapacitāti tik sarežģītu projektu īstenošanai. Tāpēc sadarbība tiek vērsta uz investīciju piesaistes veicināšanas veidiem, kas ir iespējami pārrobežu griezumā.

Investīciju piesaistes veidi:

Apskatot investīciju piesaistes principus un kritērijus, ir jāņem vērā dažādie investīciju veidi. Ārvalstu tiešās investīcijas šobrīd ir sadalāmas divās nozīmīgās grupās:

Tiešās investīcijas ražošanā, kas izpaužas kā ražošanas izvietošana vai pakalpojumu sniegšanas konkrētā vietā. Šādas investīcijas raksturo objektu izvietošana greenfield vai *brownfield* teritorijās, tiek uzbūvētas ēkas, labiekārtota infrastruktūra un izvietotas ražošanas iekārtas, nodrošināta vadība un zināšanu pārnese. Uzņēmums investē jaunā ražotnes/pakalpojumu sniegšanas iestādes izveidē un rēķinās ar ilgtermiņa darbību šajā vietā.

Šādu investoru primāri interesē:

- Investīciju izvietošanas vieta, kas atrodas tuvu ceļu infrastruktūrai, gāzes un elektrības pieslēgumiem, dažos gadījumos nozīmīgs arī ir dzelzceļš.;
- Cilvēkresursi – pieejami, profesionāli, iespējas īstenot nepieciešamo pārkvalificēšanu, atbilstošu speciālistu sagatavošana profesionālajās skolās uzņēmuma vajadzībām nākotnē, izglītības programmu pielāgošana un uzlabošana atbilstoši uzņēmumu vajadzībām;
- Uzņēmējdarbības vide – citu uzņēmumu ekonomiskā darbība šajā reģionā, veiksmīgie piemēri, kopējā reģiona pieredze investīciju piesaistē un investora atbalstīšanā.

Nozīmīgie faktori, ko var ietekmēt vietējās pašvaldības:

- Būvniecībai piemērota vide;
- Atbilstošs zonējums ar īstenotu sabiedrisko apspriešanu;
- Industriālo parku izveides veicināšana – atbilstošu teritoriju piemeklēšana, zonēšana, industriālo parku attīstītāju piesaiste, valsts atbalsta piesaiste;
- Kopējā pašvaldības politika uzņēmējdarbības attīstības virzieniem.

Faktori, kas ir valsts atbildībā:

- Industriālo parku un uzņēmējdarbībai piemērotas vides attīstība novados un reģionos, kuros uzņēmējdarbību ir nepieciešams veicināt un atbalstīt, kur uzņēmēju ekonomiskā aktivitāte ir nepietiekami augsta, tomēr reģionā ir nozīmīgs iedzīvotāju skaits un novada ekonomiskā darbība ir nozīmīga valsts drošībai, ekonomiskajai attīstībai un izaugsmei;
- Likumdošanas sakārtošana dodot pašvaldībām lielāku rīcībspēju investīciju piesaistei;
- Investīciju izvietošanas stimuli – nodokļu atlaides vai atvieglojumi, īpašas atbalsta shēmas. Infrastruktūras uzlabošana. Lidostas attīstība.

Ne-kapitāla veidu investīcijas (NKI) starptautiskajā ražošanā vai pakalpojumu sniegšanā, piemēram, līgumražošanu, pakalpojumu ārpakalpojumu, līgumlauksaimniecību, franšīzi, licencēšanas un vadības līgumus. 2010. gadā tā ir nofiksēta kā nozīmīga tendence, ko noteikti ir jāņem vērā, tomēr te nedrīkst aizmirst par riskiem ko tā rada.

Investoram nozīmīgi:

- Pieredzējuši uzņēmumi, kas darbojas konkrētajā nozarē, ar potenciālu un vietu izaugsmei, jaunu iekārtu izvietošanai, papildus procesu nodrošināšanai, ar labu pieredzi, reputāciju, brīvu kapacitāti;
- Vieta īstenošanai ja runa ir par ārpakalpojumu sniegšanu;
- Ātrs un stabils internets, kvalitatīvi IT pakalpojumi;
- Izglītots darbaspēks ar svešvalodu zināšanām.

Nozīmīgie faktori, ko var ietekmēt vietējās pašvaldības:

- Izvērtēt uzņēmumus, kas atbilst šādam investīciju veidam un kam šādas ekonomiskās darbības būtu saistošas;
- Blakus esošo teritoriju pielāgošana rūpnieciskajai ražošanai, infrastruktūras attīstības veicināšana;
- Uzņēmumu atpazīstamības veicināšana dažādu starptautisko projektu, vizīšu, un citu sadarbību veicinošu pasākumu ietvaros;
- Veicināt iedzīvotāju izglītošanos, svešvalodu zināšanu nostiprināšanu.

Nozīmīgie faktori, ko var ietekmēt valsts pārvalde:

- Veicināt darbavietu izveidi ar īpašām darbaspēka nodokļu atlaidēm;
- Lidostas attīstīšanu vai ceļu infrastruktūras attīstīšanu;
- Valsts, pilsētu, uzņēmumu atpazīstamības veicināšana starptautiskā arēnā.

12.PĀRROBEŽU INVESTĪCIJU PROJEKTU FINANŠU AVOTI.

Pārrobežu investīciju projektu attīstīšanai ir pieejami dažādi finanšu instrumenti, to pareizai izvēlei nepieciešams detalizēti izvērtēt katra no tiem atbilstību konkrētajai vajadzībai.

Nozīmīgākie finanšu avoti ir:

- publiskais finansējums, ko nodrošina caur valsts, Baltijas reģiona vai Eiropas Savienības finanšu instrumentiem;
- Privātais kapitāls, kas ienāk uzņēmumu tiešo investīciju, riska kapitāla (venture) un banku aizdevumu veidā.

Publiskais finansējums, uzmanību galvenokārt vēršot uz pārrobežu, Baltijas Jūras reģiona, Eiropas Savienības vai atsevišķu valstu sadarbības veicināšanai radītiem finanšu instrumentiem. Iespējamās atbalsta programmas, kuru īstenošanā un finansējuma apgūšanā var iesaistīties abu reģionu dalībnieki:

- **Eko-inovāciju programma –** atbalsta dažādu nozaru inovatīvus, ilgtermiņā dzīvotspējīgus projektus, kas sniedz ieguldījumu inovāciju jomā, rada ekonomisko ieguvumu un piedāvā risinājumus, kā efektīvi izmantot resursus. Tiek radīti videi draudzīgi produkti, pakalpojumi vai procesi.
  Atbalstāmās nozares:
  - materiālu otrreizējā pārstrāde un izmantošana;
  - ilgtspējīgi būvniecības materiāli;
  - pārtikas un dzērienu sektors;
  - ūdens;
  - „zaļais”/ekoloģiskais bizness.

  Īpaši tiek atbalstīti projekti, kas tiek īstenoti vairāku partneru konsorcijā.
  Attiecināmās izmaksas – 50% grantu veidā. Izmaksu veids – materiāli, procesi, tehnoloģijas, metodes, papildaprīkojums, infrastruktūra.
  Detalizēta informācija par programmu:
  http://ec.europe.eu/environment/eco-innovation/index_en.htm

- **Inteliģenta enerģija Eiropai** – atbalsta programma enerģētikas jomā. Atbalsta projektus, kas veicina racionālu enerģijas patēriņu, atjaunojamās enerģijas un jaunu enerģijas avotu plašāku izmantojumu, piedāvājot ikdienā pielietojamas progresīvas tehnoloģijas un risinājumus.
  Atbalstāmās jomas:
  - energoefektivitāte
  - jauni un atjaunojamie enerģijas avoti
  - enerģija transporta sektorā
  - integrētie projekti.

  Projektā jāpiedalās konsorcijām, kura ir vismaz 3 partneri no 3 dažādām valstīm. Atbalstīto projektu analīze rāda, ka jābūt vismaz 10 partneriem.

Atbalsta intensitāte – līdz 75% no kopējām attiecināmajām izmaksām. Atsevišķos gadījumos – līdz 90%. Vidējais viena projekta budžets no 0,5-2,5 milj EUR. Neatbalsta tehniskos pētījumus, pilotprojektus, būvniecības darbus, iekārtu iegādi.
Detalizēta informācija par programmu:
http://ec.europe.eu/energy/intelligent

- **Life+** - Eiropas vides projektu atbalsta programma. Piemērota tūrisma jomas projektu attīstīšanai, saistītiem ar dabas un bioloģiskās daudzveidības aizsargāšanu, novērošanu, sabiedrības izglītošanu, biotopu un sugu demonstrācijas.
  Atbalsta intensitāte – līdz 50% no kopējām attiecināmajām izmaksām. Atsevišķos gadījumos – līdz 75%.
  Detalizēta informācija par programmu:
  http://ec.europe.eu/environment/life/index.htm

- **ERASMUS jaunajiem uzņēmējiem** – vērsta uz pieredzes apmaiņu, ļaujot jaunu uzņēmumu attīstītājiem pārņemt pieredzi no pieredzējušāka uzņēmēja ES valstīs.
  Mērķauditorija ir gan jaunie uzņēmēji, kas meklē iespējas gūt jaunu pieredzi sava biznesa attīstīšanai un arī pieredzējušie uzņēmēji, kas vēlas dalīties pieredzē un gūt jaunas iedvesmas avotu un kontaktus citās valstīs.
  Piedalīšanās ilgst no 1-6 mēnešiem. Jaunajiem uzņēmējiem tiek segtas uzturēšanās izmaksas un ceļošana uz/no konkrēto valsti (no 560-1100 EUR mēnesī atkarībā no valsts).
  Detalizēta informācija par programmu:
  http://www.erasmus-entrepreneurs.eu

- **Marco Polo II** – projektiem transporta jomā. Sniedz atbalstu transporta dažādošanai, kravu pārvadājumu samazināšanai pa Eiropas ceļiem.
  - Atbalstu sniedz valsts vai privātiem uzņēmumiem
  - Gan individuāliem, gan konsorciju projektiem
  - Projektam jābūt dzīvotspējīgam pēc Eiropas Komisijas piešķirtā finansējuma beigām.

  Atbalsta jomas:
  - Pasākumi kravu novirzīšanai uz citiem transporta veidiem
  - Inovatīvi katalizatora pasākumi
  - Satiksmes noslogojuma mazināšanas pasākumi
  - Kopīgi mācību pasākumi

  Detalizēta informācija par programmu:
  http://ec.europe.eu/transport/marcopolo/index_en.htm

- Ei**ropas Savienības (ES) programma Kultūra (2007-2013)** – kultūras projektu īstenošanai ar mērķi sekmēt starpkultūru dialogu, kultūras un mākslas darbu un produktu starptautisku apriti, kultūras nozarē strādājošo cilvēku starptautisko mobilitāti.
  Atbalsts:
  - Projektiem, kas paredzēti pārrobežu sadarbības attīstībai un kultūras un mākslas pasākumu radīšanai un īstenošanai
  - Eiropas līmeņa kultūras organizācijām
  - Analīzei un informācijas vākšanai un izplatīšanai, un kultūras sadarbības jomas projektu ietekmes palielināšanai

  Detalizētāka informācija par programmas aktivitātēm 2012. gadā
  http://eacea.ec.europa.eu/culture/funding/2012/index_en.php
  Detalizēta informācija par programmu
  http://eacea.ec.europa.eu/culture/index_en.php

Vietēja mēroga atbalsta programmas, kuru finansējums varētu būt lietderīgs kompetenču celšanai, jauna finansējuma piesaistei, stratēģijas ieviešanas veicināšanai:

- **Inovatīvas uzņēmējdarbības motivācijas programma**
  Programmas mērķis:
  Informēt un iedrošināt pēc iespējas plašāku sabiedrības daļu uzsākt uzņēmējdarbību.
  Mērķauditorija:
  Potenciālie uzņēmējdarbības uzsācēji, nevalstiskās organizācijas, pašvaldības, valsts institūcijas, kā arī sabiedrība kopumā.
  Detalizēta informācija par programmu
  http://www.liaa.gov.lv/lv/biznesa_abc/motivacijas_programma/
  Šā gada 27. jūnijā, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (LIAA) sadarbībā ar rīkotājpersonu - Rīgas Tehniskās universitātes Studentu parlamentu atklāj jau sesto inovatīvo biznesa plānu konkursu "Ideju kauss 2012".
  Lai gūtu atbalstu biznesa ideju īstenošanai, šogad biznesa idejas LIAA konkursam jāiesniedz līdz 31. augustam. Plašāku informāciju skatīt saitē: www.idejukauss.lv/node/4454

- **Ārējo tirgu apgūšana - nozaru starptautiskās konkurētspējas stiprināšana**
  Programmas mērķis
  Sniegt atbalstu uzņēmējiem dalībai nacionālajā stendā, izstādē vai tirdzniecības misijā, kā arī sniegt konsultācijas par ārvalstu tirgiem saskaņā ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu „Nacionālie stendi un eksporta konsultācijas”.
  Piedāvātie pakalpojumi
  - Ārvalstu tirgu konsultācijas;
  - Sadarbības partneru meklēšana;

- Mārketinga kampaņas;
- Tiešās vizītes;
- Tirdzniecības misijas un kontaktbiržas;
- Eksporta semināri;
- Nacionālie stendi.

Detalizēta informācija par programmu
Eksporta pakalpojumi
http://www.liaa.gov.lv/lv/eksportetajiem/musu_pakalpojumi/
LIAA rīkotos Latvijas uzņēmumu nacionālos stendus starptautiskajās nozaru izstādēs ārvalstīs 2011. gadā skatīt saitē:
http://www.liaa.gov.lv/lv/eksportetajiem/eksporta_pasakumi/nacionalie_stendi/

- **Ārējo tirgu apgūšana – ārējais mārketings**

  Atbalsts tiek sniegts tādām aktivitātēm, kas saistītas ar Latvijas komersantu ieiešanu ārvalstu tirgos. Lai pretendētu uz atbalstu, projekta iesniedzējam ir skaidri jādefinē savs produkts vai pakalpojums, ar kuru tas plāno piedalīties ārējā mārketinga aktivitātēs, jo programmas ietvaros tiek atbalstīta projekta iesniedzēja Latvijā ražotu preču vai pakalpojumu virzība ārējos tirgos.

  Uz atbalstu var pretendēt

  - komersanti,
  - biedrības, kurās apvienojušies vismaz 5 komersanti, nodibinājumi, kuru dibinātāji vai dibinātāju biedri ir vismaz 5 komersanti,
  - kooperatīvās sabiedrības, kurās apvienojušies vismaz 5 komersanti,
  - valsts vai pašvaldības iestādes, ja projekts tiek īstenots partnerībā un pārējie partneri ir komersanti, biedrības, kooperatīvās sabiedrības, pašvaldības un ostu pārvaldes, starp kurām tiek sadalīts viss saņemtais atbalsts, jo valsts vai pašvaldības iestādes nevar būt atbalsta saņēmējas,
  - pašvaldības, ja aktivitāte veicina Latvijas kā tūrisma galamērķa attīstību,
  - ostu pārvaldes.

  Atbalsts paredzēts:

  - Dalībai starptautiskās izstādēs ārvalstīs (izmantojot ekspozīcijas laukumu),*
  - Dalībai konferencēs (semināros) ārvalstīs, kurās tiek sniegta prezentācija par projekta iesniedzēja Latvijā ražotajām precēm un pakalpojumiem,*
  - Komersantu dalībai biedrību** vai LIAA organizētajās: tirdzniecības misijās, kontaktbiržās ārvalstīs.
  - Biedrību** organizētām konferencēm (semināriem) par eksporta jautājumiem.

  *Pašvaldība finansējumu dalībai izstādēs un konferencēs (semināros) ārvalstīs var saņemt, ja dalība pasākumos veicina Latvijas kā tūrisma galamērķa starptautisko konkurētspēju.

** biedrība, kuras Latvijā reģistrēto biedru (komersantu) kopējais apgrozījums iepriekšējā gadā ir pārsniedzis 50 milj. latu un kura ir dibināta ne vēlāk kā trīs gadus pirms projekta iesnieguma iesniegšanas

Atgūstamie līdzekļi no kopējām attiecināmām izmaksām ir:

- 50% dalībai starptautiskās izstādēs, konferencēs (semināros), tirdzniecības misijās un kontaktbiržās ārvalstīs;
- 75% konferencēm (semināriem) par eksporta jautājumiem.

Detalizēta informācija par programmu:
http://www.liaa.gov.lv/lv/es-fondi/pienem/arejo-tirgu-apgusana-arejais-marketings-6-un-turpmakas-kartas

- **Pārstāvniecības ārvalstīs**

Latvijas ārējās ekonomiskās pārstāvniecības nodrošina LIAA pakalpojumu pieejamību ikvienam uzņēmējam un pašvaldībai, un kalpo par tiltu uz svarīgākajiem ārvalstu tirgiem un ārvalstu uzņēmējiem uz Latviju.

Pašlaik Latvijas ārējās ekonomiskās pārstāvniecības darbojas - Apvienotajā Karalistē, Vācijā, Zviedrijā, Francijā, Nīderlandē, Norvēģijā, Dānijā, Polijā, Japānā, Krievijā, Lietuvā, Ukrainā, Ķīnā. Plānota pārstāvniecība arī Baltkrievijā.

Detalizēta informācija par programmu
www.liaa.gov.lv/lv/sakumlapa/parstavniecibas/parstavniecibas/

LIAA plānotās programmas:

- **Atbalsts jaunu darbavietu radīšanai**

Programmas mērķis - Veicināt jaunu darbavietu izveidi. Sasniedzamais uzraudzības rādītājs ir izveidotas 250 jaunas darbavietas.

Finansējuma saņēmējs - Latvijā reģistrēti komersanti, kuri rada vismaz 50 jaunas darbavietas un:

- kuri investē ne mazāk kā 3,5 milj. LVL (5 milj. EUR) vai
- kuru saistīto personu grupas kopējā bilances vērtība ir vismaz 250 milj. LVL (355 milj. EUR) un kuri investē ne mazāk kā 1000 LVL (1422 EUR) par katru jaunizveidoto darba vietu.

Atbalstītu var saņemt projekti, kuri tiek īstenoti sekojošās nozarēs (klasifikācija pēc NACE 2. red.):

- apstrādājošās rūpniecības (C), izņemot programmā noteiktās neatbalstāmās nozares
- transporta un loģistikas (H49-53)
- informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (J58; J61-63)

- veselības aprūpes (Q86-88)
- biroju administratīvo pakalpojumu, centrālo biroju darbības, profesionālo, zinātnisko un tehnisko pakalpojumu (M69-74).

Detalizēta informācija par programmu
http://www.liaa.gov.lv/lv/es_fondi/es_fondi/atbalsts_darba_vietu_radisanai

- **Mikro, mazo un vidējo komersantu jaunu produktu un tehnoloģiju attīstības programma**

  Programmas mērķis - veicināt sīko (mikro), mazo un vidējo komersantu inovāciju un jaunu produktu vai tehnoloģiju attīstību, tehnoloģiju pārnesi un konkurētspējas stiprināšanu.

  Finansējuma saņēmējs - Latvijā reģistrēti sīkie (mikro), mazie vai vidējie komersanti

  Atbalstāmās darbības:

  - rūpnieciskie pētījumi, kas nepieciešami jaunu produktu vai tehnoloģijas izstrādei;
  - eksperimentāla izstrāde, tajā skaitā prototipu izgatavošana;
  - produkta rūpnieciskā dizaina izstrāde;
  - rūpnieciskā īpašuma tiesību nostiprināšana šādiem īpašuma tiesību objektiem:
    - izgudrojums;
    - dizainparaugs;
    - pusvadītāju izstrādājumu topogrāfija;
  - jauna produkta vai tehnoloģijas sertificēšanas pakalpojumi.

  Detalizēta informācija par programmu
  http://www.liaa.gov.lv/lv/es_fondi/es_fondi/mikro/

NEAPSTIPRINĀTA INFORMĀCIJA

2012. gada beigās – 2013. gada sākumā, iespējams, tiks īstenota darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" 2.1.2.2. aktivitātes "Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde" 2.1.2.2.2. apakšaktivitātes "Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde – atbalsts jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešanai ražošanā" nākamā kārta, šobrīd detalizētāka informācija nav pieejama.

13.INVESTĪCIJAS REĢIONĀLAJĀ ATTĪSTĪBĀ.

Lai veicinātu reģionālo attīstību ir nozīmīgi samazināt vai pat novērst novērstu ietekmīgākos un attīstību kavējošos elementus. Šos elementus var sagrupēt 3 galvenajās grupās:

1. Kompetences, pieredzes un pārliecības trūkums iedzīvotājos, valsts un pašvaldību pārvaldē un uzņēmējos.
2. Pārāk plašs darbību lauks un atbalstāmo nozaru un darbību fokusa trūkums.
3. Pārāk mazs aktivitāšu apjoms reģiona atpazīstamības un pozitīva tēla radīšana un savu interešu lobijā.

Visnozīmīgākā ir pirmā grupa, jo gan Latgales, gan Ignalinas reģionā ir vērojama samierināšanās ar radušos situāciju. Visbiežāk piesauktie argumenti reģiona attīstībai ir neizdevīgā atrašanās vieta, sarežģītā un laikietilpīga nokļūšana līdz ekonomiskajiem centriem. Tomēr jānorāda, ka lielākā daļa no Latvijā saražotās produkcijas tiek eksportēta uz valstīm, kas sasniedzamas pa sauszemi, un ņemot vērā vidējos saražotos apjomus, sauszemes transports ir izdevīgākais transportēšanas veids, kā rezultātā attālums līdz Rīgai kļūst nozīmīgs tikai preču un produkcijas piegādēm uz Skandināvijas reģionu vai lielapjoma kravām, kas tiek transportētas pa jūras ceļiem Tāpat šie attālumi ir niecīgi, ja salīdzina ar lielāka mēroga valstīm, vai valstīm, kuras pilnībā atrodas izolēti no jūras, kur nepastāv iespēja izmantot valsts ostas.

Tomēr reģionu ceļu stāvoklis un alternatīvā transporta iespējas ir nozīmīgais kavēklis reģiona attīstībai ārpus republikas nozīmes un lielākajām pilsētām.

Reģionos darbojas arī vairāki augsti tehnoloģiski un attīstīti uzņēmumi, kas liecina, ka pieredzes un kompetences trūkums nav raksturīgi visam reģionam, tomēr pārāk bieži tiek uzsvērts reģiona vājums, nevis spēks. Šāda attieksme ir pilnīgs pretstats tam, kā reģionam ir jāizskatās un jāizklausās, lai tas spētu piesaistīt investīcijas. Nepieciešams aktīvāk pozicionēt zināšanām intensīvos uzņēmumus (piem. Axon Cable, Regula Baltija, Magistr, Nexis Fiber), jaunās paaudzes darbaspēka piesaistes veiksmes stāstus (Z-Light), jaunākie investīciju izvietošanas objekti ("Axon Cable" (Francija), "Zieglera mašīnbūve" (Vācija), "Nexis Fibers'' (Šveice)) un zināšanu un tehnoloģiju pārneses veiksmes stāsti (piem., Regula Baltija).

Tipiski gan Latvijas, gan Lietuvas situācijā ir salīdzinoši lielie investīciju apmēri vietējās infrastruktūrās, māju siltināšanā un renovācijā, tomēr atstājot pašplūsmā daudz nozīmīgāku jautājumu – uzņēmējdarbību, kas tieši ietekmē

- darbavietas
- ienākumu avotu iedzīvotājiem
- Emigrācijas samazināšanās iedzīvotāju skaita saglabāšanos
- reģiona ilgtspēju.

Šiem trīs nozīmīgākajiem elementiem tiks veltīts rīcības plāns un darbības, lai izmainītu reģionu attīstību un ambiciozitāti sasniegt labus rezultātus.

14.RĪCĪBU PLĀNS. ATBILDĪGĀS ORGANIZĀCIJAS. APMĒRI. IESPĒJAMIE FINANŠU RESURSI. LAIKA POSMS.

Rīcības plāns paredz darbības, kas nepieciešamas pārmaiņu uzsākšanai, tomēr rīcības plāns ir jāanalizē katru kvartālu, lai aktualizēt un nodrošināt reālas izmaiņas.

Atbildībā nozīmīgas ir ne tikai institūcijas, bet arī konkrēti cilvēki, speciālisti, reģiona patrioti, tāpēc primāri ir jāidentificē cilvēki, kuru galvenais darba pienākums būs veicināt reģiona izaugsmi un tikai tad atrisināt jautājumu par formāli atbildīgo iestādi.

Rīcības plāns

Virziens un darbības:

KOMPETENCE, PIEREDZE, PĀRLIECĪBA UN ATBILDĪBA

Apakšvirziens:

1. Valsts un pašvaldību institūcijas

Īstenošanas periods:

Jāuzsāk ne vēlāk kā 2012. gada 3. ceturksnī, speciālisti aktīvu darbu uzsāk ne vēlāk kā 2012. gada 4. ceturksnī.

Darbības:

1.1. Speciālistu atlase un sagatavošana darbam uzņēmējdarbības veicināšanas un investīciju piesaistes jomā.

1.1.1. Potenciālo speciālistu atlase sekojošām pozīcijām:

1.1.1.1. Uzņēmējdarbības veicinātājs – vismaz 4 speciālisti katrā reģionā, kopā vismaz 8 speciālisti. galvenie pienākumi: konsultants un mentors uzņēmējdarbības attīstīšanas, efektivitātes celšanas, eksporta, investīciju jautājumus. Vēlama specializācija.

1.1.1.2. Stratēģijas īstenotājs – vismaz 2 speciālisti katrā reģionā, kopā vismaz 4 speciālisti. Galvenie pienākumi: stratēģijas ieviešanas detalizēta plānošana, darba uzdevumu deleģēšana, projekta izpildes uzraudzība. Stratēģisku darbību īstenošana (piemēram, priekšizpēte par potenciāli nozīmīgiem virzieniem).

1.1.2. Potenciālo speciālistu apmācības:

1.1.2.1. Galvenie apmācību temati – uzņēmējdarbības attīstīšana (ar fokusu uz globālu biznesu attīstīšanu); investīciju piesaiste (nekustamais īpašums, infrastruktūra, stratēģiski lēmumi, personāla atlase, loģistika, tiesiskais regulējums, nodokļi); kontaktu veidošana (praktiska dalība nozīmīgos pasākumus, kontaktu nodibināšanā ar nozīmīgiem speciālistiem, kas kļūst par pašu mentoriem).

1.1.2.2. Apmācību īstenošanā tiek papildus iesaistīti:

1.1.2.2.1. No Latvijas puses: Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības kamera, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Ekonomikas Ministrija, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (eksporta veicināšanas, investīciju

piesaistes un struktūrfondu plānošanas nodaļas); Lauku atbalsta dienests; Ārvalstu investoru padome, VRAA.

1.1.2.2.2. No Lietuvas puses: - Ekonomikas ministrija, Lietuvas biznesa atbalsta aģentūra, Lietuvas Darba devēju konfederācija, Lietuvas Rūpniecības, tirdzniecības un amatniecības asociācija, Lietuvas Attīstības aģentūra, Lietuva Eksportē, Investīcijas Lietuvā.

1.1.2.2.3. Uzņēmumi, kas pārstāv infrastruktūras jautājumus: gāze, elektrība, ceļi, dzelzceļš, vietējā infrastruktūra, telekomunikācijas, datu pārraide.

1.1.2.2.4. Pakalpojumu sniedzēji: personāla atlases, nekustamā īpašuma, loģistikas, tiesību, nodokļu optimizācijas, mācību iestādes, kas nodrošina MBA līmeņa studijas.

1.1.3. **Potenciālo speciālistu praktiska dalība** uzņēmējdarbības attīstīšanas un investoru piesaistes darbībās sadarbībā ar LIAA, *Invest Lithuania,* Lietuvas Republikas Ekonomikas ministrija.

1.1.4. **Jauno speciālistu iepazīstināšana un sadarbības izveide ar kompetentiem, pieredzējušiem novadu uzņēmējiem, valsts un pašvaldību struktūru darbiniekiem un sociāli aktīvajiem iedzīvotājiem,** lai nodrošinātu informācijas pārmantojamību un zināšanas par notiekošajām aktivitātēm un sasniegtajiem rezultātiem.

1.2. **Atbildību pārdale un saskaņošana starp iesaistītajām pusēm:**

1.2.1. Informācijas izplatīšana iesaistītajām pusēm ar piedāvājumu uzņemties iniciatīvu par savā kompetencē un resursu iespējās.

1.2.2. Latgales plānošanas reģions un Ignalinas attīstības aģentūra uzņemas vadošo koordinēšanas lomu un pārdala atbildības un pienākumus, uz kuriem nav saņemta brīvprātīga pieteikšanās.

1.2.3. Iesaistītās puses vienojas par resursu piesaisti/pārdali.

1.3. **Vienošanās par termiņu iespējamību un īstenošanas kārtību.**

Apakšvirziens:

2. Uzņēmēji – topošie, jaunie, pieredzējušie

Īstenošanas periods:

Jāuzsāk ne vēlāk kā 2012. gada 4. ceturksnī, jāīsteno visu gadu.

Darbības:

2.1. Topošo uzņēmēju motivēšana pievērsties uzņēmējdarbībai, atbalsts jaunu uzņēmumu izveidē, strādājošo uzņēmumu konkurētspējas celšana ar eksporta, augstākas pievienotās vērtības veicināšanu.

2.1.1. Stiprināt izglītības iestādes, lai to sagatavotie audzēkņi būtu gatavi dzīvei, gatavi kļūt par uzņēmējiem - celt uzņēmējdarbības prestižu, stāstīt veiksmes stāstus, iedrošināt uzsākt uzņēmējdarbību un vairot uzņēmību un pārliecību par spējām.

2.1.1.1. Atbildīgie – uzņēmējdarbības veicinātāji un izglītības institūcijas.

2.1.2. Sadarbības veicināšana starp uzņēmējiem un izglītības institūcijām, lai attīstītu zināšanu un pieredzes pārnesi, vietējo resursu izmantošanas pieaugumu, inovāciju veicināšanu.

2.1.2.1. Atbildīgie – uzņēmējdarbības veicinātāji un izglītības un pētniecības institūcijas, uzņēmumi un nozaru asociācijas.

2.1.3. Apmācības par uzņēmējdarbības uzsākšanu, pamatkurss uzņēmējdarbības izglītībā.

2.1.3.1. Atbildīgie – uzņēmējdarbības veicinātāji, LIAA (inovatīvas uzņēmējdarbības motivācijas programmas ietvaros) un izglītības un pētniecības institūcijas, uzņēmumi un nozaru asociācijas, inkubatori

2.1.4. Apmācības un kontaktu paplašināšanas aktivitātes, kuros iesaistās uzņēmumu un atbalsta sniedzēju speciālisti, lai veicinātu uzņēmēju savstarpējo sadarbību, iekļautos starptautiskajos profesionālajos tīklos, iegūtu jaunāko un aktuālo biznesa informāciju, iepazītu jaunus sadarbības un biznesa partnerus, mācītos kopā ar vairāk pieredzējušajiem kolēģiem un pārņemtu to iegūtās daudzveidīgās zināšanas un kontaktus, attīstīt nepieciešamās uzņēmības prasmes.

2.1.4.1. Atbildīgie – uzņēmējdarbības veicinātāji, LIAA (inovatīvas uzņēmējdarbības motivācijas programmas ietvaros) un izglītības un pētniecības institūcijas, uzņēmumi un nozaru asociācijas, inkubatori

2.1.5. Augsti kvalificētu speciālistu konsultācijas, kas nodrošina attīstības un zināšanu atbalstu uzņēmumiem: Inkubatori; Mentori; Speciālisti un R&D resursi; speciālistu piesaiste no citiem reģioniem radot informācijas un zināšanu daudzveidību, kontaktu paplašināšanos.

2.1.5.1. Atbildīgie – uzņēmējdarbības veicinātāji, LIAA (inovatīvas uzņēmējdarbības motivācijas programmas ietvaros) un izglītības un pētniecības institūcijas, uzņēmumi un nozaru asociācijas, inkubatori.

2.1.6. Eksportspējas celšana:

2.1.6.1. Apmācības ne-eksportējošiem uzņēmumiem par eksportēšanas pamatiem.

2.1.6.2. Atbalsts pirmā mērķa tirgus atlasē, pirmo piedāvājumu sagatavošanā, kontaktu uzrunāšanā, pirmās ārvalstu sadarbības vizītes organizēšanā.

2.1.6.3. Veicināt uzņēmumu dalību LIAA, LTRK, LT EM un citu eksporta veicināšanas organizāciju rīkotos ārējo tirgu apgūšanas pasākumos.

2.1.6.4. Atbalstīt projektu pieteikumu sagatavošanā finansējuma piesaistei ārējo tirgu apguves aktivitātēm.

Virziens un darbības:

DARBĪBAS SFĒRAS UN ATBALSTĀMĀS NOZARES

Apakšvirziens:

3. Mērķtiecīgas darbības ekonomiskās situācijas izmainīšanai.

Īstenošanas periods:

Jāuzsāk ne vēlāk kā 2012. gada 4. ceturksnī, īstenošana ilgst visu periodu.

Darbības:

3.1. **Prioritāšu noteikšana atbalstāmo nozaru un aktivitāšu izvēlei.**

3.1.1. Reģiona uzņēmējdarbības intensifikācija.

3.1.1.1. Izmērāmie rādītāji: jaunu uzņēmumu skaits; jaunu, eksportspējīgu uzņēmumu skaits; ražojošu uzņēmumu skaita pieaugums.

3.1.1.2. Īstenojamās aktivitātes: izglītošana par uzņēmējdarbību, par zināšanām piesātinātu produktu radīšanu, par starptautisko tirdzniecību un globālā ekonomikas nozīmīgumu.

3.1.1.3. Finansēšanas veidi – ES struktūrfondi – EM, IZM, VARAM.

3.1.2. Reģiona uzņēmumu eksportspējas pieaugums.

3.1.2.1. izmērāmie rādītāji: esošo uzņēmumu apgrozījuma un eksporta apjomu pieaugums; reģiona kopējās eksporta daļas pieaugums; darbavietu skaita izmaiņas.

3.1.2.2. Īstenojamās aktivitātes: izglītošana par eksportspēju, semināri par specifiskiem eksporta jautājumiem.

3.1.2.3. Stratēģiskas valsts atbalsta vajadzības: eksporta garantijas, ārējo tirgu apgūšanas aktivitātes.

3.1.2.4. Finansēšanas veidi – ES struktūrfondi – EM, IZM, VARAM, Latvijas Garantiju aģentūra.

3.1.3. Reģiona uzņēmumu pievienotās vērtības pieaugums

3.1.3.1. Izmērāmie rādītāji: viena darbinieka radītā pievienotā vērtība pret apgrozījumu un peļņu.

3.1.3.2. Īstenojamās aktivitātes: sadarbības veicināšana starp nozares un starpnozaru uzņēmumiem, un pētniecības un izglītības institūcijām. Apmācības par efektīvu uzņēmējdarbību.

3.1.3.3. Finansēšanas veidi – pašu darbaspēks, EM – apmācībām.

3.1.4. Kapitāla piesaistes pieaugums reģionā:

3.1.4.1. Izmērāmie rādītāji: pievienotās vērtības izmaiņas; investīcijas attīstībā, pētniecībā, jaunu produktu izstrādē un ieviešanā.

3.1.4.2. Īstenojamās aktivitātes: potenciālo investoru uzrunāšana, investīciju piesaistes pasākumu apmeklēšana, reģiona atpazīstamības veicināšana, atbalsts uzņēmumiem finansējuma piesaistē no dažādiem finanšu instrumentiem, sadarbības veicināšana ar investīciju un kapitāla piesaistē nozīmīgiem spēlētājiem, apmācības tirgus dalībniekiem par kapitāla piesaistes iespējām.

3.1.4.3. Finansēšanas veidi – fondi, privātās investīcijas, bankas.

3.1.5. Jaunu apakšnozaru attīstības veicināšana:

3.1.5.1. Izmērāmie rādītāji: jauni uzņēmumi, jaunas darbavietas, uzņēmumu apgrozījuma un eksporta pieaugums.

3.1.5.2. Īstenojamās aktivitātes: priekšizpētes veikšana (izmantojot savus resursus un tikai atsevišķos specifiskos jautājumos izmantojot ekspertu pakalpojumus) tūrisma pakalpojumu jomā - veselības aprūpes, tūrisma piedāvājuma, kultūras un sporta pasākumu pakalpojumu daudzveidošanai, piedāvājuma izvēršanai starpreģionu līmenī.. Lauksaimniecības attīstībai uzsākt īstenot Pilota programmu: Veselīga pārtika, iesaistot atbilstošu kompetenču Ignalinas reģiona partnerus.

3.1.5.3. Finansēšanas veidi – valsts atbalsta programmas, Eiropas Savienības finansējums.

3.1.6. Nozaru izaugsmes attīstīšana:

3.1.6.1. Izmērāmie rādītāji: uzņēmumu apgrozījuma un eksporta pieaugums, darbavietu skaita pieaugums.

3.1.6.2. Īstenojamās aktivitātes: Izpēte par klasteru izveides iespējām reģionos nozīmīgākajās nozarēs, uzņēmumu sadarbības veicināšana, pieredzes pārņemšanas pasākumi no labākajiem piemēriem Latvijā un Lietuvā, izpētes produkcijas daudzveidošanai. Ne-kapitāla investīciju piesaistes izaugsmei apkopot informāciju par šādām investīcijām piemērotajiem uzņēmumiem, to jaudām, interesēm un uzrunāt atbilstošas starptautiskas korporācijas.

3.1.7. Investīciju projektu popularizēšana un uzlabošana:

3.1.7.1. Izmērāmie rādītāji: īstenotie projekti, uzrunātie investori, notikušās vizītes.

3.1.7.2. Īstenojamās aktivitātes: dalība konferencēs, informācijas izplatīšana, vizīšu organizēšana.

Virziens un darbības:

ATPAZĪSTAMĪBA UN LOBIJS

Apakšvirziens:

4. Reģionu publicitāte un atpazīstamība. Veicināt kopējā reģiona atpazīstamību kā uzņēmējdarbībai piemērotu vietu

Īstenošanas periods:

Jāuzsāk ne vēlāk kā 2012. gada 4. ceturksnī, īstenošana ilgst visu periodu.

Darbības:

4.1. Nodrošināt, ka katru gadu vismaz 3 starptautisko medijos ir bijusi publiskota informācija par investīciju iespējām reģionā.

4.2. Nodrošināt katru gadu vismaz 5 kvalitatīvas intervijas un rakstus ar uzņēmējiem, kas jau ir investējuši reģionā, intervijas/rakstus publiskot Latvijas/Lietuvas un

starptautiskos medijos. Atbildīgie: plānošanas reģionu aģentūras, vietējās pašvaldības.

4.3. Izstrādāt prezentāciju par investīciju vidi reģionā (ekonomika, iedzīvotāji, piedāvājums), kā arī piedāvājumu par visām reģiona nozīmīgākajām pilsētām. Prezentēt reģiona iespējas Investīciju piesaistes aģentūrām abās valstīs, lai veicinātu potenciālo investoru iepazīstināšanu. Atbildīgie: plānošanas reģionu aģentūras, vietējās pašvaldības.

4.4. Sagatavot 5 min video par uzņēmējdarbību un investīciju iespējām reģionā. Atbildīgie: plānošanas reģionu aģentūras, vietējās pašvaldības.

4.5. Apkopot pašvaldību īpašumus (zemes gabali, infrastruktūra, komunikācijas, plānotā apbūve, plāni), sakārtot to īpašumtiesības, publiskot informāciju par šo īpašumu apsaimniekošanas iespējām, kā arī citām investīciju iespējām reģionā. Nodrošināt informācijas pieejamību angļu un krievu valodā centralizēti – reģiona pārvaldības vai LIAA mājas lapā. Atbildīgie: plānošanas reģionu aģentūras, vietējās pašvaldības.

4.6. Organizēt vismaz 1 starptautisku forumu gadā par ekonomikai svarīgiem jautājumiem. Katru gadu ir vēlams izvēlēties jaunu tematu, lai veicinātu nozarēm nepieciešamas informācijas pieejamību. Atbildīgie: VARAM, Latgales plānošanas reģions, Aģentūras, LIAA, EM, FM no Latvijas puses; Ekonomikas ministrija, Eksportē Lietuva, Investīcijas Lietuvā, Lietuvas Darba devēju konfederācija.

4.7. Publiskot centralizēti informāciju par investīciju projektiem – Latgales plānošanas reģionā un Ignalinas AES reģionā. Atbildīgie – reģionu attīstības aģentūras.

4.8. Regulāri aktualizēt informāciju par investīciju projektiem, veidot jaunus projektu aprakstus, izstrādāt detalizētākas projektu dokumentācijas. Atbildīgie – pašvaldības, projektu turētāji.

4.9. Nosūtīt informāciju par investīciju izvietošanas piedāvājumu vismaz 10 piemērotām starptautiskām korporācijām gadā. Atbildīgie – uzņēmējdarbības attīstītāji un stratēģijas ieviesēji.

4.10. Veicināt neapbūvēto un apbūvēto teritoriju, t.sk. industriālo teritoriju sakārtošana, pašvaldībām sadarbojoties ar investoriem (rūpniecības, uzņēmējdarbības un tehnoloģiju parku attīstība un internacionalizācija) - inženierapgādes tīklu izbūve, pievadceļu izbūve, piekļūšanas infrastruktūras sagatavošana. Atbildīgie – reģionu attīstības aģentūras.

4.11. Publiskot informāciju par nodokļu atlaidēm un iespējām reģionā. Atbildīgie – reģionu attīstības aģentūras.

4.12. Piedalīties katru gadu vismaz vienā potenciālo investoru piesaistes pasākumā. Atbildīgie – uzņēmējdarbības attīstītāji un stratēģijas ieviesēji.

Vadošie organizatori:

- IQPC (www.iqpc.com)
- Red Hot Locations (www.redhotlocations.com)

- PennWell (www.pennwell.com), galvenokārt enerģētikas jautājumi
- WAIPA /www2.waipa.org/

Tabula 14.1.

Darbību īstenošanas grafiks

	2012		2013				2014			
	3.cet.	4.cet.	1.cet.	2.cet.	3.cet.	4.cet.	1.cet.	2.cet.	3.cet.	4.cet.
KOMPETENCE, PIEREDZE, PĀRLIECĪBA UN ATBILDĪBA										
1. Valsts un pašvaldību institūcijas										
1.1. Speciālistu atlase un sagatavošana darbam uzņēmējdarbības veicināšanas un investīciju piesaistes jomā										
1.1.1. Potenciālo speciālistu atlase										
1.1.2.Potenciālo speciālistu apmācības										
1.1.3.Speciālistu praktiskais treniņš investīciju piesaistē										
1.1.4.Tīklošanas pasākumi										
1.2.Atbildību pārdale un saskaņošana starp iesaistītajām pusēm										
1.3. Vienošanās par termiņu iespējamību un īstenošanas kārtību.										
2. Uzņēmēji – topošie, jaunie, pieredzējušie										
2.1. Motivēšana pievērsties uzņēmējdarbībai										
2.1.1. Stiprināt izglītības iestādes										
2.1.2. Sadarbības veicināšana starp uzņēmējiem un izglītības institūcijām										
2.1.3. apmācības par uzņēmējdarbības uzsākšanu										
2.1.4. Apmācības un kontaktu paplašināšanas aktivitātes										
2.1.5. Augsti kvalificētu speciālistu konsultācijas (mentorings)										
2.1.6. Eksportspējas celšana										
DARBĪBAS SFĒRAS UN ATBALSTĀMĀS NOZARES										
3. Mērķtiecīgas darbības situācijas izmainīšanai										
3.1. Darbības sfēru prioritizēšana un aktivitātes atbalstamajās nozarēs										
3.1.1. Reģiona uzņēmējdarbības intensifikācija										
3.1.2. Reģiona uzņēmumu eksportspējas pieaugums										
3.1.3. Reģiona uzņēmumu pievienotās vērtības pieaugums										
3.1.4. Kapitāla piesaistes pieaugums reģionā										
3.1.5. Jaunu apakšnozaru attīstības veicināšana										
3.1.6. Nozaru izaugsmes attīstīšana										
3.1.7. Investīciju projektu popularizēšana un uzlabošana										
ATPAZĪSTAMĪBA UN LOBIJS										
4. Reģionu publicitāte un atpazīstamība										
4.1. Publikācijas 3 starptautisko medijos										
4.2. 5 kvalitatīvas intervijas un raksti ar uzņēmējiem par investīcijām reģionā										
4.3. Prezentācijas sagatavošana par investīciju vidi reģionā										
4.4. Sagatavot 5 min video par uzņēmējdarbību un investīciju iespējām reģionā										
4.5. Apkopot pašvaldību īpašumus, sakārtot īpašumtiesības, publiskot informāciju										
4.6. Organizēt vismaz 1 starptautisku forumu gadā par ekonomikai svarīgiem jautājumiem										
4.7. Publiskot informāciju par investīciju projektiem										
4.8. aktualizēt informāciju par investīciju projektiem, identificēt jaunus										
4.9. Piedāvājumu nosūtīšana potenciālajiem investoriem										
4.10. Veicināt neapbūvēto un apbūvēto teritoriju, t.sk. industriālo teritoriju sakārtošanu										
4.11. Publiskot informāciju par nodokļu atlaidēm un iespējām reģionā										
4.12. piedalīties potenciālo investoru piesaistes pasākumos										

15.NOZĪMĪGĀKIE INVESTĪCIJU PROJEKTI

Atlases rezultātā tika izvēlēti projekti, kas abu reģionu kopējai attīstībai ir visnozīmīgākie un kuru pilnveidošana un veicināšana ir svarīga uzņēmējdarbības

attīstībai vairākās nozarēs. Atlasītie projekti sagrupēti pēc to nozares un ekonomiskās nozīmes.

INFRASTRUKTŪRA – reģionu attīstību ietekmē to pieejamība un vietējā infrastruktūra. Daugavpils lidosta ir nozīmīgs objekts, jo risina ātru piekļuvi reģionam, veicina ekonomisko izaugsmi un investīciju izvietošanu. Lidostas attīstības projekts šobrīd ir pašvaldības un privāto investoru redzeslokā, tomēr ne mazāk nozīmīgi ir attīstīt papildpakalpojumus, kas saistīti ar pilnvērtīgu vērtību ķēdi.

Attīstāmais projekts:

DAUGAVPILS LIDOSTAI PIEGUĻOŠO TERITORIJU KOMERCATTĪSTĪBA

Sektors:

Loģistika, atbalsta pakalpojumi aviācijai.

Potenciālā investora profils:

1. Loģistikas parku attīstītāji.
2. Industriālo parku attīstītāji.
3. Aviācijas industrijas apkalpojošie uzņēmumi.

Projekta pilnveidošanā nepieciešamais:

1. Izvērsta informācija par Lidostas attīstības plāniem, sasniedzamajiem rezultātiem un termiņiem.
2. Plānotās infrastruktūras detalizācija.

RŪPNIECĪBA – viens no efektīvākajiem veidiem celt nodarbinātību, reģiona konkurētspēju un veicināt tehnoloģiski piesātinātu uzņēmumu veidošanos. Projekta nozīmīgākās priekšrocības ir vēsturiskais mantojums rūpniecībā, globāli konkurētspējīgi ražojoši uzņēmumi un kopējai attīstībai piemērotās teritorijas, to pieejamība un izaugsmes iespējas.

Attīstāmais projekts:

LĪVĀNU INDUSTRIĀLAIS PARKS

Sektors:

Rūpniecība

Potenciālā investora profils:

1. Industriālo parku attīstītāji.
2. Ražojoši uzņēmumi.

Projekta pilnveidošanā nepieciešamais:

1. Plānotās infrastruktūras detalizācija.
2. Pašvaldības/valsts atbalsts infrastruktūras sakārtošanā.

Attīstāmais projekts:

VISAGINAS RŪPNIECĪBAS CENTRS KARLU CIEMĀ

Sektors:

Rūpniecība

Potenciālā investora profils:

1. Industriālo parku attīstītāji.
2. Ražojoši uzņēmumi.

Projekta pilnveidošanā nepieciešamais:

1. Plānotās infrastruktūras detalizācija.
2. Pašvaldības/valsts atbalsts infrastruktūras sakārtošanā.

TŪRISMS – reģiona bagātīgie dabas resursi un kultūrvēsturiskais mantojums ir nozīmīgs mazās uzņēmējdarbības veicinātājs, tomēr lielāku projektu attīstīšana ir pamats mazās un vidējās uzņēmējdarbības izaugsmes iespējām. Ignalinas reģiona investīciju projektu piedāvājums ir vērsts uz tūrisma un izklaides infrastruktūras attīstīšanu un tajos ir vērojama arī pašvaldības iesaistīšanās. Nākamie piedāvātie investīciju piesaistes objekti ir vērsti uz vietējo iedzīvotāju kultūras un atpūtas iespēju daudzveidošanu, kas ir nozīmīgs jautājums iedzīvotāju noturēšanai reģionā, un ir tikpat nozīmīgs objekts tūrisma veicināšanai, organizējot valstiska vai starptautiska mēroga sporta, kultūras, izklaides un biznesa pasākumus

Attīstāmais projekts:
PREIĻU MUIŽAS KOMPLEKSA UN PARKA RENOVĀCIJA UN ATTĪSTĪŠANA

Sektors:
Tūrisms, viesmīlības bizness, pasākumu organizēšana,

Potenciālā investora profils:

1. Tūrisma attīstības kompānijas.
2. Viesnīcu ķēdes.
3. Ekskluzīva tūrisma operatori.

Projekta pilnveidošanā nepieciešamais:

1. Plānotās infrastruktūras detalizācija.
2. Pašvaldības plāns un vīzija par teritorijas attīstību, iespējamā iesaistīšanās pamata infrastruktūras izveidei un/vai renovācijai.

Attīstāmais projekts:
LEDUS HALLES IERĪKOŠANA
Sektors:
Tūrisms, viesmīlības bizness, sporta un izklaides pasākumi.

Potenciālā investora profils:

1. Izklaides pasākumu organizatori,
2. Nozīmīgu sporta klubu pārstāvji.

Projekta pilnveidošanā nepieciešamais:

1. Projekta attīstībai ir nozīmīgs pašvaldības ieguldījums un atbalsts, īpaši informācija un aktivitāšu plāns potenciālo halles pakalpojumu piesaistei.

Attīstāmais projekts:

ZARASU PILSĒTAS SKVĒRS PIE ZARASU EZERA

Komercnozīmes objektu celtniecība (tūrisma centra, konferenču centra, restorāna), citu tirdzniecības, pakalpojumu un izklaides objektu celtniecība.

Sektors:

Tūrisms, viesmīlības bizness, sporta un izklaides pasākumi.

Potenciālā investora profils:

1. Izklaides industrijā strādājošas kompānijas;
2. Restorānu ķēdes
3. Biznesa pasākumu organizatori.

16.STRATĒĢIJAS IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBAS UN KONTROLES SHĒMA.

Stratēģijas ieviešanas rezultātu izmērīšanai ir nepieciešami galvenie darbības rādītāju novērtējumi un tie ir iedalāmi 3 galvenajās grupās:

- Procesu ietekmes rādītāji;
- Efektivitātes rādītāji;
- Izmaksu rādītāji.

Rādītājiem ir jābūt reāliem un izmērāmiem, nospraustajiem mērķiem – sasniedzamiem, resursiem – saplānotiem un finansējumam – pietiekamam. Tāpēc aktivitāšu ieviešana sākotnējos posmos balstās uz cilvēkresursiem un maziem papildus finansējumiem, pakāpeniski kāpinot arī finansējuma piesaisti.

Rādītāji tiek vērtēti gada griezumā, par sasniedzamo rādītāju apjomiem iesaistītās puses vienojas, plānojot ikgadējās aktivitātes un izvērtējot stratēģijas īstenošanas rezultātus.

Tabula 16.1.

Darbības rādītāji un rezultāti 2012. gadam

	2012
Procesu rādītāji:	
Noorganizēto pasākumu skaits uzņēmējdarbības veicināšanai;	4
Iesaistīto jauno uzņēmēju skaits	6
Iesaistīto esošo uzņēmēju skaits	4
Sagatavoto jauno speciālistu skaits	4
Strādājošu uzņēmējdarbības veicinātāju skaits	2
Strādājošu stratēģijas īstenošanas vadītāju skaits	2

Noorganizēto apmācību skaits	2
Jaundibināto kontaktu skaits uzņēmējdarbības speciālistiem/katram	10
Jauni projekti inkubatoros	0
Veiktās priekšizpētes jaunu projektu attīstībai	0
Iesaistītās izglītības iestādes	4

Efektivitātes rādītāji (rezultāti):	
Izstrādātie jaunie biznesa plāni	0
Izveidoti jauni uzņēmumi (start-up un spin-off)	0
Izveidotās jaunās darbavietas	0
Uzņēmumu dzīvotspējas rādītāji	tiek noteikti bāzes rādītāji
Atbalstītie MVU	20

Izmaksu efektivitātes rādītāji:	
Budžeta izmaksas pret katru radīto darba vietu/uzņēmumu	tiek noteikti bāzes rādītāji
Speciālista pozīcijas izmaksas pret katru radīto darba vietu/uzņēmumu/eksporta pieaugumu	tiek noteikti bāzes rādītāji
Piesaistītais papildus finansējums uzņēmējdarbības attīstīšanai/sadarbības aktivitātēm (networking)	0

Rekomendācijas

Vispārīgi

1. Samazināt birokrātiju – novērst pārmērīgu atskaitīšanos un dokumentu radīšanu, maksimāli samazināt komunikācijas ķēdi starp darītāju un lēmumu pieņēmēju.
2. Vērtēt kvalitatīvos nevis kvantitatīvos sasniegtos rādītājus.
3. Nospraust izpildāmus mērķus, vērtēt valsts pārvaldes institūciju darbību no uzņēmējdarbības aspekta – vai speciālistu ekonomiskais pienesums sedz to pastāvēšanas izmaksas.

4. Komunicēt ar visām iesaistītajām pusēm nepārtraukti.

Uzņēmējdarbības veicināšana

1. Nodrošināt pieredzes pārnesi.
   - Somijas biznesa un zinātnes parku pārstāvji norāda, ka inovāciju un uzņēmējdarbības veicināšanā visveiksmīgākais un rezultatīvākais atbalsts jaunu uzņēmumu veidošanā vai esošo uzņēmumu kapacitātes celšanā ir pieredzējušu speciālistu ilgtermiņa konsultācijas un mentorings. Daudz maznozīmīgāka ir finansiālā daļa, jo bez pareizās pieredzes finansējums tiek izlietots nelietderīgi.
2. Pārdošanas veicināšana.
   - Lielākajai daļai uzņēmumu to vājākais posms ir pārdošana. Reģionu vadības ieguldījums eksporta veicināšanā un pārrobežu sadarbībā veido jaunas pārdošanas iespējas un ceļ uzņēmēju pārdošanas kapacitāti
   - Balstoties uz jauno uzņēmējdarbības speciālistu pieredzi un zināšanām, ļoti vēlama būtu vismaz viena speciālista padziļināta pārdošanas veicināšana.

Investīciju piesaistes veicināšana

1. Pievērst augstu vērību labu piedāvājumu sagatavošanai un efektīvai komunikācijai ar potenciālajiem investoriem.
2. Aktīvi izplatīt informāciju par reģiona piemērotību investīciju izvietošanā.
3. Lobēt reģiona attīstībai nozīmīgās intereses – infrastruktūras attīstība, atbalsts uzņēmējdarbībai un cilvēkresursu piesaiste – vadošajās valsts institūcijās.

KOPSAVILKUMS

„Latgales un Ignalinas reģionu investīciju piesaistes rokasgrāmata" apskata darbības, kas ir veicamas Latgales un Ignalinas reģionu sadarbības stiprināšanai, kopīgas uzņēmējdarbības un investīciju piesaistes veicināšanai, kā arī reģionu konkurētspējas un ekonomiskās attīstības straujākas izaugsmes sasniegšanai. Rokasgrāmata iekļauj arī konkrētos investīciju objektus.

Rokasgrāmatas izstrādes procesā tika veikta abu reģionu apsekošana, lai novērtētu reģionu gatavību investīciju piesaistei, pašreizējās darbības rezultātu sasniegšanai, kā arī apskatītu potenciālos investīciju objektus.

Reģionos ir novērojama tipiska pierobežu reģiona situācija, ar vājāku infrastruktūru, iedzīvotāju skaita strauju samazinājumu un zemāku ekonomisko aktivitāti nekā valstu vidienēs vai galvaspilsētu tuvumā. Tomēr abus reģionus raksturo pievilcīga vide, ar vairāk kā 1500 ezeriem, plašiem mežiem un daudzveidīgu vēsturisko un kultūras mantojumu.

Reģionu nākotnes izaugsmes un attīstības iespējas noteiks reģionu pārvaldības struktūru spēja mainīt sabiedrības domas par uzņēmējdarbību, parādot to kā pievilcīgu nodarbinātību; veicināt jaunas uzņēmējdarbības veidošanos un attīstību; celt esošo uzņēmēju eksportspēju un saražotās produkcijas pievienoto vērtību.

Izstrādātā reģionu sadarbības stratēģija balstās uz situācijas un plānošanas dokumentu analīzes rezultātiem, ekspertu konsultācijām un iespēju novērtējumu. Nākotnē šīs iespējas ir nepieciešams papildināt ar kvalitatīvo anketēšanu, intervēšanu un pilotprojektiem.

Stratēģijas veiksmīgai īstenošanai ir noteiktas arī galvenās aktivitāšu prioritātes: *darbaspēk*s – kvalificēts un pieejams; *konkurētspējīgi uzņēmumi* – magnēts jauniem uzņēmumiem; *atbalstoša uzņēmējdarbības vide* – skaidrs un strukturēts atbalsts visos valsts pārvaldes līmeņos; *inovāciju infrastruktūra* – uzņēmumu izaugsmes pamatkritērijs.

Kopējās politiskās nostādnes un tendences investīciju veicināšanā abos reģionos ir: nodokļu atvieglojumi investoriem; darbinieku pārkvalifikācija atbilstoši investoru vajadzībām; lielo investīciju projektu atbalstīšana un veicināšana; infrastruktūras sakārtošana un pieejamības veicināšana; birokrātiskā sloga samazināšana un procedūru vienkāršošana. Savukārt uzņēmējdarbības veicināšanā fokusā ir atbalsts mazās un vidējās uzņēmējdarbības izaugsmei, nodokļu atlaides uzņēmumiem, kuri rada jaunas darbavietas, veicina zināšanu un tehnoloģiju pārnesi un veido mazus, tehnoloģiski kompetentus un zināšanām piesātinātus uzņēmumus.

Rokasgrāmata iekļauj informāciju par TOP40 investīciju objektiem Latgales-Ignalinas pārrobežu reģionā. Analizējot investīciju piesaistes alternatīvas reģionos, uzmanība tika pievērsta projektu atrašanās vietai, nozīmei ekonomikā, īpašumtiesībām, projekta pārvaldnieku ieinteresētībai īstenot projektu, infrastruktūrai un projekta attīstības iespējām. Izvēlētie investīciju piesaistes projekti parāda daudzveidīgās iespējas uzņēmējdarbībai tūrisma, rūpniecības, lauksaimniecības un pakalpojumu sfērās reģionos, kā arī projektu turētājiem ļauj salīdzināt savas investīciju piesaistes priekšrocības un trūkumus. Kopumā reģionos ir vērojamas plašas un daudzveidīgas iespējas sadarbībai gan ekonomiskā, gan kultūras, gan izglītības jomā, tomēr tieši jaunas ekonomiskās iespējas veicinās reģionu kopēju un citu saistīto nozaru izaugsmi.